

زنجیره وانه‌کانی

عقیده

به‌رگی یه‌که‌م:

کو‌کردنه‌وه و ئاماده‌کردنی:

فیرخوازیکی زانستی شهرعی

پێڕست

4	پێتته کی.....
7	طاغوت.....
14	مه رجه کانی لا اله الا الله.....
17	ته وحید.....
25	نواقض الاسلام هه لوه تێتته مه وه کانی ئیسلام.....
29	الناقض الأول من نواقض الإسلام.....
43	الناقض الثاني من نواقض الإسلام.....
50	الناقض الثالث من نواقض الإسلام.....
63	الناقض الرابع من نواقض الإسلام.....
80	الناقض الخامس من نواقض الإسلام.....
84	الناقض السادس من نواقض الإسلام.....
87	الناقض السابع من نواقض الإسلام.....
95	الناقض الثامن من نواقض الإسلام.....
103	الناقض التاسع من نواقض الإسلام.....
108	الناقض العاشر من النواقض الاسلام.....
112	سه له ف.....
130	عوزر به جه هل.....
188	ته کفیری المطلق.....
201	ته کفیری المعین.....
213	من لم یکفر الکافر فهو الکافر.....
218	حوکمی ئه وه که سهی نوێژ ناگات.....
231	نوێژ کردن له دواي که سهی که وه نه یاسیت.....
232	پایه کانی قه دمه.....

241 قەدەر لە تێروانیی ئههلی سونهت
254 چوار کۆمهڵی گومراي قەدەری
257 ووتە ی پێشینه وایانی سهلهف دەر بارە ی قەدەر
260 ئیمان
279 مهقامی مهحمود
297 وهلامی چه نه گومانیک
301 ئادهم له سه ر نئیوه ی الله
308 حوکمی رافیزه
313 چه نه سیفه تیکی الله
320 دیموکراسییه ت چییه
367 وهلامی گومانه کان

بسم الله الرحمن الرحيم

پیتنه کی

بسم الله الرحمن الرحيم

پیش هه موو شت ئەم کتابة بۆ ئەوه کراوه کا ئەو که سانهو ده وروبهر که ده یان بینین له جاهیلی ده ر بینین که میک چاویان بکه نه وه بزانی دینه که یان چۆنه بۆیه برا و خوشکی به پریز ئەوه بزانه ئەوهی له م کتابة باسم کردوه که عه قیده ی سه له ف و ئەهلی سونه یه به وه نه بیته نه جات نابیت له روژی قیامهت بۆیه زۆر جوان بیخوینه وه و کاتیکی زۆر باشی دابنی چونکه له خواردن خواردنه وه گرینگتره بۆت و زۆر ئاسان نیه فیربیت قورسه وا ئاسان نیه که بیران لی کردۆته وه زۆربه ی کهس ده لیت باواری به خودا هه بی ده چیه به هه شته وه به لام به و شیوازه نیه پیغه مبه ر { ﷺ } ده فهرمویت : کهسی ده سترتوو به دینه که یه وه له کاتی خراپوونی خه لکدا وه ک که سیکه ده سترتبیته به خه لوزه وه .

{ الإبانة الصغرى لابن بطة (٣٦) }

که زانیت چه نده گرینگه ئەوه بزانه نیکاح (مارره ی ، زه واج) دروست نیه که له گه ل که سیک نه کهیت له سه ر ئەم عه قیده یه نه بیته ئیوه هه ر لیک هه رامن هه تا نیکاحتان دروست ده بیته ته نانهت ده بی ئەو دوو شایه ته ی که شایه تیت بۆ ده دهن بۆ زه واج ده بی ئەوانیش ئەو عه قیده یان هه بیته (ئەهلی سونه بن) وه ههروه ها وه لی ئەمره که ش له ماره ی

وه براو خوشکی به پریز بزانه که هه موو سه ر براوه کان هه رامن که که سیک له سه ر ئەو عه قیده یه نه بیته سه ری بپریت (وه ک ئەو ئاژه لانه ی که ده خوړین و سه ر ده برین) وه گه ر باش فیربویت و جیه جیت کرد تو ده بیت به که سیکی غه ریب له و شوینه ی تیدای ئەمه ش موژده ی پیغه مبه ر { ﷺ } که ئومه ته که ی زۆر غه ریب ده بیته تا وای لیدیته ١ موو ده مینیته وه له گایه کدا بۆیه وریابه

بزانه ره حمه ت لیبیت فیربوونیش نه وهش ئاوا ئاسان نیه چونکه له وانه یه پرساری زورت بو دروست بیت من له م کتابه م لینکی په یجی فه یسبوکم له گه ل چینالی تیلیگرامم داماره ته نها بو نه وهی پرساریک دروست بوو بیکه یت چونکه به راستی نه وه که سه ی خه می دینه که ی بیت پرسار ده کات ده ی هه وئ تیبتگات نه وه ک هه ر ئاوا به ئاسانی تی په ریبیت تاکه مه به ستی من نه وه بووه لینکی په یجه که م له فه یسبووک زنجیره وانه کانی عه قیده

<https://www.facebook.com/109277551657114> -عه قیده-

لینکی چه ناله که م له تیلی گرام زنجیره وانه کانی عه قیده

<https://t.me/islam729>

نه توانی نه وه کو ده به ده ست بنوسیته وه په یدای بکه ی یان له ریگه ی یه کیکی پرسار بکه ی

جا بزانه ره حمه تی خودا لیبیت له م کتابه هیچ شتیک به که م مه زانه هه مووی یه ک له یه ک پیویسته بیزانی هه مووی بابته تی گرینگه هه رچیت نه زانی پرسار بکه پیویسته بیزانی

اللهم يا مقلب القلوب ثبت قلوبنا على دينك

طاغوت

- ۱ - طاغوت چیه؟
- ۲ - چہند جوڑی ھے ھے؟
- ۳ - چوَن کوفر به طاغوت بکھم؟؟

طاغوت چیه؟

طاغوت : وشه یه کی گشتی یه ھه موو (په رستراویک) ده گریته وه جگه له خوا په رستراوه که پازی بیت به په رستن و گوئ رایه لی شوین که وتوانی له فھرمانه کانی { نه گونجاو } له گه ل فھرمانی خواو پیغه مبره که یدا { ﷺ } نه وه طاغوته .

{ محمد بن عبد الوهاب مجمعة التوحید ص ۹ }

محمدي کوری عبدالوهاب ده لیت :

فأما صفة الكفر بالطاغوت : فأن تعتقد بطلان عبادة غير الله وتركها وتبغضها وتكفر أهلها وتعاديهم

وأما معنى الايمان بالله : فأن تعتقد ان الله هو الإله المعبود وحده دون سواه وتخلص جميع أنواع العبادات كلها لله وتنفيها عن كل معبود سواه وتحب أهل الاخلاص وتواليهم وتبغض أهل الشرك وتعاديهم .

وهذه ملة إبراهيم التي سفه نفسه من رغب عنها وهذه هي الأسوة التي أخبر الله بها في قوله تعالى : [قَدْ كَانَتْ لَكُمْ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ فِي إِبْرَاهِيمَ وَالَّذِينَ مَعَهُ إِذْ قَالُوا لِقَوْمِهِمْ إِنَّا بُرَاءُ مِنْكُمْ وَمِمَّا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ كَفَرْنَا بِكُمْ وَبَدَا بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ الْعَدَاوَةُ وَالْبَغْضَاءُ أَبَدًا حَتَّى تُؤْمِنُوا بِاللَّهِ وَحْدَهُ] { الممتحنة ٤ }

{ الدرر السنية : ١ / ١٦١ }

واته : جا صيفه ت و چوئيه تی کوفر کردن به طاغوت بریتیه له وهی که

- ۱ - بیرو باوه رت وایت نهو شتانه ی جگه له الله ده په رستریں باطل و نارپه وان
- ۲ - وه وازی لی بهینیت و لی دوور بکه ویته وه
- ۳ - وه رقت لی بیته وه
- ۴ - وه نه هله که ی (نه وانه ی که عبادته و گوپرایه لی بو نهو طاغوته ده که ن)

بە کافر بزائیت و تە کفیریان بکەیت دژایە تیان بکەیت

بە لām مانای ئیمان هێنان بە الله بریتیه له وهی که : بیرو باوەرت وایت که الله تاکە پەرستراوی حەقە هیچ پەرستراویکی تر نییه وه هەموو جوهرەکانی عبادەت و پەرستن تەنها بۆ الله ئەنجام بدەیت وه دوور بکەویتەوه له هەر پەرستراویکی دیکە جگە له الله وه موسلمانانی دڵسۆزت خوشبویت و دۆستایەتی و پشتیوانیان بکەیت وه رقت له موشریکان بپێتەوه و دژایە تیان بکەیت وه ئەمە ئەو میلهتی ئیبراھیمەیه که هیچ کەسێک پشتی لی ناکات مەگەر کەسێکی گیل و نەفام نەبێت وه ئەمە ئەو پێشەنگە چاکەیه که الله تعالی هەوالی پێ داوه له م ووتەیهی که فەرموویەتی :

[قَدْ كَانَتْ لَكُمْ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ فِي إِبْرَاهِيمَ وَالَّذِينَ مَعَهُ إِذْ قَالُوا لِقَوْمِهِمْ إِنَّا بُرَاءُ مِنْكُمْ وَمِمَّا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ كَفَرْنَا بِكُمْ وَبَدَا بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ الْعَدَاوَةُ وَالْبَغْضَاءُ أَبَدًا حَتَّى تُؤْمِنُوا بِاللَّهِ وَحَدُّهُ]. { الممتحنة ٤ }

واتە : بەراستی بۆ ئیوه هەیه سەر مەشقیکی جوان و چاک له ئیبراھیم و ئەوانە ی له گەلیدا بوون که بە گەلە کە ی خوێانیان وت : بەراستی ئێمە بێزار و بەرین له ئیوه وه له و شتانەش که دەیان پەرستن له جیات ی الله ئێمە باوەرمان نییه بە (ئایینی) ئیوه وه پەیدا بوو له نیوان ئێمە و ئیوه دا دۆژمنایەتی و کینه بۆ هەمیشە تا کاتێک که بپروا بە الله ی تەنیا دەهینن ...

وه هەروەها دەلێت :

ومعنى الكفر بالطاغوت : أن تبرأ من كل ما يعتقد فيه غير الله : من جني أو أنسي أو شجر أو حجر أو غير ذلك وتشهد عليه بالكفر والضلال وتبغضه ولو كان أبوك أو أخوك فأما من قال أنا لا أعبد إلا الله وأنا لا أتعرض السادة والقباب على القبور وأمثال ذلك فهذا كاذب في قول لا إله إلا الله ولم يؤمن بالله ولم يكفر بالطاغوت . { الدرر السنية : ٢/١٢٢ }

واتە : وه مانای کوفرکردن بە طاغوت ئەو وهیه که : خۆت بەری بکەیت له هەرشتیک که خەلکی باوەرپیان پێیهتی بێجگە له الله نەبێت : له جنۆکە یان مرووف یان درەخت یان بەرد یان بێجگە له مانە جا هەرشتیک بێت ئەگەرچی باوکت بێت یان برات بێت جا ئەو کەسە ی که دەلێت من بێجگە له الله هیچ شتێک ناپەرستم بە لām من له دژی (السادة) و قوبە ی سەر گۆرەکان و هاوشتیوهی ئەمانەش ناوەستمەوه و بەرپەرچیان نادەمەوه ئەوا ئەو کەسە درۆی کردوو له گوتنی ﴿ لا إله إلا الله ﴾ وه ئیمانی نەهیناوه بە الله وه کوفری نەکردوو بە طاغوت (السادة و قوبە ی سەر گۆرەکان) مەبەست له وهیه ئەوانە ی هاوار له غەیری الله ئەکەن و له جگە له الله داوا ی یارمەتی ئەکەن موشریک و کافرن ئەو وهی دژایە تیان نەکات و تە کفیریان نەکات ئیمانی نەهیناوه بە الله و کوفری نەکردوو بە طاغوت .

جۆره کانی طاغوت

جۆره کانی طاغوت که ده په رستریڼ له خوار خواوه

پاش پیناسه که ی سهره وه ده رباره ی ووشه ی (طاغوت) و ئەوانه ی پیناسه ی تاغوت ده یان
گریته وه پیویسته جۆره کانی طاغوت بناسین
ئەوانه ی له م پوژگاره ی ئیستادا وه ک په رستراو ده په رستریڼ به شیوه یه کی فراوان بو ئەوه ی
ئاگاداریان بین و هه لویستی شهرعیمان پوون بیت به رامبه ریان

ده ست پیده که یین به سه ری زلی طاغوته کان و سه ر کرده **گه وره که یان :**

شه یطان

هه واو هه وه س

ساحر

کاهن

خه ت کیش و فوو که ر به ده زوودا

فه رمان په وایه ک که فه رمان و ده سه لات داری بکات

به به رنامه یه ک جگه له وه فه رمانه ی خوا که دای

به زاندوه (وه ک

دیموکراسی و هاوشیوه کانی

نیشتیمان و نیشتیمان چیتی

نه ته وه و نه ته وه چیتی

گهل

هه ندی حاله تی زۆرینه له پرس و پاوێژدا

ئه نجوومه نه کان (ئه نجوومه نی گهل)

ئه نجومه نی نه ته وه یه کگرتوه کان

هه ندی شیوه ی حیزبایه تی

هه ر په رستراویکی دی له بت به رد ئاژه لگۆر . . هتد

دیموکراسی

مانا زه رق و به رقه کانی مروّقایه تی یاسا کانی مافی مروّق

هه موو په رستراویک جگه له خوا

کافر بوون به طاغوته کان مهرجی ته وایه تی ئیمان

بزانه گه وره ترین پایه ی ئیسلام که پیغه مبه ر { ﷺ } هیناویه تی بریتیه له ئیمان به به خوا ته نها (الله) و کافر بوون و بیباوه ر بوون به طاغوت .
 ئەمە یه مه به ستی په یامبه ران و په یامه کانیا ن به در یژای میژووی مرو قایه تی پشترین کاره
 که به نده به رامبه ر به په روه ردگاری پیویسته ئەنجامی بدات پیش هه موو پایه کانی تری
 ئیسلامه تی { نو یژ روژو زه کات حج } هیچ ئیمان و باوه ر یک دروست و ته وای نایت مه گه ر
 (الا) پاش کافر بوون به هه موو جو ره کانی طاغوت وه هیچ کرده وه و په رستشیک وه ر
 ناگیرئ مه گه ر (الا) دوا ی کافر بوون به هه موو جو ره کانی طاغوت هیچ خوینیک حه رام
 نایت مه گه ر (الا) پاش کافر بوون به طاغوت .

و به لگه ش .. فه رمایشتی په روه ردگاره :
 یه که م - [وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولًا أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ] { النحل ۳۶ }
 واتا : سو یند به خوا بیگومان ئیمه له ناو هه ر گه ل و نه ته وه یه کدا پیغه مبه ری کمان په وانه
 کردووه و پیمان راگه یاندووه که پیمان بلیت: ته نها خوا به رستن خو تان دووره په ریز بگرن له
 هه موو په رستراویکی تر (طاغوت)

دووهم - [اللَّهُ وَلِيُّ الَّذِينَ آمَنُوا يُخْرِجُهُم مِّنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ وَالَّذِينَ كَفَرُوا أَوْلِيَاؤُهُمُ
 الطَّاغُوتُ يُخْرِجُونَهُم مِّنَ النُّورِ إِلَى الظُّلُمَاتِ أُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ]
 { البقرة ۲۵۷ }

خوا پشت و په نا و خاوه نی ئەو که سانه یه باوه ر یان هیناوه له تاریکاییه کانی (گومان و
 سته م) ده ریان ده هیئت و ده یانبات به ره و نوورو پرووناکی ئەوانه ش که ریازی کوفریان
 گرتۆته بهر یارمه تی ده ره کانیا ن ته نها طاغوته کانه له نوورو پرووناکی ده ریان ده هیئن و به ره و
 تاریکاییه کان ده یانبه ن ئا ئەوانه نیشته جی ناو ئاگری دۆزه خن و بو هه میشه تیایدا
 ده میننه وه

سییه م - لا یجمع الایمان والكفر فی قلب واحد (له دئیکدا ئیمان و کوفر پیکه وه کۆنابنه وه)
 جایا ئیمان به خوا و کوفر به طاغوت پیشی ده که ویت یا ئیمان به طاغوت و کافر بوون به خوا ی
 تاك و ته نها .

ئه گه ری پیکه وه کۆبوونه وه یان وهك : هه ر شتیک و پیچه وانه که یه تی له یهك کاتدا
 که ناگونجین

چون کوفر به طاغوت بکهه ؟

یه کهه - کافر بیت بهه موو طاغوته کان

به لگهش فه رمایشتی خوی گه وره : [بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ قُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ ﴿١﴾ لَا أَعْبُدُ مَا تَعْبُدُونَ ﴿٢﴾ وَلَا أَنْتُمْ عَابِدُونَ مَا أَعْبُدُ ﴿٣﴾ وَلَا أَنَا عَابِدٌ مَا عَبَدْتُمْ ﴿٤﴾ وَلَا أَنْتُمْ عَابِدُونَ مَا أَعْبُدُ ﴿٥﴾ لَكُمْ دِينُكُمْ وَلِيَ دِينِ ﴿٦﴾] { سورة الكافرون }

ئهی محمد { ﷺ } بلی : ئهی کۆمه لی بی باوهر و خوانه ناسان

من هه رگیز ئه و شتانه ی که ئیوه ده یپهرستن نایپهرستم

(چونکه من خواپهرستم) (١)

ئیوهش دیاره ئه وهی من ده یپهرستم نای پهرستن

(چونکه بت پهرستن) (٢)

ئه وهی ئیوه پهرستوتانه من هیچ کات نایپهرستم (٣)

ئیوهش ئه و زاته ی من ده یپهرستم نای پهرستن (٤)

که واته دینی خۆتان بۆ خۆتان و دینی خۆم بۆ خۆم (٥)

پیویسته به نیشانه کانی خۆیان و تووژیان له گه ل بکریت

دووهم - دژایه تی کردنیان و رق لیونیان و بهری بوون لیان وله پهرستراوه کانیان که له خوار خواوه ن .

وبه لگهش فه رمایشتی خوی گه وره : [قَدْ كَانَتْ لَكُمْ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ فِي إِبْرَاهِيمَ وَالَّذِينَ مَعَهُ إِذْ قَالُوا لِقَوْمِهِمْ إِنَّا بُرَاءُ مِنْكُمْ وَمِمَّا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ كَفَرْنَا بِكُمْ وَبَدَا بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ الْعَدَاوَةُ وَالْبَغْضَاءُ أَبَدًا حَتَّى تُؤْمِنُوا بِاللَّهِ وَحَدَهُ إِلَّا قَوْلَ إِبْرَاهِيمَ لِأَبِيهِ لَأَسْتَغْفِرَنَّ لَكَ وَمَا أَمْلِكُ لَكَ مِنَ اللَّهِ مِنْ شَيْءٍ رَبَّنَا عَلَيْكَ تَوَكَّلْنَا وَإِلَيْكَ أَنَبْنَا وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ] [رَبَّنَا لَا تَجْعَلْنَا فِتْنَةً لِلَّذِينَ كَفَرُوا وَاعْفِرْ لَنَا رَبَّنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ] { الممتحنة ٤٥ }

ئهی ئیمانداران به راستی له ئیبراهیم و ئه وانه ی که له گه لیدا بوون نموونه یه کی چاکتان خراوه ته بهرچاو کاتیک که به قه ومه که ی خۆیانیان وت : دوا ی سآله ها بانگه واز ئیمه بهرین له ئیوه و له و شتانهش که له جیاتی خوا ده یپهرستن ئیمه باوهرمان به و دین و ئاینه ی ئیوه نیه ئیتر دوژمنایه تی و رقه به رایه تی له نیوانماندا بهرپا بووه تا ئه و کاته ی که باوهر به خوی تاک و ته نها ده هیئن جگه له و به ئینه ی ئیبراهیم دای به باوکی و وتی : بیگومان داوا ی لیخوشبوونت بۆ ده کهم ده سه لاتی خواشم نیه ئه گه ر کاره ساتیکت به سه ر به نیئت ئینجا وتی :

پهروهردگارا هەر پشتمان به تۆ به ستوو و هەر بۆ لای تۆش گهراوینه تهوه سه ره نجامیش هەر بۆ لای تۆیه

وه به لگه یه کی تر : [وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِ إِنَّنِي بَرَاءٌ مِّمَّا تَعْبُدُونَ]
[إِلَّا الَّذِي فَطَرَنِي فَإِنَّهُ سَيَهْدِينِ] { الزخرف ۲۶-۲۷ }

(ئه و کاته بیهینه وه یاد که ئیبراهیم به باوکی و هۆزه که ی خۆی وت: به راستی من دووره په ریزم له و شتانه ی که ئیوه ده یپه رستن .. جگه له و زاته ی که دروستی کردووم هەر ئه ویش پێنموویم ده کات و ده مخاته سه ر پێگه ی راست و دروست)

سییه م - کافر بوون به جوهره کانی طاغوت بریتیه له دوور کهوته وه لیان و داپران و تیکه ل نه بوونیان

وه به لگه ش فه رمایشتی خوای گه وریه : [وَالَّذِينَ اجْتَنَبُوا الطَّاغُوتَ أَنْ يَعْبُدُوهَا وَأَنَابُوا إِلَى اللَّهِ لَهُمُ الْبُشْرَىٰ فَبَشِّرْ عِبَادِ] { الزمر ۱۷ }

جا ئه وانه ی که خۆیان دووره په ریز گرتوو له هه موو ئه و شتانه ی خه لکی ده یپه رستن جگه له خوای پهروهردگار و ته ته وه و په شیمانیه وه گهراونه ته وه بۆ لای خوا مژده ی سه رکه وتن و سه رفرازی و به خته وه ری و کامه رانی بۆ ئه وانه یه ده مژده بده به و به ندانه م

وه به لگه یه کی تر : [وَأَعِزِّ لَكُمْ وَمَا تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَأَدْعُوا رَبِّي عَسَىٰ أَلَّا أَكُونَ بِدُعَاءِ رَبِّي شَقِيًّا] [فَلَمَّا اعْتَرَلَهُمْ وَمَا يَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَهَبْنَا لَهُ إِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَكُلًّا جَعَلْنَا نَبِيًّا]
{ مريم ۴۸-۴۹ }

وا من دوور ده که و مه وه و که نارگیری ده که م له ئیوه و له و شتانه ی که له جیاتی خوا ده یپه رستن من ته نها هانا و هاوار بۆ پهروهردگارم ده به م و هەر ئه و ده یپه رستم ئومیده وارم که پهروهردگارم نا ئومید و په نجه پۆم نه کات و دو عاو نزاو په رستم لئ وه ربگریت . جا کاتیک ئیبراهیم پویش و دوور کهوته وه له و خه لکه گو مراه و له و شتانه ی که له جیاتی خوا ده یان په رست ئیمه ئیسه قمان پێ به خشی و به ئیسه قاش یه عقو مان به خشی هه ری هک له وانیشمان کرده پێغه مبه ر

[وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولًا أَنْ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ] { النحل ۳۶ }

سویند به خوا بیگومان ئیمه له ناو هەر گه ل و نه ته وه یه کدا پێغه مبه ری که مان په وانه کردوو و پیمان را که یاندوو که پیمان بلیت: ته نها خوا په رستن خۆتان دووره په ریز بگرن له هه موو په رستراویکی تر

چوارهم - توند و تیژیت بهرامبهریان

وه به لگه ش فه رمایشتی خوی گه وره یه
 [يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا قَاتِلُوا الَّذِينَ يَلُونَكُمْ مِنَ الْكُفَّارِ وَلْيَجِدُوا فِيكُمْ غِلْظَةً وَعَلِّمُوا أَنَّ اللَّهَ مَعَ الْمُتَّقِينَ] { التوبة ۱۲۳ }

ئه ی ئه وانه ی باوه پرتان هیناوه بجهنگن دژی ئه و بی باوه پانه ی که لیلتان نزیک ده بنه وه
 به ده ورو به رتاند (نیازی شهر فروشتیان هه یه) و باتوند و تیژی و هیژو تواناتان تیدا به دی
 بکه ن بشزانن به راستی خوا یارو یاوه ری پاریزکاران

وه به لگه یه کی تر :
 [مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ وَالَّذِينَ مَعَهُ أَشِدَّاءُ عَلَى الْكُفَّارِ رُحَمَاءُ بَيْنَهُمْ] { الفتح ۲۹ }
 محمد { ﷺ } په وانه کراوی خوی به وانه ش که له خزمه تیدان و شوینی که وتوون توند و تیژن
 بهرامبه ر بی باوه پان و به به زه یی و میهره بانن له نیوان خویاندا

پینجه م - جهاد و قیتالیان بهرامبه ر بکه یت کاتی که توانا هه بوو

به به لگه ی [وَإِنْ نَكَثُوا أَيْمَانَهُمْ مِنْ بَعْدِ عَهْدِهِمْ وَطَعَنُوا فِي دِينِكُمْ فَقَاتِلُوا أُمَّةَ الْكُفْرِ إِنَّهُمْ لَا أَيْمَانَ لَهُمْ لَعَلَّهُمْ يَنْتَهُونَ] { التوبة ۱۲ }
 خو ئه گه ر ئه وانه په یمانه کانیان بشکینن له دوا ی به ستنی و گالته و تانه وته شهریان له ئاین و
 به رنامه که تان ده دا ئه وه بجهنگن دژی (سهرانی کوفر) به راستی ئه وان هه یچ په یمانیکیان نیه
 بو ئه وه ی کۆل بده ن و واز له بی باوه ری خویان به ینن

سه رانی کوفر طاغوته کاندن

وه به لگه ش الله تعالى ده فهرمویت :

[قَاتِلُوهُمْ يُعَذِّبُهُمُ اللَّهُ بِأَيْدِيكُمْ وَيُخْزِهِمْ وَيَنْصَرِّكُمْ عَلَيْهِمْ وَيَشْفِ صُدُورَ قَوْمٍ مُّؤْمِنِينَ]
{ التوبة ١٤ }

ئه ی ئیمانداران بجهنگن دژی بی باوه ران ئه وه خوايه که به دهستی ئیوه سزایان ده دات و سه رشوړو خه جاله تیان ده کات و ئیوه به سه ریاندا سه ر ده خات سینه ی ئیماندارانیش گوشادو ئاسووده ده کات و دل و ده روونیان ساریژ ده کات (چونکه کاتی خو ی کافره کانی مه که زور ئازارو ئه شکه نجه ی ئیماندارانیان ده داو بی به زه بیانه هه ندیکیان لی شه هید کردن)

له ته فسیری ئه م ئایه ته شدا :

[وَلَا تَرْكَبُوا إِلَى الَّذِينَ ظَلَمُوا فَتَمَسَّكُمُ النَّارُ وَمَا لَكُم مِّنْ دُونِ اللَّهِ مِنْ أَوْلِيَاءَ ثُمَّ لَا تُنصَرُونَ]
{ هود ١١٣ }

ابن عباس ده فهرمویت : (ولاترکبوا) واته (ولا تمیلوا) واتا و مه به ست به وه یه که خوشتان نه وین و هاوکاریان نه که ن و نزیکیان نه که ونه وه نه چنه ژیر سایه و سبهریان .

وه نه وه ی ئه شعه ریش له باسی ولا تمیلوا که وتمان ابن عباس ده فهرمویت خوشتان نه وین و هاوکاریان نه که ن

ده لیت : ئه م خوش و یستن و هاوکاری کردنه بریتیه له وه ی که ئه گهر بیت و هه ر که سیك یارمه تیه کی بچوکیان بدات ئامیریک بداته ده ستیانه وه لاپه ریه ک نوسراویک بدات به ده ستیانه وه به مه بیته هاوکار و به رپوه به ری به رنامه یان و سه رخستیان .. واته بچوکتیرین شتیشیان بو بکات ئه وه مه یلی هه بووه بو یان و هاوکاری کردوون

ابن مسعودیش له ته فسیری { جاهد الکفار والمنافقین } ده فهرمویت : به ده ستت ئه گهر نه تتوانی به زمان ئه گهر نه توانی به دل جیهادی کافر و مونافیقان بکه یت (طاغوته کان) و ده بیت به پروویه کی گرژ و توپه وه لیان پرووانیت و له گه لیان پرووبه پروو بیته وه .
{ مجموعة التوحيد رسالة وثائق عری الايمان سليمان آل الشيخ }

مهرجه گانی لا اله الا الله

چیه ؟ لا اله الا الله مهرجه گانی

هه ر که سیک بلیت (لا اله الا الله) ده چیتته به هه شته وه !!!
قال رسول الله ﷺ { (فَإِنَّ اللَّهَ قَدْ حَرَّمَ عَلَى النَّارِ مَنْ قَالَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ يَبْتَغِي بِذَلِكَ وَجْهَ اللَّهِ) البخاري

واته : رسول الله ﷺ { فهرموویه تی : به راستی خودا قه ده غه یکردوه له سهر ئاگر که سیک بسوتینیت که له بهر گه یشتن به پوخساری خودا وتوویه تی (لا اله الا الله) به لام وتنی (لا اله الا الله) هه شت مهرجی خوئی هه یه و ده بیت بیانزاین و کردوه یان پیبکه ین ده نا ووتنی سهرزاره کی به ته نها هیچ سودیکی نیه ته گهر روژی 1000 جاریش دوباره ی که یته وه

مهرجه کانیش ته مانه ن

- ۱ - العلم.. زانینی مانا که ی به { نه فی و ئیثبات } و وه به زانست خودا بناسیت .
الله تعالی ده فهرمووی : [فَأَعْلَمَ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ] { محمد ۱۹ }
واته : (وه بزانه که هیچ په رستراویک شایانی په رستن نیه و حق نیه ته نها الله نه بی)
- ۲ - الیقین.. دنیایوون و دوو دل نه بوون : واته هیچ شک و گومان له دلت نه بی به رامبه ر راستی و به حق زانینی (لا اله الا الله) الله تعالی ده فهرمووی : [إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ ثُمَّ لَمْ يَرْتَابُوا] { الحجرات ۱۵ }
واته : (به راستی پرواداران پاسته قینه ته وانه ن که پروایان هیناوه به خواو به پیغه مبه ره که ی { ﷺ } پاشان شک و گومان و دوو دلیان نیه له پروا که یان)
- ۳ - الاخلاص.. دل سوژیت بو الله هه بیت وه دوور بیت له ریاو مه به ست بوونی کردنی شتیک بو غه یری خوا (نه فی کردنی هاوه لدانان بو خودا له کار و ره فتار و پروادا)
قوله تعالی [وما أمروا إلا ليعبدوا الله مخلصين له الدين حنفاء] { البينة ۵ }
واته : (فهرمانیشیان پینه درابوو جگه به وه ی که خواپه رستی بکه ن و به پاکی و دل سوژی و ملکه چی فهرمان به رداری ئاین و به رنامه که ی بن)

۴ - **المحبة**.. خوشویستی الله و خوشه ویستی بۆ ئه و وشه یه و ماناکه ی وه خوشویستی ئه وانه ی ئه هلی ئه م وشه یه ن وه خوشویستی هه موو ئه و شتانه ی ئه و وشه یه له سه رمان پیویست ئه کات

الله تعالی ده فهرمووی : [وَمِنَ النَّاسِ مَن يَتَّخِذُ مِنْ دُونِ اللَّهِ أَندَادًا يُحِبُّونَهُمْ كَحُبِّ اللَّهِ وَالَّذِينَ آمَنُوا أَشَدُّ حُبًّا لِلَّهِ] { البقرة ۱۶۵ }

واته : (هه ندیک کهس هه یه له جیات ی ئه وه ی خواپه رست بیت شتانی تر داده تاشیت بۆ خۆی و (شوین رینمووییه گانی خوا ناکه ویت و) خوشه ویستی و سۆزی ده دات به و بت و به رنامۆلکه و تووله رینگه یانه و خوشی ده وین وه ک چۆن ئیمانداران خویان خوش ده ویت به لام ئه وانه ی ئیمان و باوه ریان هیناوه زۆر زیاتر خویان خوش ده ویت)

۵ - **الصدق**.. راستگویی له وتنی به راستی خودات به تاک دانا بیت نه ک ته نها له لای موسولمانان وابلئیت و که پشتیشت هه لکرد و چوویته لای کافر و بن برواکان خۆت بگۆریت و شیرک بریار به دیت قول الله تعالی : [فَلْيَعْلَمَنَّ اللَّهُ الَّذِينَ صَدَقُوا وَلْيَعْلَمَنَّ الْكَاذِبِينَ] { العنكبوت ۳ } بیگومان خوا ئه و که سانه ی راستیان کرد دیاری ده کات درۆزنه کانیش دیاری ده کات واته ده ناسرین

۶ - **الانقياد**.. ملکه چ کردن و ته سلیم بوون بۆی له کردنی کاره واجبه کان و هه ولدان بۆ رازیکردنی خودا له خۆت الله تعالی ده فهرمووی : [وَأَنِيبُوا إِلَى رَبِّكُمْ وَأَسْلِمُوا لَهُ] { الزمر ۵۴ } واته : (وه بگه رینه وه بۆ لای پهروه ردگارتان و ته سلیم و ملکه چی فه رمانه گانی بن)

۷ - **القبول**.. وه رگرتن و رازی بوون به وه ی ئه و وشه یه (لا اله الا الله) ده یگه یه نیت و واجبی ده کات له سه رت . قال الله تعالی : [إِنَّهُمْ كَانُوا إِذَا قِيلَ لَهُمْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ يَسْتَكْبِرُونَ. وَيَقُولُونَ أَأَنَّا لَتَارِكُوا آلِهَتِنَا لِشَاعِرٍ مَّجْنُونٍ] { الصافات ۳۵ } واته : ئه وان که پێیان ده وتری بلین { لا اله الا الله } خۆ به گه وره ده زانن له وه ی که بیلین

٨ - کافر بوون به طاغوت و په‌تکردنه‌وهی هه‌ر شتیک بیجگه له خوا بپه‌سترئ ..

قوله تعالى : [فمن يكفر بالطاغوت ويؤمن بالله] { البقرة ٢٥٦ }

واته : جا ئه‌وهی باوه‌ری نه‌بی‌ت به تاغوت (که بریتیه له : هه‌موو پێگه‌و پێبازو هێزو

به‌نامه‌و لادان و بتیک) و باوه‌ری دامه‌زراو به‌ی‌نیت به الله

ئه‌مه‌ش واتا کافر بوون و ره‌دکردنه‌وهی هه‌موو پێباز و به‌نامه‌کانی دانراوی ده‌ستی مرۆف و هه‌کو شوعیه‌ت و دیموکراسی و لیبرالیه‌ت و عه‌له‌مانیه‌ت و دکتاتۆریه‌ت و وه‌جگه له وانیش

تەوحید

تەوحید چییه چەند جوۆری ههیه ؟
 پله کانی دین چەندن ؟
 واتای ئیسلام چییه ؟
 ڕووکە کانی ئیسلام و ئیمان و ئیحسان چین ؟
 مانا و پێناسەی محمد رسول الله چییه { ﷺ } ؟

تەوحید چییه چەند جوۆری ههیه

تەوحید سی بەشه :

تەوحیدی الربوبية
 تەوحیدی الألوهية
 تەوحیدی الأسماء والصفات

تەوحیدی الربوبية

بریتیه له به یه کدانانی الله له کرداره کانی و پهیدا نه کردنی شەریک بۆی له کرداره کانی .

تەنها الله خالقە

تەنها الله رازقە

تەنها الله ئەژینێ و ئەمرینێ

تەنها الله ئەم گەردوونە بەرپۆه ئەبات

تەنها الله خاوەنی ئەم گەردوونەیه

تەنها الله شایەنی حوکم کردن و دانانی سهریعه ته بۆمان چونکه هەر خۆی خاوەنمانه هیچ
 کەس شەریکی الله نیه له کارانەدا .

تەوحیدی الألوهية

بریتیه له ئەنجامدانی بەندایەتی و عیبادەتە کاھان تەنها بۆ الله الله بهیه ک دائەنێن له
 تەواوی عیبادەتە کاھان جگە له الله بۆ کەسی تری ئەنجام نادهین و نایکەن به شەریکی الله
 له عیبادەتە کاھاندا .

{ نوێژ و زهکات و روژوو و حه‌ج و خێر و قوربانی و نه‌زر و دوعا و هاوار و پارانه‌وه و ملکه‌چی و ته‌سلیم بووه‌مان } و ته‌واوی عیاده‌ته‌کانی ترم‌ان ته‌نها بۆ الله یه‌ هیچ که‌س ناکه‌ین به‌ شه‌ریکی الله له‌م عیاده‌تانه‌ هه‌روه‌ک چۆن نوێژ و روژوو بۆ که‌سی تر ناکه‌ین جگه‌ له‌ الله به‌هه‌مان شیوه‌ جگه‌ له‌ حوکمی الله ملکه‌چی هیچ حوکمیکی تر نابین و پێی رازی نین و نایکه‌ین به‌ به‌رنامه‌ی ژیا‌مان جگه‌ له‌ دینی ئیسلام به‌ هیچ به‌رنامه‌ و مه‌نه‌ه‌جیکی تر رازی نین که‌ حوکمان بکات .

تەوحیدی الأسماء والصفات

بریتییه‌ له‌ به‌یه‌کدانانی الله له‌ ناوه‌ جوانه‌کانی و سیفه‌ته‌ به‌رزه‌کانی هه‌ر ناویک و سیفه‌تیکی الله هاتبێ له‌ قورئان و فهرمووده‌ی سه‌حیحا جیگیری ئه‌که‌ین بۆ الله به‌شیوه‌یه‌ک که‌ شایسته‌ بێ به‌ زاتی به‌رز و پاکی له‌گه‌ڵ خۆپاراستمان له‌ پینج شت :

- ١ - سیفه‌ته‌که‌ په‌ک ناخه‌ین و په‌تی ناکه‌ینه‌وه‌ به‌لکو جیگیری ئه‌که‌ین بۆ الله .
- ٢ - له‌ چۆنییه‌تی سیفه‌ته‌که‌ ناکۆلینه‌وه‌ و بیرێ لێ ناکه‌ینه‌وه‌ له‌ خه‌یالی خۆماندا چونکه‌ بیر له‌هه‌ر شتێک بکه‌ینه‌ الله ئه‌و شته‌ نیه‌ که‌ بیرێ لێ ئه‌که‌ینه‌وه‌ .
- ٣ - سیفه‌ته‌که‌ ناچوین به‌ سیفه‌تی مه‌خلوقات الله ده‌ستی هه‌یه‌ ده‌ستی که‌ شایسته‌یه‌ به‌ زاتی پاکی خۆی مرو‌فیش ده‌ستی هه‌یه‌ که‌ شایسته‌یه‌ به‌خۆی ده‌ستی الله ناچوین به‌ ده‌ستی مه‌خلوقات باقی سیفه‌ته‌کانی تر به‌هه‌مان شیوه‌ .
- ٤ - مانای سیفه‌ته‌که‌ ناگۆرین و ته‌ئویلی ناکه‌ین ئه‌لێن ده‌ست واته‌ ده‌ست چاو واته‌ چاو توپه‌ بوون واته‌ توپه‌ بوون رازی بوون واته‌ رازی بوون دابه‌زین واته‌ دابه‌زین مانای سیفه‌ته‌کان ناگۆرین ئه‌لێن ده‌ستی الله واته‌ هیزی الله یان توانای الله به‌لکو ئه‌لێن واته‌ ده‌ستی الله باقی سیفه‌ته‌کانی تر به‌هه‌مان شیوه‌
- ٥ - ته‌فویضی سیفه‌ته‌که‌ ناکه‌ین واته‌ که‌وترا (ید الله) ئه‌لێن نازانین (الید) واته‌ چی نا به‌لکو ده‌لێن واته‌ ده‌ست ده‌ستی که‌ شایسته‌یه‌ به‌گه‌وره‌یی الله سب‌حانه‌ ماناکه‌ی جیگیر ئه‌که‌ین وه‌ک چۆن هاتوه‌ به‌لام شیوازه‌که‌ی ئه‌گێرینه‌وه‌ بۆ الله .

پله‌گانی دین چه‌ندن

پله‌گانی دین چه‌ندن ؟ و چی ن ؟

پله‌گانی سیانن ئەوانیش ئەمانەن:

۱ - الاسلام

۲ - الایمان

۳ - الاحسان

مانای ئیسلام چیه ؟

الإسلام هو الاستسلام لله بالتوحيد والانقياد له بالطاعة والبراءة من الشرك وأهله
ئیسلام : تەسلیمبوونە بۆ خوا بە تەوحید و ملکه‌چی دەربرینه بە گۆڕایه‌لی و کردار و خۆدارنن
و بە پرائه‌ته‌ له هه‌موو جووره‌ کوفر و شیرکیک و ئەهله‌کانیان .

لله تعالى ده‌فه‌رموویت : [وَمَنْ أَحْسَنُ دِينًا مِّمَّنْ أَسْلَمَ وَجْهَهُ لِلَّهِ ...] { النساء ۱۲۵ }
واتا (کئ هه‌یه‌ ئایینی چاکتر و په‌سه‌ند تر بێت له‌ و که‌سه‌ی پرووی کردۆته‌ الله و خۆی
سپاردبێ به‌ الله و نیه‌تی پاک بێت له‌ کرده‌وه‌کانیدا و به‌ پێی شەریعه‌تی الله بجوڵێته‌وه‌)

هه‌روه‌ها ده‌فه‌رموویت : [وَمَنْ يُسْلِمْ وَجْهَهُ إِلَى اللَّهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ فَقَدْ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ
الْوُثْقَى] { لقمان ۲۲ }

واتا (ئەوه‌ی پروو بکاته‌ په‌روه‌ردگاری و نیه‌تی پاک بێت له‌ کاره‌کانیدا پابه‌ند بێت
به‌ شەریعه‌تی الله ئەوه‌ په‌یمانی له‌ لایه‌ن الله تعالی وه‌ بۆ دراوه‌ که‌ سزا نه‌دریت)
هه‌روه‌ها ده‌فه‌رموویت : [فَإِلَهُكُمْ إِلَهٌ وَاحِدٌ فَلَهُ أَسْلِمُوا وَبَشِّرِ الْمُخْبِتِينَ] { الحج ۳۴ }
واتا (په‌روه‌ردگاری ئیوه‌ په‌روه‌ردگاریکی تاک و ته‌نها یه‌ هه‌مووتان ته‌سلیم و ملکه‌چی ئەو
بن و مژده‌ش بده‌ن به‌و به‌ندانه‌ی ملکه‌چ و پازین به‌ بریاری الله)

ئەرکانی ئیسلام

ئەرکانی ئیسلام چین ؟

أَرْكَانُ الْإِسْلَامِ
جَبْرِيلُ يَسْأَلُ . يَا مُحَمَّدُ أَخْبِرْنِي عَنِ الْإِسْلَامِ ؟

جبرائیل پرسیار دەکات : ئەى محمد { ﷺ } ئیسلام چیه ؟

فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ { ﷺ } : الْإِسْلَامُ أَنْ تَشْهَدَ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ لَا مَعْبُودَ بِحَقِّ إِلَّا اللَّهُ .

پێغه مبه‌رى خودا : { ﷺ } فەرمووی : ئیسلام ئەوەی
شایه‌تى بده‌ی به‌ لا اله الا الله (هه‌یچ په‌رستراویکی به‌حه‌ق نییه‌ شایه‌نى په‌رستن بێت جگه‌
له‌ الله)

[وَأَنَّ مُحَمَّدًا أَرْسَلَهُ اللَّهُ لِتَبْلِغَ دِينَهُ]

وه‌ شایه‌تى بده‌ی به‌وه‌ی محمد { ﷺ } نێردراوی خودایه‌
(خودای گه‌وره‌ محمدی ناردوه‌ بۆ راگه‌یاندن ئایینه‌که‌ی)
تُقِيمَ الصَّلَاةَ : [تُؤَدِّيَهَا بِأَرْكَانِهَا بِاطْمِئْنَانٍ وَخُشُوعٍ]
وه‌ نوێژ ته‌نجام بده‌ی (نوێژ ته‌نجام بده‌ی به‌ پایه‌کانیه‌وه‌و به‌ دل ئارامی و ملکه‌چییه‌وه‌)

وَتُؤْتِي الزَّكَاةَ : [إِذَا مَلَكَ الْمُسْلِمُ ٨٥ غَرَامًا ذَهَبًا أَوْ مَا يُعَادِلُهَا مِنَ النُّقُودِ يُدْفَعُ مِنْهَا ٢,٥ فِي الْمِئَةِ
بَعْدَ سَنَةٍ وَغَيْرِ النُّقُودِ لَهَا مِقْدَارٌ مُعَيَّنٌ]

هه‌روه‌ها زه‌کاتی ماله‌که‌ت بده‌ی (ته‌گه‌ر موسلمان ٨٥ گرام ئالتون یه‌ه‌بوو یان به‌ ته‌ندازه‌ی
ئالتونه‌که‌ پاره‌ی هه‌بوو له‌ سه‌د دینار دوو دینار و نیو ده‌رده‌کات . له‌ دواى هه‌موو
سالی‌کجگه‌له‌پاره‌ش وه‌کو گه‌نم و جو وه‌تد..... ته‌ندازه‌ی دیاری کراوی خو‌ی هه‌یه‌)

تَصُومَ رَمَضَانَ : [مَتَنَعُ عَنِ الطَّعَامِ وَالشَّرَابِ وَالْجِمَاعِ وَالْمُعْرَمَاتِ مِنَ الْفَجْرِ حَتَّى الْغُرُوبِ]

پوژوی مانگی په‌مه‌زان بگری خۆت بگریته‌وه‌ له‌ خواردن و خواردنه‌وه‌و جیما و هه‌موو
حه‌رامیک له‌ نوێژی به‌یانیه‌وه‌ تا خۆر ئاوابوون

وَتَحُجَّ الْبَيْتَ إِنْ اسْتَطَعْتَ إِلَيْهِ سَبِيلًا { رواه مسلم }

وه‌ حه‌جی مالی خودا بکه‌ی ته‌گه‌ر له‌ توانات هه‌بو
(توانای مالی و جه‌سته‌یی و له‌گه‌ڵ ته‌من و ئاسایش)

ئیمان

ئیمان چیه ؟؟

ئیمان : باوەرکردنه به هه موو ئه وهی خودا و پیغه مبه ره که ی { ﷺ } هه والیان لیداوه به لگه چیه ؟

خودا فه رموویه تی : [**انما المؤمنون الذين آمنوا بالله ورسوله ثم لم يرتابوا وجاهدوا باموالهم وانفسهم في سبيل الله اولئك هم الصادقون**] { **الحجرات ۱۵** }

بیگومان ئیماندارانی راسته قینه ئه وانهن که باوەرپیان هی ناوه به خواو پیغه مبه ره که ی پاشان دوو دل نه بوون (له ئیمانه که یاندا) وه به مال و گیانیان تیکۆشانیان کردوو له پیناو پربازی خودا هه ر ئه وانهن راستگۆیان .

ئه رکانه کانی ئیمان

أَرْكَانُ الْإِيمَانِ
قَالَ جَبْرِيلُ : فَأَخْبِرْنِي عَنِ الْإِيمَانِ ؟
فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ { ﷺ } : **الْإِيمَانُ أَنْ تُؤْمِنَ بِاللَّهِ (الْإِعْتِقَادُ بِأَنَّ اللَّهَ لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ وَهُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ)** [**الشورى ۱۱**]

پیغه مبه ری خودا { ﷺ } فه رمووی : باوەر بریتیه له باوەرپبوون به خودا : (باوەر بوون به وهی که خودای گه وره به دیهینه ر و په رستراوی به حه قه چه ندین ناو و سیفاتی به رزی هه یه) خودای گه وره ده فه رموویت : ﴿ هیچ شتیک وه کو خودا نییه وه خودا بیسه ر و بینایه ﴾

وَالْمَلَائِكَةِ (مَخْلُوقَاتٌ مِنْ نُورٍ لِيَتَنَفِيذَ أَوَامِرَ اللَّهِ لَأَنزَاهُمْ)
باوەرپبوون به فریشته کان : (دروس کراون له پرووناکی بو جیه جی کردنی فه رمانه کانی خودا ئیمه نایان بینین)

وَكُتُبِهِ : (التَّوْرَةِ وَالْإِنْجِيلِ وَالزَّبُورِ وَالْقُرْآنِ نَاسِخًا)
باوەرپبوون به کتیه کانی خودا : تهورات و ئینجیل و زه بور و قورئان که ئه وانیه پيش خوی نه سخ کردۆته وهو سړیوه ته وه

وَرُسُلِهِ : أَوْلَهُمْ نُوحٌوَآخِرُهُمْ مُحَمَّدٌ { ﷺ }

باوه ربوون به پیغه مبه رانی خودا یه که میان نوحه سه لامی خودای لیبی وه کو تاییه که یان محمد { ﷺ }

وَالْيَوْمِ الْآخِرِ (يَوْمُ الْقِيَامَةِ لِمَحَاسَبَةِ النَّاسِ)

باوه ربوون به رۆژی کو تایی (رۆژی قیامت بو لیپرسینه وهی خه لکی)

وَتُؤْمِنُ بِالْقَدَرِ خَيْرِهِ وَشَرِّهِ : (الرِّضَا بِمَا قَدَرَهُ اللَّهُ مَعَ الْأَخْذِ بِالْأَسْبَابِ)

باوه ربوون : به قه زاو قه دهر به خیر و شه رییه و رازی بوون به قه زاو قه دهری خودا له گه ل ده ست گرتن به هو کاره کانه وه

ئیحسان

مانای ئیحسان چیه ؟

ئیحسان : ئه وه یه که عبادت بو الله بکه یت وه ک ئه وهی بیینیت جا ئه گه ر تو ئه و نه بیینیت ئه وه ئه و تو ئه بیینیت

به لگه چیه له سه ر ئیحسان ؟

خودا فه رموویه تی : [ان الله مع الذين اتقوا والذين هم محسنون] { النحل ۱۲۸ }

به راستی خواش له گه ل ئه وانه دایه که خو پاریزو به ته قوان و ئه وانه ش چاکه کارو چاکه خوازن... له سووره تی (نه نفال) يشدا ده فه رموی : { إذ يوحى ربك إلى الملائكة أني معكم فثبتوا الذين آمنوا.. } .

محمد رسول الله ﷺ

مانا و پیناسه ی محمد رسول الله چیه ؟

بسم الله و الحمد لله وبعد :

باوه پهیانی ته واو به پیغه مبه ر { ﷺ } به شیکی گرنکه له باوه ر و عه قیده ی موسولمان چونکه ئیمان به الله و به ئیسلام په یوه سته به و به شه له ئیمان و ته واو که ری شایه تی (لا إله إلا الله) یه .

واتای سهره کی نه و برکه یه بریتیه له باوه پهیان به هه موو هه و آل و فه رمان و حوکمیک که پیغه مبه ر { ﷺ } رایگه یاندووه هه روه ها جیگیر کردنی هه ر شتیک که نه و جیگیری کردووه و په تکرده وه ی هه ر شتیکیش که نه و په تیکردووه ته وه .

له راستیدا باوه ر هیان به پیغه مبه ر { ﷺ } له کورتترین پیناسه کانیدا نه وه یه : باوه رت به هه موو په یامه که ی هه بیټ و له هیچی به گومان نه بیټ یان قه ناعه تت پی نه بیټ و گوپراه لی فه رمانه کانی بیټ و نه وه شی پیت نه کرا جیه جی بکه یت هه ر باوه رت پی هه بیټ و ته سدی بکه یت هه روه ها شوینی دینه که ی بکه ویت و کار به شه ریه ت و ریازه که ی بکه یت و نه به زمانی گوftar و نه به زمانی کردار هیچ شه ریه ت و ریاز و یاسا و ری سایه کی به سهردا په سهند نه که یت یان به باشتی بزانیټ یان بو ئم سهرده مه به گونجاوتری بزانیټ نه ک نه وه نده به لکو نابی هیچ ریازیکی تر هاوتای ریازه که ی بکه یت

موسولمانیتی هیچ که سیک دانامه زریټ و ته واو نابیت تا کو له ناخی دلییه وه باوه ر نه هیټیت و به زمانیشی نوتقی بکات که جگه له پیغه مبه ر { ﷺ } هیچ که سیک تر شایسته ی شوینکه وتن نییه و په پره وی له هیچ پیغه مبه ریکی تر نا کریت جگه له کوټا و خاته می پیغه مبه ران نه بیټ محمد { ﷺ } وه کو له { سه حی موسلیمدا } هاتووه : (لا یسمع بی أحد من هذه الأمة یهودياً کان أو نصرانیاً فلا یؤمن بی إلا کان من أصحاب النار)

واته هه ر که س له جوله که و گاوره کان هه و آلی هاتنی منیان بیست و باوه ریان پینه هیټام نه و نه بنه هاوړی ئاگر له ته واوی و اتا کانی باوه پهیان به { محمد رسول الله ﷺ } نه وه یه که پیو یسته هه موو موسولمانیک ملکه چی فه رمانه کانی پیغه مبه ر { ﷺ } بیټ و له

قه دهغه کراوه کانی خوئی پیاړیزیت: [وَمَا آتَاكُمُ الرَّسُولُ فَخُذُوهُ وَمَا نَهَاكُمْ عَنْهُ فَانْتَهُوا]
 { الحشر ۷ }

ئه وهی پیڅه مبه ر فه رمانی پیکردن جیبه جیی بکه ن ئه وه شی قه دهغه ی کردن لئی
 دوور که ونه وه .

هه روه ها ده بیټ باوه پرو عه قیده ی هه موو موسولمانیک ده رباره ی پیڅه مبه ر { ﷺ } وایټ که
 ۱ - په یامه که ی گشتگیر بووه بو سهرتاپای مروؤ و جنوکه .

۲ - باوه ری وا بیټ که ئه و کوټا پیڅه مبه ر بووه و په یامه که شی کوټا په یامه .

۳ - باوه ری وا بیټ په یامه که ی کارکردنی به هه موو په یامه کانی پیش خوئی
 هه لوه شان دووه ته وه .

۴ - پیویسته باوه ری وا بیټ که پیڅه مبه ر { ﷺ } هه موو په یامی ئیسلامی به باشرین شیوه
 که یاندووه .

۵ - پیویسته باوه ری به مه عسومی پیڅه مبه ر { ﷺ } هه بیټ

۶ - باوه رپوون به هه موو مافه کانی و جیبه جیکردنیان وه کو خوشویستنی [النَّبِيُّ أَوْلىٰ
 بِالْمُؤْمِنِينَ مِنْ أَنْفُسِهِمْ] { الاحزاب ۶ }

په یامبه ر { ﷺ } به پرواداران له خودی خوینیش له پیشره له هه موو کاروباریکی دین و
 دنیا دا وه هه رگیز پییخووش نه بووه موسلمانان تووشی هیچ جوړه به لاو نه هامه تیک بن .
 هه روه ها ته عزیزم کردن و مه زن راگرتنی .

نواقض الاسلام

هه‌لوه‌شینه‌ره‌وه‌کانی ئیسلام

﴿ واته : [١٠] هه‌لوه‌شینه‌ره‌وه‌کانی ئیسلام ﴾

ئه‌وه‌ی دینه‌که‌ت هه‌له‌وه‌شینه‌یه‌وه‌ چیه ؟
 زۆرگرنه‌که‌ مسوڵمانان بزانی چونکه‌ خه‌لکی واته‌زانی که‌ نوێزوو پۆژووت گرت و ئیمانت هه‌ینا
 یه‌کسه‌ر ئه‌چینه‌ به‌هه‌شت (نازانی ئه‌م ١٠ نواقض) ه‌گه‌ر یه‌کیان‌ت تیا‌بیت دینه‌که‌ت
 هه‌له‌وه‌شینه‌یه‌وه‌ ئه‌وا کافر ده‌بیت به‌ (اجماع) واته‌ نکۆلی نیه‌ له‌ کافر بونی‌دا به‌کو‌ده‌نگی .

١ الشک فی عبادۃ الله تعالى :

هاوبه‌شی دانان بۆ الله له‌په‌رستندا (ئه‌وا کافره‌بی)
 الله فه‌رموویه‌تی: [إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ] { النساء ٤٨ }
 واته‌ : به‌راستی الله خۆش نابیت گه‌ر هاوبه‌شی بۆ دابنێ بیجگه‌له‌وه‌ خۆش ئه‌بیت له‌هه‌ر
 گونا‌هیکی تر بۆ هه‌رکه‌سیک که‌ بیه‌ویت

﴿ الله ئه‌فه‌رموویه‌تی : [إِنَّهُ مَنْ يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَقَدْ حَرَّمَ اللَّهُ عَلَيْهِ الْجَنَّةَ وَمَأْوَاهُ النَّارُ وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ أَنْصَارٍ] { المائدة ٧٢ }

واته‌ : هه‌ر که‌س هاوبه‌ش بۆ خوا دابنێ ئه‌وه‌ بیگومان خوا به‌هه‌شتی لی حه‌رام کردووه‌ وه‌
 جی و شوینی ئاگر ده‌بیت وه‌ بۆ ئه‌و سته‌م کارانه‌ هیچ یارمه‌تی ده‌ریک نی یه‌

٢ من جعل بينه وبين الله وسائط يدعهم ويسألهم الشفاعة ويتوكل عليهم كفر اجماعا

واته‌ : ئه‌وه‌ی له‌نیوان خۆی و الله‌دا واسطه‌ دابنیت (نیوبه‌ند) بۆئه‌وه‌ی هاواریان تی بکات
 و تکه‌و شه‌فاعه‌تیان لی بخوازی و پشتیان پی به‌ستیت ئاواکافره‌

۳ من لم یکفر المشرکین أو شک فی کفرهم أو صح مذهبهم فهو کفر

واته : ئهوهی موشریکه کان به کافر نه زانیت یاخود شکی هه بی له کافر بونیان (گومانی هه بی) یاخود پێگاکه یان به راست بزانتیت ئاواکافره

۴ مَنْ إعتَقَدَ أَن غَيْرَ هَدْيِ النَّبِيِّ ﷺ { أَكْمَلَ مِنْ هَدْيِهِ أَوْ أَنَّ حُكْمَ غَيْرِهِ أَحْسَنُ مِنْ حُكْمِهِ كَالَّذِينَ يُفَضِّلُونَ حُكْمَ الطَّوَاعِيتِ عَلَى حُكْمِهِ فَهُوَ كَافِرٌ

واته : هه رکه سیک بر وای وابی که پێیازیکی غیری پێیازی پیغه مبه ر { ﷺ } ته ووتره یان حوکمی یه کیکتر له هی ئه و چاکتره وه ک (طاغوته کان) ئاواکافره

۵ مَنْ أَبْغَضَ شَيْئًا مِمَّا جَاءَ بِهِ الرَّسُولُ ﷺ { وَلَوْ عَمِلَ بِهِ كَفَرَ

واته : هه رکه س رقی له هه رشتیک بی که پیغه مبه ر { ﷺ } هینابیته ئه گهر چی کاریشی پی بکات ئاوا کافره

الله فهرموویه تی : [ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ كَرِهُوا مَا أُنْزِلَ اللَّهُ فَاحْبَطَ أَعْمَلَهُمْ] { محمد ۹ }
واته : ئه و تۆله یان له بهر ئه وه یه که بیگومان ئه وانه رقیان له و قورئانه بوو که الله ناردوو یه تی بۆیه الله ش کرده وه کانیا نی پووچ کرده وه .

۶ مَنْ إستهزأ بشيء من دين رسول الله أو ثوابه أو عقابه كفر

واته : ئه وهی گالته بکات به شتیک له دینی پیغه مبه ر { ﷺ } جا به پاداشتی بی یان سزای ئاواکافره الله فهرموویه تی : [وَلَئِنْ سَأَلْتَهُمْ لَيَقُولُنَّ إِنَّمَا كُنَّا نَخُوضُ وَنَلْعَبُ قُلْ أَبِاللَّهِ وَآيَاتِهِ وَرَسُولِهِ كُنْتُمْ تَسْتَهْزِءُونَ] [لَا تَعْتَذِرُوا قَدْ كَفَرْتُمْ بَعْدَ إِيمَانِكُمْ إِنْ نَعْفُ عَنْ طَائِفَةٍ مِّنْكُمْ نُعَذِّبْ طَائِفَةً بِأَنَّهُمْ كَانُوا مُجْرِمِينَ] { التوبة ۶۶-۶۵ }

واته : ئایا ئیوه گالته به الله و ئایه ته کانی و پیغه مبه ره که ی { ﷺ } ده که ن ؟ به هانه مه هینه وه به راستی ئیوه کافر بوونه وه پاش ئیمان هینانتان

٧ السحر ومنه الصرف والعطف فمن فعله أو رضى به كفر

واته: جادو سحر جادوش دوجوره

١ - (صرف): دلبارى ٢ - (عطف): دلدارى [ئه وهى ئه نجامى بدا وپيى پازى بى] ئاوا كاره بى

الله فهرموويه تى : [وَمَا يُعَلِّمَانِ مِنْ أَحَدٍ حَتَّى يَقُولَا إِنَّمَا نَحْنُ فِتْنَةٌ فَلَا تَكْفُرْ] { البقرة ١٠٢ }
واته : كه سيان فترى جادوو (سحر) نه ئه كرد تا پييان ئه وت ئيمه بو تاقي كردنه وهين توخوت
كافر مه كه

٨ مظاهره المشركين ومعاونتهم على المسلمين

واته: پشتيوانى كردنى كافران و يارمه تى دانيان له دژى مسولمانان ئه وا كاره بى

الله فهرموويه تى : [وَمَنْ يَتَوَلَّهُمْ مِنْكُمْ فَإِنَّهُ مِنْهُمْ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ]
{ المائدة ٥١ }

واته : ئه ي موسلمانان ئاگادار بن ههر كه سيك له ئيوه وه لائى بو گاورو جووله كه هه بى و
خوشيانى بويت و سهريان بخات و پشتيوانيان بيت و يارمه تيان بدات ئه وه له وان حيساب
ئه كريت و له وانه به راستى خواى گه وره هيدايه تى كه سانىكى ئاوا زالم و سته مكار نادات كه
وه لائو خوشه ويستان بو گاورو جووله كه هه بيت .

٩ مَنْ إِيْتَقَدَ أَنَّ بَعْضَ النَّاسِ يَسَعُهُ الْخُرُوجُ عَنْ شَرِيعَةِ مُحَمَّدٍ { ﷺ } فَهُوَ كَافِرٌ

واته: هه ركه سيك باوه پى واييت كه هه نيك كه س بوى هه يه له شريعه تى پيغه مبه ر محمد

{ ﷺ } بچيته ده ره وه ئه وا كاره بى

الله فهرموويه تى : [وَمَنْ يَبْتَغِ غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ فِي آلَاءِ آخِرَةٍ مِنَ الْخُسْرَيْنِ]
{ ال عمران ٨٥ }

واته : هه ر كه سيك دواى دينيك بكه وييت جگه له دينى ئيسلام ئه وه لى وهر ناگيرى وه
ئه و له پوژى دوايى دا له دوپراوه كان

١٠ الإِعْرَاضُ عَنْ دِينِ اللَّهِ لَا يَتَعَلَّمُهُ وَلَا يَعْمَلُ بِهِ كُفْرٌ

واتە : پشت گوئ خستنی دینی الله به وهی که نه خوئی فیڕ بکات نه کاریشی پئ بکات
الله فەرمووێه تی : [وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ ذُكِّرَ بِآيَاتِ رَبِّهِ ثُمَّ أَعْرَضَ عَنْهَا إِنَّا مِنَ الْمُجْرِمِينَ
مُنْتَقِمُونَ] { كهف ٥٧ }

واتە : کئ له و که سه سته مکار تره که به ئایه ته کانی پهروه ردگاری ئامۆژگاری ده کریت که چی
پووین لئ وهرچه رخی نیئت؟ ئه وانه تاوانبارن به راستی ئیمه ش تۆله له تاوانباران ده سینین .

ننه رحی هه لوه شینه وهه کانی ئیسلام

الناقض الأول من نواقض الإسلام

هه لوه شینه وهی یه کهم له هه لوه شینه وهه کانی ئیسلام **الشرك في عبادة الله :**
بریتی له هاوبه شدانان بۆ الله له په رستیدا

الأول: **الشرك في عبادة الله:** قال الله تعالى: [**إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ**] { النساء ٤٨ }
[**إِنَّهُ مَنْ يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَقَدْ حَرَّمَ اللَّهُ عَلَيْهِ الْجَنَّةَ وَمَأْوَاهُ النَّارُ وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ أَنْصَارٍ**]
{ المائدة ٧٢ }

یه کهم هه لوه شینه وهه بریتی له شه ریکدانان بۆ الله له په رستیدا به لگهش وتهی الله یه
کهفه رموویه تی (به راستی الله له هاوبه شدانان خوش نابیت به لام جگه له هاوبه شدانان
له هه رگونا هیکی ترخوش ئه بیت بۆ که سیک که الله خوی بیه ویت)

وهفه رموویه تی (ئه وکه سهی هاوبهش بۆ الله بریار بدات ئه و الله به هه شتی لی قه دهغه
ده کات وشوینی دۆزه خ ده بیت وه بۆسته مکاران هیچ پشتیوانیک نه)

(ومنه الذبح لغير الله كمن يذبح للجن أو للقبر)

هاوبهش دانان بۆ الله

فونه : سه رپرین جگه له الله وهک سه ر برین بۆ جن یان قه بر

محمدي كورى عبد الوهاب : هاوبه شدانان بۆ الله ى به يه كه م هه ئوه شينه وهى ئيسلام دانا چونكه گه وره ترين تاوانه چونكه تيكشكاندن رپوبيه تى الله يه وه به كه مدانانى الله يه له په رستنيدا وه به يه كساندانانى جگه له الله يه به الله شه ريكدانان بۆ الله دابه ش ده بيت بۆسى به ش

۱ - شرك أكبر. شيركى گه وره

۲ - شرك أصغر. شيركى بچوك

۳ - شرك خفي. شيركى شاراوه

ابن القيم : واى بۆچوه كه شيرك دوو جوړه

۱ - أكبر

۲ - أصغر

جوړى يه كه م

الشرك الأكبر: هاوبه شدانانى گه وره كه الله لى خوش نايت ئيلا به تهوبه نه بيت وه نه گهر تهوبه لى نه كات وهرى تهوا خاوه نه كه لى له دوزه ده مي نيته وه به هه ميشه لى قال الله جل وعلا : [إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ]

{ النساء ٤٨ }

وقال تعالى : [وَمَنْ يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَكَأَنَّمَا خَرَّ مِنَ السَّمَاءِ فَتَخْطَفُهُ الطَّيْرُ أَوْ تَهْوِي بِهِ الرِّيحُ فِي مَكَانٍ سَحِيقٍ] { الحج ٣١ }

وه هه كه سيك شهريك بۆ خواى گه وره بريار بدات وه كه ته وه وايه له ئاسمانه وه بهر بيتته وه سه ر زه وى و پارچه پارچه بيت و هه ر بالنده يه كه پارچه يه كه بهر يت ياخود با فرى بداته شوي نيكي دوورو قوول و نزمه وه

الله له باره لى هاوبه شدانه رانه وه فه رموويه تى كه له دوزه خدا ده لى

[تَاللّٰهِ اِنْ كُنَّا لَفِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ اِذْ نُسَوِّكُمْ بِرَبِّ الْعَالَمِينَ] { الشعراء ٩٧ } سوينديت به الله ئيمه له گومرايه كى رون وئا شكرادابوين كه ئيوه مان به راوردته كرد به خواى جيهانيان

وهئهوان جگه له الله يان يه کسان نه کردبوو به الله له رزق وله خلق و زیندوکردنه وه و مراندن به لکو جگه له الله يان يه کسان کردبوو به الله له خوشويستن و پهرستن و به گه وره راگرتن

بۆيه ده ليين هه رچی خراپه هه يه ده گه پيته وه بۆهاوبه شدانان بۆ الله

وه هاوبه شدانانی گه وره بۆالله جوړی زۆره به لام هه مووی له چوار شيوه شیرک خوئی ده بينيته وه

جوړی يه کهم له شیرکی گه وره

شرك الدعوة :

شیرکی پارانه وه

به لگه ش وتهی الله يه

[**فَإِذَا رَكِبُوا فِي الْفُلِكِ**] هاوه لبريارده ران کاتيک که سواری که شتیه کان ئه بن له ناو ده ریا دا [**دَعَوْا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ**] کاتيک شه پۆلی ئاوه که زۆریان بۆ دیني نزيکه نقوم بن به وپه ری دلسۆزی و ئیخلاصه وه له خوای گه وره ده پارینه وه و ته نها داوای فرياکه وتن له خوای گه وره ئه که ن [**فَلَمَّا نَجَّاهُمْ إِلَى الْبَرِّ**] وه کاتيک خوای گه وره دو عايان قه بۆل ده کات و رزگاريان ئه کات بۆ وشکانی [**إِذَا هُمْ يُشْرِكُونَ**] دیسانه وه ئه وان شه ریک بۆ خوای گه وره بریار ئه ده ن. { **العنکبوت ٦٥** }

محمد بن عبد الوهاب له قواعد الاربع ده لئ

بنچینه ی چواره م بریتیه له وه ی که هاوبه شدانه رانی سه رده می ئیمه شیرکه که یان توندتره له موشریکانی پیشووتر چونکه موشریکانی پیشووتر شه ریکیان بۆالله بریارئه دا له کاتی خوشیدا وله ناخوشیدا ده گه رانه وه بۆلای الله و به تاکیان راده گرت به لام موشریکانی سه رده می ئیمه شیرکه که یان هه می شه ییه له خوشی و ناخوشیدا

له پيشه کی القواعد الأربع ده لئى :

إذا دخل الشرك في العبادة فسدت كالحدث إذا دخل في الطهارة فإذا عرفت أن الشرك إذا خالط العبادة أفسدها وأحبط العمل وصار صاحبه من الخالدين في النار عرفت أن أهم ما عليك معرفة ذلك لعل الله أن يخلصك من هذه الشبكة وهي الشرك بالله

ئه گهر زانیت هاوبه شدانان تیکه لئى په رستن بووئوها تیکى ده دات وهک چؤن ئه گهر شتیکت لیوه دهر بچیت ده ستوئیزه که ت ده شکیت بویه شیرک کرده وه کان پوچه ل ده کاته وه وه خاوه نه که ی به هه میشه ی له دؤزه خ ئه مینیتته وه جاکه ئه مه ت زانی ئه وکاته ده زانی گرنگترین شت ئه وه یه شیرک بناسیت بوئه وه ی الله رزگارت بکات له وتؤره که ئه ویش هاوبه شدانانه بو الله

جوړی دوه م له هاوبه شدانانی گه وره

شیرکی نیه ت وویستن و مه به سته

به لگه ش وته ی الله یه

[مَنْ كَانَ يُرِيدُ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا وَزَيَّنَتْهَا] ههر که سیك که له دونیادا ئه ژى مه به سته ته نها رازاوه یی و جوانی ژيانی دونیا بیت و بو دونیا بژی [نُوْفٌ اِلَيْهِمْ اَعْمَالُهُمْ فِيهَا] ئه وا کرده وه کانیان به ته واوی پی ئه دهین و دونیا یان بو ئه رازیینه وه ده ستیان ئه خهین [وَهُمْ فِيهَا لَا يُنْخَسُونَ] وه له دونیادا وایان لئى ئه کهین که هیچ شتیکیان که م نه بی له رزق و رۆزی و له ش ساغی و هیمنی و ئارامی { هود ۱۵ }

قال ابن القيم : أما الشرك في الإرادات والنيات فذلك البحر الذي لا ساحل له وقل من ينجو منه من أراد بعمله غير وجه الله ونوى شيئاً غير التقرب إليه وطلب الجزاء منه فقد أشرك في نيته وإرادته

ابن قيم ده لئى :

هاوبه شدانان بو الله له نیه ت و له ویستندا ده ریا یه که سنوری نیه وه که من ئه وانده ی له م شیرکه رزگاریان بوه هه رکه سیك به کرداره که ی مه به سته جگه له الله بوو وه نیه تی شتیکى تربوو

له جياتی نزیک بونه وه له الله وه چاوه پری پاداشت بیت له جگه له الله نهوا شیرکی کردوه
له نیهت و له ویستی دا هاوبه شدانان له نیهتدا شیرکی گه وره یه نه گهر هه موو کرده وه کانی
مه بهستی پی جگه له الله بیت
به لام که سیک له کرداریکدا توشی ریابیت ودواتر نیه تی خوی پاکبکاته وه بوالله نه وه شیرکی
بچوکه پی کافرنا بیت به و ریاییهی
جوړی سیهم له هاوبه شدانانی گه وره بوالله
شیرکی گوپرایه لی

نهم شیرکه ش بریتیه له گوپرایه لیکردن بوزاناکان و خواپه رسته کان و سه رکرده کان
له سه ریچیکردنی الله تعالی دا

به لگه ش وتهی الله یه

جوله که و گاور زانو خواپه رسته کانیان کردووه به خواو ده یانپه رستن .
[اتَّخَذُوا أَحْبَارَهُمْ وَرُهَبَانَهُمْ أَرْبَابًا مِنْ دُونِ اللَّهِ] جوله که کان زانایان هه بوو وه گاوره کان
خواپه رستیان هه بوو نه وان زانو خواپه رسته کانیان کردبوو به په روه ردگارو خواو له غهیری
خوای گه وره ده یانپه رستن [وَالْمَسِيحَ ابْنَ مَرْيَمَ] وه عیسای کوری مه ریه میشیان نه په رست
[وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا إِلَهًا وَاحِدًا] له کاتیکدا که فه رمانیان پی نه کرابوو ته نها به وه نه بیت
که به تاک و ته نها یه ک خوا بپه رستن که خوای گه وره یه [لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ] هیچ په رستراویک
به حق نیه شایه نی په رستن بی جگه له ذاتی پیروزی الله [سُبْحَانَهُ عَمَّا يُشْرِكُونَ] خوای
گه وره زور له وه پاک و بیگه ردره که نه وان نه و که سانه نه کهن به شهریک بوزوای گه وره
شهریک دانانیا بوزوای گه وره نه وه بوو که ه لایان بوزوای هرام نه کردن نه مان شوینیان
نه که وتن وه هرامیان بوزوای ه لال نه کردن و نه مان شوینیان نه که وتن نه وه په رستیان بوو
{ التوبة ۳۱ }

الترمذي وجگه له ویش ریوایه تیان کردوه له عدي بن حاتم که کاتی گوئی له پیغه مبه ر بوو
{ ۱۰۰ } نهم نایه تهی ده خوینده وه
[اتَّخَذُوا أَحْبَارَهُمْ وَرُهَبَانَهُمْ أَرْبَابًا مِنْ دُونِ اللَّهِ] عدي کوری حاتم وتی نیمه زانا و
خواپه رسته کاغان نه ده په رست

پیغه مبهەر { ﷺ } فهرمووی :

(أليس يحرمون ما أحل الله فتحرمونه ويحلون ما حرم الله فتحلونه؟ فقلت: بلى. قال فتلك عبادتهم)

ئایا ئەوان ئەو هی الله پێداوێ قەدەغەیان نەدەکرد لێتان و ئیوەش بە قەدەغەتان دادەنا ؟

و ئەو هی الله قەدەغە ی کردبوو ئەوان پێگەیان پێ ئەدا و ئیوەش بە پێگە پێدراوتان دەزانی ؟ عەدی وتی بە ئی

پیغه مبهەر { ﷺ } فهرمووی دەسا ئەو عیباده تکرده بویان .

ابن تیمیة

له مجموعه الفتاوى (٧٠ / ٧)

دە ئی : وهؤلاء الذين اتخذوا أئبارهم ورهبانهم أربابا حيث أطاعوهم في تحليل ما حرم الله وتحريم ما أحل الله يكونون على وجهين :

ئەوانە ی کە زانا و خواپەرستەکانیان کردبوو بە خواپە ک و دەیان پەرستن لە گوێراپە ئی کردن بویان لە پێگەدان بەو هی الله قەدەغە ی کردوێ وە لە قەدەغە کردنی ئەو هی الله پێگە ی پێداوێ دوجۆرن

یە کە میان : ئەوانەن دەزانن کە ئەو زانا و خوا پەرستانە دینیان گوێریوە شوینیان دەکەون لە گوێرینی دینە کە ی الله باوێر بە پێگەدان دەکەن بەو هی کە الله قەدەغە ی کردوێ شوین سەرکردەکانیان دەکەون و دەشزانن کە ئەوان بەم کارەیان پێچەوانە ی دینی پیغه مبهەرانیان کردوێ ئەم جوړەیان کوڤرە وە الله و رەسولە کە ی ئەم گوێراپە ئیەیان بە شیرک داناوێ ئەگەرچی ئەوان سوچدە و رکوع یشیان نەبردوێ بۆ زانا و خواپەرستەکانیان بۆ یە هەرکە سێک شوین پێچەوانە ی دینی الله بکەوێت و بشزانێ کە ئەو پێچەوانە ی دینە و باوێر بەو بکات کە ئەوان دەلێن ئەو کە سە موشریکە وە ک جولە کە و گاوریە کان

جوۆی دووهم : ئەوانەن کە باوەر و ئیمانیان جیگیرە بە قەدەغە کردن و پڕیگە پێدراوە کانی الله بە لām بە قسە ی گەورە کانیان دە کەن لە مە عسیە تی الله دا هەروە ک چۆن مسوڵمان تاوان ئە نجام دە دات و باوەر پشی وایە کە تاوانبارە جائەم جوۆرە گوێرایە لێە لە پڕیزی تاوانبارانە (بە پێچەوانە ی جوۆی یە کە م)

جوۆی چوارەم لە شیرکی گەورە
شیرکی خۆش ویستن

[وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَتَّخِذُ مِنْ دُونِ اللَّهِ أَندَادًا] لە ناو خە لکیدا کە سانی ک هەن جگە لە خوای گەورە ئە کە نە شە ریک و هاوشیوە بۆ خوای گەورە [يُحِبُّونَهُمْ كَحُبِّ اللَّهِ] ئە و شە ریکانە یان خۆش ئە و ئ وە کو خۆشە ویستی خوا چە ندیک خوای گەورە یان خۆش ئە و ئ ئە وانیشیان بە ئە ندازە ی خوای گەورە خۆش ئە و ئ یاخود بته کانیان خۆش ئە و ئ بە ئە ندازە ی ئە وە ی کە ئیمانداران خویان خۆش ئە و ئ { البقرة ١٦٥ }

کە سی موشریک بە هۆی جاهل بونی بە الله تعالی دە بینیت کە سیکی تری خۆش دە و ئ زیاتر لە خۆش ویستنی الله وە ک خۆش ویستنی { بتیک یان گوۆی پیاو چاکیک یان حیزب و پە یرە و پڕۆگرامیک یان سەر کڕ دە یە ک و طاغوتیک } دە بینیت کاتی قسە بە شتی لە وانه بکری تۆرە دە بیت بە لām قسە بە الله و دینە کە ی بکری ت هیچ تۆرە یە ک و دلتە نگیه ک پرووی لئ ناکات بە لکو جاری واهیه بە بیستنی ناوی الله و ته وحید و ئیسلام تیک دە چیت بە لām بە ناوی حیزب و طاغوته کە ی دلخۆش دە بیت

[وَإِذَا ذَكَرَ اللَّهُ وَحْدَهُ اشْمَأَزَّتْ قُلُوبُ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ] وە کاتی ک کە بە تا ک و تە نها ناوی خوای گەورە بە یتیری ت و باسی لا إله إلا الله و ته وحیدی خوای گەورە بکری ت ئە وانه ی کە باوەر پیان بە پڕۆی دوا یی نیه دلیان تە سک و تە نگ دە بیت و رادە کە ن و خۆیان بە گەورە دە زانن [وَإِذَا ذَكَرَ الَّذِينَ مِنْ دُونِهِ إِذَا هُمْ يَسْتَبْشِرُونَ] وە ئە گەر باسی جگە لە خوای گەورە بکری ئە پەرستراوە کانیان ئە و دلخۆش و خۆش حال ئە بن { الزمر ٤٥ }

ابن القيم دەلی

چوار جۆر لەخۆش ویستن هەیه کە پێویستە بزانرێت و جیا بکری ئەوە و ئەوانە ی بێ ئاگان لەم جیاکردنە وەیه گومرا بونە
یە کە میان : خۆش ویستنی الله بە تەنها ئەمەیان خاوەنە کە ی رزگارناکات لە سزای الله چونکە موشریکان و خاچ پەرستان و جوله کە وجگە لەوانیش الله یان خۆشەوی

جۆری دووهم : خۆش ویستنی ئەوشتانە ی الله خۆشی ئەوی کە ئەم جۆرەیان دەتکاتە موسلمان و لە کوفر دەرت دەهێنێت وە خۆش ویستین کەس لە لای الله ئەو کە سەیه کە زۆر بە توندی دەستی بە خۆشویستنه وە گرتو

سێهەم : خۆش ویستن بۆ الله و لە پێناو الله چونکە ئەمە مەرجی خۆشویستنه کە کە سیکت خۆش بویت ئەوانە شت خۆش بوی کە ئەو خۆشی دەوین چونکە خۆش ویستن دامەزراو نابیت ئەگەر بە وجۆرە نەبیت

جۆری چوارەم : خۆشویستن لە گەڵ الله کە ئەمەیان خۆشویستنیکی شیرکیە وە هەره کە سی کە سیککی خۆشبوی لە گەڵ الله نەک لە پێناو الله ئەوا ئەو کە سە ئەو کە سە ی کە خۆشی ویستو خۆشەویستە کە ی کردۆتە هاوبەش بۆ الله وە ئەمەش خۆشەویستی هاوبەش دانە رانە

ئائەم چوارە شیرکی گەورەن هەمووی خاوەنە کە ی لە دین دەردە کات چونکە ئەنجامدانی عیبادەتە بۆ جگە لە الله
 هەروەک الله فەرموویە تی

[وَمَنْ يَدْعُ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ لَا بُرْهَانَ لَهُ بِهِ] وە هەر کە سیک لە گەڵ زاتی پیرۆزی الله دا خوایه کی تر بپەرستێ و لە خوایه کی تر بپارێتە وە ئەو هێچ بە لگە ی پێ نیە لە و شتە دا وە ئیشە کە ی ئەویش نابیتە بە لگە بۆ خە لکی تر [فَإِمَّا حِسَابُهُ عِنْدَ رَبِّهِ] وە لپرسینە وە ی ئەو کە سە تەنها لای خوای گەورە یە و خوای گەورە لێی ئە پرسیتە وە و سزای ئە دات [إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الْكَافِرُونَ] بە دنیایی خوای گەورە ئەو کە سە کافرانە سە ربه رزو سە رفراز ناکات

{ المؤمنون ١١٧ }

الله ناوی بردن به کافر به هوئی نه جامدانی په رستشی پارانده وه بوجگه له الله
 وه له هاو به شدانانی گه وره بوالله بریتیه له سهربرینی ئاژه ل بوجگه له الله چونکه سهربرین
 عبادته ده بیته بوالله بکریته
 چونکه الله واهرمانی کردوه [فَصَلْ لِرَبِّكَ وَانْحَرْ] { الکوتر ۲ }

وه فهرموویه تی

[إِنَّ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ] { الأنعام ۱۶۲ }
 نه ی محمد { ﷺ } پیټان بلن کهنوژ و سهربرین و ژیان و مردنم هه مووی
 بو الله یه که خوای هه مو جیهانیانه

جا هه رکه سیک شتی سهربریت بو پیاوچاکان یان بوبت یان بوجن یان شتی سهربریت بو
 خواش و بو غه یری خواش هه روک زوری له خه لکی نه فام نه جامی نه دهن نه وا به وکاره
 له بازنه ی ئیسلام ده چپته دهره وه وه ده بیته به کافر .
 وه له جوړه کانی عبادت نه زکردنه که هه رکه سی نه زربکات بوجگه له الله نه وا موشریک
 وکافربوه قال تعالی

[يُوفُونَ بِالنَّذْرِ] { الأنسان ۷ } وه هه روها وه فا ده کهن به نه زره کانیان
 وقال تعالی [وَمَا أَنْفَقْتُمْ مِنْ نَفَقَةٍ أَوْ نَذَرْتُمْ مِنْ نَذْرٍ فَإِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُهُ] وه هه ر نه فقهه و
 خیری که ئیوه بیکه ن بو خوتان یان بو غه یری خوتان یان هه ر نه زریک که بیکه ن خوای
 گه وره ئاگای له هه موویه تی { البقرة ۲۷۰ }

هه رکه سیک نه زربکات بو پیاوچاکن یان بوخوړ یان بوجن نه وا له ئیسلام دهرچووه وکافربوه
 چونکه نه زرعبادته ده بیته بوالله بکریته نه جامدانی بوجگه له الله کوفره به الله
 بو نمونه که سی بلیت نه زریته نه گه ر فلان شت بیت حه یوانی سهرده برم بو قه بری فلان شیخ
 وه له وشیرکانه په ناگرتنه
 هه رکه سی په ناگربگریته به جگه له الله نه وا موشریک بوه .

جوړی دووهم له هاوبه شدانان

هاوبه شدانانی بچوکه

جوړی دووهم له هاوبه شدانان

هاوبه شدانانی بچوکه : که خاوه نه که ی ته گهر بگاته دیداری الله به وشیرکه وه تهوا له ژیر ویستی الله یه ته گهر بیه وی لپی خوش ده بیت وه بشیه ویّت سزای ته دات به نه ندازه ی ته وشیرکه بچوکه ی که هه ییوه وته وبه ی لی نه کردوه هه ندی له زاناکان وتویانه شیرکی بچوک لی خوشبونی بونی ته له دوزخ نه سوتیت به نه ندازه ی شیرکه که ی پاشان که سوتا ته و جا الله ده ری ده کات بوبه هه شت

له هاوبه شدانانی بچوک بریتیه له

سویند خواردن به جگه له الله ته گهر مه به ستی به گهره پراگرتنی ته وکه سه نه بیت که سویندی پی خواردوه چونکه ته گهر به مه به سته وه بیت تهوا ده بیت شیرکی گهره وپی کافرده بیت پیغه مبه ر { ﷺ } فهرموویه تی : [من حلف بغير الله فقد كفر أو أشرك] هه رکه س سویند به جگه له الله بخوات تهوا کوفری کردوه یان شیرکی کردوه { رواه أحمد وأبو داود والترمذي والحاكم وصححه وقال : على شرط الشيخين }

وه له شیرکی بچوک

روپامای کردن بوخه لکی

پیغه مبه ر { ﷺ } فهرمووی :

[أخوف ما أخاف عليكم الشرك الأصغر فُسِّل عنه؟ فقال: الرياء]

{ رواه أحمد وغيره من حديث محمود بن لبید وسنده حسن }

زورلیتان ده ترسم له شیرکی بچوک وتیان شیرکی بچوک چیه فهرمووی روپامای کردنه ؟

جا ته گهر پیغه مبه ر { ﷺ } له وشیرکه ترسایت له سهر هاوه له کانی ته ی نیمه ته ولاترین که زور وریای خومان بین و بترسین له وشیرکه ؟

خوپاراستن له م شیرکه به وه ده کریت که فیترکراوین
 پیغهمبه { ﷺ } فهرمووی شیرک له م ئومه ته له شوین پی میروله شاراوهره وتیان چۆن لی
 رزگارمان ده بیته ئه ی پیغهمبه ری خوا { ﷺ } فهرمووی بلی
[قل اللهم انی أعوذ بك أن أشرك بك وأنا أعلم وأستغفرک لما لا أعلم]
{ رواه ابن حبان فی صحیحه }

[قُلْ إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ] ئه ی محمد { ﷺ } پیا یان بلی : من ته نها وه ک ئیوه مروقیکم
 فریشته نیم یان خوا نیم **[يُوحَىٰ إِلَيَّ]** جیاوازیه که م ئه وه یه که له لایه ن خوا ی گه وره وه
 وه حیم بۆ دیت و کراوم به پیغهمبه **[أَمَّا إِلَهُكُمْ إِلَهٌ وَاحِدٌ]** وه په یامی منیش ئه وه یه که
 په رستراو و خوا ی ئیوه ته نها یه ک خوا یه که شهریکی نیه و تاک و ته نها یه **[فَمَنْ كَانَ يَرْجُو**
لِقَاءَ رَبِّهِ] جا ههر که سیك به ئومیدی گه یشتنه به خوا ی گه وره له رۆژی قیامهت به سه ری
 به رزو به پرووی سپی که باوه پدارانن **[فَلْيَعْمَلْ عَمَلًا صَالِحًا]** با له دونیادا کرده وه ی چاک
 بکه ن

واته : له سه ر سوننه تی پیغهمبه { ﷺ } بیت و بیدعه نه بیت **[وَلَا يُشْرِكْ بِعِبَادَةِ رَبِّهِ أَحَدًا]**
 وه له کاتی عیادهت کردن بۆ په روه ردگاری هیچ که سیك نه کاته شهریک بۆ خوا ی گه وره
 (واته : بۆ پرای نه بیت و به ئیخلاص و دلسوزیه وه کرده وه کانی بۆ خوا ی گه وره ئه نجام
 بدات) ئه م ئایه ته هه ردوو مهرجه که ی وه رگرتنی کرده وه ی کۆکردۆته وه **{ الكهف ١١٠ }**
ئیمامی عمر ده پاریه وه وده یفه رموو :

[اللهم اجعل عملي كله صالحا واجعله لوجهك خالصا ولا تجعل لأحد فيه شيئا]
 ئه ی په روه ردگارم کرداره کانم هه مووی چاککه وه هه مووی بابۆتۆبیت وه به شی هیچ
 که سیکی تری تیا مه که

وه ئه م شهریکدانانه له عیادهت پاداشتی کرداره که ناهیلیت به لکو سزاش ده دریت له سه ری
 ئه گه ر کرداره که واجب بیت چونکه وه ک ئه وه وایه ئه و واجبه ی نه کردیت بۆیه سزائه دریت
 له سه ر نه کردنی ئه و واجبه چونکه الله ئه مری کرده به ندایه تی بۆبکریت به دلسوزیه وه

قال تعالى : [وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ حُنَفَاءَ] { البنية ٥ }

واتا : فهريمانيان پي نه كرابوو ته نها به وه نه بي به تاك و ته نها عيباده تي خواي گه وره بكن به ئي خلاص و دلسوزي و نياز پاكويه وه وه شهريكي بو دانه نين كه واتا ههركه س دلسوزنه بيت له عيباده تكردي بو الله فهريمانى الله ي به جي نه گه ياندوه بويه كرداره كه شي لي وه رناگيريت الله تعالى فهريمانويه تي

[أنا أغنى الشركاء فمن عمل عملاً أشرك معي فيه غري فهو للذي أشرك وأنا منه بريء]

{ رواه : مسلم وابن ماجة والسياق قريب من سياق ابن ماجة } .

من ده وله مند ترين كه سم پيويستم به هاوبه ش نيه ههركه سيك كرداري بكات وله گه ل من كه سيكي تر شهريك بكاته وه له وكارهيدا ئه وا عيباده ته كه ي بوئه وكه سه يه كه شهريكي كردوته وه من لي به ريتم .

وه ئه م شيركه ش هه نديكي لي خو شوبوني بو هه يه هه نديكي شي لي خو ش بوني بونه

ئه مه ش به م شيويه دابه ش ئه كرى

حاله تي يه كه م ئه وه يه كه روپاماييه كي ته واو بيت كه خاوه نه كه ي له سه ره تا تاكو تا مه به ستي

دونيا بيت ئه مه ش وه ك مونافيقه كان الله له باره يانه وه فهريمانويه تي

[وَإِذَا قَامُوا إِلَى الصَّلَاةِ قَامُوا كُسَالٍ] وه كاتي ك كه ئه م مونافيقانه هه لسن بو نويز كردن ئه وه

زوړ به ته مبه لي هه لئه سن وه قورسن و ناتوانن هه لسن نويزه كانيان بكن

[يُرَاءُونَ النَّاسَ] وه بو رپاو رووييني خه لك ئه يكه ن نه ك وه كو گوپرايه لي خواو پيغه مبه ري

خوا { ﷺ } نه چاوه رپي پاداشتن نه له سزا ئه ترسين [وَلَا يَذْكُرُونَ اللَّهَ إِلَّا قَلِيلًا] وه زيكرى

خواي گه وره ناكه ن له ناو نويزه كه ياندا زوړ به كه مي نه بي ته ويش له پيش چاوي موسلمانان

{ النساء ١٤٢ }

جا ئه وه ي به وشيويه روپاماي بكات ئه وا كافر ده بيت

حاله تی دووهم ئه وهیه که کرداره که بۆالله دهکات بهلام له کرداره که که سیکی تر شه ریک دهکات ئه مه ش دوو به شه

یه که میان له ئه سلی کردنی ئه وکاره وه پیاپی ئه کات ئه مه یان باتله و قبول نیه

دووهم میان پیاپی که ی توش دیت بهلام له خوئی دورئه خاته وه مجاهده ی نه فسی خوئی ئه کات ئه مه یان عیبادته که ی قبوله و پاداشتی بۆه یه
[وَأَمَّا مَنْ خَافَ مَقَامَ رَبِّهِ وَنَهَى النَّفْسَ عَنِ الْهَوَىٰ] [فَإِنَّ الْجَنَّةَ هِيَ الْمَأْوِم]
{ النازعات ۴۰-۴۱ }

ئه وکه سه ی له الله بترسی و نه هی بکات له نه فس و ئاره زوه کانی ئه و به هه شتی بۆه یه

بۆمونه که سیکی **جیهاد دهکات فی سبیل الله** وه نیه تی ئه وه ی هه یه غه نیمه تی ده ست که ویت ئه مه زانایان خیلافیان له سه ر هه یه هه ندی ده لێن ئه و کرداره ی قبول نیه ئه گه ر هه وڵ نه دات نیه ته که ی پاک بکاته وه وه هندیکی تر ده لێن قبوله به لام پاداشته که ی که مه **ابن القيم** له **إعلام الموقعین (۲ / ۱۶۷)** ده لێ

وهذا كمن يصلي بالأجرة فهو لو لم يأخذ الأجرة صلى ولكنه يصلي لله وللأجرة وكمن يحج ليسقط الفرض عنه ويقال: فلان حج أو يعطي الزكاة فهذا لا يُقبل العمل منه.

ئه م که سه وه ک ئه و که سه وایه نویت به پاره بکات که هیشتا پاره که ی وه رنه گرتوه ونویتی کرد واتا نویتی کردوه بۆالله و بۆپاره وه وه ک که سیکی که حه ج دهکات تاحه جی له سه ر لابیچیت و بشلین فلان حه جی کردوه یان بلین زه کات دهره ئه م که سه کرداره که ی قبول نیه .

ابن رجب ده لێ : نقص بذلك أجر جهاده ولم يبطل بالكلية به و نیه ته ی پاداشتی جیهاده که ی که مکردۆته وه به لام پوچه ل نه بۆته وه به گشتی . وه وتویه تی **له جامع العلوم والحکم (ص ۱۵)**

وقد ذكرنا فيما مضى أحاديث تدل على أن من أراد بجهاده عرضا من الدنيا: أنه لا أجر له وهي
محمولة على أنه لم يكن له غرض في الجهاد إلا الدنيا .
ئهوفه رموودانه ی که باسکران که به لگهن له سه ر ئه وه ی که سی به جیهاده که ی مه به ستی دونیا
بیّت ئه وه پاداشتی بۆنیه ئه مه مه به ست پیی ئه وانیه که له جیهادکردندا هیچ مه به ستیکیان
نه به یلا دونیا نه بیّت

النافض الثاني من نوافض الإسلام

هه ٴوه شینه وهی دووهم
له هه ٴوه شینه ره وه کانی ئیسلام

[من جعل بینہ و بین الله وسائط]

بریتیه له دانانی واسیتیه که له نیوان خۆت و الله دا

محمدی کوری عبدالوهاب : ئه ٴی

((من جعل بینہ و بین الله وسائط يدعوهم ویسألهم الشفاعة ویتوکل علیهم کفر إجماعا))

هه رکه سیک له نیوان خۆی والله دا که سیک بکاته واسیتیه ولییان بیاریته وه و پشتیان پی

به ستیت کافربوه به ئیجماعی زانیان .

زۆرجار ئه وکه سانه ی توشی ئه م شیرکه دین ده ٴین ئیمه تاوانبارین له رومان نایه ت راسته وخۆ

له الله بیاریینه وه به ٴکو داوا له پیاو چاکه مردوه کان ده که یین ئه وان لای خوا بۆمان

بیارینه وه

هه روه ک چۆن ئه گه ر تۆبته ویّت بچی بۆلای پاشایه ک ناتوانی بجیت بۆلای ئیلا له ریگه ی

وه زیر و خزمه تگوزاره کانیه وه نه بیّت ئیمه ش له ریگه ی پیاو چاکانه وه داو اله الله ده که یین .

{ په نا به الله له وتیگه شتنه سه قه ته که مخلوق و خالق به یه ک ده شوبه یین تاوانیان لیّهات

له ئیسلام ده رچون }

هه رکه س قورئان بخوینته وه و بییری لی بکاته وه ده زانی ئه وقسه یه ی ئه وان نه ک به ٴگه نیه

به ٴکو قورئان ره دی داوه ته وه

قال تعالی

[قُلِ ادْعُوا الَّذِينَ رَعَمْتُمْ مِنْ دُونِهِ] ئه ی محمد { ﷺ } به هاوبه شبریارده ران بلّی: بانگی ئه و

که سانه بکه ن که جگه له خوی گه وره لییان ده پارینه وه ئه وان ناتوانن ئه و [فَلَا يَلْكُونُ

كَشَفَ الضَّرَّ عَنْكُمْ وَلَا تَحْوِيلًا] زهره رو زیانه ی بۆ سه ر ئیوه دابه زیوه له سه رتانی هه لگرن
یا خود بیگوازنه وه له بهر ئه وه ی تواناو ده سه لاتیان نیه به لکو ئه وه ی تواناو ده سه لاتی هه یه
ته نها خوای گه و ره یه. { الاسراء ۵۶ }

وقال تعالى

[قُلِ ادْعُوا الَّذِينَ رَعِمْتُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ] ئه ی محمد { ﷺ } به کافرانی قورپه یش بلی : ئه وانه ی
که ئیوه جگه له خوای گه و ره کردووتانن به خواو ئه یانپه رستن بانگیان بکه ن ئه و برسیه تیه ی
که تووشتان بووه با له سه رتانی لاده ن **[لَا يَمْلِكُونَ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ فِي السَّمَاوَاتِ وَلَا فِي الْأَرْضِ]**
ئه وان به ئه ندازه ی میرووله یه کی بچووک یان ئه ندازه ی گه ردیک له ئاسمانه کان و زه ویدا
مولکیان نیه و جگه له خوای گه و ره که س مولکی نیه به تایبه تی ئه و که سانه ی که کردووتانن
به خوا **[وَمَا لَهُمْ فِيهِمَا مِنْ شَيْءٍ]** نه ک خویان مولکیان نیه به لکو شه ریکی خوای گه و ره ش
نین **[وَمَا لَهُ مِنْهُمْ مِنْ ظَهِيرٍ]** نه ک شه ریک نین به لکو یارمه تیده ری خوای گه و ره ش نین و
خوای گه و ره پشتیان پی نابه ستی و پیوستی پێیان نیه . { سورة سبا ۲۲ }

وقال تعالى

[أُولَئِكَ الَّذِينَ يَدْعُونَ يَبْتَغُونَ إِلَى رَبِّهِمُ الْوَسِيلَةَ أَيُّهُمْ أَقْرَبُ وَيَرْجُونَ رَحْمَتَهُ وَيَخَافُونَ عَذَابَهُ إِنَّ عَذَابَ رَبِّكَ كَانَ مَحْذُورًا] { الاسراء ۵۷ }

ئه و که سانه ی که ئیوه جگه له خوای گه و ره دو عایان لی ئه که ن و لییان ئه پارپه نه وه و
عیباده تیان بۆ ئه که ن و ئه یانپه رستن وه کو مه لائیکه ت و عیسی و عوزیرو پیاوچا کان ئه وانه
خویان هه ر هوکاریک باش بی ت و هه ر کرده وه یه ک چاک بی ت و به خوای گه و ره یان
بگه یه نی ت و له خوای گه و ره یان نزیک بکاته وه ئه و هوکارانه یان ئه گرته بهر بۆ خو نزیک
کردنه وه له خوای گه و ره وه به ئومیدی ره حمه تی خوای گه و ره ن وه له سزای خوای گه و ره
ئه ترسین ئیتر بۆ ئیوه ئه وان ئه په رستن و به تاک و ته نها خوا ناپه رستن (به دلنیایی سزای خوای
گه و ره شایه نی ئه وه یه که خه لکی هه زه ری لی بکات و خو ی لی پیا ری زی) .

وقال تعالى

[وَيَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَضُرُّهُمْ وَلَا يَنْفَعُهُمْ] نه وان جگه له خوی گه وره عیباده تی که سان و شتانی که نه زانیان لی لائدهن وه نه سوودیان پی نه گه یه نن چونکه سوودو زیان ته نها به ده ست خوی گه وره یه [وَيَقُولُونَ هَؤُلَاءِ شُفَعَاؤُنَا عِنْدَ اللَّهِ] وه نه لین: ئا نه مانه لای خوی گه وره تکامان بو نه کهن [قُلْ أَتُبْتُونَ اللَّهَ مِمَّا لَا يَعْلَمُ فِي السَّمَاوَاتِ وَلَا فِي الْأَرْضِ] نهی محمد { ﷺ } پیان بلی: ئایا ئیوه هه وال به خوی گه وره نه دهن له کاتی که خوی گه وره نه زانی له ئاسمانه کان و زه ویدا که سی نه شهریکی بیت وه که سیکش نیه بتوانی تکا بکات به بی ئیزی خوی گه وره [سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى عَمَّا يُشْرِكُونَ] خوی گه وره زور پاک و به رزتره له وهی که ئیوه ئاوا شهریک بو خوی گه وره بریار بدهن { یونس ۱۸ }

وقال تعالى

[وَلَا تَدْعُ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَنْفَعُكَ وَلَا يَضُرُّكَ] وه تو دوعا مه که و مه پاریره وه له جگه له خوی گه وره له و کهس و شتانهی که نه سوودت پی نه گه یه نن نه زیان چونکه سوودو زیان ته نها به ده ست خوی گه وره یه [فَإِنْ فَعَلْتَ] نه گهر دوعا بکهی له غهیری خوی گه وره [فَإِنَّكَ إِذَا مِنَ الظَّالِمِينَ] نه وه تو له و که سانهی که زولمیان له خویان کردوو یا خود له و که سانهی که موشریکن [الظَّالِمِينَ] واته: موشریکن نه وانهی که دوعا نه کهن له دارو به ردو مردوو { یونس ۱۰۸ }

به لگه و ئایه تی ترزورن له م مانایه دا که دروست نیه له هیچ پیاوچاکیک بپاریته وه تائه ویش له لای الله بوت بپاریته وه به لکو الله نه فی ههر پارانه وه یه ک ده کات نه گهر ته نها له خوی داوای نه کهی فهرموویه تی

[وَإِذَا سَأَلَكَ عِبَادِي عَنِّي فَإِنِّي قَرِيبٌ] نهی { ﷺ } نه گهر بهنده کانی من پرسیری منیان لیست کرد نه وه من لیبانه وه نزیکم به زانست و زانیاری و بیستن و بینین و تواناو ده سه لات و ویست و ئیراده به لام زاتی پیروزی خوی گه وره له سهر عهرشه [أُجِيبُ دَعْوَةَ الدَّاعِ إِذَا دَعَانِ] ههر که سی که له من بپاریته وه نه واه و لامی نه ده مه وه یان نه وه تا بوی جیه جی نه کهم یان به نه دازهی نه وه به لاو موسیبه تی له سهر لائدهم یان له قیامه تدا پاداشتی نه ده مه وه

[فَلْيَسْتَجِيبُوا لِي وَلْيُؤْمِنُوا بِي لَعَلَّهُمْ يَرْشُدُونَ] به لām به و مهرجهی ئەوانیش با له من بیارینه وه یان وه لāمی بانگه وازی من بده نه وه وه با ئیمانم پی بینن به لکو خوی گه وهه بیانخاته سهر ریگای راست و هیدایه تیان بدات { البقرة ۱۸۶ }

که واته خوا بیسه ر و بینه ره به پیچه وانه ی پاشاکانی دنیا خوا بی پیویسته له وه زیر و خزمه تگوزار به پیچه وانه ی پاشاکانی دنیا ئەگه ر وه زیر و خزمه تگوزاره کانیا ن نه بن ده روخین

پیغه مبه ر { ﷺ } فه رموو یه تی له فه رموو ده یه کدا که ترمذی گپراویه تیه وه و به حه سه نی دانا وه له ابن عباسه وه که پیغه مبه ری خوا پیی فه رموو

[وَإِذَا سَأَلَ فَسَأَلَ اللَّهَ نَ وَإِذَا اسْتَعْنَى فَاسْتَعْنَى بِاللَّهِ وَاعْلَمْ أَنَّ الْأُمَّةَ لَوِ اجْتَمَعَتْ عَلَى أَنْ يَنْفَعُوكَ بِشَيْءٍ لَمْ يَنْفَعُوكَ إِلَّا بِشَيْءٍ قَدْ كَتَبَهُ اللَّهُ لَكَ وَإِنْ اجْتَمَعُوا عَلَى أَنْ يَضُرُّوكَ بِشَيْءٍ لَمْ يَضُرُّوكَ إِلَّا بِشَيْءٍ قَدْ كَتَبَهُ اللَّهُ عَلَيْكَ رُفِعَتِ الْأَقْلَامُ وَجَفَتِ الصُّحُفُ]

ئەگه ر داوات کرد ته نها داواله الله بکه ئەگه ر پشتت به ست ته نها پشت به الله به سته وه وه باش بزانه ئەگه ر هه موو ئومه ت کۆببنه وه بۆئیه وه ی سودیکت پی بگه یه نن سودت پی ناگه یه نن ته نها ئەوه نه بیّت الله بۆتی نوسیوه وه ئەگه ر کۆببنه وه بۆئیه وه ی زیانیکت پی بگه یه نن زیانت پی ناگه یه نن ته نها به وه نه بیّت که الله بۆتی نوسیوه پیئوسه کان به رزکرانه وه وه حبری سهر په ره کان وشک بویه وه

ابن تیمیة ئەلّی :

أن الأعمال الدينية لا يجوز أن يتخذ منها شيء سبباً إلا أن تكون مشروعة فإن العبادات مبناهما على التوقيف فلا يجوز للإنسان أن يشرك بالله فيدعو غيره وإن ظن أن ذلك سبب في حصول بعض أغراضه ولذلك لا يُعبد الله بالبدع المخالفة للشريعة وإن ظن ذلك فإن الشياطين قد تعين الإنسان على بعض مقاصده إذا أشرك وقد يحصل بالكفر والفسوق والعصيان بعض أغراض الإنسان فلا يحل له ذلك انظر { الفتاوى ۱۳۷/۱ - ۱۳۸ }

کرداره دینه کان نابیت هیچ یه کیکی بکریت به هوکار ئیلا ئەو کردارانه نه بیت که شهرع پیتی هاتوه چونکه عبادته ته کان له سهر راوهستان بنیادنراوه

بۆیه دروست نیه مروّف هاوبهش بۆ الله بریاربدات و له گیری ئەو بپاریتهوه ئەگەرچی باوه ریشی وابیت ئەوکاره هوکاره بۆ به دهست هیئانی پیداوایسته کانی مروّف هه ربۆیهش به ندایه تی الله ناکریت به بیدعه و پیچه وانه کردنی شهرع ئەگەرچی ئەوگومانانه شی هه بیت چونکه شهیتان هه ندیکات یارمه تی هه ندی له داخوازیه کانی مروّف ئەدات که کاتی هاوبهش بۆالله بریارئه دات وهه هه ندی له پیداوایسته کانی به دهست ده هیئیت به ئەنجامدانی کوفر و فسق و سه ریچی کردنی الله بۆیه له بهر به دهسته یئانی ویسته کانی ئەو ئەو شیرک و فسقه هه لال نابی

هه ندی جار له گۆرپه رستان ده بیستین ده لێن فلان کهس شیت بو که چوه سه رگۆری فلان شیخ چاکبویه وه جابه م هوّیه هاوارکردنه خاوهن گۆر هه لال ئەکه ن ئەمهش گومراییه

یه کهم : چونکه شهیتان بۆئه وهی مروّف توش شیرک و کوفر بکات ئەو کارانه بۆ مروّف ده کات **دوو هه میش :** عبادته به ده لیلی شهرعی بنیادئه نریت نه ک به هوّی عه قل و یارمه تیه کانی شهیتان پاشان گۆرپه رستان ده لێن ئیمه بۆیه له پیغه مبه ران ده پارێینه وه تاشه فاعه تمان بۆبکه ن لای الله

ئیمهش ده لێن شه فاعه ت دوو جوّره

۱ - شه فاعه تی نه فی کراو

۲ - شه فاعه تی جیگیرکراو

شه فاعه تی نه فیکراو : بریتیه له وهی داوای شه فاعه ت له مردویه ک بکهیت

قال تعالی

[يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَنْفِقُوا مِمَّا رَزَقْنَاكُمْ] ئەهی باوه رداران به خشن لهو رزقه ی که پیمان به خشیوون [مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَ يَوْمٌ لَا بَيْعٌ فِيهِ وَلَا خُلَّةٌ وَلَا شَفَاعَةٌ] پیش ئەوهی که رۆژیک بیت که رۆژی قیامه ته که لهو رۆژه دا کپین و فروشتنی تیا نیهو کهس ناتوانیت به پاره خوئی

بکریته وهو خوی رزگار بکات وه دۆستایه تی و خۆشه ویستی سودی بۆ کهس نیه وه کهس ناتوانی شفاعهت بۆ کهس بکات به بی ئیزنی خوی گهوره [وَالْكَافِرُونَ هُمُ الظَّالِمُونَ] وه کافران ئەوانن که به راستی سته مکارن {البقرة ۲۵۴} سه رنج بدهن کهس ناتوانی له قیامه تیش شفاعهت و داوا بۆ کهس بکات به بی ئیزنی الله ئەی چۆن کابرای مردوو تۆ لێی ده پاریته وه تاشه فاعهت بۆ بکات له لای الله

شەفاعەتی جیگیرکراو : دوومه رچی تیدایه

مه رچی یه کهم شەفاعەتی دروست
ئەو هیه ده بی الله پێگه بدات به کهسی شافع تاشه فاعهت بکات

وقال تعالى

[مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ] ههچ کهسیک ناتوانی شەفاعەت بکات له لای خوی گهوره ئیلا به ئیزنی خوی گهوره نه بی که ئیزن بدات بۆ تکاکارو تکابۆکراو {البقرة ۲۵۵}

مه رچی دووه م ده بی الله رازی بیته له وعه بدهیه که بهنده چاکه کهی شەفاعەتی بۆ بکات
قال تعالى :

[وَلَا يَشْفَعُونَ إِلَّا لِمَنْ ارْتَضَى] وه ئەوان ناتوانن شەفاعەت و تکا بۆ ههچ کهسیک بکهن ئیلا مه گهر کهسیک خوی گهوره لێی رازی بووبی که یه کخوایه رست بیته {النبیاء ۲۸}

کهواتا شەفاعەت هه مووی به دهست الله یه نه ک مردوو یان زیندوو چونکه ئەگهر کهسه که ئەهلی شفاعه تیش بیته تۆچۆن ده لێی شەفاعه تم بۆبکه له کاتی کدا شەفاعەت ناکرێ ئیلا بۆ کهسی نه بی الله رازی بیته شەفاعه تی بۆ بکریته تۆچۆن ده زانی له وعه بدانه ی که الله لیت رازی بوه ؟

وه پاشانیش نابیت داوا له عبده که بکه ی چونکه شەفاعەت به دهست الله یه بۆیه ده بی له الله داوای بکه ی نه ک عبده که

وقال تعالى : [قُلْ لِلَّهِ الشَّفَاعَةُ جَمِيعًا] { الزمر ٤٤ }

ئەى محمد ﷺ { بَلَى : شەفاعەت ھەمووی بۆ خواى گەورەىە و بەدەست خواى گەورەىە و کەس بەبى ئىزن و رەزامەندى خواى گەورە ناتوانىت شەفاعەت بکات و خواى گەورە لە کافران و خواکانىشیان رازى نىە ئىتر چۆن دەتوانن شەفاعەتتان بۆ بکەن ؟!

وقال تعالى :

[وَكَمْ مِنْ مَلَكٍ فِي السَّمَاوَاتِ لَا تُغْنِي شَفَاعَتُهُمْ شَيْئًا إِلَّا مِنْ بَعْدِ أَنْ يَأْذَنَ اللَّهُ لِمَنْ يَشَاءُ وَيَرْضَى] { النجم ٢٦ }

وہ چەندەھا فریشتە ھەىە لە ئاسمانەکان و زەویدا لە گەل زۆرى عیبادەت و پەرستنیان بۆ خواى گەورە و پرزىيان لای خواى گەورە شەفاعەت و تکای ئەوان لای خواى گەورە ھىچ سوودىکى نىە ئیلا لە پاش ئەوہى کە خواى گەورە ئىزنیان بدات کە شەفاعەت بکەن بۆ ھەر کەسىک کە وىستى لى بى وە پارىش بى لەو کەسەى کە شەفاعەتى بۆ ئەکرى واتە: ئەھلى تەوحید بىت و موشرىک نەبىت ئىتر چۆن ئیوہ بەئومىدى ئەو بتانەن شەفاعەتتان بۆ بکەن ؟! کەواتا شەفاعەت (بەئىزنى الله) دەکرىت وە دەبى شەفاعەتە کە بۆکەسى موحید بکرىت الله پرىگەنادات شەفاعەت بۆ موشرىک بکرىت چونکە موحید داواى شەفاعەت تەنھا لە الله دەکات موشرىکىش لەغىرى الله داواى شەفاعەت ئەکات

الناقض الثالث من نواقض الإسلام

هه لوه شینه وهی سیهه م
له هه لوه شینه وه کانی ئیسلام

محمدی کوپی عبدالوهاب ده لئ :

(من لم یکفر المشرکین أو شک فی کفرهم أو صحح مذهبهم فهو کفر)

هه رکه سیک ته کفیری هاو به شدانه ران نه کات یا خود به گومان بیت له کوفره که یان یان
رپیازه که یان به راست بزانیته کافربوه

چونکه الله تعالی ته کفیری کردوون له چه ندان ثایه ت له کتابه پیروژه که ی وه فرهمانی کردوه
به دژایه تیکردنیان به هو ی شیرک و کوفره کانیان وه الله تکفیرکردنیان و دژایه تی کردن و رق
بون لیانی فره زکردوه له سه ر موسلمانان

برگه ی دووهم ته وکه سه ی رپیازی کافران به راست و باش بزانیته ته وه ش کافره به ئیجماعی
زانایان و موسلمانان چونکه ئیسلامی نه ناسیوه وه ک خو ی چونکه ئیسلام بریتیه له : الاستسلام
لله بالتوحید والانقیاد له بالطاعة والبراءة من الشرك وأهله
ته سلیم بون بو الله به ته وحید و ملکه چ بون بو ی به گو ی رپیایه لئ و خو به ریکردن له شیرک و
موشریکان

ته وکه سه ی رپیازیکی جگه له ئیسلام به باش ناووبات ته و که سه ئیسلامی هه لوه شان دو ته وه
چونکه ئیسلام هه موو دین ورپیازه کانی تر به ناشرین و باتل و تاغوتیه ت و جاهلیه ت وه سف
ده کات

له { صحیح مسلم } هاتوه

له پریگه‌ی مروان الفزاري له أبي مالك سعد ابن طارق له باوکیه وه فهرموویه تی بیستم له

رسول الله ﷺ { فهرمووی

(من قال لا إله إلا الله وكفر بما يُعد من دون الله حرم ماله ودمه وحسابه على الله)

هه‌رکه‌سیک بلیت (لا اله الا الله) (هیچ په‌رستراویک به‌هه‌ق نیه شایسته‌ی په‌رستن بیت

ته‌نها الله نه‌بیت) وه کوفر بکات به‌وانه‌ی ده‌په‌رستریڼ له‌غیری الله خوین ومالی حه‌رام

ده‌بیت وه حسابیشی له‌لای الله یه

که‌واتا وتنی (لا اله الا الله) به‌ته‌نها به‌س نیه بو حه‌رامبونی خوین به‌لکو پیویسته کوفرکردن

به‌طاغوتیشی له‌گه‌لدا بیت جائه‌گه‌ر کوفر نه‌کات به‌وانه‌ی که‌جگه‌له‌ الله ده‌په‌رستریڼ نه‌وکاته

(لا اله الا الله) پرزگاری ناکات

الله تعالی فهرمانی پی‌کردوین به‌ته‌کفیرکردن و دژایه‌تیکردن و پ‌قایه‌تی کردنی موشریکان و

به‌باتل دانانی ری‌بازه‌که‌یان

قال تعالی : [قَدْ كَانَتْ لَكُمْ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ فِي إِبْرَاهِيمَ وَالَّذِينَ مَعَهُ] به‌دلنایی له ئیبراهیم

عليه السلام و نه‌وانه‌ی که له‌گه‌لدا بوون مامۆستایه‌تی و پیشه‌وایه‌تیه‌کی باش بو ئیوه هه‌بوو

واته : ئیبراهیم عليه السلام و شوینکه‌وتوانی نه‌وانه‌ی له‌گه‌لدا بوون مامۆستاو پیشه‌واو

پیشه‌نگی چاکن بو ئیوه ئیوه‌ش شوین نه‌وان بکه‌ون و به‌پارته‌ت له‌کافران بکه‌ن [إِذْ قَالُوا

لِقَوْمِهِمْ إِنَّا بُرَاءٌ مِنْكُمْ وَمِمَّا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ] که‌وتیان به‌گه‌له‌که‌ی خو‌یان : ئیمه به‌رین

له‌خۆتان و دین و ری‌بازو نه‌و بتانه‌یشی که‌جگه‌له‌خوا‌ی گه‌وره ده‌یانپه‌رستن [كَفَرْنَا بِكُمْ

وَبَدَا بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ الْعَدَاوَةُ وَالْبَغْضَاءُ أَبَدًا] ئیمه کافرو بی‌باوه‌رین به‌دین و ری‌بازی ئیوه وه له

نیوان ئیمه وه ئیوه‌یشدا دژایه‌تی و رق و کینه‌سه‌ری هه‌لداو ده‌ستی پ‌ی کرد بو هه‌میشه‌یی و

هه‌تا هه‌تایی تا ئیوه له‌سه‌ر کوفرتان به‌رده‌وام بن و شه‌ریک بو خوا دانین ته‌نها مه‌رجی‌شمان

ئه‌مه‌یه که [حَتَّى تُوْمِنُوا بِاللَّهِ وَحَدَهُ] تا به‌تاک و ته‌نها ئیمان به‌خوا‌ی گه‌وره دینن و به‌تاک

و ته‌نها ده‌په‌رستن وه ده‌ستبه‌رداری کوفرو شیرکتان نه‌بن نه‌و کاته له‌دوژمنه‌وه نه‌بن به

دۆست و خۆشه‌ویستمان { الممتحنة ٤ }

{ البقرة ٢٥٦ }

که وشه‌ی (لا اله الا لله) به

محمد بن عبد الوهاب ءهَلَى :

وتعدادیہم]

رقت لئی بتت وہ تہ کفری ئہ وانہ بکھی کہ وادہ کہن وہ دڑاہہ تان بکھی

ئەم ھەلۋە شىننە رەو ھە لە ناو حاكمه كانى ئىستادا بونى ھە يە وتېي كە وتون

که له بری دزایه تی موشریکان دؤستایه تیان ده کهن و له بری تکفیرکردنیان له یاساو

ده ستوره کانبان موسلمان و کافران به به کسان دانه ننن و ه موسلمانان زیندانی ده که ن و

کافرانیڻ ٿا زادته ڪن ٿا يا له گهڻ ٿم ڪو فرانه پان ئي سلامه تي ده مينيت هوه ؟

قَالَ تَعَالَى : [يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا الْيَهُودَ وَالنَّصَارَى أَوْلِيَاءَ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ وَمَنْ

يَتَوَلَّاهُمْ مِنْكُمْ فَإِنَّهُ مِنْهُمْ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ [المائدة ٥١]

ئەي ئەوانەي باوەرتان ھېناوە جۈلەكە وگاۋرەكان مەكەن بەدۆستى خۆتان ئەوان ھەندىكىيان

دۆستی هه ندىكى تريانن هه ركهس له ئيوه ئهوان بكاته دۆست و پشتيوانيان لى بكات

تەویش ھەرلەوانە وە اللە رینمای گەلی سته مکارناکات

وقال تعالى : [لَا يَتَّخِذِ الْمُؤْمِنُونَ الْكَافِرِينَ أَوْلِيَاءَ مِنْ دُونِ الْمُؤْمِنِينَ وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ فَلَيْسَ مِنْ

اللَّهُ فِي شَيْءٍ [{ ال عمران ٢٨ }]

ئيمانداران كافران ناكەن بەدۆستی خۆيان هەركەس وابكات ئەوا هیچ بەشێکی بۆنیە لەلای

الله

که واتا نه گهر تکفیری موشریکانت نه کرد و رقت لییان نه بوو خوټ لییان به یری نه کرد

تۆكافرى

پێویسته له سهر موسلمانان چاوبکهن له ابراهیم علیه السلام [**وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِ إِنَّنِي بَرَاءٌ مِّمَّا تَعْبُدُونَ**] وه کاتیك كه ئیبراهیم علیه السلام به باوک و قهومه که ی وت : من بهریم له و بت و خویانهی که ئیوه ئه پهرستن [**قَدْ كَانَتْ لَكُمْ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ فِي إِبْرَاهِيمَ وَالَّذِينَ مَعَهُ**] به دنیای له ئیبراهیم علیه السلام و ئهوانه ی که له گه لیدا بوون مامۆستایه تی و پیشه وایه تیه کی باش بۆ ئیوه هه بوو واته : ئیبراهیم علیه السلام و شوینکه وتوانی ئهوانه ی له گه لیدا بوون مامۆستاو پیشه و او پیشه نگی چاکن بۆ ئیوه ئیوه ش شوین ئهوان بکهون و به پرائهت له کافران بکهن [**إِذْ قَالُوا لِقَوْمِهِمْ إِنَّا بُرَاءٌ مِنْكُمْ وَمِمَّا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ**] له دوا ی ئه وه ی ئامۆژگاری زۆری قهومه که یان کردو بۆ ئومید بوون لیان پێیان وتن: ئیمه بهرین له خۆتان و دین و رییازو ئه و بتانه یشی که جگه له خوا ی گه و ره ده یان په رستن [**كَفَرْنَا بِكُمْ وَبَدَا بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمُ الْعَدَاوَةُ وَالْبَغْضَاءُ أَبَدًا**] ئیمه کافرو بیباوه رین به دین و رییازی ئیوه وه له نیوان ئیمه و ئیوه دا دژایه تی و رق و کینه سه ری هه لداو دهستی پێ کرد بۆ هه میشه یی و هه تا هه تای ی تا ئیوه له سهر کوفرتان به رده و ام بن و شه ریک بۆ خوا دانین ته نها مه رجی شمان ئه مه یه که [**حَتَّى تُوْمِنُوا بِاللَّهِ وَحَدَهُ**] تا به تا ک و ته نها ئیمان به خوا ی گه و ره دین و به تا ک و ته نها ده پهرستن وه ده سته برداری کوفرو شیرکتان ئه بن ئه و کاته له دوژمنه وه ئه بن به دۆست و خۆشه و یستمان { **الممتحنة ٤** }

وه هه روه ها نه ک ناییت دۆستایه تیان بکه ین به لکو الله فه رمانی کردوه کوشتاریان بکه ین به رق وقین بین له گه لیان

[**يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا قَاتِلُوا الَّذِينَ يَلُونَكُمْ مِنَ الْكُفَّارِ**] ئه ی باوه رداران کوشتاری ئه و کافرا نه بکهن که له جه نگ و رووبه روو بوونه وه لی تانه وه نزیکن [**وَلْيَجِدُوا فِيكُمْ غِلْظَةً**] وه با تووندی و په قیتان لیوه بینن [**وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ مَعَ الْمُتَّقِينَ**] وه بزانی که خوا ی گه و ره له گه ل ئه و که سانه دایه که ته قوا ی خوا ی گه و ره ئه کهن به وه ی که سه ریان ئه خات و پشتیوانیان ده کات { **التوبة ١٢٣** }

وقال تعالى :

[فَاَقْتُلُوا الْمُشْرِكِينَ حَيْثُ وَجَدْتُمُوهُمْ] له هه ر شوئینیک موشریکانتان بینى بیانکوژن
[وَخُذُوهُمْ وَاحْصُرُوهُمْ] وه به دیلی بیانگرن وه گه مارؤیان بدهن و قه دهغه یان بکه ن له وهی
که هه لسوکه وت بکه ن له شاره کاندای [واقعدوا لهم کل مرصد] وه له هه موو ریگایه کدای بؤیان
دانیشن و له که مینداین بؤیان { التوبة ۵ }

به لام یاساده سترکده کانی تاغوته کان خوینی کافران وجیهادکردن دژیان حه رام ده کات ریگ
دژ به حوکمی الله

[يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا عَدُوِّي وَعَدُوَّكُمْ أَوْلِيَاءَ تُلْقُونَ إِلَيْهِم بِالْمَوَدَّةِ وَقَدْ كَفَرُوا بِمَا
جَاءَكُمْ مِنَ الْحَقِّ] ئه ی باوه پداران دوژمنی من و دوژمنی خوتان مه که ن به دوست و
خۆشه ویستی خوتان که خۆشه ویستیان بؤ ده ربیرن له کاتیکدا ئه وان کوفریان کردوو به و
حه قه ی که بؤ ئیوه هاتوو له لایه ن خوای گه وره وه که قورئانی پیروژه [یخرجون الرسول
وایاکم ان تؤمنوا بالله ربکم] له کاتیکدا کافران پیغه مبه ری خوا { ﷺ } و ئیوه ی
موسلمانیشیان له مه که ده کردوو ته نها له بهر ئه وه ی که ئیوه ئیماننان به خوای گه وره
هیناوه [ان کنتم خرجتم جهادا في سبيلي وابتغاء مرضاتي] کاتیک که ئیوه ده رچوون بؤ جیهاد
کردن له پیناوه خوای گه وره وه مه به ستان ده ستختنی په زامه ندی خوای گه وره یه ئیوه چۆن
ئه بی له و کاته دا خۆشه ویستی بؤ کافران ده ربیرن [تسرون اليهم بالمودة وانا اعلم بما
اخفيتم وما اعلنتم] که ئیوه خۆشه ویستی بؤ ئه وان ده رته ربیرن به نه یی وه من ئه زانم
ئه وه ی که ئیوه شاردوو تانه ته وه و ئاشکرای ئه که ن و زانیاریم به هه مووی هه یه و هیه شتیک
له من ناشارد ریته وه [ومن يفعل منكم فقد ضل سواء السبيل] وه هه ر که سیک له ئیوه
کاری واکات ئه وه له ریگای راست لایداوه { الممتحنة ۱ }

وه بؤچراندنی هه موو په یوه ندیه ک له نیوان کافرو موسلمان پیغه مبه ری الله { ﷺ }
فه رموویه تی

(لا یرث المسلم الکافر ولا الکافر المسلم) بخاری ومسلم

موسلمان میراث له کافر وه رناگریت و کافریش له موسلمانیه وه رناگریت .

ته ماشای ئەم دورخستنه وهی موسلمان وکافر بکهن به جوړیک کوری موسلمان میرات له باوکی کافری وه رناگریت وه کوری کافر میراتی باوکه موسلمان هکه ی پی نادریت که چی ئیستا که سانی په یدابونه ده ئین پیکه وه ژیان بوئاینه کان ! ئای چه ند دورکه وتنه وه له و ئیسلامه

وه ئیمه دزانین هه رکه س موسلمان به ئه نقه ست بکوژری ده کوژریته وه به لام هه رموسلمان کافری به ناهه قیش بکوژیت ناکوژریته وه .

پیغه مبه ر { ﷺ } فه رموویه تی (لا یقتل مسلم بکافر) صحیح البخاری
موسلمان ناکوژریت به هو ی کوشتنی کافره وه .

ئهمه ش ئه وپه پری به سوک دانانی کافره ئیستا مه دخه لیه کان بونه ته مه حامی کافران !
الله فرموویه تی [إِمَّا الْمُشْرِكُونَ نَجَسٌ] { التوبة ۲۸ }
هاوبه شدانه ران پیسن .

ته نانه ت پیغه مبه ری خوا { ﷺ } خو ی له وموسلمان به ری کردوه که له ولاتی کافران ده ژیت
فه رموویه تی (أنا بريء من كل مسلم يقيم بين أظهر المشركين . قالوا: يا رسول الله! لِمَ ؟ قال :
لا تراءى ناراهما)

{ رواه : أبو داود والترمذي من طريق إسماعيل بن أبي خالد عن قيس بن أبي حازم عن جرير به
ورواته ثقات }

من به ریتم له هه موو موسلمانیک که له نیوان هاوبه شدانه ران ده ژیت هاوه لان وتیان بوچی
ئهی رسول الله { ﷺ } ؟ فه رمووی ئاگریان نابینیت .

{ النسائي } وجگه له ویش به سه نه دیکی باش هیئاویانه ته وه له { بهز بن حکیم } له باوکیه وه
ئه ویش له باپیریه وه که پیغه مبه ر { ﷺ } فه رموویه تی

(لا يقبل الله من مشرك بعدما أسلم عملاً أو يفارق المشركين إلى المسلمين)

الله هیچ کرداریک له وموشریکه قبول ناکات که بوته موسلمان و له موشریکان جیانه بوته وه و
بوئاو موسلمانان بچیت .

پێغه مبهەر { ﷺ } : فهرموویەتی

(من جامع المشرك وسكن معه فإنه مثله)

ههركهس له گه‌ڵ مشرکین کۆبیتهوه و نشته‌جێ بێت ئه‌ویش وه‌ک ئه‌وه

{ رواه أبو داود من حديث سمرة بن جندب يشهد له ما تقدم }

کوا میله‌تی ابراهیم مامۆستایانی ئاینی ؟

کوا خۆشه‌ویستی و ڕق لێبونه‌وه له‌پێناو الله ؟

وته‌ی زانایان له‌سه‌ر ئه‌م هه‌لوه‌شیته‌وه‌یه

اهل السنه کۆران له‌سه‌ر ئه‌م بنه‌مایه

(من لم يكفر المشركين أوشك في كفرهم أو صح مذه بهم فهو كفر إجماعا)

هه‌ركه‌س ته‌كه‌فیری هاوبه‌شدانه‌ران نه‌کات یان به‌گومان بێ له‌کوفره‌که‌یان یان ڕێبازه‌که‌یان

به‌راست دابنێ کافربوه به‌ئیجماع .

برهان الدين البقاعي ئە‌لێ

فإنه لم يأت نبي إلا بتكفير المشركين

هیچ پێغه‌مبه‌ری نه‌هاتوه ئیلا به‌ته‌كه‌فیرکردنی هاوبه‌شدانه‌ران هاتوه

{ تفسير نظم الدرر (ج2ص446) }

الخطيب البغدادي (392 هـ 463 هـ) :

أبو سلمة : (له سألني 246 كوفي وهو فاتي كردوه)

ئە‌لێ : من لم يشهد بكفر الكافر فهو كافر .

هه‌ركه‌س شایه‌تی به‌کوفری کافرنه‌دات ئه‌ویش کافره

{ كتاب تاريخ بغداد }

ئە‌و وته‌یه‌ی ابو سلمه زۆر زاناکان لێیان گێراوه‌ته‌وه

له وانهش يان ده وه ستيت له ته كفير كردنى دواى ئه وهى كه ئه وه موو گومرايهى بلاكردوه و
ولآتى پيى گهرم كرد و سه رى تيكدا له زور له به نده كانى خوا
فلعنة الله عليه أي [ابن الفارض] وعلى من تبعه أو شك في كفره أو توقف في لعنه بعد ما نثر
من الضلال الذي سعر به البلاد وأردى كثيرا من العباد .

ئيمام سفيان بن عيينة فهرمووى 198 هـ :

(القرآن كلام الله عز وجل من قال مخلوق فهو كافر ومن شك في كفره فهو كافر)
قورئان وتهى الله يه ههركهس بليت درووستكراوه كافره ئه وه شى گومانى هه بى
له كوفره كهى ئه ویش كافره

{ رواه عبد الله ابن الإمام أحمد في السنة رقم (25) بسند صحيح }

ابن تيميه له الإقناع ئه لى

(إن من دعا ميتا وإن كان من الخلفاء الراشدين فهو كافر وإن من شك في كفره فهو كافر)
ههركهسى هاوار له مردويه ك بكات ئه گهر ئه وه مردوه له خه ليفه راشدينه كانيش بى ئه وه كافره
ئه وه شى گومانى هه بى له كافر بوونى ئه ویش كافره .

ابابطين له جواب المسالتين ئه لى

بيينه (ابن تيميه) كهسى خاوهن گومانى تكفير كرد كه گومانيش به هووى جههله وه دروست
ئه بى وه جاهلبونى نه كرده مانع تكفير كردن .

ابن تيميه ئه لى :

ئه وهى جوین به هاوه لآن بدات يان به هووى جویندانى به هاوه لآن بگاته ئه وهى بلى على
خوايه يان پیغه مبه ره يان جبریل هه لهى كردوه له هینانى په یامه كه ئه وه گومان نیه
له كافربونى ئه وكهسه به لكو گومان نیه له كافربون ئه وه شى بوه ستى له ته كفیر كردنى .

[من سب الصحابة أو أحدا منهم أو اقترن بسبه دعوى أن عليا إله أو نبي أو أن جبريل غلط
فلا شك في كفر هذا بل لا شك في كفر من توقف في تكفيره]

(الصارم المسلول ص 591 ط - دار الجيل)

ابن تیمیه ئەلّی

(من دعا علي ابن أبي طالب فقد كفر ومن شك في كفره فقد كفر) (الرسالة السنية)
ههركهس هاواربكاتە علی کوپی ابی تالب کافربوه ئەوهشی گومانی ههبن له کافربونی
ئەویش کافره

محمد بن سحنون ئەلّی :

(أجمع العلماء على أن شاتم النبي { ﷺ } المنتقص له كافر والوعيد جار عليه بعذاب الله له
وحكمه عند الأمة القتل ومن شك في كفره وعذابه كفر وانظر)
{ الشفا بتعريف حقوق المصطفى للقاضي عياض (2 / 215) }

زانایان تیکرا کۆران که جویندەر به پیغه مبهەر { ﷺ } کافره وه به ئینی سزایی خوای پیدراوه وه
حوکمی ئەوکهسه له لای ئومهت کوشتنه وه ئەوهشی گومانی ههبن له به کافردانانی
ئەوکهسهش کافره

محمد بن عبد الوهاب له سه ره ئه وه ئەلّی ئەگەر که سێ پیاویکی وه ک (موسه یله مهی
که ذاب) به رزبکاته وه بۆپلهی پیغه مبه رایه تی به وه کافربیت و خوین و مالی هه لال بیت وه
نویژ و شایه تومان سودی بۆی نه بیت ئەی چجای که سێ شمسان یان یوسف یان سه حابه یه ک
یان پیغه مبه ریک به رزبکاته وه بۆ پلهی جبار السموات والارض سبحان الله ئەوه چهنده
گه وره یه

[كَذَلِكَ يَطْبَعُ اللَّهُ عَلَى قُلُوبِ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ] { الروم ٥٩ }
{ رسالة كشف الشبهات في التوحيد. محمد بن عبد الوهاب }

ابن تیمیه له باره ی تا قمی له مورته ده کان که پیا یان ئەوتری

الدروز له مجموع الفتاوی (98/35) ئەلّی

کوفری ئەوانه خیلای تیانیه له نیوان موسلمانان به لکو هه رکه سێ به گومان بیت له ته کفیر
کردنیان ئەویش وه ک ئەوان کافره
(كفر هؤلاء مما لا يختلف فيه المسلمون بل من شك في كفرهم فهو كافر مثلهم)

القاضي عياض له كتابي الشفا ئەلئیت :

بەوشیۆه یە تە کفیری هەرکەسێ دەکەین کە تە کفیری ئەوانە نە کات کە پەپرەوی جگە لە ئیسلام دەکەن لەمیلە تە کان یان بوەستی لە تە کفیرکردنیان یان گومانی هەبێ یان مەزەهە بە کە یان بە پراست دابنێ ئەوا کافرە بالە گەڵ ئەوێ شدا ئیسلامە تی دەربخات وە باوە پری بە ئیسلام بیت و باوە پریشی وابێ هەرچی ریبازی غیری ئیسلامە باطلە ئەوا کافرە بە دەرخستنی پێچەوانە ی (باوە پرە کە ی)

(ولهذا نکفر من لم یکفر من دان بغير ملة الإسلام من الملل أو وقف فيهم أو شك أو صح مذهبهم وإن أظهر مع ذلك الإسلام واعتقده واعتقد إبطال كل مذهب سواه فهو کافر بإظهاره ما أظهر من خلاف ذلك) { کتاب الشفا - ج 2 ص 610 }

ئەو کە سە ی ئەو قسە یە دە لێ وە ک و تە کە ی جاحظ و ثمامە (کە تە کفیر کران بە هۆی و تە بیدعیە کوفریە کانیا ن کە دە یان و ت یهود و نە سارپا ئیقامە حجە نە کران) وە خاوە ن ئەو و تانە کافرە بە ئیجماع لە سەر ئەو ی هەرکە س تە کفیر یهود و نە سارپا و ئەوانە نە کات کە لە دینی ئیسلام جیائە بنە وە یان بوەستی لە تە کفیر کردنیان یان گومانی هەبێ { لە سەر ئەو کافرە بە اجماع }

(وقائل نحو هذا القول الجاحظ و ثمامة وقائل هذا کافر بالإجماع علی کفر من لم یکفر أحدا من النصارى واليهود وكل من فارق دين المسلمين أو وقف في تکفيرهم أو شك) { ص 602 ص 603 الشفا الجزء الثاني }

ئیمامی الملطي له كتاب التنبيه ص 33 : فەرموویە تی

تێکرای اهلی قبیله ناکۆک نین لە سەر ئەو ی هەرکە س گومانی هەبوو لە کافر ئەویش کافرە چونکە گومانکار لە کوفر ئیمانی نیە چونکە کوفر ناسیت لە ئیمان لە نیوان ئومەت بە هەموو دەستە کانیە وە بە موعتە زیلە و جگە لە وانیش خیلاف نیە گومان لە بە کافر دانانی کافر خاوە نە کە ی کافر دە کات

(وجميع أهل القبلة لا اختلاف بينهم أن من شك في كافر فهو كافر لأن الشاك في الكفر لا إيمان له لأنه لا يعرف كفرا من إيمان فليس بين الأمة كلها المعتزلة ومن دونهم خلاف أن الشاك في الكافر كافر)

عبد الله و إبراهيم أبناء عبد اللطيف وسليمان بن سحمان له وهلامی پرسیاریکدا ئەلێن ئیمامەتی ئەو کەسە دروست نیه کە تە کفیری جەهەمی و گۆرپەرستەکان ناکات یان گومانێ هەبێت لە تە کفیرکردنیان وە ئەم بابەتەش لە پرونترینی پونەکانە لە لای فێرخوازی زانست لە گەڵ ئەو هەشدا زانایان کۆران لە سەر تە کفیری (بشری مریسی) وە هەروەها گۆرپەرستەکان گومان لە کوفریان ناکات کە سێ بۆنی ئیمانی کەردبێت

[لا تصح إمامة من لا يُكفّر الجهمية والقبوريين أو يشك في تكفيرهم وهذه المسألة من أوضح الواضحات عند طلبة العلم... ومع ذلك فأهل العلم متفقون على تكفيره يعنون بشر المريسي وكذلك القبوريون لا يشك في كفرهم من شَمَّ رائحة الإيمان] { الدرر السنية 10 / 436 }

محمد بن الوهاب له { مجموعة رسائل في التوحيد والإيمان ص 34 } ئەلێ : (چەند جوانی وت کاتیکی یەکیەک لە خەڵکی بادیه هات بۆلامان کاتی چەند شتیکی بیست لێمان لە بارە ی ئیسلامە وە وتی شایەتی ئە دەم ئێمە کافرین یانی خۆی و هەموو دەشتەکیەکان وە وتی شایەتیش ئە دەم ئەو کەسە ی ناوی ئێمە ی نابوو بە ئەهلی ئیسلام ئەویش کافره) بێنە **محمد بن عبد الوهاب** مەدحی دەشتەکیە ک ئە کات کە چەند قسە یەکی بیست لە بارە ی ئیسلام خێرا تە کفیری خۆی و گە لە کەشی کرد جا محمد بن عبد الوهاب نە یوت تە کفیرکاری تۆنیە ئە ی ئیقامە حو جە ئە ی انتفاء موانع تە کفیر و نازانم چی و چی بە لکو مەدحیشی ئە کات و تە کە ی بە جوان ناو ئە بات

ابن سحمان له { مناهج أهل الحق والاتباع في مخالفة أهل الجهل والابتداع ص 10 } ئەلێ : (ئە ووتە ی دەشتەکیە ئە چە سپێت بە سەریاندا کە هات بۆ لای شیخ محمد لە درعیه جاکاتی ئیسلامی ناسی وە زانی ئە وە ی ئە وان لە سەری بونە لە پیشتر کوفرو شیرک بوە وتی شایەتی ئە دەم من و هەموو دەشتەکیەکان کافرین وە ئە وەشی تە کفیری دەشتەکیەکان ناکات ئەویش کافره)

ببینه دهشته کیه کی جاهل ته کفیری ئه و شیخانه ئه کا که تکفیری اهلی بادیه ناکه ن که چی
زندیقه کانی ئه مپو دین ده لئین نابیت تکفیری ئه و که سه بکهیت تائیکامه حوجه ئه کری
له لایه ن عوله ماوه که هه رگیز ناشی که ن

عبد الرحمن بن حسن له أرجوزته وتویه تی حوکم بده ته کفیرکردنی ئه و که سه ی ته کفیری
گۆرپه رسته کان ناکات هه ق خۆره و ئه و که سه ش عوزری بۆنیه

تیبینی

یه که م : هه رکه س تکفیری یهود ونه صاپا و مجوس و شیوعیه کان و عه لمانی و دیموکراسیه کان
و کافره ئه صلیه کان نه کات راسته وخۆ (**تکفیر ده کریت**)

دووهم : هه رکه س کوفره که ی ئیجماعی له سه ربوو ئه و کافره پێش ئیقامه حجه و دوا ی ئیقامه
حوجه ش به لام ئه گه رکه سیک ته کفیری نه کات به هۆی ئاگادار نه بوون له حالی ئه و که سه ئه و
ته کفیر ناکریت هه تا حالی ئه و که سه ی بۆ پروون ئه کریته وه یان ئه گه ر کوفره که شاره وه یی
تیابوو به هۆی تازه په یدابوونی ئه و به به لگه وه بۆ پروون ئه کریته وه گه ر دوا ی ئه وه ملکه چ
نه بوو ته کفیری کات خوشی ته کفیر ئه کریت

سیههم : هه رموپته دی یان هه ر گروپی له لایه ن موه حیدان له سه ر کوفره که یان دژایه تی
کران وه پروون بوو له ناو خه لکی که ئه م گرووپانه کوفریان هه یه و له ئیسلام ده رچوون جائه م
دژایه تی و پروونی حالیان ده بیته اقامه حجه بۆ ئه و که سانه ی ته کفیریان ناکه ن به بیانووی
ئه وه ی کوفره که یان پروون نییه جا هه ر که س ته کفیری ئه و که س و گرووپانه نه کات که
سالانیکه مو حیدان باس له کوفره کانیا ن ئه که ن و دژایه تیا ن ئه که ن ئه ویش تکفیر ئه کریت
چونکه درۆ ده کات هه رکات مورته دیک موسلمانان دژایه تیا ن کرد له سه ر پریده که ی ئه وه
ده بیته اقامه حجه بۆ خه لکی تریش چونکه هه قی زانیوه و دژایه تی ئه هلی هه قی کردوه
وه ک حاکمه کانی ئیستا که ده زانن موه حیدان ته کفیریا ن ده که ن به هۆی دیموکراسی بونیا ن و
عه لمانی بونیا ن که چی هه ر سورن له سه ر کوفره کانیا ن بۆیه هه رکه س ته کفیریا ن نه کات
راسته وخۆ کافره یان بلیت ئه مانه عوزریا ن بۆه یه ئه و پشت هه لکردن له دینی کردۆته عوزر
بۆیا ن و خوشی کافر بووه

چوارەم : ھەركەسێ تەكفیری نوێژنەكەر نەكات تەكفیر ناكریت چوونكە مورجیئە پێیان وابوو گەر كەسێك كردهوەشی نەبێت ھەر مسوڵمانە جا سە لەف اجماعیان لەسەر ئەوێە كە مورجیئە بیدعەچی و گومرآن بەلام اجماعیان نییە لەسەر تەكفیر كردنیان

بەو مەرجە ی ئەو نوێژ نەكەرە برۆای بەنوێژ ھەبێت و لەتەمبەلی نەيكات خۆی كافرە ئەمما ئەوێ تەكفیری نەكات تەكفیرناكریت بەلام وەك مورجیئە بیدعەچی گومرایە بەلام كەسێك ھیچ نوێژیکی نەچیت و بلی نوێژ واجب نییە یان برۆای پێی نەبێت ئەم كەسە كافرە و ئەوێشی گومانی ھەبێ لەكافر بوونی یان لەتەكفیری راوەستیت ئەویش وەك خاوەن ووتەكە كافرە .

الناقض الرابع من نواقض الإسلام

هه لوه شینه وهی چواره م

له هه لوه شینه وه کانی ئیسلام

محمدی کوری عبدالوهاب : ئەلّی

مَنْ إَعْتَقَدَ أَنَّ غَيْرَ هَدْيِ النَّبِيِّ ﷺ { أَكْمَلَ مِنْ هَدْيِهِ أَوْ أَنَّ حُكْمَ غَيْرِهِ أَحْسَنُ مِنْ حُكْمِهِ كَالَّذِينَ يُفَضِّلُونَ حُكْمَ الطَّوَاعِيتِ عَلَى حُكْمِهِ فَهُوَ كَافِرٌ

هه ركهس باوه پى واييت كه پينمايى غيرى پينماييه كاني پيغه مبه ر { ﷺ } ته واوتره
له پينماييه كاني ته وه هوكمى غيرى ته و باشتره له هوكمه كاني پيغه مبه ر { ﷺ } وه ك
ئه وانهى فه زلى هوكمى تاغوته كان ئه دهن به سه ر هوكمه كه يدا ئه وانه كافرن .

(من اعتقد)

اعتقاد چيه ؟

اعتقاد له تيروانينى اهل السنه والجماعه

بريتيه له به راست دانان به دل و به زمان وه ملكه چ بون بو هوكمه كه ي الله به دل و به لاشه
به لام اعتقاد له لاي (مورچيئه بريتيه) له به راست دانان له دل و له زمان ته گهرچى ملكه چى
هوكمه كه ي الله ش نه بيت

چونكه ئيمان لاي مورچيئه ته نها تصديقه

به لام له لاي اهل السنه ئيمان بريتيه له تصديق و الانقياد

جاله لاي اهل السنه

هه ركات تصديق هه بوو به لام ملكه چ هوكمه كه نه بوو ئه وا بى باوه ره به و هوكمه باب به ده ميش
به راستى بزانييت

به لام له لاي مورچيئه (به ناوسه له فيه كان) ته گهر تصديق هه بوو ئه وا باوه رداره و موسلمانه
ته گهرچى به كردار ره فزى ملكه چ بونى هوكمه كه ي خواش بكات

بۆسه لماندنی وته کهم

ابن القيم ئه لّی : ههقیقه تی باوه پ ئاویتیه له (وته و کردار) وته دووبه شه ئه ویش بریتیه له اعتقاد و وتهی زمان که بریتیه له وتنی وشه ی ئیسلام وه کردار دووبه شه کرداری دّ و کرداری لاشه هه رکات ئه م چوار به شه نه بوو ئه و **ئیمان به گشتی نامینیت** وه هه رکات به راست دانان نه ما ئه و به شه کانی تر بّ سوده چونکه به راست دانان مه رجه بۆ اعتقاد

وه هه رکات کرداری دّ نه ما له گه لّ مانه وه ی اعتقادی به راست زانین ئه م خاله بابه تی ناکوکیه له نیوان **اهل سوننه و مورچیه** جاهل سونه تیکرا یه کده نگن که له م حاله ته دا ئیمان نامینیت وه به راست زانین سودی نابیت که کرداری دّ نه مابیت که کرداری دّ بریتیه له خوش ویستن و ملکه چ بون ههروهک چۆن ابلیس و فیرعه ون گه له که ی ویه هود و موشریکان که باوه پریان به راستیتی پیغه مبه ر هه بوو به لکو له ئاشکرا و نه پنی دا ده یان وت محمد { ﷺ } **راستگۆیه و درۆزن نیه به لّام شوینی ناکه وین و باوه پری پی ناهینین**

جاکه و ابوو ئیمان لاده چیت به نه مانی کرداری دّ ئه وه هیه چ ئینکاری تیانیه که ئیمان لاجیت به نه مانی گه وره ترین کردار که ئه و کرداره مه رج بیت بۆ خوشویستن و ملکه چ بونی دّ که ملکه چ بونی دّ مه رجه بۆ به راست زانین وه واپیویست ئه کات له کاتی نه مانی گوپرایه لّی دّ لاشه گوپرایه لّ نه بوه **چونکه ئه گه ر لاشه گوپرایه لّ بوایه ئه و دلیش ملکه چ و گوپرایه لّ ده بوو** وه واپیویست ئه کات له کاتی ملکه چ نه بون و گوپرایه لّی دّ ئه و دلی ئه و به راست زانینه ی تیدانیه که ملکه چ بون واجب بکات که ملکه چ بون و به راست زانین هه ردوکی پیکه وه ههقیقه تی ئیمانه

چونکه به راست دانان به ته نها به باوه پ دانانریت به لکو ئه و به راست زانینه باوه ره که ملکه چ بون و گوپرایه لّی به دوای خوی بینیت ههروهک چۆن **هیدایهت ته نها ناسینی هیدایهت نیه به لکو ئه و کاته هیدایهت ته که وات لی بکات شوینی بکه ویت** وه کاری پی بکهیت جائه گه رچی حاله تی یه که م پشی بوتری هیدایهت به لّام ئه و هیدایهت ته و او نه که به هیدایهت دراو حساب بکریت به هه مان شیوه که باوه پری به راست زانین ئه گه رچی ناویش بنریت شه رعی

به پراست زانیوه به لّام ئەو به پراست زانیه نیه که ئیمان به دوای خۆی به ئینیت جا پینوێسته
په چاوی ئەم بنه مایه بکهیت و له سه ری برۆی { کتاب الصلاة وحکم تارکها 54 }

که واتا هه رکهس باوه ری به حوکمی خوانه بیّت کافره ئەوا مه به ست پیتی ته نها ئەوه نیه حوکمی
خوا به درۆبخاته وه به لکو ملکه چ نه بونی بو حوکمی خوا به لگه یه له سه ربه درۆخستن
وباوه رنه بونی بو حوکمی خوا چونکه **مه رجی باوه ری سه حیح** بریتیه له به پراست دانان و
ملکه چ بون بو حوکمه که نه ک ته نها به پراست دانان که ئەو به پراست دانانه له ناوکا فرانش
هه به وه به لّام پیتی نه بون به موسلمان

ابن کثیر له **البدایه والنهایه 43/41** ئەلّی

قال الله تعالى : [وَمَا كَانَ لِمُؤْمِنٍ وَلَا مُؤْمِنَةٍ إِذَا قَضَى اللَّهُ وَرَسُولُهُ أَمْرًا أَنْ يَكُونَ لَهُمُ الْخِيَرَةُ مِنْ
أَمْرِهِمْ] { الأحزاب ۳۶ }

فالرضى بدين الله والتحاكم إليه شرط في تحقيق أصل الدين الذي لا نجاة بدونه
وهذا الرضى لا يكفي فيه مجرد التصديق بل لابد مع التصديق من الانقياد والتسليم. بل قد
يكون الكافر مصداقاً بالرسالة ولا يحكم بإيمانه حتى يرضى بالله رباً وبالإسلام ديناً وبمحمد
{ ﷺ } رسولاً

پازی بون به دینی الله و حوکم بردنه وه بۆی مه رجه بو جی به جی کردنی ئەصلی دین که
پزگارت نابیت به بی ئەوه وه ئەو پازی بونه ش ته نها به پراست دانان نیه به لکو ده بیّت له گه ل
به پراست زانیی ملکه چ بیّت بۆی و ته سلیمی بیّت به لکو جاری واهه یه کافریشه و باوه ری
به پراستیته په یامی ئیسلام هه یه به لّام پیتی ناوتری باوه رداره تارازی نه بیّت به وهی الله خودای
بیّت و ئیسلام به رنامه و دینی بیّت و محمدیش { ﷺ } پیغه مبه ری بیّت (پازی بونیش وه ک
خۆی وتی بریتیه له به پراست دانان و ملکه چ بون)

جاهه ر تاوانی یان نه کردنی هه رواجیبک مروّف پیتی کافرده بیّت ته گه ر به حه لّالی بزانیّت
جا حه لّال کردن ته نها ئەوه نیه شهرع به درۆبخاته وه و بلیت باوه ریم به و حوکمه نیه نه خیر
به لکو جاری واهه یه حوکمه که به پراست ئەخاته وه به لّام رهدی حوکمه که ئەکاته وه ملکه چی
نابیت (**دژی ده وه ستیّت**) ئەوکاته پیتی کافرده بیّت و پیشی ده وتری که ئەو تاوانه ی حه لّال
کردوه با به ده میش بلیت باوه ریم وایه حه رامه

به لām له لای به چکه جه همیه کان حه لāl کردن و باوه پ نه بوون به حوکمی خوا ته نها ئه وه یه به دهم یان له دلیدا باوه پری پی نه بیّت
به لām گومر ابون و سه ریان لی شیواوه چونکه هه ر واجبی ته رک بکری یان هه ر مه عصیه تی
ئه نجام بدری به دوو جوړ ده زانین پی حه لāl و باوه پری به شهرع نیه

جوړی یه که م : به درو خستنه وه ی شهرع
جوړی دووهم : به راستی ئه زانی به لām ملکه چ و پابه ندی حوکمه که ناییت

بن قیم ئه لی

إن لم یعتقد وجوبه علیه ولم یلتزمه فهو مشرک وإن التزمه واعتقد وجوبه علیه وخالفه فهو
زان { زاد المعاد ج: [4] ص [10] }

ئه گه ر باوه پری به واجب بونی ئه و حوکمه نه بیّت له سه رخوی وه پابه ندیشی بیّت ئه و
{ موشریکه } به لām ئه گه ر پابه ندی حوکمه که بیّت و باوه پری به واجب بونی هه بیّت له سه ر
خوی به لām پیچه وانه ی کرد ئه و کاته { زیناکاره }

که واتا وشه ی { اعتقاد } مه به ست پی ته نها ئه وه نیه باوه پری پی هه بی چونکه ئه گه ر
{ اعتقاد } مه به ست پی ته نها ئه وه بوایه که باوه پری بیّت به شهرع ئه و ابن قیم له گه ل
مه رجی اعتقاد التزامی باس نه ده کرد

بویه ئه مه اجماعی اهل السنه ی له سه ره که اعتقادی به واجب دانانی واجبه کانی الله ته نها
ئه وه نیه به دهم بلّیت پیّم واجبه به لām به کردار په فزی بکاته وه

ابن تیمیه اجماع نه قلّ ده کات پرونی ده کاته وه و ئیقامه حوجه ی مه دخه لیه کان ده کات ده لی
(ومن أطلق من الفقهاء أنه لا یکفر إلا من یجد وجوبها فیکون الجحد عنده متناولاً
للتکذیب بالإيجاب ومتناولاً للامتناع عن الإقرار والالتزام)

هه رکه سی له زانایان وتبیّتی که ئه و که سه کافر ناییت ئیلا مه گه ر نکۆلی واجب بونی ئه و
واجبه بکات (به حه لالی بزانیّت که واجبه که ئه نجام نه دات) ئه و نکۆلیکردن له لای زانایان

مه به ست پییبه درۆخستنه وهی واجبه که یه وه مه به ست پییشی ئه وه یه دانی پیا نه نیت وه پابه ندی نه بیت

ههروهک الله فهرمووی

[فَإِنَّهُمْ لَا يُكَذِّبُونَكَ وَلَٰكِنَّ الظَّالِمِينَ بِآيَاتِ اللَّهِ يَجْحَدُونَ] { الأنعام ۳۳ }

به لām بیگومان ئه وان تۆ به درۆزن دانانی به لکو ئه و سته م کارانه ئایه ته کانی خوا ئینکار ده که ن

واتا الله فهرمووی ئه وانه نکۆلی تۆ ئه که ن که پییغه مبه ر { ﷺ } بیت که چی الله فهرمووی

به درۆشت نازانن ئه زانن تۆ هه قیت

به لām نکۆلی کردنه که یان به وه بوو که شوینی نه که وتن نه ک ئه وه بیت که به درۆی بزنانن

وقال تعالى :

[وَجَحَدُوا بِهَا وَاسْتَيْقَنَتْهَا أَنْفُسُهُمْ ظُلْمًا وَعُلُوًّا فَانظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُفْسِدِينَ]

{ النمل ۱۴ }

واتا : ئه و موعجیزانه یان دان پێدا نه ده نا که له دلی خۆیاندا ئه و (موعجیزانه) یان به راست

ده زانی له بهر سته مکاری و خۆبه زل زانین

(یان) ئینجا سه رنج بده سه ره ئه نجامی خراپه کاران چۆن بووه .

وإلا فمتى لم يقر ويلتزم فعلها قتل وكفر بالاتفاق

جاهه رکاتی دانی پیا نه نا و پابه ندی کرداری پیکردنی نه بوو ده کوژریت و کافره به یه کدهنگی

زانایان

له { مجموع الفتاوى 97/20 }

ابن تیمیه دوومه رچی دانا بۆ باوه ربون به واجبون

یه که م دان پیا نه نا و پابه ندبون به حوکمه که هه رکات یه کۆ له وانه بونی نه بوو

ئه واده ئیین ئه وکه سه جه حدی واجب بونی ئه و واجبه ی کردوه

وه ئه لّی

أن من فعل المحارم مستحلا لها فهو كافر بالاتفاق فإنه ما آمن بالقرآن من استحل محارمه وكذلك لو استحلها بغير فعل .

هه ركه سّی قه ده غه كراوكان ئه نجام بدات و به حه لّالی بزانیّت ئه وه (كافره) به تیكرای زانایان چونكه ئه وكه سه باوه پری به قورئان نه هیئاوه كه هه رامكراوه كانی حه لّال بكات به هه مان شیوه ش ئه گهر حه لّالی بكات ئه نجامیشی نه دات

والاستحلال :

وه به حه لّال دانان (ئه م جوړانه یه كه خوی باسیكردوه)

١ - اعتقاد أن الله لم يحرمها (التكذيب بالتحريم) وتارة بعدم اعتقاد أن الله حرمها (الشك في التحريم) وهذا يكون لخلل في الإيمان بالربوبية أو لخلل في الإيمان بالرسالة باوه پری واییت ئه وه حه رام كراوه الله حه رامی نه كرده واتا شهرع به درو بخاته وه جاری واش هه یه باوه پری وایه ئه وشته هه رامه خوا حه رامی كرده (به لّام گومانی هه یه له حه رام بونی ئه وشته) ئه مه ش به هوّی كیشه له ئیمان بونیته تی به په روه ردگاریتی الله یان كیشه هه یه له ئیمانی به په یامی ئیسلام

٢ - ويكون جدا محضا

جاری وایه نكوّلیه کی ته واو ده كات (واتا نكوّلی له ده قه شهرعیه كان ئه كات و به دروی ده خاته وه و به هیچ جوړیك باوه پری پیی نیه)

٣ - وتارة يعلم أن الله حرمها ويعلم أن الرسول ﷺ { إنما حرم ما حرمه الله ثم يمتنع عن

التزام هذا التحريم ويعاند المحرم فهذا أشد كفرا ممن قبله

جاری واش هه یه ده زانیّت الله ئه وشته ی حه رام كرده و پیغه مبه ر { ﷺ } ئه وشته ی حه رام كرده كه الله حه رامی كرده كه چی له گه لّ ئه وه شدا پابه ندی نابیّت وملكه چی نابیّت ئه مه كوفره كه ی توندتره له وانه ی پیشووتر (ئه مه له ده سه لّاتدارانی ئه مپرو هه یه ئه لیّن ئه زانین

له ئیسلامدا ئارهق خواردن تاوانه به لّام ئیمه ئه لّیین ئازادیه و به تاوانی دانانیین یان ده لّین ئیمه ده زانین حوکمی دز ده ست برینه به لّام ئیمه ئه لّیین حوکمی دز سجنه و حوکم بابو یاسایه ی ئیمه بکری ئه مه گونجاوتره هتد جا ئه م جوړه ملکه چ نه بونه بو حوکمه کان حه لّاکردنه له هه موو جوړه کانی تر توند ترو پیس تره

۴ - وقد يكون هذا مع علمه أن من لم يلتزم هذا التحريم عاقبه الله وعذبه. ثم إن هذا الامتناع والإباء : إما لخلل في اعتقاد حكمة الأمر وقدرته فيعود هذا إلى عدم التصديق بصفة من صفاته .

جا جاری واهه یه ئه زانیّت له گه لّ ئه م ملکه چ نه بونه ی بو ئه و حه رامکراوه الله سزای ئه دات له سه ری که چی هه رملکه چ نابیت جا ئه م ملکه چ نه بونه به هو ی ئه وه وه دروست بوه که کی شه هه یه له باوه ربونی به حیکمه تی الله و توانای الله جائه مه ش ده گه پیتته وه بو به پراست نه زانینی شهرع به جوړیک له جوړه کان

۵ - وقد يكون مع العلم بجميع ما يصدق به قمرًا أو اتباعًا لغرض النفس وحقيقته كفر يانیش زانستی هه یه به هه موو حوکمه کانی الله به لّام به پراستی ناخاته وه به هو ی هه واو هه وه س یان پشت تی هه لّکردن لّی وه هه قیقه تی ئه مه ش کوفره

که و ترا ئه وکه سه کافر نابیت ئیلا مه گه ر نکو لّی واجب بونی بکات یان حه لّالی بکات ئه وا حه لّاکردن به وه ده بی به درو ی بخاته وه یان به کردار په فزی ملکه چ بونی بکات وه ک حاکمه کانی ئیستا که ملکه چی یاسا کانی خوانا بن ئه مه ش اجماع اهل السنه ی له سه ره وه ک ابن تیمیه باسی کرد ئه وه ی پیچه وانه ی ئه مه بکات مورچینه و جه همیه

که و اتا اعتقادی باوه رنه بوون به ته واوی حوکمی پیغه مبه ر { ﷺ } به دوولق دیت یه که م به دهم بلیت

دووهم حوکمی الله په دکاته وه حوکمی تاغوتان بخاته پيش حوکمی خوا که نه مه ش پيی ده وترئ ملکه چ نه بون و پابه ندنه بون بوحوکمی خوا بادانیش به راست بونی بنیت نه و سودی بوی نابیت وهک پوهان کرده وه باوه پ بریتیه له دان پپانان و پابه ندبون بوی که سی باوه پری به حوکمی غیری الله بیت کافره ؟

چونکه پیغه مبه ر { ﷺ } له وتاری جومعان ده یفه رموو

أما بعد فإن خير الحديث كتاب الله وخير الهدي هدي محمد. { أخرجه مسلم ٦٠ } له پاشاندا وه به راستی باشتین ووته کتابی الله یه وه باشتین پینمای پینمای محمده { ﷺ }. جائه وکه سه ی به دهم ده لیت حوکمی فهره نسا و یهود باشره کافره چونکه نه و فهرمووده یه به دروختوته وه

یاخود دادگا ناشه رعیه کان ناوبنیت (به محاکم العدل) یان وه زارته تی بوبکاته وه ناوی بنیت به (وزارة العدل) وهک ئیستای دادگاگان که حوکم تییدا به غیری شهرع ده کریت و له سه ر دیواره کانیشی نوسراوه (دادوه ری العداله !) نه مه ش به دروختنه وهی ثایه ت وفهرمووده یه که غیری شهرع یان به دادوه ر داناوه

وه یاخود له ده ستوره کانیاں حوکم کردن به قانونی یه هود ونه صاری واجب ده که ن وهک له ده ستور له باب دادوه ریدا هاتوه (القضاء) ده لیت پیویسته دادوه ر حوکم به برکه گه کانی ده ستور بکات هه رداده ری په کی یاسا بخت وکاری پینه کات تاوانباره و پیویسته سزابدریت وه له ده ستوره کانیاں هه رچی (حه رامکراو هه یه حه لالیان کردوه) وهک له قانون عقوبات هاتوه ده لیت

لأجریمه ولاعقوبه الابنص القانون .

هیچ تاوان و سزایه ک نیه ئیلا به ده قیکی یاسای نه بیت ! نه مه ش په فزکردنی هه موو ئیسلامه وه له حه لالکردنی حه رامه کان له ده ستوره که یان که پابه ندنابن به حه رامکردنی ئاره ق و سفوری و شوین که وتنی غیری شهرع به لکو به پیی ده ستوره کانیاں ریگه به وحه رامانه ده دن و به ورپیگه پیدانه ش کافرده بن چونکه په دکرده وهی حوکمی به حه رام دانانی نه وحه رامانه یه

ابن تیمیه ئەلّی

مروّف هه رکاتئ هه رامیکی هه لال کرد

که به ئیجماع ئە وشته هه رام بوو

یان هه لالیکی هه رام کرد به ئیجماع ئە وشته هه لال بوو

یان یاسایه کی شه رعئ گوړی (واته هوکمی خوئ بداته پال شه رع) ئەوا کافره مورته ده

به تیکرایی زانیان { مجموع الفتاوی ج 3 ص 267 }

وه ئەلّی :

هیچ گومانی تیدانیه ئەوکه سهی باوه پری به واجب بونی هوکم کردن نه بی به وهی خوا

دایه زاندوه بۆسه ر پیغه مبه ره که ی { ﷺ } ئەوکه سه کافره

وه هه رکه سیک رینگه بدات هوکم بکری له نیوان خه لکی به شتیک که خوئ به دادوه ری

ده زانیّت ئەوا کافره

وه هیچ گه لیک نیه ئیلا فه رمان به دادوه ری ئەکات وه دادوه ری لای ئەوان بریتیه لهو

(یاسایانه ی) که گه وره کانیان

(وه ک یاسا) ده بینن

وه زوړیک له خه لکی که خوئ انداوه ته پال ئیسلام هوکم به نه ریتیک ده که ن که خوا

داینه به زاندوه وه ک سوالفی ده شته کیه کان وه فه رمانی گوړپرایه ل بۆکراوه کان وه وای ده بینن

پیویسته هوکم به وه بکری له جیاتی قورئان وسونه ت ئەمه ش کوفره

وه ئەوانه ئەگه ر زانیان دروست نیه هوکم بکری ئیلا به وه نه بی که خوا دایه زاندوه به لام

پابه ند نه بون و رینگه یان دا که هوکم به پیچه وانیه دابه زیئراوه که ی خوا بکه ن ئەوا کافرن وه

هوکم کردن به وهی خوا دایه زاندوه واجبه له سه رپیغه مبه ر وشوینکه وتوانی { ﷺ } وه

هه رکه سی پابه ند نه بیت به هوکمی خوا و پیغه مبه ره که ی { ﷺ } ئەوا کافره

{ منهاج السنة النبویة ج 3 ص 22 }

له و ته که ی **ابن تیمیه** چه ند جوړی له جوړی کوفره کانی **حاکم بغیر مائزل الله** ی تیدایه

یه که م که سى اعتقادی به واجب بون حوکم خوا نه بى کافره
دووه م هیچ که س و گه لیک نیه شوین هه ر یاسایه ک بکه ون ئیلا ئه و یاسایه به دادوهر ئه بینن
چونکه هه موو گه لیک فهران به دادوهری ئه کات دادوهریش لای ئه وان بریتیه له یاسای
گه وره کانیا ن

جا هه رکه سى یاسایه کی تر به دادوهر ببینیت ئه و ا حه لآلی کردوه **حکم بغیر مائزل الله** بکات

سییه م ئه وانه ی حوکم کردن به نه ریت یان به قانون فهرزئه که نه سه ر خه لک و ده لئین پئویسته
خه لک یان حاکمه کان حوکم به مه بکه ن ئه وه ش **کافره وه ک حاکمه کانی ئه مرؤ** که ده لئین
دادوهر پئویسته حوکم به یاسابکات ئه گهر په کی یاسابخات تاوانباره وسزائه دریت

چواره م ئه وانه ی ده زانن **حوکم بغیر مائزل الله** تاوانه به لام پابه ند نابن **حوکم بغیر مائزل**
الله قه ده غه بکه ن هه روه ک چؤن کوشتن و دزی و ماده هؤشبه ره کان به قه ده غه دائه نین
له ده ستوره کانیا ن جا ئه گهر له ده ستوره که یان ملکه چ نه بن **حکم بغیر مائزل الله** به قه ده غه
دابنین به لکو به پئی ده ستور رپگه بده ن به وه ی **حکم بغیر مائزل الله** بکری ئه و ا کافرن و
حه لآلیان کردوه

پینجه م هه رکه س مافى یاسادانا ن و قه ده غه کردن و رپگه پیدان و واجب دانا ن بداته ده ست
که سانی که به بى امری خوا یاسا دابنین ئه وکه سانه موشریک و مورته دن

وه ئه لى

شهرعى دابه زیتراو له لایه ن الله تعالى وه بریتیه له کتاب و سونه ت که خوا پیغه مبه ره که ی
{ **عَلَيْهِ** } خوی پئی په وانه کرد وه ئه م شهرعه بؤکه س نیه له مخلوقات لئی ده ربچى وه که سیش
لئی ده رناچى ئیلا کافرنه بیّت { **مجموع الفتاوى ج 11 ص 262** }
واتا هه رکه س ده رچوو له شهرع بؤشهرعیکی تر ئیلا **کافره** باپر به ده میش بلئ ئیماندارم

ابن که ثیر له ته فسیری ثایه تی

[أفحكم الجاهلية يبغون ومن أحسن من الله حكماً لقوم يوقنون] { المائدة ٥٠ }

الله تعالی انکاری ئە کات له وانە هی که له حوکمی گشتگیری خوا دەرئە چن که حوکمه که ی خوا هه موو خێرو چاکه یه کی له خو گرتوه وه نه هی له هه موو خراپه وشه پێ کردوه جا ئە وکه سه ی له مه لابدات بۆ بیروبۆچونه کان که پیاوانیک دایان رشتوه بێ گه رانه وه یان بۆ شه ریه تی خوا ههروه ک چۆن خه لکی جاهلیه ت حوکمیان پێ ده کرد له گومرایی و نه زانی که به بیروبۆچون و ئاره زوی خو یان حوکمیان دارشتبوو وه ههروه ک چۆن ته تار حوکمی پێ ده کرد له سیاسه تی پاشایه تی که له پاشاکه یان جنگیزخانیان وه رگرتبوو که یاسقی بۆ یان دارشتبوو که پێک هاتبوو له کتیبیک کۆمه لێ یاسای تیدا دانرابوو که وه ر گیرابوو له کۆمه لێ یاسای یه هودییه ت و نه صرانیه ت و دینی ئیسلام وجگه له وانە ش وه زۆربه ی یاساکانی وه رگرتبوو به ته نها به دید و بۆچون و ئاره زوی خو ی وه ئەم یاسایه ش بوه به رنامه یه کی په پره ولیکراو له ناو نه وه کانیدا وه ده یانخسته پێش حوکمکردن به کتاب و سونه تی پیغه مبه ر { ﷺ } جاهه رکه سی ئه وکاره بکات ئە وه کافره واجبه جه نگ دژی بکری ت تا ده گه ریته وه بۆ حوکمی الله و رسوله که ی { ﷺ } وه تاکو حوکم به غیری شه رعی خوا نه کات نه له که م و نه له زۆر { تفسیر القرآن العظیم 70/2 } وانظر كذلك كتابه البداية والنهاية 119/13

وه اجماع نه قل ئە کات له سه رکافربونی ئە وکه سانه ی ئه وکاره ده که ن وئه لێ : هه رکه سی ک واز له شه رعی محکم بێنی ت که دابه زی تراوه بۆ محم دی کو پی عبدا لله کو تایی پیغه مبه ران علیه الصلاه والسلام وه حوکم بگێریته وه بۆ یاسا نه سخ بووه کان (وه ک ته ورات و ئنجیل) ئە و که سه کافربوه ئە ی چجای که سی حوکم بباته وه بۆ یاسق و بیخاته پێش حوکمه که ی خوا وه هه رکه سی ئه وکاره بکات کافربوه به یه ک ده نگی موسلمانان { البداية والنهاية ج 14 ص 119 }

بینه هو کاری کوفره که ی په یوه ست کرد به حوکم گێرانه وه و پێش خستنی حوکمی غیری خوا وه ک ئیستا ده بینن له دادگا شیرکیه کان حوکمی خوا خراوه ته دوا وه وپشتیان لێ کردوه حوکمی مرؤف خراوه ته پێشه وه

قال الله تعالى : [إِنَّ الدِّينَ عِنْدَ اللَّهِ الْإِسْلَام] { ال عمران ١٩ }

به راستی ئایینی راست و دروست له لای الله ته نها ئیسلامه

وقال تعالى : [وَمَنْ يَبْتَغِ غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ]
 { ال عمران ٨٥ }

وهئه وهك سانه شی شوین جگه له ئیسلام ده که ون لیان قبول ناکړی و له قیامه تیشدا
 له زهره رمه ندانن
 إسماعیل القاضي ده لئ

(ظاهر الآيات يدل على أن من فعل مثل ما فعلوا واخترع حكما يخالف به حكم الله وجعله
 دينا يعمل به فقد لزمه مثل ما لزمهم من الوعيد المذكور حاكما كان أو غيره)
 فتح (120/13)

پووه که شی ثایه ته کان به لگهن له سه ره وهی هه رکه سیك کاریک بکات هاو شیوهی جوله که کان
 حوکمیک دابهینیت پیچه وانهی حوکمی الله بیت وهئه و حوکمه بکاته بهرنامه یه ک و کاری
 پی بکات نه واهه وهه په شه و سزایه ده یگریته وه که نه وانی گرته وه جا حاکم بیت یان جگه
 له حاکم
 قال تعالى

[أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ يَزْعُمُونَ أَنَّهُمْ آمَنُوا بِمَا أُنْزِلَ إِلَيْكَ وَمَا أُنْزِلَ مِنْ قَبْلِكَ يُرِيدُونَ أَنْ يَتَحَاكَمُوا
 إِلَى الطَّاغُوتِ]

(نه بو بهرزه ی نه سله می) پیش موسلمان بوونی فالچی بوو بریاری له نیوان جوله که کان ده دا
 له کاتی نا کوکیدا چه ند موسلمانیکش چوون بو لای خوی گه وره نه م ثایه ته ی دابه زاند : ثایا
 نابینی نه وانه ی که به گومانی خویان نه لئین : نه ی محمد { ﷺ } ئیمانمان هیناوه به و قورئانه ی
 که بو تو دابه زیوه وه به نه و کیتابانه ی تریش که له پیش تودا دابه زیوه له کاتیکدا که
 نه یانه وی حوکم و بریار بهرن بو لای تاغوت و فالچییه کان و نه وانه ی که حوکم به غه یری
 قورئانی پیروز نه که ن [وَقَدْ أُمِرُوا أَنْ يَكْفُرُوا بِهِ] له کاتیک که فه رمانیان پیکراوه له هه موو
 کتیبه ئاسمانیه کاندای که کوفر بکه ن به هه موو تاغوتیک [وَيُرِيدُ الشَّيْطَانُ أَنْ يُضِلَّهُمْ ضَلَالًا
 بَعِيدًا] وه شه یتان نه یه وی گومرایان بکات و له ریگای راست دووریان بخاته وه به
 گومرا کردنیکی زور دوور { النساء ٦٠ }

وقال تعالى [فَلَا وَرَبِّكَ لَا يُؤْمِنُونَ حَتَّى يُحَكِّمُوكَ فِيمَا شَجَرَ بَيْنَهُمْ]

ئەى محمد { ﷺ } سۆيىد بى به پەروەردگارت ئيمان ناهيىن تا تۆ نەكەنە حاكم و دادوهر لەو ناكوڤيانەى كە لە نىوانياندا پروو ئەدات [ثُمَّ لَا يَجِدُوا فِي أَنْفُسِهِمْ حَرَجًا مِّمَّا قَضَيْتَ] پاشان كە تۆ بپيارت دا لە نىوانياندا نابى لە نەفس و ناخيشياندا هيچ پى ناخۆش بوونىك هەبى لەو بپيارەى كە تۆ داوتە وە ئەبى لەناخى دلياندا پى پازى بن و دليان پى خۆش بى [وَيُسَلِّمُوا تَسْلِيمًا] وە خويان تەسليم بكەن بەو بپيارەى تۆ تەسليم بوونىكى تەواو بەبى رەتكردنەو ئەم ئايەتە لەسەر (زويىرى كورى عهوام) و پياويكى ئەنصارى دابەزى لەسەر ئاودانى دار خورما پيڤه مبهري خوا { ﷺ } فەرمووى : ئەى (زويىر) تۆ ئاوى باخەكەت بدە پاشان ئاوەكە بەربدەو بەو هاوسىكەت ئەنصاريە كە وى : ئەى پيڤه مبهري خوا { ﷺ } بۆيە بپيارەكەت بۆ ئەودا چونكە پورزاي خۆتە خاى گەورە ئەم ئايەتەى دابەزاند { النساء ٦٥ }

محمد بن ابراهيم ال شيخ ئەلى

ئەم دادگايانەى ئەم سەردەمە لەولاتی موسلمانان كراونەتەو وە خەلكيش هەمووى بەرەو رويان دەچن كە حاكمەكانى لەنىوانياندا حوكم دەكەن بەوياسا دەستكردانە كە پيڤه وانەى كتاب وسونەتە وە بەو ياسايە حوكمى خەلك ئەكەن و خەلكى پيۆه پابەند ئەكەن و خەلكى پى جيگير ئەكەن .. چاچى كوفرىك هەيە لەسەرووى ئەم كوفرهو بىت وەچى هەلۆه شينەو وەيەك هەيە بۆ شهادەى محمد رسول الله { ﷺ } لەدواى ئەم هەلۆه شينەو وەيە { رسالته تحكيم القوانين من ص 14 الى ص 20 دار المسلم طبعة أولى باختصار }

ابن تيميه ئەلى

ومعلوم أن من أسقط الأمر والنهي الذي بعث الله به رسله فهو كافر باتفاق المسلمين واليهود والنصارى { مجموع الفتاوى ج 8/ص 106 }

پيويستيه كى زانراو كە هەركەسيك ئەو فەرمان ونەهيانەى خوا لەكاربخت كەخوا پيڤه مبهري { ﷺ } پييدا رەوانەكردو ئەوا ئەوكەسە كافرە بەيە كدەنگى موسلمانان (تەنانەت) يەهود وگاويريش (ئەزانن ئەم شتە مرووف پى كافر دەبيت تەنھا مورچيئەكان نەبن كە پيڤه وانەى ئىجماعى موسلمانان دەكەن بەجۆرى يهود ونەسارپا لەوان باشتەر تيگەشتون)

وقال : فكل من خرج عن سنة رسول الله { ﷺ } وشريعته فقد أقسم الله بنفسه المقدسة أنه لا يؤمن حتى يرضي بحكم رسول الله { ﷺ } في جميع ما يشجر بينهم من أمور الدين والدنيا { مجموع الفتاوى (٢٨ / ٤٧١) }

هه ركه سيك ده ربچیت له سونه تی پیغه مبه ر { ﷺ } وياسا که ی ئەوا خوا سویندی به نه فسی پیروزی خوی خواردوه که ئەو که سه باوه ری نیه تا کو رازی ده بیّت به حوکمی پیغه مبه ر { ﷺ } له هه موو کیشه یه کدا که پوده دات له نیوانیاندا ئیتر چ کیشه ی دونیای بیّت یان دینی بیت

ابن قیم ئەلّی

زانایان فهرموویانه قورئان هاتوه وه ئیجماع چه سپاوه که دینی ئیسلام هه موو دینه کانی پیش خوی سړیوه ته وه وه هه ركه سی پابه ندیّت به وه ی له ته ورات و ئنجیل هاتوه شوین قورئان نه که ویت ئەو که سه کافره { أحكام أهل الذمة 1 / 259 }

عبدالرحمن بن قاسم : له حاشية الأصول الثلاثة لمحمد بن عبد الوهاب : 168 ئەلّی هه موو ئەو که سانه ی که حوکم به جگه له وه ده که ن که الله داییه زاندوه جا به یاسای ده ستردیّت یان به شتیکی داهینراو که ئەو یاسایه له شه رعی الله دا نه بیّت یاخود به سته م له حوکمدا ئەوا ئەو که سه طاغوته گه وره ترینی طاغوتانه

پرسیارکرا له { **عبداللطیف** } له باره ی ئەوه ی ده شته کیه کان حوکمی پی ئەکه ن له نه ریتی باب وبایرانیان ئایا به وه حوکمی کوفر ده ریته سه ریان دوا ی ئاگادرکردنه وه ؟

عبداللطیف بن عبدالرحمن له وه لامدا

ووتی : (من تحاکم إلى غير كتاب الله و سنة رسوله { ﷺ } بعد التعريف فهو كافر) (الدرر السنية) (١٠ / ٤٢٦)

واته : (ئەوه ی حوکم بگێریته وه بۆ جگه له قورئان و سونه تی پیغه مبه ره که ی { ﷺ } دوا ی پی ناساندنی به و حوکمه ئەوا کافره)

که واتا ئه وهی ده شته کیه کان حوکمیان پی کرد بوو ناویان نابوو یاسای رفاقه و یاسای عجمان خوی له خویدا (استحلاله) بابه ده میش وانه لین چونکه ئه گهر ئه وکاره یان کوفری اکبر نه بیئت و (استحلال) نه بیئت ئه و **عبداللطیف بن عبدالرحمن** نه یده وت دواي ئاگادارکردنه وه تکفیر ده کرین چونکه ئه گهر ئه و حوکم کردنه ی ئه وان کوفری بچوک بوايه ئه و پیش ئاگاداری و دواي ئاگاداریش تکفیرناکرین ئه مه ش ره دیکی سه ریحه بو مه دخه لیه کان . وهک ئه وه وایه بو حه لاکردنی حه رام مه رجیکی تری حه لاکردن دابنیت

حمّد بن علي بن عتيق النجدي دواي باسکردنی وته که ی

ابن کثیر له سه ر ته تار ئه لی

منیش ده لیم ئه مه هاوشیوهی ئه وه یه که ده شته کیه کان وهاوشیوه کانیاں تی که وتون له حوکم کردنیان به نه ریتی باپیرانیان وه به وهی که پیشینه کانیاں بۆیانیاں داناوه وه ناویان لی ناوه (یاسای رفاقه) وه ده یخه نه پیش کتاب و سونه تی پیغه مبه ر { ﷺ } وه هه رکه سی ئه وکاره بکات کافره کوشتنی واجبه تاده گه ریته و بو لای حوکمی الله و رسوله که ی { ﷺ }
{ سبيل النجاة والفكاك من موالاة المرتدين وأهل الإشراك ص 84 طبعة 1408 }

عبد الله بن حميد النجدي ئه لی

ئه وکه سه ی یاسایه کی گشتی دابنیت و خه لکی پیوه پابه ند بکات وه یاساکه ش پیچه وانه ی حوکمی الله بیئت ئه و ئه مه له ئیسلام ده ری ئه کات و ده بیته کافر .

{ أهمية الجهاد لعلي العلياني ص 196 }

محمدي كوري عبدالوهاب ئه لی

تاغوت وشه یه کی گشتگیره هه رکه سیک بپه رستری له غیرى الله و رازی بیئت به وپه رستنه ئه و طاغوته له په رستن یان له شوین که وتن یان له گوپرایه لی بۆکردن له غیرى گوپرایه لی بو خوا وپیغه مبه ره که ی { ﷺ }

وه طاغوته کان زۆرن پینج دانه له سه روکی طاغوته کانن ئه وانەش

یه که میان : ابلیسه که بانگه واز بو عبادەتی غیری الله ئە کات

دوو ه میان : سه رکده یه کی سته مکاره که حوکمی خوا ده گوپیت واته حوکمی خوێ دەداته پال
حوکمی الله

سپهه میان : ئەو سه رکده یه یه که حکم بغیر ما انزل الله ئە کات به حەلالی ئە زانیت یان حوکم
به دیموکراسی و هاو شیوه کانی ئە کات به بی به حەلāl زانینیش هه ر تاغوته

چواره میان : ئەو که سه یه بانگه شه ی زانیی زانستی غەیب ئە کات

پینجه میان : ئەو یه که ده په رستریت له جیاتی الله و پازیه به و په رستنه

{ مجموعة التوحید ص 1415 }

جائه وانە طاغوتن هه ر که سی که سی له وانە به موسلمان دابنی کافره

له هه مان سه رچاوه ئە لی

{ باش بزانه مروّف ئیمانی به خوا نه هیئاوه تا کو کوفر به طاغوت نه کات }

چجای به و طاغوته بلیت وه لی ئە مر و شان به شانی ئە و طاغوته شه ربکات

قال الله تعالى: [وَمَنْ لَمْ يَحْكَمْ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ فَأُولَئِكَ هُمُ الْكَافِرُونَ] { المائدة ٤٤ }

هه ر که سی حوکم نه کات به وه ی الله داییه زاندوه ئا ئە وانە کافرن

وه حوکم کردن به غیری ما انزل الله ده بیته کوفری بچوک ئە گه ر باوه ری به واجب بونی

حوکمی خوا هه بیته وه مکه چ و پا به ندی ئیسلام و یاسا کانی بیت به لام هه ندی جار له به ر

شهوه ت و په شه وه حوکمی پی نه کات نه ک په دی حوکمه که بکاته وه ئە و ده بیته کوفری بچوک
بۆمونه

دوو دادگامان هه یه

دادگایه ک حوکم بغیر ما انزل الله که ی کفری گه وره یه دادگایه کیش حکم بغیر ما انزل الله

که ی کفری بچوکه

له دادگای یه کهم **حرام و حلال** وتاوان و بی تاوان به پیی قانونی فەرهنسی وانگیزی
 وپەرله مانی بریارئه دریت
 بۆمونه که سی ببه بۆ ئه و دادگایه بلّی کاکه ئه م که سه بۆته زهرده شتی ده لیت ئازاده و بی
 تاوانه
 به لام که سی ژنی دووهم بینیت ده لیت یاسای پیشیل کردوه و تاوانباره !
 یان که سی سفوره بیبه بۆ دادگا بلّی ئه م تاوانباره م هیناوه سزای به ئه ویش ده لّی چی کردوه
 بلّی سفوره
 دادوهرچیت پی ئه لّی؟
 ئه لیت به پیی یاسا هیچ یاسایه ک له ده ستور نه هاتوه ئه و سفوریه به تاوان دابنی بۆیه ئه و بی
 تاوانه و ئازادی که ن بابروات

یان برۆ سه روکی ولات ببه بۆ دادگا بلّی ئه مه تاوانباره چونکه حوکم به ده ستوری غیری
 شهرعی ئه کات !

چیت پیته لیت ئه لیت سه روک تاوانباریه چونکه به پیی یاسا حوکمی کردوه

که واتا ئه و دادگایه پابه ندنه بوه به حوکمی خوا حلال و حهرامی له غیری الله وه رگرتوه کافره
 وئایه تی **ومن لم يحکم بما انزل الله** راسته وخۆ ئه یگریته وه

دادگای دووهم ده ستوره که ی ته نها قورئانه ته نها ئیسلام ده ناسیت هه رکه س هه رشتی بکات
 به پیی ئیسلام کاره که ی ده پیون به لام که سی ئاره ق ده خواته وه ده یهینن هدی لی بدریت
 به لام داوهر نالیت تۆئاره قت خواردوه و بی تاوانی به پیی یاسا نه خیر به لکو دیت هدی لی
 نه دات ئه م کاره ش سته م و کوفری بچوکه ئه گهر به ره وای بزانی **کافر ده بیّت** به لام ئه گهر
 به ره وای نه زانیّت و ده ستوره که ی هه ر قورئان بیت تاوان و بی تاوان به قورئان ده ستنیشان
 بکات ئه و کافرنابیت ئه گهر چی ئه و کاره هه زار جاریش دوباره ی بکاته وه چونکه **اهل سونه**
مصر علی الکبیره تکفیر ناکه ن (واته ئه و که سه ی به رده وامه له سه ر کردنی تاوانه گه وره کان)
 ئیلا مه گهر کاری بکات ده لیل بیت له سه ر ره فزکردنی شهرع یان بی باوه رپون به شهرع

الناقض الخامس من نواقض الإسلام

هه لوه شینه وهی پینجه م

له هه لوه شینه وه کانی ئیسلام

محمد بن عبد الوهاب : ده لئ

((من أبغض شيئاً مما جاء به الرسول ﷺ { ولو عمل به : كفر }))

هه رکه سیک رقی له شتی بیت که پیغه مبه ر { ﷺ } پی هاتوه کافرده بیت ئە گه رچی کاریش به وشته بکات

ئهم کوفره ئیجماعی زانایانه هه روه ک خاوه ن کتابی الاقناع اجماعی له سه ر نه قلکردوه وه رق بون و حه ز نه کردن له شتی که پیغه مبه ر { ﷺ } پی هاتوه جا ئە وشته له گوشتاریت یان له کردار ئە و ئە و رقی بونه ی له وشته ی ئیسلام ده یخاته ناو کوفری (نیفاقی اعتقادی) که خاوه نه که ی به هه میشه یی له دۆزه خ ده مینیتته وه

بۆمونه رق بون له هه ر حوکمیکی ئیسلام که ئیستا له ناو مورته دان بلاو بوته وه (وه ک دژایه تیکردنی چهند ژنی و قه ده غه کردنی وه ک یاسا و قانون) (وه وه ک رقی بونیان له ریش به فهرزکردنی ریش تاشین له دام وده زگا کانیان) وه ک رقایه تی کردنی جیهاد کردن دژی یهودو نه صارا و ناولینانی به تیرۆر ! (وه ک رقی بونیان له جزیه وهرگرتن له ئە هلی کتاب وناو بردنی به حوکمی بیابان) (وه وه ک رقایه تی کردنیان بۆنیقاب) (وه ک رقی بونیان له کورتکردنه وه ی شهروالی پیاوان) (وه وه ک رقی بونیان له وه ی ئافره ت نیوه ی میراتی پیاو وهر بگریت بۆیه شه وروژ تانه ده ده ن له و حوکمه ی الله به ئە قلی کورتیان وه)

وه رقیانه له وفه رمووده یه ی پیغه مبه ر { ﷺ } که فه رموویه تی **ثافره تان ناقصن له ئه قل و له دین**

(ناقص بونی ئه قلیان له وه دایه شایه تی دوانیان به یه ک پیاو حسیبه وه له دینیشدا ناقصیان ئه وه یه که ده که ونه سوړی مانگانه نوژی تیانا که ن). **له بوخاری و مسلم دا هاتوه بویه** زور رقیان له م فه رموودانه یه چونکه ئه قلیان ئه مه هه زم ناکات

ئاهه و کافرانه ئه گهر کاریش بکه ن به و شتانه ئه و کافرن به هو ی هه لوه شاننده وه ی مه رجی له مه رجه کانی (لا اله الا الله) که محبه و خو شویستنه بو هه موو شته کانی ئیسلام و رازی بونه پیی

هه ربویه پیغه مبه ر { ﷺ } فه رموویه تی :

من قال : لا اله الا الله خالصا من قلبه دخل الجنة

{ رواه : أحمد (236/5) وابن حبان (429/1) من طریق سفیان عن عمرو بن دینار عن جابر بن عبد الله وسنده صحیح }

هه رکه سی له دلیه وه به دلسوزیه وه بلیت (لا اله الا الله) ده چیت به هه شته وه **(خالصا من قلبه)** واتا نابیت نیفاق له دلی بیت جا ئه و که سه ی رقی له شتی که له دین بیت دلسوزنه بو له وتنی (لا اله الا الله)

قال الله تعالى

[وَالَّذِينَ كَفَرُوا فَتَعْسًا لَهُمْ وَأَضَلَّ أَعْمَالُهُمْ] { محمد ۸ }

وه ئه وانه یشی که کافر بوونه زه ره رمه ندی و تیاچوون و به دبختی بو ئه وان وه ئه گهر کرده وه ی چاکیشیان هه بی له دنیا خوی گه وره به تالی ئه کاته وه .

[ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ كَرِهُوا مَا أُنْزِلَ اللَّهُ فَأَخْبَطَ أَعْمَالُهُمْ] { محمد ۹ }

چونکه ئه و قورئانه پیروزه ی که بو سه ر پیغه مبه ری خوا { ﷺ } دابه زی ئه وان پییان ناخوش بوو رقیان له قورئان بوو بویه خوی گه وره کرده وه کانی به تال کردنه وه .

الله تعالی کردوه کانیانی به تال کردوه کردی به خوئل وتوز به هوئی رقی بونیان له وهی خوا دایبه زاندوه

وهه ره که سی کرداره کانی پوچهل بیته وه به هوئی کرداریک ئه و کرداره کافری ده کات قال تعالی

[ذَلِكِ بِأَنَّهُمْ اتَّبَعُوا مَا أَصْحَبَ اللَّهُ وَكَرِهُوا رِضْوَانَهُ فَأَحْبَطَ أَعْمَالَهُمْ] { محمد ۲۸ }

بۆچی مه لاییکهت وا سزایان ئه ده ن؟ له بهر ئه وهی ئه وان شوینی شتیک که وتن که خوا ی گه و ره پێ ناخۆش بوو خوا ی گه و ره ی تو و ره ئه کرد له کوفرو سه ریچی وه رقیان له په زامه ندی خوا ی گه و ره بوو به دوا ی په زامه ندی خوا ی گه و ره نه ئه گه ران له ئیمان هینان و ته وحیدو کردوه وهی چاک خوا ی گه و ره ش کردوه وه کانی به تال کردنه وه

به لام ده بی ئه وه ش بزاین مه رج نیه ئه و که سه ی که سی ناچار ده کات به مه عصبه تیک ئه و که سه رقی له گوپرایه لی خوابیت

بۆمونه باوک به زۆر ریش به کوره که ی بتاشیت کوره که ی ناییت گوپرایه لی بکات به لام ئه مه ناییت به لکه بۆتکفیرکردنی باوکی به لام پێ تاوانبار ده بییت که مه عسیه تی خوا ی به زۆر کرد به سه ر کوره که ی

یان باوکی کوره که ی ناچار بکات به شه روا ل شو پرکردن ناییت کوره که ی به قسه ی بکات به لام باوکه که به وه تکفیرناکریت پێ ناوتری به وه ند ده که رقی له و واجبه شه رعیه یه ئیلا مه گه ر وته یه ک یان فعلی بکات به لکه بییت له سه ر رقی بونی له و حوکه می خوا

یان ئه و ئافره ته ی پێ ناخۆشه ژنی به سه ردا به یتریت پیناخۆش بونه که ی بۆحوکه می خوانیه به لکو هه زده کات پیاوه که ی ته نها مولکی خو ی بییت به لام ئه گه ر رقی له چوار ژنی بییت کافر ده بیته وه

یان بۆمۆنە کە سێک لە سەری قورس بیت لە زستاندا بە ئاوی سارد دەست نوێژ بگریت جائەم
 حەزنە کردنە ی بۆ دەست نوێژە کە نیە بە لکو لە ئاوە ساردە کە یە کە حەز ناکات سەرما یی بیت
 بۆ یە دە بیت جیاوازی بکری لە نیوان ئەوانە ی پقیان لە خودی حوکمە کە ی خوا یە دژایە تی
 خودی حوکمە کە دە کەن لە گە ل ئەوانە ی کە مە عسیە تی خوا دە کەن لە بەر ئارەزوو و نە فسی
 خۆیان کە جۆری یە کە م کافر دە بیت جۆری دوو هەم تاوانبار دە بیت .

الناقض السادس من نواقض الإسلام

هه لوه شینه وهی شه شه م
له هه لوه شینه ره وه کانی ئیسلام

محمد کوری عبد الوهاب : ده لئ

((من استهزأ بشيء من دين الرسول ﷺ { أو ثوابه أو عقابه كفر })) والدليل قوله تعالى: [قُلْ أَلِلَّهِ وَآيَاتِهِ وَرَسُولِهِ كُنْتُمْ تَسْتَهْزِئُونَ * لَا تَعْتَذِرُوا قَدْ كَفَرْتُمْ بَعْدَ إِيمَانِكُمْ] { التوبة ٦٥ } هه ره که سیک گالته بکات به شتیک له دینی پیغه مبه ر { ﷺ } یان به پاداشته که ی یان به سزا که ی نه وا کافربوه به لگهش وته ی الله تعالی یه که فه رموویه تی نه ی محمد { ﷺ } پیمان بلی ئیوه به خوا و به ثایه ته کانی و به پیغه مبه ره که ی { ﷺ } گالته ده که ن هیچ بیانویه ک مه هیئنه وه ئیوه کافربون له پاش باوه ره یئاننان .

گالته کردن به شتی له وهی پیغه مبه ر { ﷺ } پی هاتوه کوفره به ئیجماعی موسلمانان نه گه رچی که سی گالته که ر مه به ستی گالته کردنیش نه بیت به دین

ابن جریر وابن أبي حاتم وأبو الشيخ وجگه له وانیش ریوایه تیان کردوه له عبد الله ابن عمر فه رمووی پوژیک پیاویک له غه زوهی ته بوک وتی وه ک نه م قورئان خوینانه ی خو مانم نه بینیه که سک زل بن و زمان به درو و ترسنوک له کاتی پرووبه پرووبونه وه پیاویکیش که له وی دانیشتبوو وتی درو ت کرد تو مو نافقی هه وال ته ده م به پیغه مبه ر { ﷺ } هه واله که گه یشت به پیغه مبه ر { ﷺ } وقورئان دابه زی عبدالله ی کوری عمر فه رمووی نه و پیاوهی که وای وت خو ی لکاندبوو به وشتره که ی پیغه مبه ر { ﷺ } و به سه ر به رده کان ده پوشت و ده یوت نه ی رسول الله ئیمه ته نها یاری و گالته مان کرد

پیغه مبه ریش { ﷺ } فهرمووی ئایا به خوا و ئایه ته کانی و پیغه مبه ره که ی { ﷺ } گالته ده که ن جاسه رنج بدهن له وته ی (**إِنَّمَا كُنَّا نَخُوضُ وَنَلْعَبُ**) واتا ئیمه مه به ستمان گالته کردن به دین نه بوو به لکو له سه رشیوه ی گالته کردن و بۆیکه نینی خو مان نه وقسانه مان کرد له گه ل نه وه شدا الله تکفیری کردن وه عوزری لیان قبول نه کرد

که واتا هه ره که سی گالته به شتی بکات له دین وه ک گالته کردن به زانسته شه رعیه کان و گالته کردن به هه لگرانی وه وه ک گالته کردن به پاداشته خوا بیه کان و سزا کانی خوا وه وه ک گالته کردن به وانیه نه مر به چاکه نه که ن ونه هی له خراپه نه که ن وه وه ک **گالته کردن به نویژ و نیقاب و ریش و سیواک و شهروال کورتی پیاوان**

وه گالته کردن به دین سیفه تی مونا فقه کانه

قال تعالى [**إِنَّ الَّذِينَ أَجْرَمُوا كَانُوا مِنَ الَّذِينَ آمَنُوا يَضْحَكُونَ**]

به دنیایی تاوانباران و کافران و خراپه کاران له دونیادا پی نه که نین و گالته یان به باوه پداران نه کرد. [**وَإِذَا مَرُّوا بِهِمْ يَتَغَامَزُونَ**] وه کاتی که به لایاندا تیه پرینایه سوکایه تیان پی ده کردن و به ئامازه و ئیشاره ت کردن به پیلوی چاو و برو گالته یان پی نه کردن [**وَإِذَا انْقَلَبُوا إِلَىٰ أَهْلِهِمْ انْقَلَبُوا فَكِهِينَ**] وه که بگه رانایه ته وه بو لای که سوکاریان یان بو مه جلیسه کانیان زور به خوشحالییه وه نه گه رانه وه و تاموچیژو له زه تیان نه کرد له وه ی که گالته یان به باوه پداران کردو وه و پیان رابواردوون. [**وَإِذَا رَأَوْهُمْ قَالُوا إِنَّ هَؤُلَاءِ لَضَالُونَ**] وه کاتی که بیانبینن نه ئین : نه م باوه پدارانه نه م موسلمانانه نه مانه ویل و سه رگه ردان و گوپرا بوونه له بهر نه وه ی که شوین محمد { ﷺ } که وتوونه وازیان له دنیا هیناوه [**وَمَا أَرْسَلُوا عَلَيْهِمْ حَافِظِينَ**] ئایا نه م کافران ته کلیفیان لیکراوه که چاودیژی کرده وه و ته ی باوه پداران بکه ن و ئاگیان لیان بی و گالته یان پی بکه ن؟ نه خیر نه ی بو و چاودیژیان نه که ن و گالته و سوکایه تیان پی نه که ن [**فَالْيَوْمَ الَّذِينَ آمَنُوا مِنَ الْكُفَّارِ يَضْحَكُونَ**] به لام له رۆژی قیامه تدا دیمه نه که پیچه وانیه نه بیته وه : له سزای نه وه ی کافران له دونیادا به باوه پداران پیکه نیون و گالته یان پی کردوون له وی پیچه وانیه نه بیته وه باوه پداران گالته به کافران نه که ن کاتی که نه بینن له ناو سزای ئاگری دۆزه خدان پیان پی نه که ن نه زانن که هیچ تواناو ده سه لاتیکیان نیه

{ **مطفین ۲۹ - ۳۴** }

وه گالته کردن به دین دووبه شه :

یه که م گالته کردنی سهریخ و ږون وهک ئه وانهی ئایه ته که یان له سهر دابه زی که گالته یان به پیڅه مبه ر و صحابه کان کرد

دووه م گالته کردنیکې غیر صریح ئه مه ش ده ریایه که بنی نیه ئه وهنده زوره وهک چاو داگرتن و زمان دهرهینان ودهست دریژکردن و گازگرتن له لیو له کاتی بیستنی قورئان وسونه ت و دروشمه دینه کان

واجه له سهر هه موو موسلمانې دژې ئه وان به ده ستیته وه که گالته به دین ده که ن ئه گهر له شویڼیکدا گالته وکوفر به خوا ودین کرا ئه گهر تۆ به رپه رچیان نه ده یته وه یان باسه که نه گوږیت یان شویڼه که جې نه هیلیت تۆش وهک ئه وان کافرده بیت ئه گهر به و گالته کردنه رازییت یان بزانی له شویڼیک سوکایه تی و گالته به دین ئه کریت تۆش به ویستی خوت بجیت ئه و وهک ئه وان کافریت

به لگه ش وته ی خواجه

[وَقَدْ نَزَّلَ عَلَيْكُمْ فِي الْكِتَابِ أَنْ إِذَا سَمِعْتُمْ آيَاتِ اللَّهِ يُكْفَرُ بِهَا وَيُسْتَهْزَأُ بِهَا فَلَا تَقْعُدُوا مَعَهُمْ] وه له قورئانی پیروژدا بۆ ئیوه دابه زیوه ئه گهر له ههر مه جلیس و شویڼیکدا بیستتان ئایه ته کانی خوی گه وره کوفری پې ئه کری و گالته ی پې ئه کری له گه ل ئه و که سانه دا دامه نیشن و ئه و مه جلیسانه به جې بیلن یاخود ئینکاری بکه ن [حَتَّى يَخُوضُوا فِي حَدِيثٍ غَيْرِهِ] تا ئه و قسانه ئه گوږن وه ده ست ئه که ن به قسه ی تر [إِنَّكُمْ إِذَا مِثْلَهُمْ] ئه گهر له گه ل ئه وان به دانیسن که گالته به ئایه ته کانی خوی گه وره ئه که ن وه کوفری پې ئه که ن وه ئینکاریتان نه کرد ئه وه به دلنیا یی ئیوه ش وه کو ئه وان وان واته : له کوفردا ئیوه ش کافر ئه بن بویه ئه بې ئه و مه جلیسانه به جې بهیلن یاخود ئینکاری بکه ن [إِنَّ اللَّهَ جَامِعُ الْمُنَافِقِينَ وَالْكَافِرِينَ فِي جَهَنَّمَ جَمِيعًا] به دلنیا یی خوی گه وره مونافیقان و کافران ههر هه موویان له ناگری دوزه خدا کو ئه کاته وه ئه وانهی که گالته یان به دینی خوی گه وره کردووه

{ النساء ١٤٠ }

الناقض السایع من نواقض الإسلام

هه لوه شینه وهی حه وتهم

له هه لوه شینه ره وه کانی ئیسلام

قال محمد بن عبد الوهاب : (السحر ومنه الصرف والعطف فمن فعله أو رضي به كفر)
والدلیل قول الله : [وَمَا يُعَلِّمَانِ مِنْ أَحَدٍ حَتَّى يَقُولَا إِنَّمَا نَحْنُ فِتْنَةٌ فَلَا تَكْفُرْ] { البقرة ١٠٢ }
سیحر کردن که له ناو سحر دا { صرف و عطف } هه یه هه رکه س بیکات یان پی پی رازی بیت
کافربوه به لگه ش وتهی خواجه که فهرموویه تی (هاروت و ماروت که سیان فیتری
سیحر نه ده کرد تانه یان گوتایه ئیمه فیتنه یین بوئیوه کوفر و بی باوه ری مه که ن .

سیحر له شه رعدا به وکاره ده وتری که مروف به هاوکاری شه یان و جنو که کان کاریک ده کات
بوئه وهی زیان بدات له که سی سیحر لیکراو
الشنقیطی : ده لی

بزانه که سیحر ناتوانریت سنوریکی بو دیاری بکریت له ژیر ناویکی کوکراوه هه مووی
کو بکریته وه نه مه ش به هو ی زوری جو ره کان و شیوه کانی ناتوانریت نه ندزه یه کی هاو به ش
بو هه موو سیحره کان دیاری بکریت هه ربه م هو یه شه وه یه وته کانی زانایان له باره ی سیحره وه
ناکوکی زوری تیدایه له باره ی دیاری کردنی سنوری
{ سیحر أضواء البیان: 444/4 }

له جو ره کانی سیحر

الصرف و العطف

صرف : بریتیه له لادانی دلی پیاو له وشته ی حه زی لی ته کات وه ک لادانی دلی له خو ش
ویستنی ژنه که ی به ره و رق بونه وه لی
عطف : کرداریکی سیحریه وه ک جو ری صه رف وایه به لام به پیچه وانه وه نه مه یان هانی دلی
پیاو ته دات بو حه زکردن له شتی که خو ی له بنچینه دا حه زی پی نیه

سیحر له هه موو دینه ئاسمانیه کان حه رامه

ئێستاش باسی خودی سیحر ئه کهین

بابه تی یه که م ئایا سیحر هه قیقه تی هه یه ؟

به لی هه قیقه تی هه یه به لگه ش وته ی الله یه

قال تعالى : [وَمِنْ شَرِّ النَّفَّاثَاتِ فِي الْعُقَدِ] { الفلق ٤ }

ئه ی محمد { ﷺ } بلی خوایه په نا به تو ئه گرم له شهرو خراپه ی ئه و ئافره ته ساحیرو

جادووگه رانه ی که په ت و ده زوو گری ئه دهن و فووی پیا ئه که ن و سیحر و جادوو ئه که ن

خوایه په نا ئه گرم به تو له شهرو خراپه ی ئه و ئافره ته جادووگه رانه پیاویش جادوو ئه کات

به لام زیاتر جادوو کردن پیشه ی ئافره ته بویه لی ره باسی ئافره تی کردوو وه پیغه مبهری خوا

{ ﷺ } سیحری لی کرا له لایه ن (له بیدی کوری ئه عصه می) جووله که وه که سیحری له

پیغه مبهری خوا کرد { ﷺ } له شانه و چند ته له موویه کدا وه کردیه ناو بیریکه وه تا دوو

مه لائیکه ت هاتن و یه کیکیان لای سه ری و ئه ویتریان لای قاچی راوه ستان و پرسیاریان کرد

ئه مه چیه تی؟ وتیان : سیحری لی کرا وه وتیان کی سیحری لی کردوو؟ وتیان : (له بیدی کوری

ئه عصه می) جووله که له چیدا؟ وتیان : له شانه و هه ندی ده زوو و موو ئه و شتانه دا وتیان : له

کوئ؟ وتیان : له بیر (ذه روان) دایه ئه لی : پیغه مبه ر { ﷺ } چوو ده ری کردو بیره که ی پر

کرده وه که ئاوه که ی لی و بوگه ن ببوو وه له دوا ی ئه وه خوا ی گه وه شیفای دا هه رچه نده

کاریگه ری له پیغه مبه رایه تی نه کردبوو به لکو کاریگه ری ته نها له ژیا نی ئاسایی کردبوو .

{ رواه الإمام أحمد والبخاري ومسلم وغيرهم }

ئه مه ش وته ی اهل السنه یه له باره ی ئه وه ی سیحر کاریگه ری هه یه وه ئه مه وته ی جه ماوه ری

زانایانه

وه هه ندی له ئه هلی بیده ع وه ک موخته زیله وتویانه سیحر هه قیقه تی نه وه به لگه شیان

ئه وه بوه وتویانه

خوا فهرموویه تی

[قَالَ بَلْ أَلْقُوا] موساش علیه السلام وه کو بی بایه خیهك فهرمووی : به لکو ئیوه ده ست پئ
بکه ن و چیتان له ده ست دیت بیکه ن [فَإِذَا جَاءَهُمْ وَعَصِيَّتُهُمْ] کاتیک که نه و حه بل و
گوچانانه ی که پئیان بوو هه لیاندا [يُخَيِّلُ إِلَيْهِ مِنْ سِحْرِهِمْ أَنَّهَا تَسْعَى] سیحریان له چاوی
خه لکه که کردو خه لکی وایانزانی که نه مه هه مووی بووه به مارو هه ژدیهاو به خیرایی نه پروات
{ طه ٦٦ }

ئه لئین خواوتویه تی وایانزانی نه مه هه مووی بوته مار نه یوت بوته مار له هه قیقه تدا
به لکو فهرمووی وایانزانی له پرئه وانه هه مووی بوته مار په یوهستی کرده خه یال و وه همی
خه لکه که وه

القرطبي اشعری دواى نه وه ی باسی نه وه به لگه هینانه وه ی موخته زیله نه کات به نه فی کردنی
هه قیقه تی سیحر ده لئیت
نه مه هیچ به لگه یه کی تیانیه بو نه فیکردنی هه قیقه تی سیحر له لایه ن موخته زیله کانه وه چونکه
ئیمه نکۆلی له وه ناکه ی ن که پیشاندانی سیحر به وشپوهیه جوړیکه له جوړه کانی سحر چونکه
جگه له وجوړه ش له سیحر دا روی داوه .

له وه به لگانه ش که سه لمینه ری نه وه یه سیحر ته نها نه وه نیه له چاوبکریت به لکو هه قیقه تی
هه یه به لگه ش نه م ئایه ته یه
[وَاتَّبِعُوا مَا تَتْلُو الشَّيَاطِينُ عَلَىٰ مُلْكٍ سُلَيْمَانَ] وه نه وان شوینی نه و شتانه که وتن که
شه یتانه کان نه یان خوینده وه له سه رده می سوله یمان علیه السلام که وایانته زانی نه مه
زانستی که و سوله یمان علیه السلام به جیی هیشتوو [وَمَا كَفَرَ سُلَيْمَانُ وَلَكِنَّ الشَّيَاطِينَ كَفَرُوا]
له کاتیکدا که سوله یمان علیه السلام کوفری نه کردو سیحری نه کرد نه و پیغه مبه ری خوا بوو
به لکو شه یتانه کان کافر بوون به هو ی سیحر کردنیانه وه که جووله که نه یانوت سوله یمان
کوفری کردوو وه سیحرو جادووی کردوو وه سوجه دی بو بت بردوو به لام خوای گه وره
سوله یمان علیه السلام به ری نه کات له و شتانه [يُعَلِّمُونَ النَّاسَ السِّحْرَ] که شه یتانه کان
خه لکیان فی ره سیحرو جادوو نه کرد [وَمَا أُنْزِلَ عَلَى الْمَلَكَيْنِ بِبَابِلَ هَارُوتَ وَمَارُوتَ] وه

ئهوهی که دابهزی بۆ سهر ههر دوو مه لائیکه ته که له بابل که ناویان (هارپوت و مارپوت) بوو که دوو مه لائیکه ت بوون داویان کردووو خوی گه وره دایان به زینتته سهر زهوی وه کو تاقیکردنه وه خوی گه وره دایه زانندن ئه و کاته شه هوه تیان تیچوو وه تووشی تاوان بوونه له بهر ئه وهی خویان داویان کردووو که دایانه زینتته سهر زهوی ئه وه ته فسیرێک یاخود وتراوه: خوی گه وره بۆ تاقیکردنه وه دایانی به زانددووو یاخود وتراوه قیرائه تیکی تر [وَمَا أُنْزِلَ عَلَى الْمَلَكَيْنِ] دوو مه لیک بوونه له بابل که ناویان (هارپوت و مارپوت) بووه یاخود (ما) نافیه یه واته نه سولیمان علیه السلام کوفری کردووو وه نه خوی گه وره سیحرو جادووی دابه زاندو ته سهر ههر دوو مه لائیکه ته که [وَمَا يُعَلِّمَانِ مِنْ أَحَدٍ حَتَّى يَقُولَا إِنَّمَا نَحْنُ فِتْنَةٌ فَلَا تَكْفُرْ] وه هیچ که سیکیان فی ره سیحرو جادوو نه ئه کرد هه تا پێیان نه وتنا یه که ئیمه تاقیکردنه وه یه خوی گه وره ئیوه تاقیته کاته وه به هوی ئیمه وه وه ئیوه کوفر مه که ن و خوتان فی ره سیحرو جادوو مه که ن له بهر ئه وهی سیحرو جادوو کوفره ههر که سیک فی ری بیت کافر ئه بی [فَيَتَعَلَّمُونَ مِنْهُمَا مَا يُفَرِّقُونَ بِهِ بَيْنَ الْمَرْءِ وَزَوْجِهِ] وه ئه وهی که له سیحر فی ری ئه بوون ئه وه بوو که جیاوازیان ئه خسته نیوان ژن و پیاوه وه وه کو چۆن ئیستاش سیحرو جادوو هه یه که ژن له بهر چاو پیاو ره ش ئه کات یان به پێچه وانه وه [وَمَا هُمْ بِضَارِّينَ بِهِ مِنْ أَحَدٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ] وه ئه وان نه یانه توانی زیان به هیچ که سیک بگه یه نن به بی ئیزی خوی گه وره چونکه به بی ئیزی خوی گه وره هیچ شتی که ته ئسیرو کاریگه ری نابی [وَيَتَعَلَّمُونَ مَا يَضُرُّهُمْ وَلَا يَنْفَعُهُمْ] وه فی ری شتی که ئه بوون له سیحرو جادوو که زیانی پێیان ئه گه یاندو هیچ سوودیکی بۆیان نه بوو له بهر ئه وهی سیحرو جادوو هیچ سوودیکی تیا نیه [وَلَقَدْ عَلِمُوا لَمَنِ اشْتَرَاهُ مَا لَهُ فِي الْآخِرَةِ مِنْ خَلَاقٍ] وه ئه شیانزانی که ههر که سیک ئه و سیحره فی ری تی و وه ری بگری تی و بیگوری ته وه به کتابی خوی گه وره له رۆژی قیامه تدا هیچ به شیکی نیه له ئه جرو پاداشت وه کرده وه کانی به تال ئه بی ته وه [وَلَبِئْسَ مَا شَرَوْا بِهِ أَنْفُسَهُمْ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ] به راستی ئه میش خراپترین شت بوو که بۆ نه فسی خویان وه ریان گرت که کتابی خوی گه وره یان فروشت و سیحریان پێی وه رگرت ئه گه ر بیانزانیایه . { البقرة ۱۰۲ }

جائه گه رسیحر هه قیقه تیکی نه بوایه ئه و چۆن ده یان توانی خه لکی فی ربکه ن ؟ که واتا فی رکردنی خه لک به سیحر به لگه یه له سه ره ئه وهی سیحر هه قیقه تی هه یه

وهله چیرۆکی ساحیرانی فیرعه ون فه رموویه تی

[وَجَاءُوا بِسِحْرِ عَظِيمٍ] ساحیره کانی فیرعه ون به سیحری گهره وه هاتن { الاعراف ۱۱۶ } .

وه زانایانیش کۆده ننگن که سورپه تی الفلق به هوێ سیحر کردنه که ی (لبید بن الاعصم) دابه زی

پاشان که پیغه مبه ر { ﷺ } چاک بویه وه فه رمووی

(إِنْ اللَّهَ شَفَانِي) خواشیفای دام

وه شیفاش بۆنه خوێشی دیت که هه قیقه تیکه له ناو ئه ولاشه یه که واتا ئه مه ده یپریته وه سیحر

هه قیقه تی هه یه

بابه تی دووهم حوکمی ساحیر

زانایان رایان جیاوازه ئایا هه موو ساحیری ک کفره؟

ئه وانه ی تکفیری ساحیره که ن له زانایان به لگه یان ئه م وته یه ی خواجه

[وَمَا يَعْلَمَانِ مِنْ أَحَدٍ حَتَّى يَقُولَا إِنَّمَا نَحْنُ فِتْنَةٌ فَلَا تَكْفُرْ] وه ئه مه ش بۆچونی إمام أحمد

رحمه الله ومالك و جه ماوه ری زانایانه { البقرة ۱۰۲ }

به لام شافعی وای بۆچوه ئه گهر که سێ خوی فیری سیحر کرد پپی ئه وتری سیحره که تمان

بۆباس بکه ئه گهر باسی کرد له سیحره که یدا کوفر هه بیته و سیحره که ی وه ک سیحری خه لکی

بابل بیته که خویان له ئه ستیره کانه وه نزیک ئه که نه وه گهر به م شیوه بوو کفره به لام ئه گهر

هیچ کوفریک له کاره که یدا نه بوو ئه و نابیته کافر به لام ئه گهر به حه لالی بزانیته کفره به هوێ

حه لالکردنی حه رامه وه

الشنقيطي: ئه لئ ته حقیق له م بابه ته ئه وه یه ئه گهر سیحره که غیری خوای به گه وره راگرت

وه ک به گه وره راگرتنی جن و ئه ستیره وجگه له وانه ش ئه و کافر به بی خیلاف ئه مه ش وه ک

سیحره که ی هاروت و ماروت به لام ئه گهر کوفری تیانه بوو کاره که ی وه ک به کاره ی تانی

هه ندی پیداو یستی تایبه ت به وکاره وه ک به کاره ی تانی خوین وزه یت ئه وه کاریکی حه رامه

به لام خاوه نه که ی ناکاته کافر. وه ئه مه تحقیقکردنی ئه م جوړه یه که خیلافی زانایان

له سه ریته تی { أضواء البيان: 456/4 }

وهله هه ردوو حاله كه واجبه بكوژریت چونكه فه سادی بآوده كاته وه له سه ر زه ویدا
له نیوان هاوه لانیس هیچ خیلافیک نیه له سه ر کوشتنی ساحیر

به لام زانایانی دواتر خیلافیان تیکه وتوه

وته ی یه که م وته ی جه ماوه ری زانایانه که ده لاین واجبه بكوژریت ئەمه ش وته ی مالک و
احمده رحمهما الله .

وته ی دووهم ده لاین ئەگه ر کاره که ی تیکه ل به کوفر وشیرک وهاوارکردن به جن نه بیئت ئەوا
ناکوژریت ئەمه ش وته ی شافعیه رحمه الله .

خاوه ن وته ی یه که م به لگه یان ئەمه یه

که الترمذي والحاكم وابن عدي والدارقطني وجگه له وانیش گپراویانه ته وه له پریگه ی
إسماعيل بن مسلم المكي عن الحسن عن جندب فه رموویه تی : رسول الله { ﷺ } فه رموویه تی
(حد الساحر ضربه بالسيف)

سزای ساحیر لیدانه له گه ردنی به شمشیر .

وه ئیمام احمد ریوایه تی کردوه له بجاله : به سه ندیکی سه حیج که فه رموویه تی نوسراویکمان
بۆهات له لایه ن ئیمامی عمره وه پیش مردنی به سالیکی که تیدا نوسرابوو
(أن اقتلوا كل ساحر)

هه موو ساحیریکی بکوژن

{ الحديث مخرج في البخاري أخرجه أيضا أبو داود }

وه به لگه شیان ئەوه یه که له حفصه ی دایکی ئیماندارانه وه هاتوه رضي الله عنها که فه رمانی کر
به کوشتنی جاریه که ی خۆی چونكه ساحیربوو

رواه مالك في (الموطأ) وسنده منقطع ورواه عبد الله بن الإمام أحمد في المسائل والبيهقي
عنها بسند صحيح وصححه محمد بن عبد الوهاب في كتاب التوحيد

وه وتهى ئەم زانایانه که کوشتنی ساحیر واجب ئەکەن هەق و صەوابە بەوبەلگانه
وه هیچ هاوه لیکیش نهبوه پیچەوانه‌ی ئەو هاوه‌لانه‌ی کردییت وه پیڤه‌مبەر { ﷺ } خۆی
فهرموویه‌تی

اقتدوا بالذین من بعدی : أبی بکر وعمر چاوبکه‌ن له‌ودوانه‌ی پاش خۆم ابوبکر و عمر
{ رواه : أحمد (399/5) والترمذي (147/10) تحفة الأحوذی }

وه‌فهرموویه‌تی

(إن الله جعل الحق على لسان عمر وقلبه)

الله تعالی‌ حەقی خستۆته‌ سەر زمانی عمر

{ رواه الترمذي (169/1 - تحفة الأحوذی) وقال: حديث حسن صحيح غريب }

وه‌ئەوانه‌ی ده‌لێن ناكوژرێت مادام له‌سیحره‌که‌ی کوفر وشیرک نه‌بی‌ت

به‌لگه‌ده‌هێننه‌وه‌به‌وفه‌رمووده‌یه‌ی پیڤه‌مبەر که‌فهرموویه‌تی

لا يحل دم امرئ مسلم إلا بإحدى ثلاث: الثيب الزاني والنفس بالنفس والتارك لدينه المفارق

للجماعة { رواه: البخاري ومسلم }

خوینی موسلمان‌ه‌ل‌ل‌ ناییت ته‌نها به‌یه‌کی له‌م سێ شته‌نه‌بی‌ت که‌سێ زینابکات

که‌هاوسه‌رگیرێ کردییت وه‌ که‌سێ موسلمانێ به‌ئەنقه‌ست بکوژیت وه‌ که‌سێ وازله‌ئیسلام

بی‌نی‌ وه‌ که‌ومه‌لی موسلمانان جیا‌بی‌ته‌وه‌ .

چونکه‌ ئەوان پێیان وایه‌ مادام ئەم سیحره‌ نه‌گه‌شتۆته‌ پله‌ی کوفر موسلمانانه‌ و موسلمانیش

به‌یه‌کی له‌وشتانه‌ خوینی ده‌رژیت

به‌لام استدلالێکی هه‌له‌یه‌ له‌به‌رامبەر تیگه‌یشتنی هه‌وال‌ بو‌ئەوبابه‌ته‌

بابه‌تی چواره‌م

چاره‌سه‌رکردنی سیحرلیکراو

ابن القيم : ئەلّی

حل السحر عن المسحور نوعان

أحدهما: حل بسحر مثله وهو الذي من عمل الشيطان

چاره سه رکردنی سحر دوو جوړه

یه که میان چاره سه رکردنی سیحر به سیحر یکی تر ئەمه ش له کاری شهیتانه

فیتقرب الناصر والمنتشر إلى الشيطان بما يحب فيبطل عمله عن المسحور

که سی سیحر لیکراو وساحیر خویان نزیک ئەکه نه وه له شهیتان ئەوکاته سیحره که له سیحرکراو پوچه ل ئەبیته وه

والثاني : النشرة بالرقية والتعويذات والأدوية والدعوات المباحة فهذا جائز .

دووهم جوړ چاره سه رکردن به پوقیه و ده رمانه شه رعیه کان و خویندنی سوپه ته په ناگرتنه کان به خوا ئەم جوړه یان جائزه

به لām پوشتن بۆلای ساحیره کان و کاهنه کان ئەگەر ته نها بۆپر سیاربجیت ئەوه چل پوژ نوژی قبول نیه

روی مسلم في صحيحه (2230) من حديث يحيى بن سعيد عن عبيد الله عن نافع عن صفية عن بعض أزواج النبي { ﷺ } عن النبي { ﷺ } قال: **من أتى عرافا فسأله عن شيء لم تقبل له صلاة أربعين ليلة**

پیغه مبه ر { ﷺ } فهرموویه تی . هه رکه سی بجیت بۆلای عه رافیک و پرسیاری لی بکات له باره ی شتیکه وه نوژی قبول نیه تاچل شه و .

به لām ئەگەر له گه ل پرسیاره که باوه ربه قسه کانیشی بکات ئەوا **کافره**

رواه الحاكم (8/1) بسند صحيح من طريق عوف عن خلاس ومحمد عن أبي هريرة قال قال

رسول { ﷺ } : من أتى عرافا أو كاهنا فصدقه فيما يقول فقد كفر بما أنزل على محمد { ﷺ }

هه رکه سی بک بۆلای کاهنیک یان فالچی که به راستی بزانیته له وهی که ده یلیت ئەوه

کافربوه به وهی دابه زیوه بۆسه ر محمد { ﷺ } (واته بروای واییت ساحیره که غیب

ئەزانیت)

الناقض الثامن من نواقض الإسلام

هه ٴوه شینه وهی هه شته م
له هه ٴوه شینه ره وه کانی ئیسلام

زۆرگرنه وریابن و بیخویننه وه

محمدی کوری عبد الوهاب : ده ٴی

مظاهرة المشركين ومعاونتهم على المسلمين والدليل قوله تعالى : [وَمَنْ يَتَوَلَّهُمْ مِنْكُمْ فَإِنَّهُ مِنْهُمْ
إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ] { المائدة ٥١ }

سه رخستن و یارمه تیدانی هاوبه شدانه ران به سه ر موسلمانان به لگه ش وتهی الله یه
(هه رکه سیک له ئیوه پشتیوانی له وان بکات ئه واه وکه سه ش هه رله وانه وه الله پښمووی
گه لی سته مکارناکات)

ئه م هه ٴوه شینه وه یه ئیستا به ربلاوترینه که زۆربه ی خه ٴکی به ناو جیهانی ئیسلامی تی
که وتون له موالاتیان بو طاغوته داگیرکه ره کان
الله واجبی کردوه له سه رمان که خو مان به ری بکه ین له مورته د وکافران

[يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا آبَاءَكُمْ وَإِخْوَانَكُمْ أَوْلِيَاءَ إِنِ اسْتَحَبُّوا الْكُفْرَ عَلَى الْإِيمَانِ] ئه ی
باوه رداران ئیوه باوک و براکانتان مه که ن به دۆست و خو شه ویستی خو تان ئه گه ر ئه وان
کوفریان هه لېژارد به سه ر ئیمانداو کوفریان له لا خو شه ویستر بوو له ئیمان [وَمَنْ يَتَوَلَّهُمْ
مِنْكُمْ فَأُولَئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ] وه هه ر که سیک له ئیوه ی موسلمان ئه وان بکات به وه لی و
دۆست و خو شه ویستی خو ی ئه و که سانه به راستی زالم و سته مکارن { التوبة ٢٣ }

وقال تعالى

[وَلَوْ كَانُوا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالنَّبِيِّ وَمَا أُنْزِلَ إِلَيْهِ] وه نه گهر ئیمانیان بهینیا به خوی گه وره و به پیغه مبه ری خواو { ﷺ } وه نه وه ی که بو نه و پیغه مبه ره دابه زیوه له قورئانی پیروژ [مَا اتَّخَذُواهُمْ أَولِيَاءَ] نه واه نه موشریکانه یان نه نه کرده دۆست و خوشه ویستی خویان [وَلَكِنَّ كَثِيرًا مِنْهُمْ فَاسِقُونَ] به لام زوری که له وان فاسقن و له گوپرایه لی خوی گه وره ده رچوونه { المائدة ۸۱ }

وقال تعالى

[تَرَى كَثِيرًا مِنْهُمْ يَتَوَلَّوْنَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَبِئْسَ مَا قَدَّمَتْ لَهُمْ أَنْفُسُهُمْ أَنْ سَخِطَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ] نه ی محمد { ﷺ } تو زوری که له جووله که یان مونا فیقان نه بینی وه لائو خوشه ویستیان بو موشریک و کافران هه یه که نه میش خراپترین شته که نه فسیان به هو ی نه م کاره وه تووره بوونی خوی گه وره ی پیشخست بو قیامه تیان [وَفِي الْعَذَابِ لَهُمْ خَالِدُونَ] وه نه وان به نه مری و هه میشه یی له سزای ناگری دۆزه خدا نه می نه وه { المائدة ۸۰ }

وقال تعالى [وَمَنْ يَتَوَلَّهُمْ فَأُولَئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ]

وه هه ر که سی که نه وانی خوش بو ی وه نه وان سه ربخات و پشتیوانیان بکات به راستی نه وانه زالم و سته مکارن { الممتحنة ۹ } وه بابه تی دۆستایه تی کردنی کافران و پشتگیرکردن لیان بابه تیکی زور هه ستیاره پیویسته موسلمان خوی بیاریزی وه پیویسته جیاوازی بکات له نیوان دۆستایه تی له گه ل پشتیوانیکردنیان

پرسیارکرا له عبد الله بن عبد اللطيف له باره ی جیاوازی نیوان الموالاة والتولي وه لامی دایه وه

التولي : كفر يخرج عن الملة وهو كالدُّب عنهم وإعانتهم بالمال والبدن والرأي .

پشتیوانی کردن لیان له ئیسلام ده رت ده کات وه ک به رگری کردن لیان وه یارمه تی دانیان به مال و به لاشه و به بوچوون .

عبداللطیف بن عبدالرحمن بن حسن ال شیخ دەلی

ناوی موالات دائە بەزیتە سەر چەند پۆلیکی جیاواز کە هەندێ جار پێدە واجب ئەکات و ئیسلام بە تەواوی نەفی ئەکات و هەندێ جوړیشی خاوەنە کە ی کافرناکات بە لکو له تەوانە گەورە کان و قەدەغە کراوە کانه . { الدرر 342/8 }

جا جوړی یە کەم

دۆستایەتیە ک خاوەنە کە ی پێی کافر ئەکات ئەمە پێی ئەوتری (تولى یان موالاتی تەواو) کە خوا لە ئایە تە کە فەرموویەتی [ومن يتولهم منكم فانه منهم] هەرکەس لە ئێوە بپێتە پشتیوانی ئەوان ئەوا ئەویش هەر لەوانە { المائدة ۵۱ }

جوړی دووهم

دۆستایەتیە ک کافر نە کەرە ئەمەش پێی ئەوتری موالاة یان موالاتی بچوک ئەمەش وە ک پێکەنین بە دەمیانه وە وهاو پێتە کردنیان و هەستان لە پیشیان و بە پیش خستنیان لە مجلسدا و پرس و پراوێژکردن پێیان و کردنیان بە کارکەر هەموو ئەمانە وە ک زانیان فەرموویانە دە چە ژێر موالاتی بچوک کە کوفری بچوکە خاوەنە کە ی پێی کافرناپێت بە لکو تەوانبارە لە زیناکار و دز و ئارەق خۆر تەوانبارترە تەو حیدە کە ی نوقصانە

لێرە دا زیاتر تیشک ئەخەمە سەر جوړی کافرکەر کە بریتیه لە پشتیوانی دەر برین بۆ کافران بە وشە یە ک یان یارمەتیە ک یان بە مال یان بە گیان

۱ - ابن تیمیة لە بارە ی ئەوانە ی دە چە ناو سەربازگە ی تە تار ئەلی :

هەرکەسێ لە کار بە دەستانی سەربازگە کان و جگە لە کار بە دەستانی بچیتە ناو (تە تار) ئەوا حوکمە کە ی حوکمی ئەوانە ... زە کات نە دەرە کان مورتە دبون لە گە ل ئەوە ی نوێژیان ئە کرد و پۆژویان ئە گرت و کوشتاری موسلمانان نە ئە کرد (کە چی بە مورتە د ناوبران) ئە ی چجای کە سانیک لە گە ل دوژمنانی خوا و پیغە مبه ر { ﷺ } یە ک بگری بۆ شە پکردن دژی موسلمانان

{ مجموع الفتاوى 531/28 }

۲ - له باسیکی تردا وتوییه تی

هه رکه سی بجیتته ناو ته تاره وه ئه وه له زوړی له ته تاره کان شایسته تره به کوشتار چونکه ته تار
تییان داهه یه به زوړه یز او وه له سونه تدا چه سپاوه که سزای مورته د گه وره تره له کافری
ئه سلی له چه ندان پوه وه { الفتاوی 534/28 }

۳ - وه ئه لی :

هه رکه سی له کار به ده ستانی سهر بازگه کان و جگه له کار به ده ستان بجیتته ناو (ته تار) ئه وا
حوکمه که ی حوکمی ئه وانه به نه ندازه ی ئه و وازه ی نانه ی له یاساکانی ئیسلام جا واجبه له سهرمان
کوشتاریان بکه ین ئه گهر چی که سانیکیانیش تیدابیت به زوړه یز ابیت
{ مختصر الفتاوی المصرية 472 }

۴ - ابن تیمیه له الاختیارات ئه لی :

هه رکه سی بجیتته ناو سهر بازگه ی ته تار و بجیتته ریزه کانیانه وه ئه وه هه لگه پراوه ته وه له دین
خوین ومالی حه لال بوه
نقله عنه عبد اللطیف بن عبد الرحمن بن حسن فی { الدرر 338/8 }
وعلق قائلا : فتأمل هذا! فإنه **إن شاء الله** یزیل عنک إشکالات كثيرة طالما حالت بین قوم و بین
مراد الله ورسوله و مراد أهل العلم من نصوصهم و صریح کلامهم

۵ - له الصارم المسلمول : وتوییه تی به لام فهرمووده ی

(لا یقبل الله توبة عبد أشرك بعد إسلامه) خوا ته و به ی به نده یه ک قبول ناکات که شیرکی
برپاردابی دوا ی موسلمان بونی
ابن ماجة پړوا یه تی کردوه به وشپوه وله فزه (خوا له موشریکی هیچ کرداری قبول ناکات
که دوا ی موسلمان بونی شیرکی برپارد او ته وکاته ی جیائته بیتته وه له موشریکان) (لا یقبل
الله من مشرك أشرك بعد إسلامه عملا حتی یفارق المشركین إلى المسلمین) وه ئه مه ش دوو
به لگه ن له سهر ئه وه ی که موسلمان بونی لی قبول ئه کری ئه گهر بگه رپیتته وه ناو موسلمانان وه
مانای فهرمووده که ئه وه یه که ته و به که ی قبول نیه مادام له نیوان موشریکان ده ژیت و
ریزه کانیان پش ده کات وه ک حالی ئه وانه ی له جه نگی به در کوژران جامانه که ی ئه وه یه

هه ركهس ئيسلامى ده رخست پاشان له دينه كهى توشى فيتنه بيت تا مورته دئه بيته وه ئه وا
له و كاته دا ته وبه كهى قبول ناكړئ تاكو هيجه رت نه كات بو ناو موسلمانان وه له باره
ئه وانه وه وتهى خوا دابه زيوه

[إِنَّ الَّذِينَ تَوَفَّيْتُمْ أَلْمَلِكَةَ ظَالِمِينَ أَنْفُسِهِمْ قَالُوا فِيمَ كُنْتُمْ قَالُوا كُنَّا مُسْتَضْعَفِينَ فِي الْأَرْضِ
قَالُوا أَلَمْ تَكُنْ أَرْضُ اللَّهِ وَسِعَةً فَتُهَاجِرُوا فِيهَا فَأُولَئِكَ مَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ وَسَاءَتْ مَصِيرًا]

به راستى ئه وانهى كه فرشته كان گيانيان ده كيشن له كاتيكدا كه سته ميان له خويان ده كرد
(به كوچ نه كردنيان بو ناو موسلمانان) ئه و كاته فرشته كان به ته شه ره وه پييان
ده لئين (ده ربارهى ثابينه كه تان) له چيدا بوون؟! ده لئين ئيمه چه وساوه بووين له سهر زهوى دا
(پييان) ده لئين مه گهر زهوى خوا فراوان نه بوو؟. تا كوچتان بكردايه تيايدا جا ئه وانه
شوينيان دوزه خه ئاى چ پاشه پوژيكي خراپه { النساء ۹۷ }

۶ - محمد عبدالوهاب ده لئى

چاكيزانن به لگه له سهر ته كفير كردنى موسلماننكي چا كه كار كاتى شريك بريار نه دات بو خوا
يان له گه ل موشريكان ده بيت بودزايه تى موه حيدان ئه گهر چى شريكش دانه نى بو خوا
(به لگه له سهر كافر بونى) زور له وه زياتره كه حه صر بكرئ له وتهى الله و رسوله كهى و وتهى
زاناكان هه موويان { الرسائل الشخصية 165 }

۷ - عبد اللطيف بن عبد الرحمن

[سَتَجِدُونَ ءَاخِرِينَ يُرِيدُونَ أَنْ يَأْمَنُوكُمْ وَيَأْمَنُوا قَوْمَهُمْ كُلٌّ مَا رَدُّوا إِلَى الْفِتْنَةِ أُرْكِسُوا فِيهَا فَإِنْ
لَمْ يَعْتَزِلُوكُمْ وَيُلْقُوا إِلَيْكُمْ السَّلَامَ وَيَكْفُوا أَيْدِيَهُمْ فَخُذُوهُمْ وَأَقْتُلُوهُمْ حَيْثُ ثَقِفْتُمُوهُمْ وَأُو
لَيْكُمْ جَعَلْنَا لَكُمْ عَلَيْهِمْ سُلْطَانًا مُبِينًا]

له مه ولا كه سانكي تر ده بينن ده يانه وي ت له ئيوه ئه مين بن وه له هوزه كهى خوشيان ئه مين
بن هه ر كاتيك بانگ كرابن بو بى باوه رى و بت په رستى گه راونه ته وه بوى جا ئه گهر كه نار
غير نه بوون ليتان وه جله وى تاشتيان نه دايه ده ستان وه ده ستان نه كيشايه وه
(له جهنگ كردن) ئه وه به ديل بيانگرن و بيانكوژن له هه ر شوينيك كه به رده ستان كه وتن
ئه وانهى (باسما ن كرد) داومانه به ئيوه له دزيان ده سه لاتى { ثاكرا }

{ النساء ۹۱ }

وه ده لئى :

پرووكه شى ئايه ته كه به لگه يه كه ههركهس وشه ي ئىسلام بلّيت به لّام جيانه بيته وه له كافران وله گه لّيان بيّت و كوشتارى يه كخوپه رستان بكات له بهر مه به ستيكى دونيايى ئه وا ئايه ته كه ده يگرّيته وه وه ئه و ده قه ده يگرّيته وه وه الله تعالى بوپاراستنى خوئينان سنوريكى دانا وه كاريكى دانا بوّيان كه موسلمانیه تي پي جيائه كرّيته وه ئه ویش بریتیه له جيا بونه وه له كوشتارى موسلمانان و ناشتی دانه دهستی موسلمانان و ملكه چ بون بوّ موسلمانان وه پاراستنى دهست له موسلمانان له كوشتاريان جاهه ركات ئه مه يان تيدا نه هاته جي وملكه چ نه بون ئه وا كوشتيان واجبه وه خوا ئه وه ي كردوته به لگه به سهريانه وه وه ئه وه ش رونه به ده قى ئايه ته كه . { مصباح الظلام ص 248 }

۸ - سليمان بن عبد الله ده لئى

ئه گهر دؤستايه تي كافران بكات له ولّاته كه يان و له گه لّيان نيشته جي بي وه له گه لّيان بوّ جهنگ وهاوشيوه ي ئه مانه ئه وا حوكمى له سه ره دري به كوفر به لّام ئه گهر دؤستايه تيان بكات له ولّاتي موسلمانان وه ك ريزگرتن لّيان به وشه يه ك يان هتد... ئه وا عاصيه وتاوانباره ئه گهر ريزگرتنه كه و دؤستايه تيه كه ي بوّيان له بهر خاترى دينه كه يان نه بيّت جائه گهر له بهر دينه كه يان بيّ ئه وا وه ك ئه وان كافره .

۹ - عبد الرحمن بن حسن ال شيخ ده لئى :

پيغه مبه ر { ﷺ } فه رموو يه تي « من جامع المشرك أو سكن معه فإنه مثله » ههركه سي كو بيته وه له گه لّ موشريك و نيشته جي بي له گه لّى ئه ویش وه ك ئه وه .
ناوترى كافره به ته نها به نيشته جي بون و كو بونه وه له گه لّيان به لكو مه به ست پي ئه وه يه ههركه سي نه تواني ده ربجي له نيوان موشريكان جاموشريكانيش به زور بيهينن (له ژير ئه شكه نجه وليدان بيهينن) بوّ جهنگ ئه وا حوكمى ئه و موسلمانان (كه به زوره يتراره) حوكمى كافران (له پرووكه شدا مامه له ي كافرى له گه لدا ئه كرئ) له كوشتن و بردنى ماله كه ي نه ك له كوفردا (كوفرى ناخ) به لّام ئه گهر به هه لّبارده ي خو ي ده ربجي (بوّ جهنگى موسلمانان) يان به لاشه وماله كه ي يارمه تيان بدات ئه وا گوماني تيانه حوكمه كه ي حوكمى ئه وان له كوفردا (له پرووكه ش وناخيش) { الدرر السنية 456/8 }

الطبری ده لئی

أحمد بن منصور الرمادي پیمانی وت که أبو أحمد الزبیری وتویه تی محمد بن شریک پیمانی وتوه له عمرو بن دینار له عکرمة له ابن عباس فهرموویه تی :

که سانیک له مه کهکه موسلمان بون وئیسلامه تیان شاردبویه وه جا کافران له رۆژی به در ده ریان کردن (بۆشه ر) جاهه ندیکیان کوژران (له وشه رده دا به دهستی موسلمانان) موسلمانان کانش وتیان نه و هاورپیانه مان موسلمانبون به زۆر هیترابون بۆشه رکردن له دژمان جاداوا ی لیخۆشبونیان کردبۆیان نه و جا نه و نایه ته دابه زی

[إِنَّ الَّذِينَ تَوَفَّيْنَاهُمْ أَظْلَمُ أَنْفُسِهِمْ قَالُوا فِيمَ كُنْتُمْ قَالُوا كُنَّا مُسْتَضْعَفِينَ فِي الْأَرْضِ قَالُوا أَلَمْ تَكُنْ أَرْضَ اللَّهِ وَسِعَةً فَتُهَاجِرُوا فِيهَا فَأُولَئِكَ مَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ وَسَاءَتْ مَصِيرًا]

به راستی نه وانه ی که فریشته کان گیانیان ده کیشن له کاتی کهدا که سته میان له خۆیان ده کرد (به کوچ نه کردنیان) به ته شه ره وه پیان ده لئین (ده رباره ی نایینه که تان) له چیدا بوون ؟ ده لئین ئیمه چه وساوو بووین له سهر زهوی دا (پیان) ده لئین مه گهر زهوی خوا فراوان نه بوو ؟ تا کوچتان بکر دایه تیایدا جا نه وانه شوینیان دۆزه خه ئای چ پاشه رۆژیکی خراپه { النساء ۹۷ }

جایینه خوا ره دی کرده وه که موسلمانان داوا ی لیخۆشبونیان بۆبکه ن نه وه ش به لگه یه خوا نه و زۆر لیکردنه ی بۆیان نه کرد به عوزر و به مورته دی دانان چونکه خۆیان هۆکاربون که زۆریان لیبریت برین بۆجه نگ چونکه ده یانتوانی هیجرت بکه ن به لام که مته ر خه میان نواند بۆیه ش خوی گه وه نه و به زۆر بردنه یان بۆشه ری موسلمانان نه یکرد به عوزر بۆیان چونکه زۆر لیکردن بۆکه سی عوزره که (مستضعفه) و هیچ کات هیجرتی بۆ ریکناکه وی و ناگونجی بۆی

سلیمان بن عبد الله ده لئی

نه گهر که سی بلیت ئایا ئیکراه نه بوو عوزر بۆ نه وانه ی له جه نگی به در به زۆر بران ؟ نه و له وه لامدا نه وتری نه خیر نه و ئیکراهه نابیتته عوزر چونکه نه وان هه رله سه ره تاوه عوزریان نه بوو که مانه وه له گه ل کافران بۆیه نه و زۆر لیکردنه نابیتته عوزر بۆیان چونکه خۆیان هۆکاری نه وه بون که له گه ل کافران دانیشن و وازیان له هیجرت هیئا

{ الدلائل في حكم موالاة أهل الإشرک ص 37 }

وه عه باسی مامی پیغه مبهەر { ﷺ } به دیل گیرا له گه ل کۆمه لێ له کافران عباس فهرمووی
 که من موسلمانم به لام پیغه مبهەر { ﷺ } فهرمووی
 [أما ظاهرک فکان علینا فافد نفسک وسریرتک إلى الله] پرووکه شت له سهەر ئیمه یه
 نهینیه کانیشته لای خوایه

واتا له پرووکه شت مامه له ی کافری له گه ل کردن چونکه له گه ل کافران ده رچون به لام له ناخه وه
 ئه وه لای خوایه گهر عوزری هه بیته وه ک به زۆره یان بۆ شه ر

الناقض التاسع من نواقض الإسلام

هه لوه شینه وهی نۆیه م
له هه لوه شینه ره وه کانی ئیسلام

((من اعتقد أن بعض الناس يسعه الخروج عن شريعة محمد { ﷺ } كما وسع الخضر الخروج عن شريعة موسى عليه السلام فهو كافر))

هه رکه سیک پی وایت هه ندیک له خه لکی ده توانن ده رچن له شه ریه تی محمد { ﷺ }
هه روه ک چۆن خضر ده رچوو له شه ریه تی موسا علیه السلام ئەوا کافره ئەوکه سه

من اعتقد

له شه رحی ناقضی چواره م پوهمان کرده وه
اعتقاد دوو جوړه

جوړیکیان ئایه ت به دروئه خاته وه و دانی پیا نانیت
جوړیکیان ئایه ته که به راست ئەزانیت ودانیشی پیا ئەنیت به لام په فزی ملکه چ بون ئەکات و
قبولی ناکات

ئهم دو حاله ته له لای اهل السنه به اعتقاد دانه نرین

بۆیه هه رکه س باوه ری وای ده توانی ده رچی له شه رعی پیغه مبه ر { ﷺ } ئەوا ئەوکه سه کافره

به دوو هو

هو ی یه که م فه رمانی خوی به درو خستوته وه

الله تعالى : فه رموویه تی

[وَأَنَّ هَذَا صِرَاطِي مُسْتَقِيمًا فَاتَّبِعُوهُ]

پیغه مبه ری خوا { ﷺ } به ده ستی هیلیکی راستی کیشاو فه رمووی : ئەمه ریگای راستی

خوای گه وره یه وه چهند هیلکی تری لای راست و چه پی کیشاو فهرمووی : ئەمه ریچکه کانه که له سهر ههر ریچکه یه که شەیتانیکی له سهره بانگی خەلکی بۆ ده کات پاشان ئەم ئایه تهی خوینده وه ئەمه ریگای راستی منه که دینی ئیسلامه که بریتیه له قورئان و سوننهت به تیگه یشتنی سه له فی ئوممهت ئیوه شوینی بکه ون وه یه کریز و یه ککۆمه ل بن و به ش به ش و پارچه پارچه مه بن [وَلَا تَتَّبِعُوا السُّبُلَ] وه شوین ریچکه و ریبازه کانی تر مه که ون له جووله که و گاورو ئاگرپه رستان و سه رجه م دینه پووچه له کانی ترو هه موو ئەهلی بیده ع و گومپایی و هه واو ئاره زوو هه کان شوین هیچی مه که ون وشه ی [صِرَاطِي] به تاک هینا چونکه ریگای راستی خوا یه که ریگایه و حه ق یه که و فره نیه به لام وشه ی [السُّبُلَ] ی به کۆ هینا چونکه ریچکه و ریبازه کانی تر زۆرو فره ن [فَتَفَرَّقَ بِكُمْ عَنْ سَبِيلِهِ] له بهر ئەوه ی ئەمانه هه مووی ته فره قه و جیاوازی ئەخاته نیوانتانه وه وه له ته نها ریگا راسته که ی خوای گه وره لاتان ئەدا [ذَلِكُمْ وَصَّاكُم بِهِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ] { الانعام ۱۵۳ }

به م شته خوای گه وره ئامۆژگاری کردوون و وه سیستی بۆ کردوون و فه رمانی پی کردوون به لکو ته قوای خوای گه وره بکه ن . فه رمووده که أحمد وأبو داود والطیالسي والدارمي وجگه له ویش گێراویانه ته وه وأخرجه الحاكم وقال: صحيح الإسناد

که واتا واجبه شوین شهرع و ریگای الله ورسوله که ی { ﷺ } بکه وین هه رکه س به دهم بلیت دروسته لیی ده ربچین وه ک چۆن خضر له شهرعی موسا ده رچوو ئەوا کافره وه ک سۆفیه کان که حه لالی ده که ن ده رچن له شهرعی خواو پیغه مبه ر { ﷺ } شوین ته رپقه تی شیخ وگه وره کانیا ن ئەکه ون وه ئەم جوړه کوفری تکذیبه

وه یان به دهم نه لێن حه لاله به لام په فزی ئەوه بکه ن ملکه چی شهرعه که ی بن ئەمه شیان کافره چونکه کوفری عناد و استکباره

وه ک ئیستای حاکمه دیموکراسیه کان که ده لێن خەلک ئازاده له وه ی چی ئەپه رستیت وچی بیروباوه ریک هه لده بژی ریت وه چی یاسایه ک بۆخۆی دانه نیت وه ده لێن هیچ شتی تاوان و قه ده غه نیه مه گه ر شتی یاسا به قه ده غه ی دانا بیت هاوشیوه ی ئەویاسایانه که له ده ستوره کانیا ن هه یه ئەمه هه مووی حه لالکردنی ده رچونه له شهرع و دینی محمد { ﷺ } وپی کافرده بن

ابن تیمیه ئەلی

(ومعلوم بالاضطرار من دين المسلمين وباتفاق جميع المسلمين أن من سوغ اتباع شريعة غير شريعة محمد { ﷺ } فهو كافر) { مجموع الفتاوى 524/28 }

پیوستیه کی زانراوه له دینی موسلمانان وه به یه کدهنگی تیکرای موسلمانان که هه رکه سیک ریگه بدات به شوینکه وتنی یاسایه ک جگه له یاسای محمد { ﷺ } ئەوا کافره

که واتا واجبه گوپرایه لی ته نها بو دینی الله بکریت وهه موو ریگاکانی تر به قه ده غه دابنریت

له مسند ئیمام أحمد و صحيح البخاري هاتوه له

أبي هريرة رضي الله عنه : فهرموويه تی

رسول الله { ﷺ } : فهرمووی

كل أمتي يدخلون الجنة إلا من أبي. قالوا: ومن يأبي يا رسول الله؟ قال: من أطاعني دخل الجنة ومن عصاني فقد أبي

هه موو ئومه ته که م ده چیتته به هه شته وه ئیلا ئەوه نه بیته که نایه ویت و تیان کی نایه ویت ئەی رسول الله { ﷺ } فهرمووی هه رکه س گوپرایه لیم بکات ده چیتته به هه شته وه هه رکه سیش سه ریچیم بکات به هه شتی نه ویستوه .

ته نانهت موسا علیه السلام ئەگه ر زیندوبیت بوی نیه شوین ته ورات بکه وی ده بی شوین قورئان بکه ویت

النسائي ریوايه تیکردوه

که پیغه مبه ر { ﷺ } عمری کوری خه تابى بینى په ره ی ته وراتى به دهسته وه بوو پی فهرموو ئایا به گومانى ئەی کوری خه طاب والله به وقورئانه وه بو تان هاتوم به سپیه تیه کی پاکه وه وه ئەگه ر موسا زیندوو بوایه شوین ئەو بکه وتبان و وازتان له من بهینابایه گومرا ده بوون . فقال: أمتهوكون يا ابن الخطاب؟! لقد جئكم بها بيضاء نقية ولو كان موسى حيا واتبعتموه وتركتموني لضللتهم

له ریوایه تیکی تردهاتوه فهرموویه تی

(ولو کان موسی حیا ما وسعه إلا اتباعی . فقال عمر : رضیت بالله رباً وبالإسلام دیناً وبمحمد نبیا)

ئه گهر موسا زیندوو بوایه بۆی نه بوو ئیلا ده بوو شوین من بکه ویت عمر فهرمووی پازیم الله پهروه ردگارم بیت وئیسلام دینم بیت محمد پیغه مبهرم بیت { ﷺ }

قال ابن تیمیة

که سانیک هه ن له وان واگومان ده به ن که ئه ولیا کانیان بۆیان دروسته ده ربچن له شه ریه تی پیغه مبهر { ﷺ } ههروه ک چۆن خضر بۆی دروست بوو ده ربچن له شه ریه تی موسا وه پێیان وایه بۆ وه لی دروسته ده ربچن له شه ریه تی پیغه مبهر له هه موو حاله تییک یان له هه ندی حاله ت وه زۆربه شیان فه زلی اولیا کانیان ده ده ن به سه ر پیغه مبهردا { ﷺ } وه واده زانن له به سه رهاتی حضر به لگه هه یه بۆ ئه وان

هه موو ئه وقسانه له گه وره ترین جه هاله ت و گومراییه به لکو گه وره ترین نیفاق و ئیلحاد و کوفره چونکه پێویسته کی زانراوه له دینی ئیسلام که په یامی محمد { ﷺ } بۆتیکرای خه لکه بۆعه ره ب و بۆعه جه مه بۆپاشاکان و بۆزاهیده کانه بۆ زانا و بۆعه وامه کانه وه تارپۆژی قیامه ت ده مینیتته وه به لکو بۆ جن و مروقه کانه وه مروف بۆی دروست نیه له شوینکه وتن و گوپرایه لی پیغه مبهر { ﷺ } ده ربچیت وه پێویسته شوین ئه وه بکه وئ که بۆئومه ته که ی داناوه له واجبات و وازهینان له حه رامکراوه کان به لکو ئه گهر پیغه مبهرانی پێش خۆشی زیندوو بونا یه واجب ئه بوو له سه ریان شوینی بکه ون به لکو له فهرمووده سه حیه کان چه سپاوه که عیسای مه سیح کاتی له ئاسمان دائه به زیّت شوین شه رعی محمدی کوری عبدالله ده که ویت { ﷺ } جائه گهر واجب بیت پیغه مبهران شوینی بکه ون ئه ی چجای به خه لکی تر ...

وه له وهه لانه ی که نه وانه تییکه وتونه له به لگه هیئانه وه به چیرۆکی موسا و خضر که خضر پیچه وانه ی شهریه تی موسای کردوه
(وه لامي نه وشوبه یه ش نه وه یه) موسا نه نیردرا بوو بۆلای خضر وه خوا واجبی نه کرد خضر شوین موسا بکه ویت وگوپرایه لی بکات به لکو له فه رمووده ی سه حیح هاتوه که خضر وتی نه ی موسا من له سه ر زانستیکم له لایه ن الله وه که فیری کردوم وتونایزانی وه تۆش له سه ر زانستیکی که الله فیری کردو یته من نایزانم . که واتا ده عوه ی موسا تاییه ت بوه و بۆتیکرای خه لکی نه بوه ته نها بۆبه نی اسرائیل بوه
وه جیگیر بوه له سه حیحدا پیغه مبه ر { ﷺ } : فه رموو یه تی
(كان النبي يبعث إلى قومه خاصة وبعثت إلى الناس عامة)
پیغه مبه رانی پیشت ر په وانه ده کران بۆگه له که یان به تاییه ت به لام من په وانه کراوم بۆتیکرای خه لکی .

که واتا به لگه هیئانه وه که یان پوچه ل بویه وه چونکه شه رعی موسا ته نها بۆگه له که ی خۆیه تی وواجب نیه له سه ر پیغه مبه ره کانی تر بۆیه نه مه ناییت به لگه بۆده رچون له شه رعی واجبکراوی محمد { ﷺ } که واجبه له سه ر هه موو پیغه مبه ران و مروف وجن شوینی بکه ون

ابن تیمیه نه لی

چیرۆکی خضر ده رچونی تیانیه له شه ریه تی موسا هه ربۆیه کاتی خضر کاره کانی خۆی پون کرده وه بۆموسا موسا موافه قه ی کرد خو نه گه ر پیچه وانه ی شه رعی موسا بوا یه موسا موافه قه ی نه ده کرد . { الفتاوی (418/11 - التصوف) }

که واتا نه مه ش په ده بۆسو فیه کان که ده لێن هه رکات گه شتین به پله ی دلیابونه وه عیباده تمان له سه ر واجب ناییت و دروسته عیباده ت نه که ین به لام الله فه رموو یه تی

[وَاعْبُدْ رَبَّكَ حَتَّى يَأْتِيَكَ الْيَقِينُ] نه ی محمد { ﷺ } به ندایه تی په روه ردگارت بکه تامردن یه خه ت ده گریت { الحجر ۹۹ }

الناقض العائثر من النواقض الاسلام

هه لوه شینه ره وهی ده یه م
له هه لوه شینه ره وه کانی ئیسلام

[الإِعْرَاضُ عَنْ دِينِ اللَّهِ لَا يَتَعَلَّمُهُ وَلَا يَعْمَلُ بِهِ]

واته: پشت گوئی خستنی دینی الله به وهی که نه خوئی فیڕ بکات نه کاریشی پی بکات
الله فه رموو یه تی: [وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ ذُكِّرَ بِآيَاتِ رَبِّهِ ثُمَّ أَعْرَضَ عَنْهَا إِنَّا مِنَ الْمُجْرِمِينَ
مُنْتَقِمُونَ] { الکھف ۵۷ }

واته: کئی له و که سه سته مکار تره که به ئایه ته کانی په روه ردگاری ئاموژگاریی ده کریت که چی
پشتگوئی ده خات؟
ئه وانه تاوانبارن به راستیی ئیمهش تۆله له تاوانباران ده سینین
یان ده فه رمووت:

[وَمَنْ أَعْرَضَ عَنْ ذِكْرِي فَإِنَّ لَهُ مَعِيشَةً ضَنْكًا وَنَحْشُرُهُ يَوْمَ الْقِيَمَةِ أَعْمَى] { طه ۱۲۴ }
وه هه ره که سئ پوو وه رگیږی له ری بازو یادی من ئه وه بیگومان ئه و که سه گوزه رانیکی
سهخت و تهنگی ده بیټ و له پوژی دوایشدا هه شری ده که یین به کویری .
ئاگادار بن ئه وهی پشت هه لکات له دین و خوئی فیږی ته وحید و ئیسلام نه کات به کویری
هه شه کریت نه ک عوزری بو ئاماده بیټ !!!

به یه کدهنگی زانایان که سیڅ به کافر داده نریټ ئه گهر هاتوو ئیمانی به به شیڅ له دینی
پیغه مبهه { ﷺ } نه بیټ ئه دی چوڅ که سیڅ کافر نابیټ که ئیمانی به بنچینه و بناغه ی دینی
ئیسلام نه بیټ و پشت له دینی خوا هه لکات و نه فیږی بیټ و نه کاریشی پیبکات .
به دلنیا یه وه ئه و که سه بیباوهږ و کافره وه ک زوړیڅ ئه بینین له م زه مانه که خو یان پی
مسولمانه به لام پشتیان له ئاینی خوا کردوو هه مانهش ئه بنه

دوو بەشەوه

یەكەمیان هەندێك زانیاریان پێیە بەلام لەترسا خۆیان شاردۆتەووە و جورئەتیان نییە فەرموودە یەك شەرح بەكەن بۆئەوێ جیگای گەرم و نەرمیان لێتێكنەچێ باوەرپوون هەر ئەوەنییە بەسەر شوێری بژی و هەر بەدەم بڵێی مسوڵمانم و باوەردارم باوەرپوون واتە بەراست زانینی ئەو ئاینە یەك پێغەمبەری خوا {ﷺ} پێی هاتووە لەگەڵ قبوڵکردن و ملەكەچ بووندا و بەرگریکردن لە ئیسلام .

نەك تەنها بەراست زانین و تەواو پاشان پشەتی تێكە یەكەمیان {ﷺ} باوەردار نەبوو بە پێغەمبەر {ﷺ} لەگەڵ ئەوێ ئەزانی پێغەمبەر {ﷺ} رازگۆیە و ئەو ئاینەشی بەراست دانهنا كە پێی هاتبوو لەگەڵ بەرگریکردنیشی لە پێغەمبەر {ﷺ} و شایەتیدانی بەوێ ئاینی ئیسلام باشتەری ئاینەكانە . سەرەرای ئەوانە هەر بەكافری و بێباوەری مرد چوونكە باوەردار نەبوو پشەتی لێهەڵكرد نەفیری بوو نەكاریشی پێكرد كەواتە باوەرپوون هەر ئەوەنییە ئیسلام بەراست بزانی و بەباشترینی ئاینەكانی بزانی بەلام پشەتی لێهەڵكە یەك نە فیری بێ نەكاریشی پێكە یەك

جۆری دووهم هەر پشەتیان لەئاینی خودایە و ناشیانەوێ هیچ لەبارە ی ئیسلامەو شەرەزاین و بیزانن ئەمەش بێگومان ئەچنە ژێر بآلی ئەم خالەو هەر وەها ئەوانەش كە تەنانهت بەوشە یەكیش بەرگری لەئیسلام ناكەن وە بێگومان هەموو زانست و زانیارییەك دوا ی قورئان بۆش و بەتآل و پووچە هەر وەك

پێشەوا **شافعی رحمە اللہ** فەرموویە تی : هەموو زانستەكان جگە لە قورئان خۆخەریك كەرنە تەنها فەرموودە و تێگەشتن و شەرەزابوون لەدین نەبێت زانست ئەوێە كە تێیدا بووتریت پێغەمبەر {ﷺ} فەرموویە تی و جگە لەمەش وەسووەسە ی شەیتانە .

هەر وەها ئەو كەسە ی باوەری وابێ ئەو رپسا و یاسایانە ی دروست كراوی دەستی مروفن لە شەریعە تی ئیسلام باشتەر ئەمەش دەچێتە ژێر هەلۆشێنەرەوێ چوارەمەو یان بیروباوەری وابێ ئیسلام لە سەدە ی بیستویە كدا بە كەلکی تەببیق و پەپرەو كەرن نایەت یان ئیسلام هۆكار بوو لە دواكەوتنی موسڵمانان یان ئیسلام لە پە یوەندی نیوان مروف و خوا دەرناچێ

بۆ شتانی تر له کاروباری ژیان ههروهها ئه و کهسهی باوهری وابی دهست برینی دز له سزای دزی کردندا و پهجم کردنی پیاوی زیناکار و ژنی زیناکار کهژن و میردیان ههبی له گهڵ ئه م سهردهمه دا ناگونجی یان گالته و سوکایه تی به حوکمی الله بکات یان به تووندوو تیژ وه سفی بکات پیی کافره بیّت یان ئینکاری حوکمیکی الله بکات (په تی بکاته وه) یان حوکمی خوی بداته پال دینی الله وهک جوله که په جمی زیناکاریان نه ده کرد ئه یان شارده وه به لکو قامچیان لیته دا و پروویان په شه کرد ئه شیان ووت ئه مه شه رعی الله یه ئه واپی کافره بیّت ههروهها گهر حوکم به یاسایه ک بکات کوفری گه وری تیدا بیّت (وهک دیمو کراسی هاوشیوه کانی وهک) گهرچی بلّی حوکمی الله باشتره و بلّی حوکمه که ی من خراپه و خۆشی پیتاوانبار بیّت بشلّی شایه نی سزام ئه واپی کافره بیّت ههروهها هه رکهس باوهری وابی که حوکم کردن به جگه له شه ریه تی ئیسلام دروسته با باوه رشی وانه بیّ که ئه وه له ئیسلام باشتره چونکه له بهر ئه وهی حوکم کردن به جگه له ئیسلام به دروست ده زانی که و ابوو هه رامیک که کۆرای زانایانی له سه ره هه لّی کردوو هه ر که سیّ هه رامیک (که له ئیسلامدا زانراوبی) هه لّال بکات وه کو زینا و خواردنه وهی مه شروب و حوکم کردن به غه یری ئیسلام ئه وه کافره به کۆرای موسلمانان ههروهها هه موو جوړه ته عزی مکردن و به گه وره پاگرتنیکی یاساده سکرده کان و به پیروژ سه یرکردنیان و ناوبردنیان به عه دل و دادپهروه ری و پیشخستنیان به سه ر شه رعی الله یان هاو تاکردنیان به شه رعی الله یان وتنی (یاسا سهروه ره) یان یاسا له سه رووی هه موومانه وه یه هتد... کوفری گه وریه و پیی کافره بیّت یان هه ر هه لّوه شیّنه ره وه یه ک له هه لّوه شیّنه ره وه کانی ئیسلام یان نه بوونی ته وحید ئه مانه ش حوکم نه کردن به دابه زی تراوه که ی خوا چونکه الله سبحانه وتعالی فه رمانی به ته وحید و دوور که وتنه وه له شیرک کردوو و پیّغه مبه رانی بۆ په وانه کردوو { ﷻ } جا ئه م کوفرا نه سه روکی ولّات بیکات یان مسوّلمانی ئاسایی هیچ جیاوازییه کی نییه و له باز نه یی ئیسلام ئه یکاته ده ره وه و ئه بیّت به یه کیّک له مور ته دان به لّام ئه وکه سه ی حوکم به یاسایه ک بکات کوفری گه وری تیا نه بیّت بۆ ئه وونه دهستی دز نه بریّ سجنی بکات نه لّی حوکمی من گونجاوه یان هاو تای شه رعی خوا یه یان له قورئان فه رمان به سجنکردنی دز کراوه نه ک برینی دهستی یان خوی پیّ تاوانبار بیّت ئه واپی کافرا نیّت ئه گهرچی ئه وکاره هه زار جاریش دووباره بکاته وه یان له سه ر کاغه ز بیکات به یاسا بلّی تامردن دهستی دز نابرم سجنی ئه که م وهک چۆن مسوّلمانیکی ئاسایی زینایه ک بکات

یان مه شرووب بخواته وه پیی کافرنا بیّت به بیّ حه لّکردن و به کهم دانانی شهرع یان بزانیّت که تاوانی ئه نجامداوه ئه گهرچی له سهر ئه و حهرام کراوانهش بهریت جا مانای نییه بلیی که سیّک مسوّلمانه مه شرووب بخواته وه به لّام که له سهر کاغەز نووسی من مه شرووب ئه خۆم واته ته واو له بازنه ی ئیسلام بچیتته دهره وه که واته ئه و که سه ی حوکم ناکات به دابه زیّراوه که ی الله جیاوازه به لّام ره نگه حاکم تاوانه که ی گه وره تربیّت له مسوّلمانی ئاسایی چوونکه کۆمه لّیک خه لّکی له ژیر ده سته و ئه م بهرپوه یان ئه بات .

ئه م کوفرانه له هه موو ئه م ده سه لّات دارانه ی ئیستا بوونی هه یه به یه ئه و حاکمه ی (حکم بغیر ما انزل الله) که ی کوفری بچوکه ئه مان ناگریته وه به لّکو ئه مان هه لّوه شینه ره وه یه کی ئیسلام نه ماوه ئه نجامیان نه دابیّت .

تییینی : وه ک چۆن ئه وکه سه ی حوکم به قورئان ناکات به بیّ ئه و کوفرانه ی باسمانکرد له بازنه ی ئیسلام ناچیتته دهره وه ئه و ئه وکه سانه شی ته کفیری ئه و حاکمه مسوّلمانانه ئه که ن له سهر لادانیان له حوکمه که ی الله سبحانه وتعالی به وه کافرنا بن به لّکو تاوانباره بن له م بابه ته هاوړای خه واریجن نه ک وه ک ئه وان بن ههر که سیّک پیی وابیّت ههرکه س حوکم به قورئان نه کات به ره های ی کافره بیّت ئه و به لّگه ی بۆ پرونده کریته وه گهر ملکچه نه بوو هه جر و ته بدیع ده کریّت هه تا ئه گه ریته وه بۆ حه ق .

سە لە ف

سە لە ف کێن ؟

بۆچی واجبه شوێنیان بکەوین ؟

سە لە ف : بە زمانی کوردی واتە پێشینان

کە زۆرمان کار بەو نە لە کوێو هاتوو و چۆن هاتوو گەڕان ماھیه تی وشە کە یە مە بە ست پێی چیه ؟

سە لە ف : مە بە ست لێی ئەو سێ سە دە یە یە کە مینە یە کە لە گەڵ وە حی (قورئان و سوننەت) ژیاون کە بە چە نە ها شیو بەس کراون لە قورئان و سوننەت

یە کە مین : سە لە فی ئەم ئوممەتە کە جێی بایە خەو گەڕان ترینی ئوممەتە هاو ئە (الصحابة) بە پرێزە کانن دواتر شوێنکە و توانیان (التابعین) دواتر شوێنکە و توانی شوێنکە و توانی هاو ئە (أتباع التابعین) ئەو ئەو سێ جیلە گەو هەریەن کە بێ خەوش ترینی ئوممەتە ئەم سێ سە دە دا پارێزەر ترین بوون بۆ ئەو دینە کە بە سەر چاوەی سەرەکی دین دا ئە نرێن بۆ ئەو ی لێیان وەر بگیری پێ بە پێ شوێن رسول الله ﷺ کە و تون { ﷺ }

لە بەر سێ هۆکار دین لە وان وەر ئە گرین

١ - لە بەر ئەو ی فەرمانان پێ کراوە دین لە وان وەر بگیری تاو کو گومرا نە بین .

٢ - لە بەر ئەو ی زیکترین بوون لە دابە زینی وە حیه وە و ئایەتە کانی قورئان لە سەر ئە وان و لای ئە وان دابە زین فەرموودە کان کە ئە و تران لە زاری پێخە مە رەو { ﷺ } بە جۆریک لە جۆرە کان ئە وان ئە بوونە هۆکار بۆ هاتن و وتنی دواتر ئە وانە ی دواتر راستە و خۆ لە وانیان وەر ئە گرتن بە هۆکاری دابە زین و هاتنە کانیانە وە وە دوا ی ئە وانیش بە هە مان شیو بە لام کە مەر لە وان ی پێش خۆیان (واتە لە پێ لادەرە کان زیادیان دە کرد جیل لە دوا ی جیل) .

۳ - له بهر ئه وهی ئه وان هه ر پرسیاریکیان هه بوایه له پیغه مهریان ئه پرسى { ﷺ } ئه گه ر ئایه ت دانه به زیایه ئه ویش بۆی ڕوون ئه کردنه وه وه قورئان به زمانى پاراوى ئه وان دابه زى که له هه موو که س باشت حالى ئه بوون لىی که بیجگه له عه ره ب زمانى تر یان نه بوو یان زۆر که م بوو به مه ش که سیك نه ئه هات به عه ربیه کی ته پو تۆز که ره وه ته فسیرى قورئان بکات به نه زانین یان به هه واو ئاره زووی خۆی واتای فه رمووده یه بکات که وته ی الله و پیغه مبه ره که ی له سه ر { ﷺ } چونکه هه رکه س شوین ئه و نه که وتایه وازی لى ئه هیئراو قسه ی له گه ل نه ئه کرا و سه لامیشى لى نه ئه کرا تاوه کو ته وه ی ئه کرد و ئه گه رایه وه .

♦ به لگه ییه تی تیگه شتنى سه له ف و شوین که وتنى وته و جیماو و شوینه واریان له قورئاندا

یه که م [وَمَنْ يُشَاقِقِ الرَّسُولَ مِنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُ الْهُدَى وَيَتَّبِعْ غَيْرَ سَبِيلِ الْمُؤْمِنِينَ نُوَلِّهِ مَا تَوَلَّى وَنُصْلِهِ جَهَنَّمَ] { النساء ١١٢ }

الله جل جلاله ده فه رمویت : هه رکه سیك پاش ئه وه ی ریگه ی هه ق و راستی بۆده رکه وت و شاره زای دینی الله بوو دژایه تی پیغه مبه ر { ﷺ } بکا و ریگا و ڕیبازی بگریته به ر که ریگای راستی باوه رداران نه بیته ئیمه یش رووی ئه که ینه ئه و به رنامه و ریگایه به ئاره زوی خۆی له دنیا دا هه لیبژاردوو ئیتر ئیمه وازی لیدینین و هه قمان نییه به سه ریه وه و له قیامه تیشدا ئه یخه ینه ناو ئاگری تاودراوی دۆزه خه وه ئای که دۆزه خ جى و رییه کی زۆر سامناک و خراپه و بۆیان ئاماده کراوه

دووهم [فَإِنْ آمَنُوا بِمِثْلِ مَا آمَنْتُمْ بِهِ فَقَدْ اهْتَدَوْا وَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّمَا هُمْ فِي شِقَاقٍ فَسَيَكْفِيكَهُمُ اللَّهُ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ] [البقرة ١٣٧]

الله جل جلاله ده فه رمویت : ئه گه ر ئیمانیا ن هیئا به وینه ی ئه وه ی ئیوه ئیمانتان هیئاوه ئه وه ئه وانه له سه ر هه قن و ڕیمنونی کراون وه ئه گه ر پشتیان هه لکرد ئه وانه ته نها له جیاوازی و ناکوین له گه لت الله به سیانه که بیسه ر و زانایه

وتم ئه م ئایه ته به جوړی ڕوونه له سه ر ئه وه ی که شوین که وتنى هاوه لان واجبه و ئیمان دانامه زری و ته واو نه بی که هیچ قسه یه ک هه لئاگری وشه ی مثل (وینه) به کارهاتوو له

ئایەتە کەدا کە زۆر ورد ترە لە وشە ی هێندە (قدر) و شیوە (شکل) چونکە ئەم دوانە ئاماژە بۆ دوو شتی جیا ئەکەن بەلام وێنە هەردووکیان لە خۆ ئەگریت بە زیادیشەو بە جۆری لە جۆرهکان ئەبێتە (کۆپی پەست) کە لای خۆمان بۆ تیگەشتن ئەمە زۆر باشترە

سَیِّئِهِمْ [والسابقون الأولون من المهاجرين والأنصار والذين اتبعوهم بإحسان رضي الله عنهم ورضوا عنه وأعد لهم جنات تجري تحتها الأنهار خالدين فيها أبدا ذلك الفوز العظيم]
{ التوبة ١٠٠ }

الله جل جلاله دەفەر مویت : وە ئەوانە ی پێشکەوتوون
(یە کەمین لە ئیمان هێنان و جەنگان لە پێناو الله)
لە کۆچبەرەکان و پشتیوانان وە ئەوانە ی شوێنیان کەوتوون لە چاکەدا الله لێیان پازی بوو و ئەوانیش بە پاداشتی الله پازی بوون وە باخاتیکی بۆ ئامادە کردوون کە پرووباری بەژێردا ئەروات بە هەمیشەیی تێیدا ئەمێننەو وە ئەوەش بردنەو وە گەرە یە .

وتم : ئەم ئایەتە لەوێ سەرەو پوونتەرە لە باسی گەرە یی و گرنگی شوێن کەوتنی هاوێلان و شوێنکەوتنیا
شوێن کەوتنیا بە چاکە واتە : شوێنکەوتنی ئەوان لە هەموو شتێکا مەگەر شتێک نەبێ کە هەلە یە ک لە کەسیکیان پروویدا بێت و الله بۆی راست کردی ئەو بە کورتی ئەوێ الله و رسولە کە ی { ﷺ } لێی بێدەنگ بوو بن لە وتن و کردنی هەر شتێکی هاوێلان ئەو چاکە یە و ئەبێ ئێمە شوێن کەوتە ی بین .

◆ بەلگە ییە تی تیگەشتنی سەلف و شوێن کەوتنی وتە و جێماو و شوێنەواریان { لە
فەرموودەکانی پێغەمبەر (ﷺ) }

یە کەم پێغەمبەر { ﷺ } دەفەر مویت : باشتیانتان ئەم سەدە ی منە پاشان ئەوێ دوا ی ئەو کە دیت پاشان ئەوێ دوا ی ئەو کە دیت

{ رواه البخاري في صحيحه ٢٦٥١ و مسلم ٢٥٣٥ }

بروانە باسی چاک ی ئەو سێ سەدە ی کردووە بە رەهای ی واتە لە هەموو شتێکدا چاکترین لە ئیمان هێنان لە زانست و تەقوا و هەموو شتێکی تر

دووه م پیغه مبه ر { ﷺ } ده فهرمویت : ئەستیره کان پارێزراوی و ئاسایشین بۆ ئاسمان هه رکات ئەستیره کان پۆشتن ئاسمان ئەو هه پره شهیه ی لێی کراوه ئەو به لێنه ی پێی دراوه دێته جی و ه من پارێزراویم بۆ هاوه له کانم هه رکات من پۆشتم ئەو هه پره شهیه ی لێیان کراوه دێته جی و ه هاوه لāنم پارێزراوین بۆ ئوممه ته که م هه رکات هاوه لāنم پۆشتن ئەو هه پره شهیه ی له سه ر ئوممه ته که مه دێته جی { رواه مسلم 2531 }

به هه مان شیوه ی سه ره وه ئەمه ش زۆر پروونه که به په های ی باسی کردووه بگره باسی فیتنه ی دوا ی هاوه لāن ئەکا که ئەوان بوونه ته ریگر لێی .

سییه م پیغه مبه ر { ﷺ } ده فهرمویت : وه سیه تتان پێ ئەکه م به ترسان له الله سبحانه و تعالی وه گوێرایه لی (ئەمیره کان) ئەگه ر به نده یه کی حه به شیش بیت چونکه هه رکه س دوا ی من بژی جیاوازی و نکۆکیه کی زۆر ئەبینی ئامان ئاگادری شته داهێنراوه کان بن چونکه ئەوانه گومرایین جا هه رکه س به وانه گه یشت با ده ست بگریت به ریبازی من و جێنشینه هیدایه ت دراوه کانه وه وه به خرێکانتان « ددانه پانه کانی دواوه » گاز بگرن له و دوو شته و به ره لāیان نه که ن.

{ رواه الترمذي 2676 بسند صحيح وقال هذا حديث حسن صحيح }

لێره ش پروون کردنه وه یه ک وه خۆر ده ر ئەکه وێ که رسول الله { ﷺ } چۆن ئاگادارمان ئەکاته وه به شوین که وتنی هاوه له به رێزه کان

شتی تر زۆره له فهرمووده به لām ئەمه نده به سه بۆ که سییک به دوا ی حه قدا بگه ری .

ننویښکه تنی سهلهف

شوینکه وتنی سهلهف (پیڅه مبه ر وصحابه و قوتابییه کانیان و قوتابی قوتابییه کانی صحابه)
واجبه

[وَالسَّابِقُونَ الْأَوَّلُونَ مِنَ الْمُهَاجِرِينَ وَالْأَنْصَارِ وَالَّذِينَ اتَّبَعُوهُمْ بِإِحْسَنٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ وَأَعَدَّ لَهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا ذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ] { التوبة ۱۰۰ }

ابن عباس ده فهرمویت :

[السابقون الأولون]

أَبُو بَكْرٍ وَعُمَرُ وَعُثْمَانُ وَعَلِيٌّ وَعَبْدُ الرَّحْمَنِ بْنُ عَوْفٍ وَعَمَّارٌ وَسَلْمَانُ وَبِلَالٌ وَصُهَيْبٌ
{ (نسخة الزبير بن عدي) ت ۱۳۱ }

حذيفة رضي الله عنه ده لیت : لای رسول الله { ﷺ } دانیشتبووین فهرمووی نازانم هه تا
چه نیکی تر له لاتان ده بم ده سبگرن به نه وانه ی دوا ی منه وه ئاماژه ی کرد بو آبی بکر و عمر
{ سنن الترمذي ۳۶۶۳ }

وتم : گومرای واش هه یه ئه لیت آبی بکر وقسم بو بکات ده لیلی قورئان و حه دیشی پیته بی
لی وهرناگرم نه ونه بی ریزو بی نه ده به به رامبه ر نه و گه وره یه مان .

عمر بن العاص پرسیاری له رسول الله { ﷺ } کرد کی خوشه ویستین که سه له لات فهرمووی
: عائشة فهرمووی نه ی له پیاوان فهرمووی : باوکی (آبی بکر)
فهرمووی : دوا ی نه و فهرمووی : عمر بن الخطاب
{ صحيح البخاري ۳۶۶۲ }

رسول الله { ﷺ } ده فهرموویت : جنیو به هاوه لا کانم مه دن نه گه ر هه ر یه کیکی له ئیوه
به قه ده ر کیوی ئوحد ئالتون ببه خش ناگاته وه به به خشینی مشتیکی هاوه له کانم
{ صحيح البخاري ۳۶۷۳ }

رسول الله { ﷺ } ده‌فهرموویت : خیرترینی ئەم ئومەتە قەرنە کە ی منه (هاوه‌لّانم) دواتر ئەوانە ی دوا ی ئەوان دواتر ئەوانە ی دوا ی ئەوان الإمام عمران رحمه الله ئەفهرموویت : نازانم دوا ی قەرنی هاوه‌لّان دوو قەرنی وت یاخود سییان { صحیح البخاری ۳۶۵۰ }

له عمر بن الخطاب‌وه که رسول الله { ﷺ } ده‌فهرموویت : هەرکە سێک « بحبوحه » ی به‌هه‌شتی ده‌ویت ئەوا با ده‌ست بگریت به‌ جه‌ماعه‌ته‌وه چونکه شیطان له‌گه‌ل یه‌کی‌کدایه‌و له‌ دووان دووره .
[بحبوحه واته ناوه‌پاستی هەر شتێک]
{ رواه أحمد (۱۷۷۱۱۴) والترمذي (۲۱۶۵) وهو صحيح }

عبد الله بن مسعود رضي الله عنه ده‌فهرموویت : ئە ی خه‌لکینه ده‌ست‌بگرن به‌مردوه‌کانه‌وه (مه‌به‌ست عیلمه‌که‌یانه نه‌ک ته‌وه‌سول و داوالێکردن) چونکه زیندوو له‌وانه‌یه‌ توشی فیتنه‌بی‌ت باشت‌رین که‌سه‌کان هاوه‌لّانی محم‌دن { ﷺ } ئەوان باشت‌رینی ئەم ئومەتە بوون ئەوان پاک‌ترین دلّیان هه‌بوو عالم‌ترین که‌س بوون الله تعالی هه‌لی بژارد‌بوون بۆ هاوه‌لّایه‌تی کردنی رسول الله { ﷺ } وه ئەوان دینیان سه‌رخست شوینی ئا‌ثاره‌کانیان بکه‌ون ده‌ستیان پیوه‌بگرن هه‌تا ئەتوانن له‌ئه‌خلاق و دینتان ئەوان هیدایه‌ت دراون بۆ ریگا‌راسته‌که .
{ منهج السنة ۶/۸۱ }

له ابن عمر‌وه له‌ وته‌ی الله تعالی [يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَكُونُوا مَعَ الصَّادِقِينَ] ئە ی بر‌واداران ترسی الله‌تان هه‌بی‌ت و له‌گه‌ل‌راست‌گۆیان بن { التوبة ۱۱۹ }
فه‌رمووی : له‌گه‌ل‌محمد و هاوه‌لّانی .
{ كتاب السنة من مسائل حرب بن إسماعيل الكرماني ص ۲۵۱ }

عبد الله بن مسعود رضي الله عنه ده فهرمویت : ده ست بگرن به زانسته وه پیش ته وهی
هه لښگیرته وه وه گرته وهی به بردنی خاوه نه کانیه تی

واته : زانایان (ده ست بگرن) به زانسته وه چونکه هیچ که سیک له ئیوه نازانی که ی
پیوستی پیی ته بیت یان که ی پیوستی به وه ته بیت که له لایه تی واته : له زانست وه
که سانیک ته بینن گومانیان وایه که بانگه واز بو لای کتیبه که ی الله ته که ن به لام به دلنیایی
فریایان داوه ته پستی خویانه وه ده ست بگرن به زانسته وه ئاگاداری داهینان و زور له
خوکردن و قوول بوونه وه بن وه ده ست بگرن به دیرینه کانه وه (العتیق) پیشینه کانتان
{ البدع والنهي عنها لابن وضاح ٦٣ }

ابراهيم النخعي (٩٦هـ) رحمه الله ده لیت : ته گهر پیم بگات له صه حابه وه که ده سنوژیان
گرتوه له نینوکیان زیاتر نه شوړدوه ته وا منیش به سنینوکم ته شوّم و زیاتر ناشوّم
{ الابانة الصغرى لابن بطه ١٣٥ }

ووتم : ثایه ت و حه دیشی رون و ئاشکرا هه یه که شیوازی ده س نویتز گرتن چونه به لام سه له ف
مه به ستیان له م قسانه ته وه یه که هه موو ثایه ت و حه دیشی به تیگه شتنی صه حابه وه ره گرین
ته وان چیان کردبئ ئیمه ش ئاوا ته که ین الله لییان رازیبوه ئیمه ش وه ک ته وانه که ین به ئومیدی
ته وه ی الله له ئیمه ش رازیبئ که سانیک یشمان هه یه مسته وای بئ ته ده بیان ته گاته راده یه
ده لیتن صه حابه نه یان پیکاهه ته وان نه یان پیکاهه که له کاتی دابه زینی ثایه ته که له وئ
حازربون ته م سهر سئ گوښه دواى ١٤٤٣ سال پیکاهویه تی

سفيان الثوري رحمة الله ده یفه رموو: ته گهر له توانات دا هه بوو سهرت نه خوړینیت ئیلا به
ته ته ری سه له ف نه بیت ته وه وا بکه .

{ الجامع لأخلاق الراوي وآداب السامع ١٧٩ }
{ ذم الکلام (٨٧٢) }

[يَأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ وَأُولَى الْأَمْرِ مِنْكُمْ] { النساء ٥٩ }
 عكرمة رحمه الله له ته فسيرو [وَأُولَى الْأَمْرِ مِنْكُمْ] ته لئ { ابي بكر و عمر }
 { تفسير ابن ابي حاتم ٥٥٧٣ }

قال **الأوزاعي** رحمه الله : عليك بآثار السلف وإن رفضك الناس وإياك وآراء الرجال وإن زخرفوه لك بالقول فإن الأمر ينجلي وأنت على طريق مستقيم .

په یوه سته به پښتای پښینان ته گهرچی خه لکیش په تیان کردیه وه وه وریای بیرو بوچونی
 ته م و تهوبه ته گهرچی پازانديانه وه بوته به وتهی پازاوه دواتر پښگا که خو ی پوون ده بیته وه
 وه توش بوته دیار ده که ویت که له سهر پښگای راستی .
 { أخرجه ابن عبد البر في (جامع بيان العلم وفضله) ٢ / ١٤٤ وأخرجه الهروي في (ذم الكلام) برقم ١١٦ }

ته سلیم نه بوون به سه لهف و تپه ربوون لیان تیاچوونه .
 کاتیک تو پای خو دهرده بری له شتیک ته وان بیده نگ بوون لی ته وه بزانه جورته تیکت
 هه یه هه موو کهس پی نه دراوه له لایه ن شهیتانه وه

کاتیک سه لهف له شتیک وه ستابوون و قسه یان تیدا نه کردبوو ته وه قسه کردن تیدا هیچ
 خیری تیدا نیه به لکو بیدعیه و سهر بو گومرای ده کیشی

ته گهر باش بویه هیدایهت بووبا سه لهف ده یانکرد و ده یانوت من تیناگه م بوچی ده بیت تو
 رات هه بیت له مه باسه دا بوچی ده بی شتیک زیاده بلیت که تو یه که م کهس بیت بلیت
 و ته نجامی بدهیت یان لانی که م سه لهفت نیه له وتیدا و له ته نجام دانیدا

یان پیت وایه تو له وان شاره زاتری وا به و شیوه یه ده کهیت ته وان شتیکیان لی شاره وو و
 درکیان پی نه کردوو تو دوا ی ۱۰۰۰ ته وهنده سال هاتوویت که م و کورتیت دوزیوه ته وه له
 دین و عهقیده یاندا ؟؟

چ شتیک پالت پیوه ده نیت بو ئه وه ؟؟

پیت وایه ئه وان که مته رخه م بوون و گوئیان نه داوه به خه لکی چۆن له قسه یان تیده گات ؟
گومرا ده بن شوین هیدایه ت ده که ون ؟

یان تو خۆت به دلسۆزتر ده زانیت له وان بو دینی الله و خه لکی وا ده چیته ناو کۆمه لیک
ورده کاریه وه که ئه وان نه یانکردوو ؟؟

هۆکار چیه تو شتیک ده که یت که ئه وان نه یانکردوو و شتیک ده لیت که ئه وان
نه یانوتوو ؟؟

جا بزانه ئه وه ی له قورئان و سوننه ت نه هاتبیت به پروونی و سه له ف قسه یان تیدا نه کردیت
ئه وه الله هه رگیز تو محاسبه ناکات و پرسپارت لی ناکات ده رباره ی ئه وه له و بابه تانه یه که
الله عذرت پی ده دات تیدا

جا ئه وه بللی که سه له ف وتوو یانه ئه وه بکه کردوو یانه له و جیگه یه و له سه ر ئه و شته
بوهسته که ئه وان لی وه ستاوون و شتیک ئه نجام مه ده که ئه وان ئه نجامیان نه داوه و شتیک
مه لی که ئه وان نه یانوتوو هه رگیز تیا ناچیت .

ئه وه ش بو ئه وانه ی کاتیک هاوه لآن له سه ر شتیک بوون ئه لین ئه بی بگه ریینه وه بو
روو که شی ئایه ته که

عبد الله بن مسعود رضي الله عنه ده فه رمویت : ده ست بگرن به زانسته وه پیش ئه وه ی
هه لبگیریته وه وه گرته وه ی به بردنی خاوه نه کانیه تی

واته : زانایان (ده ست بگرن) به زانسته وه چونکه هه یج که سیک له ئیوه نازانی که ی
پیوستی پی ئه بیت یان که ی پیوستی به وه ئه بیت که له لایه تی واته : له زانست وه
که سانیک ئه بینن گومانیان وایه که بانگه واز بو لای کتیبه که ی الله ئه که ن به لام به دلنایای

فریایان داوه‌ته پشته خویانه‌وه ده‌ست بگرن به زانسته‌وه ئاگاداری داهینان و زۆر له
خۆکردن و قوول بوونه‌وه بن وه ده‌ستبگرن به دیرینه‌کانه‌وه (العتیق) پیشینه‌کانتان
{ البدع والنهي عنها لابن وضاح ٦٣ }

[وَأَجْعَلْنَا لِلْمُتَّقِينَ إِمَامًا] { الفرقان ٧٤ }

مقاتل بن سلیمان (١٥٠ هـ) ده‌لی :

وامان لی بکه‌یت شوینکه‌وته‌ی سه‌له‌فی صالحمان بین بۆ ئه‌وه‌ی ئه‌وانه‌ی دوا‌ی خۆشمان بین
به شوینکه‌وته‌ی ئیمه .
{ تفسیر مقاتل بن سلیمان }

سفیان الثوری رحمه الله ده‌یفه‌رموو: ئه‌گه‌ر له‌توانات دا هه‌بوو سه‌رت نه‌خوریئت ئیلا به
ئه‌ته‌ری سه‌له‌ف نه‌بیئت ئه‌وه‌ واکه .
{ الجامع لأخلاق الراوي وآداب السامع (١٧٩) { ذم الکلام (٨٧٢) }

ابن تیمیة ئه‌لی

هاوه‌لان (رضي الله عنهم) تیگه‌شتنیکیان هه‌یه که شاردراوه‌ته‌وه له زۆربه‌ی متأخرین
(خه‌له‌ف)

هه‌روه‌ک ئه‌وان (هاوه‌لان) ناسینیکیان هه‌یه بۆ شتانی‌ک ده‌رباره‌ی سوننه‌ت و دۆخه‌کانی
پیغه‌مبه‌ر { ﷺ } که زۆرینه‌ی متأخرین (خه‌له‌ف) نایناسن چونکه ئه‌وان (هاوه‌لان)
ئاماده‌ی پیغه‌مبه‌ر { ﷺ } و دابه‌زینی قورئان بوون .

وه پیغه‌مبه‌ریان دیوه به‌چاویان وه فه‌رمووده‌کانی و کرداره‌کانی و دۆخه‌کانی یان ناسیوه له
هه‌موو ئه‌وه‌ی به‌لگه‌ی پێ ئه‌هیننه‌وه له‌سه‌ر مه‌به‌ستی خویان که زۆرینه‌ی متأخرین
(خه‌له‌ف) نه‌یانناسیوه
{ مجموع الفتاوى ١٩ / ٢٠٠ }

أحمقى واش هه يه به و هه موو نه زانیه یه وه وائه زانی له هاوه لان باشت تى ئه گات له قورئان و سوننه ت .

به س تى بگه م جياو زای عبد الرحمن زه ندیق و تو چیه ؟؟
هه ردووكتان يه ك ريسا جيبه جى ئه كه ن به لام تو به سهر هه ندیک بابه تدا ئه و به سهر هه ندی
بابه تى دیکه دا .

هه مان ئه وه ی تو به هه واو و هه وه سی خوت جيبه جى ئه كه يت به سهر ئه و شتانه ی
ئه ته ويئت به سهر زورینه ی ئه و شتانه ی ئه ویش جيبه جى ئه بيت .

ئیدی بو تو ئه هلی سوننه بيت ئه و بی دین ؟
الله سبحانه و رسوله كه ی شایه تیان بو صحابه و تابعین و اتباعی تابعین داوه به بیگومان نابى
قسه یان له شتيك كرده يت به تاييه ت هاوه لان كه پيچه وانه ی شهرعی الله بيت وه ئه و
دوو سه ده ی دواى هاوه لانیش ئیجماعیان له سهر شتيك نییه كه ئه و شته گومرایى بيت .

به لام نه تو نه شیخه كه ت و نه هیچ كه سيك دواى ئه و سى سه ده پیرۆزه كه س شایه تى بو
نه داوه

بویه خوت به كه س مه به سته وه گهر واتكرد سهر به ههر گرووپ و شیخیک بيت گهر
گرووپه كه ت یان شیخه كه ت كوفر یان گومرایى لیده ركه ويئت ئه بی عوزر بیئیته وه بو
كوفره كانی له به رچی؟؟ چونكه وات داناوه دین مولکی گرووپ و شیخه كه ی خوته
له ناوچوونی ئه وان له ناو چوونی دینه لای جه نابت .

رهد كرده وه ی فه همی سه له ف و قبول نه كردنی له دیندا سه ره تای ره فضا (رافضا بوونه)
وه كوئایه كه ی زه نده قه یه کی روون و ئاشکرایه

جا بزانه هه رکه سیک دان به فهرزیه تی ته قلیدی سه له ف نه یت و نکۆلی له به لگه یه تی
تیگه شتیان بکات و شوینیان نه که ویت نه وه پشکیک له عه قیده ی رافضه (شیعه) ی
به رکه وتوو

ته نها نه وانه نه یت

[وَالسَّابِقُونَ الْأَوَّلُونَ مِنَ الْمُهَاجِرِينَ وَالْأَنْصَارِ وَالَّذِينَ اتَّبَعُوهُمْ بِإِحْسَانٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ
وَرَضُوا عَنْهُ وَأَعَدَّ لَهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا ذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ]
{ سورة التوبة ١٠٠ }

وه پشکه وتوو یه که مه کان له کۆچه ران و یاریده ده ران نه وانه ش زۆر به چاکی په پره وی
نه وانیان کردوو و شوینیان که وتوون خوا لیان رازییه نه وانیش به و پاداشته رازین که خوا
پی داو و (خوا) به هه شتانیکی بۆ ئاماده کردوون پرووباره کان دین و ده چن به ژیریاندا
تییدا ده مینه وه بی برانه وه نه وه یه گه یشتن به ئامانجی گه وه .

الله سبحانه دوا ی نه وه ی باسی کۆچه ران و پشتیوانان له هاوه لان نه کات پاشان نه وانه ی که
به چاکی په پره و له وان نه که ن الله لیان رازییه وه به هه شتی بۆیان ئاماده کردوو وه
ده فهرمویت نه وه یه سه رکه وتن
که واته هه رکه س شوینی هاوه لان و شوینی نه وانه نه که ویت به چاکی په پره ویان له وان کردوو
مه به ست تابعین و اتباعی تابعینه نه الله لیان رازییه نه به هه شتی بۆیان ئاماده کردوو نه
سه رفرازان و نه سه رکه وتووشن .

[وَالَّذِينَ جَاءُوا مِنْ بَعْدِهِمْ يَقُولُونَ رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا وَلِإِخْوَانِنَا الَّذِينَ سَبَقُونَا بِالْإِيمَانِ وَلَا تَجْعَلْ
فِي قُلُوبِنَا غِلًا لِلَّذِينَ آمَنُوا رَبَّنَا إِنَّكَ رَءُوفٌ رَحِيمٌ] { الحشر ١٠ }

وه نه وانه یشی که له دوا ی موهاجیرو نه نصاره وه هاتوونه و شوین نه وان ده که ون تا پوژی
قیامه ت نه یتن : خواجه له ئیمه و له و برایانه شمان خوشبه که به ئیمانیه وه پیش ئیمه که وتوون
واته : سه حابه و هه موو باوه پدارانی تر واته : ده یت دوعا بۆ سه حابه بکریت نه ک جوینیان
پی بدریت خواجه هیچ رق و کینه و سه سوودییه که مه خه ره دلمانه وه به رامبه ر نه و سه حابه

باوه‌دارانه وه به‌رامبه‌ر سه‌رجه‌م موسلمانان بۆیه هه‌ر كه‌سێك رق و كینه‌ی له‌ سه‌حابه هه‌بێ ئه‌وه ئه‌م ئایه‌ته‌ ناگیرته‌وه‌و شه‌یتان به‌سه‌ریدا زāl بووه وه له (فه‌ییشدا) هیچ به‌شیکی نابێ خوايه تۆ زۆر به‌ په‌ئفه‌ت و به‌ سۆزو به‌زه‌یی و میهره‌بانی .

واوه‌یلا بۆ ئه‌وه‌كه‌سه‌ی ئه‌م ئایه‌ته‌ ئه‌خوینته‌وه‌ پاشان تانه‌و جوین به‌سه‌له‌ف ئه‌لێ به‌تایبه‌تی هاوه‌لان چونكه‌ خۆی له‌ ئایه‌ته‌كه‌ شایه‌تی ئیمانیاں بۆ ئه‌دا و داوا‌ی لیخۆشبوونیاں بۆ ئه‌كات ئه‌ی بۆ شوینیاں ناکه‌ویت كه‌شایه‌تی ئیمانیاں بۆ ئه‌ده‌ی ???

[الَّذِينَ سَبَقُونَا بِالْإِيمَانِ] { الحشر ۱۰ }

یاں هه‌روا به‌سه‌ر ئایه‌ته‌كان به‌غافلێ ئه‌پویت وه‌ك الله سبحانه ئه‌فه‌رمویت :

[قُلْ هَلْ نُنَبِّئُكُمْ بِالْخَسِرِينَ أَعْمَالًا] [الَّذِينَ ضَلَّ سَعِيَّهُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَهُمْ يَحْسَبُونَ أَنَّهُمْ يُحْسِنُونَ صُنْعًا] { الكهف ۱۰۳ - ۱۰۴ }

واده‌زانی باشت‌ترین کارت کردوو له‌ دنیا به‌لام به‌پچه‌وانه‌وه‌ شوین گومرایی كه‌وتبووی !!

قوله تعالى : [فَإِنْ آمَنُوا مِثْلَ مَا آمَنْتُمْ بِهِ فَقَدْ اهْتَدَوْا وَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّمَا هُمْ فِي شِقَاقٍ فَسَيَكْفِيكَهُمُ اللَّهُ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ] { البقرة ۱۳۷ }

ئینجا ئه‌گه‌ر برۆایان هینا به‌وینه‌ی ئه‌وه‌ی ئیوه له‌ (صحابه) برۆاتان پیهیناوه ئه‌وا بیگومان پێی راستیاں دۆزیوه‌ته‌وه‌و له‌سه‌ر پێی راستن

وتم : پروونه ده‌بی‌ت به‌و شیوه‌یه باوه‌ر به‌ینیت كه‌ سه‌حابه باوه‌ریان هیناوه وه ته‌سلیمی ئه‌وه بیت ئه‌وان ته‌سلیمی بوون وه له‌ویا بوستیت ئه‌وان لێی وه‌ستان و ئه‌گه‌ر پشتیاں هه‌لكرد (واته پشتیاں له‌وه هه‌لكرد كه‌وه‌ك ئیوه باوه‌رینن) ئه‌وا ئه‌وان له‌دووبه‌ره‌کیدان

وتم : كه‌ فه‌همی سه‌له‌فت په‌تكرده‌وه‌ له‌م گرووپ بۆ ئه‌و گرووپ هه‌رگیز راستیه‌كان نادۆزیه‌وه .

وقوله تعالى : [وَالسَّابِقُونَ الْأَوَّلُونَ مِنَ الْمُهَاجِرِينَ وَالْأَنْصَارِ وَالَّذِينَ اتَّبَعُوهُمْ بِإِحْسَانٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ وَأَعَدَّ لَهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي تَحْتَهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا ذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ]
{ التوبة ١٠٠ }

پیشکە وتووە یە کە مە کان لە کۆچەرەن و پشتیوانان وە ئەوانەش زۆر بە چاکى پەیرهوى ئەوانیان کردوو و شویانیان کە وتوون (واتە شوین صحابه کە وتون) بابزانین کین ئەوانەى شوین صحابه کە وتوون زۆر بە چاکى !
پێغەمبەر { ﷺ } دەفەر مویت

(خير الناس قرني ثم الذين يلونهم ثم الذين يلونهم....) { البخاري ٢٦٥٢ }

باشترین خەڵک خەڵکی سەدە کەى منە پاشان سەدەى دواى ئەوان پاشان سەدە کەى دواى ئەوان

وتم : قورئان شایەتى بۆ صەحابە داووە کە باشترینى خەڵکین وە پێغەمبەرىش { ﷺ } شایەتى چاکى بۆ داوون وە شایەتى چاکەشى بۆ دووسەدە دواى صحابه داووە کە بە چاکى شوینى صەحابە ئەکەون ئەوەشى فەرموودە کە وەرناگریت ئەلى قورئانمان بەسە لەزى دىقیق زياتر هێچتر نیه
ئەم بەلگەى بەسە

کە الله تعالى تە کفیری ئەو کە سانه ئەکات کە گوێراپەلى پێغەمبەرە کەى ناکەن { ﷺ }

[قُلْ أَطِيعُوا اللَّهَ وَالرَّسُولَ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ أَلْكُفِرِينَ] { آل عمران ٣٢ }

ئەى محمد { ﷺ } پێیان بفرمە : گوێراپەلى خواو پێغەمبەرى خوا { ﷺ } بکەن ئەگەر پشتیان هەڵکرد لە گوێراپەلى خواو پێغەمبەرى خوا { ﷺ } ئەوە خواى گەورە کافرانى خوش ناوى .

الله ئەو کافرانهى خوش ناوى کە گوێراپەلى پێغەمبەر ناکەن وەرە دیکشە بۆ نەزەمىيەکان کە ئەلین وەک بەناو قورئانییەکان بەس فەهمى خۆمان وەر ئەگرین اجماع و تەفسیر لەلایان کوفرە و تەشریع دانانە لەکاتی کە خۆیان تەفسیر بۆ قورئان ئەکەن بەقسەى خۆیان خۆیان تە کفیر کردوو .

وه هه موو حوكم نه كردنيك به قورئان به كوفر ئه زانن ئه گهر راسته كه ن شوين ئه م ئايه ته
 ئه كه ون و حوكم به قورئان ئه كه ن نه ك اقلي خويان .
 حوكم نه كردنيان به قورئان گوپرايه لي نه كردني الله يه وه گوپرايه لي نه كردنيشيان بو الله
 به وه يه كه پيغه مبه ر { ﷺ } فه رمانى به شوينكه وتنى دوو سه ده دواى سه ده كه ي خوى داوه
 به لام نه زاميه زه نديقه كان له دواى هاوه لان هه موو خه لكي به كافر ئه زانن له ته كفير پيستن
 له خه واريچ به لام له ره فز شيعه ن .

الله تعالى ده فه رمويت: [وَمَا يَنْطِقُ عَنِ الْهَوَىٰ] [إِنْ هُوَ إِلَّا وَحْيٌ يُوحَىٰ] { النجم ٣ - ٤ }
 موحه ممه د { ﷺ } له خويه وه قسه ناكات هه رچى ده يلى وه حيه ده كرى بوى .

وقوله تعالى: [مَنْ يُطِيعِ الرَّسُولَ فَقَدْ أَطَاعَ اللَّهَ وَمَنْ تَوَلَّىٰ فَمَا أَرْسَلْنَاكَ عَلَيْهِمْ حَفِيظًا]
 { النساء ٨٠ }

هه ر كه سيك گوپرايه لي پيغه مبه ر { ﷺ } بكات ئه وه به راستى گوپرايه لي خواى كردوو ه

[وَمَنْ يُطِيعِ اللَّهَ وَالرَّسُولَ فَأُولَٰئِكَ مَعَ الَّذِينَ أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ مِنَ النَّبِيِّينَ وَالصَّدِيقِينَ
 وَالشُّهَدَاءِ وَالصَّالِحِينَ وَحَسُنَ أُولَٰئِكَ رَفِيقًا] { النساء ٦٩ }
 وه هه ر كه سيك گوپرايه لي خواو پيغه مبه ر بكات جا ئه وانه له گه ل كه سانيكن كه خوا به هه رى
 رشتوو به سه رياندا له پيغه مبه ران و راستگويان و شه هيدان و پياوچاكان وه ئه وانه چ
 هاوپي و هاوه ليكي چاكن .

[وَمَنْ يُشَاقِقِ الرَّسُولَ مِنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُ الْهُدَىٰ وَيَتَّبِعْ غَيْرَ سَبِيلِ الْمُؤْمِنِينَ نُوَلِّهِ مَا تَوَلَّىٰ وَنُصْلِهِ
 جَهَنَّمَ وَسَاءَتْ مَصِيرًا] { النساء ١١٥ }

وه هه ر كه سيك دژايه تى پيغه مبه ر { ﷺ } بكات پاش ئه وه ي كه ريبازى راستى بو پروون
 بوويه وه شويني ريگايه كي تر بكه وي بيجه له ريگه ي پرواداران واته (ربي صحابه) پرووى
 وه رده گيرين بو ئه و ريبازه ي كه هه لي بژاردوو وه ده يخه ينه دوزه خ ئاي چ پاشه پوژيكي
 خراپه .

تانه دانت له صحابه تانه دانت له پیغه مبه { ﷺ } چونکه نه وان قوتابی پیغه مبه بوون
 وه هاوه لی بوون وه به و قسه یه توتو پیغه مبه { ﷺ } هاوه لیته که سانیکی خراپی
 کردوو وه هه مووشتیکی فیتر نه کردوو و خیانه تی لی کردوو و ماموستایه کی باشنه بووه
 بویان جابویه کافره بیت به جویندانت به سه له ف وه تانه دانیشت له تابعین که قوتابی
 سه حابه بوون وه اتباعی تابعین که قوتابی قوتابییه کانی سه حابه بوون تانه داته له پیغه مبه وه
 تانه دانیشت له پیغه مبه { ﷺ } تانه دانت له الله و که لاهه که ی که فرمانی
 به گوپراهه لی کردنی کردوو وه نه وه ی جوینداته هاوه لان یان تانه یان لیبدات یان له شکویان
 که م بکاته وه کافره چونکه الله ده فهرموویت به س کافر رقی له هاوه لانه
 [لِيَغِيظَ بِهِمُ الْكُفَّارَ] { الفتح ۲۹ } خوا ئاوا به نه صحابی پیغه مبه ده کا بو نه وه ی رقی
 کافره کانیان پیغه لیستنی .

ئیمامی مالیک ده فهرمویت (مَنْ أَصْبَحَ فِي قَلْبِهِ غَيْظٌ عَلَى أَصْحَابِ رَسُولِ اللَّهِ فَقَدْ أَصَابَتْهُ هَذِهِ
 الْآيَةُ) . واته: هه رکه سیک روژی کرده وه له دلیا که مه رکیک به رامبه به هاوه لانی پیغه مبه
 هه بوو نه وه بی شک نه م نایه ته گرتوویه ته وه .
 واته : کافر ده بیت .

وتم : هه شه نه لی ابن عباس پیچه وانه ی پرووکه شی قورئان قسه ی کردوو یان نه لی نه وان
 مروفن و ئیمه ش مروفن ناگونجی نه وه ی نه وان نه یلین راستبی له گه ل عه قل گونجاو نییه
 یان بو نه م سهرده مه نابیت نه وه دواکه وتویییه
 نه وه ی تو پی نه لی دواکه وتویی الله شایه تی ئیمانی بو داوون وه به هه شتیشی بو
 ئاماده کردووون وه نه و که سه شی پیچه وانه ی نه وه بکات که نه وان له سه ریوون شوین
 خواکه ی که ناساو به ناو زانستی سهرده مه بکه ویت یان فه می خو ی وه ربگریت

وه ک الله تعالی ده فهرموویت :

[وَلَئِنْ اتَّبَعْتَ أَهْوَاءَهُمْ مِّنْ بَعْدِ مَا جَاءَكَ مِنَ الْعِلْمِ] ته گهر شوین هه واو هه وه سی نه وان
 بکه ویت له دوا ی نه وه ی زانست بو هاتوه [إِنَّكَ إِذَا لَمِنَ الظَّالِمِينَ] بیگومان نه و کاته له
 ریزی سته مکاران ده بی { البقرة ۱۲۰ }

ئه ئی !!!

ئه م ئایه ته ناچیتته عه قله وه هیشتا زانست نه یسه ماندوو ه من ئه وه وهر ئه گرم که زانست سه ماندوو یه تی ئه وه الله پرووی وهر ئه گیریت بو ئه و به ته ی به ناوی زانست شوینی که وتوه هه تا ئه یخاته دۆزه خ زانستی که پیچه وانه ی ئه وه بی له لایه ن الله وه بۆم هاتوه ئه یخه مه ژیر پیم اقلیک سه لیمبیت و فیره تی تیک نه چوو بیت هه مووشتیکی ئه م دینه ی پی قبوله و ره تی ناکاته وه

[وَلَنْ تَرْضَى عَنْكَ الْيَهُودُ وَلَا النَّصَارَى حَتَّى تَتَّبِعَ مِلَّتَهُمْ قُلْ إِنَّ هُدَى اللَّهِ هُوَ الْهُدَىٰ وَلَئِنْ أَتَبَعْتَ أَهْوَاءَهُمْ بَعْدَ الَّذِي جَاءَكَ مِنَ الْعِلْمِ مَا لَكَ مِنَ اللَّهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ] { البقرة ۱۲۰ }

سویند بی به خوا ئه گهر په یره وی له هه واو ئاره زووی ئه وان بکهیت و بجیتته سه ر کرده و ته یان دوا ی ئه وه که زانست و زانیاریت بو هاتوو ه یه قینت هه یه که ته نها قورئان و دینی (ئیسلام) راست و په وایه ئیتر چاک بزانه که بی شک هیچ سه ر په رست و چاودیر و کومه ککاریکت له خوا وه بو نابی .

وتم : سه ره تای ئایه ته که پروونه وه ک الله ده فه رمو بیت

[وَلَنْ تَرْضَى عَنْكَ الْيَهُودُ وَلَا النَّصَارَى حَتَّى تَتَّبِعَ مِلَّتَهُمْ]

یه هود و نه سارا لیت رازینابن هه تا شوین ئاینیان نه که ویت ئه مپروش پر به ده نگی هاوار ئه کات جوله که یه ک حوکم بکات به س ژیانم خوشبیت بادیمو کراسی سه ر وه ربیت!! پیم بلین ئه مانه چۆن شوینی ده جال ناکه ون له کاتیک (یه کیه که له میله تی جوله که وه 70 هه زار جوله که ی ئه سفه هان شوینییه که ون) خه لک له برسا ئه مر ن ئه ویش پاره و خواردنی پییه؟ و ژیانیان خوشه کات !!!!.

منیش ئه لیم : [قُلْ إِنَّ هُدَى اللَّهِ هُوَ الْهُدَىٰ]

هه ر ئه وه هیدایه ته که له لایه ن الله وه بۆم هاتوه ئه وه ی پیچه وانه ی بیت له ژیر پیمی دانه نیم گهر چی هه مووخه لکی شوینی بکه ون .

ئیمه سه له ف په رست نین به لکو الله په رستین به شوینکه وتنی سه له ف به لام ئیوه [أَفَرَأَيْتَ مَنِ اتَّخَذَ إِلَهَهُ هَوَاهُ] ئایا تو ئه و که سه ت دیتوو ه که هه واو ئاره زووی خوی ده کرده خواو ده ی په رست ؟! { الجاثية ۲۳ }

يا الله ئەوێ تۆ هیدایەتییە ی کەس ناتوانیت گومرایکات گەرچی هەموو خەڵکی لەدژی پلان
 بگێڕن وەهەر کەس تۆ گومرای بکە ی کەس ناتوانیت هیدایەتی بات گەرچی هەموو
 درووسکراوەکان ئامۆژگاریکاریین .

عوزر به جههل

نه زانین و ته ئویل و ته قلید له سئ سده پیرۆزه که ی ئیسلام به عوزر و مانعی ته کفیر دانه نراوه
 بۆئه صلی دین و کوفری ئاشکرا
 پیغه مبه‌ر { ﷺ } فه رموویه تی
[فَتَعَلَّمُوا وَعَلَّمُوا وَتَفَقَّهُوا وَلَا تَمُوتُوا جُهَالًا فَإِنَّ اللَّهَ لَا يَعْذِرُ عَلَى الْجَهْلِ]
 خۆتان فی‌ربکه‌ن و فی‌ربن وه تی‌بگه‌ن له دین وه نه‌مرن به نه‌زانینه‌وه چونکه الله تعالی عوزر
 نادات له سه‌ر نه‌زانین
{ كنز العمال : ج 10 ص 147 ح 28750 نقلا عن ابن السني عن ابن عمر }

الطبرانی له رافع بن خدیج گێراویه‌یه‌وه
 که بیستویه‌ تی پیغه مبه‌ر { ﷺ } فه رموویه تی
(يَكُونُ قَوْمٌ فِي أُمْتِي يَكْفُرُونَ بِاللَّهِ وَالْقُرْآنِ وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ)
 که سانی‌ک په‌یدا ئه‌بن له ئومه‌ته‌که‌م کافر ئه‌بن به‌الله و قورئان و به‌بئ ئه‌وه‌ی به‌خۆیان بزانی

ئیمامی عمر بن عبدالعزیز فه رموویه تی
 عوزر و بیانوو بۆهیچ که‌سئ نیه له‌لای الله پاش ناردنی پیغه مبه‌ر { ﷺ } که بکه‌وێته
 ناوگومپارییه‌وه له‌به‌ر ئه‌وه‌ی وابزانیت ئه‌وه هیدایه‌ته یاخود وازبه‌یئت له‌هیدایه‌ت له‌به‌ر
 ئه‌وه‌ی وابزانئ گوومپارییه هه‌مووشته‌کان رۆن بونه‌وه وه حوجه‌ش چه‌سپا له‌سه‌رخه‌لک وه
 عوزر برپایه‌وه
(إِنَّهُ لَا عُذْرَ لِأَحَدٍ عِنْدَ اللَّهِ بَعْدَ الْبَيِّنَةِ بِضَلَالَةٍ رَكِبَهَا حَسِبَهَا هُدًى وَلَا فِي هُدًى تَرَكَهُ حَسِبَهُ ضَلَالَةً قَدْ تَبَيَّنَتِ الْأُمُورُ وَتَبَيَّنَتِ الْحُجَّةُ وَانْقَطَعَ الْعُذْرُ)
{ أخرجه محمد بن نصر المروزي في السنة برقم (٩٥) }

ئیمامی عمر فەرموویه تی

عوزر و بیانوو بۆهیچ کهسێ نیه له ئەنجامدانی گومپایه کدا که خۆی به هیدایه تی بزانی و عوزری بۆنیه له وازهینانی له هیدایه ت له بهر ئه وهی ئه و به گومپای ده زانی و هه مووشته کان رۆنکراونه ته وه وه حوجه ش چه سپاوه وه (عوزر برپاوه ته وه) له سه رخه لکی وه سونه ت جه ماعه ت هه موو بابه ته کانی ئاینی رۆن کردۆته وه بۆخه لکی به گشتی وه ته نها شوین که وتن ماوه ته وه له سه رخه لکی . { شهرحی سونه ی بر بهاری ۳ }

سوفیان له ابی زناد له ئیمام **ابن عباس** گێراویه تیه وه فەرموویه تی ته فسیر چوار به شه

به شیکی عه ره ب ده یزانی له وته کانی خۆی
وته فسیری که هیچ یه کی که عوزری بۆنیه به نه زانین
وته فسیری که ته نها زانا کان ده یزانن
وته فسیری که س نایزانی ته نها الله خۆی نه بی و
التفسیر علی أربعة أوجه : وجه تعرفه العرب من كلامها وتفسیر لا یُعذر أحدٌ بجهالته وتفسیر
یعلمه العلماء وتفسیر لا یعلمه إلا الله تعالی ذکره
{ تفسیر الطبری جامع البیان ت شاکر ۷۶ / ۱ }

ئیمام **عمر بن عبدالعزیز** رحمه الله : فەرموویه تی
(لا عذر لأحد في ضلالة ركبها يحسب أنها هدى)

بیانوو و عوزرنیه بۆکه سێ بکه ویته ناو گومپایه وه که وایزانیوه ئه و گومپایه هیدایه ته
{ السنة للمروزي 95 }

ئیمامی **محمد بن نصر المروزی** فەرموویه تی

(وَالْجَهْلُ بِاللَّهِ فِي كُلِّ حَالٍ كُفْرٌ قَبْلَ الْخَبَرِ وَبَعْدَ الْخَبَرِ)

نه زان بون به الله (ته وحید) بێ باوه رپیه پیش هاتنی په یامی خوا و پاش هاتنی په یام
{ تعظیم قدر الصلاة ص 520 (ابن خزیمه له کتابی التوحید ۸۱۷ / ۲) }

له ته فسیری فهموده ی پیغه مبهری خوا { ﷺ } ده لیت

(ولزم الحديث أن من مات وهو يجهل لا إله إلا الله دخل النار مصداقا لقوله تعالى : إلا من شهد بالحق وهم يعلمون قوله تعالى : فاعلم أنه لا إله إلا الله)

مانای فهموده که ئه وه ده گه یه نیت که هه رکه س بهریت ونه زان بیت به (لا اله الا الله) ده چیتته ئاگره وه ئه مهش راستخه ره وهی وتهی الله یه که فهموویه تی ته نها ئه وانه پرگاردنه بن که به هه ق شایه تی به (لا اله الا الله) ئه دهن و مانای (لا اله الا الله) ده زانن وه فهموویه تی باش بزانه که هیچ په رستراویک نیه به هه ق شایه نی په رستن بیت ته نها الله نه بیت

أبو المظفر السمعاني له ته فسیری ئایه تی [وَلَوْ أَلْقَى مَعَاذِيرَهُ] { القيامة ١٥ }

ئه لئی یه کئی له ته فسیره کانی ئه وه یه ئه گهر به هه موو عوزر و هه موو بیانویه که وه بیت هیچی لی وه رناگیریت له بهر ئه وهی عوزری بۆنیه و به لگه و بیانوشی بۆنیه (أَحَدَهُمَا: وَلَوْ جَاءَ بِكُلِّ عَذْرٍ وَأَدْلَى بِكُلِّ حُجَّةٍ أَيْ: لَا يَقْبَلُ مِنْهُ ذَلِكَ لِأَنَّهُ لَا عَذْرَ لَهُ وَلَا حُجَّةَ) { تفسير السمعاني ١٠٥ / ٦ }

ابن جرير الطبري ده لئی (ت 310 هـ) له کتابی تهذيب الآثار

إن من المسلمين من يخرج من الإسلام من غير أن يقصد الخروج منه
که سانی هه ن له موسلمانان له ئیسلام ده رته چن به بی ئه وهی مه به ستیان ئه وه بیت له ئیسلام ده ربچن .

السمعاني ئه لئی

هه موو ئه وشتانه ی که بنچینه ی دینه به لگه کان تیدا هه مووی پرون و ئاشکرایه ئه وکه سه ی له بنچینه کانی دین پیچه وانه ی دین بکات ئه واکه سیکی عیناد و خۆبه گه وره زانه وه واجبه به گومرا دابنریت وه خۆبه ریکردن لئی شهرعی الله یه .

كل ما كان من أصول الدين فالأدلة عليها ظاهرة باهرة والمخالف فيه معاند مكابر والقول بتضليله واجب والبراءة منه شرعاه

(بتصرف من قواطع الأدلة 308/2)

أبو إسحاق ابن منده تهلی

(ذِكْرُ الدَّلِيلِ عَلَى أَنَّ الْمُجْتَهِدَ الْمُخْطِئَ فِي مَعْرِفَةِ اللَّهِ , عَزَّ وَجَلَّ وَوَحْدَانِيَّتِهِ كَالْمُعَانِدِ)
 باسکردنی به لگه کان له سه ره وهی که تهو که سهی هه ول وکوشش ته کات وهه له ته کات
 له ناسینی الله وته وحیدا وهک ته وکه سه وایه که به عینادی وته نقه ست هه له بکات له ناسینی
 الله دا .

{ ابن منده محمد بن إسحاق التوحيد لابن منده ۳۱۴ / ۱ }

ابن جریر الطبري دهلی

له وبه لگانهی که باسکران کردومانه به به لگه
 که هه رکه سیک گه شته هدی بلوغ بوئی نیه جاهل بیت به الله تعالی وه پیویسته بزانیته الله
 عالمه و علمی هه یه و به توانایه و توانای هه یه وه بزانیته الله قسه ده کات وقسهی هه یه (
 که قورئانه قسهی خوا) وه بزانیته الله خالقه و دروستکراو و داهینراونیه وه وتمان هه رکه سی
 جاهل بیت به مه ته وکه سه کافره .
 ((قد دللنا فيما مضى قبل من کتابنا هذا أنه لا يسع أحدا بلغ حد التكليف الجهل بأن الله جل
 ذكره عالم له علم وقادر له قدرة ومتكلم له كلام وعزيز له عزة وأنه خالق وأنه لا محدث إلا
 مصنوع مخلوق وقلنا من جهل ذلك فهو بالله كافر))
 { التبصير في معالم الدين ص 149 }

ئیمامی شافعی رحمه الله فهرموویه تی

لو عذر الجاهل لأجل جهله لكان الجهل خيرا من العلم
 فلا حجة للعبد في جهله بالحكم بعد التبليغ والتمكين
 ته گهر عوزر بو جاهل بهینریتته وه له بهر جه هله که ی تهوا جههل زور خیرتر وباشر بوو له
 زانست چونکه ته وکاته خه لکی به هوئی جه هله وه له ته کلیفه شه رعیه کان ده که وتن
 به لگه وعوزرنیه بو به نده له بهر جههل ونه زانینه که ی له پاش ته وهی که ئیسلامی
 پیگه شتوله ت

{ المنشور في القواعد للزركشي: 17/2 }

قال الله تعالى [يَوْمَ لَا يَنْفَعُ الظَّالِمِينَ مَعَذِرَتُهُمْ] { الغافر ٥٢ }

ابن کثیر له ته فیسری ئه م ئایه ته ئه لی

(يوم لا ينفع الظالمين وهم المشركين معذرتهم أي : لا يقبل منهم عذر ولا فدية)

ئه و پوژهی عوزرو بیانوو سودی نابیت بوسته مکاران - معذرتهم - واتا نه عوزر ونه فدییه یان لی قبول ناکریت

ئهمه ش به لگه یه که خوا عوزرو بیانوو له شیرکی اکبر له که س قبول ناکات

به لگه ش ئه وه یه ئه وان له دۆزه خدا ده لێن

وقال تعالى [إِنَّا كُنَّا عَنْ هَذَا غَافِلِينَ] { الأعراف ١٧٢ }

ئیمه له باره ی ئه م شتانه له بی ئاگیان بوین

[وَ تَقُولُوا إِنَّمَا أَشْرَكَ آبَاؤُنَا مِنْ قَبْلُ وَكُنَّا ذُرِّيَّةً مِّنْ بَعْدِهِمْ أَفَتُهْلِكُنَا بِمَا فَعَلَ الْمُبْلُونَ]

{ الأعراف ١٧٣ }

بیگومان باوو باپیرانمان هاو به شیان بریار داوه له پیش (ئیمه وه) وه ئیمه ش وه چه و نه وه ی

دوای ئه وان بووین ده ی ئایا له ناومان ده به یه به وه ی که باتل و خراپه کاران کردوو یانه .

وه عوزر ده هیئنه وه که ئه وان به هو ی فه توای زانا گه وره کانیان گومر ابون خواش لیان قبول

ناکات

[وَقَالُوا رَبَّنَا إِنَّا أَطَعْنَا سَادَتَنَا وَكُبَرَاءَنَا أَضَلُّونَا السَّبِيلَا] { الأحزاب ٧٦ }

له دۆزه خدا ده لێن ئه ی په روه ردگارمان ئیمه گو ی پر یه لی گه وره و پیشه واکامان بوین ریگه یان

لیمان ویل کرد .

به لکو له دۆزه خیه کان هه یه هیئنه نه زان بوه نه یزانیوه له دونیا له سه ر شیرک بوه وایزانیوه

یه که خواپه رسته بووه بو یه له دۆزه خ سو یئنده خوا ده خوات که ئه وشیرکی نه کردوه

خوا له باره یانه وه ده فه رموی که ده لێن

[وَاللّٰهُ رَبَّنَا مَا كُنَّا مُشْرِكِينَ] { الأنعام ٢٣ }

به الله ی په روه ردگارمان ئیمه هاو به شدانه رنه بوین

وههه یانه به ئین به خوا ئەدات

[ربنا أخرجنا منها فإن عدنا فإنا ظالمون] { المؤمنون ١٠٧ }

ئە ی خوایه دەرمان بێنه له دۆزهخ ئە گەر گهراینهوه بۆشیرک ئەوا ئیمه سته مکارین

ببینه الله هیچ عوزرو بیانو و جههل وتقلیدیکی بۆیان نه کردبه عوزر بۆیه دنیا فورسه تیکه

الله فەرموویه تی

[فمن كان يرجو لقاء ربه فليعمل عملا صالحا ولا يشرك بعبادة ربه أحدا] { الكهف ١١٠ }

جا هەر کەس بە ته مایه به خزمهت پهروه ردگاری بگات (له قیامهتدا) ئەوه با کردهوه ی چاک

بکات وه له په رستنی پهروه ردگاری دا کەس نه کات به هاوبه شی

به لگه یه کی تر له سه ر نه بونی عوزر له شیرکی اکبر

قوله تعالى [فيومئذ لا ينفع الذين ظلموا معذرتهم ولا هم يستعتبون] { الروم ٥٧ }

جا له و پۆژه دا که سانی که سته میان کردوو به هانه هینانه وه سوودیان پێ ناگه یه نێ وه ئەوان

داوایان لێ نا کرێ خوا له خۆیان پازی بکه ن .

ابن کثیر له تهفسیری ئەم ئایه ته ئەلێ

[فيومئذ أي يوم القيامة لا ينفع الذين ظلموا معذرتهم أي اعتذارهم عما فعلوا]

ئەو پۆژه و اتا پۆژی قیامهت سته مکاران بیانوه کانیان سوودیان پێ ناگه یه نیت بیانوده هیننه وه

له سه ر ئەو شتانه ی کردویانه

وقال تعالى [يوم لا ينفع الظالمين معذرتهم ولهم اللعنة ولهم سوء الدار] { غافر ٥٢ }

پۆژێک پاکانه کردنی سته مکاران سوودیان پێ ناگه یه نێ هه موویان نه فره تیان لێ کراوه و

خراپترین جیگایان هه یه

ابن کثیر ده لێ

[يوم لا ينفع الظالمين وهم المشركين معذرتهم أي : لا يقبل منهم عذر ولا فدية]

ئەو پۆژه ی سته مکاران - بریتین له موشریکان - بیانوه کانیان سوودیان پێ ناگه یه نن نه عوزریان

لێ قبوله نه فدییه

البغوي له ته فسیری ئایه ته که ئه لئ

[**یوم لا ینفع الظالمین معذرتهم**] إن اعتذروا عن کفرهم لم یقبل منهم وإن تابوا لم ینفعهم

[**ولهم اللعنة**] البعد من الرحمة [**ولهم سوء الدار**] یعنی جهنم

رۆژیک پاکانه کردنی سته مکاران سوودیان پێ ناگه یه نئ ئه گهر بیانوو بهیننه وه له سهر کوفره کانیان لیان وه رناگیریت وه ئه گهر ته و بهش بکه ن سودی نابیت بۆیان وه نه فره تیان بۆه یه وه دورکه و تنه وه له ره حمه تی خوا وه دۆزه خ شوینیانه که خراپترین جیگایه

مسلم له صحیحه که یدا هیناویه تی

(حَدَّثَنَا يَحْيَى بْنُ أَيُّوبَ وَمُحَمَّدُ بْنُ عَبَّادٍ وَاللَّفْظُ لِيَحْيَى قَالَ حَدَّثَنَا مَرْوَانُ بْنُ مُعَاوِيَةَ عَنْ يَزِيدَ

يَعْنِي ابْنَ كَيْسَانَ عَنْ أَبِي حَازِمٍ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ) فه رموویه تی

(**رَسُولُ اللَّهِ ﷺ**) { فه رمووی **اسْتَأْذَنْتُ رَبِّي أَنْ أَسْتَغْفِرَ لِأُمَّي فَلَمْ يَأْذَنْ لِي وَاسْتَأْذَنْتُهُ أَنْ أَزُورَ**

قَبْرَهَا فَأَذَنْ لِي)

داوام له پهروه ردگارم کرد داوای لیخو شبون بۆدایکم بکه م ریگه ی پێ نه دام به لام داوام لیکرد سهردانی گوهره که ی بکه م ریگه ی پیدام .

{ **باب استئذان النبي ﷺ** } ربه عز وجل في زيارة قبر أمه {

ته ماشاکه ن دایکی پیغه مبه ری خوا { **ﷺ** } به (34) سأل پیش وه حی هاتن بۆ پیغه مبه ر

وه فاتى کرد به لام الله به کافری داناوه و ریگه ی نه داوه پیغه مبه ری خوا { **ﷺ** } داوای

لیخو شبونى بۆبکات

چونکه دینه هه قه که ی عیسا و ابراهیم مابوو ئه و نه گه را خۆی فی ربکات ئه مه ش بوه ئیقامه

حوجه به سهره یه وه

که و اتا ئیقامه حوجه ئه وه یه هه ق هه بیته به لام تو که مته رخه می بکه ی وخوت هه ول

نه دهیت خوت فی ری بکه ی ئه و اتوده بیته کافریک و موژده ی دۆزه خت لئ بیت

[**مَا كَانَ لِلنَّبِيِّ وَالَّذِينَ آمَنُوا أَنْ يَسْتَغْفِرُوا لِلْمُشْرِكِينَ وَلَوْ كَانُوا أُولِي قُرْبَىٰ مِنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمْ**

أَنَّهُمْ أَصْحَابُ الْجَحِيمِ] { **التوبة ١١٣** }

نابئ پیغه مبه ری خوا { **ﷺ** } و باوه رداران داوای لیخو شبوون بۆ موشریکان بکه ن ئه گهر خزمی

نزیکیشان بیت له پاش ئه وه ی که دلیا بوون ئه وانه دۆزه خیین چونکه له سهر کوفرو شیرک

مردون

له سنن ابی داود هاتوه

(حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ إِسْمَاعِيلَ ثنا ابْنُ أُوَيْسٍ ثنا ابْنُ أَبِي الزِّنَادِ عَنْ ابْنِ عُقْبَةَ عَنْ الزُّبَيْرِ
 فەرموویەتی پیغەمبەری خوا { ﷺ } چوو بۆ بنی نجار (فَسَمِعَ أَصْوَاتَ رِجَالٍ مِنْ بَنِي النَّجَارِ
 مَا تَوَا فِي الْجَاهِلِيَّةِ يُعَذِّبُونَ فِي قُبُورِهِمْ)

گوێی لە دەنگی پیاوانیک بوو کە لە جاهیە تدا مردبون و سزائە دران لە ناوگۆرەکانیان .
 وكذلك جاء في كتاب الجنائز - باب السؤال في القبر

ئەمەش دەلیلێکی ڕونە کە اللە عوزری دانەناوە بۆ موشریکانی پیش هاتنی پیغەمبەر
 خۆیان کە متەرخەم بونە ونە گەراون بە دوای دینە هەقە کە ی عیسا بۆیە کە متەرخەم بونیان
 لە گەراڤان بە دوای دینی هەق بوە ئیقامە حوجە بە سەریانەووە واللە سزایانی دا و عوزری پێیان
 نەدا .

ئاممان دینە کە تان لە قوورئان و سونەت و تیگە یشتنی سی سەدە پیرۆزە کە وەر بگرن وازبەینن
 لەوتە ی فلان و فیسار

له الطبقات الكبرى لابن سعد هاتوه

(عَنْ أَبَانَ بْنِ صَالِحٍ , عَنْ عَامِرِ بْنِ سَعْدٍ , لَهُ عَدِيٌّ بْنُ حَاتِمٍ , كَهَات بُولَى پیغەمبەری خوا
 { ﷺ } خاچیکی ئالتونی لە ملدابوو پیغەمبەری خوا { ﷺ } فەرمووی (جوله کە وگاوریەکان
 خواپەرست وزاناکانی خۆیانیان کردبوو بە خوای خۆیان لە جیاتی اللە) { التوبة ٣١ }
 عدي ابن حاتم کە گوێی لە مەبوو وتی واللە جوله کە و گاوریەکان زاناو خواپەرستەکانی خۆیان
 ناپەرستن

رسول الله { ﷺ } : لهوه لامیدا فەرمووی

أَلَيْسَ إِذَا أَحَلُّوا لَهُمْ شَيْئًا اسْتَحْلَوْهُ وَإِذَا حَرَّمُوا عَلَيْهِمْ شَيْئًا حَرَّمُوهُ ؟

ئایا ئەگەر زانا و خواپەرستەکان شتیکیان بۆ حەڵل بکەن ئەوانیش حەڵل ناکەن ؟

وہ گەر شتیکیان لی حەرەم بکەن ئەوانیش ئەوہ حەرەم ناکەن لە خۆیان ؟

عدي کوری حاتم فەرمووی : بلی . بەلی جوولە کە وگاوریەکان حەڵل و حەرەمی زانا و
 خواپەرستەکانیان وەرئەگرن

فَتِلْكَ عِبَادَتُهُمْ رسول { ﷺ } فەرمووی :

دە ی ئەوہ پەرستن ئە نجامدانە بۆ زاناو خواپەرستەکانیان

ته ماشاکه ن یهود ونه صارا نه زان بونه نه یانزانیوه وه رگرتنی حه لال و حه رام له جگه له خوا شیرکه و په رستنی غیری خواجه که چی الله ورسوله که ی یهود ونه صارایان به وه وه سف کرد که زاناو خواجه رسته کانیا ن ده په رستن وموشریکن له م پروانگه یه شه وه وه الله جه هل وته ئویلی نه کردبه عوزر بویان له م پروانگه یه ی که تی که وتن

الامام أحمد له مسنده که یدا فهرموویه تی حدثنا إسماعیل عن خالد الحذاء عن الولید أبي بشر عن حمران عن عثمان فهرموویه تی

فهرموویه تی : **مَنْ مَاتَ وَهُوَ يَعْلَمُ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ دَخَلَ الْجَنَّةَ** رسول {ﷺ}

هه رکه سی به ریّت و زانستی هه بیّت که ته نها الله شایسته ی په رستن و عیبادت بوکړدنه به هه ق نه وا نه وکه سه ده چیتته به هه شته وه .

{ مُسْنَدُ الْخُلَفَاءِ الرَّاشِدِينَ }

واتا گهر زانستی نه بیّت به ته وحید ناچیتته به هه شته وه

مسلم له صحیحه که یدا گیراویه تیه وه

حَدَّثَنَا قُتَيْبَةُ بْنُ سَعِيدٍ حَدَّثَنَا جَرِيرٌ عَنْ هِشَامِ بْنِ عُرْوَةَ لَهُ بَاوَكِيَّةٌ وَهُوَ كَهَيْسْتِیْهِ تَى لَهُ عَبْدُ اللَّهِ

بن عمرو بن العاص ده یفه رموو بیستم پیغه مبه ری خوا {ﷺ} ده یفه رموو

(**إِنَّ اللَّهَ لَا يَقْبِضُ الْعِلْمَ انْتِزَاعًا يَنْتَزِعُهُ مِنَ النَّاسِ وَلَكِنْ يَقْبِضُ الْعِلْمَ بِقَبْضِ الْعُلَمَاءِ حَتَّى إِذَا لَمْ يَبْقَ عَالِمًا اتَّخَذَ النَّاسُ رُءُوسًا جُهَالًا فَسُئِلُوا فَأَفْتَوْا بِغَيْرِ عِلْمٍ فَضَلُّوا وَأَضَلُّوا**)

الله زانست ناگریته وه به گرته وه ی له خه لک به لکو زانست ده گریته وه به نه مانی زانایان تا کو

زانایه ک (**بوخوا سولخاو**) نامینیت خه لکی سه رانیکی نه زان ده که ن به گه وره ی خو یان

وپرسیار له وانه ده که ن نه وانیش فه توایان بوته دهن به نه زانین خو یان گومرانه که ن وخه لکیش

گومرانه که ن . **{ کتاب العلم }**

ته ماشاکه ن نه وه ی به بی علم فتوای دا خو ی گومرکرد نه وانه شی هه ر به جهل ونه زانین

شوینی که وت پیغه مبه ری خوا {ﷺ} ناوی نه وانیشی هه ربه گومربرد و حوکمی له سه ریاندا

ونه یفه رموو نه وان عوزر به جهل وته قلیدیان بو هه یه

رەجالی کوری عەنفو

ئەم رەجالە صحابی بوو پیاویکی نوێژ خوین بوو بەردەوام عبادەتی ئەکرد بەلام کاتیک فتنە ی مورتەدەکان لە دوای وەفاتی رسول الله ﷺ { پویدا ابو بکری صدیق ئەو پیاوێ نارد تا دەعوە ی موسەیلەمە و قەومەکی بکات چونکە رەجال زۆر لەگەڵ رسول الله ﷺ دا بوو وە زانستی زۆر لێ وەر گرتبوو بەلام کە پۆشتە لای موسەیلەمە موسەیلەمە پێژیکی زۆری لێ گرت و پارەو سامانی زۆری پێدا و وتی شوینم بکەوێ نیوێ سامانەکەمت پێ ئەدەم و ئەویش بەوێ هەلخەلەتاو شوین دنیا کەوت بەلام لەوێ خراپتر ئەوێ بوو کە رەجال کاتیک شوین موسەیلەمە کەوت .. چووێ ناو خەلکی و وتی شایەدی ئەدەم من کە هاوێ محمد بووم وە ئەو فەرموویەتی موسەیلەمە شەریکی منە لە پێغەمبەراییەتیدا کاتیک ئەو درۆیە ی بلأو کردەوێ خەلکی زۆر زیاتر شوین موسەیلەمە کەوتن تا وای لێ هات سوپای موسەیلەمە بوو بە ٤٠ هەزار سەرباز ..

مەبەستمان لێرە ئەوێ کە عوزر بۆ ئەو کەسانە نەبوو کە شوین موسەیلەمە کەوتن بەهۆی درۆکە ی رەجالەوێ ئێتر چۆن عوزر بۆ ئەو خەلکە هەبێ کە شوین کوفرو درۆی مەلاو بەناو زاناو تەئویلاتی هەلەو باطل ی ئەم و ئەو ئەکەون و کۆمەلێ کەسیش کە خۆیان بە موسڵمانیکی موحد و اهلی عەقیدە ئەزانن هەر بە عەقیدە عاتفیەکیان عوزرو پاساو بۆ ئەو کافرانە ئەهیننەوێ

بەسەرھاتە کە زۆرەو بە درێژی لە

کتیبی البداية والنهاية باس کراوێ

محمدی کوری عبدالوهاب لەنامە کەیدا بۆ ثنیان بن سعود ئەلێ

فالنهي عن الشرك يستلزم الكفر بالطاغوت ولا إله إلا الله الإيمان بالله وهذا وإن كان متلازماً فيوضحه لكم الواقع وهو أن كثيراً من الناس يقول : لا أعبد إلا الله وأنا أشهد بكذا وأقر بكذا ويكثر الكلام فإذا قيل له: ما تقول في فلان وفلان إذا عبداً أو عبداً من دون الله قال : ما علي من الناس الله أعلم بحالهم ويظن بباطنه أن ذلك لا يجب عليه

{ الرسائل الشخصية 163 }

نه هی کردن له شیرک کوفرکردن به طاغوت پیویست ئەکات وه (لا اله الا الله) باوه پهیئان به خوا پیویست ئەکات وه ئەمه ئەگەرچی پیویستی یه کترن ئەوا واقع بۆتانی پرون ئەکاته وه ئەویش ئەوه یه زۆریک له خه لکی ئەلین ئیمه له گیری الله ناپه رستین وه من شایه تی ئەدهم به وه و وه دان ده نیم به ئەمه وزۆرقسه ی ترده کات به لām ئەگەر پیی بلیت چی ده لیت له باره ی فلان و فلان ئەگەر گیری خوی په رست یان په رستیان له جیاتی الله ؟ پیت ئەلیت من کارم به خه لکه وه نیه خوا ئاگاداره به حالیان وه واگومان ده بات قسه کردن له سه رته وان واجب نیه هه ربویه ئەل

من لم یکفر المشرکین أو شک فی کفرهم أو صحح مذهبهم کفر هه رکه سیک تکفیری موشریکان نه کات یان به گومان بیت له کوفره که یان یان ریگا که یان به راست بزانی کافر بوه

محمد بن عبد الوهاب له (الدرر السنية ج 1 ص 63) ئەل
(الذي نکفر الذي يشهد أن التوحيد دين الله ودين رسوله وأن دعوة غير الله باطلة ثم بعد هذا یکفر أهل التوحيد ويسميهـم الخوارج ويتبين مع أهل القبب على أهل التوحيد)
ئەوکه سه تکفیر ده که ین که شایه تی ئەدات ته وحید دینی خوا و پیغه مبه ره { ﷺ } وه ده شلیت پارانه وه له گیری خوا باتله پاشان له دوا ی ئەوه ش موه حیدان تکفیر ئەکات و ناویان ئەنیت به خوارج وه له گه ل گۆر په رستان ده رده که ویت بۆد ژایه تی موه حیدان .

هه روه ها له **الرسالة التاسعة** ووتویه تی
(وقال صاحب الإقناع أن الهازل بالدين یکفر وأن المبعض لما جاء به الرسول کافر بالإجماع ولو عمل به وأن من دعا علیا بن أبي طالب وادعی فيه الألوهية فإنه کافر ومن شک فی کفرهم فهو کافر فکیف بمن جادل عنهم وادعی أنهم مسلمون وجعلنا خوارج وکفار لما أنکرنا عليهم)

خاوه ن کتیی الاقناع ئەل ئەوکه سه ی گالته به دین ده کات کافر ده بیت وه ئەوه ی رقی له وه بیت که پیغه مبه ر پیی هاتوه کافره به ئیجماع ئەگەر کاریشی پیی بکات وه هه رکه س هاوار له علی بن ابی طالب بکات وه بانگه شه ی خوایه تی تییدا بکات ئەوه کافره وه ئەوه شه ی

بەگومان بێت لە کوفەرەکە ی ئه‌ویش کافرە ئه‌ی چیجای دەمه‌ دەمیان لە سەربکات و بلیت
ئەوان موسلمانن و ئیتمەش بکاته خەوارچ و کافر بەهۆی انکاری کردنمان لەوان .

تیگه یشتن له حوجه

ئایا تیگه یشتن له حوجه مهرجه بۆبون به به لگه له سه رخاوه نه که ی ؟
یان به س گه یشتنی حوجه که ده بیته به لگه له سهریان ئه گه رچی له مه به ستی ئایه ته کانیش
تی نه گهن ؟

وه لām - ئیمه دوو جوړه تیگه یشتنمان هه یه

وه دوو جوړه بیستمان هه یه

وه دوو جوړه هیدایه تمان هه یه

الله تعالی ئه وهی جیگیر کردوه که کافران جوړیکی بیستن و عه قل و هیدایه تیان هه بووه به لām
جوړه که ی تری لیان نه فی کردوه

جاجوړی یه که م که الله جیگیری کردوه له سه ر کافران که ئه وان ده بیستن وه عه قلیان هه یه
وهیدایه تیان پیشان دراوه ئه م جوړه یان ده بیته حوجه و به لگه به سه رخاوه نه کانیه وه
که ئه گه ر نه بنه یه کخواپه رست

به لām جوړی دووهم له عه قل و بیستن و هیدایه ت که کافران لیی بی به ش بون ئه مه یان ئه و
عه قل و بیستن و هیدایه ته یه که خاوه نه که ی ده خاته ناودین و به جوانی له دین تیده گات وکاری
پی ده کات

بۆ رونکردنه وهی زیاتر له سه ر ئه و قسانه مان بیستن دوو بیستنه

۱ - بیستنی هه ست پیکردن

ئهم جوړه بیستنه الله باسی کردوه که کافران گوئیان له قورئان ده بوو

[وَإِذَا تَنَالَىٰ عَلَيْهِمْ آيَاتُنَا قَالُوا قَدْ سَمِعْنَا لَوْ نَشَاءُ لَقُلْنَا مِثْلَ هَذَا إِنْ هَذَا إِلَّا أَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ]

{ الأنفال ۳۱ }

وه کاتیک که ئایه ته کانی ئیمه یان به سه ردا ده خوێنێته وه ده لێن : بیستمان ئه گه ر همان
ویستایه وینه ی ئه و ئایه تانه مان ده ووت ئه مه هیچ نی یه جگه له ئه فسانه ی پیشینان نه بیته
بۆیه ئه و بیستنه ده بیته به لگه له سهریان ئه گه رچی ملکه چیشی نابن

بەلام جۆری دووهم ئەو بیستنهیه خاوەنەکە ی دەکاتە موەحید بۆیه هەرکەس ئایەتی بیست
ئێقامە حوجە کراوە ئەگەرچی تەنھا بەس ئایەتی بیستبێت

جۆری دووهم

۲ - بیستنی قبول کردن و وەلامدانەوهی بانگەوازی خوایی کە کافران ئەم بیستنهیان نیە
قوله تعالى [وَلَوْ عَلِمَ اللَّهُ فِيهِمْ خَيْرًا لَأَسْمَعَهُمْ وَلَوْ أَسْمَعَهُمْ لَتَوَلَّوْا وَهُمْ مُعْرِضُونَ]
{ الأنفال ۲۳ }

و ئەگەر خوا بیزانیایە چاکەیهک لەو (کافرانەدا) هەیه بێگومان وای لێ دەکردن بیستنی
ئەگەر خوا (فەرمانی خۆی) پێ بیستنایه هەر پڕوویان وەردەگیرا و ئەوان هەر گۆی پێ
نەدەرن .

وە الله باسی دۆزەخیهکان دەکات کە لە دۆزەخدا دەلێن
[وَقَالُوا لَوْ كُنَّا نَسْمَعُ أَوْ نَعْقِلُ مَا كُنَّا فِي أَصْحَابِ السَّعِيرِ] { الملک ۱۰ }
وە وتیان ئەگەر قسە ی (پیغەمبەرەکان) مان بیستنایه یا تیبگەشتینایه ئەمڕۆ لە هاورپایانی
دۆزەخ نە دەبووین .

بۆیه بێنن ئەوان قسە ی خوا و پیغەمبەرەکان دەبیست وەک بیستن بە گۆییەکانیان جائەو
بیستنه بوە بەلگە لەسەر یان و عوزریان بۆ ئەگەرچی بیستنه کە یان تەنھا بیستن بوو لێ
تێنەگە یشتن
کەواتا بەس گە یشتنی حوجە دەبێتە ئێقامە حوجە گەرچی لێشی تێنەگات

بەهەمان شیوەش ئەقل دوجۆره

یەكەم - ئەو ئەقلەیه کە خاوەنەکە ی دەتوانێت لەقورئان تیبگات بەلام ئەو تیبگە یشتنه وای لێ
ناکات بێتە موەحید ئەمەش لەناو کافران هەبو و ئەمەش بوە حوجە بەسەر یانەو ئەگەرچی
ئەقلی تیبگە یشتنیان نەبوە هۆی ئەو هە ی بێنە عبدیکی موەحید

قال تعالى [أَفَتَطْمَعُونَ أَنْ يُؤْمِنُوا لَكُمْ وَقَدْ كَانَ فَرِيقٌ مِنْهُمْ يَسْمَعُونَ كَلَامَ اللَّهِ ثُمَّ يُحَرِّفُونَهُ مِنْ بَعْدِ مَا عَقَلُوهُ وَهُمْ يَعْلَمُونَ] { البقرة ٧٥ }

جا ئایا به ته مان (ئه ی موسولمانینه) که (جووله که) بپروا بیئن به ئایینه که تان له کاتیک دا که دهسته یه ک له وان فهرمووده ی خویان ئه بیست (له ته ورات) که چی له پاش تیگه یشتنی دهستکاریان ده کرد وه ئه وان دهشیانزانی که کاریکی نارپه وایه الله ئه وه ی باسکرد که کافرانیکی وته ی خوا ده بیستن به لام بیستنی وه لامدانه وه یان نه بوو بویه عوزریان بۆنیه وه کافرانیکی له وته که ی خواش تیگه شتن به لام تیگه شتنه که یان نه یانی هیئایه سه رته وحید ئه م تیگه شتنه ش له سهریان بوه حوجه

جووری دوهمی ئه قل ئه وه ئه قله یه که تیده گات و بانگه وازه که ی خوا قبول ده کات وه ک خوی که کافران ئه م جووره ئه قله یان نیه قوله تعالى [وَقَالُوا لَوْ كُنَّا نَسْمَعُ أَوْ نَعْقِلُ مَا كُنَّا فِي أَصْحَابِ السَّعِيرِ] { الملک ١٠ } وه وتیان ئه گهر قسه ی (پیغه مبه ران) مان بیستایه یاتیبگه شتیئایه ئه مپرو له هاوړپییانی دۆزه خ نه ده بووین .

لیره دا الله نه فی ئه و ئه قله ده کات که تیئنه گه یشتونه پپی چونکه تیگه شتنه که یان ئه وه نه بوو وه لامی بانگه وازی خوا بده نه وه ئه وه ش نه بوه عوزربۆیان

وه هیدایهت دووهیدایه ته

جووری یه که م

هیدایه تی رپنمای کردن ئه م هیدایه ته ش پیشان کافران دراوه که قورئانیان ده بیست به لام بیستن و بینینی ئه و رپنمایانه نه بوه هو ی ئه وه ی به پپی ئه و هیدایهت ورپنمایانه ی خوا بچنه رپوه به لکو کاریان به وهیدایه ته نه کرد که خوا بو ی دابه زانندن جا هیدایه تی ئیرشاد ده بیته به لگه له سهریان

به لگه ش له سه ره وهی هه مووکافران ئەم هیدایه ته دراون
 قال تعالی : [وَأَمَّا ثَمُودُ فَهَدَيْنَاهُمْ فَاسْتَحَبُّوا الْعَمَى عَلَى الْهُدَى] { فصلت ۱۷ }
 وه هۆزی ته موودمان پښموونی کرد به لام ئەوان زیاتر چه زیان له کویری کرد تاشاره زایی و
 پښموونی جا بویه هه وره بروسکه ی سزای پيسواکه ر لئ ی دان به هۆی ئەو
 (خراپانه وه) که ده یانکرد .

هیدایه ت لیره دا مه به ست ناردنی به لگه کانی خوايه به لام ئەوان شوینی نه که وتن

وقوله تعالی [وَإِنَّكَ لَتَهْدِي إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ] { الشوری ۵۲ }
 ئە ی محمد { ﷺ } تۆ هیدایه تی خه لکی ئەده ی بۆ سه رپښگای راست . هیدایه ت لیره دا واتا
 پښگا بۆ خه لک پون ده که یه وه مه به ست پښی هیدایه تی قبول و توفیق نیه

جوړی دووهم هیدایه تی قبول کردن و ملکه چی نواندن
 قال تعالی [إِنَّكَ لَا تَهْدِي مَنْ أَحْبَبْتَ وَلَكِنَّ اللَّهَ يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ] { القصص ۵۶ }
 ئە ی محمد { ﷺ } تۆ ناتوانی هیدایه تی ئەوانه بده ی که خوشت ده وین (خوش ویستنیکی
 خزمانه نه وه ک شه رعیانه) به لکو الله هیدایه تی هه رکه سی ئەدات که خۆی بیهوئ .

ئەم هیدایه ته پښی ده وترئ هیدایه تی ملکه چ بون و قبول کردنی هیدایه ت ئەمه ش کافران لئ
 بی به شن و ته نها موه حیدان هه یانه

قال تعالی [لَيْسَ عَلَيْكَ هُدَاهُمْ وَلَكِنَّ اللَّهَ يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ] { البقرة ۲۷۲ }
 الله پونی ده کاته وه که پیغه مبه ر { ﷺ } له سه ری نیه هیدایه تی خه لک بدات به لکو خوا
 هیدایه ت ئەدات .
 هیدایه ت لیره دا به مانای هیدایه تی ملکه چ بون دیت .

که واتا الله بیستن و ئەقلی تیگه شتن و هیدایه تی به کافران داوه
 وه ئەوه ش بۆ ته ئیقامه حوجه به سه ریانوه
 به لام ئەقل و بیستن وهیدایه تی وه لامدانه وه ته نها اهلی ئیمان هه یانه

که واتا تیگه شتنی موشریکان بۆ حوجهی خوایی جیاوازه له تیگه شتنی اهلی ته وحید بۆیه ش
ئه وان گه یشتنی حوجه پێیان به لگه یه له سهریان ئه گهرچی به وشپوهش لێی تینه گهن که اهلی
توحید لێی تیگه یشتوون .

ابن القيم ئه لێ : ولهذا نفی سبحانه عن الکفار الأسماع والأبصار والعقول لما لم ينتفعوا بها
هه ربۆیه الله تعالی بیستن و چاو ئه قل له سه رکافران نه فی کردوو ه چونکه سودی پێ
نه گه یاندن

وقال تعالى [وَجَعَلْنَا لَهُمْ سَمْعًا وَأَبْصَارًا وَأَفْئِدَةً فَمَا أَغْنَى عَنْهُمْ سَمْعُهُمْ وَلَا أَبْصَارُهُمْ وَلَا
أَفْئِدَتُهُمْ مِنْ شَيْءٍ إِذْ كَانُوا يَجْحَدُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ وَحَاقَ بِهِمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ]
{ الأحقاف ٢٦ }

سویند به خوا ئه وهی به وان (گه لی عاد) مان دابوو (له سامان و ده سه لات) به ئیوه مان
نه دابوو وه گوێ و چاوو دلمان پێ دابوون به لام سوود و که لکی پێ نه گه یاندن نه گوێ و نه
چاوو نه دلپان هیچ سودی بۆیان نه بوو چونکه ئه وان باوهریان به نیشانه کانی خوا نه بوو
وه بۆیان هات ئه و سزای گالته یان پێ ده کرد .
(بینه الله سزای دان چونکه چاو ئه قل و بیستنیان وای لێ نه کردن له په یامه که ی خوا تی
بگهن)

وقال تعالى [وَلَقَدْ ذَرَأْنَا لِجَهَنَّمَ كَثِيرًا مِنَ الْجِنَّ وَالْإِنْسِ لَهُمْ قُلُوبٌ لَا يَفْقَهُونَ بِهَا وَلَهُمْ أَعْيُنٌ لَا
يُبْصِرُونَ بِهَا وَلَهُمْ آذَانٌ لَا يَسْمَعُونَ بِهَا أُولَئِكَ كَالْأَنْعَامِ بَلْ هُمْ أَضَلُّ أُولَئِكَ هُمُ الْغَافِلُونَ]
{ الأعراف ١٧٩ }

وه سویند به خوا به راستی دروستمان کردوو بۆ دۆزه خ زۆریک له جنۆکه و ئاده می دلپان
هه یه به لام پێی تیناگهن (له راستی) و چاویان هه یه (هه قی) پێ نابین و گوێ یان هه یه
(هه قی پێ) نابستن ئه وانه وه ک ئاژه ل و (چوار پێ) وان بگره خراپتر و گومراترن (له
ئاژه ل) هه ر ئه وانه ن بێ ئاگیان .

بۆیه ئهوان بههۆی ئهوشتانهوه هیدایهتی داواکراویان پێی جێ به جێ نه کرد ئهوا وهک ئهوه وایه ئهوههستانهیان نه بیته ههروهک الله فهرموویهتی

[صُمْ بُكُمْ عُمِّي فَهُمْ لَا يَعْقِلُونَ] { البقرة ۱۷۱ }

ئه مانه که پرن لالێن (له وتنی قسهی دروست) کوێرن (له بینینی پێی ی راست) بۆیهتی ناگهن و ژیر نین . { مفتاح دار السعادة 101 / 1 }

بۆیه بهشیوهی گشتی ئیقامه حوجه بریتیه لهگه یشتنی ئیسلام به مروفه کان وه مروفه کانیش خاوهن ئه قل و بیستن ده توانن له وپایامه ی خوا تی بگهن به وشیوه ی خوا دهیهوئ به لام مروفه کان پشتیان هه لکردوه له دینی خوا ئه وه له م حاله ته تینه گه شته که یان نابێ به عوزر بۆیان چونکه کتابی خوا له بهرده ستیانه به هه موو زمانێ ته فسیرکراوه به دهنگ و به رهنگ بۆیه خه لک چی بیانویه کی بۆهیه و چ عوزرێکی بۆماوه ته وه ؟

گومان (شوبهه ی) خاوهن کوفر پێگرنیه بۆته کفیرکردن

ئه وه تا پێغه مبه ری خوا { ﷺ } رونی کردۆته وه بۆمان که که سی به گومانه وه کوفر بکات کافره وگومانه که شی نابێته عوزر بۆی

ئه گه ر گومان مانعی ته کفیریته ده بیته ئه و موسلمانانه ی ده بنه شوینکه ته ی ده جال ته کفیرنه کرین چونکه ده جال گومانیان بۆدروست ئه کات ده یسه لمیته گوايه ئه وه هقه

الإمام أحمد رحمه الله ڕیوایه تی کردوه فهرموویه تی

حدثنا أبو أمية حدثنا محمد بن سابق حدثنا إبراهيم بن طهمان عن أبي الزبير عن جابر فهرموویه تی { ﷺ } فهرموویه تی

[يَخْرُجُ الدَّجَالُ فِي خَفَقَةٍ مِنَ الدِّينِ ، وَإِدْبَارٍ مِنَ الْعِلْمِ] { المسند ۲۳ / ۲۱۰ }

ده جال ده رده چیت له وکاته دا که دین و زانست شاراوه بونه

له المستدرک دا هاتوه

پیغه مبهری خوا { ﷺ } فهرموویه تی

(إِنَّ الدَّجَالَ لَوْ خَرَجَ فِي زَمَانِكُمْ لَرَمْتَهُ الصَّبِيَّانُ بِالْخَذْفِ وَلَكِنَّ الدَّجَالَ يَخْرُجُ فِي بُغْضٍ مِنَ النَّاسِ وَخِفَّةٍ مِنَ الدِّينِ وَسُوءِ ذَاتِ بَيْنٍ)

ئه‌ی هاوه‌لان گهرده‌جال له‌ناوئیه‌دا دهر‌بچیت ئه‌وا مندا‌لان به‌ردبارانیان ده‌کرد به‌لام ده‌جال له‌کاتی شاراهه‌بونی دیندا دهرده‌چیت

الإمام أحمد (19118) وأبو داود (3762) والحاكم (531/4) ریوایه‌تیان کردوه له‌ عمران

بن حصین رضي الله عنه له پیغه مبه‌ره‌وه { ﷺ } فهرموویه تی

[مَنْ سَمِعَ بِالدَّجَالِ فَلْيَنَأْ - يبتعد - مِنْهُ فَإِنَّ الرَّجُلَ يَأْتِيهِ يَتَّبِعُهُ وَهُوَ يَحْسِبُ أَنَّهُ صَادِقٌ بِمَا يُبْعَثُ بِهِ مِنَ الشُّبُهَاتِ]

هه‌رک‌س هاتنی ده‌جالی بیست بالیی دور‌بکه‌وئیه‌وه چونکه‌ پیاوی واهه‌یه ده‌چیت بۆلای ده‌جال وشوینی ده‌که‌وئیت و واگومان ده‌بات ده‌جال راستگوویه له‌به‌ر زۆری ئه‌و گومانانه‌ی که‌ده‌جال پییه‌ تی .

جا کوفرکردنی به‌هۆی جه‌هل وگومان نه‌بوه مانع کافربونی چونکه‌ خوا پیغه مبه‌ری نارد تاکو که‌س عوزری نه‌میئیت

یه‌کئ له‌شوبه‌هه‌ گه‌وره‌کانی ده‌جال بریته‌له‌ زیندوکردنه‌وه‌ی مردوو وه‌ گه‌وره‌ی ئه‌م شوبه‌یه‌ش نابیتته‌ مانعی تکفیر ئه‌ی ئیتر که‌سئ شوین شوبه‌یه‌ی عه‌قلی مرۆفه‌کان بکه‌وئ چۆن ئه‌وشوبه‌یه‌ ده‌بیته‌ مانعی تکفیر !

پیغه مبه‌ر { ﷺ } فهرموویه تی

[وَإِنَّ مِنْ فِتْنَتِهِ أَنْ يَقُولَ لِأَعْرَابِيٍّ أَرَأَيْتَ إِنْ بَعَثْتُ لَكَ أَبَاكَ وَأَمَّاكَ أَتَشْهَدُ أَنِّي رَبُّكَ ؟ فَيَقُولُ : نَعَمْ فَيَتَمَثَّلُ لَهُ شَيْطَانَانِ فِي صُورَةِ أَبِيهِ وَأُمِّهِ فَيَقُولَانِ يَا بُنَيَّ اتَّبِعْهُ فَإِنَّهُ رَبُّكَ]

له‌فیتته‌ی ده‌جال ئه‌وه‌یه ده‌جال به‌که‌سیکی ئه‌عرابی ده‌شته‌کی (واتا نه‌زان ونه‌خوینده‌وار) ده‌لئیت ئایا ئه‌گه‌ر باوک ودایکت زیندوبکه‌مه‌وه‌ شایه‌تی ئه‌ده‌ی من خوای تۆم ؟

دهلّیت به لّی

جا شهیتان دیت له سهر شیوهی دایک وباوکی ودهلّین کورم شوینی بکه وه ئه وه خوای تویه .
{ رواه ابن ماجه برقم 4067 . (صحيح الجامع الصغير / حديث رقم 7752) }

جائه و شوبهه گه وره یه نایته مانع بۆته کفیری نه خوینده وارێك کاتێ که سێ ترده کاته خوای
خۆی

ئه ی چۆن جههل عوزره بۆکه سێ قه بر ده کاته خوای خۆی وده یه رستی ؟
چۆن عوزر هه یه بۆکه سێ پیاوانی یاسا ده کاته خوای خۆی وده یان په رستی له گوێرایه لیکردندا ؟
چۆن عوزره یه بۆکه سێ گهر خوا نه ناسیت و نه زانی سیفه ته کانی خوا چیه ؟

یاخود گه رێپوه له وسه رده مه ش بن ده لّین ئه وانه عوزریان بۆهه یه ؟
یاخود ده لّین خه لکی بۆپاره شوین ده جال که وتون وباوه پریان پێی نیه و کافرین !

چونکه ته نانه ت رسول الله عوزری نه داوه به وانه ش واده جال به درۆده خه نه وه به س له بهر
پاره و دونیا وشوینی ده که ون ئه وانه شی تکفیر کردوه ئه ی رهنگه مه دخه لیه ک له و کاته دا بلّیت
کا که ئه مانه باوه پریان به ده جال نیه به س به کردار بۆدوینا شوینی که وتونه کاره که یان کفر دون
کفره

أبو نعیم ده لّیت حدیثا عبدة بن سلیمان عن هشام بن عروة عن وهب بن کيسان عن عبيد
بن عمير الليثي

پێغه مبه ری خوا { ﷺ } [يَخْرُجُ الدَّجَالُ فَيَتَّبَعُهُ نَاسٌ يَقُولُونَ : نَحْنُ نَشْهَدُ أَنَّهُ كَافِرٌ وَإِنَّمَا
نَتَّبَعُهُ لِنَأْكُلَ مِنْ طَعَامِهِ وَنَرَعَى مِنَ الشَّجَرِ فَإِذَا نَزَلَ عَصْبُ اللَّهِ نَزَلَ عَلَيْهِمْ جَمِيعًا] الفتن
ده جال ده رده چیت وخه لکیک شوینی ئه که ون وده لّین ئیمه شایه تی ئه ده ین ده جال کافره
به لام ئیمه بۆخواردنی ئه وه ی پێه تی له خواردن جا که سزای خوا دا به زیت به سهر
هه ره هه موویاندا دئه به زیت .

ئه وانه ی شوین ده جال ده که ون رسول الله ﷺ { هه موویانی تکفیر کردوه بی جیاوازی نیوان جاهل وعالم

بی جیاوازی نیوان ئه وه ی باوه ری پییه تی یان ئه وه ی له به ردونیا شوینی که وتوه

پیغه مبه ری خوا { ﷺ } فه رموو یه تی ده جال ناتوانی بجیتته ناو مه دینه بویه الله سی جار مه دینه ده جوینتی

(فیخرج إلیه کل کافر و منافق) . { رواه البخاری }

هه موو کافر ومونا فقیک ده رده چیت بۆلای ده جال .

که واتا موسلمان نیه شوین ده جال که وی رسول الله هه موویانی به کافر ومونا فقی ناوبرد

ئه گهر له هه ربابه تیکدا جه هل مانعی تکفیری بی ئایا هه موو جه هلی مانعی ته کفیره ؟

ابن تیمیه : ئه لی

إن العذر لا يكون عذرا إلا مع العجز عن إزالته وإلا فمتى أمكن الإنسان معرفة الحق فقص فيه لم يكن معذورا . [رفع الملام عن الأمة]

الأعلام ص 114 مجموع الفتاوى (280/20)

عوزر نابیتته عوزر ئیلا مه گهر توانای نه بیته ئه و عوزره له سه رخوی لابات وه ئه گهر مروث له توانایدا هه بوو فیری هه ق بیته به لام خوی که مته رخه می تیدا کرد ئه و عوزری بۆیه .

ابن القيم : ئه لی

فإن حجة الله قامت على العبد بإرسال الرسول وإنزال الكتب وبلوغ ذلك إليه وتمكنه من العلم به سواء علم أو جهل. فكل من تمكن من معرفة ما أمر الله به ونهى عنه فقص عنه ولم يعرفه فقد قامت عليه الحجة.. مدارج السالكين (-1/305)

حوجه ی الله جیگیربوه به سه ربه نده کان به ناردنی پیغه مبه ران ودابه زینی کتیبه کان وگه شتنی کتیب به به نده کان وه بونی توانایی تییدا که خوی فیری ئه و دینه بکات جایه کسانه خوی فیربکات یان جاهل بیته هه رکه سیک له توانای هه بیت فیری فه رمان ونه هیه کانی الله بیته به لام که مته رخه می بکات خوی فیرنه کات ئه و که سه ئیقامه حوجه کراوه .

أبو عبد الله المقري المالكي (759هـ) : ئه لئ

أمر الله عز وجل العلماء أن يبينوا ومن لا يعلم يسأل فلا عذر في الجهل بالحكم ما أمكن التعلم { القواعد (412/2) للمقري } .

الله تعالى فهرومانی کردوه که زانایان دین رُون بکه نه وه وه ئه وه که سه ی جاهله پرسیارده کات وه عوزرنیه به نه زانی به حوکم مادام بتوانیت خو ی فیربکات .

محمد بن صالح العثيمين که شیخی مه دخه لیه کانه ئه لئیت

الجهل الذي كان من صاحبه تفريط في عدم التعلم مثل أن يعرف أن هناك شيئاً يخالف ما هو عليه ولكن يفرط ويتهاون : فحينئذ لا يعذر بالجهل دروس وفتاوی الحرم المکی (عام 1411هـ شریط 9 وجه أ) .

ئه وه جه هله ی که خاوه نه که ی خو ی که مته رخه می ده کات له فیربون بوئمونه بزانی لیره که سانیک هه ن پیچه وانیه ئه وه ن که ئه وه له سه ریه تی ئه م خو ی که مته رخه م بیت ئه وه له م حاله ته عوزر به جه هلی بوئیه .

تیبینی وته که ی نابیته به لگه له باره ی شیرک و کوفری ئاشکراوه چوونکه ئه وه که سه ی بکه ویتته ناو کوفر و شیرکی گه وره وه ئه گهرچی حه قیشی پینه گات ئه وه هه ر کافره . بوئیه ش ووته ی ئه وم هیتا مه دخه لیه کان به شیخی خو یانی ئه زانن له مه ش شوینی نه که وتوون .

عبدالعزیز بن باز ئه ویش شیخیکی مه دخه لیه ئه لئیت

بیروباوه ر گرنه گترین بابه ته وه گه وره ترین واجبه جاهل بون به م بیروباوه ره نابیته عوزر به لکو واجبه له سه ری خو ی فی ر ئه وبابه تانه بکات وخو ی به رچاو رۆشن بکات وه عوزری بوئیه که بلئیت من نه زانم له کاتیکدا له ناو موسلماناندا ده ژئیت و کتابی خوا و وسونه تی پیگه شتوه به لکو ئه م که سه پی ئه وترئ پشت هه لکه ر و بی ئاگا ونه زان کراوه به م بابه ته گه وره یه (که ته وحیده) عوزری بوئیه وه ک الله فه رموو یه تی [تَحَسُّبُ أَنْ أَكْثَرَهُمْ يَسْمَعُونَ أَوْ يَعْقِلُونَ إِنَّ هُمْ إِلَّا كَالْأَنْعَامِ بَلْ هُمْ أَضَلُّ سَبِيلًا] { الفرقان ٤٤ }

(برنامج نور علی الدرب شریط رقم 9. (مجموع فتاوی ومقالات ابن باز 398/9)

ئیستابا پرسین خه لکی ئەمپۆ کێیان جههله که یان به عوزردائه نریت ؟
که جههل بوون به ته وحید کوفره پیش هاتنی وه حی و دوای هاتنیشی

کتاب وسونه تیان پیگه یشته

کتاب وسونه ت تهفسیر وشه رح کراوه به کوردی به فارسی به ئنگلیزی
ته نانه ت کویریش عوزری بۆنیه چونکه ده توانی تهفسیری قورئان وسونه ت به دهنگ
به یدابکات وگوئی لی بگریت

ته نانه ت پیره میرده کانیش عوزریان بۆنیه گهر بلین خوینده واریمان نیه ئەی بۆتائیستا
تهفسیریکی قورئانت گوئی لی نه گرتوه ؟ بۆچی بوخاری و مسلم ت گوئی لی نه گرتوه ؟
که واتا که مته رخه میه که له خۆیانه ئەگینا ده توانن خۆیان فیربکه ن جاکه جاهلن و خۆیان
فیرناکه ن ئیتر عوزری چیان بۆدانیم ؟

ئەی چجای سه رکرده کان که هه موو زمانن ده زانن ولات ولات ده گه رپن هه موو کتییی سیاسی
ده خویننه وه ئەی ناتوانن تهفسیری قورئان وسونه ت بخویننه وه ؟ بیگومان ده توانن به لام
خۆیان که مته رخه من که واتا چی عوزریکیان بۆدانیم ئەوه تا به به لگه پروومان کردوه گه رخوی
که مته رخه م بیته ئەوا ئیقامه حوجه کراوه ئایا ئیقامه حوجهی تر هه یه دوای ئیقامه حوجه ؟

تیبینی جههل له بابه تی خه فی ده بیته عوزر به لام بۆکه سیک که نه توانی له سه رخوی لابdat
به لام خه لکی ئەمپۆ له بابه ته خه فیه کانیش عوزریان بۆنیه چونکه زانست به ربلاوه وخه لک
خوی که مته رخه مه

به لام جههل له بابه ته ئاشکراکان عوزری بۆنیه بۆکه سی که به دوای هه قیش ئەه گه رپت به لام
نایدۆزیته وه ئەمه له دونیاش بۆی نابیته عوزر هه رکافره له دونیا پیی ده وتری کافربه لام
له قیامه ت الله تاقی ده کاته وه

[سَيَقُولُ الَّذِينَ أَشْرَكُوا لَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا أَشْرَكْنَا وَلَا آبَاؤُنَا] موشریکان ئەیانووت: ئەگه ر خوی
گه وره ویستی لی بوايه نه ئیمه و نه باوک و باپیرانیشمان شه ریکمان بۆ خوا دانه ئەنا [وَلَا
حَرَمًا مِنْ شَيْءٍ] وه هیچ شتیکیشمان له سه ر خۆمان حه رام نه ئەکرد هه موو ئەو خراپانه ی که
ئەیان کرد دایانه پال خوی گه وره [كَذَلِكَ كَذَّبَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ] به م شیوازه موشریکانی

پیش ئەمانیش ئاوا درۆیان ئەکردو درۆیان ئەدایه پال خواو پیغه مبهری خوا { ﷺ } [حَتَّى
 ذَاقُوا بَاسَنَا] تا سزای ئیمه یان چهشت تا خواى گه وره سزای بۆیان دابه زاند [قُلْ هَلْ عِنْدَكُمْ
 مِنْ عِلْمٍ فَتُخْرِجُوهُ لَنَا] ئەى محمد { ﷺ } پێیان بلّی : ئایا هیچ زانیاریه کتان ههیه تا بۆمانى
 ده رکهن و ئاشکرای بکهن له سهر ئەم شتانه و خواى گه وره رازیه بهم کارانه ی ئیوه [إِنْ تَتَّبِعُونَ
 إِلَّا الظَّنَّ] ئیوه هیچ زانیاریه کتان نیه و ته نها شوینی گومان و خه یال که وتوونه [وَإِنْ أَنْتُمْ إِلَّا
 تَخْرُصُونَ] وه ته نها وه هم و گومان و درۆو خه ملاندیکه خۆتان داتانناوه

{ الانعام ۱۴۸ }

[قُلْ فَلِلَّهِ الْحُجَّةُ الْبَالِغَةُ] ئەى محمد { ﷺ } پێیان بلّی : حوجه و به لگه ی یه کلاکه ره وه لای
 خواى گه وره یه که به سه رتاندای جیگیرى کردوو به بۆیه هیچ که سیك به لگه و بیانوی نیه له
 کوفرو تاوانکردندا [فَلَوْ شَاءَ لَهَدَاكُمْ أَجْمَعِينَ] ئەگه ر ویستی لى بوايه هیدایه تی هه مووتانى
 ئەدا به لام خۆتان پێگای هیدایه ت ناگره به رو لێی لائهدهن { الانعام ۱۴۹ }

پێم سه ره که سیك ئەو ئایه ته بخوینیتته وه وه هر بلّیت عوزر هه یه بۆ که سیك که ده که ویتته
 کوفره وه

ئایا هیچ بابەتێت عوزر تێیدا قبوڵە

ئایا لە هیچ بابەتێ عوزری تیا قبول نیه یان تەنھا لە ئەصلی تەو حید عوزرنیه ؟

وەلام - بە ئی لە اصلی تەو حید و دین عوزرنیه بە هیچ جوړی و اتا هەرکاری اصلی دین هەلبووە شینتەو عوزری بۆنیه

واتا کەسێ شەریک بۆالله دابنیت یان پشتگیری کافران بکات یان جەحدی نوێژ و واجبات بکات عوزری بۆنیه چونکە ئەوشتانە پێویستکارون عبد شارەزای لێی هەبیت و خۆی فێربکات و بەمەرجی موسلمان بون دانراو ئەمە پێی دەوتری بابەتە ئاشکراکان کە عوزری تیا قبول نیه

بەلام ئەوکارانە ی کە کوفرن و خاوەنە کە ی پێ کافر دەبیت بەلام عوزری بۆهە یە دوا ی پونکردنەو تەکفیر دەکری ئەمەشیان بۆ ئەو کە سەنە یە کە یە کخوایە رستن هیچ کوفر و شرکیان نیه بەلام نازانی خوا دەستی هە یە ئەمە دوا ی پونکردنەو گەر ملکە چ نەبوو تە کفیر دەکری ئەمە پێی دەوتری بابەتی شاراو و اتا وەک تەو حید و موالات ئاشکرا و دیارنیه

یان نازانی خوا قەچی هە یە ئەمانە دوا ی پونکردنەو ئەگەر اثبات ئەو سیفە تە نە کەن بۆخوا ئەوا تە کفیر دەکری هەلبەت ئەمە بۆ خەلکێک کە بە گران زانستی شەری دەسکەوێت

ابن تیمیە لە **مجموع الفتاوی (54/4)** ئەلێ

ئەو ئەگەر لە بابەتە شاراو کان بێت بە خاوەنە کە ی ئەوتری کە سێکی هەلە کار و گومراییە و ئیقامە حوجە نە کراو کە تا پێی کافر بێت بەلام هەندێ لە وکۆمەلانی دە کەوێتە ئەو کوفرانە ی کە پون و ئاشکران کە عامە ی موسلمانان و زانایان دە یزانن کە ئەوشتە لە دینی موسلمانانە بەلکو یەهود و گاوری ش ئەزانن کە محمد خواناردو یە تی بەوشتانە و تە کفیری ئەوانەشی کردووە کە پێچەوانە ی دە کەن لە فەرمانکردن بە یە کخوایە رستی بە تاک و بێ هاو بە شدانان بۆی وە نە هیکردووە لە پەرستنی غیری خوا وەک پەرستنی فریشتە و پیغەمبەران و خۆر و مانگو ئەستێرە و بتە کان و جگە لەوانەش ئائەمانە ئاشکراترینی دروشمەکانی ئیسلامە هەروەکو

فەرمان کردنی بە پێنج نوێژە فەرزه که وه به واجب دانانی و به گه وره راگرتنی وه وه ک
دژایه تیکردنی بۆ یه هود و گا وره کان و موشریکان و صابیئه کان مه جوسه کان وه وه کو
حه رامکردنی خراپکاریه کان وه ک رپبا و ئاره ق و قوما رو هاوشیوهی ئه مانه (واتا ئه مانه
له باسه خه فیه کان نین هه رکه س نکۆلی ئه و شتانه بکات کافره)

له کتییی اقتضاء الصراط المستقیم

ابن تیمیه ئه لئ

{ كما قد يفعله طائفة من منافقي هذه الأمة الذين قد يتقربون إلى الكواكب بالذبح والبخور
ونحو ذلك وإن كان هؤلاء مرتدين لا تباح ذبيحتهم بحال }
هه رو ه ک چۆن هه ندئ له مونافیه کانی ئه م ئومه ته ئه و کارانه ده که ن خۆیان له ئه ستیره کان
نزیک ئه که نه وه به سه ربهرین و بخور و هاوشیوهی ئه و شتانه جائه وانه ئه گه رچی مورته دن
ئه واسه ربراوی ده ستیان هه لال نیه به هیچ جوړئ .

ببینه به کومه ل ته کفیری ئه و که سانه ده کات و سه ربراوی ده ستیان به حه رام دائه نیت به بی
ئه وهی چوبیت ئیقامه حوجه شیان بکات چونکه ئه مانه کوفره که یان ئاشکرا و پونه

له وته کانی تری که جاهل بون ناکاته مانعی تکفیر له بابه ته ئاشکراکان

له مجموع الفتاوی (269/27) : ئه لیت

[وَأَمَّا قَبْرُ غَيْرِهِ فَأَلْمَسَافِرُونَ إِلَيْهِ كُلُّهُمْ جُهَالٌ ضَالُّونَ مُشْرِكُونَ]

به لام جگه له قه بره که ی پیغه مبه ر { ﷺ } (که خه لکی ده چن سلاوی لی ئه که ن له کاتی هه ج و
عه مره) ئیتر ئه وانه ی زیاره تی قه بری جگه له و ده که ن هه ره هه موویان جاهیل و گومراو
موشریکن

ببینه ووتی هه ره هه موویان واتا به تاک و به کو
جاهیلن گومران - موشریکن - ناویانی نا به موشریک سه ره رای وه سفکردنیشی بۆیان که ئه وانه
جاهیلن وه به جه هله وه وا ئه که ن که واتا لی ره وه به ته واوی پون بویه وه ابن تیمیه جه هل
ناکاته مانعی ته کفیر .

وههروهه ها زیاتر رونی کردۆتهوه که جهل لهبابهته ئاشکراکان عوزرنیه بهلکو کوفره
له مجموع الفتاوی (326/7) : ئهلی

وَالْجَهْلُ بِاللَّهِ فِي كُلِّ حَالٍ كُفْرٌ قَبْلَ الْخَبَرِ وَبَعْدَ الْخَبَرِ

جاهل بون به خوا لههه مووحاله تیکدا کوفره پیش ههوال پیدان ودوای ههوال پیدانیش
تهسپریحی دا به کافربونی ئهوهی جههلی ههیه لهتهو حید ئهگه رچی پیش ئهوهی بۆشی رون
بکه نهوه ئهوا یه کسانه به دوای رونکردنهوه بۆی

ئایا ته کفیری به س ئینتی زانایانه ؟

ئهوانه ی ته کفیری موشریکان ناکه ن دین وده لپن کاکه راسته فلان که س که وتۆته کوفره وه به لام ئیشی تۆنیه ته کفیری بکه ی ئیشی علمایه !

باوه لامی ئه وگومانه بدهینه وه پشت به خوا ده لپن
 ئایا کام ئایه ت و کام فه رمووده و کام سه حابه شتی وای وتوه ؟
 یان به پیچه وانه وه الله ته کفیرکردنی کافری به گشتی باسکردوه وه فه رمانی کردوه که هه موو
 موسلمانان ته کفیری کافربکه ن و نه یفه رمووه ته نها زاناکان باته کفیربکه ن و عه وامه کان
 هه قیان نه بی
 به لگه ش
 قال الله تعالی

[**فمن یکفر بالطاغوت ویؤمن بالله فقد استمسک بالعروة الوثقی**] { البقرة ۲۵۶ }
 هه رکه سیک کوفر بکات به طاغوت و باوه ربه خوا به ئینت ئه وا دهستی گرتوه به په تی مه تینه وه .
 سه رنجده خوا فه رمووی هه رکه سی کوفر به طاغوت بکات نه یفه رمووه هه رزانایه ک به لکو
 هه رکه سی وه ته کفیرکردنی موشریکانیش داغلی کوفرکردنه

وقال تعالی
 [**ولقد بعثنا فی کل أمة رسولا أن اعبدوا الله واجتنبوا الطاغوت**] { النحل ۳۶ }
 بۆه مو گه لیک نیردراویکمان ره وانه کردوه که خوا به رستن و دوربکه ونه وه له طاغوته کان

که واتا دوورکه وتنه وه له طاغوتان وشوینکه واتوانیان واجبه له سه ر هه موو گه له که نه ک ته نها
 زاناکانی
 دورکه وتنه وه ش مه به ست پی ئه وه یه که خوا له سه ر زاری ابراهیم **علیه السلام** پونی
 کردۆته وه
 که ئه مه خۆدورخستنه وه یه له طاغوت و شوینکه وتوانی که ابراهیم **علیه السلام** وتی

[إِنَّا بُرْءَاؤُا مِنْكُمْ وَمِمَّا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ كَفَرْنَا بِكُمْ وَبَدَا بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمُ الْعَدَاوَةُ وَالْبَغْضَاءُ أَبَدًا حَتَّى تُؤْمِنُوا بِاللَّهِ وَحْدَهُ] { الممتحنة ٤ }

ئیمه به ریئین له ئیوه و له وهشی ده پیهرستن له غیری خوا وه کافرین به ئیوه وه له نیوان ئیمه و ئیوه دا دوژمنایه تی وړق هه یه به بهرده وام تائه وکاته ی ئیمان به خوا ده هیئن به تاک وته نها .

وه خوا فه رمانی کردوه هه رچی موسلمان ه چاو له ابراهیم علیه السلام بکات وئابه و شیوه یه به رائه ت بکات

وه فه رموویه تی ته وهشی وان ه کات ته وا خوی به هیلا که تدا بردوه

قال تعالى [وَمَنْ يَرْغَبْ عَنْ مِلَّةِ إِبْرَاهِيمَ إِلَّا مَنْ سَفِهَ نَفْسَهُ] { البقرة ١٣٠ }

خوانه یفه رموو باته نها زانا کان شوینی بکه ون چونکه بینیمان ابراهیم تکفیری خه لکه که ی کرد و به دوژمنی ناو بردن

[أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ يَزْعُمُونَ أَنَّهُمْ ءَامَنُوا بِمَا أُنْزِلَ إِلَيْكَ وَمَا أُنْزِلَ مِنْ قَبْلِكَ يُرِيدُونَ أَنْ يَتَحَاكَمُوا إِلَى الطَّاغُوتِ وَقَدْ أُمِرُوا أَنْ يَكْفُرُوا بِهِ وَيُرِيدُ الشَّيْطَانُ أَنْ يُضِلَّهُمْ ضَلَالًا بَعِيدًا]

{ النساء ٦٠ }

ئایا نابینی ته وان ه ی که به گومانی خو یان ته ئین: ته ی محمد { ﷺ } ئیمانمان هیناوه به و قورئانه ی که بو تو دابه زیوه وه به و ته و کیتابانه ی تریش که له پیش تودا دابه زیوه له کاتیکدا که ته یانه وی حوکم و بریار به رن بو لای تاغوت و فالچی ه کان و ته وان ه ی که حوکم به غه یری قورئانی پیروژ ته که ن له کاتیک که فه رمانیان پیکراوه له هه موو کتیبه ئاسمانیه کاندای که کوفر بکه ن به هه موو تاغوتیک وه شه یتان ته یه وی گومپریان بکات و له ریگای راست دووریان بخاته وه گومپرا کردنیکی زور دوور

بینه الله لی رهش فه رمووی واجبه هاموو کوفر به طاخوت بکات

که واته ئیشی هه موو که سیکه کوفر به هه موو کافریک بکات نه وه ک ته نها زانا

وه قال رسول { ﷺ } (مَنْ قَالَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَكَفَرَ بِمَا يَعْبُدُ مِنْ دُونِ اللَّهِ حَرَّمَ اللَّهُ مَالَهُ وَدَمَهُ

وَحَسَابَهُ عَلَى اللَّهِ) { رواه مسلم }

هه رکه سیک بلیت (لا اله الا الله) وه بی باوه ربیته به وان ه ی له جگه له خوا ده په رستری ته وا مال و خوینه که ی قه ده غه ته بیته وه حسابیشی له لای خوایه .

بینه فهرمووی ههرکه سی بلی (لا اله الا الله) وکوفر بکات به وانهی له غیری خوا ده پهرستری

بابزاین کفر بکات به وانهی له غیری خواده پهرستریت مانای چیه
له درر السنیه 291/9 هاتوه له شهرحی ئه و فهرموده
(الکفر بما یعبد من دون الله والمهراد بذلك تکفیر المشرکین)

کوفرکردن به وانهی له غیری خواده پهرسترین مه به ست پیتی به کافردانانی هاوبه شدانه رانه .

که واتا پیغه مبه ر { ﷺ } به کافردانانی موشریکانی کرده مهرجی موسلمان بون خوین حهرام
بون بۆههرکه سی نه یفه رموو ته نها زاناکان !

له هه مان سه رچاوه هاتووہ :

(فإن الذي لا یکفر المشرکین غیر مصدق بالقرآن فإن القرآن قد کفر المشرکین وأمر بتکفیرهم
وعداوتهم وقتالهم)

چونکه ئه وکه سه ی ته کفیری موشریکان ناکات قورئانی به راست نه زانیوه چونکه قورئان
ته کفیری موشریکانی کردوه وه فهرمانی به تکفیر و دژایه تی وکوشتاریان کردوه .
که واتا ته کفیرکردن واجبه له سه ر هه موو موسلمانان

محمد بن عبد الوهاب له الدرر السنیه 109/2

ئه لیت : تۆ ئه ی ئه وکه سه ی خوا منه تی به سه رت کردوه مانای (لا اله الا الله) ت زانیوه
وانه زانی ئه گهر وت ته وحید هه قه و من وازدینم له هه موشرکیک به لام قسه ناکه م
له سه رموشریکان وپشتیان تی ناکه م ئه ووا وانه زانی ئه وقسه یه ت تۆ دینیتته ناوئیسلامه وه به لکو
بۆهاتنه ناوئیسلامه وه پئویسته رقیشت لیان بیته وه وه رقت له وه ش بیت که خوشیانی ئه وئ
وه جوینیان پی بده ی (سوکایه تیان) پی بکه یته وه ده بی دوژمنایه تیان بکه یته هه روه ک
چۆن ابراهیمی علیه السلام باوکت به گه له کافره که ی وت
[إِنَّا بُرءَاؤُا مِنْكُمْ وَمِمَّا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ كَفَرْنَا بِكُمْ وَبَدَا بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمُ الْعَدَاوَةُ وَالْبَغْضَاءُ
أَبَدًا حَتَّى تَوْمِنُوا بِاللَّهِ وَحْدَهُ] { الممتحنة ٤ }

ئیمه به ریئین له ئیوه و له وهشی دهیپه رستن له غیری خوا بی باوه ربوینه پیتان وه له نیوان
ئیمه و ئیوه دا دوژمنایه تی ورپ ههیه به بهردهوام تائه وکاته ئیمان به خوا دههینن به تاک
وته نها

وقال تعالى [فمن يكفر بالطاغوت ويؤمن بالله فقد استمسك بالعروة الوثقى]
{ البقرة ۲۵۶ }

هه رکه سیک کوفر بکات به تاغوت و باوه ربه خوا بهیئیت ئهوا دهستی گرتوه به په تی مه تینه وه

وقال تعالى [ولقد بعثنا في كل أمة رسولا أن اعبدوا الله واجتنبوا الطاغوت] { النحل ۳۶ }
بۆه موو گه لیک نێردراوی کمان ره وانه کردوه که خوا به رستن و دور بکه ونه وه له طاغوته کان

جائه گهر پیاویک بلیت من شوین پیغه مبه ر { ﷺ } ئه که وم و هه ر ئه وم پی هه قه به لام پشت
ناکه م له لات و عوزا و ابوجهل و هاوشیوه کانی وه من هه قم پیا نه وه نیه ئه وکه سه
ئیسلامه تیه که ی دروست نیه .

که واتا ئه گهر عه وام تکفیری موشریک و کافرنه کات کافرنه بیته وه ئه ی چ جای طالب علمی
ته کفیریان نه کات و موشریکان به موسلمان بزانی

که واتا تکفیر تایبه ت نیه به علما وه ره دیش بۆئه و قسه یه ئه م وته یه ی

اباطینی نجدیه له الدرر السنیه ج 10 ص 394

ئه و وته یه ت که ئه لیت تکفیر نا کریت تا کو ئیمام یک دیت ئیقامه حوجه ی له سه ربکات ئه م
قسه یه ت مانای ئه وه ئه دات که حوجه ی ئیسلامی ته نها له ئیمامه کان قبول ئه کریت ئه مه ش
هه له یه کی ئابرو به ره هیه کس شتی وای نه وتوه له زانایان به لکو واجبه له سه ر هه موکه سی
هه ق قبول بکات له هه موو که سی ئیتر خاوه ن قسه که هه رکێ بیت

وه واهه ست ئه که م تۆ ئه م قسه یه ت له ئه هلی باطل وه رگرتوه وته قلیدت کردوونه ته وه
چونکه کاری ئیمام یان نائبه که ی بریتییه له جی به جی کردنی سزاشه رعیه کان و داوای
ته وبه کردن له وانه ی شهرع بریاری کوشتنی داوون وه ک مورته د له ناوولاتی ئیسلامدا .

کەواتا تاییەتکردنی تکفیر بەزانا و بەپێشەوايان و تەیهکی ئابرو بەر و بیدعیە **بەلکو کوفرە** .

کەوابو عامی ئەتوانی تکفیربکات بەلکو **محمد عبدالوهاب** وەسفی کابرایەکی دەشتەکی ئەکات کەبۆه موسڵمان کەپێشتر گۆرپەرست بو جائو دەشتەکیە عەوامە کەتکفیری موشرکینی گەلەکەکی خۆی ئەکات وەتکفیری ئەوزانایانەش ئەکات کەکاتی خۆی ئەمانی بەموسڵمان زانی بوو

محمد بن الوهاب لە (**مجموعة رسائل في التوحيد والإيمان ص 34**) ئەلێت : چەند جوانی و ت کاتیک یەکیک لەخەلکی بادیه هات بۆلامان کاتی چەند شتیکی بیست لیمان لەبارەکی ئیسلامەو و تی شایەتی ئادەم ئیمە کافرین یانی خۆی و هەموو دەشتەکیەکان وە و تی شایەتیش ئەدەم ئەوکەسەکی ناوی ئیمەکی نابوو بەئەهلی ئیسلام ئەویش کافرە

ببینە **ابا بطین** مەدحی دەشتەکیە کە ئەکات و ئەلێت ئەوکابرا دەشتەکیە چەند قسەکیەکی بیست لە **محمد بن عبد الوهاب** واتا هەر دواکی بیستنی ئەو چەند وشەکیە خیرا تکفیری خۆی وگەلەکەشی کرد کە یەکخواپەرست نەبۆنە سوؤفی و قبوری بۆنە ونەزان بۆنە

محمد بن عبد الوهاب نەیوت جاری تکفیرمەکە و تۆ عەوامیت و هیچ نازانی تکفیر ئیشی تۆنیە نەیوت ئەکی ئیقامە حوجەیان بکە و نەیوت بچۆ انتفاء موانع تکفیر یان بکە و ونازانم چی وچی بەلکو نجدهکان مەدحیشی ئەکەن ئەو تکفیر کردنەکی بەجوان ناوئەبەن وەلەهەموو ئەوقسانە باشتەن و بەهێزتر و تەکی الله یە کەفەرموویەتی

[**فَمَنْ يَكْفُرْ بِالطَّاغُوتِ وَيُؤْمِنُ بِاللَّهِ فَقَدِ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَى لَا انْفِصَامَ لَهَا**]

{ البقرة ٢٥٦ }

خوا فەرموویەتی (**فمن**) نەیفەرموو زاناکان بۆیە هەرکەس لەعەوام ولەزاناش تەکفیری کافرئەکات کافرە

چونکەکەسێ تکفیری موشریکان ئەکات ئەوکەسە کوفری بەطاغوت نەکردووە وکافرە ریوایەتی کردووە **ابن جریر** لە **عبد الرزاق** **عن معمر عن قتادة** لەبارەکی و تەکی الله [**لأنذرکم به ومن بلغ**]

رسول الله { ﷺ } فرموویه تی

(بلغوا عن الله فمن بلغته آية من كتاب الله فقد بلغه أمر الله)

له خواوه بیگه یه نن هه رکه س ئایه تیکی پی گه شتبی له کتابی الله ئەوا ئەمری خوی پیگه یشتوه

که واتا حوجه و ئەمری خوا به سه رخه لک هه مووی گه یشتوه وخه لک بیانوپرکراون

ئیمامی مقاتل فرموویه تی

من بلغه القرآن من الجن والإنس فهو نذير له .

هه رکه س قورئانی پیگه شت له مروؤف وله جن ئەوه ئاگادارکه ره وه یه بۆی

ئایا گه یشتنی قورئان به خه لکی ده بیته ئیقامه حوجه به سه ریانه وه ؟ یان ده بی ته واولیی

تیبگه ن وئه و جا گه رپشتیان لیکرد ئەوکاته ده وترئ ئیقامه حوجه کراون ؟

وه لامی ئەو پرسیاره ش له الدرر السنیه فی الأجوبة النجدية: ج10 / ص 94 - 95 هاتوه که له

محمد عبد الوهاب کراوه

که پرسیار ی لئ ده که ن ئایا ئەوانه ی تۆ تکفیریان ده که ی ئیقامه حوجه یانت کردوه ؟

ئەویش له وه لامدا رونی ده کاته وه که ئەوخه لکه ئیقامه حوجه کراون به قورئان به لام

تیبگه شتیان له قورئان ئەوه نابیتته عوزربۆیان بۆیه ده لئ جیاوازی بکه ن له نیوان ئیقامه

حوجه له گه ل تیگه یشتن له حوجه

ده قی وه لامه که ی :

وأما أصول الدين التي أوضحها الله وأحكمها في كتابه فإن حجة الله هو القرآن فمن بلغه

القرآن فقد بلغته الحجة .

به لام اصولی دین که خوا له کتابه که یدا موحه که می کردوه و رونی کردۆته وه ئەوا حوجه ی الله

قورئانه هه رکه س قورئانی پی گه شت ئەوا حوجه ی پی گه شتوه

ولكن أصل الإشكال أنكم لم تفرقوا بين قيام الحجة وبين فهم الحجة. فإن أكثر الكفار والمنافقين من المسلمين لم يفهموا حجة الله مع قيامها عليهم
به لام نه صلی کی شه که نه وه یه ئیوه جیاوازی ناکه ن له نیوان ئیقامه حوجه له گه ل تیگه شتن
له حوجه چونکه زۆربه ی کافران ومونا فیکان وموسلمانان تیناگه ن له حوجه که ی خوا له گه ل
نه وه شدا ئیقامه حوجه کراون (به گه شتنی قورئان پێیان)

كما قال تعالى [أَمْ تَحْسَبُ أَنَّ أَكْثَرَهُمْ يَسْمَعُونَ أَوْ يَعْقِلُونَ إِنْ هُمْ إِلَّا كَالْأَنْعَامِ بَلْهُمْ أَضَلُّ سَبِيلًا]
{ الفرقان ٤٤ }

ههروهک الله تعالى فهرموویه تی
ئایا وا ده زانی زۆربه ی نه وانه ده بیستن یاتیده گه ن نه وانه هه ر وه ک ئاژه ل ن به لکو نه وان گومپا
تریشن .

وقیام الحجة نوع وبلوغها نوع وقد قامت عليهم وفهمهم إياها نوع آخر؛ وكفرهم ببلوغها
إياهم وإن لم يفهموها .
بۆیه ئیقامه حوجه جوړیکه وه پێ گه شتیان جوړیکه تره وه کافربونی نه وان به گه شتنی
قورئانه نه گه رچی لیشی تینه گه ن

إن أشكل عليكم ذلك فانظروا قوله { ﷺ } في الخوارج: (أينما لقيتموهم فاقتلوهم)
جائه گه ر کی شه تان بۆدروست بو له سه ره نه وه نه واه سه یری وته ی پیغه مبه ر { ﷺ } بکه ن
له باره ی خه وارج که فه رموویه تی له هه رجیگایه ک بینیاتان بیانکوژن
وقوله : (شر قتلى تحت أديم السماء)

وه نه وه فه رموده یه ی خراپترین کوژراون له ژیر ئاسماندا
مع كونهم في عصر الصحابة ويحقر الإنسان عمل الصحابة معهم ومع إجماع الناس أن الذي
أخرجهم من الدين هو التشدد والغلو والاجتهاد وهم يظنون أنهم يطيعون الله وقد بلغتهم
الحجة ولكن لم يفهموها

له گه ل نه وه شدا له سه رده می هاوه لان بون وه کرداری هاوه لانی به که م ده زانی له چاو
کرداره کانی نه وان وه هه موخه لکی کوپان له سه ره نه وه ی که نه وه ی خه وارجی توشی نه وه کرد

زیده‌روی وتوند‌روی واجتهاد بو وه پئیان وابو ئه‌وان گوپرایه‌لی خواده‌که‌ن وه حوجه‌یان پی
گه‌شت به‌لام لی تیینه‌گه‌شتن (واتا خه‌وارج جاهل بون به‌هه‌قیقه‌تی دین وته‌ئویلی هه‌له‌یان
هه‌بوو ئه‌وه‌ش نه‌بوه مانع کوشتن و حوکمدان له‌سه‌ریان به‌وه‌ی
که‌شایسته‌یان)

وكذلك قتل علي رضي الله عنه الذين اعتقدوا فيه وتحريقهم بالنار مع كونهم تلاميذ الصحابة
ومع عبادتهم وصلاتهم وصيامهم وهم يظنون أنهم على حق .

به‌هه‌مان شیوه ئیمامی علی ئه‌وانه‌ی کوشتن که‌اعتقادیان دروست کرد له‌سه‌ری
(سوجدیه‌یان برد بوئیمام علی) هه‌موویانی سوتاند به‌ئاگر له‌گه‌ل ئه‌وه‌شدا ئه‌و که‌سانه
قوتابی هاوه‌لان بون وه عیبادت ونویژ و پوژویان هه‌بوو وه وایان گومان برد ئه‌وان له‌سه‌ر
هه‌قن (که‌سوجدیه‌یان برد واتا ته‌ئویلی هه‌له‌یان هه‌بوو ئه‌وه‌ش نه‌بوه
عوزربو‌یان)

وكذلك إجماع السلف على تكفير غلاة القدرية وغيرهم مع علمهم وشدة عبادتهم وكونهم
يحسبون أنهم يحسنون صنعا ولم يتوقف أحد من السلف في تكفيرهم لأجل كونهم لم يفهموا .

به‌هه‌مان شیوه ئیجماعی سه‌له‌ف له‌سه‌ر ته‌کفیرکردنی قه‌ده‌رییه‌کان وجگه‌له‌وانیش که‌ وایان
ده‌زانی ئه‌وان کاری چاکه‌ده‌که‌ن وه‌هیچ یه‌کێ له‌سه‌له‌ف نه‌وه‌ستا له‌ته‌کفیرکردنیان به‌بیانوی
ئه‌وه‌ی ئه‌وان تیینه‌گه‌شتونه له‌حوجه‌یقورئان (ئه‌مه‌ش اجماعی سه‌له‌فه که‌ محمد بن
عبدالوهاب نه‌قلی کرد که‌جهل وته‌ئویل وتقلیدیان به‌عوزردانه‌ناوه له‌کوفری اکبر)

فإن هؤلاء كلهم لم يفهموا .
هه‌موو ئه‌وان تیینه‌گه‌شتبون

إذا علمتم ذلك فإن هذا الذي أنتم فيه كفر الناس يعبدون الطواغيت ويعادون دين الإسلام فيزعمون أنه ليس ردة لعلمهم ما فهموا الحجة كل هذا بين .

جائە گەر ئەو هەتان زانی (ئەو ئەو کە سەنەو بە مەنتان و ت تۆچۆن تەکفیر دە کەو پێش ئیقامە حوجە) ئەوا ئەو هەو ئیو هە ئیستا تێیدان (بە هەوئ ئەو قەسە یە کەردتان) کوفرە خە لکی طاغوتان دە پەرستەن و هە دژایە تی دینی ئیسلام دە کەن و هە وا گومان دە بەن ئە و شتانە هە لگەر پانە و هە نیه لە دین بە هەوئ ئەو هەو پەنگە گوا یە پێدە چۆ لە حوجە تی نە گە شت بن هە موو ئە مانە روونە

وأظهر مما تقدم الذين حرقهم علفانه يشابه هذا .
و هە لە هە موو رووتر ئەو هە یە کە ئیمام علی سوتاندنی کە هاوشیو هە ئە مانە ی ئیستایە

فإن كان معكم بعض الإشكال فارغبوا إلى الله تعالى أن يزيله عنكم والسلام

هە رو هە عبد اللطيف بن عبدالرحمن ال شيخ ئیجماع نە قەل دە کات کە هە رکە س هە وائی ئیسلامی پێ گە شت ئەوا بەو ئیقامە حوجە کراو هە لیت : ئە گەر گاوری ک هە وائی ئەو هە ی پێ گە شت کە پێغە مبەر { ﷺ } پێی هاتو هە بە لام ملکە چ نە بو بۆی بە هەوئ ئەو هە ی وای گومان بەرد کە پێغە مبەر تە نها بۆ نە خوێندە واره کانه ئەوا کافرە ئە گەر چی راستی خودی ئەو مە سە لە یە شی بوړون نە بو بیتە و هە

بە هە مان شیو هە موو کە سێ کە بانگە وازی پێغە مبەرانی پێ گە شت بێ گە شت نێک کە مە بە ست و مانا کانی دە زانریت بە لام رەدی بکاتە و هە هەوئ شوبهە یە ک یان هاوشیو هە ی شوبهە ئەوا کافرە ئە گەر چی با سە کە شی لا روون نە بیت و هە ئە مە ش هێچ راجیایی تیانیە { مصباح الظلام }

وەلامی ئیمەش بۆ ئەوانە ی عوزردە هیمنە وە بۆ موشریکان گورپەرستان
ئەلین ئەو ئایەتەکانی باس لەنەبونی عوزر بە جەهل ئەکات تاییبەتە بە کافری ئەصلیە وە
موسلمان ناگریتە وە

ئیمەش لە وەلامدا ئەلین

خوایەکی لە سیفەتەکانی ئەو یە - العدل - دادوهره - خزمایەتی لە گەل کس نیە فەرموویەتی
[من کفر فعليه كفره] هەرکەس کوفر بکات کوفرەکی بەسەرا ئەدریتە وە - نەیفەر موو تەنھا
موسلمان نەبیت عوزری بۆهە یە ئەگەر بۆی پونکرایە وە و ملکەچ نەبوو ئەوکات تاوانی
کافر بونەکی بەسەر دەدریتە وە !

خوایە زۆر لە وەگەر ترە لە وە ی کوفر لە موسلمان قبول بکات بەلام لە کافری قبول نەکات حاشا
وکلای پاک و بێ گەردی بۆخوا لە وە ی جاھیلان بە نامباش سیفەتی ناعەدالەتی دەدەنە پال خوا
پاشان علمایانی اهل السنە کۆران لە سەرئەو ی هەر ئایەتیک لە سەر کافران ھاتبیت
موسلمانانیش ئەگریتە وە بویە علمایانی تەفسیر لە تەفسیری ئایەتەکان دەلین
(العبرة بعموم لفظ لا بخصوص السبب) واتا پەند وەرگرتن بە گشتگیری ئایەتەکیە نەک
تاییبەت بێت بە ھۆکاری دابەزینەکی .

چونکە بۆمۆنە ئەگەر بەقسە ی ئەو عاذرانە بێت ئەوا ئەگەر ئیمە لات و عوزا بپەرستین
کافر نابین چونکە ئایەتەکی پوو ی لە کافرانی قورەیشە و داوایان لێ دەکات وازبھێنن لە لات
و عوزا واتا ئایەتەکی باس لە کافری ئەصلی ئەکات بەقسە ی ئەم جاھیلانە بێت ئیمە ناگریتە وە
چونکە ئایەتەکی باس کافران دەکات !
بەلکو نەخیر ھەموومان دەگریتە وە گەر ئەو کارانە بکەین

[وَأَنْ أَقِمَّ وَجْهَكَ لِلدِّينِ حَنِيفًا وَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْمُشْرِكِينَ] { یونس ۱۰۵ } اللہ فەرموویەتی
ئە ی محمد { ﷺ } تۆ لە سەر دین دامەزراو و جیگیربە و لە شیرک لادە بۆ تەوھید وە تۆ لە و
کەسانە مەبە کە شەریک بۆ خوا ی گەرە بریار ئەدەن

قال تعالی [وَلَوْ أَشْرَكُوا لَحَبِطَ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ] { الانعام ۸۸ }

ئه گهر ئه و پیغه مبه رانه شهریکیان بریاردابایه بوخوا ئه وه هه رچی کاری چاکیان هه یه هه لده وه شایه وه وه خوا نه هیمان لی ده کات کاری کافران بکهین ئه گینا ئیمه ش وه ک ئه وان حساب ده کات

قال تعالی [وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ قَالُوا سَمِعْنَا وَهُمْ لَا يَسْمَعُونَ] { الانفال ۲۱ }

وه ک ئه وانه مه بن کهوتیان بیستمان به لام له راستیدا نه یان بیست چونکه کاریان به فه رمانه که ی خوا نه کرد

ئه ی ئه گهر هه مان کاری ئه وانمان کرد

قال تعالی [وَمَنْ يَتَوَلَّهُمْ مِنْكُمْ فَاِنَّهُ مِنْهُمْ] { المائدة ۵۱ }

هه رکه س له ئیوو بهیته پشتیوان و یارمه تی ده ری کافران ئه و ئه ویش هه رله وانه

به لکو خوا به پیغه مبه ر { ﷺ } ده فه رموی ئه گهر شهریک بوخوا بریاربده ی هه رچی کرده وه ت هه یه هه لده وه شیتته وه ده بیته خه ساره ت مه ندان

قال تعالی [وَلَقَدْ أُوحِيَ إِلَيْكَ وَإِلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكَ لَئِنْ أَشْرَكَتَ لَيَحْبَطَنَّ عَمَلُكَ وَلَتَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ] { الزمر ۶۵ }

ئه ی محمد { ﷺ } وه حیت بوها توه وه بوئه وانه شی پیش تو ها تبون که ئه گهر هاوبه ش بوخوا بریاربده ی هه رچی کارو کرده وه ت هه یه پوچه ل ده بیته وه وه ده بیته یه کی له زه ره ر مه ندان

که واتا با ئایه ته کان باس له شیرکی کافری ئه صلی و موشرکین بکات به لام ئه گهر موسلمان هه مان کاری موشرکین بکات ئه ویش ده بیته موشرک و حوکی ئه وان وه رده گریت وه ک ئه وه به لگانه ی هی نا ومانه وه

چونکه چی فه رقیک هه یه له نیوان که سی عیسا ده په رستی له گه ل که سی نه ک عیسا به لکو گوپی پیاوچاکی یان پیاوخرایی ده په رستی بوچی الله عوزری دانه ناوه بوکه سی یه که م که عیسا ی پیغه مبه ر په رستی ؟ به لام عوزر بداته که سی گوپی پیاوخراپ و پیاوباشی په رستی ؟

ئایا عیسا په رستن خراپتره یان پیاوچاک په رستن ؟

بۆ بۆ پیاوچاک په رستی عوزر هه یه به لّام بۆ عیسا په رستن عوزر نیه
خو عیسا پیڅه مبهري خواشه و به یه قینه وه له خوا نزیکه به لّام خوا عوزری دانه نا بۆئه وکه سه ی
عیسا په رستی ئه ی چۆن عوزر دائه نیت بۆکه سی گۆری پیاو چاک و پیاو خراپ پیه رستی؟؟
یان بۆمونه ئه گهر به قسه ی ئه وانه

بیّت ئه واهه ده لّیت ئه و حوکمانه باس له کافری ئه سلّی ئه کات موسلمان ناگریته وه ؟
ئایا هیچ به لّگه یه ک هه یه له کتاب و سونه بلّیت ئه و حوکمانه هیچی موسلمان ناگریته وه ؟
یان به پیڅه وانه وه یه که الله له قورئان به ئاگامان دینیته وه که ئه گهر ئیمه کاری موشریکان
بکه ین هه روه ک ئه وانین؟؟

ابن جریر الطبري ئه لّی :

وقوله [وَلَقَدْ أُوحِيَ إِلَيْكَ وَإِلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكَ] { الزمر ٦٥ }

واتا ئه ی محمد { ﷺ } وه حیمان بۆت ناردوه وه بۆئه وانه شی که له پیش تۆ بون که ئه گهر
شهریک بۆالله بریار بدهیت ئه واهه رچیت کردوه بوچه لّ ده بیته وه وه هیچ پاداشتیکت بۆیه
ئیلّا ئه و پاداشته نه بیّت که پاداشتی موشریکانی پی ئه دهینه وه .
واتا ئه گهر پیڅه مبه ر { ﷺ } که وره ی موسلمانان شهریک بۆخوا دابنیت خوا پیی بلّیت ئه واهه
تۆش ده بیته یه کیک له و کافرانه .

ئیت به چی عه قلّیکه وه ئه لّین ئه و ئایه تانه موسلمان ناگریته وه !!!

ده قی و ته که ی طه به ری

{ يقول تعالى ذكره: ولقد أوحى إليك يا محمد ربك, وإلى الذين من قبلك من الرسل [لئن
أَشْرَكَتَ لَيَحْبَطَنَّ عَمَلُكَ] يقول: لئن أشركت بالله شيئا يا محمد, { لَيَبْطُلَنَّ (عملك, ولا
تنال به ثوابا, ولا تدرك جزاء إلا جزاء من أشرك بالله)

وهه روه ها له فه رموده ش چه سپاوه که ئه گهر موسلمان کاری کافران بکات ئه واهه مان
حوکمی کافران هه یه

حدثنا عثمان بن أبي شيبة حدثنا أبو النضر حدثنا عبد الرحمن بن ثابت حدثنا حسان بن
عطية عن أبي منيب الجرشي عن ابن عمر قال

قال رسول الله ﷺ { (من تشبه بقوم فهو منهم)

واتا هه ركه سيك خوی به هه ر گه ليك بشوبهينيت ئه وائه ویش هه رله وانه (واتا هه مان
حوكمی ئه وانی هه یه)

دهی ئیستا مام سۆفی و مام رافیزه خۆیان به گاور و جوله که شوبهاندوه له خراپترین شتدا که
غیری الله ده په رستن ئاخر به چی عه قلیکه وه ئایه ته کان که باس له و کافرانه ئه کات ئائهم سۆفی
و رافیزانه ناگریته وه؟؟

به چی به لگه و عه قلیکه وه کابرای ئیخوانی ناگریته وه که له جیاتی الله له په رله مان هه لال
و حه رام دائه نیت؟؟

وه ابي سعيد له پیغه مبه ر ده یگیریتته وه که فه رموویه تی { ﷺ }

(لتتبعن سنن من كان قبلکم فذكر اليهود والنصارى) متفق علیه

واتا شوین ریچکه و ریازی ئه وانه ی پیش خۆتان ئه که ون مه به ستی یه هود و گاوره کان بوو
جاگه ر شوین ئه وان بکه وین ئه و شه ریکمان بۆخوا بریارداوه که خوا هیچ کاریکی چاکمان لی
قبول ناکات هه روه کو چون له موشریک کاری چاک قبول ناکات
پیغه مبه ر { ﷺ } فه رموویه تی

(لا یقبل الله من مشرک أشرك بعد إسلامه عملا)

خوا هیچ کاریکی چاک قبول ناکات له هاوبه ش دانهریک که هاوبه شی داناوه بۆخوا له دوای
موسلمانبونی

{ صحیح ابن حبان وحاشیه المحقق: 376/1 - 377 }

پیغه مبه ر نه یفه رموو مادام بۆته موسلمان ئه و شیرکیش بکات هه رموسلمان هه و خوا کاری
چاکی لی قبول ده کات چونکه موسلمان هه !

خوا ره دی ئیوهی داوه ته وه فه رموویه تی

[اکفارکم خیر من اولئکم] { القمر ٤٣ }

القرطبي اشعری له ته فسیری ئایه تی

قوله تعالى [أكفارکم خیر من أولئکم]

ئایا کافرانی ئیوه باشتن له کافرانی ئه وان

قرطبی ئەلئیت

وتاره که بۆ عه ره به وه و تراویشه مه به ست پئی کافرانی ئومه تی محمد { ﷺ } که به شیوهی استفهام هاتوه و اتا الله نه فی ئه وه ئه کات یه عنی کافرانی ئومه تی محمد { ﷺ } باشتزین له و کافرانه ی پیشووتر که تیا چون به هو ی کوفره کانیانه وه

(خاطب العرب . وقيل : أراد كفار أمة محمد { ﷺ } . وقيل : استفهام وهو استفهام إنكار ومعناه النفي ; أي ليس كفاركم خيرا من كفار من تقدم من الأمم الذين أهلکوا بكفرهم) به هه مان شیوه زانایان متفقن هه ره که سی کاری کافران بکات کافره وه ک ئه وان باسی ئه وه یان نه کردوه بلین گه رجاهل بیّت عوزری هه یه و موسلمان ه !

القاضي عیاضی اشعری له کتابی الشفا ج 2 ص 331 ئەلئیت

وكذلك نُكْفَرُ بِفَعْلٍ أَجْمَعٍ الْمُسْلِمُونَ عَلَى أَنَّهُ لَا يَصْدُرُ إِلَّا مِنْ كَافِرٍ وَإِنْ كَانَ صَاحِبُهُ مَصْرَحًا بِالْإِسْلَامِ مَعَ فِعْلِهِ كَالسُّجُودِ لِلصَّنَمِ أَوْ الشَّمْسِ وَالْقَمَرِ وَالصَّلِيبِ وَالنَّارِ به هه مان شیوه ته کفیری ئه وانه ئه که یین که کاریک ئه که ن که موسلمانان کوړان له سه ره ئه وه ی ئه وکاره ناوه شیته وه ئیلا له کافر نه بیّت ئه گه رچی خاوه نی ئه وکاره ش خو ی به موسلمان بزانیّت له گه ل ئه وه شدا سوجه بو بیتی ببات یان خوړ یان مانگ یان سه لیب یان ناگر .

که و اتا ئه و ئایه تانه ی باسی موشریکان ئه کات موسلمانیش ئه گریتته وه بانه شلیت کافر

محمد ابن عبد الوهاب به وکه سانه ده لئ مونا فیک که دی ده لئ ئه و ئایه ته ی باس له نه بونی عوزر به جهل ئه کات بو کافر ی ئه صلیه و موسلمان ناگریته وه له الدرر (58/10) : ده لئ

سه یربکه ن له کتابی خوا له سه ره تا وه تا کو کو تای وه بگه ریته وه بو ئه وه ی زانایانی ته فسیر فه رموو یانه وه پیشه وایانی دین جائه گه ر مونا فیک هات وتی ئه و ئایه تانه له سه ره کافران دابه زیوه ئه و پئی بلئ ئایا هیچ یه کئ له زانایان وتویه تی ئه و ئایه ته ی له سه ره کافران دابه زیوه ئه و موسلمان ناگریته وه ئه گه ر هه مان کاری ئه وان بکات ؟ ئایا کئ له پیش تو قسه ی وایکردوه (ئه ی مونا فیک) جا دیسان پئی بلئ ئه و قسه یه ی تو په دکردنه وه ی کو ده نگ ی

موسلمانانه چونکه موسلمانان ئه وئایه تانه ی له سه ر کافران دابه زیوه ده یکه نه به لگه بۆسه ر
ئه وکه سانه ی که هه مان کاری کافران ئه که ن به لām خۆیان داوه ته پāl ئیسلام وه نمونه ش له سه ر
ئه مه زۆر زیاتره له وه ی باس بکریت

انظروا في كتاب الله من أوله إلى آخره والمرجع في ذلك بما قاله المفسرون والأئمة فإن جادل
مُناقٍ بكون الآية نزلت في الكفار فقولوا له: هل قال أحد من أهل العلم أولهم وآخرهم: إن
هذه الآيات لا تعم من عمل بها من المسلمين؟ من قال هذا قبلك؟! وأيضاً فقولوا له هذا رد
على إجماع الأمة فإن استدلالهم بالآيات النازلة في الكفار على من عمل بها ممن انتسب إلى
الإسلام أكثر من أن تُذكر

به لکو **ابابطين** ده لئ : ئه وانه ی واده لئ کوفریان کردوه
وه ده لئ : به لām قسه ی ئه وکه سه ی ده لئت ئه م ئایه تانه له سه ر کافران دابه زیوه ئه وا ئه م
موسلمانانه ناگریته وه که هه مان کاری کافران ئه که ن ئه وا ئه وکه سه به م قسه یه ی کوفریکی
که وره ی کردوه جائه وکه سه ی وائه لئت ئایا ئه توانی بلئت ئه و سزاشه رعیانه ی هاتون له کتاب
وسونه بۆخه لکانیک بوه له کاتی خۆی به لām ئه مپۆ حه دی زیناکار جئ به جئ ناکه ی و
ده ستی دزناپرین وهاوشیوه ی ئه م قسانه له گه ل ئه وشه دا وتنی ئه م قسه یه شه رمی ئه وئیت
که باسی بکه ی

((وأما قول من يقول أن الآيات التي نزلت بحكم المشركين الأولين فلا تتناول من فعل فعلهم
فهذا كفر عظيم .. فهل يقول أن الحدود المذكورة في القرآن والسنة لأناس كانوا وانقرضوا ؟ فلا
يحد الزاني اليوم ولا تقطع يد السارق ونحو ذلك مع أن هذا قول يستحي من ذكره)) {
الدر (10/418) }

جا ئه ی عاذره جاهيله کان به خۆتاندا بچنه وه بزانی ئیوه به هو ی به رگریکردنتان له کافران و
ته کفیر نه کردنی کافران خۆتان توشی کوفرکردوه وته وبه بکه ن وازیبنن له ته قلیدی شیخه
کافره کانتان

عبدالرحمن بن حسن له

الدرر السنیه ج11 ص 522 و 523 ته لیت

ئه گهر (ئه وکەسە ی که وه ستاوه له ته کفیر کردنی ئه وکەسە ی گۆرپه رسته کان ته کفیر ناکات) مانای (لا اله الا الله) ی بزانی بوايه ئه و ده یزانی هه رکەس گومانی هه بیته یان دودل بیت له ته کفیر کردنی ئه وکەسانه ی شیرک و کوفر ئه کەن ئه و کوفری به طاغوت نه کردوه

ببینن ته کفیر نه کردنی موشریکان به کوفر نه کردن به طاغوت ناوئه بات جاکوفر کردن به طاغوتیش له سه ر هه مووکه سی واجبە نه ک ته نها عالم

أبا بطین ده لئ

ئه و که سه ی که ده لیت : ئیوه ته کفیری موسلمانان ده کەن (واتا گۆرپه رستان) !

(که چی حه قیقه ته که ی ئه وه یه که و ئه و که سه غه یری الله ده په رستیت)

ئه و که سه ی ئه م قسه یه ده کات نازانیت ئیسلام چیه وه ناشزانیت ته وحیدیش چیه و رووکه شی ئه و که سه ئه مه ده گه یه نیت که و موسلمان نه بیت چونکه ئینکاری ئه و کارانه ی نه کردوه که موشریکه کانی ئه مپۆ ئه نجامی ده دەن وه هیچ شتیکیش نابینیت, ئه و که سه موسلمان نییه . { مجموعه الرسائل ج1 / القسم 3 / ص 655 }

جابویه ئیمه وه ک شوینکه وته ی سه له ف پیمان وایه ئیقامه حوجه ی هه مووخه لک به هاتنی ئیسلام کراوه ئه صل وایه عوزر به جههل نیه له ته وحیدا وه جههل له ته وحیدا کوفره نه ک عوزر بیت وه له دیندا عوزرنیه ئیلا له وه نه بیت که دین خۆی به عوزری داناوه ئه وه ش بۆچه ند شتیکه که پپی ده وتری بابه ته شاره وانه کان که واتا جههل عوزرنیه بۆهه موو حاله تیک

به لگه ش له کتابی الله که ئه سل وایه عوزر به جههل نیه وه به لکو جههل خۆی کوفریکه له کوفره کان

بە لڤه یه که م

قوله تعالى

[وَكَذَلِكَ زَيْنٌ لِكَثِيرٍ مِّنَ الْمُشْرِكِينَ قَتَلَ أَوْلَادِهِمْ شُرَكَاؤُهُمْ] { الأنعام ١٣٧ }

لێره دا الله باسی ئەو کافرانهی قورەیش دەکات که مندالەکانی خویانیان دەکوشت وه الله ناوی موشریکانی برد به موشریک که هیشتا ئەوکاته پیڤه مبهریان بۆنه هاتبوو که واتا گهر پیش هاتنی پیڤه مبهر { ﷺ } الله ناوی موشریک به موشریک ببات ئەی چۆن گۆرپه رست وحسین په رست له دواى هاتنی پیڤه مبهریش پێیان ئەوتری مسولمان !!؟؟

بە لڤه یه دووهم - الله باسی گه لی به لقیسمان بۆده کات وه ناوی به لقیس وگه له که شی به کافر هینا که پیش ئەوهی پیڤه مبهر سوله یمان بناسن الله هه ربه کافری دانان

قال تعالى

[وَصَدَّهَا مَا كَانَتْ تَعْبُدُ مِنْ دُونِ اللَّهِ إِنَّهَا كَانَتْ مِنْ قَوْمٍ كَافِرِينَ] { النمل ٤٣ }

وه ئەوهی بیجگه له خوا دهی په رست (واتا به لقیس) ریگری کرد (له باوه ر هینان به خوا بیگومان ئەو له گه لی کافران بوو .

بە لڤه یه سیههم - الله ناوی برد به موشریک هیشتا گوپی له قورئان نه بوو وه له جاهله کان بوه

قال تعالى

[وَإِنْ أَحَدٌ مِّنَ الْمُشْرِكِينَ اسْتَجَارَكَ فَأَجِرْهُ حَتَّى يَسْمَعَ كَلِمَ اللَّهِ ثُمَّ أَبْلِغْهُ مَأْمَنَهُ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا يَعْلَمُونَ] { التوبه ٦ }

وه ئەگه ر که سیک له هاوبه شدانه ره کان داواى هاوسى یه تی و په نادانی لیت کرد ئەوه په نای بده هه تا وتهی خوا (قورئان) بیستی له پاشان بیگه یه نه جیگای هیمنی خوی ئەوه له بهر ئەوهیه که بیگومان ئەوانه دهسته و کۆمه لیکن هیچ نازانن .

البغوي دهلی

[حَتَّى يَسْمَعَ كَلَامَ اللَّهِ] واتا باگوئی بگرن له وته که ی الله له وهی له سهریه تی و له وهشی که بوی هه یه له سزا و له پاداشت
[ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا يَعْلَمُونَ] . آی: لا يعلمون دین الله وتوحیده فهم محتاجون إلى سماع كلام الله .

واتا ئەوان نەزانن بە دینی الله و ته وحیدی الله بۆیه پێویستیان بە بیستنی وتهی الله یه

حه سه نی به صری ئەلی

ئەم ئایە ته موحه که مه تا قیامهت
((هذه الآية محكمة إلى قيام الساعة)) { تفسیر البغوي }

ابو البركات دهلی

[بَأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا يَعْلَمُونَ] به هوئی ئەوهی ئەوان جاهلن و له ئیسلام نازانن وه له ههقیقه تی ئەوه نازانن که تو بانگیان ئەکهی
(بسبب أنهم جهلة لا يعلمون الإسلام وما حقيقته ما تدعوا إليه)
{ تفسیره مدارك التنزيل وحقائق التأويل }

ئەو ئایە ته زۆر پونه که الله ناوی موشریکی به سەردان پێش ئەوهی گوئی له قورئانیش بویت ئەی چۆن ناوی موشریک ناچه سپی به سەره که سانی که شه و رۆژگوییان له قورئانه و قورئان له بەرده ستیانه به دهنگ و پرەنگ و به تهفسیر و به هه موو زمانێ تهفسیرکراوه !
به لگهی چواره م که الله جههلی نه کردۆته پێگر له دابه زاندنی ناوی موشریک و کافر بۆئه وه که سانهی شیرک ئەکهن

[لَمْ يَكُنِ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ وَالْمُشْرِكِينَ مُنْفَكِّينَ حَتَّى تَأْتِيَهُمُ الْبَيِّنَةُ]

ئەوانه ی که بێ برۆا بوون له ئەهلی کتاب و هاوبه شدانه رهکان دهستیان هه لئه گرت (لهو بێ برۆایی یه و له وشیرک و کوفرانه) تا ئە وه کاته ی نیشانه روونه که یان بۆ هات.

{ البينة ١ }

هه رکه سیک بی ئاگابیت له قورئان و نه زانیت باسی چی ده کات و لئی تیته گات ئه وه له
حه یوان خراپتره و بو جه هه نه می هه تا هه تای دروستکراوه جا ئه مه حالی زوربه ی خه لکی به
ناو موسلمانانه که نازان قورئانه که یان باسی چی ده کات !!

قال الله تعالى: [وَلَقَدْ ذَرَأْنَا لِجَهَنَّمَ كَثِيرًا مِّنَ الْجِنِّ وَالْإِنسِ لَهُمْ قُلُوبٌ لَا يَفْقَهُونَ بِهَا وَلَهُمْ أَعْيُنٌ
لَّا يُبْصِرُونَ بِهَا وَلَهُمْ آذَانٌ لَا يَسْمَعُونَ بِهَا أُولَئِكَ كَالْأَنْعَامِ بَلْ هُمْ أَضَلُّ أُولَئِكَ هُمُ الْغَافِلُونَ]
{ الاعراف ١٧٩ }

واته : که سانیکی زورمان له جن و له مرووف بو جه هه نه مه دروست کردوووه و داناوه له بهر
ئه وه ی شایه نی دوزه خن وه سه ره نه جامیان بو دوزه خه و کرده وه ی ئه هلی دوزه خ ئه که ن
که سانیکن که دلیان هه یه به لام پیی تیناگه ن له حه ق وه چاویان هه یه به لام حه قی پی
نابینن وه گوئیان هه یه به لام حه ق و په ندو ئاموژگاری پی نابیستن ئه مانه وه کو ئاژه ل وان
له وه ی که سوود له چاو و گوئی و دلیان نابینن به لکو له ئاژه لیش ویل و سه رگه ردانترن ئه مه
ئه و که سانه ن که بی ئاگان له ئایه ته کانی الله تعالی

اجتهاد له عه قیده دا نیه هه رکه س اجتهاده که ی توشی کوفری بکات کافره هه رکه س
اجتهاده که ی توش بیدعه ی بکات مبتدعه باخواه ن هه زاران کتیب و فه رموده ش بیته

اللا لکائی له شه رحدا ده لیت

أجمع أهل السنة و الجماعة لی أنه لا اجتهاد فی مسائل الاعتقاد و أنه لا مجال للرأي و اعمال
العقل فیها و أنه لا یسمع مسلم فیها الا التسليم و الاتباع لعقیده السلف الصالح

هه موو ئه هلی سونه ت وجه ماعه ت کوړان له سه ر ئه وه ی ئیجتهاد نیه له بابه ته عه قیده یه کان
(واته ئه وه نیه گه ره له ی کرد بلینن ئه جریکی هه یه نه خیر ئه مه له عه قیده دانیه) وه عه قیده
هیچ بواریکی تیدانیه بو بیروبو چون و ئه قلی مرووف تییدا قسه بکات وه بو موسلمانیش نیه ئیلا
ده بیته ته سلیم بیته وشوین عه قیده ی سه له فی صالح بکه ویت

أبو محمد ابن أبي زيد القيرواني دهلی

لهوتهی اهل السنه ئه وهیه که ئه وکه سه عوزری بۆنیه که به هۆی اجتهاده که یه وه توشی بیدعه
بیت چونکه خه وارچ اجتهادیان کرد له ته ئویل کرداندا به لام ئه و اجتهاده نه بوه عوزربۆیان
کاتی به هۆی اجتهاده وه ده رچون له سه ر هاوه لان پیغه مبه ریش { عَلَيْهِ السَّلَام } ناوی لی نان
به ده رچوان له دین به لکو اجتهاد له ئه حکامدا (احکامه کان وهک احکامی پۆژو زه کات و
میراث هتد

ئاله مه دا ئه جری هه یه ئه گهر هه له بکات .

{ کتاب الجامع في السنن والآداب والمغازي والتاريخ ص 121 }

حسن بن عثمان فه رموویه تی

أَخْبَرَنَا أَحْمَدُ بْنُ حَمْدَانَ قَالَ : حَدَّثَنَا بِشْرُ بْنُ مُوسَى قَالَ : حَدَّثَنَا مُعَاوِيَةُ بْنُ عَمْرِو قَالَ :

حَدَّثَنَا أَبُو إِسْحَاقَ فَه رموویه تی

پرسیارم له **ئه وزاعی** کرد وپی و تم

اضِرْ نَفْسَكَ عَلَى السُّنَّةِ وَقِفْ حَيْثُ وَقَفَ الْقَوْمُ وَقُلْ مَا قَالُوا وَكُفَّ عَمَّا كَفُّوا وَاسْلُكْ سَبِيلَ
سَلَفِكَ الصَّالِحِ فَإِنَّهُ يَسْعُكَ مَا وَسِعَهُمْ

ئارام بگره له سه رسونه ت له ویدا بوهسته که سه له ف تیدا وهستان وه ئه وه بلی که ئه وان وتیان
وه خۆت بگره وه له وهی ئه وان خۆیان لی گرته وه وه پریبازی پیشینه چاکه کانت بگره پیش
ئه وه ت به سه که ئه وان به سیان بوو

{ شرح أصول اعتقاد أهل السنة والجماعة 315 }

أبو عبد الله الانصاري ئه لی

حسین بن إسماعيل المحاملي فه رموویه تی

المزني فه رموویه تی

پرسیارم له **شافعی** کرد له باره ی زانستی قسه (زانستی کلام زانستی که هه موو ئه شعهریه کان
مه نهه جیانه) له وه لامدا پی و تم

سَلْنِي عَنْ شَيْءٍ إِذَا أَخْطَأْتُ فِيهِ قُلْتُ : أَخْطَأْتُ وَلَا تَسْأَلْنِي عَنْ شَيْءٍ إِذَا أَخْطَأْتُ فِيهِ قُلْتُ : كَفَرْتُ

پرسیاری شتیکم لئ بکه که نه گهر نه تپیکا بلیم هه له ت کرد پرسیاری شتیکم لئ مه که که نه گهر هه له ت کرد تپیدا بلیم کافربویت (شافعی رحمه الله قسه کردنی له علمی کلام وړوچون تپیدا به کافربون نه ژمارکرد) { ذم الکلام و أهله }

أبو بكر الخلال فهرموویه تی

أخبرنا أبو بكر المروزي فهرموویه تی بیستم له ابو عبد الله **احمد بن حنبل** ده یفه رموو : الْقَدْرِيَّةُ أَشَدُّ اجْتِهَادًا مِنَ الْمُعْتَزِلَةِ

قه ده ریه کان هه و ل و کوششیان زیاتربو له موخته زیله کان. { السنة }

جا نه و هه و ل و کوششهی قه دریه کان نه بوه ریگر له ته کفیرکردنیان

مسلم له صحیحه که یدا گپراویه تیه وه یه که م که س که قسه ی کرد له باره ی قه ده ر پیاویک بوو له به صره ناوی **معبدا جهنی** بوو

یحیا بن معمر ده فهرمویت من و حمید بن عبدالرحمن بوجه ج یاخود بو عه مره چوین بو مه که که

وتمان گهر یه کی له هاوه لانی پیغه مبه ر بینین { عليه السلام } پرسیاری نه م قه ده ر یانه ی لئ نه که ین جاگه شتن به عبدالله ی کوری ئیمامی عمر و پرسیارم کرد وتم نه ی ابو عبدالرحمن که سانئ په یدا بونه لای ئیمه قورئان ده خویننن و خه ریک فیربونی زانستی شهرعین ده لئین قه ده ر نیه وه خوا ته نها نه وشته ده زانیت که روده دات

ئیمام ابن عمر پیانی فهرموو

فَإِذَا لَقِيتَ أُولَئِكَ فَأَخْبِرْهُمْ أَنِّي بَرِيءٌ مِنْهُمْ وَأَنَّهُمْ بُرَاءٌ مِنِّي وَالَّذِي يَخْلِفُ بِهِ عَبْدُ اللَّهِ بْنُ عُمَرَ لَوْ أَنَّ لِأَحَدِهِمْ مِثْلَ أَحَدٍ ذَهَبًا فَأَنْفَقَهُ مَا قَبِلَ اللَّهُ مِنْهُ حَتَّى يُؤْمِنَ بِالْقَدَرِ

نه گهر که شتی به و که سانه پیان بلئ من له نه وان به ریئم و نه وانیش له من به ریئن وه من سویندنه خوم که گهر هه ریه کی له وان به نه ندازه ی کیوی ئوحد ئالتون به خشیت خوا لی وهرناگریت تائیمان به قه ده ر ده هیئن .

{ بَابُ بَيَانِ الْإِيمَانِ وَالْإِسْلَامِ وَالْإِحْسَانِ }

ته ماشاکه ن نه یفه رموو دواى ئیقامه حوجه ولادانى ته ئویل وگومانه کانیاں وایان پی بلی
له کاتیگدا والله قه ده ریه کان ته ئویلیان هه بوو
ئه و عه قیده کوفرییه ی هه یانبوو به حسابی خوڤیان له کتاب و سونه ت ده ریان هیانبوو ئه ی بو
ابن عمر نه چوو گومانه کانیاں لابتات راسته وخو تکفیری کردن به بی ئه وه ی یه ک وشه
قسه شیان له گه ل بکات
زوری هه ول وکوششیان بو ئیسلام نه بوه مانعی تکفیرکردنیاں

ئیمامی أبو بکر الخلال فه رموویه تی
(أَخْبَرَنِي الْمِمْوْنِيُّ قَالَ: حَدَّثَنِي الْقَعْنَبِيُّ عَنْ مَالِكٍ عَنْ عَمِّهِ أَبِي سَهْلٍ بْنِ مَالِكٍ)
فه رموویه تی من دیل بووم له لای عمر بن عبد العزيز پییمی فه رموو
بوچونت چیه له سه ر قه ده ریه کان
(أَرَى أَنْ تَسْتَتِيبَهُمْ فَإِنْ تَابُوا وَإِلَّا عَرَضْتَهُمْ عَلَى السَّيْفِ)
وتم واده بینم داواى ته وبه یان لی بکریت گه رته وبه یان نه کرد له ملیان بدریت
ئیمام عمر بن عبد العزيز فه رمووی (ذَلِكَ رَأَيْي) ئه وه ش بوچونی منه
ئیمامی مالک یش فه رمووی (وَذَلِكَ رَأَيْي) ئه وه ش بوچونی منه

أخلال ده فه رمویت اخبرني عبید الله بن حنبل قال : حدثني أبي قال : ثنا القعنبي حنبل
فه رموویه تی سألت عمي عن ذلك فقال : وذلك رأيي (پرسیارم له مامم کرد له سه ر ئه و
ریوایه ته فه رمووی منیش هه مان بوچونم هه یه . { السنة })

الله تعالی ده فه رمویت
(وَمَا يُؤْمِنُ أَكْثَرُهُمْ بِاللَّهِ إِلَّا وَهُمْ مُشْرِكُونَ [يوسف ١٠٦])
واته : وه زۆربه ی خه لک ئیمان به الله ناهینن ئیلا له گه ل ئیمان هه یاندا شه ریک بو الله
داده نین .

باوه ریان هه یه که الله تعالی دروستکارو رۆزیده ره به لام دوعا له جگه له الله ده که ن و
هاوار له غه یری الله ده که ن و هانا بو غه یری الله ده به ن و پشت به غه یری الله ده به ستن

هاوه لی به پیز ابن عباس رضي الله عنه فهرموویه تی
به دلنیا یه وه که سی وا هه یه نه وه نده شیرک نه نجام ده دات هه تا شیرک به سه که که ی ده کات
و ده لیت : نه گهر نه وه سه که نه بوایه نه شه و دزیمان لی ده کرا !

{ احیاء علوم الدین ص ۱۷۸۸ (۲۸۳۴) }

جا بیر بکه وه پوژانه چهنه جار نه شه جوړه قسانه دووباره ده که یه وه و ئاگاداریش نیت که
نه وه شیرکه ؟!

بو یه پیویسته زور وریا و ئاگاداری قسه و کردار و گوftarمان بین گه پرانه وه ی هه رشتیک و
پزگار بوغان ته نها به یارمه تی و ویستی الله یه کابرا یارمه تیشت بدات پزگارت بکات له خنکان
نابیت بللی فلان که س نه بوایه ده خنکام نه وه شیرکه به لکو بللی الله پزگاری کردم فلان که س
یارمه تی دام به ویستی الله و چاکه ی له گه ل کردم بللی جزاکم الله خیرا واته : الله پاداشتی
چاکه ت بداته وه . له سه ر نه وه ی که یارمه تی تدام
فتح لابن رجب (۱/۱۴۷)

وهلامی گومانه کان

وهلامی گومانی ئه وانهی باوه ریان به عوزر به جه هل ههیه له شیرکی گه وره ی ئاشکرده

حه واریه کان به عیسیان وت [هَلْ يَسْتَطِيعُ رَبُّكَ أَنْ يُنْزِلَ عَلَيْنَا مَائِدَةً مِّنَ السَّمَاءِ قَالَ اتَّقُوا اللَّهَ
إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ] { المائدة ۱۱۲ }

وتیان : ئه ی عیسی کورپی مه ریه م ئایا په روه ردگارت ئه توانی سفره و خوانی کمان له ئاسمانه وه
بۆ دابه زینتی که لئی بخوین وه برسیه تیمان نه هیلیت ئه ویش فهرمووی : ته قوای خوای
گه وره بکه ن و واز له و پرسیاره و هاوشیوه ی ئه مانه بینن ئه گهر ئیوه به راستگویی ئیماننان
هیناوه و ئیماندار ی راستگۆن .

ده لێن ئه وه تا هاوه لانی عیسا گومانیان له توانای خوا بوو به لام پیی کافرنه بوون ! وعوزریان
هه بوو به نه زانی !

له وه لامدا ده لێن پشت به خوا وه ک رسول الله فهرموویه تی (ئه گهر شهرمت نه کرد هه رچی
ده که ی بیکه) { البخاری ۶۱۲۰ }

په نا به الله له وه ی سیفه تی جه هل بدریته پال هاوه لانی پیغه مبه ریکی خوشه ویستی خوا
چۆن ده کریت که قوتایه تایبه ته کانی عیسا جاهل بن به توانا وده سه لات ی الله ؟

چۆن جاهل بون به شتی ده دریته پال پشتیوانان وهاورپی هه میشه یه کانی عیسا له کاتیکدا
مندالیکیش هیز وده سه لات ی خوا ده زانیت چۆن ده کری ئه و پیاوه به ریزانه وهاورپی
پیغه مبه ران جاهل بن به ده سه لات ی خوا ؟

ئێستا بابچینه خزمه ت ته فسیری ئه وئایه ته پیروژه به تیگه شتنی سه له ف وزانایان نه ک
به تیگه شتنی عه قل جه همیه کان

له ته فسیری ئایه تی

[أن الحواریین خلصاء الأنبیاء ودخلاؤهم وأنصارهم كما قال تعالی نَحْنُ أَنْصَارُ اللَّهِ]

{ أل عمران ۵۲ }

زانایانی ڕاڤه کاری قورئان تیکرا کۆرآن ئه و قسه ی حه واریانه له گومان بون به ده سه لات ی خوا وه ده رنه چوه

القرطبی ده ئیت له ته فسیری ئایه ته که ئه وان گومانیان نه بوو له توانا و ده سه لات ی خوا چونکه ئه وان باوه ڕداربون و به خوا زانابون به لکو ئه و قسه یه یان وه ک ئه و قسه یه وایه که تۆ به که سی ک ده ئیت ئایا فلان که س ده توانیت فلانه شتم بۆبکات له کاتیکدا تۆ ده زانی فلان که س له توانای هه یه ئه و شته ت بۆبکات که واتا مانای قسه که یان ئه وه یه ئایا ئه و شته ده کات ؟ وه ئه وان زانابون به الله و هیز وتوانای الله وه ئه مه ش ههروهک وته که ی ابراهیمه **علیه السلام** که وتی ئه ی خوایه پیشمانم بده که چۆن مردوو زیندوئه که یته وه .

ابن الحصار له ته فسیری [هل يستطيع ربك] لیس بشک فی الاستطاعة واما هو تطف في السؤال وادب مع الله عزوجل

ئه و داوا کردنه یان گومان بون نه بوو له هیز وتوانای الله به لکو نواندن ی ڕیز و ئه ده به به رامبه ر به الله . { تفسير القرطبی }

که به شیوه ی پرسیار و ڕیزه وه داوایان له الله کرد به لکو ئه و ئایه ته ته فسیرکراوه به یه ک ی له شیوه خویندنه وه کانی قورئان هه رخودی ئه م ئایه ته به له فزی [هل تستطيع ربك] . هاتوه ئه مه ش خویندنه وه ی الکسائی یه وه ئیمامی علی و دایه عایشه و معاذ و ابن عباس و کۆمه لی له هاوه لآن و سعید بن جبیر و مواهید و کۆمه لی له تابعین به له فزی هل تستطيع ربك خویندو یانه ته وه

وه ڕیوایه تی دوه میش به خویندنه وه ی

[هَلْ يَسْتَطِيعُ رَبُّكَ] هاتوه که له قورئاندا به و شیوه نوسراوه ته وه

جاهه ر دوو جوړه خویندنه وه که هی خوایه وهه ردوکی هه قه وه به خویندنه وه ی یه که م ته فسیری خویندنه وه ی دوو ده که ین واتا هه ربه وته ی خوا وته که ی خوا ته فسیر ئه که ین

جابه خویندنه وهی یه کهم [**هل تستطيع ربك**] واتا ئه ی عیسا تۆده توانی داوا له خوا بکهیت
یان ئه ی عیسا خواوه لّامی داواکهت ئه داته وه ئه گهر داوا ی لّی بکه ی

دایکمان عائیشه که پهروه رده ی دهستی رسول الله { ﷺ } یه ئه م ئایه ته ی به [**هل تستطيع ربك**] خویندۆته وه وه فهرموویه تی (كان القوم اعلم بالله عزوجل من ان يقولوا هل يستطيع ربك ولكن هل تستطيع ربك)
واتا ئه و حه واریانه زۆر له وه زاناتبونه به الله له وه ی که بلّین ئایا خوا ده توانیت به لّکو ئه وان
وتیان ئایا تۆده توانی داوا له خوا بکه ی وه ئایا خوا وه لّامی داواکه ی تۆ ده داته وه .
{ **تفسير القرطبي** }

وه له ریوایه تکراره **دایکه عائیشه** فهرموویه تی
كان الحواریون لايشكون ان الله يقدر على انزال مائدة ولكن قالوا هل يستطيع ربك .
حه واریه کان گومانیان له ده سه لّاتی الله نه بوله وه ی که خواردنیان بۆدابه زیّنی به لّکو وتیان ئه ی
عیسا تۆ ده توانی داوا له خواکهت بکه ی .
معاذی کوری جبل په زای الله ی لّی بیت فهرموویه تی (اقرانا النبي { ﷺ } [**هل تستطيع ربك**] قال معاذ وسمعت النبي مرارا يقرأ بالتاء هل يستطيع ربك .
له پیّغه مبه ری خوام بیستوه { ﷺ } چه ندين جار ئایه ته که ی به شیوه ی
[**هل تستطيع ربك**] خویندۆته وه .

که واتا ئه م شیوه خویندنه وه یه ته فسیره بۆ شیوه خویندنی [**هل يستطيع ربك**] چونکه
هه ردوکی وته ی خوایه و به یه ک مه بهسته وه خوا باسی کردوه
ئیمامی الزجاج فهرموویه تی (المعنى هل تستدعي طاعة ربك فيما تساله وقيل هل يستطيع ان تدعوا ربك وتساله والمعنى متقاب)

مانای ئایه ته که ئه وه یه ئایا خوا داواکهت جّی به جّی ئه کات که داوا ی لّی بکه ی وه ووتراوه ئایا
تۆ ده توانی داوا له خوا بکهیت وه ماناکان له یه که وه نزیکن .

آلپرسی له مجمع البیان وتویه تی مانای ئه وهیه : هل یفعل ربك ذلك بمسالتك اياه لتكون علما على صدقك ولايجوز ان يكونوا شکوا في قدرة الله تعالى على ذلك لانهم كانوا عارفين

واتا ئایا خوا ئه و داوایه ی که تو ده یکه ی بو تی جی به جی ده کات تا کو بیته به لگه یه ک له سه ر راستیتی تو وه نا کریت بو ترئ ئه وان گومانیان هه بو ه له توانای الله تعالى له وشته دا چونکه ئه وان زانا بونه به خوا .

النيسابوری له ته فسیره که یدا ده ئیت (لانه تعالى حکى عنهم انهم قالوا امنا فكيف يتصور مع الايمان شك في اقتدار الله)

الله باسی حه واریه کانی کردوه له قورئان که حه واریه کان وتویانه ئه ی خوایه ئیمه باوه پمان هیئاوه و باوه پدارین جاچۆن ده کریت باوه پبون به خوا له گه ل گومان بون به ده سه لاتی خوا کو بیته وه .

ابن عطیه له ته فسیری ئه م ئایه ته دا وتویه تی (هیچ راجیاوازیه ک نیه له وه دا که ئه وان باوه پداربونه چونکه الله فهرمووی [فمن یکفر بعد منکم] هه رکه سی له ئیوه له دواتردا هه لگه پیتته وه وه به وه ی الله وه سفی کردوون به حه واری ئه مه ش نه فی ئه وه ده کات که ئه وان له سه ر باطل بو بیتن وه به وه ی الله داوا ده کات له ئیمانداران چاو له وحه واریانه بکه ن وه ک فهرموویه تی

[يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُونُوا أَنْصَارَ اللَّهِ كَمَا قَالَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ لِلْحَوَارِيِّينَ [الصف ١٤] ئه ی باوه پداران ئیوه بن به پشتیوانی خوا ی گه وره و پشتیوانی دینه که ی خوا ی گه وره بکه ن و سه ربیخن هه روه کو چۆن عیسا ی کوپی مه ریه م علیه السلام به حه واریه کانی (قوتابیان و هاوه لانی وه کو صه حابه) فهرموو : [مَنْ أَنْصَارِي إِلَى اللَّهِ] کئ پشتیوانی دینه که ی خوا ی گه وره ئه کات و دینی خوا سه رئه خات له گه لمد ؟ [قَالَ الْحَوَارِيُّونَ نَحْنُ أَنْصَارُ اللَّهِ]

حه وارییه کان ئه وان ه ی که سه ره تا ئیمانیان پئ هیئا که دوانزه پیاو بوون وتیان : ئیمه پشتیوانی له دینی خوا ئه که ی ن و دینی خوا سه رئه خه ی ن

وہ رسول اللہ { ﷺ } فەرموویە تی **هه موو پیڤه مبه ری حه واری هه یه حه واری منیش زو بیڤه**
 { الموسلم ۲۴۱۵ } { البخاری ۷۲۶۱ }

کەواتا بە ئایەت و بە فەهمی صحابە و تابعین و پرافە کارانی قورئان حەواریە کان گومانیان
 لە هەیزی اللہ نەبوە

تەنھا ئەو دە ئیلم نە فرەتی خوا لە جە هەمیە خە لە فیه کان کە بوەتان دە کەن بۆ پیاوچا کان و
 حەواری پیڤه مبه ران تەنھا لە پینا و ئەو ی عوزر بۆ کافرێ بەیننەو تۆمەتی کوفر دە دەنە پال
 هاو لەنی پیڤه مبه رە کان و پیاوچا کان .

وہ لآمی گومانی **عبداللطیف** خە لە فی لە سەر تکفیری
 وتبوی ئەم ئایەتە بە لگە یە کەوا کە سی با کوفری گەورەش بکات بە لآم تکفیرنا کریت بە هو ی
 جە هەلەو !

ئایەتە کەش ئە مە یە

[وَجَاوَزْنَا بِبَنِي إِسْرَائِيلَ الْبَحْرَ] وە بە نی ئیسرایلمان لە دەریاکە پەراندەو دەوای ئەو ی کە
 موسی **عليه السلام** گۆچانە کە ی دا بە ناو ئاوە کە دا دوانزە رێگای وشکی لی کرایەو بە ئیزنی
 خوای گەورە [فَأَتَوْا عَلَى قَوْمٍ يَعْكُفُونَ عَلَى أَصْنَامٍ لَهُمْ] لەو ی تیپە رین بە سەر کە سانیکدا کە
 بتیان هەبوو کە پەیکەر بوو لە سەر شیو ی مانگا و گۆیرە کە بوو ئە یان پەرستن و لە سەریان
 ئە مانەو [قَالُوا يَا مُوسَى اجْعَلْ لَنَا إِلَهًا كَمَا لَهُمْ آلِهَةٌ] ئە مانە ی کە ئەم موعجیزە گەورە یان
 بینی کە خوای گەورە دەریاکە ی بۆ لەت کردن وتیان : ئە ی موسی **عليه السلام** تۆیش خوایە ک
 بۆ ئیمە بریار بدەو بتیکمان بۆ دابنێ لە سەر شیو ی گۆیرە کە یە ک هەروە کو چۆن ئەو قەومە
 بتیان هە یەو ئە یپەرستن با ئیمەش بیپەرستین [قَالَ إِنَّكُمْ قَوْمٌ تَجْهَلُونَ] { الاعراف ۱۳۸ }
 موسی **عليه السلام** فەرمووی : بە راستی ئیو ه قەومێکی زۆر نەزان و نە فامن .
 ئە ئیت موسا فەرمووی ئیو ه قەومێکی نە فامن نە یوت ئیو ه قەومێکی کافر !

منیش دە ئیلم دە ی موسا نە یوت ئیو ه موسلمانێکی نە فامن !
 چونکە سیفە تی جاھل کافر و موسلمانیش دە گرێتەو

جا به چی به لگه یه ک ده یسه ملیتیت که موسا ئه وانی به جاهلیکی موسلمان زانیوه نه ک
جاهلیکی کافر ؟

گهر بلئی چونکه له فزی جه هلی به کارهیناوه ئی ئیمه ش ده لین
پیش هاتنی پیغه مبه ر { ﷺ } قوره یش بتیان ده په رست که ئیسلام هات ئه وسه رده مه ی به چی
ناو برد ؟ به سه رده می جاهلی ئایا ده کری بلیین ئه وه تا قوره یش به جاهل ناوبراون
که واتا موسلمانن ؟

بیگومان نه خیر وه ئایه تمان هه یه الله وه سفی کافران به جه هل ده کات نه ک بلیت ئه گهر
کوفریان کرد و به جاهل ناویان هات یعنی موسلمانن نه خیر شتی وانیه ئه گهر وابلیتیت
به ناوی الله وه درۆت کردوه له ته فسیری ئایه ته کان و کافر بوویت
وه بابزانین قورئان چون رهدی تۆده داته وه

قال الله تعالی [وَيَا قَوْمِ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مَالًا] نوح پیی وتن ئه ی قهومی خۆم کاتیک که من
ئه ئیم مسولمان بن له به رامبه ر ئه مه داوای پاره تان لی ناکه م و بو ئه وه م نیه که سهروه ت و
سامانتان به م [إِنَّ أَجْرِي إِلَّا عَلَى اللَّهِ] به لکو پاداشتی من ته نها لای خوای گه وره یه [وَمَا أَنَا
بِطَارِدِ الَّذِينَ آمَنُوا] وه من ناچم له سه ر داوای ئیوه باوه رداران ده ربکه م و دوور بخه مه وه که
فه قیرو هه ژارن [إِنَّهُمْ مُلَاقُوا رَبِّهِمْ] ئه وان ئه گهن به خوای خویان و پاداشتیان ئه داته وه
له سه ر ئیمان هینانیان [وَلَكِنِّي أَرَاكُمْ قَوْمًا تَجْهَلُونَ] به لام من ئیوه ئه بینم که سانیکی زۆر
نه زان و نه فامن کاتیک داوا ئه کهن که ئه وه فه قیرو هه ژاره موسلمانانه دوور بخه مه وه .
{ هود ۲۹ }

ببینن نوح ریک وه ک موسا به قه ومه که ی وت ئیوه قه ومیکی زۆر نه زان و جاهلن
ئیتا عبداللطیف پیمان بلیت ئه وه به جاهل دانانه مانای ئه وه یه به جاهلیکی موسلمانی
داناون یان کافرکی جاهل ؟
یان به لگه یه کی سه ریخ بینه که موسا ئه وانی به جاهلیکی موسلمان زانیوه یان ته فسیره که ت
له هه واوه وه سی خۆته وه کرد .

وقال الله تعالى

[قَالَ إِنَّمَا الْعِلْمُ عِنْدَ اللَّهِ] هود پیغه مبه ر پییانی فهرموو: زانیاری ته نها لای خوی گه وره یه که
چ کاتیئک سزای خوی گه وره تان بو دیت من نازانم [وَأُبَلِّغُكُمْ مَا أُرْسِلْتُ بِهِ] وه ئه وه ی که
منی بو نیردراوم له لایه ن خوی گه وره وه ته نها ئه وه تان پی رائه گه یه نم
[وَلَكِنِّي أَرَاكُمْ قَوْمًا تَجْهَلُونَ] به لام من وا ئه بینم ئیوه که سانیکی نه زان و نه فامن .
{ الاحقاف ۲۳ }

ئایا عبداللطیف قهومی عاد قهومی موسلمان بون چونکه هود له بری وشه ی کوفر وشه ی
جاهلی بو به کار هیئان ؟

ئه گهر ده لئی که ده لیت ئیوه جاهلن مانای ئه وه نیه موسلمانن ده ی منیش پیت ئه لیم ئه ی
به چیدا زانیت موسا به وقه ومه که ی خوی وت جاهل مانای ئه وه ده دات به کافری نه زانی ون ؟
ئایا تو له پیناوجی درۆبه ناو الله و پیغه مبه ره کانیه وه ئه که ی ؟ هه ره یچ نه بیت بلایه ته که
دوو ئه گهر هه لده گریت یان پیی وابوه کافریکی جاهلن یان پیی وابوه موسلمانیکی جاهلن
که شتی وانیه و ناتوانی وابلیت چونکه ئه وکاته به لگه که ت پوچه ل ده بیته وه چونکه
هه رشتی دوو مانا له خو بگریت نابیت به لگه

قال الله تعالى [أَنتُمْ لَتَأْتُونَ الرَّجَالَ شَهْوَةً مِنْ دُونِ النِّسَاءِ] ئایا ئیوه کاری به دره وشتی و
نیربازی ئه که ن له گه ل پیاو وه واز له ئافره تان دینن که ئه وان بو ئیوه ن [بَلْ أَنْتُمْ قَوْمٌ
تَجْهَلُونَ] به لکو ئیوه که سانیکن که نه زان و نه فامن . { النمل ۵۵ }

ئایا ئه م [انتم قوم تجهلون] که لوط علیه السلام به قه ومه که ی ده لئ مانای ئه وه یه
قه ومه که ی خوی پی کافرنه بوه چونکه به جاهیلی داناون ؟ یان ئه وجه هله به مانای پوچونی
ئه وان دیت له کوفر ؟

بویه ئیمه ده لیین ئه و [انکم قوم تجهلون] به مانای موسلمان دانانی قه ومه که ی موسا
نایه ت به لکو به مانای ئه وه دیت ئه مانه دوا ی بینینی ئه وه موو موعیزه یه که چی هیشتا
جاهلن به الله وه جاهل بون به الله کوفره خاوه نه که ی پیی کافرده بیت به ئیجماع چونکه
که سی خوانه ناسی ئیتر چۆن موسلمانه ؟

ابن نصر المروزي له تعظیم قدر الصلاة (120/2) ده لئ

والجهل بالله في كل حال كفر قبل الخبر وبعد الخبر

جاهل بون به الله له هه موو حالیکدا کوفره پیش هه والدان وپاش هه والدان

ئه وهش فه همی سه له ف که جاهل بون به الله یان به کوفر زانیوه به موتله قی وه به یه کسانیان

داناوه چی پاش هاتنی حوجه بیت یان پیش هاتنی یه کسانه

که واتا جاهل بون به الله له قورئان به تیگه یشتنی سه له ف به مانای کافربون هاتوه نه ک

به مانای موسلمان بوون بیت

به فهمی سه له ف وشه ی جاهل له قورئان له چه ندان شوین به مانای جاهلی کافرهاتوه به لام

فه رموو تۆ به چی ده یسه لمینیت ئه وجه هله له وییدا به مانای به موسلمان دانان و تکفیرنه کردن

دیت قل هاتوا برهانکم ان کنتم صادقین

ته کفیری المطلق

ته کفیری (المطلق) په ها واته ته وتریته ته وهی ته م وتانه یان ته م کارانه ته نجامبدات کافر ته بیت

۱ - ټیمه ته کفیری کافرده که ین به هوئی ناشنابون وشاره زابونمان به دینی الله که مان بوته وهی دینه که مان هه لته وه شیتته وه و مورته دنه بینته وه به پیچه وانه ی جه همییه مه دخه لیه کان که خو یان داو ته پال سه له ف به لام سه له ف له دویکن و ته وان دوی تر که کوفریان له کافرینیوه که چی پی دهلین موسلمان بویه خو یان کافر کرده وه به وهویته وه

ابن تیمیة ته لی

[من قال] إن من تكلم بالكذب والجحد وسائر أنواع الكفر من غير إكراه على ذلك فإنه يجوز أن يكون مع ذلك في نفس الأمر مؤمنا ومن جوز ذلك فقد خلع ربقة الإسلام من عنقه . { الصارم المسلول 523/1 }

هه رکه سیک بلیت که هه رکه س جحد یان تکذیب یان هه رجوریکی کوفربکات به بی ئیکراه ته وا دروسته له هه مان کاتیشدا باوه پرداریت ته وکه سه جائه و که سه ی ته م قسه یه بلیت ئیسلام له گهردنی ده رچووه . وه ک ده یان جار بیستومانه مه دخه لیه کان و عبداللطیف ده لپن کاکه پیته چیت کابرا کوفریشی هه بیت به لام تونایت تکفیری بکه ی به لکو کابرا موسلمان ه وه ک خو یان ده لپن عه لمانیته کوفره به لام له هه مان کاتدا نه ک تکفیریان ناکه ن به لکو عه لمانیته کان به وه لی ته مری موسلمانان ده زانن و سه ریان ده خه ن به م هو یه وه له دینی خوا ده رچون به لام ټیمه نامانه وئ وه ک ته وان له دین ده ربچین به لکو ده مانه وئ هه رله سه ردینی الله بین بو هیچ تاغوت و شیخی قیامه تی خو مان نافروشین

ابن القيم ئەلّی

والإسلام هو توحيد الله وعبادته وحده لا شريك له والإيمان بالله وبرسوله واتباعه فيما جاء به فما لم يأت العبد بهذا فليس بمسلم وإن لم يكن كافرا معاندا فهو كافر جاهل.
{ طريق الهجرتين 608/1 }

ئىسلام بریتىیه له ته وحیدی الله و په رستنی به ته نها به بى هاوبه ش بو دانان وه باوه په ینان به الله ورسوله که ی وه شوینکه وتنی ته وه ی پیغه مبه ر { ﷺ } پپی هاتوه جاهه رکه س به مه نه یه ت موسلمان نیه ته گه ر کافر یکی عیناد نه بیّت ته وا کافر یکی جاهله .
ئیسّتا عه لمانيه کان اعلانیان کردوه که له بری ئىسلام شوین دیموکراسیه ت وده ستورده که ون که چی مه دخه لیه کان به موسلمانیان ده زانن به لام له لای اهل سونه کافرن جاگه ر کافر یکی عینادیش نه بن ته وا کافر یکی جاهلن

۲ - ئیمه بویه ته کفیرده که ین بوبه راستدانانی هه والّه کانى الله ورسوله که ی که هه والیان داوه به کافربونى که سانئ که ته وجوره وته وکردارانه یان لیدهرده که ویت
ئیمه ش فی سبیل گوپراهه لى بوالله ورسوله که ی { ﷺ } تکفیرده که ین نه ک فی سبیل خو مان یان حزبیک یان گروپئ به لکو طاعة لله

چونکه الله فه رمانی پیمان کردوه ناوی ته وانه بنینن که له ده ره وه ی دینی ئىسلامن پیمان بلّین کافر قال تعالى [قل يا ايها الكافرون] پیمان بلّی ته ی بى باوه ره کان .

کافر کییه ؟

ابن تیمیة ده لّی

فمن لم ينقد لأمره فهو إما مكذب له أو ممتنع عن الانقياد لربه وكلاهما كفر صريح.
{ الصارم المسلمول 519/1 }

هه رکه سئ ملکه چی فه رمانی الله نه بیّت ته وا یان به دروی ده زانیت یان پابه ندنه بوه به ملکه چ بون بوالله جاهه رکام له م دو حاله ته بیّت ته وا کوفری پروونه .

وهئه ئی : کل رد لخبر الله أو أمره فهو كفر دق أو جل { الدرر السنية 388/10 }
 هه موو ره دکردنه وهیه ک بۆهه والدانه کانی الله یان فه رمانه کانی بنی باوه پیه جا زۆربیت
 یان که م یه کسانه.

به رهه می تکفیر چیه ؟

۱ - سه لامهت بونی ئاینی که سی تکفیرکاره چونکه ته کفیر داغلی لا اله الا الله یه وله لوازمی
 ته وحیده نه وه که سه ی نه م واجبه وازلئ دینیت و ئیشی پی ناکات وده ئیت تکفیر ئیشی من
 نیه وئیشی زانایانه نه و نه وه که سه موسلمان نیه وکوفری به طاغوت نه کردوه
 الله فه رمویه تی [فَمَنْ يَكْفُرْ بِالطَّاغُوتِ وَيُؤْمِنِ بِاللَّهِ فَقَدْ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَى]
 { البقرة ۲۵۶ }

هه رکه سی بنی باوه ربیت به طاغوت و باوه بهیئت به الله ئانه وه دهستی گرتوه به په تی مه تین
 که لا اله الا الله یه

وقال تعالى

[وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولًا أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ] { النحل ۳۶ }
 وه به دلنیاپی ئیمه بۆ هه موو کۆمه له خه لک و نه ته وه یه ک له شوینیک ژیا بیتن پیغه مبه ریگمان
 بۆ ناردوون ئیشی هه موو پیغه مبه ران نه وه بووه به خه لکه که یان وتوو نه ی خه لکینه به تاک
 و ته نها خوای گه وره به رستن و شهریک بۆ خوا دامه نین وه خۆتان دوور بخه نه وه له
 تاغوته کان

وقال الرسول الله ﷺ {

(من قال لا إله إلا الله وكفر بما يعبد من دون الله حرم ماله ودمه وحسابه على الله)
 (رواه مسلم)

هه رکه سی ک بلت لاله الا الله وه کوفر بکات به وه ی له غیری الله ده په رسترت مال و خوینی
 حه رام ده بیت وه حسابیشی له لای الله یه

وهیه کئی له سیفه ته کانی کوفر به طاغوت تکفیر کردنی شوینکه وتوانی طاغوته

محمد بن عبد الوهاب ئەلّی

وأما صفة الكفر بالطاغوت فأن تعتقد بطلان عبادة غير الله وتتركها وتبغضها وتكفر أهلها
وتعاديهم { الدرر السنية 1\161 }

سیفه تی کوفر کردن به طاغوت ئەوهیه باوه پت به پوچه لی عبادە تکردن بوغیری الله هه بیّت
وه وازی لی بهیئیت وه رقایه تی بکه ی وه ته کفیری شوینکه وتوانی بکه ی وه دژایه تیان بکه ی .

۲ - په زامه ندی الله به ده ست ده هیئین چونکه فه رمانی الله مان جی به جی کردوه له ناوانی
ئه وانه ی خارج دینن به کافر ناویان ده به ین

۳ - موسلمان وکافر له یه کتر جیا ده کرینه وه ئەو حوکمانه ی الله دایناوه له گه ل کافری بکه ین
ده توانین جی به جیان بکه ین وه ک جیهاد و به پرائه ت و دوژمنایه تی و به سهر نه کردنه وه ی و
به ئیمام دانه نانی له کاتی نویژ و نویژنه کردن له سهری گهر مرد و کفن نه کردنی و نه شوردنی و
نه ناشتنی له قه برستانی موسلمانان ونه مانی ده سه لاتی به سهر منداله کانیه وه و بی به ش بونی
له میراث و په حمه ت نه ناردن بوی و داوای لیخوش بون بونه کردنی له لای الله

جائه گهر ئیمه موسلمان وکافر لیک جیا نه که ینه وه ئەوهه موو احکامه به هه له جی به جی
ده کریت

۴ - جی به جی کردنی میله تی ابراهیمه **علیه السلام** که هه رکه س پشت له میله تی ابراهیم
بکات تیاچووه

[قَدْ كَانَتْ لَكُمْ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ فِي إِبْرَاهِيمَ وَالَّذِينَ مَعَهُ] به دلنایای له ئیبراهیم **علیه السلام** و
ئه وانه ی که له گه لیدا بوون مامۆستایه تی و پیشه وایه تیه کی باش بو ئیوه هه بوو واته:
ئیبراهیم **علیه السلام** و شوینکه وتوانی ئەوانه ی له گه لیدا بوون مامۆستاو پیشه واو پیشه نگه
چاکن بو ئیوه ئیوه ش شوین ئەوان بکه ون و به پرائه ت له کافران بکه ن [إِذْ قَالُوا لِقَوْمِهِمْ إِنَّا

بَرَاءُ مِنْكُمْ وَمِمَّا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ] کاتی به گه له که ی خو یان وت ئیمه به رین له خوتان و دین و ری بازو نه و بتانه یشی که جگه له خوی گه و ره ده یان په رستن
[كَفَرْنَا بِكُمْ وَبَدَا بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمُ الْعَدَاوَةُ وَالْبَغْضَاءُ أَبَدًا] ئیمه کافرو بی باوه رین به دین و ری بازی
 ئیوه و ئیوه مان پی کافره وه له نیوان ئیمه و ئیوه یشدا د ژایه تی و رق و کینه سه ری هه لداو
 دهستی پی کرد بو هه می شه یی و هه تا هه تایي تا ئیوه له سه ر کوفرتان به رده و ام بن و شه ریک
 بو خوا دانین ته نها مه رجی شمان نه مه یه که **[حَتَّى تَوْمِنُوا بِاللَّهِ وَحَدَهُ]** تا به تا ک و ته نها
 ئیمان به خوی گه و ره دین و به تا ک و ته نها ده یی په رستن وه ده سته رداری کوفرو شیرکتان
 نه بن { الممتحنة ٤ }

پیغه مبه ران به ته کفیره وه هاتون وه موویان له ته کفیردا یه کن

برهان الدین البقاعي ده لیت

(فَإِنَّهُ لَمْ يَأْتِ نَبِيٍّ إِلَّا بِتَكْفِيرِ الْمُشْرِكِينَ - كَمَا أَشَارَ إِلَى ذَلِكَ - { ﷺ } - بِقَوْلِهِ: الْأَنْبِيَاءُ أَوْلَادُ
 عَلَاتٍ أُمَّهَاتُهُمْ شَتَّى وَدِينُهُمْ وَاحِدٌ كَمَا سَيَأْتِي قَرِيبًا فِي حَدِيثِ أَبِي هُرَيْرَةَ يَعْنِي - وَاللَّهُ أَعْلَمُ -
 أَنَّ شَرَائِعَهُمْ وَإِنْ اخْتَلَفَتْ فِي الْفُرُوعِ فَهِيَ مُتَّفِقَةٌ فِي الْأَصْلِ وَهُوَ التَّوْحِيدُ)

هیچ پیغه مبه ری ک نه هاتوه ئیلا به ته کفیرکردنی موشریکان نه بی ت هه روه ک پیغه مبه رمان
 { ﷺ } ئاماژه ی پی کرد فه رموی پیغه مبه ران هه موویان بران له باوکدا و دایکانیان جیاوازه وه
 دینی هه موو پیغه مبه ران یه که . وه وه ک له فه رموده که ی ابو هوریره شدا هاتوه واته
 نه گه رچی له لق و پوپه کانی شهرع دینه کانیان جیاوازه به لام دینی هه موو پیغه مبه ران
 له ته صلدا وه ک یه که که نه ویش بریتیه له ته وحید (که واته ته کفیر داخل ته وحیده و دینی
 هه موو پیغه مبه رانه وه ته کفیر تایبته نیه به زاناکانه وه)
 { نظم الدرر في تناسب الآيات والسور ج 6 ص 268 }

پشت شکینه ری مه دخه لیه جه همیه کان

عبد اللطيف آل الشيخ له الدرر السنية له به رگی ۱۲ له لاپه ره ۲۶۳ ده لیت :

زوریک هه له نه که ن وا نه زانن نه وه ی که سیک ته کفیر بکات که دوو
 شه هاده ته که نه لیت نه وا خه واریجه نه خیر وانییه نه وه ی دوو شه هاده ته که بللی نابیته ریگر
 له به رده م ته کفیر کردنی .

ته کفیرکردن وه ک باقی ئه حکامه کانی تر بابه تیکی شه رعیه نه فیتنه یه نه بقیه یه !!!
 ئه وانیه له وشه ی کافر ئه ترسن که له بهرگی عه مانیدان !!!
 ده لێن ته کفیرکردن ده بیته ته نه زانایه ک بیکات و وه ئه مه ش تایبه ته به ئه هلی علم
 (زاناکان) .

وه ئیمه ش ده لێن به و که سه ی که ئه م قسه یه ده کات :
 یه که م یه ک به لگه مان بۆ به یینه که ته کفیرکردن تایبه ت بیته به ئه هلی علم وه ئه و که سه ی
 که خه لک تکفیر ده کات ده بیته خاوه نی مکانه تیکی زانستی و شهاده یان حاکمی شرعی
 بیته !!

ته نه یه ک به لگه !!!

دووهم ته کفیرکردن نیوه ی یه کخوا په رستیه (التوحید)
 ته وحید دوو به شه (ولاء و براء) وه به رزترین پله ی ولاء یش شهاده تی ان لا اله الا الله وان
 محمد رسول الله

وه به رزترین پله ی براء تیش ته کفیرکردنی موشریکه کانه وه به ری بوونه له خودی ئه وان
 یه که مجار وه دواتریش له وه ی که ده یپه رستن جگه له خوا ..
 الله تعالی ده فه رمو یته

[قَدْ كَانَتْ لَكُمْ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ فِي إِبْرَاهِيمَ وَالَّذِينَ مَعَهُ إِذْ قَالُوا لِقَوْمِهِمْ إِنَّا بُرَءُؤُا مِنْكُمْ وَمِمَّا
 تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ كَفَرْنَا بِكُمْ وَبَدَا بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ أَلْعَدُوَّةُ وَالْبَغْضَاءُ أَبَدًا حَتَّى تُؤْمِنُوا بِاللَّهِ
 وَحَدَّهُ] { الممتحنة ٤ }

واتا : به راستی بۆ ئیوه هه یه سه رمه شقیکی جوان و چاک له ئیبراهیم و ئه وانیه له گه لی
 دابوون که به گه له که ی خۆیانیا ن ووت به راستی ئیمه بیزار و به رین له ئیوه وه له و شتانه ی
 که ده یان په رستن له جیاتی خودا وه کافرین به ئیوه (وه ئاینه کانتان) وه په یدابوو له نیوان
 ئیمه و ئیوه دا دوژمنایه تی و کینه بۆ هه میشه تا کاتی که بپروا به خودای ته نیا ده هیئن .

جا تیینی بکه که چۆن الله سبحانه و تعالی به رائه تی موشریکه کانی پیشخستوه به سه ر
 به رائه ت کردن له له طاغووت و له وه ی ده یپه رستن له جیاتی خودا !!
 جا ئایا ده لێن نیوه ی ته وحید که به رائه ته تایبه ته به ئه هلی علم و خه لکی تر لێ
 به خشاوون و نابیت بیکه ن ؟؟

ئایا ده لّین که ته وحید تایبه ته به زانا کان و خه لکی گشتی داوای لّینه کراوه ؟؟

سییه م تکفیرکردنی موشریکه کان به شیکه له کوفر کردن به طاغوت ...
کوفرکردن به طاغوت ئه وه یه که کافر بیت پی (بروات پی نه بیت) وخوتی لّی لادهیت و
لّی دوورکه ویتته و وه ههرکه سیک که بیپه رستیت به کافری بزائیت به لکو به کافر زانینی
ئه وه ی که ده بیپه رستیت له پیشتره له به کافر زانینی خودی طاغوته که خوی .

الله تعالی ده فهرمویت

[فَلَمَّا اعْتَزَلَهُمْ إِنَّا بُرَّءُوا مِنْكُمْ وَمِمَّا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ]

له م ئایه تانه پروونه که به رائهت له موشرکین پیشخراوه به سهر به رائهت له طواغیت .

وه الله تعالی ده فهرمویت

[فَمَنْ يَكْفُرْ بِالطَّاغُوتِ وَيُؤْمِنِ بِاللَّهِ فَقَدِ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَى]

واتا : جا ههرکه سیک کوفر بکات به طاغوت و وه ئیمان بیئیت به الله ئه وای گومان
دهستی گرتووه به دهسته گیره یه کی قایمی به هیزی وا (که ئیسلامه) پچران و به ربوونی بو
نیه ..

بویه کوفرکردن به طاغوت وه کوفرکردن به وه ی که ده بیپه رستیت به شیکه له و تکفیرکردنه ..

وه ههر که سیک ئه مه نه کات ئه وای لا اله الا الله ی ته وای نیه .

یاخوود ده لّین که کوفرکردن به طاغوت تایبه ته به زانا کانو خه لکی دیکه داواکراو نین که

کوفر بکه ن به طاغوت ؟؟؟

چواره م کافر ئه و که سه یه که خودا و په یامبه ره که ی به کافریان داناوه وه به لگه ش هه بیت
که کافره .

بویه حوکمی ته کفیرکردنی که سیک که کوفر ده کات ئه وه حوکمیکی الله تعالی یه که

دایبه زاندوه له ریگه ی قورئان و سونه تی په یامبه ره که ی { ﷺ } وه ههر که سیکیش حوکم

به وه نه کات که خودا دایبه زاندوه ئه وای ته وانه کافرن .

ههر چوّن ده توانیت به که سیک که هاوار له قه بریک ده کات و پشتی پی ده به ستیت بلّیت

موشرک .. به هه مان شیوه ده توانیت به که سیک که له هه موو شوینییک ده بینریت به ئاشکرا
 حوکم به یاسای دیموکراسی ده کات بلیین کافر
 ئه وانه له وشه ی کافر ده ترسن که له پیستی عه مانیدان !!! چۆن زه روره ئیسلام موسولمانان
 بناسینیت به هه مان شیوه واجبه کافرو موشریکان بناسینیت ..
 ئه وه ش بزائن وشه ی ته کفیری بیدعه یه کی تازه یه و هیچ له زانایانی پیشوو سه له ف به کاریان
 نه هیناوه ...

ابن تیمیه ده لیت

(فَإِنْ أَهْلَ الْمِلَّةِ مُتَّفِقُونَ عَلَى أَنْ الرِّسْلَ جَمِيعُهُمْ نَهَوْا عَنْ عِبَادَةِ الْأَصْنَامِ وَكَفَرُوا مِنْ فَعْلِ ذَلِكَ . وَأَنْ الْمُؤْمِنَ لَا يَكُونُ مُؤْمِنًا حَتَّى يَتَّبِعَ مِنْ عِبَادَةِ الْأَصْنَامِ وَكُلِّ مَعْبُودٍ سِوَى اللَّهِ)

هه موو ئه هلی دینه کان کۆران که پیغه مبه ران **عليهم السلام** هاتون بو نه هی کردن له بت
 په رستی وه ته کفیرکردنی ئه وانه ی ئه وکاره ئه که ن وه ئیمانداریش به ئیماندار دانانریت تا کو
 خۆی به ری ده کات له بت په رستی وه هه موو په رستراویک جگه له الله تعالی
 کما قال تعالی [قَدْ كَانَتْ لَكُمْ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ فِي إِبْرَاهِيمَ وَالَّذِينَ مَعَهُ إِذْ قَالُوا لِقَوْمِهِمْ إِنَّا بُرَاءُ
 مِنْكُمْ وَمِمَّا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ كَفَرْنَا بِكُمْ وَبَدَا بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ الْعَدَاوَةُ وَالْبَغْضَاءُ أَبَدًا حَتَّى
 تُؤْمِنُوا بِاللَّهِ وَحَدَهُ]

{ مجموع الفتاوى ج 2 ص 128 }

ئایا هاوه لآن ته کفیری وخوین ریژبونه به ناهه ق وتیرۆریست بون ؟؟؟

محمدی کوری عبدالوهاب له (المفید المستفید) چهند روداو ییکمان بۆده گیریتته وه ده لیت
 له باشتیرینی ئه وانه ی که گومان ناهیلیت ویه قین بۆمرۆقی باوه پدار زیاد ده کات ئه وه یه که
 پیغه مبه ر { ﷺ } وهاوه لآن و زانایان کردویانه به رامبه ر که سانیک که خۆیان به موسلمان زانی
 بوو هه روه ک ئه وه ی که باسکراوه که پیغه مبه ر { ﷺ } (خالی) به پرای نارد له گه ل لیوایه ک دا
 بۆکوشتنی پیاویک (له موسلمانان) که ژنی باوکی خۆی خواست بوو وه ماله که شی
 به غه نیمه ت بهینیت (به خمس واتا به خمس کردنی ماله که ی به لگه یه له سه رتکفیرکردنی
 وه پیغه مبه ر نه ی فهرموو ئیقامه حوجه ی بکه پاشان ئه گه ر ملکه چ نه بو بیکوژه وتکفیری
 بکه)

وه پیڅه مبهړ { عليه السلام } ویستی هیږش بکاته سهر بنی مصطلق کاتی وتیان زه کات نادهین

وه ابوبکری صدیق وهاوه لانی ټیکړا کوشتاری زه کات نه دهره کانیاں کرد وه ژنه کانیاں ومنداله کانیاں کرد به که نیزه ک و کویله وه ماله کانیاں به غه نیمه ت برد و شایه تیان له سهر هه موویان دا به وهی مورپته دن (زه کات نه دهرکان هه یان بوو جحدی زه کاتی کرد هه شیان بوو له بهر ره زیلی زه کاتی نه دا که چی هاوه لآن جیاوازیان نه کرد له نیوانیان هه موویانیاں وه ک مورپته د کوشت مائی هه موویانیاں به غه نیمه ت برد وژنی هه موویانیاں به که نیزه ک کرد حاشا له وهی هاوه لآن ژن ومائی موسلمان بکه نه غه نیمه ت به لکو ئه مه به لگه ی ئه وه یه لای هاوه لآن ئه وان به مه نعی یه ک حوکمی خوا تکفیرکران ومامه لای مورپته د واحکامی مورپته دیان له سهریان جی به جی کرد)

وه وه ک اجماعی هاوه لآن له سهر کوشتار وته کفیرکردنی موسه یله مه وشوینکه وتوانی که هه ندی له سهر بازه کان مسیله مه جاهل بون چونکه مسیله مه دروی کرد وتبوی من شهریکی پیڅه مبهرایه تی محمدم خه لکیکیش به نه زانیه وه شوینی که وتن وهه ندیکیشیان باوه پریان پی نه بوو به س چونکه له یه ک گه ل بون پشتگیریان لپی کرد له گه ل ئه وه شدا نویژیان ده کرد ورپوژوو زه کات یان نه نجام ده دا به لآم هاوه لآن هه موویانیاں تکفیرو قتال کرد بی ئه وهی جیاوازی بکه نه له نیوان جاهل وعالم و باوه پردار وبی باوه پ به مسه یله مه سوله یمان ابن سحمان ئه لی ئه گهر ئه مه حوکمی هاوه لآن بیت بوکه سانی شهریک بوپیڅه مبهړ دانین ئه ی ده بی که سی شهریک بوخوا دابنیت چوڼ بیت { الضیاء الشارق فی رد الشبهات ماذق المارد ابن سحمان }

وه ئیمامی **ابو بکر** که خالیدی ناردبوو کوشتاریان بکات پی فهرموو هه موویان بکوژه ئه وهی لیان برینداربو بیکوژه و بیان سوتینه به ئاگر وه خالید لیانی سوتاند { البداية والنهاية (6/239 241) }

وه هاوه لآن ئاوفره ټیکیان کوشت که کچی صحابه یه ک بوو که ئاماده نه بوو ته کفیری مختار بن ابی عبید بکات ئه ی چجای که سیک ته کفیری ده شته کیه کان نه کات وبه موسلمانیاں بزائیت . { الدرر السنية فی الأجوبة النجدية 391/9 } .

وه وهک کۆدهنگی هاوه لّان له سهردهمی ئیمامی عمر له سه ر ته کفیرکردنی قدامه بن مضعون وهاوه له کانی ئه گهر ته و به یان نه کردبایه چونکه ئه م ئایه ته یان ته ئویل کردبوو به هه له لیی تیگه یشتن پێیان وابوو ئاره ق خواردنه وه بۆ موسلمانێ چاکه کار دروسته
 قوله تعالى [لَيْسَ عَلَى الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ جُنَاحٌ فِيمَا طَعِمُوا إِذَا مَا اتَّقَوْا وَآمَنُوا]
 { المائدة ۹۳ }

ئه وه که سانه ی که باوه پریان هیناوه و کرده وه ی چاکیان کردووه تاوانبار نین که پێشتر عه ره قیان خواردووه و حه رام نه بووه ئه وان گونا ه و تاوانیان له سه ر نیه ئه گهر خۆیان پاراستبیت له و شتانه ی که حه رام بووه وه ئیمانیان هینابێ و کرده وه ی چاکیان کردبێ وه ته قوای خوای گه وره یان کرد بێ جاداوای ته و به یان لیکراو ته و به یان کرد و گه رانه وه
 وه وهک کۆدهنگی هاوه لّان له سهردهمی ئیمامی عثمان که کۆدهنگ بوون له سه رته کفیرکردنی ئه وانه ی له مزگه وتی کوفه بون که یه کێکیان قسه یه کی وت له باره ی پێغه مبه ربونی موسه یله مه ی درۆزن و ئه وانی تر بێ دهنگ بون و رازیبوون هاوه لّان هه مو یانیان ته کفیرکرد له گه لّ ئه وه شدا شوین مسیلمه نه که وت بون هاوه لّان کۆدهنگ بون له ته کفیرکردنیان به لّام راجیابون ئایا ته و به یان لی قبولبکه ن یان نه یکه ن
 { الدرر السنية 258/8 من اقوال عبدالرحمن بن حسن }
 { والمفيد المستفيد محمد بن عبدالوهاب }

وه وهک ئه وه ی که ئیمامی علی هه ندێ که سی له هاوړیکانی خۆی سوتاند کاتی زیاده ره ویان کرد له ئیمامی علی داو په رستیان

وه وهک کۆدهنگی تابعین و پاشماوه ی هاوه لّان له سه ر کوفری مختار بن ابی عبید و شوینکه وتوانی له کاتیکدا که مختار داوای تۆ له سه ندنه وه ی خوینی ئیمام حسینی واهل والبیت ی ده کرد

وه وهک کۆدهنگی تابعین له سه ر کوشتنی جعد بن درهم که له ناوخه لکدا به وه مشهوربوو خاوه ن زانست و دینه

وه هیچ که سی له سهره تا وکوتا به ابوبکریان نهوت چون بنی حنیفه کوشتار نه کهیت که ده لئین
لا اله الا الله ونویژده کهن وزه کات ده ده ن ؟

وه هیچ هاوه لئیک گومانیان نه بوو له ته کفیرکردنی قودامه وهاوه لانی نه گهر ته و به نه کهن

وه ههروه ها سهرده می بنی عبیدالقداح نه وانه ی که ده سه لاتیان به سهر مغرب و مصر و شام
و جگه له وانه ش هه بوو وه ئیسلامه تیان پیشان ده دا و نویژی جمعه و جماعه یان ده کرد و
قازی و موفتی یان دانا بوو له ده وه له ته که یان به لām کاتی هه ندی و ته و کرداریان لی ده رکهوت
هیچ یه کی له زانایان گومانیان نه بوو له کوشتارکردنیان وه نه وهستان له قتال کردنیان وه نه وان
له سهرده می ابن جوزی و موفق بوون ابن جوزی کتیبکی دانا ناوی لی نا به النصر علی المصر
وه نه بیستراوه له یه که مین وله کوتای که سیک هه بوییت که نکولی شتیکی له وانه کردییت یان
گومانی هه بوییت (له ته کفیر و قتالیان) به هو ی نه وه ی نه وان ده یانوت (لا اله الا الله) و
به خو یان ده لئین موسلمان و نه رکانه کانی ئیسلام جی به جی ده کهن ئیلا نه وه نه بییت که له م
سهرده مه ده بیستین له م نه فره تیانه که دان به وه ده نین نه م شتانه شیرکه که چی نه وه ی
نه نجامی بدات و به باشی بزانییت یان له گه ل موشریکان بییت یان به خراپه باسی ته وحید
بکات یان دژایه تی موه حیدان بکات یان رقی له موه حیدان بییت ته کفیری ناکه ن ده لئین
چونکه ده لئیت (لا اله الا الله) و پینج نه رکانه که ی ئیسلام جی به جی ده کات
نه م قسه له که س نه بیستراوه له پیشودا ئیلا له م مولحیده جاهیلانه نه بییت (که مه دخه لیه کانی
نه مړو ده گریتته وه که ته کفیری عه لمانی وقبوریه کان ناکه ن به بیانوی نه وه ی به خو یان ده لئین
موسلمان ونویژده کهن لای محمد بن عبد الوهاب ئیوه مولحید و جاهل و نه فرهت لیکراون) .
وته که ی محمد بن عبد الوهاب ته واو بوو

پاشان ته کفیرکردنی هه موو سهر بازه کانی ته تار به وانه شه وه که موسلمان بون وله بهر پاره
چونه ناو ته تاره وه

ابن تیمیه له باره یانه وه ووتویه تی

فَمَنْ قَفَزَ عَنْهُمْ إِلَى التَّارِ كَانَ أَحَقَّ بِالْقِتَالِ مِنْ كَثِيرٍ مِنَ التَّارِ فَإِنَّ التَّارَ فِيهِمُ الْمَكْرَهُ وَغَيْرُ الْمَكْرَهُ وَقَدْ اسْتَقَرَّتِ السُّنَّةُ بِأَنَّ عُقُوبَةَ الْمُرْتَدِّ أَعْظَمُ مِنْ عُقُوبَةِ الْكَافِرِ الْأَصْلِيِّ مِنْ وَجْهِ

مُتَعَدِّدَةٍ { الفتاوى 534/28 }

هه رکه سیک بچیتته ناو سوپای ته تار کوشتارکردنی ئه وکسه له پیشتره تا کوشتنی تار چونکه تار که سانیکیان تیدایه به زور هیژاون و هه شیانه به ویستی خوی هاتوه وه له سونه ت جیگیربوه که سزای مورته د گه وره تره له سزای کافری ئه صلی له چه ندان پوه وه .

حالی ئه مپوؤی ئیمه به راورد به ومورته دانه

ئه وکات مانعی زه کات هه بوو

ئه مپوؤ مه نعی حه دی ده ست برین و جلد و قصاص و جهاد کراوه

ئه وکات مسیلمه خوی کردبوه شهریکی پیغه مبه رایه تی

ئه مپوؤ شهریک بوخوا داده نریت

هه ندیکیان قبر و مردوو په رستن

هه ندیکیشیان ده لێن قه ده غه کردن و رېگه پیدان له پیاوانی په رله مان وهرده گرین و حوکم و

یاسا بوگه له که خوا فهرمویه تی

[ولايشرك في حكمه احدا] { الكهف ۲۶ }

کهس نابیتته شهریک له یاسادانان ته نها الله

ئه وکات ته نها بئ ده نگبون له سه رکوفر ته کفیرکران

ئه مپوؤ کوفرکردن بوته ئازادی راده برپین و ئازادی بیروپا و پاریزگاریشیان لی ده کریت

ئه وکات بهس زیده ره ویان له علی کرد ئه مپوؤ طعن له قورئان ئه دهن و ئه لێن دایکه عایشه

زیناکاره په نابه الله

ئه وکات ته نها له سه ر ته کفیرنه کردنی طاغوتی کچ صحابه یه ک کوژرا ئه مپۆ پارێزه رانی طاغوت به شوینکه وته ی ئه وسه له فی صالحه خۆیان ئه ژمارده که ن که ئه گهر ئه وسه له فه زیندوبونایه ئه مپۆ پێیان ده و ترا خه وارج وتوندره و

ئه گهر به س چونه ناو تتر مورته دبون بیت ئه ی چۆن که سی هه مان کاری تتر بکات و یاسا کانی کوفر به سه ر موسلمانان به پینیت ؟!

ئایا بیرناکه نه وه کۆ به راستی سه له فه یه و کیش ده یه وی به ناو سه له فه وه سه له فه یه ت بپوخینیت و تیکی بدات ؟

ته کفیری المعین

ته کفیر المعین (که سی ده ستینشانکراو + دیاریکراو) واته ته وتریت
فلانه که س کوفری کرد و کافر بوو که سه که ده ستینشان ته که یت

نمونه له سه ر ته کفیری معین

۱ - تکفیر المعین

ابن کثیر له البدایه والنهایه روداو یکی گیراوه ته وه ده لئ

موصعب له جهنگی دژی شوینکه وتوانی موختار کۆمه لئکی زۆری لئ کوشتن وه 500 دیلی
له شوینکه وتوانی موختار به دیل گرت له ملی هه رهه مویانی دا له یه ک پوژدا دووژنی موختاری
ده ستگیرکرد

(موختار که سی بووده یگوت وه حیم بو دیت و پیغه مبه رم)

یه کئ له ژنه کانی موختار ام ثابت بوو که موصعب ده ستگیری کرد و پرسپاری لئ کرد ئایا چی
ده لئیت له باره ی موختاره وه ؟

ام ثابت وتی هه ره وه ده لئیم که ئیوه له باره ی موختاره وه وتوتانه (واتا موختار به کافر و کذاب
ده زانم)

موصعب ام ثابت ی ئازاد کرد

چوو بۆلای ژنه که ی تری موختار که کچی هاوه لئ به ریز نعمان ی کورپی به شیربوو
موصعب پرسپاری کرد له و کچی صحابه وتی تۆ چی ده لئیی له باره ی میرده که ت (موختار)
وتی به نده یه ک بوو له به نده چاکه کانی خوا
ئه وه بوو مصعب ئه و ژنه ی زیندانی کرد

موصعب نامه یه کی نوسی بۆ عبدالله ی برای وتی چی له م ژنه بکه م ئه م ژنه ده لئیت موختار
پیغه مبه ره

عبدالله وه لآمی نامه که ی موصعب بی دایه وه وتی له زیندان ده ری به یینه و بیکوژه
هه ربویه موصعب ئه و کچی صحابه یه ی ده ره ینا و به چه ند جار ییک لئیدا تاکوشتی و مرد .

تە ماشاکەن

ئەمە رێبازی سە لەف بوو

یە کەم - کوشتنی 500 دیلی مورپتەد لە یەک پۆژدا ئەمە لە ئەمڕۆدا پێی ئەوتری ئیرهاب
وخەوارچ بون بە لەم ئەمە رێبازی سە لەف بو

دووهم - ئەو ژنە ی موختار کچی صحابە بوو کە چی ئەمە نەبوو عوزر بۆی کاتێ کوفری لی
بینرا

سێهەم - ئەو ژنە تەنها وتی موختار پیاو باشە راستەوخۆ نە یگوت پێغەمبەرە بە لەم موصەب
وتە کە ی بەووە لێکدا یەو بە پیاو باش دانانی کافر و طاغوتان هە لگە پانەو یە لە ئیسلام
کەواتا خۆ بەری نە کردنی ئەو ژنە لە موختار و وەسف کردنی موختار بوو بە لگە
بۆ تە کفیر کردنی کچی صحابە یە ک

چوارەم - عبدالله ی کوری زویبەر کە صحابە یە بە مصعب ی وت لە زیندان دەری بینە و بیکوژە
نە یفەر موو ئیقامە حوجە ی بکە نەو ک جاهل بیت یان تە ئویلی هە لە ی هە بیت

پێنجەم - گەر عوزر بە جەهل و تە ئویل نە دریت بە کە سانی کە شەریک بۆ پێغەمبەر { ﷺ }
دابین ئە ی چۆن عوزر ئە دریت بە کە سانی شەریک بۆ الله دابینت ؟؟

البدایة والنهاية لابن کثیر :

وقد قتل مصعب جماعة من المختارية وأسر منهم خمسمائة أسير ف ضرب أعناقهم عن آخرهم
في يوم واحد...

وقد سأل مصعب أم ثابت بنت سمرة بن جندب امرأة المختار عنه فقالت ما عسى أن أقول
فيه إلا ما تقولون أنتم فيه فتركها واستدعى بزوجته الأخرى وهي عمرة بنت النعمان بن بشير
فقال لها: ما تقولين فيه؟ فقالت: رحمه الله لقد كان عبدا من عباد الله الصالحين. فسجنها
وكتب إلى أخيه إنها تقول إنه نبي فكتب إليه ان اخرجها فاقتلها فأخرجها إلى ظاهر البلد
فضربت ضربات حتى ماتت. (حوادث سنة 67هـ) ج ٨ - الصفحة ٣١٨

۲ - تەکفیر المعین

زانایانی سە لە ف تە کفیری **عمر بن شەبە** یان کرد
عمر بن شەبە سالی 173 کۆچی لە دایکبوە لە 262 مردووە میژوناس و فەرمودەناس و فەقیه و
 ئەدیب بوە وەشارەزای زۆر هەبوو بەزانستی اثار
 و خاوەن کتیب نووسین بوو و عالم بوە لەقیرائەتدا
بەلام لەسەریە ک شت زانایان تەکفیریان کرد تەنھا لەبەر ئەوەی وتی من تەکفیر ناکەم
 لەتاریخ **بغداد 209/11** هاتووە لە ابی علی العنزی وتووەتی عمر بن شەبە تاقیکرایەووە
 بەئەمادەبونی من
عمر بن شەبە وتی قورئان وتەئەو الله یە و مەخلوق نیە ئەوانەئەو لەوئە ئامادەبون بەعمریان وت
 ئێمە دەشێن ئەوەی بوەستیت لەقورئان نەبلیت مەخلوقە و نەبلیت مەخلوق نیە ئەو کەسەش
 کافەر
عمر بن شەبە وتی من کەس تەکفیر ناکەم (زانایان) فەرمویان تۆکافری کتیبەکانیانی عمریان
 دراند عمریش چووە مالهووە و دەرنەچوو وەئەم پوداووش ئەوکاتە پویدا کەتازە عمر هات بۆ
 بەغداد .

زانایانی سە لە ف پێشتر وابون هەرکەس تازەبەتایە بۆ ئەوشارە تاقیان دەکردهووە
 جا تەماشاکەن زانایان بۆ هیچ ئیقامە حەجەیه ک عمریان تەکفیر کرد تەنھا لەبەر ئەوەی وتی
 تەکفیر ناکەم تەکفیریان کرد
 ئەمڕۆ کەسانێ بەناو سە لە فەو دەین دەلێن کاکە وازیین لە تەکفیری
 تەکفیری فیتنەیه

تەکفیری مەنەهەج خوارجە ... هتد ئاخۆ گەر سە لە ف ئەمانە ببینن چیان پێ دەلێن !؟؟؟

ئەگەر ئەمڕۆ بواوە دەیان وت چاکەئەو زۆرە ئەوەی تەکفیری بکات خەوارجە !
 عن ابی علی العنزی قال امتحن عمر بن شەبە من رای بحضرتي فقال القرآن کلام الله لیس
 بمخلوق فقالوا له فنقول من وقف فهو کافر فقال لا کافر احدا فقالوا له انت کافر ومزقوا کتبه
 فلزم بیته وحلف الا یحدث شهرا وکان ذلک حدثان قدومه من بغداد بعد الفتنة .

۳ - تکفیر المعین

ابو ثور ده ناسن ؟ ئایا ئیوه ده زانن ابو ثور کییه ؟

ابو ثور إبراهيم بن خالد بن أبي الیمان الکلبی البغدادی

یه کییک بوو له زانا هه ره گه وره کان سه ره تا له سه ر مه زه به بی ابو حه نیفه
بوو دواتر چوه سه ر مه زه به بی ئیمام شافعی وه بوه زانایه کی گه وره ی ناو شافعیه کان
وه فهرموده ناس و فقیه بوو ریوایه تی نوسراوه سه ره تاییه کانی شافعی کردوه وه خاوه ن هه وڵ
وکۆششی زۆربوه له سه ر مه زه به بی شافعی وه اجتهداتیوه کتابی داناوه له وانه کتابی الطهاره
و الصلاة و المناسک له سالی 240 یکوچیدا مردوه . (به لām له به ریه ک شت تکفیر کرا)
(کتاب الانارة ص 146) تحقیق المفتاح ص 261)

له طبقات الحنابلة هاتوه

إبراهيم بن أبان الموصلي ده ئی بیستم له ابو عبدالله (احمد بن حنبل) که پیاویک هات بۆلای
وتی من بیستم له **ابو ثور** که ده یگوت الله ئاده می دروست کردوه له سه ر شیوه ی ئاده م خۆی
ئیمام احمدیش بۆماوه یه کی زۆر سه ری خۆی خسته خواره وه پاشان به دهستی خۆی
زلله یه کی له ده مچاوی خۆیدا وپاشان فهرمووی ئه مه وته یه کی خراپه
ئه مه وته ی جه همه ئه وه جه همیه ولیی نزیک مه بنه وه .

ته ماشاکه ن ئیمام نه یفه رموو ئاخر **ابو ثور** له ئه صلدا اهل السنه یه ته نها له مه دا موافق
جه همیه نه خیر حوکمی به سه ریدا دا که ئه وه جه همیه
و پشتی لی بکه ن

ئه مه مه زه به ب سه له فه نه ک مه زه به بی چی کافر و معطله هه یه کراون به ئیمام .

أبو يعلى الفراء ده لیت

زکریا بن الفرّج وتی پرسیارم له عبد الوهاب کرد زیاد له جاریک له باره ی ابو ثوره وه
جاعبد الوهاب پیتی وتم **ابو ثور** جه همیه وه پیداغری به وته ی ابو یعقوب شعرانی ده کرد
که پرسیار ی له ابو ثور کردوه له باره ی دروستکردنی ئاده م
له سه ر شیوه ی خۆی

ابو ثور وتویه تی مه به ست پیتی شیوه ی ئاده م نه ک شیوه ی الرحمن

زکریا ده‌لّی له پاش ئه‌وه وتم به عبد الوهاب چی ده‌لّی له باره‌ی ابو ثور
فه‌رمووی هه‌رئه‌وه ده‌لّیم که **احمد بن حنبل** فه‌رموویه‌تی هه‌جری بکه‌ن وه‌هه‌رکه‌سی‌کیش
وه‌ک ئه‌و بلیت

زکریا ده‌لّیت جاریکی تر به عبد الوهابم وت خه‌لکیک له‌م بابه‌ته‌دا قسه‌ی کردوه
دروستکردنی ئاده‌م له‌سه‌ر شیوه‌ی خو‌ی
عبد الوهاب فه‌رمووی
هه‌رکه‌سی نه‌لّیت الله ئاده‌می له‌سه‌ر شیوه‌ی الرحمن دروست کردوه ئه‌وکه‌سه‌ جه‌همیه (**طبقات الحنابلة**

له **طبقات الحنابلة** هاتوو
(زیاد بن ایوب ئه‌لّی پرسیارم له **أحمد بن حنبل** کردله‌باره‌ی ابو‌ثور فه‌رموی دانیشتنی
له‌گه‌لدا ناکریت) **باب القاف**
سمعت أبا عبد الله وجاءه رجل فقال: إني سمعت أبا ثور يقول: إن الله خلق آدم على صورة
نفسه فأطرق طويلا ثم ضرب بيده على وجهه ثم قال: هذا كلام سوء هذا كلام جهم هذا
جهمي لا تقربوه) **باب الهاء**
قال أبو يعلى الفراء (قال زكريا بن الفرج سألت عبد الوهاب غير مرة عن أبي ثور فأخبرني أن أبا
ثور جهمي وذلك أنه قطع بقول أبي يعقوب الشعрани حكى أنه سأل أبا ثور عن خلق آدم على
صورته فقال: إنما هو على صورة آدم ليس هو على صورة الرحمن
قال زكريا فقلت: بعد ذلك لعبد الوهاب ما تقول في أبي ثور فقال: ما أدين فيه إلا بقول أحمد
بن حنبل يهجر أبو ثور ومن قال: بقوله

قال زكريا وقلت: لعبد الوهاب مرة أخرى وقد تكلم قوم في هذه المسألة خلق الله آدم على
صورته فقال: من لم يقل إن الله خلق آدم على صورة الرحمن فهو جهمي (**طبقات الحنابلة**

و جاء في **طبقات الحنابلة** (وقال زياد بن أيوب : سألت أحمد بن حنبل عن أبي ثور ؟ فقال : لا
يجالس) **باب القاف**

تییینی ابو ثور : ته و بهی له مه کردوو هه ر بۆیه کاتییک ئه مریت امام احمد ره حمه تی بۆئه نیریت .

(اذا قاتل أحدكم أخاه فليجنب الوجه فان الله خلق آدم على صورته) { رواه مسلم ۲۶۱۲ }
واته : ئه گه ر یه کیکتان شه ری له گه ل براکه ی کرد با دوور بکه ویته وه « له لیدان له » روو چونکه الله ئاده می له سه ر وینه ی خۆی دروست کردوو هه . واته له سه ر وینه ی الله تبارک و تعالی .

پیتی هائی کۆتایی وشه ی « صورة - صورته » بۆ الله ئه گه پیته وه بۆ آدم ناگه پیته وه ئه مه ش به کۆده نگه هه موو زانایانی سه له ف ئه وه ی وا نه لئ به بیده چی و گو مپا و جه همی ناویان بردوو هه و هه جریان کردوو هه و ئاگادریان لئ داوه .

روونکردنه وه

الله تعالی ئه فه رمویت [لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ] هیه شتییک نیه له وینه ی ئه و
(خوا) یه نه له زاتیا نه له سیفاتیا نه له کرداریا بۆ خۆی ته نیا یه و له هه موو شتییک بی نیازه و هه موو شتییکش نیازمه نده به و . { الشوری ۱۱ }

سه باره ت به فه رمووده که **ئیمام احمد** ده لئ
چۆن هاتوه له فه رمووده الله ئاده می دروست کردوو هه له سه ر وینه ی خۆی ئیمه ش وا وه ری هه گرین و هیه ته فسیریکی بۆناکه یین .
{ السنة للخلال برقم : ۱۴۶ }

٤ - تکفیر المعین

ربیع ده گێڕێته وه کاتێ حفص الفرد وتی قورئان مه خلوقه شافعی پێی فهرموو (کفرت بالله العظیم) کافر بویت به خوای گه و ره ربیع ده فهرموو یّت حفص منی بینی پێمی وت (ما اراد الشافعی الا قتلی) شافعی هیچی نه ویست ئیلا کوشتنی من نه بیّت .

السنه للاکائی 418

الشریعه الاجری 176

مناقب ابن ابی حاتم 194

واخرجه البهقی فی صفات 554

والمناقب 455/1

٥ - تکفیر المعین

پیاویک هات بۆلای ئیمامی مالک وتی به مالک (من قال القران مخلوق) که سێ بلیت قورئان مه خلوقه ؟

مالک فهرموو (کافر زندق خذوه فاقتلوه) کافری زندیق بییهن بیکوژن

پیاوه که وتی (ماقلته ولكن سمعته من الناس)

من نالیتم قورئان مه خلوقه به لکو له خه لکم بیستوه واده لێن

مالک فهرموو (ماسمعه الا منک)

ئه و قسه م له که س نه بیستوه ته نها تۆ نه بیّت

{ شرح اصول اعتقاد اهل السنه للاکائی ژماره 412 }

٦ - تکفیر المعین

يعقوب بن سفيان ده فهرموو یّت بیستم له ابا هاشم زیاد بن ایوب وتی وتم به ابو عبدالله احمد بن حنبل

ئه ی ابو عبدالله پیاویک وتی قورئان مه خلوقه منیش وتم (یا کافر تری علی فیه اثم ؟)

وتم به وپیاوه ئه ی کافر جا ئایا تۆ واده بینیت من له سه ره ئه و تکفیره تاوانباریم ؟

احمد بن حنبل له وه لامدا پێی وتم

عبدالرحمن بن مهدی دهیفه رموو ئه گهر یه کئی له وانیه که ده لێن قورئان مه خلوقه که سی
 نزیک بوایه وپاشان بهردبایه ئه و میراتم لێی وهرنه ده گرت
 وه که سیکی خراسانی به فارسی پپی وت
 (الذی یقول القرآن مخلوق اقول انه کافر قال نعم)
 ئایا ئه وکه سه ی ده لیت قورئان مه خلوقه پپی بلیم کافر عبدالرحمن بن مهدی فه رموی به لێ .
 { السنه للاکائی 513 والمعرفه والتاریخ 394/3 } .

ته ماشاکه ن ئیمام احمد وته ی زانایانی بۆی نه قلکرد تادل ئارام بیت به وهی ئه وتکفیرکردنه
 هه قه ومه نه هه ج زانایانه
 ئیمام نهیفه رموو ئایا ئیقامه حجه ت کرد
 نهیفه رموو تکفیر کاری تۆنیه کاری ئیمه ی گه وره زانایانه
 نه خیر ئائه مه یه مه نه هه جی سه له ف له خودی سه له ف وه ریبگره

۷ - تکفیر المعین

عبدالله بن احمد له السنه 241 له سفیانی ئه وری گێراویه تیه وه فه رمویه تی بیستم له حماد
 ئه یفه رموو (الا تعجب من ابی حنیفه یقول القرآن مخلوق قل له یا کافر یا زندیق)
 ئایا سه یرت پپی نایه ت له ابو حه نیفه ده لیت قورئان مه خلوقه پپی بلی ئه ی کافر ئه ی زندیق

هه رکه س کوفری ئاشکرای لێ ده رکه وتبا سه له ف راسته وخو تکفیریان ده کرد بئ گویدان
 به وهی ئه وکه سه عامه وخزمه تی زۆره و یاخود ته ئویلی هه یه

۸ - تکفیر المعین

ئیمامی احمد له باسی ئه وبه لایانه ی به سه ریدا هات له زینداندا ده فه رموو ی
 له گه ل ابو شعیب که وته قسه کردن پرسیارم لیکرد زانستی الله چیه ؟
 (قال علم الله مخلوق فقلت له یا کافر کفرت)
 وتی زانستی الله مه خلوقه منیش پیم وت ئه ی کافر کوفرت کرد
 نێردراوه که ی اسحاق پپی وتم (ابو شعیب) نێردراوی امیره

منیش بە نێردراوە کە ی اسحاقم وت (ان هذا قد كفر بالله) بە راستی ئەو کافر بوە بە الله
وہ بە ھاوڕێ کە ی ابو شعیبم وت کە لە گەڵ ابو شعیب دا ھا تبوو (ان هذا اعني ابا شعيب
قد كفر زعم ان علم الله مخلوق)

بە راستی ئەو مە بە ستم ابو شعیبە کافر بوە چونکە لافێ ئەو لێ دەدات زانستی خوا مەخلوقە
ابن رباح سەیری ابو شعیب ی کرد و ئینکاری وتە کە ی کرد وتی ھاوار بۆتو بۆچی ئاوات وت
پاشان پۆشتن .

سيرة الامام احمد لابنه صالح 52

والحلية 197/9

٩ - تکفیر المعین

الصابونی لە { عقیدە اصحاب الحديث 35 } گێڕاویەتیەو وە هەر وەها
{ الهروی له ذم الکلام 227 }

عبدالواحد بن احمد هەوالی پێداین کە محمد بن عبدالله حافظ یمانی وت کە بیستویەتی لە
احمد بن اسحاق بن ایوب کە گفتوگۆی لە گەڵ کە سێکدا دە کرد
جا احمد بن اسحاق فەر موی حدثنا فلان پیاویک کە لەو دانێشتنەدا دانێشتبوو وتی [دعنا من
حدثنا الى متى حدثنا]

واز بێنە لە مە ی هەردە لێت حدثنا حدثنا تا کە ی هەر دە لێی حدثنا

شیخ احمد بن اسحاق پێی فەر موو [قم یا کافر فلا یحل لک ان تدخل داری]

هەستە ئە ی کافر بۆت حە لال نیه جاریکی تر بێیتە مائی من .

تە ماشاکە ن لە کاتیکدا ئە و پیاو تانە ی لە ئایە ت و حدیث نە دا بە راستە و خۆ وە شیرک و

قەر پەرستی نە کرد وە شە رعی خوای نە گۆڕی تە نها ئە وە ندە ی وت راستە و خۆ بێ اقامە حجە
تکفیر کرا !

کوان بە ناو سە لە فیه کان ئایا سە لە ف خە وار ج بونە ؟ یان سە لە فی ئیو ه جە همی کۆری
سە فووان و جە عدی کۆری درهمه ؟.

۱۰ - تکفیر المعین

پرسیار کرا له **وکیع بن الجراح** (ت ۱۹۷هـ) ده باره ی { مثنی الأماطي } گوئی کافره . عبد الله بن داود ده لئ گهر ریگایه کم ده سکه ویت بو گه یشتن به مثنی ئه و زمانیم له قورگیدا ده رده کرد ئه و جه همیه . { خلق أفعال العباد للبخاري ۵۷. صاحب السنة }

سه له فی ئوممهت ته کفیری هه رکه سیکی کردوو به معین گهر ته نها یه ک فهرمووده شی ره د کردیتته وه...!

۱۱ - تکفیر المعین

محمدي کورپی اسماعیلی تیرمذی ده فهرمویت گویم له چه سه نی کورپی به زار بوو ده ی فهرموو «جاریکیان ئاگام لی بوو پیاویک هات بۆلای بیشری مریسی .. بشری مریسی سه روکی جه همیه کان بوو وه کافرکی زندیق بوو پییان ئه وت باوکی عبد الرحمن

کابرا پیی ووت ئه ی باوکی عبد الرحمن بۆچی من ههر جارئ مناقه شه له گه ل زاناکانی حدیث ئه که م و فهرمووده یه کم بو دینه وه و من ره ددی ئه که مه وه ریک پیم ئه لین هه ی کافر تو کافری! ئه ویش ووتی: ئی راست ئه که ن که تو فهرمووده ی رسول الله وه رنه گریت تکفیرت ئه که ن .. ئه ویش ووتی ئه ی چی بکه م باشه ؟! بشری مریسیش وتی له مه ودوا که فهرمووده یان باسکرد بلئ راست ئه که ن دوایی بیانویه ک بدۆزه وه و بلئ فهرمووده که سه حیح نییه ..!!».

ئهمه ش ده لیله له سه ر ئه وه ی سه له فی ئه م ئومه ته هه رکه س حدیث یکی ره د بکر دایه ته وه تکفیریان ئه کرد به معین (**دیاریکراوی**) و وه ک جه همیه جاهل و نه فامه کانی ئه مرؤ نه بوون بلین قسه که ی کوفره به س خوئی کافر ناییت .. { السنة للخلال }

۱۲ - تکفیر المعین

قتیبه بن سعید ده لئ :

بشر المریسی کافره

مسائل أبي داود (۱۷۴۰)

١٣ - تکفیر المعین

حسن بن علی دەلی :

گویم لە یەزید بن هارون بوو دەی وت : بشر المریسی کافرە

مسائل أبي داود (١٧٤١)

١٤ - تکفیر المعین

وکیع بن الجراح دەلی :

المریسی کافر بووییهو

مسائل أبي داود (١٧٤٢)

١٥ - تکفیر المعین

یزیدی کوری هارون دەلی :

بشر المریسی وأبوبکر بن الأصم دوو کافرن خوینیان حەڵالە

مسائل أبي داود (١٧٣٩)

١٦ - تکفیر المعین

عبد الحمید الحمانی دەلی :

جەهەم کافرە بە اللە

مسائل أبي داود (١٧٣٨)

١٧ - تکفیر المعین

فەوونە لە تەکفیر کردنی کەسی دیاریکراو لە کەلامە کە ی اللە سبحانە و تعالی

{ سورة تي الكهف ئایە تی ٣٢-٤٤ }

اللە سبحانە و تعالی باسی دوو پیاومان بۆ ئە کات یە کیان مآل و داراییە کی ئیجگار زۆری

هە یە ئە ویتیشیان بە پیچەوانەو بۆ ئەو ی باسە کە درێژ نە بیّت لە سەر ئەو ناپۆین خۆتان

بگەرێنەو سەری ئەو ی ئەمە ویت ئاماژە ی پێیکەم فەوونە یە کە لە تەکفیر کردنی کەسی

دیاریکراو بە بی ئیقامە حجە

سهیری ئایه تی ۳۵ بکه ن دهوله مهنده که ئه لّی باوه پناکه م پوژی دوایی بهرپا بیّت
خوئه گهریش راستبّی پهروه ردگارم له مه باشرم پّی ئه دات ههر ئایه تی دوای ئه و هاوړیکه ی
به بّی راوه ستان پیه لّیت چی ؟

ئه لّیت ئه وه کافر بوویت به و خوایه ی توی له هه تا کوّتایی .

[قَالَ لَهُ صَاحِبُهُ وَهُوَ يُحَاوِرُهُ أَكَفَرْتَ بِالَّذِي خَلَقَكَ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ مِنْ نُطْفَةٍ ثُمَّ سَوَّكَ رَجُلًا]

هاوړیکه ی به گومان بوو له پوژی دووایی

[قَالَ مَا أَظُنُّ أَنْ تَبِيدَ هَٰذِهِ أَبَدًا] { الكهف ۳۷ }

واته گومانی هه بوو نه ک به یه قینه وه بلّی پوژی دوایی نایه ت

هاوړیکه ی یه کسه ر ته کفیری کرد له سه ر گومانه که ی !

کوا پروونکردنه وه کوا باسی ئه وه کراوه هاوړی که ی زانا بوو بیّت له کاتیک کومه لّی نه فام
ته کفیر ئه به ستنه وه به زانایان ؟؟؟ کوا ئیقامه حوجه ؟ بوچی نه یوت تۆ نه زانی جاری بابۆتی
پروونکه مه وه گه ر دووباره ت کرده وه ئه وکات کافری کوا ؟؟؟

جا ئه م نه زانانه ئه م نمونه یان پیشانبه ئه لّین ئی ئه و برّوای به پوژی دوایی نه بوو ئی نه زان
به بهرچاوته وه جوین به الله و رسوله که ی ئه دهن ناویری ته کفیریانکه ییت ئه لّی ئیقامه حجه
نه کراون له کاتیک ئه مه پروونتړه له وه ی پیش خو ی چوونکه ئه و گومانی هه بوو له سه ر ئه و
گومانه ش ته کفیر کرا

ئایه تیکی تر له سه ر ته کفیر به بّی هیچ ئیقامه حوجه یه ک

ئایه تی { سورته ی التوبه ۷۴ }

الله تعالی ده فهرمویت

[يَحْلِفُونَ بِاللّٰهِ مَا قَالُوا] وا (سویند به خوا ده خوّن که : وشه ی کوفرو بّی باوه پری

به زاریاندا نه هاتوه)

الله عوزریان پینادات به لکو ره دیان ئه داته وه و ئه فهرمویت

[وَلَقَدْ قَالُوا كَلِمَةَ الْكُفْرِ وَكَفَرُوا بَعْدَ إِسْلَامِهِمْ] قسه ی کوفریان کرد به وه کافر بوونه وه دوای
مسولمان بوونیان نه ی فهرموو دوای ئیقامه حوجه ئینجا کافربوون به لکو مجرد به وتنی کوفر
کافربوون وه چه ندان ئایه تی تر به لگه ن له سه ر نه بوونی عوزر به جه هل له شیرک و کوفردا .

من لم یکفر الکافر فهو الکافر

من لم یکفر الکافر فهو الکافر

(ئه وه که سه ی ته کفیری کافر ناکات کافره)

۱ - من لم یکفر الکافر

أبو خيثمة ده لئ :

ومن شك في كفر الجهمية فهو كافر

وه هه رکه سیک گومانی له کوفری جه همیه ت هه بی ت ئه وه کافره

{ شرح مذاهب أهل السنة (۲۷) }

۲ - من لم یکفر الکافر

أبا سلمة بن شبيب ده لئ ت : هه ر که سیک شایه تی نه دات له سه ر کوفری کافریک ئه وه خوی

کافره { تاریخ بغداد ۷ / ۳۶۵ }

۳ - من لم یکفر الکافر

ثیمامی الملطی له (۳۷۷) کۆچی مردوه ده رباره ی گومان له کوفری کافر فه رمویه تی :

تیکرای اهلی قبیله ناکۆک نین له سه رئه وه ی هه رکه س گومانی هه بوو له کافر ئه ویش کافره

چونکه گومانکار له کوفر ئیمانی نیه چونکه کوفر نانا سی ت له ئیمان له نیوان ئومه ت به هه موو

ده سه ته کانیه وه به موعته زیله و جگه له وانیش خیلاف نیه که گومان له ته کفیر کردنی کافر

خاوه نه که ی کافرده کات

{ التنبيه الوارد ص ۵۴ }

۴ - من لم یکفر الکافر

ثیمام سفیان بن عیینة (۱۹۸ک) ده فه رموو ی ت :

قورئان وته ی الله یه هه رکه س بلئ ت مه خلوقه کافره ئه وه شی گوومانی هه بی له کوفره که ی

ئه ویش کافره { السنة عبدالله ۲۵ }

۵ - من لم یکفر الکافر

ابو بکر بن عیاش المقرئ (۱۹۴ک) له سەر جه همی ده فەرموویت :
کافره و هه رکه سیك کافر تکفیر نه کات خۆی کافره .
{ اخرجه الالكائي ۴۱۲ }

۶ - من لم یکفر الکافر

سلمه بن شیب النیسابوری (۲۴۷ک) فەرمووده بیژی خه لکی مه ککه بوو کاتیک پرسپاری لیکرا
دهرباره ی الحلوانی که وتبووی : که سیك له سەر قورئان بوه ستیت ته کفیری ناکه م (واته بلی
نازانم قورئان دروستکراوه یان نا) سلمه فەرمووی (قسه که ی) فری ئه دریته ناو زبڵدان
هه رکه سیك شایه تی نه دات به کوفری کافر خۆی کافره .
{ التهذيب }

۷ - من لم یکفر الکافر

ئیمام ابن بطه ده فەرموویت :
ئه وه ی بلی قسه ی الله دروستکراوه ئه وه کافره خوینی حه لاله و هه ر که سیك گومانی له
کوفری هه بی و راوه ستیت له تکفیری خۆی کافره .
{ الابانة ۱۲۹ }

۸ - من لم یکفر الکافر

ابو حاتم و ابو زرعه له بیر و باوه رپه که یان فەرموویانه :
هه رکه سیك بلی قورئان دروستکراوه کافره به الله کوفریک له میله ت ده رچوو هه رکه سیك
گومانی له کوفری هه بیت له وانه ی تیئه گه ن خۆی کافره .
{ الالكائي ۳۲۱ }

۹ - من لم یکفر الکافر

قاضی العیاض ده‌لّیت :

هه‌رکەسێ دوو شه‌هاده‌که بلی و نوێژ بکات و پۆژو بگریّت و عیبادەتی جگه له الله بکات ئەوه کافره وه هه‌رکەس گومانی له کوفری هه‌بیّت خۆی کافره ! الله { جَلَّ } و پێغه‌مبه‌ره‌که‌ی { ﷺ } به درۆخستوه‌ته‌وه به ئیجماع که هیچ گومانێکی تێدانیه بۆ که‌سیک که تۆزیک ئاگای له قسه‌ی زانایان بیّت .

وه ده‌لّیت

به‌وشیوه‌یه ته‌کفیری هه‌رکەسێ ده‌که‌ین که ته‌کفیری ئەوانه نه‌کات که په‌یڤه‌وی جگه له ئیسلام ده‌که‌ن (وه‌ک دیموکراسی و عه‌لمانی..) له‌میله‌ته‌کان یان بوه‌ستی له‌ته‌کفیر کردنیان یان گومانی هه‌بیّ یان مه‌زه‌به‌که‌یان به‌راست دابنێ ئەوا کافره باله‌گه‌ڵ ئەوه‌شدا ئیسلامه‌تی ده‌ربخات وه باوه‌ری به‌ئیسلام بیّت و باوه‌پیشی وابێ هه‌رچی پێبازی غیری ئیسلامه باطله ئەوا کافره به‌ده‌رخستنی پێچه‌وانه‌ی (باوه‌په‌که‌ی)

{ الشفاء }

۱۰ - من لم یکفر الکافر

ابن تیمیه ده‌لّیت :

کوفری ئەوانه (دروز و نوصه‌یریه‌کان) هیچ اختلافیک نیه له نێوان موسلمانان که کافرن وه هه‌رکەسیک گومانی له کوفریان هه‌بیّت ئەویش کافره وه‌ک ئەوان.

{ الفتاوی ۳۵ / ۱۶۱ }

۱۱ - من لم یکفر الکافر

محمدی کوری عبدالوهاب ده‌لّیت :

ئەوه‌ی بلی من جگه له الله عیبادەتی که‌س ناکه‌م وه من حه‌قم به‌سه‌ر (السادة) قوبه‌ی سه‌ر گوڤه‌کان نیه و نمونوکانی ئەمانه ئەمه درۆی کردوه له وتنی (لا اله الا الله) ئیمانی نه‌بوه به الله و کوفری نه‌کردوه به طاغوت

{ الدرر ۱۲۱/۲ }

وہ دەئیت :

مروّف ئیسلام بونی راست نیە هەتا ئەگەر تەوحیدی اللہ بکات و شیرکیش نە کات تا کو دژایەتی موشریکەکان نە کات و بە ئاشکرا پکابەری و دوژمنایەتیان نە کات .

{ الدرر ۱۱۳/۸ }

۱۲ - من لم یکفر الکافر

سلیمان بن عبدالرحمن لە بارە ی ئەوانە ی تە کفیری هاو بە ش دانەر ان نا کە ن دەئیت :
ئە گەر وتی : ئە ئی م ئە وانی تر کافر ن بە لām بە مانە نا ئی م کافر ن ئە وە حوکمی ئی سلامی دا وە
بە سە ریاندا لە بەر ئە وە ی کوفر و ئی سلام یە کنین ئە گەر کافر نە بن ئە وە موسلمانن ئە و کاتە
ناوی کوفری ناوە لە ئی سلام ناوی کافرانی ناوە موسلمان ئە و کە سە کافرە .

{ الدرر ۱۶۰/۸ }

۱۳ - من لم یکفر الکافر

بە شیک لە زانایان نە جد ئە ئین :

شتیک لە وانە ی جیهاد واجب دە کات ئە وانە ن کە موشریکەکان تە کفیر نا کە ن یان گومانیان
هە بیّت لە کوفریان ئە وە لە هە ئو هە شینەرە وە کانی ئی سلامە هە رکە سی واییت واجبە جە نگی
لە گە ل بکریّت تا کو موشریکەکان تە کفیر دە کات .

{ الدرر ۲۹۱/۹ }

۱۴ - من لم یکفر الکافر

أحمد بن منيع البغوي (ت. 244) دەئیت :

من زعم أنه مخلوق فهو جهمي ومن وقف فيه فإن كان ممن لا يعقل مثل البقالين والنساء
والصبيان سكت عنه وعلم وإن كان ممن يفهم فأجره في وادي الجهمية

{ الحجة في بيان المحجة 424/1 }

هە رکە سی پێی واییت قورئان مە خلوقە ئە وە ئە وکە سە جە همیە وە ئە وکە سە ی بوە ستیّت
لە بە کافر دانانی ئە گەر لە وانە بیّت واتی نە گە شتون وە ک بە قال و ئافرە تان و مندالان ئە وە بی
دە نگ دە بین لە سەر تە کفیر کردنیان بە لکو فیریان ئە کە یین وە ئە گەر لە وانە بوو و تیدە گات
لە گە ل ئە وە شدا تە کفیری خاوە ن و تە نە کات ئە وە ئە ویش فری ئە دریتە ناو شاخی
جە همیە کانه وە .

۱۵ - من لم یکفر الکافر

أبو الشيخ الأصبهانی ده لیت :

من شك في كفر من قال : القرآن مخلوق بعد علمه وبعد أن سمع من العلماء المرضيين ذلك فهو مثله الحجة في { بيان المحجة 240/1 }

هه ركهس گومانی هه بیّت له کوفری ئه وکسه ی وائه لیت قورئان مه خلوقه له دوای ئه وهی له زانایانی بۆ الله سولّحاو بیستویه تی که ئه وهی وابلّیت کافره که چی ئه و هه رته کفیری ئه وکسه نه کات ئه وائه ویش وه ک خاوه ن وته که کافره .

۱۶ - من لم یکفر الکافر

أبو حاتم الرازي ده فه رمویت :

من زعم أنه مخلوق مجعول فهو كافر كفرا ينتقل به عن الملة ومن شك في كفره ممن يفهم ولا يجهل فهو كافر ومن كان جاهلا علم فإن أذعن بالحق بتكفيره وإلا ألزم الكفر { طبقات الحنابلة 286/1 }

هه ركهس ی پی واییت قورئان دروستکراوه ئه و ئه وکسه کافره ئه وه شی گومانی هه بیّت له کافربونی وه تی بگات ونه زان نه بیّت خو ئه گهر نه زان بوو ئه و فیرده کریّت گه ردوای فیگردن ملکه چ نه بوو ته کفیر بکات ئه و خو شی ته کفیرده کریّت .

۱۷ - من لم یکفر الکافر

ابوبکری کوری عیاش ده فه رمویت :

من شك في اليهود و النصارى .
أنهما كافران فهو كافر .

هه ركهس گومانی هه بیّت :

له کافربوونی یه هود و نه صاری :

ئه و ئه و کهسه کافره .

{ السنة لحرب الكرمانی ۲۱۰ }

حوکمی ئه و کهسهی نویتز ناکات

نویتز نه کهر کافره

به به لگه ی ↓

1 ← قورئان

2 ← سوننه ت

3 ← ئیجماعی سه حابه به پریزه کان

4 ← قه ولی سه حابه به پریزه کان

☆ به لگه له قورئان ☆

الله تعالی ده فهرموویت :

[فَإِنْ تَابُوا وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَآتَوُا الزَّكَاةَ فَأِخْوانُكُمْ فِي الدِّينِ وَنُفَصِّلُ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ]

{ التوبة ١١ }

واتا : دیسان الله تعالی ده رگای ته و به یان لی ئه کاته وه ئه گهر ته و به یان کرد له شیرک و کوفریان وه نویتزه کانیاں کرد و زه کاتی ماله کانیاںدا ئه و ئه بن به براتان له دیندا و وه ک ئیوه موسلمانن به م شیوازه ئایه ته کانی خو مان پروون ئه کهینه وه دریژه ی پی ئه دهین بو که سانییک که زانیاریان هه بن .

الله تعالی ده فهرموویت :

[وَأَقِمْوَا الصَّلَاةَ] وه نویتزه کانتان ئه نجام بدهن به روکن و واجبات و خشوعه وه [وَلَا تَكُونُوا

مِنَ الْمُشْرِكِينَ] وه ئیوه له و که سانه مه بن و وه ک ئه و که سانه مه بن که شه ریکیان بو خوا

داناوه { الروم ٣١ }

☆ به لگه له سوننه ت ☆

عن أم سلمة زوج النبي { ﷺ } عن النبي { ﷺ } أنه قال :
(إنه يستعمل عليكم أمراء فتعرفون وتنكرون فمن كره فقد برئ ومن أنكر فقد سلم ولكن
من رضی وتابع)
قالوا : يا رسول الله ! ألا نقاتلهم ؟
قال : لا ما صلوا..... { مسلم 1854/63 }

أم سلمة الله لی پازی بیت هاوسه ری پیغه مبه ری الله { ﷺ } ده لیت : پیغه مبه ری الله
فه رمووی : که سانیک ده کریته فه رمانه واتان کاری وایان لیده بینی که هه ندیکیان په سه ندی
شهرعن و هه ندیکیان په سه ندی شهرع نین هه ر که سی پی ناخوش بی (واته ناشه رعیه کان)
ئه وا بیتاوانه وه هه رکه سیکیش نکولی لییکا ئه وا سه لامه ته له تاوان به لام (تاوان بار)
که سیکه که پازی بیت (به و ناشه رعیانه) و شوینکه وته بیت . وتیان : ئه ی پیغه مبه ری الله
{ ﷺ } : ئه ی نه جه نگین له گه لیاندا ؟ فه رمووی : (نه خیر تا نویژ بکه ن...)

له فه رمووده ییه کی تر دا ده فه رموویت :
(إلا أن تروا كفرا بواحا عندكم من الله فيه برهان)
واته : تا کوفریکی ئاشکرایان لی ئه بینن .
که واته نویژ نه کردن کوفری گه وره ییه .

ثوبان خوا لی پازی بیت ده فه رموویت :
سمعت رسول الله - { ﷺ } - يقول :
(بين العبد وبين الكفر والإيمان الصلاة فإذا تركها فقد أشرك)
أخرجه في شرح أصول اعتقاد أهل السنة والجماعة (3 و 4 / 822 / 1521) وقال : إسناده صحيح
على شرط مسلم. وهو قريب من لفظ الترمذي (2621)

عن جابر : بین الکفر والإیمان ترک الصلاة

واتا : بیستم په یامبه ری الله { ﷺ } ده فیه رموو :

له بهینی که سی بی باوهړ و باوهړداردا نویژ هه ییه که بهر بهسته و له بینیان داییه جا (ههر که سیک) نه گهر ته رکی کرد بیگومان موشریکه.

له فهرمووده ییه کی تر دا پیڅه مبه ری الله { ﷺ } ده فهرموویت :

(إن بین الرجل و بین الشرک و الکفر ترک الصلاة) { رواه مسلم ۸۲ }

واتا : به راستی له نیوان پیاوی موسلمان و کافر و موشریکدا نویژ بهر بهسته.

وه پیڅه مبه ری الله { ﷺ } ده فهرموویت :

(بین الکفر والإیمان ترک الصلاة)

{ صحيح الجامع الصحيح سنن الترمذي برقم: 2618 / 13 }

واتا : له بهینی باوهړ و بیباوهړیدا نویژ نه کردن هه ییه (نه گهر کردی باوهړداره نه گهر نه یکرد کافر و بیباوهړه)

☆ ئیجماعی صه حابه کان ☆

عبدالله کوری شه قیقی عوقه یلی الله لی پازی بیت ده فهرموویت :

(کان أصحاب محمد { ﷺ } لا یرون شیئا من الأعمال ترکه کفر غیر الصلاة)

واتا : هاوه لانی محمد { ﷺ } وازهینان و ته رک کردنی هیچ کرده وه یه ک به لایانه وه کوفر و بی باوهړی نه بوه بیجگه له نویژ .

(واتا : نویژ نه که ره کان له لای صه حابه کان به بی جیاوازی کفرن)

رواه الحاكم (1 / 1) عن عبد الله بن شقيق عن أبي هريرة به وصحه الحاكم وقال الذهبي : وإسناده صالح وأقول :

فيه قيس بن أنيف ولم أعرفه. وقد خالفه الترمذي فلم يذكر فيه أبا هريرة وهو الصواب لكني وجدت له شاهدا عن جابر بن عبد الله بنحوه. أخرجه ابن نصر في الصلاة (1 / 238) بسند حسن. وهذا ونحوه محمول على المعاند المستكبر الممتنع من أدائها ولو أُنذر بالقتل. كما قال ابن تيمية وابن القيم انظر رسالتي حكم تارك الصلاة.

☆ قه ولی سه حابه کان ☆

سئل ابن عباس رضي الله عنهما عن تارك الصلاة على صحة البدن : هل يقبل منه التوحيد؟
قال : من لا صلاة له لا توحيد له ومن لا صلاة له لا زكاة له ومن لا صلاة له لا صيام له.
مصدر : { بحر الدموع لابن الجوزي ص- ١٤٧ }

پرسیار کرا له **ابن عه باس** (رضي الله عنه) سه بارهت به نوێژ نه کهر ئایا ته وحیده کهی لی
وه ده گیریت ؟
فه رمووی : هه رکه سیک نوێژی نه بیت ته وحیدی بۆ نییه وه هه رکه سیک نوێژی نه بیت زه کاتی
بۆ نییه وه هه رکه سیک نوێژی نه بیت پۆژوووی بۆ نییه
(واتا : نوێژ نه کهر ته وحید و زه کات و پۆژوی لی وه رنا گیریت هه ر که سیکیش ته وحیدی
لیوه رنه گیریت کافره !)

ئیمامی عومه ر به سه ر میمه ره وه به ئامه ده بوونی هه وه لانی رسول الله { ﷺ } فه رموویه تی.
(لا اسلام لمن لم يصلي) ئیسلام نیه بۆ که سیک که نه وێژ نه کات

ئیمامی علی فه رموویه تی (من لم يصلي فهو كافر) ئه وکه سه ی که نوێژ ناکات کافره

ابو درداء فه رموویه تی (لا ايمان لمن لا صلاه له) ئیمانی نیه ئه وکه سه ی که نوێژ نه کات.
{ الصلاة وحكم تاركها / ابن القيم }

هه ر که س نوێژی نه بیت ئیمانیشی نیه

[وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُضِيعَ إِيمَانَكُمْ إِنَّ اللَّهَ بِالنَّاسِ لَرَءُوفٌ رَحِيمٌ] { البقرة ١٤٣ }
براء ده فه رموویت له ته فسیریدا :

الله نوێژه کانتان به زایه نادات کاتی که به ره و بیت المقدس کردوتانه پیش پروکردنه که عبه.

ئیمان که له ئایه ته که هاتوه واته نویتز لیږده دا که وایه ئیمان بریتیه له عه مه له
 ږده ده بو ته وانه ی ده لپن کار و کردوه په یوه ست نیه به ئیمان ه وه به لکو که سیک ته نها
 شایه تومانی هیئا و ږوای به الله و پیغه مبه ره که ی هیئا و وه به ته وای ته وشتانه ی پیو یستی
 به باوه ږه ته وه ئیمان داره ته گهر چیش کار و کرده وه نه کات.
 ته مه ش عقیده ی مورچینه یه که گومر اترینی خه لکن
 { السنة لحرب بن إسماعيل الحنظلي الكرمانی ۱۰۶ }

إمامی مالک رحمه الله نویتز نه که ری به کافر زانیوه ته گهر چی باوه پړیسی پیی هه بوو بیټ و
 له ته مبه لیا نه یکات وه پیی و ابو وه سه رږاوی ده ستی نویتز نه که ر ناخوړی چونکه موږ ته دده
 و ده بیټ بکوژریت .

قال أبو محمد بن أبي زيد القيرواني : قال ابن حبيب : وأما تارك الصلاة إذا أمره الإمام بها فقال
 : لا أصلي فليقتل ولا يؤخر إلى ما بينه وبين آخر ووقتها وهو بتركها كافر تركها جاحدا أو مفرطا
 أو مضيعا أو متهاونا لقول النبي { ﷺ } (ليس بين العبد وبين الكفر إلا ترك الصلاة) وقاله كله
 مطرف وابن الماجشون وابن عبد الحكم وأصبغ ورواه ابن القاسم ومطرف عن مالك مجملا
 بغير تلخيص .

{ النوادر والزيادات - مسألة كفر تارك الصلاة : ١٤ / ٥٣٧ }

ابو وه لید وتی به یه مانی باجی : ابن حبيب وتی : سه رږاوی که سیک مه خو وازی له ویتز
 هیئا وه وه سه رږاوی که سیکیش مه خو هه ندی له نویتزه کانی واز لیږدنی وه که سیک
 که به ته مه ل ناسراوه له نویتزه کانیدا به و ته مه لی و لاوازیه به ره و کافر بون چوه ته مه له هه موو
 هاوه لانی مالک دیاره که واده لپن

قال أبو الوليد ليمان الباجي : قال ابن حبيب : لا تؤكل ذبيحة من يدع الصلاة ولا ذبيحة من
 يضيعها ويعرف بالتهاون بها ونحا بذلك إلى أنه ارتداد قال : وكذلك قال لي من كاشفت من
 أصحاب مالك عنه في جميعه .

{ المنتقى شرح الموطأ : ٣ / ١٢٢ }

الطحاوی که کوره خوشکی المزنی یه ده لیت : هه ندیک حفاظ که قه ولی إمامی مالک بیان ده رخ کردوو ده لین : له مه زه به بی إمامی مالک هه ر که سیک یه ک نویتز ته رک بکات تا کاته که ی ده روات به نه نقه ست و بی عوزر مورته دده و ده کوژریت مه گهر ته وبه بکات و نویتز بکات وه ئه وه قه ولی الشافعی شه .

قال أبو جعفر الطحاوي : قال حفاظ قول مالك : إن من مذهب مالك أن من ترك صلاة متعمدا لغير عذر حتى خرج وقتها فهو مرتد ويقتل إلا أن يصلها وهو قول الشافعي .
{ مختصر اختلاف العلماء : ٤ / ٣٩٣ }

إمامی المزنی رحمه الله که قوتابی الشافعی له ده فهرمویت : إمامی الشافعی رحمه الله ووتی : هه ر که سیک داخیلی ئیسلام بوویت و واز له نویتزه فهرزکان بینیت به بی عوزر و بیانوو نه یکات تا کاته که ی ده روات پی ده ووتریت : بوچی نویتز ناکه ی؟ ئه گهر ووتی : بیرم نه بوو پی ده لین : که بیرت هاته وه بیکه وه ئه گهر ووتی : نه خوشم پی ده لین : هه رچوئیکت له توانادایه بیکه به پیوه بیت یان دانیشن یان به پاکشاوی ئه گهر ووتی : ئه توانم بیکه م به باشی به لام نایکه م ئه گهرچی فهرزیش بیت له سه رم پی ده ووتریت : نویتز له سه رت واجبه که س ناتوانیت بوت بکات جگه له خوت نه بیت جا ئه گهر نویتز کرد باشه ئه گهرنا ئیمه ئیستتابه ده که ین داوای ته وبه ت لی ده که ین گهر ته وبه ت کرد باشه ئه گهرنا ده تکوژین ههروهک ته کفیر ده لین گهر ئیمان هینا باشه ئه گهر نا ده تکوژین چونکه نویتز له زه کاتیش گهره تره که ئه بو بکر الله لی رازییت له سه ر زه کات نه دان کوشتیانی بویه ده لین : گهر ئیمان دینیت ئه گهرنا ده تکوژین جا ووتراوه که سی جار ئیستتابه ئه کریت گهر نویتزی کرد باشه ده نا کوژراوه ئه وه ره ئیه کی باشه به وویستی الله وه الشافعی ده باره ی مورته ده فهرمووی : گهر ته وبه ی نه کرد راست ده کوژریت چاوه پی سی پوژ ناکریت چونکه پیغه مبه ر { ﷺ } فهرمووی : (ئه وه ی دینی گوپی بیکوژن) جا نویتز نه که ریش به بی عوزر وه ک وازهینه ر له ئیمان وایه بویه هه مان حوکمه .

الأم للشافعي مختصر المزني / كتاب الصلاة : باب الحكم في ترك الصلاة متعمدا قال المُرَني : قَالَ الشَّافِعِيُّ : يُقَالُ لِمَنْ تَرَكَ الصَّلَاةَ حَتَّى يَخْرُجَ وَقْتُهَا بِلَا عُذْرٍ لَا يُصَلِّيَهَا غَيْرُكَ فَإِنْ صَلَّيْتَ وَإِلَّا اسْتَبْتَنَّاكَ فَإِنْ تُبَّتْ وَإِلَّا قَتَلْنَاكَ كَمَا يُكْفَرُ فَنَقُولُ إِنَّ أَمْنْتَ وَإِلَّا قَتَلْنَاكَ وَقَدْ قِيلَ: يُسْتَتَابُ ثَلَاثًا

فَإِنْ صَلَّى فِيهَا وَإِلَّا قُتِلَ وَذَلِكَ حَسَنٌ إِنْ شَاءَ اللَّهُ. قَالَ الْمُزَنِّي: قَدْ قَالَ فِي الْمُرْتَدِّ إِنْ لَمْ يَتَّبِ قُتِلَ وَلَمْ يُنْتَظَرْ بِهِ ثَلَاثًا لِقَوْلِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ «مَنْ تَرَكَ دِينَهُ فَاضْرِبُوا عُنُقَهُ» وَقَدْ جُعِلَ تَارِكُ الصَّلَاةِ بِلَا عُدْرٍ كِتَارِكِ الْإِيمَانِ فَلَهُ حُكْمُهُ فِي قِيَاسِ قَوْلِهِ لِأَنَّهُ عِنْدَهُ مِثْلُهُ وَلَا يُنْتَظَرُ بِهِ ثَلَاثًا. (الأم للشافعي / الحُكْمُ فِي تَارِكِ الصَّلَاةِ) أَخْبَرَنَا الرَّبِيعُ قَالَ : قَالَ الشَّافِعِيُّ رَحِمَهُ اللَّهُ تَعَالَى : مَنْ تَرَكَ الصَّلَاةَ الْمَكْتُوبَةَ مِمَّنْ دَخَلَ فِي الْإِسْلَامِ قِيلَ لَهُ لِمَ لَا تُصَلِّي؟ فَإِنْ ذَكَرَ نِسْيَانًا قُلْنَا فَصَلَّ إِذَا ذَكَرْتَ وَإِنْ ذَكَرَ مَرَضًا قُلْنَا فَصَلَّ كَيْفَ أَطَقْتَ قَائِمًا أَوْ قَاعِدًا أَوْ مُضْطَجِعًا أَوْ مُوَمِيًا فَإِنْ قَالَ أَنَا أَطِيقُ الصَّلَاةَ وَأُحْسِنُهَا وَلَكِنْ لَا أَصَلِّي وَإِنْ كَانَتْ عَلَيَّ فَرَضًا قِيلَ لَهُ الصَّلَاةُ عَلَيْكَ شَيْءٌ لَا يَعْمَلُهُ عَنْكَ غَيْرُكَ وَلَا تَكُونُ إِلَّا بِعَمَلِكَ فَإِنْ صَلَّيْتَ وَإِلَّا اسْتَبْتَنَّاكَ فَإِنْ تُبْتَ وَإِلَّا قَتَلْنَاكَ فَإِنَّ الصَّلَاةَ أَعْظَمُ مِنَ الزَّكَاةِ وَالْحُجَّةِ فِيهَا مَا وَصَفْتَ مِنْ أَنَّ أَبَا بَكْرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ لَوْ مَتَعُونِي عَقَالًا مِمَّا أَعْطَا رَسُولَ اللَّهِ { ﷺ } لِقَاتِلَتُهُمْ عَلَيْهِ لَا تُفَرِّقُوا بَيْنَ مَا جَمَعَ اللَّهُ (إسناده صحيح)

بوچی زۆربهی خه لکی وایان زانیوه که الشافعی تارک الصلاة به کافر نازانیت ؟ له وه لامدا ده لیین : به هوی بو هتانیک که بو امامی الشافعی دروست کراوه به ناوی (مونازه ره و گفتووگوی امامی الشافعی و امامی أحمد له سه ر نویژ نه که ر) که هیچ نه صل و نه ساسی نییه .

گیږدراوه ته وه که **أحمد و الشافعی** گفتووگویان کردوو ده ر باره ی نویژ نه که ر الشافعی ووتویه تی : نه ی أحمد نویژ نه که ر کافره ؟ أحمد یش ووتویه تی : به لئ الشافعی ووتویه تی : گهر کافر بیت به چی نه بیته موسولمان ؟ أحمد یش ووتویه تی : نه لیت لا إله إلا الله محمد رسول الله الشافعی یش ووتویه تی : خو کابرا کاتی نویژی شی نه کردوو هه ر نه وه ی ووتوو وازی له شه هاده که نه هینابوو !! أحمد ووتویه تی : به وه نه بیته موسولمان که نویژ بکات الشافعی یش ووتویه تی : ئاخر نویژی کافر دروست نییه و پینابیتته موسولمان راست أحمد پچرا و بیده نگ بوو هیچی پینه ما .

حُكِيَ أَنَّ أَحْمَدَ نَظَرَ الشَّافِعِيَّ فِي تَارِكِ الصَّلَاةِ فَقَالَ لَهُ الشَّافِعِيُّ : يَا أَحْمَدُ أَتَقُولُ إِنَّهُ يَكْفُرُ ؟ قَالَ: نَعَمْ قَالَ : إِذَا كَانَ كَافِرًا فَبِمَ يَسْلَمُ ؟ قَالَ: يَقُولُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ الشَّافِعِيُّ: فَالرجل مستديم لهذا القول لم يتركه قَالَ : يَسْلَمُ بِأَنْ يُصَلِّيَ قَالَ : صَلَاةُ الْكَافِرِ لَا تَصِحُّ وَلَا يَحْكُمُ بِالْإِسْلَامِ بِهَا فَانْقَطَعَ أَحْمَدُ وَسَكَتَ .

{ طبقات الشافعية الكبرى للسبكي : ٦١ / ٢ }

سه نه ده که ی ویرانه و مونقه تعه هه ره له سه ره تاوه قه تعی تیدایه که ده لیت : (حَکِی) واته :
 (گێڤدراوه ته وه) باشه کئ گێڤراویه ته وه ؟ دیار نییه مه جهوله بهس بهو عله ته ئه چیتته
 ته نه که ی زبله وه جا له وهش بوهتانه ته وه یه که ئه لیت امامی احمد پچرا و بیده نگ بوو !!
 له کاتیکدا امامی احمد یه ک جاریش نه وه ستاوه له ته کفیر کردنی نویژ نه که ره به ده یان
 ریوایه ت ته کفیری تارک الصلاة ده کات جا بهو علمه زوره یه وه نه توانیت ئه وه وه لام
 بداته وه؟! جا بشزانه له گه ل ئه وهش ئه وانیه که وا ووتوو یانه الشافعی نویژ نه که ره ته کفیر
 ناکات شاره زای کتیبی الشافعی و قه ولی نزیکه کانی نه بوون باش ئه گه ره نا که سیکی وه ک ابن
 کثیر ۵۰۰ سأل پاش الشافعی ئه زانیت که الشافعی نویژ نه که ره ی پئ کافره چونکه شاره زای
 بووه ئه وه تا ابن کثیر له ته فسیره که ی ده لیت : ئیمامی الشافعی نویژ نه که ره ی به کافر زانیوه

قال ابن کثیر فی تفسیر قوله تعالى : [فَخَلَفَ مِنْ بَعْدِهِمْ خَلْفٌ أَضَاعُوا الصَّلَاةَ وَاتَّبَعُوا الشَّهَوَاتِ فَسَوْفَ يَلْقَوْنَ غِيًّا] { مریم ۵۹ } : وَلِهَذَا ذَهَبَ مَنْ ذَهَبَ مِنَ السَّلَفِ وَالْخَلْفِ وَالْأُمَّةِ كَمَا هُوَ الْمَشْهُورُ عَنِ الْإِمَامِ أَحْمَدَ وَقَوْلُ عَنِ الشَّافِعِيِّ إِلَى تَكْفِيرِ تَارِكِ الصَّلَاةِ . { تفسیر ابن کثیر }

ابن کثیر ده لیت له ته فسیری ئایه تی الله : [فَخَلَفَ مِنْ بَعْدِهِمْ خَلْفٌ أَضَاعُوا الصَّلَاةَ وَاتَّبَعُوا الشَّهَوَاتِ فَسَوْفَ يَلْقَوْنَ غِيًّا] { مریم ۵۹ } : هه ره بویه ئه وه ی هاتوه له سه له ف و خه له ف وه
 ئه ئیمه ی ئیسلامی وه ک ئه وانیه مه شهوون له ئیمامی احمد وه وته ی ئیمامی شافعی له سه ره
 ئه وه ی ته کفیری نویژ نه که ره ی کردوه

حکى هذه المناظرة أبو علي الحسن بن عمار من أصحابنا وهو رجل موصلی من تلامذة فخر
 الإسلام الشاشي إسنادہ ضعیف ضعفه محمد بن صالح العثيمين في (فتاوى نور على الدرب
 شريط ۳۶) وضعفه محمد ناصر الدين الالباني وقال: أن الحكاية لا تثبت وقد أشار إلى ذلك
 السبكي بتصديره إياها بقوله: (حكي) فهي منقطعة (سلسلة الصحيحة ۷ / ۱۴۸)

ئهو درۆی به ناوی منازهره دراوه ته پال امام شافعی و امام احمدی کوری حنبلی شیبانی
 ئه وکه سه ی ئهم چیرۆکه ی هیناوه و داویه تییه پال امام شافعی به ناوی (سبکی) که سیکی
 شه خس په رست بووه

سبکی و ته کفیر کردنی له لایه ن سولیمانی کوری سحمان.

(فهذا الرجل الشهاب الرملي إن كان من المعروفين بالعلم لأني لا أعرف حاله فهو من جنس السبكي وأضرابه الغالين الذين يصنفون في إباحة الشرك زاعمين أن ذلك من تعظيم الرسول ﷺ } ثم لو كان الرملي من أهل العلم .. هذا يوجب كفره وارتداده) .

{ الصواعق المرسله 260 }

ئه م پیاوه شه هاب الرملي ئه گهر ناسراوه به وهی خاوه ن زانسته چونکه من حالی نازانم ئه ویش ههر هاوړه گه زی سبکی و هاوشیوه کانیه تی له وانه ی که وا کتیب ده نوسن له سه ر چه لا لکردنی شیرک به بیانوی به گه وره پراگرتنی پیغه مبه ر { ﷺ } پاشان ئه گهر گریمان ئه م کابرایه (الرملي) یه کیچ بیت له زانایان ئه وا (به ئه و وته و کارانه ی) کافربون و مورته د بونه وهی له ئیسلام واجب ده کات .

ابن ابی زیدی قیروانی که ئیمامی معتبره لای مالکیه کان ته نانه ت به مالکی بچوک ناسراوه له کتابة که ی (النوادر والزیادات...) نقلیه کات له ئیمامی مالکوه که نویژ نه که ر کافره { جه لدی ۱ په ره ۱۵۰ }

هه روه ها له (التمهيد) ی ابن عبدالبر جه لدی ۴ په ره ی ۲۳۱ نقلیه کات که ئیمامی مالک فهرمویه تی : نویژ نه که ر کافره وه ده ئیت: ئه مه وته ی ته واوی شافعیکانیشه .

هه روه ها اللالكائی له کتابی (اعتقاد أهل السنه) دا

{ هیئاویه تی جه لدی ۴ په ره ی ۸۹۶ }

ده ئیت : فقهاء اجماعیان هه یه له کافربونی نویژ نه که ر وه ک مالک و أحمد و شافعی و غه یری ئه وانیش .

مزنی له مختصر نقلیه کات که نویژ نه که ر لای شافعی کافره.

أبو داود ده‌ئیت : گویم له ئیمامی ئەحمەد بوو دەبیوت : هه‌رکەس بلی نوێژ ناکەم کافره‌.
{ مسائل أبي داود ١٧٦١ }

ابن بطه دواى هینانی کۆمه‌لیک ریویاتی زۆر له‌ فهرمووده و ووته‌ی هاوه‌لان و تابعین قسه‌ی خۆی ئەکات له‌سه‌ر ڕوون کردنه‌وه‌ی فهرمووده‌کان و دانپێدانانیان .

ئهمه‌ش ده‌قی ووته‌ی ابن بطه رحمه الله له‌سه‌ر نوێژ نه‌که‌ر : جا ئهم هه‌وال و ئه‌ته‌ر و سوننه‌تانه له‌ پێخه‌مبه‌ره‌وه و هاوه‌لان و شوێنکه‌و توانیانه‌وه هه‌موویان ئه‌بنه به‌لگه‌ بۆ عاقله‌کان و که‌سیک که‌مترین شه‌رم له‌ دلیدا هه‌بی‌ت له‌سه‌ر ته‌کفیر کردنی نوێژ نه‌که‌ر وه‌ نکۆلی کاری فه‌رزه‌کان و ده‌رکردنی له‌ میللەت وه‌ به‌ست بی‌ت که‌ الله عز وجل ئه‌فه‌رمی : [**حنفاء لله غير مشرکین به**] { الحج ٣١ }

له‌ شه‌ریک لا بدەن بۆ یه‌ک خوا په‌رستی شه‌ریک بۆ خودا بریار مه‌ده‌ن پاشان وه‌سفی **حنفاء** « یه‌کتا په‌رسته‌کان » کرد که‌ ئه‌وانه‌ن هاوبه‌شدانه‌ر نه‌بوون بۆی

جا الله عز وجل ئه‌فه‌رمی : [**وما أمروا الا ليعبدوا الله مخلصین له‌ الدین حنفاء و یقیموا الصلوة ویؤتوا الزکوة وذلک دین القیمه**] { البنية ٥ } هه‌والی پێ داین « جل ثناءه و تقدست أسماء » که‌ یه‌کتا په‌رستی موسلمان له‌سه‌ر دینی راست و دروستن وه‌ دینی راست ئه‌وه‌یه که‌ به‌ ئه‌نجام دانی و نوێژ ده‌رکردنی زه‌کاته‌ الله عز وجل ئه‌فه‌رمی : [**فاقتلوا المشرکین حیث وجدتموهم و خذوهم واحصروهم واقعدوا لهم کل مرصد فإن تابوا وأقاموا الصلوة و ءاتوا الزکاة فخلوا سبیلهم**] { التوبة ٥ }

له‌ هه‌ر شوێنیک موشریکانتان بینى بیانکوژن (ته‌نها له‌ حه‌رم نه‌بی‌ت) له‌به‌ر ئه‌وه‌ی به‌لێن و په‌یمان له‌ نێوانتاندا نه‌ماوه وه‌ به‌دیلى بیانگرن وه‌ گه‌مارۆیان بدەن و قه‌ده‌غه‌یان بکه‌ن له‌وه‌ی که‌ هه‌لسوکه‌وت بکه‌ن له‌ شاره‌کاندا وه‌ له‌ هه‌موو ڕێگایه‌کدا بۆیان دانیشن و له‌ که‌میندا بن بۆیان به‌لام ئه‌گه‌ر هاتو ته‌وبه‌یان کردو له‌ کوفرو گه‌رانه‌وه‌و نوێژه‌کانیان کردو زه‌کاتی مالیاندا واته‌ : موسلمان بوون ئه‌و کاته‌ ئێوه ڕێگه‌یان به‌رده‌ن نه‌ به‌دیل بیانگرن نه‌ که‌مینان بۆ دابنێن نه‌ بیانکوژن به‌راستی خواى گه‌وره‌ زۆر لیخۆشبوو به‌به‌زه‌یه‌یه بۆ ئه‌و که‌سانه‌ی که‌ ته‌وبه‌ ئه‌که‌ن و ئه‌گه‌ر پێنه‌وه بۆ لای خواى گه‌وره‌

وه نهفه رمی : [**فَإِنْ تَابُوا وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَآتَوُا الزَّكَاةَ فَإِخْوَانُكُمْ فِي الدِّينِ**]

چ پروونکردنه وهیه ره حمه تی الله تان لی بیټ پروونتر نه بیټ له مه وه چ به لگه یه ک له سه ر نه وهی ئیمان وته و کرداره و نویژ و زه کات له ئیمان به هیژ تره له به لگه دا له کتیبی الله و سونه تی رسول الله ﷺ و کوډه نگی زانایان موسلمانان و شهرعناسه کانیان نه وانه ی که دله کان ناترسن له باس کردنیان به لکو نارامگیر نه بن به شوینکه وتنیان و به پیشه نگ کردنی ناآره کانیان ره حمه تی الله یان لی بیټ و ئیمه ش بکات به برای نه وان .

{ **الإبانة الكبرى ج ۱ - کتاب الایمان - باب کفر تارک الصلاة و مانع الزکاة و اباحه قتالهم اذا فعلوا ذلك ص ۶۸۳ - ۶۸۴** }

قال الإمام ابن بطة : والله يقول [**وَأَقِمْوَا الصَّلَاةَ وَلَا تَكُونُوا مِنَ الْمُشْرِكِينَ**] { **الروم ۳۱** } فجعل الله من ترك الصلاة مشركا خارجا من الإيمان .

إمام **ابن بطة** فهرموویه تی : الله تعالی دهفه رمویټ : نویژه کانتان به ریک و پیکی نه نجام بدهن و له موشریکان مه بن .

الله تعالی کردی به موشریک و ده رچوو له ئیمان نهو کهسه ی واز له نویژ بهیټیت .

{ **الإبانة الكبرى : ۱/۴۸۱** }

تیبینی : نابیت مسولمان واتای نویژ نه زانیت به کتیب هه یه واتای نویژ به کوردی یان له گوگل بنووسه واتای نویژ به کوردی زور به ئاسانی ده ست نه که ویت

بگه ریوه نویژه که ت بکه
تو نویژت نه کردوه

أبي هريرة (ه۵۹هـ) رضي الله عنه نه لیت : رسول الله ﷺ هاته مزگه وته وه پیاویکیش هاته مزگه وته که وه نویژی کرد دواتر سه لامی له رسول الله ﷺ کرد نه ویش جوابی سه لامه که ی داییه وه و فهرمووی : بگه ریوه نویژه که ت بکه تو نویژت نه کردوه نه ویش گه رایه وه نویژی کرد نویژه که یی وه ک نویژه که ی پیشتربوو دواپی هات سه لامی له رسول الله ﷺ کرده وه

ئەویش پێی فەرموو : بڕۆرەو نوێژ بکە تۆ نوێژت نەکردووە هەتا سێ جار ئەمە دووبارە
 بوویەو دواتر پیاوێکە وتی : سویند بەوێ تۆی بەحەق پەوانە کردووە بۆمان لەو بەشت
 نازانم فێرم بکە ئەویش فەرمووی ئەگەر هەستای بۆ نوێژ الله اکبر بکە چەندت قورئان بۆ
 خویندرا بیخوینە دواتر ڕکوع بەرە هەتا دُنیا دەبیت ڕکوعت بردووە دواتر کە لە ڕکوع بەرز
 بووێتەو بوەستە هەتا دُنیا دەبیت بەتەواوی بەرز بووێتەو دواتر بچۆ سوجدە هەتا دُنیا
 دەبیت ئەندامەکانت شوینی خۆیان گرتووە لەسوجدەدا دواتر کە سەرت بەرز کردووە
 لەسوجدە دانیشە هەتا دُنیا دەبیت کە دانیشتووێت ئەمە لەهەموو نوێژیکدا جێبەجێ بکە .
 { صحيح البخاري (٧٥٧) }

ووتم : لەنوێژدا دەبیت هیمن بین هەموو حەرەکەتەکانی نوێژ حەقی خۆی پێ بدەین
 لەهەموو شوینەکانی نوێژدا ئەندامەکانت شوینی خۆیان بگرن ئەگینا نوێژەکەت حوکمی
 نوێژی ئەو پیاوێ دەبیت .

ئەگەر مردی لەسەر ئەم حالەتە

زید بن وهب (٨٣هـ) دەئیت : حذيفة رضي الله عنه پیاویکی بینی بە جوانی سوجدە و ڕکوعی
 نەدەبرد حذيفة پێی وت تۆ نوێژت نەکردووە (نوێژەکەت دروست نییە) وە ئەگەر مردی

لەسەر ئەم حالەتە ئەو لەسەر ئەو فیتەرەتە نەمردووێت کە الله محمدی ﷺ پێ ناردووە .
 { صحيح البخاري (٧٩١) }

ووتم : مەبەستی ئەوێیە لەسوجدە و ڕکوعدا ئەندامەکانی جەستەى شوینی خۆیان نەگرتووە
 و لەجۆلە نەکەوتون نەیهیشتووە سەری لە سوجدە دابنێ بەرزى کردۆتەو .

به تالبوونه وهی نویتز له دواى ریز له گه ل کسه ی جه همی

ابن بطه له الابانة الكبرى (۱۲۲/۶) فهرموویه تی : ابوالقاسم حفص بن عمر بوی باسکردم
فهرمووی : ابوحاتم هه والی پیدام فهرمووی : عبدالعزيز بن ابی سهل المروزی پئی راگه یاندم
فهرمووی : عصام بن الحسن پئی راگه یاندم فهرمووی : عبدالصمد بن حسان پئی راگه یاندم
فهرمووی : خارجه بن مصعب فهرمووی : (ئه گهر نویتز له دووای ئیمام کرد و جه همیكه
له ته نیشته بوو له ریزدا نویتزه کته دووباره بکه وه)

ابن بطه فهرموویه تی : (مانای قسه که ی خارجه سه باره ت به جه همیكه نویتز بکات له
ته نیشته پیاویکه وه دووباره ی بکاته وه)
مه بهستی له وهیه که ئه وهی نویتز بکات له دووای ئیمام به ته نها و له ته نیشته ی جه همیكه
هه بیته یاخود نویتز بکات له دواى ریزه کان به ته نها و له ته نیشته ی جه همیكه ههیه ئه و
نویتزه که ی دووباره ده کاته وه ئه ویش به هو ی ئه وهی که مه زه به ی کومه لیک له زانایان ئه وهیه
که ئه وهی به ته نها نویتز بکات له دواى ریزه وه یاخود به ته نها له دووای ئیمام بیکات نویتزه که ی
دووباره ده کاته وه چونکه خارجه مه بهستی له وهیه که ئه وهی نویتز بکات له دواى ریز و له
ته نیشته ی جه همیكه هه بیته وه ک ئه وه وایه که به ته نها نویتزی کردیته له دواى ریزه که وه
چونکه کسه ی جه همی له نویتزیدا موسلمان نییه بویه ئه وهی له ته نیشته ی وه ک ئه وه
وایه که به ته نها نویتز بکات له دواى ریزه وه به لام ئه گهر کسه ی جه همی له ریزیکدا بوو
کومه لیک موسلمان تیابوو ئه و به ته نها بوو ئه و نویتزی جه ماعه ته که دروسته .

به هه مان شیوه مروزی ریوایه تی کردوو : له باوکی عبدالله وه واته **ئیمام احمد** رحمه الله
فهرمووی : به باوکی عبدالله م گووت : پیاویک له گه ل پیاویکدا له دواى ریزه وه نویتز ده کات
کاتی که سه لامی دایه وه ده بینته ئه وهی له ته نیشته ی نویتز ده کات که سیکی جه همی ئیمام
فهرمووی : نویتزه که ی دووباره ده کاته وه چونکه له دواى ریزه وه به ته نها نویتزی کردوو یاخود
وته که ی ئه ومانایه ی ههیه به ویستی الله تعالی
به هه مان شیوه ئه گهر له دواى (ئاخیر ریز) ریز له گه ل علمانی و دیموکراسی خواز نویتز
کرد ئه و نویتزه کته دووباره بکه وه

نویژ کردن له دواى کهسیکه وه که نهیناسیت

سفیان الثوري رحمه الله نه سیحه تی شعیب بن حرب رحمه الله ده کات و پیی ئه لئى : نویژ مه که له دواى کهسه وه ئیلا ئه وهی سیقه ت پییه تی، وه بزانی که ئه هلی السنة والجماعة یه. { شرح أصول اعتقاد أهل السنة والجماعة للکائی ۱/۱۷۰ }

معاذ بن معاذ (۱۹۶هـ) رحمه الله ئه لئى : نویژم له دواى پیاویکه وه کرد له بني سعد، دواتر پییم گه یشته که قه ده ریه، نویژی چوار سأل بوو یان سئ سأل بوو کردم وه. { السنة لعبد الله ۲/۳۸۶ }

أبو بکر المروزي (۲۷۵هـ) رحمه الله ئه لئى : پرسیار له أحمد رحمه الله کرا، یه کیک به ریگایه کدا ئه روا گوئی له بانگ ده بیت تۆ وای ئه بینى بچیت نویژ بکات، أحمد ووتی : من پیشت ئاسان کاریم تیدا ئه کرد به لام که بیدعه زۆر بوو نویژ مه که ئیلا له پشت کهسیکه وه نه بی که ئه یناسی. { طبقات الحنابلة ۱/۵۹ }

أبو القاسم السهيلي (۵۸۱هـ) رحمه الله ئه لئى : له شارى الديلمان بووم، زۆربهی الرافضة بوون، من نویژم به ته نها ده کرد، وه نویژم نه ئه کرد به جه ماعت. { تاریخ دمشق لابن عساکر ۴۱/۲۴۲ }

ووتم : بو پاراستنی نویژه که ت، نویژ له دواى کهسیکه وه مه که که نایناسیت، که نه زانی شوین که وتهی سه له فه، به تایبه ت له پروژگاری ئیستادا که ئیسلام غه ریب بوته وه وه ک سه ره تای هاتنی.

پایەکانی قەدەر

پایەکانی قەدەر چوارن

- ١ - عیلم
- ٢ - نووسین
- ٣ - مەبەست و ویستەکان
- ٤ - دروستکردن

العلم : باوەڕ بوون بە علمی خوای پەروەردگار بەسەر هەموو شتێکەوە جا چ لەوێ بوو لەمەو پێش و ئەوێ که ئیستا هەیه و ئەوێ لەمەودوا دەبێت یاخود ئەوێ که نەبوو وە گەر بێت چۆن دەبێت لە (**الموجود ، المعدم ، الممكن ، المستحيل**) وە باوەڕت بەو هەبێ که گەردیلەیک لە گەردوون ون نییه لە زانستی خوا (**جلا جلاله**) رزق و رۆزی و تەمەن و قسە و کردار و جۆلەکانیان و دواڕۆژیان خوا زانا و شارەزایە بەسەریاندا

نوسین : خوای پەروەردگار لە (**اللوح المحفوظ**) کارو کردەوێ بەندەکانی نوسیوه بە ٥٠ هەزار ساڵ پێش دروستکردنی ئاسمان و زەوی بە وورد و درشتەو تۆماری کردووه بەبێ پەڕینی هیچ شتێک تێیدا.. مەبەست پێی کاتی نووسینیەتی نەک زانست بۆیان بەلکو زانستی بۆیان ئەو هەر بوو و ئەزەلییه سەرتایی نییه .

ویست : ویستی خوای پەروەردگار لەسەر هەر شتێک بێ دەبێ پێویستە ئیماندار باوەڕی بە ویستی پەهای پەروەردگار هەبێت بەسەر دروستکراوەکانیدا که هەموو بوون و هاتنەدییەکان بەویستی ئەو دەبێت وە هیچ ویست و ئیرادەیەک نییه پێشی بکەوێت بەلکوو هەموویان لەناو ویست و ئیرادەی ئەودان هەر ئەو دروستی کردوون و هەر ئەویش ئەیانبات بەرپۆه الله خاوەنیانە .

دروستکردن : خوی پ‌روه‌ردگار کارو کرده‌وهی به‌نده‌کانی درووست کردووه هه‌رله گفتووگۆ و شیوازی راوه‌ستان و خۆیان و سیفه‌ت و جولانه‌وه‌یان خوی پ‌روه‌ردگار هه‌ر له نه‌بوونه‌وه هیناونه‌ته بوون هیچ شتیک نییه پ‌روه‌ردگار داهینه‌ر و دروستک‌ه‌ری نه‌بی .

ئه‌مه چوار پله‌که‌ی قه‌ده‌رن به‌ بر‌وا بوون به‌م چوار پله‌یه و تیگه‌یشتن لیان ئه‌وا باوه‌ری ته‌واو و پته‌وت هه‌یه به‌ قه‌ده‌ر که‌ روکینه‌که له‌ روک‌نه‌ک‌انی ئیمان .

پله‌ی یه‌که‌می قه‌ده‌ر : **العیلم**

قال تعالی [عَلِيمِ الْغَيْبِ لَا يَعْزُبُ عَنْهُ مِثْقَالُ ذَرَّةٍ فِي السَّمَوَاتِ وَلَا فِي الْأَرْضِ وَلَا أَصْغَرُ مِنْ ذَلِكَ وَلَا أَكْبَرُ إِلَّا فِي كِتَابٍ مُبِينٍ] { سباء ۳ }

بۆ د‌ل‌نیایی هاتنی پ‌وژی د‌وا‌یی د‌ل‌نیایی ده‌دات به‌سه‌ر ئه‌وه‌ی که‌ هیچ شتیک له‌ زانستی خ‌وا‌دا شار‌اوه‌ نییه هه‌ر له‌ گه‌ردیله‌یه‌که‌وه تاوه‌کوو گه‌وره‌تر له‌ ئاسمانه‌کان و زه‌وییه‌کان هه‌ر هه‌مووی تۆمار ک‌راوه به‌ زانستی و‌ورده‌وه له‌ (اللوح المحفوظ) دا
{ تفسیر السعدی ص (۶۷۴) }

قال تعالی [وَعِنْدَهُ مَفَاتِحُ الْغَيْبِ لَا يَعْلَمُهَا إِلَّا هُوَ وَيَعْلَمُ مَا فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ وَمَا تَسْقُطُ مِنْ وَرَقَةٍ إِلَّا يَعْلَمُهَا وَلَا حَبَّةٍ فِي ظُلْمَتِ الْأَرْضِ وَلَا رَطْبٍ وَلَا يَابِسٍ إِلَّا فِي كِتَابٍ مُبِينٍ] { الانعام ۵۹ }

ئه‌م ئایه‌ته گه‌وره‌ترین ئایه‌ته له‌سه‌ر و‌ورده‌کاری زانستی خوا به‌سه‌ر شته‌کاندا ئه‌وه‌ی له‌ وشکانیه‌کاندا‌یه له‌ گیانه‌به‌ران و دره‌خت وه ئه‌وه‌شی که‌ له‌ ده‌ریا‌کاندا‌یه وه گه‌ل‌ای د‌اریک ناوه‌پ‌یت خ‌وی گه‌وره‌ ئاگاداره به‌سه‌ریدا وه هیچ دانه‌وی‌له‌یه‌ک نییه له‌ناخی زه‌ویدا که‌ ده‌پ‌ویت وه هه‌رچییه‌ک له‌ ته‌ر و وشک هه‌یه هه‌موویان تۆمارک‌راون له‌ (اللوح المحفوظ) دا
و خوا زانایه به‌سه‌ر بوونیاندا که‌چی ده‌بن و چۆن ده‌بن
{ تفسیر السعدی ص (۲۵۹) }

قال تعالی [**أَوَلَيْسَ اللَّهُ بِأَعْلَمَ بِمَا فِي صُدُورِ الْعَالَمِينَ**] { العنكبوت ۱۰ }

ئایا خوای په‌روه‌ردگار زانا نییه به‌وهی که له دلیاندایه و نه‌وانه‌ی که له ناخیاندا شاراوویه؟!
نه‌گه‌رچی له پرووکه‌شیشدا ده‌یشارنه‌وه و خو‌ده‌گونجینن له‌گه‌ل به‌رامبه‌ردا .

{ تفسیر ابن کثیر (۶/۲۶۵) }

قال تعالی [**مَا لَدَيْهِمْ وَأَحْصَى كُلَّ شَيْءٍ عَدَدًا**] { الجن ۲۸ }

خوای په‌روه‌ردگار زانا و ئاگاداره به هه‌موو نه‌وانه‌ی که لایان هه‌یه وه زاناشه به‌سه‌ر ژماره‌ی
شته‌کاندا و هیچ شتی‌ک شاراوویه نییه لای . { تفسیر الطبري (۲۳/۶۷۴) }

ابن عباس رضي الله عنهما ده‌لێت : پرسیار کرا له پی‌غه‌مبه‌ری خوا { ﷺ } سه‌باره‌ت به‌ مندالی
بی‌باوه‌ران فه‌رمووی : خوا زانایه به‌و کارانه‌ی که ده‌یانکرد نه‌گه‌ر له ژیاندا بوونایه .

{ بخاری ۶۵۹۷ } { مسلم ۲۶۶۰ }

پی‌غه‌مبه‌ری خوا { ﷺ } ده‌فه‌رمووی : هه‌ر نه‌فسی‌ک له ئیوه له زانستی خوادا هه‌یه و
ده‌زانیت شوینی له به‌هه‌شته یا له دۆزه‌خ . { بخاری و مسلم }

پی‌غه‌مبه‌ری خوا { ﷺ } ده‌فه‌رمووی : پینج کار هه‌یه زانی‌نی به‌س لای خوای په‌روه‌ردگار هه‌یه
{ صحیح بخاری }

قال تعالی [**إِنَّ اللَّهَ عِنْدَهُ عِلْمُ السَّاعَةِ وَيُنَزِّلُ الْغَيْثَ وَيَعْلَمُ مَا فِي الْأَرْحَامِ وَمَا تَدْرِي نَفْسٌ مَّاذَا تَكْسِبُ غَدًا وَمَا تَدْرِي نَفْسٌ بِأَيِّ أَرْضٍ تَمُوتُ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ**] { القمان ۳۴ }

به‌راستی خوای په‌روه‌ردگار ته‌نها خۆی نه‌ک جگه له ئه‌و ده‌زانیت که‌ی دوا‌پوژ دیت هه‌ر
ئه‌ویشه له هه‌وره‌وه بارانتان بو ده‌بارینیت وجگه له ئه‌و که‌سی تر توانای دابارینی بارانی
نیه و ده‌زانیت چی له مندال‌دانی ئافره‌تاندایه و ده‌زانیت له داها‌توودا هه‌موو نه‌فسی‌ک
چیده‌کات له خراپه و چاکه وه هیچ نه‌فسی‌ک نازانی له‌چ شوینی‌کی زه‌ویدا ده‌مریت. به‌ل‌کو
ته‌نها خوای په‌روه‌ردگار تاییه‌ت مه‌نده به‌ زانی‌نی هه‌موو نه‌وانه بی‌گومان هه‌میشه خوای
په‌روه‌ردگار زانا و به‌ ئاگایه به‌ ئاشکرا و به‌ نه‌هینی‌ه‌کان و هیچ شتی‌کی له‌وانه‌ی له‌لا شاراوویه نیه .

{ تفسیر المیسر }

پله‌ی دووهمی قه‌دەر : نووسین

قال تعالى [مَا فَرَطْنَا فِي الْكِتَابِ مِنْ شَيْءٍ ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّهِمْ يُحْشَرُونَ] { الانعام ٣٨ }
له (اللوح المحفوظ) دا هیچ شتی‌کمان پشت‌گویی نه‌خستوو و بی‌تاگا نین لئی هه‌موویان بۆ
لای خوا ده‌گه‌رینه‌وه و کو‌ده‌بنه‌وه له دوا‌پوژدا . { تفسیر السعدي ص (٢٥٥) }

قال تعالى [أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ إِنَّ ذَٰلِكَ فِي كِتَابٍ إِنَّ ذَٰلِكَ عَلَىٰ اللَّهِ يَسِيرٌ] { اعراب ٧٠ }

له ته‌واوی زانستی په‌روه‌ردگار زانایه‌تییه‌تی به‌سه‌ر شته‌کاندا پێش بوونیان و دانانیان و
هی‌نانه‌دییان له ئاسمان و زه‌ویدا هه‌موو ئه‌مانه‌ لای خۆی نووسیویه‌تی و زانایه‌ به‌سه‌ریاندا و
کاریکی ئاسانه‌ بۆی . { تفسیر ابن کثیر (٥/٤٥٢) }

قال تعالى [وَمَا مِنْ غَابَةِ فِي السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ إِلَّا فِي كِتَابٍ مُّبِينٍ] { النمل ٧٥ }
هه‌رشتیک نه‌هات‌بێته‌دی و شاراو و نادیار بێت له جیهانی سه‌روو و خواره‌وه تو‌مار کراوه له
(اللوح المحفوظ) دا . { تفسیر السعدي ص (٢٥٥) }

قال تعالى [مَا أَصَابَ مِنْ مُّصِيبَةٍ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي أَنْفُسِكُمْ إِلَّا فِي كِتَابٍ مِّن قَبْلِ أَنْ نَبْرَأَهَا إِنَّ
ذَٰلِكَ عَلَىٰ اللَّهِ يَسِيرٌ] { الحديد ٢٢ }

هه‌موو جو‌ره‌ رووداوێک که تووشی دروست‌کراوه‌کان ده‌بێت له خێر و له شه‌ر هه‌مووی له
(اللوح المحفوظ) دا به‌گه‌وره و بچووک‌وه نووسراوه پێش ئه‌وه‌ی دروستیان بکه‌ین .
{ تفسیر السعدي ص (٨٤٢) }

عبد الله بن عمرو بن العاص رضي الله عنهما ده‌لێت : گو‌یمان له پێغه‌مبه‌ری خوا { ﷺ } بوو
ده‌یفه‌رموو : خوای په‌روه‌ردگار رێژه و دیاریکردنی بوونه‌وه‌ره‌کانی نووسیوه به‌ په‌نجا هه‌زار
سأل پێش ئه‌وه‌ی ئاسمانه‌کان و زه‌وی دروست بکات ئه‌و کاته عه‌رشه‌که‌ی له‌سه‌ر ئاو بوو
مه‌به‌ست پێی کاتی نووسینه‌تی نه‌ک زانستی بۆیان به‌لکوو زانستی بۆیان ئه‌وه‌ هه‌ر بووه و
ئه‌زه‌لییه‌ سه‌ره‌تای نییه . { رواه مسلم الترمذي احمد في المسند }

عبادة بن الصامت رضي الله عنه ده لیت : گویمان له پیغه مبهری خوا { ﷺ } بوو ده یفه رموو :
یه کهم شتیک له دواي عه رشه وه که خواي پهروه ردگار دروستی کرد قه له م بوو کاتیک دروستی
کرد فه رموو : بنووسه وتی : خواي من چی بنووسم ؟ فه رموو : بنووسه ریژه و بوونی
هه موو ئه و شتانه ی که ده بییت تا رۆژی دواي .
{ شفاء العلیل لابن القیم ص (۱۷) }
{ رواه أبوداود الترمذي أحمد في المسند }

ئادهم و موسی (علیه السلام) به لگه کاریان به سه ری ه که وه کرد موسی (علیه السلام) وتی :
ئه ی ئادهم تۆ باوکمانی بوو یته هوکاری زه ره رۆمه ندی و ناخوشییه کا همان و ده رکرد همان له
به هه شت ئادهم (علیه السلام) پیتی وت : تۆ موسی یه (علیه السلام) که خوا تۆی هه لبارد
به وتوو یژ له گه لیدا وه ته وراتی بۆ نووسیت ه وه ئه وه سه رزه نشتم ده که یته له سه ر شتیک که
خوا له سه ری نووسیوم به چل ساڵ پیش ئه وه ی دروستم بکات ؟ پیغه مبه ر { ﷺ } فه رموو :
ئادهم به لگه ی به هیز بوو به سه ر موسی دا .
{ صحيح البخاري (۳۴۰۹) }

پله ی سییه می قه دەر : ویست

قال تعالى [قُلِ اللَّهُمَّ مَلِكِ أَمْلِكِ تُوْتِي أَمْلِكِ مَنْ تَشَاءُ وَتَنْزِعُ أَمْلِكِ مِمَّنْ تَشَاءُ وَتُعِزُّ مَنْ تَشَاءُ
وَتُذِلُّ مَنْ تَشَاءُ بِيَدِكَ الْخَيْرُ إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ] { ال عمران ۲۶ }
ئه ی محمد { ﷺ } خواي خۆت پایه دار بکه به وه ی بلی ئه ی خواي دروستکراوه کان موک و
ده سه لات ده به خشیت به وه ی که ویستت لییه تی وه ئه وانه ی ویستت لییت لیان
ده سیئیه وه ئه وه ی ویستت لییت پایه داری ده که یته وه ئه وه یشی که ویستت لییه زه لیلی
ده که یته هه موو خیره کان به ده ستی تۆیه هه ر تۆی به سه ر هه موو بوونی کدا بالاده ستیت .
{ تفسير الطبري (۶/۳۰۰) } { تفسير ابن كثير (۲/۲۹) }

قال تعالى [وَمَا تَشَاءُونَ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ] { التکویر ۲۹ }
هیچ ویست و ئیراده‌یه‌ک نییه له یارمه‌تیدانی هیدایه‌ت و گومرایی و خیر و شهر بیجگه له
ویستی په‌روه‌ردگاری هه‌موو جیهان نه‌بی‌ت . { تفسیر البغوي (۵/۲۱۸) }

قال تعالى [وَلَوْ شَاءَ رَبُّكَ لَأَمَنَّ مَن فِي الْأَرْضِ كُلَّهُمْ جَمِيعًا] { یونس ۹۹ }
ئه‌ی (محمد) { ﷺ } گهر خوای تۆ ویستی لی‌بی‌ت هه‌موو سه‌رزه‌وی ئیمانان پی‌ت ده‌هینا
به‌لام ئه‌مه ویستی من نییه له‌به‌ر ئه‌وه‌یه هه‌ندی‌ک ئیمان‌ت پی‌ ناهینن .
{ تفسیر الطبري (۱۵/۲۱۱) }

قال تعالى [أَنَّ اللَّهَ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ وَيَقْدِرُ] [وَاللَّهُ يَرْزُقُ مَنْ يَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ]
خوای په‌روه‌ردگار پۆزی ده‌به‌خشتیته به‌نده‌گانی چاک بن یان خراپ وه لی‌یان ده‌گریته‌وه
چاک بن یان خراپ به ویستی خو‌ی به‌بی‌ جیاوازی نیوانیان به‌س کرده‌وه‌ی چاک و ئیمان‌ه که
تایبه‌تی ده‌کات به هه‌ندی‌ک له به‌نده‌گانی . { تفسیر السعدي ص (۵۶۹)-(۷۲۷) }

قال تعالى [إِنَّمَا أَمْرُهُ إِذَا أَرَادَ شَيْئًا أَنْ يَقُولَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ] { یس ۸۲ }
ئه‌گهر خوای په‌روه‌ردگار ویستی په‌یوه‌ست بوو به کاری‌ک ئه‌وا به که‌مترین وشه که وشه‌ی
به (کُنْ) ده‌ دیته دی به‌بی‌ هیچ هۆکار و پی‌ویستییه‌ک به‌ل‌کوو راسته‌وخۆ دیته دی (فَيَكُونُ) .
{ التحرير والتنوير لابن عاشور (۳۳/۷۹) }

پی‌خه‌مبه‌ری خوا { ﷺ } ده‌فه‌رمووی : ئه‌و که‌سه‌ی که خوای په‌روه‌ردگار ویستی خیری پی‌بی‌ت
شاره‌زای ده‌کات له دیندا له راستیدا من ته‌نها دابه‌شکارم خوا ده‌بی‌خه‌شیت به‌رده‌وام ئه‌م
گه‌له له‌سه‌ر جیبه‌جی‌کردن و به‌پۆه‌بردنی فه‌رمانه‌گانی خوان هیچ دژایه‌تیکاریکیان زیانیان
پی‌ ناگه‌یه‌نن تاوه‌کوو فه‌رمانی خوا (جلا جلاله) دیته دی . { صحیح البخاري }

ابو هريره رضي الله عنه له پی‌خه‌مبه‌ری خوا { ﷺ } ده‌فه‌رمووی : ئه‌گهر هه‌ر شتی‌کت تووش
بوو مه‌لئ گهر من ئه‌وه‌م بک‌ردایه‌ و ده‌بوو وه‌ و ده‌بوو به‌ل‌کو بلئ : دانایی خوا‌یه‌ چی
ویستی لی‌بی‌ت ئه‌وه ده‌بی‌ت وشه‌ی (ئه‌گهر) ده‌رگای کار بۆ شه‌یتان ده‌کاته‌وه .
{ رواه مسلم (۲۶۶۴) }

پێغه‌مبهری خوا { ﷺ } ده‌فه‌رمووئ : ئه‌گه‌ر الله وێستی خێری به‌ه‌نده‌یه‌کی بوو هه‌ر له‌ دونه‌یادا پاک‌ی ده‌کاته‌وه . { رواه الترمذي (۲۳۹۶) }

دایکه عایشه رضي الله عنها له پێغه‌مبهری خوا { ﷺ } ده‌فه‌رمووئ : ئه‌گه‌ر الله وێستی خێری به‌ خێزانیك هه‌بێت له‌سه‌رخۆی و لێبۆرده‌یی ده‌خاته‌ ناویانه‌وه . { أحمد في المسند (۲۴۴۲۷) }

أبي عزة له پێغه‌مبهری خوا { ﷺ } ده‌فه‌رمووئ : ئه‌گه‌ر الله وێستی مردنی كه‌سێکی هه‌بێت له‌ شوێنێكدا پێوێستی ده‌خاته‌ ئه‌و شوێنه‌وه . { صحيح البخاري }

أبي موسى رضي الله عنه له پێغه‌مبهری خوا { ﷺ } ده‌فه‌رمووئ : ئه‌گه‌ر الله وێستی به‌زه‌یی هاتنه‌وه‌ی هه‌بێت به‌ گه‌لێكدا ئه‌وا مردنی پێغه‌مبهره‌كه‌یان پێشده‌خات وه‌ ئه‌گه‌ر وێستی تیاچوونی گه‌لێکی هه‌بێت ئه‌وا تیاچوونی گه‌له‌كه‌ پێش مردنی پێغه‌مبهره‌كه‌یان ده‌خات بۆ تۆله‌لێكردنه‌وه‌یان . { رواه مسلم (۲۲۸۸) }

پله‌ی چواره‌می قه‌ده‌ر : دروستکردن

قال تعالى [**اللَّهُ خَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ وَكِيلٌ**] { الزمر ۶۲ }
خوای په‌روه‌ردگار داهێنهر و خاوه‌ن و کاربه‌رپۆه‌به‌ری هه‌موو بوونه‌وه‌ره‌كانه‌ و هه‌مووی له‌ژێر ده‌سه‌لات و رێكخستنی ئه‌ودان . { تفسير ابن كثير (۷/۱۱۱) }

له‌هه‌مان ئایه‌تی پێشوو (**السعدی**) ئه‌لئ
ئهم جۆره‌ به‌لگانه‌ له‌ قورئاندا زۆرن كه‌ ده‌بنه‌ به‌لگه‌ له‌سه‌ر ئه‌وه‌ی هه‌موو شته‌كان بێجگه‌ له‌ الله دروستکراون ئه‌مه‌ په‌تدانه‌وه‌ی فه‌یله‌سووفه‌كانه‌ كه‌ ده‌لێن جیهان کۆن و ئه‌زه‌لییه‌ به‌لکوو الله دروستکاری بونه‌وه‌ره‌کانیشه‌ و سه‌ره‌په‌رشتیکاریانه‌ و زانا و بالاده‌سته‌ به‌سه‌ریاندا به‌ دانایی و رێککارییه‌کی وورد و شایسته‌ له‌ شوێنی خۆیدا .
{ تفسير السعدي ص (۷۲۸) }

قال تعالى [**وَاللَّهُ خَلَقَكُمْ وَمَا تَعْمَلُونَ**] { الصافات ۹۶ }

خوای په‌روه‌ردگار دروستکاری خۆتان و کاره‌کانتانه . { تفسیر القرطبي (۱۵/۹۶) }

قال تعالى [**أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ إِنَّ يَاشَأُ يذهبكم وَيَأْتِ بِخَلْقٍ جَدِيدٍ**] { ابراهيم ۱۹ }

نابینیت ئە‌ی محمد { ﷺ } که خوای په‌روه‌ردگار ئاسمان و زه‌وی دروستکردوو‌ه به‌بێ یارمه‌تیده‌ر و پشت و په‌نا گه‌ر ویستی لیبیت لاتان ده‌بات و که‌سانی تر دینیّت .
{ تفسیر الطبري (۱۶/۵۵۶) }

قال تعالى [**مِنْ نُطْفَةٍ خَلَقَهُ فَقَدَرَهُ**] { عبس ۱۹ }

الله دروستی کردوون له ئاوێکی بێ قه‌در و پاشان به‌رێک و دروستی هیناونه‌ته دی به‌رووکەش و ناوه‌پۆکه‌وه . { تفسیر السعدي ص (۹۱۸) }

قال تعالى [**وَاتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ ءَالِهَةً لَا يَخْلُقُونَ شَيْئًا وَهُمْ يُخْلَقُونَ**] { الفرقان ۳ }

ئە‌و بتانه‌ی که ده‌یانپه‌رستن بێجگه‌ له الله دروستکار نین به‌لک‌وو دروستکراون .
{ تفسیر الطبري (۱۹/۲۳۷) }

قال تعالى [**قُلِ اللَّهُ خَلِقُ كُلِّ شَيْءٍ وَهُوَ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ**] { الرعد ۱۶ }

ئە‌ی محمد { ﷺ } به‌ موشریکه‌کان بڵێ گه‌ر خواکانتان توانای دروستکردنیان نییه‌ ئە‌وا خوای په‌روه‌ردگار دروستکاری ئێ‌وه و بته‌کانتانه هه‌ر ئە‌وه که ته‌نیا‌یه و هاوبه‌شی نییه‌ وه شایسته‌ی په‌رستن و خوا‌یه‌تییه . { تفسیر الطبري (۱۶/۴۰۸) }

قال تعالى [**ذَلِكُمْ اللَّهُ رَبُّكُمْ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ خَلِقُ كُلِّ شَيْءٍ فَاعْبُدُوهُ**] { الانعام ۱۰۲ }

ئە‌و خوا‌یه‌یه که ئە‌وه‌ی ویستی له‌سه‌ره دروستی کردوو‌ه وه شایسته‌ی په‌رستن و هاوبه‌شی بۆ‌بریار نادریّت له هه‌موو جو‌ره‌گانی په‌رستندا . { تفسیر السعدي ص (۲۶۸) }

أبو هريرة رضي الله عنه ده گێڕێتەوه له پێغه مبه‌ری خواوه { **ﷺ** } ده‌یفه‌رموو : خ‌وای په‌روه‌ردگار پێش ئەوه‌ی دروستکراوه‌کان دروست بکات نووسینیکی بۆ نووسیون له‌سه‌ر عه‌رشه‌ که به‌زه‌یی و په‌حمه‌تی پێش توو‌په‌بوونی که‌وتوو‌ه بۆیان . { **صحيح البخاري** }

حذیفه رضي الله عنه ئە‌ل‌ئ‌ی : پێغه‌مبه‌ری خوا { **ﷺ** } فه‌رموو‌ی خ‌وای په‌روه‌ردگار دروستکاری هه‌موو پێشه‌گه‌ر و پێشه‌که‌شیه‌تی . { **صحيح البخاري** }

له‌ کۆتایی پایه‌کانی قه‌ده‌ردا ده‌رکه‌وت که هه‌یج شتێک نییه‌ له‌ زانی‌ن و زانستی په‌روه‌ردگار ده‌رچیت وه‌ هه‌موو بوونێک به‌ و‌ورد و درشته‌وه‌ لای خ‌وای داهێنه‌ری بونه‌وه‌ره‌کان تۆمار کراوه‌ وه‌ هه‌یج شتێک له‌بیرچوون و ونبوونی به‌سه‌ردا نایه‌ت وه‌ هه‌موو ئە‌م بوونه‌وه‌رانه‌ له‌ژێر چاودێری و ویست و ئیراده‌ی خ‌وای بالاده‌ستایه‌ و هه‌یج جوول‌ه‌ و وه‌ستان و ئیراده‌ و ویستێک نییه‌ له‌ مه‌به‌ست و ویسته‌کانی ئە‌و ده‌رچیت وه‌ پاشان هه‌موو بوونه‌وه‌ره‌ دروستکراوه‌کان خاوه‌ن و دروستکار و هه‌ینه‌ره‌دی‌یان هه‌ر ئە‌و خ‌وایه‌یه‌ جلا جلاله‌ که زانست و تۆمارکردنیان و به‌رپۆه‌بردنیان به‌ ویستی ئە‌و ده‌یان‌هێنیته‌ دی له‌ نه‌بوونه‌وه‌ بۆ بوون وه‌ به‌رپۆه‌به‌ریان به‌ دروستکردنی خ‌ۆیان و کارو کرده‌وه‌ پێویستییه‌کانیان .

که‌واته‌ هه‌ر چوار جۆر پایه‌کانی قه‌ده‌ر زنجیره‌یه‌کی ته‌واوکاری یه‌ک بوون و یه‌کتریان ده‌به‌سته‌وه‌ به‌ یه‌که‌وه‌ به‌ زانسته‌که‌ی بوونیانی نووسیوه‌ پاشان به‌ ئیراده‌ و ویسی خ‌ۆی هه‌یناونه‌ته‌ دی و دروستی کردوون .

که‌واته‌ قه‌زا و قه‌ده‌ر په‌یوه‌سته‌ به‌ (**توحيد الربوبية**) وه‌ به‌لام به‌ رێگه‌ی ناسین و ئاشنا‌بوونی خوا جلا جلاله‌ له‌ (**توحيد الأسماء والصفات**) شاره‌زاتر و دل‌نیاتر ده‌بیت له‌سه‌ر پایه‌کانی قه‌ده‌ر وه‌ ئیمانپه‌ینانی قه‌ده‌ر و کارکردن و ملکه‌چبوون بۆ فه‌رمانه‌کانی الله په‌یوه‌ندی به‌ (**توحيد الألوهية**) وه‌هه‌یه‌ که‌واته‌ قه‌ده‌ر هه‌رسێ جۆره‌که‌ی (**توحيد**) گ‌رێده‌دات به‌یه‌که‌وه‌ بۆیه‌ باوه‌ر‌نه‌بوون به‌ قه‌ده‌ر هه‌لوه‌شینه‌ره‌وه‌ی (**توحيد**) ه‌ وه‌ک **ابن عباس** رضي الله عنه ئە‌فهرمویت : **القدر نظام التوحيد** .

واتا : قه‌ده‌ر پایه‌ی ته‌وحیده { **رواه الطبراني في الأوسط (٣٥٧٣)** }

۱ - تېرۋانىنى ئەھلى سونەت بۇقەدەر

مه زهه بی ئه هلی سونه ت وجه ماعه ت ئه وه یه الله تعالی ویستی له کرداری هه موو به نده گانه به باش و به خراپی هیچ کهس نیه ئیمان بهیئیت ئیلا خوا ویستی لییه ئیمان بهیئیت وه کهس نیه کوفر بکات ئیلا خوا ویستی لییه کوفر بکات وه ئه گهر خوا ویستی لی بوایه هه موو خه لکی ده کرده یه ک ئومه ت وه ئه گهر خوا ویستی لی بوایه کهس سه ریچی نه کات ابلیسی دروست نه ئه کرد کوفری کافران و ئیمانی ئیمانداران هه مووی به قه زاو وقه ده ری خوایه وه به وویستیخوایه خۆی هه موو ئه وانهی ویستوه وه برپاری له سه رداهه وه به ئیمان رازیه وه له کوفر ومه عسیه ت یش توره یه .

ومن مذهب أهل السنة والجماعة أن الله عز وجل يريد لجميع أعمال العباد خيرها وشرها لم يؤمن أحد إلا بمشيئته، ولم يكفر أحد إلا بمشيئته، ولو شاء لجعل الناس أمة واحدة ولو شاء ألا يعصى ما خلق إبليس، فكفر الكافرين وإيمان المؤمنين بقضائه سبحانه وتعالى وقدره، وإرادته ومشيئته أراد كل ذلك وشاءه وقضاه، ويرضى الإيمان والطاعة، ويسخط الكفر والمعصية

۲ - تېروانىنى ئەھلى سونەت بۆقەدەر

ابن ماجشون ئەللى يىمە ئاللىين چۆن خوا خۆى باشەى پىيمان بەخشى و لەسەر کردنى باشە سوپاسمان ئەكات وەچۆن خراپەى لەسەرمان نوسىوہ و لۆمەمان ئەكات لەسەر کردنى بەلکو ئىمە لۆمەى خۆمان دەكەين ھەرۈەك چۆن خوا لۆمەمان دەكات گەرتاوان بكەين وە دانىش دەنىين بەقەدەرى خوا بەوشىۋەى كەخۆى بۆمانى نوسىوہ وە ئاللىين بۆچى خوا ئاۋاى وت و بۆ ئاۋاى وت

به‌لكو ئه‌وه ده‌لێین كه‌ خوا خۆی وتویه‌تی [**لایستل عما یفعل وهم یستلون**] كه‌س بۆی نیه‌ لێپرسینه‌وه له‌ كاره‌كانی خوا بکات به‌لكو ئه‌وه به‌نده‌كانن لێپرسینه‌وه‌یان لێ ئه‌كری .
كه‌واتا خوا خۆی نویویه‌تی كێ ئیمان به‌یئیت وکیش کافریت بۆشمان نیه‌ لێپرسینه‌وه له‌خوا بکه‌ین به‌عدلی خۆی سزای کافرده‌دات وه به‌فه‌زلی خۆی ئه‌وه‌شی هیدایه‌ت داوه‌ ده‌یان خاته به‌هه‌شت

۳ - تێپروانینی ئه‌هلی سونه‌ت بۆقه‌ده‌ر

ابن کثیر له‌ته‌فسیری ئایه‌تی [**وَمَا تَشَاءُونَ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ**] { التکویر ۲۹ }
واتا ویست نه‌دراوه به‌به‌نده‌كان تاكو هه‌ربه‌نده‌یه‌ك بیهوێ هیدایه‌ت وه‌ربگری‌ت وکیش بیهوێ به‌ویستی خۆی گومرا بی‌ت نه‌خیر به‌لكو هه‌موو ویسته‌کانی دروستکراوه‌كان شوین ویستی خوا ئه‌که‌وی‌ت (واتا خوا بیهوێ ئیمان به‌یئیت ئینجا تۆ ده‌ته‌وێ ئیمان به‌یئیت خوا نه‌یه‌وێ ئیمان به‌یئیت هه‌رگیز تۆش ناته‌وێ ئیمان به‌یئیت)

سوفیانی ته‌وری فه‌رمووی ئه‌م ئایه‌ته‌ دابه‌زی کاتی ابو جه‌ل وتی ئیمه‌ ویستی خۆمانه‌ گه‌رمانه‌هوی دمه‌زراوین ته‌گه‌ر بشمانه‌هوی دامه‌زراوانین وه‌یدایه‌ت وه‌رناگرین خواش ئه‌م ئایه‌ته‌ی دابه‌زاند كه‌فه‌رمووی
ئیه‌هه‌یچ ویستی‌کتان نیه‌ مه‌گه‌ر خوای گه‌وره‌ په‌روه‌ردگاری هه‌موو جیهان ویستی لێ بی‌ت وه‌ ویستی ئیه‌ه‌ شوین ویستی خوای گه‌وره‌ ئه‌که‌وێ نه‌ک ئیه‌ه‌ ویستان لێ بی‌ت وئینجا خوا ویستی لێ بی‌ت .

[**وما تشاءون إلا أن يشاء الله رب العالمين**] أي ليست المشيئة موكولة إليكم فمن شاء اهتدى ومن شاء ضل بل ذلك كله تابع لمشيئة الله عز وجل رب العالمين
قال سفيان الثوري عن سعيد بن عبد العزيز عن سليمان بن موسى لما نزلت هذه الآية [**لمن شاء منكم أن يستقيم**] قال أبو جهل الأمر إلينا إن شئنا استقمنا وإن شئنا لم نستقم فأنزل الله [**وما تشاءون إلا أن يشاء الله رب العالمين**] .
{ آخر تفسير سورة التکویر }

٤ - تێپروانیی ئەهلی سونەت بۆقه‌دەر

له **علي كوري أبي طالب** رضي الله عنه ده‌فه‌رمووت

پێغه‌مبەر { ﷺ } فه‌رمووی : هیچ یه‌كێ له‌ئێوه‌ نیه‌ ئیلا شوینە‌كه‌ی بۆنوسراوه‌ دۆزه‌خیه‌ یان به‌هه‌شتیه‌

وتیان : ئە‌ی پێغه‌مبەر یخوا بۆ پال نه‌ده‌ینه‌وه‌ له‌پریوايه‌تێ تردا (بۆ کردار بکه‌ین مادام سه‌ره‌نجامان نوسراوه‌ و لێ بۆته‌وه‌ ؟)

فه‌رمووی کاربکه‌ن هه‌رکێ له‌ئێوه‌ کرداری ئە‌و شوینە‌ی بۆئاسان ده‌کرێ که‌بۆی نوسراوه‌ واته‌ ئە‌گه‌ر خوا تۆی بۆبه‌هه‌شت دروست کرد کرداری به‌هه‌شتیه‌کان ده‌کاته‌ قسه‌مه‌ت له‌دونیادا

ئە‌گه‌ر بۆدۆزه‌خ دروستی کردبیت کرداری دۆزه‌خیه‌کانت بۆئاسان ده‌کات و ویستی له‌ناخت دروست ئە‌کات تا ئە‌وه‌و کردارانه‌ بکه‌ی که‌بۆتی نویوه‌ تابتخاته‌ دۆزه‌خه‌وه‌ جارهنکه‌ که‌سێ بلیت ئە‌مه‌ سته‌م نیه‌ ؟؟؟؟

بیگومان نه‌خیر چونکه‌

پێغه‌مبەر { ﷺ } : فه‌رمویه‌تی

(لو أن الله عذب أهل سماواته وأهل أرضه لعذبهم وهو غير ظالم لهم ولو رحمهم كانت رحمته خيرا لهم من أعمالهم)

ئە‌گه‌ر خودا سزای هه‌موو ئە‌هلی ئاسمان و زه‌وی بدات ئە‌وه‌ به‌وسزادانه‌یان خوا سته‌می لێیان نه‌کردوه‌ وه‌ ئە‌گه‌ر په‌حمیان پێ بکات ئە‌وا په‌حمی خوا باشته‌ بۆیان له‌کرداری به‌نده‌کان .

{ وروی أبو داود والحاكم في المستدرک من حدیث ابن عباس وعبادة بن الصامت وزید بن ثابت }

وقال رسول الله : ((ما منكم من أحد إلا وقد كتب مقعده من الجنة ومقعده من النار)) . فقالوا : يا رسول الله أفلا نتكل ؟ فقال : ((اعملوا فكل ميسر))

{ متفق عليه واللفظ للبخاري (4 / 1890) برقم (4661) . ومسلم (4 / 203) 2647 برقم }

۵ - تیروانیی ئەهلی سونه‌ت بۆقه‌ده‌ر

ابن‌الدیلمی ده‌لێ هاتم بۆلای کعب و تم پێی له‌باره‌ی قه‌ده‌ر شتی له‌دلما دروست بوه
فه‌رموده‌یه‌کم پێ بلی به‌لکو له‌دلما ده‌ربچیت
کعب فه‌رمووی

إن الله لو عذب أهل سماواته وأهل أرضه عذبهم غير ظالم لهم ولو رحمهم كانت رحمته خيرا
لهم من أعمالهم ولو أنفقت مثل أحد في سبيل الله ما قبله الله منك حتى تؤمن بالقدر
وتعلم أن ما أصابك لم يكن ليخطئك وأن ما أخطأك لم يكن ليصيبك ولو مت على غير هذا
لدخلت النار

ئه‌گه‌ر خوا سزای هه‌موو خه‌لکی ئاسمانه‌کان و خه‌لکی زه‌وی بدات ئه‌وا به‌وسزادانه‌ی خوا
بۆئه‌وان خوا سته‌می لێ نه‌کردون وه‌ ئه‌گه‌ر په‌حمیان پێ بکات ئه‌وا په‌حمی خوا باشته‌
له‌کرداره‌کانی خۆیان وه‌ ئه‌گه‌ر به‌ئه‌ندازه‌ی کێوی ئوحوود به‌خشیت خوا لێت قبول ناکات
(تائاوا) باوه‌ر نه‌هێنیت به‌قه‌ده‌ر

وه‌ باش بزانه‌ ئه‌وه‌ی توشت بوه‌ ده‌بی‌ت هه‌رتوشت بی‌ت وه‌ئه‌وه‌شی توشت نه‌بوه‌ نه‌ده‌بو
توشت بی‌ت ئه‌گه‌ر مردیت له‌سه‌ر ئه‌م (عه‌قیده‌یه‌ نه‌بی‌ت) ئه‌وه‌ ده‌چیته‌ ئاگه‌روه‌

ابن‌الدیلمی ده‌لێت پاشان هاتم بۆلای عبد‌الله بن‌مسعود ئه‌ویش هه‌مان وته‌که‌ی کعب ی
پێ و تم

پاشان هاتم بۆلای حوزیفه‌ی کورپی یمان ئه‌ویش هه‌مان شتی پێ و تم
پاشان هاتم بۆلای زید بن‌ثابت ئه‌ویش له‌پێغه‌مبه‌ره‌وه‌ هه‌مان شتی پێ و تم { ﷺ } مثل

صحيح ابن حبان - كتاب الرقائق

باب الورع والتوكل - ذكر الإخبار عما يجب على المرء من تسليم الأشياء إلى بارئه
حديث: 727

أخبرنا الفضل بن الحباب قال : حدثنا محمد بن كثير العبدی عن سفيان عن أبي سنان عن
وهب بن خالد عن ابن‌الدیلمی قال : أتيت أبي بن كعب فقلت له : وقع في نفسي شيء من
القدر فحدثني بشيء لعله أن يذهب من قلبي فقال : إن الله لو عذب أهل سماواته وأهل

أرضه عذبهم غير ظالم لهم ولو رحمهم كانت رحمته خيرا لهم من أعمالهم ولو أنفقت مثل أحد في سبيل الله ما قبله الله منك حتى تؤمن بالقدر وتعلم أن ما أصابك لم يكن ليخطئك وأن ما أخطأك لم يكن ليصيبك ولو مت على غير هذا لدخلت النار قال : ثم أتيت عبد الله بن مسعود فقال مثل قوله ثم أتيت حذيفة بن اليمان فقال مثل قوله ثم أتيت زيد بن ثابت فحدثني عن النبي { ﷺ } مثل ذلك

٦ - تیروانینی ئه‌هلی سونه‌ت بۆقه‌ده‌ر

ئیمام **عمر بن الخطاب** پرسیری ئه‌م ئایه‌ته‌ی له‌پیڤه‌مبه‌ر { ﷺ } کرد که خوا فه‌رمویه‌تی [وَإِذْ أَخَذَ رَبُّكَ مِنْ بَنِي آدَمَ مِنْ ظُهُورِهِمْ] { العراف ١٧٢ }

پیڤه‌مبه‌ر { ﷺ } : له‌وه‌لامدا فه‌رمووی : خوایگه‌وره ئاده‌می دروست کرد پاشان به‌ده‌ستی راستی ده‌ستی هینابه‌پشتی ئاده‌م دا هه‌موو نه‌وه‌یئاده‌می ده‌ره‌ینا له‌پشتی ئاده‌م پاشان خوا فه‌رمووی ئه‌م نه‌وانه‌ی ئاده‌مم بۆ به‌هه‌شت دروستکردوه وه به‌کرداری به‌هه‌شتیه‌کان کردارئه‌که‌ن پاشان جارێ تر خوای گه‌وره ده‌ستی هینایه‌وه به‌پشتی ئاده‌م نه‌وه‌کانی تری ئاده‌می ده‌ره‌ینا

خوا فه‌رمووی ئه‌مانه‌م بۆئاگر دروستکردوه وه‌کرداری دۆزه‌خیه‌کان ئه‌که‌ن پیاویک (له‌صحابه) وتی ئه‌ی پیڤه‌مبه‌ری خوا { ﷺ } ئیتر بۆچی کرداربکه‌ین؟ پیڤه‌مبه‌ر { ﷺ } فه‌رمووی خوای گه‌وره هه‌ربه‌نده‌یه‌کی بۆبه‌هه‌شت دروستکردییت ئه‌وه به‌کاری دینیت تاکرداری به‌هه‌شتیه‌کان بکات تاده‌مریت له‌سه‌رکرداری به‌هه‌شتیه‌کان دواتر خوا ئه‌یخاته به‌هه‌شته‌وه وه‌ئه‌گه‌رخوا به‌نده‌یه‌کی دروستکردییت بۆدۆزه‌خ ئه‌وه‌به‌کاری دینیت تاکرداری دۆزه‌خیه‌کان بکات تاده‌مریت له‌سه‌رکرداری دۆزه‌خیه‌کان دواتر ده‌یخاته دۆزه‌خه‌وه .

الراوي : مسلم بن يسار الجهني

المصدر : صحيح أبي داود

الصفحة أو الرقم: 4703 | صحيح

أَنَّ عَمَرَ بْنَ الْخَطَّابِ سَأَلَ عَنْ هَذِهِ الْآيَةِ : [وَإِذْ أَخَذَ رَبُّكَ مِنْ بَنِي آدَمَ مِنْ ظُهُورِهِمْ] قَالَ : قَرَأَ الْقَعْنَبِيُّ الْآيَةَ فَقَالَ عَمْرٌ : سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ { ﷺ } سَأَلَ عَنْهَا فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ { ﷺ } : إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ خَلَقَ آدَمَ ثُمَّ مَسَحَ ظَهْرَهُ بِيَمِينِهِ فَاسْتَخْرَجَ مِنْهُ ذُرِّيَّةً فَقَالَ : خَلَقْتُ هَؤُلَاءِ لِلْجَنَّةِ وَبَعَمِلَ أَهْلُ الْجَنَّةِ يَعْمَلُونَ ثُمَّ مَسَحَ ظَهْرَهُ فَاسْتَخْرَجَ مِنْهُ ذُرِّيَّةً فَقَالَ : خَلَقْتُ هَؤُلَاءِ لِلنَّارِ وَبَعَمِلَ أَهْلُ النَّارِ يَعْمَلُونَ . فَقَالَ رَجُلٌ : يَا رَسُولَ اللَّهِ { ﷺ } فَفِيمَ الْعَمَلُ ؟ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ { ﷺ } : إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ إِذَا خَلَقَ الْعَبْدَ لِلْجَنَّةِ اسْتَعْمَلَهُ بِعَمَلِ أَهْلِ الْجَنَّةِ حَتَّى يَمُوتَ عَلَى عَمَلٍ مِنْ أَعْمَالِ أَهْلِ الْجَنَّةِ فَيَدْخُلُهُ بِهِ الْجَنَّةَ وَإِذَا خُلِقَ الْعَبْدُ لِلنَّارِ اسْتَعْمَلَهُ بِعَمَلِ أَهْلِ النَّارِ حَتَّى يَمُوتَ عَلَى عَمَلٍ مِنْ أَعْمَالِ أَهْلِ النَّارِ فَيَدْخُلُهُ بِهِ النَّارَ

٧ - تیروانینی ئەهلی سونەت بۆقه‌دەر

له‌ته‌فسیری ئایه‌تی [کُلُّ یَوْمٍ هُوَ فِی شَأْن] { الرحمن ٢٩ } طبری به‌سه‌ند ده‌یگێڕێته‌وه له‌ عبدالله‌ ی کورپی عباس فه‌رمووێه‌تی : خوا ی گه‌وره له‌وح المحفوظ ی درووست کرد له‌گه‌وه‌ه‌ری سپی دووتووی کتێبه‌که له‌مرواری سووره وه پێنوسه‌که‌ی له‌پوناکیه وه نوسراوی کتێبه‌که له‌پوناکیه پانتایه‌که‌ی فراوانه به‌ئەندازه‌ی نیوان ئاسمان و زه‌وی هه‌موو پوژیک 360 جار خوا سه‌یری ئەکات به‌هه‌ر سه‌یرکردنێک که‌سی دروست ئەبێت وه که‌سی ده‌مری و زیندوو ئەبێت وه که‌سی به‌عزەت ئەبێت وکه‌سی زه‌لیل ئەبێت وه هه‌رشتی ئەکات که‌خۆی ویستی لێ بێت ئەمه‌ش مانای وته‌یخوایه [کُلُّ یَوْمٍ هُوَ فِی شَأْن] که‌واتا هه‌مووشته‌کان خوا نویسیویه‌تی و ئیستاش سه‌یری ده‌کات و به‌ویستی خۆی ئەوه‌ی نویسیویه‌تی له‌سه‌رمان جێ به‌جێ ده‌بێت .

٢٥٥٥٤ - حَدَّثَنَا أَبُو كُرَيْبٍ , قَالَ : ثنا عُبَيْدُ اللَّهِ بْنُ مُوسَى , عَنْ أَبِي حَمْرَةَ الثَّمَالِيِّ , عَنْ سَعِيدِ بْنِ جُبَيْرٍ , عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ : إِنَّ اللَّهَ خَلَقَ لَوْحًا مَحْفُوظًا مِنْ دُرَّةٍ بَيضاء , دَقَّتَاهُ يَأْقُوتَةُ حَمراء , قَلَمُهُ نُور , وَكِتَابُهُ نُور , عَرْضُهُ مَا بَيْنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ , يَنْظُرُ فِيهِ كُلُّ يَوْمٍ ثَلَاثِمِائَةٍ وَسِتِّينَ نَظْرَةً , يَخْلُقُ بِكُلِّ نَظْرَةٍ , وَيُحْيِي وَيُمِيتُ , وَيُعِزُّ وَيُذِلُّ , وَيَفْعَلُ مَا يَشَاءُ . وَقَوْلُهُ : [كُلُّ يَوْمٍ هُوَ فِی شَأْن]

۸ - تێروانینی ئه‌هلی سونه‌ت بۆقه‌ده‌ر

پێشه‌وا **الصابونی** رحمه‌الله کۆده‌نگی ئه‌هلی سونه‌ت نه‌قل ده‌کات ده‌فه‌رمویت
ئه‌هلی سونه‌ت شایه‌تی ئه‌ده‌ن که‌وا خوای گه‌وره‌ و یستی لئ بێت هه‌رکەس هیدایه‌ت بدات
بۆدینه‌که‌ی ئه‌وه‌ هیدایه‌تی ده‌دات وه‌ و یستی له‌ کیش هه‌بێت گومرای ئه‌کات
ئه‌وه‌ی که‌ خوا گومرای ده‌کات هه‌یچ به‌لگه‌ و عوزریکی بۆنیه‌ چونکه‌ خوا فه‌رمویه‌تی
[قُلْ فَلِلَّهِ الْحُجَّةُ الْبَالِغَةُ]

ئهی محمد { ﷺ } پێیان بلێ : حوجه‌ و به‌لگه‌ی یه‌ کلاکه‌ره‌وه‌ بۆ خوای گه‌وره‌یه‌
هه‌یچ که‌سیک به‌لگه‌ و بیانوی نیه‌ له‌ کوفرو تاوانکردندا
[فَلَوْ شَاءَ لَهَدَاكُمْ أَجْمَعِينَ] { الانعام ۱۴۹ }

خۆ ئه‌گه‌ر خوا و یستی لئ بوایه‌ ئه‌وا هیدایه‌تی هه‌مووتانی ئه‌دا .
وه‌ خوا فه‌رمویه‌تی
[وَلَوْ شِئْنَا لَآتَيْنَا كُلَّ نَفْسٍ هُدَاهَا]

ئه‌گه‌ر ئێمه‌ و یستمان لئ بوایه‌ هه‌موو که‌سیکمان هیدایه‌ت ئه‌دا بۆ پێگای پاست وه‌ هه‌یچ
کافرێک له‌ سه‌ر زه‌وی نه‌ئه‌بوو
[وَلَكِنْ حَقَّ الْقَوْلُ مِنِّي]

به‌لام وته‌ی من جیه‌ جی بووه‌ وه‌ بریاری خۆم داوه‌
[لَأَمْلَأَنَّ جَهَنَّمَ مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ] { السجدة ۱۳ }
ئه‌بێ دۆزه‌خ پربکه‌م له‌ کافرانی جنی و مروقه‌کان .

خوا هه‌موو دروستکراوه‌کانی دروست کردوه‌ و بێ پێسته‌ لێیان وه‌ دروستکراوه‌کانی کردۆته‌
دوو به‌شه‌وه‌

به‌شێکیان به‌فه‌زلی خۆی بۆ نیعمه‌تی به‌هه‌شت
به‌شێکیان به‌دادپه‌روه‌ری خۆی بۆ دۆزه‌خ دروستی کردون وه‌ خوا له‌به‌نده‌کانی که‌سانێکی
دروست کرد که‌وای لێکردوون گومرا‌بن و هه‌یان بێت باش بێت
وه‌ وای کردوه‌ هه‌یان بێت خوشبه‌خت بێت هه‌شیان بێت به‌دبه‌خت بێت وه‌ وای کردوه‌
هه‌یان بێت نزیک بێت له‌په‌حمی خۆی هه‌شیان بێت دووربێت له‌په‌حمه‌تی خۆی

[لَا يُسْأَلُ عَمَّا يَفْعَلُ]

خوای گه‌وره پرسیارى لى ناکرئ له هه‌ر کرده‌وهیه‌ک که بیکات

[وَهُمْ يُسْأَلُونَ] { الانبیاء ۲۳ }

به‌لکو ئەوان پرسیاریان لى ئەکرئ

ئەه‌لى سونه‌ت شایه‌تى ئەده‌ن و باوه‌ریان وایه‌ خیر و خراپه‌ و سود و زیان هه‌مووی به‌بریار و قه‌ده‌رى خوايه‌ گه‌رانه‌وه‌ی بۆنیه‌ وهیچ په‌ناگه‌یه‌ک نیه‌ بۆی بچن تاخۆیان له‌وقه‌ده‌ره‌ لابده‌ن به‌نده‌ هیچی توش نابیت ئیلا ئەوه‌نه‌بیت خوا بۆی نوسیوو‌ه ئەگه‌ر هه‌موو مخلوقات تیبکۆشن تاسود بگه‌یه‌نن به‌به‌نده‌ به‌شتی که‌خوا نه‌ینوسیوه‌ ئەوه‌ ناتوان .

قال الإمام **الصابوني** رحمه الله : (ويشهدون - يعني أهل السنة - أن الله تعالى يهدي من يشاء لدينه ويضل من يشاء عنه لا حجة لمن أضله عليه ولا عذر لديه قال الله عز وجل : [قُلْ فَلِلَّهِ الْحُجَّةُ الْبَالِغَةُ فَلَوْ شَاءَ لَهَدَاكُمْ أَجْمَعِينَ] { الأنعام ۱۴۹ } وقال : [وَلَوْ شِئْنَا لَآتَيْنَا كُلَّ نَفْسٍ هُدَاهَا وَلَكِنْ حَقَّ الْقَوْلُ مِنِّي لَأَمْلَأَنَّ جَهَنَّمَ مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ] { السجدة ۱۳ }

سبحانه‌ خلق‌ الخلق‌ بلا‌ حاجة‌ إليهم‌ فجعلهم‌ فريقين‌ : فريقا‌ للنعيم‌ فضلا‌ وفريقا‌ للجهيم‌ عدلا‌ وجعل‌ منهم‌ غويا‌ ورشيدا‌ وشقيا‌ وسعيدا‌ وقريبا‌ من‌ رحمته‌ وبعيدا‌ [لَا يُسْأَلُ عَمَّا يَفْعَلُ وَهُمْ يُسْأَلُونَ] { الأنبياء ۲۳ }

وقال: يشهد أهل السنة ويعتقدون أن الخير والشر والنفع والضرر بقضاء الله وقدره لا مرد لها ولا محيص ولا محيد عنها لا يصيب المرء إلا ما كتبه ربه ولو جهد الخلق أن ينفعوا المرء بما لم يقضه لم يقدرُوا .

عقیده السلف وأصحاب الحديث للصابوني (ص 280) .

۹ - تیروانینی ئه‌هلی سونه‌ت بۆقه‌ده‌ر

قه‌ده‌ر له‌لای ئه‌هلی سونه‌ت له‌سه‌ر چوار بنه‌مایه‌ هه‌رکەس له‌یه‌ک بنه‌ما پێچه‌وانه‌ بێت ده‌بیته‌ قه‌ده‌ری (واته‌ له‌ ئیسلام هه‌لگه‌راوه‌ته‌وه)

یه‌که‌م - باوه‌رمان وایه‌ خوای گه‌وره‌ ورد وگه‌وره‌ی هه‌موشتیک ده‌زانیت پێش ڕودان وپاش ڕودان وه‌ئه‌وه‌ش ده‌زانێ که‌ڕوونادات که‌ئه‌گه‌ر ڕوی بدایه‌ چۆن ده‌بوو هیچی لێ ون نابیت به‌لگه‌ش وته‌ی خواجه [**إِنَّ اللَّهَ لَا يَخْفَىٰ عَلَيْهِ شَيْءٌ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ**] { **ال عمران ۴** } به‌راستی خودا هیچی لێ ناشاردریته‌وه‌ له‌ هه‌موو ئاسمان زه‌وی

دووهم - باوه‌رمان وایه‌ خوای گه‌وره‌ هه‌موو شتیکی نوسیوه‌ له‌کتیبه‌کدا به‌ناوی اللوح المحفوظ پێش ئه‌وه‌ی زه‌وی وئاسمانه‌کان دروست بکات به‌ په‌نجا هه‌زار ساڵ

سییه‌م - باوه‌رمان وایه‌ ویستی خوا جێ به‌جێ ده‌بێ له‌سه‌ر دروستکراوه‌کان هیچ شتی له‌م جیهانه‌دا ڕوونادات چی به‌باش یان به‌خراپ ئیلا خوا خۆی ویستیویه‌تی به‌وشیوه‌ ڕوودات وه‌ ویسته‌که‌ی خۆی جێ به‌جێ ده‌کات له‌سه‌ر دروستکراوه‌کانی

چواره‌م - باوه‌رمان وایه‌ هه‌رچی هه‌یه‌ خوا دروستی کردوه‌ وه‌ خوای گه‌وره‌ چۆن خۆمانی دروست کردوه‌ کرداره‌کانیشمان خوا دروستی کردوه‌ چی باش یان خراپ هه‌روه‌ک فه‌رمویه‌تی [**ذَلِكُمُ اللَّهُ رَبُّكُمْ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ**] { **الأنعام ۱۰۲** } ئه‌وه‌ الله یه‌ خودای ئیویه‌یه‌ هیچ په‌ستراوی تر نیه‌ به‌ حه‌ق ئه‌و نه‌بیته‌ هه‌موو شتیکی دروست کردوه‌

۱۰ - تیروانینی ئه‌هلی سونه‌ت بۆقه‌ده‌ر

نامه‌ی **سوفیانی ته‌وری** له‌باره‌ی قه‌ده‌ر

ابو داود الدیلی نامه‌ی نارد بۆ سوفیانی ته‌وری نوسی تێیدا

له‌پاشاندا ئه‌ی سوفیان چی ئه‌لێیت له‌باره‌ی خواجه‌ک که‌هیدایه‌تی منی به‌قه‌ده‌ر نوسی و ڕینمای کرد پاشان گومرای کردم و سه‌رگه‌ردانی کردم و له‌خێر وچاکه‌ بێ به‌شی کردم و له‌گه‌ڵ

ئەوێشدا سزادانی منی واجب کردووە و دەمخاتە دۆزەخەوێ ئایا ئەم کارەیی خوا بەرامبەر من دادپەرورەییە یان ستم؟؟

سوفیان رحمه الله لهوێلامدا فەرموی

ئەگەر پیت وایە پارێزراوبون لەتاوان و و پینمایکردنت بۆهەق و هیدایەتدانت واجب بوە بۆت لەلایەن خواوە پاشان لەگەڵ ئەوێشدا خوا پێگری لیتکردووە ئەوا ستمی لیتکردووە وە مەحاله خوا ستم لەبەندەیی خۆی بکات

بەلام ئەگەر پیت وایە هیدایەت فەزلی خواوە ئەوا فەزلیخۆی دەیداتە هەرکەسێ کە خۆی بیهویت کەواتا کە هیدایەت نادات وگومرێت دەکات ستمی لیت نەکردووە چونکە هیدایەت فەزلی خۆیەتی بەویستی خۆی ئەیداتە هەرکەسێ خۆی بیهوێ وە هەرکەسێش خۆی بیهویت گومرێت ئەکات .

ئیمام **ابن بطه** له **الابانه الکبری ١٩١٤** بەسەندی سەحیح لەابی صالحەوێ گێراوێتیەوێ کەپیاوێکی قەدەری هات بە ابو عاصمی عسقلانی وت ئەی ابو عاصم ئایا چی دەلییت لەسەرخواوە ک پێگری هیدایەتم لێ بکات وگومرێم بکات و دواتر سزاشم بدات ئایا ئەمە دادوورییە؟

ابو عاصم فەرموی ئەگەر هیدایەت موێکی خۆتە و خوا لیتێ سەندووە ئەمە دادوورنەبوە لەگەڵت

بەلام ئەگەر هیدایەت شتیکە موێکی خوا خۆیەتی ئەوا ویستی خۆیەتی بیدات بەهەرکەسێ خۆی ویستی لێ بیت وە پێگریش بکات لەهیدایەتی هەرکەسێ کە خۆی ویستی لێ بیت { کتاب جامع فی عقائد ال حمدان ١٢٥ }

١١ - تێروانیی ئه‌هلی سونه‌ت بۆقه‌ده‌ر

ئیمامی **ابو داود** به‌سه‌ندیکی صحیح گێراویه‌تیوه‌

که‌ده‌ئیت محمد بن کثیر هه‌والی پیداین له‌خالد الحذاء سوفیان هه‌والی پیداین له‌عبدالله بن الحارث

ئیمامی عمر وتاری دا وه‌رموی (هه‌رکه‌سێ خوا هیدایه‌تی بدات ئه‌وه که‌س ناتوانی گومرای

بکات) وه‌ (هه‌رکه‌سیک خوا گومرای بکات) به‌که‌س هیدایه‌ت نادریت

یه‌کیک له‌گاوه‌کان زۆری پێ ناخۆش بوو وقسه‌یه‌کی کرد

ئیمام عومه‌ر فه‌رموی ئه‌وه چی گوت ؟

وتیان (ئه‌ی ئه‌میری باوه‌رداران ئه‌و کابرایه‌ ده‌ئیت خوا که‌س گومرا ناکات)

ئیمام **عمر فه‌رموی** [کذبت ای عدوالله بل الله خلقک و قد اضلک ثم یدخلک النار اما والله

لولا عهد لک لضربت عنقک ان الله خلق اهل الجنة وما هم عاملون وخلق النار وما هم

عاملون فقال هولاء لهذه وهولاء لهذه] قال عبدالله بن الحارث فتفرق الناس ومايختلفون

فی القدر .

فه‌رموی درۆت کرد ئه‌ی دوژمنی خوا به‌لکو خوا تو‌ی دروست کرد وه‌ گومرای کردیت وه‌

پاشانیش ده‌تخاته‌ ناو دۆزه‌خه‌وه‌ وه‌ئه‌گه‌ر په‌یمانی له‌نیوان ئیمه‌وئیه‌ نه‌بوایه‌ ئه‌وا له‌ملتم

ده‌دا خوای گه‌وره‌ که‌سانیک‌ی بۆبه‌هه‌شت دروست کردوه‌ وه‌ ئه‌وکارانه‌شی که‌ئه‌وان ده‌یکه‌ن

وه‌که‌سانیک‌ی بۆئاگر دروست کردوه‌ له‌گه‌ل ئه‌وکارانه‌شی که‌ده‌یکه‌ن پاشان خوا فه‌رموی

ئه‌مانه‌ بۆبه‌هه‌شت و ئه‌وانه‌ش بۆئاگر . خه‌لکی بڵاوه‌یان کردو راجیانه‌بون له‌قه‌ده‌ر

(ئه‌مه‌ش ئیجماعه‌) { شفاء العلیل فی مسائل القضاء والقدر ابن قیم 191/1 }

١٢ - تێروانیی ئه‌هلی سونه‌ت بۆقه‌ده‌ر

قه‌ده‌رییه‌کان ده‌ئین هه‌رچی خراپه‌ هه‌یه‌ خو‌مان ده‌یکه‌ین خوا نه‌ینوسیوه‌ له‌سه‌رمان ده‌ئین

ئه‌وه‌وا خواده‌ئیت

[وَمَا أَصَابَكَ مِنْ سَيِّئَةٍ فَمِنْ نَفْسِكَ] { النساء ٧٩ }

وه‌ ئه‌گه‌ر تووشی ده‌ردو به‌لاو نه‌خۆشی و ناخۆشی ببی ئه‌وه له‌نه‌فسیخۆته‌وه‌یه‌

ده‌ئین که‌واتا شه‌ر و خراپه‌ له‌خۆمانه‌وه‌یه‌

ابن قیم وه‌لامیان ده‌داته‌وه

ده‌لێت ئه‌ی قه‌ده‌ری ئه‌و ئایه‌ ته‌ **ابن عباس** ته‌فسیری کردوه‌ فه‌رمویه‌ تی [**وما اصابک سیئه فمّن نفسک وانا قدرتها علیک**]

واته‌ : هه‌رچیت توش ده‌بێت له‌ خراپه‌ و ناخۆشی له‌ نه‌فسی خۆته‌ وه‌یه‌ وه‌ من ئه‌و قه‌ده‌ره‌م هه‌یناوه‌ به‌سه‌رتا .

که‌واتا باشه‌ و خراپه‌ هه‌موی له‌لایه‌ن خوا وه‌یه‌ وه‌ خوانوسیویه‌ تی و ده‌یه‌یێت به‌سه‌ر مرۆفدا وه‌ک خوادا فه‌رموێت

[**وَإِنْ تُصِبْهُمْ سَيِّئَةٌ يَقُولُوا هَذِهِ مِنْ عِنْدِكَ**]

وه‌ ئه‌گه‌ر تووشی به‌لاو موسیبه‌تیکیش ببوونا یه‌ ئه‌یانووت : ئه‌ی محمد { **ﷺ** } ئه‌مه‌ به‌هۆی تو و شوێنکه‌وتنی تو وه‌ بووه‌

[**قُلْ كُلٌّ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ**] { النساء ۷۸ }

ئه‌ی محمد { **ﷺ** } پێیان به‌فرموو : هه‌مووی له‌لایه‌ن خوای گه‌وره‌ وه‌یه‌و به‌ قه‌زاو قه‌ده‌رو به‌ده‌ستی خوای گه‌وره‌یه‌ .

که‌واتا ته‌فسیری ئایه‌ ته‌ که‌ی سه‌ره‌وه‌ به‌وشیوه‌یه‌ نه‌ک به‌وشیوه‌یه‌ی که‌ قه‌ده‌ریه‌کان لێی تیگه‌یشتون

{ شفاء العلیل مجلد 2 }

ابن قیم ده‌لێت خوا فه‌رمویه‌ تی

[**وَجَعَلْنَاهُمْ أُمَّةً يَدْعُونَ إِلَى النَّارِ**] { القصص ۴۱ }

ئێمه‌ ئه‌وانمان کرد به‌ پێشه‌وا یه‌ک بانگه‌واز بکه‌ن بۆ دۆزه‌خ

(فهذا جعل کونی قدری ای قدرنا ذلك وقضینا وجعل العبد اماما یدعوا الی النار)

ئه‌مه‌ قه‌ده‌ری که‌ونی خوایه‌ که‌ وایکردوه‌ و بپریاری داوه‌ ئه‌و به‌نده‌یه‌ی کردۆته‌ پێشه‌وا یه‌ک بانگه‌واز بکات بۆ ئاگر . { **شفاء العلیل ۲** }

که‌واتا هه‌ر که‌س کافر بێت له‌م دونیایه‌

خوای گه‌وره‌ ویستی لێ بوه‌ ئاوا به‌ کافری دروستی بکات بۆ ئه‌وه‌ی بیخاته‌ دۆزه‌خه‌وه‌

وه‌ خوا ئه‌و عه‌بدی دروست کردوه‌ وه‌ کرداری دۆزه‌خیه‌کانیشی بۆی نویسه‌ تائه‌ و کردارانه‌

بکات وه‌ نایه‌وێ هه‌یدایه‌تی بدات تا بیخاته‌ دۆزه‌خه‌وه‌

بەلام کەسێکیش خوا بۆبەهەشت دروستی کردبێ بەکەس گومراناڤیت
 بۆیە وریابن ئەمە عەقیدە ی ئەهلی سونەیه
 قەدەر و کردارەکانمان و خۆمان خوا دروستی کردووە
 ئێمەش ئەو کردارانە دەکەین کە بۆمان نوسراوە
 سا پەلەبکەن دەست بکەن بەکاری باشە تالەو کەسانە بن و اخوا بۆبەهەشت دروستیکردوون
 نەک پالی ئی بدەنەووە گەر پالتان لێدا یەووە دیارە ئیووە دۆزەخین و برای شەیطانن خوا
 بۆدۆزەخ ئیووەی دروست کردووە
 وەرۆمە چن لەقەدەر مجادەلە و دەمە دەم مەکەن بڵین بۆچی و چۆن ئاخر واناڤی
 بۆیە دەبینی ئەوانە ی گومرانا بەهۆی پۆچوون لەقەدەر و زۆر لێکۆڵینەووە لەقەدەر کاتیکی
 ئەچیتە ئەوباسەووە مسوڵمانە بەلام لەوسەرەووە بە مولحیدی و کافری دیتە دەرەووە دەقەکان
 چۆن هاتووە و تەسلیمیین ئەووەی ناچیتە عەقڵتانەووە بی چەند و چوون وەرێگرن بەعەقڵی
 خۆتان لێکدانەووەی بۆ مەکەن بەلکو عەقڵتان شوین نەقڵ بخەن

چوار کۆمەڵی گۆمپرای قەدەری

پێچەوانکارانی ئەهلی سونەت لەو چوار بنەمایە

یەكەم - غولاتی قەدەریەکان ئەمانە دەڵێن

خوای گەورە زانستی پێش وەختی نیە هەرشتێ تا پونەدات زانستی پێی نیە ئەمانەش
لەلاکائی لە اعتقادە کەیدا وەهەر وەها ئیمام عبدالله لە کتاب السنەدا لە عبدالله ی کۆری
عومەر وە دەگێڕێتەووە کە خۆی بەریکردووە لەو قەدەریانە بەووە وەسفیانێ کردووە کە ئەوان
باوەریان بەقەدەر نەهێناوە و تکفیریکردوون وە سە لەف تێکرا تکفیری ئەم کۆمەلە
قەدەریانەیان کردووە .

دووەم - قەدەریە موشریکەکان

ئەمانە بەقەدەری کەونی خوا پەدی شەری خواتەدەنەووە دەڵێن مادام خوا ویستی لێ بوە
ئیمە شیرک بکەین کەواتا خوا پازیه لەم کارەمان ئەمانیش کافربون بەهۆی ئەووە بەقەدەری
کەونی قەدەری شەری خویان بەدرۆخستەووە
ئەمەش و تە کەیانە

[وَقَالَ الَّذِينَ أَشْرَكُوا لَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا عَبَدْنَا مِنْ دُونِهِ مِنْ شَيْءٍ نَحْنُ وَلَا آبَاؤُنَا وَلَا حَرَمْنَا مِنْ دُونِهِ
مِنْ شَيْءٍ] { الانعام ١٤٨ }

وە موشریکانی مە کە ئەیانووت ئەگەر خوای گەورە ویستی لێ نەبوایه ئیمە جگە لە خوای
گەورە هیچ شتیکی ترمان نەئەپەرست نە ئیمە و نە باوک و باپیرانمان وە هیچ شتیکیشمان
لەسەر خۆمان حەرام نەدەکرد (کەواتا ئیمە خوا پازیه بەم کارەمان بۆیه ئەم قەدەرهی بۆمان
نوسیووە)

بەلام درۆیان کرد خوای گەورە لەقەدەریدا باش و خراپی نوسیووە مەرج نیە ئەووەی خوا

لەقەدەردا نوسی ئیلا پێی پازی بێت

خوا ابلیسی دروست کرد وەقەدرە ابلیسی بەگۆمپرای نوسی و لێشی پازی نیە

سێهه م - قهدهرییه مه جوسیه کانا

ئه مانه ده لێن خوای گه وره خراپه ی نه نویسه له سه رمان به لکو ته نها چاکه ی نویسه
له سه رمان ئیمه خو مان کرداره خراپه کانی خو مان دروست ئه که ین خوا ته نها زانستی هه به
به وه ی ئیمه ئه و کرداره خراپانه ئه که ین به لام ویستی لێ نه به وه و دروستی نه کردوه
خوای گه وره ش به درو یان ده خاته وه ده فه رمو یێ
[وَاللّٰهُ خَلَقَكُمْ وَمَا تَعْمَلُونَ] { الصافات ۹۶ }
له کاتی کدا خوای گه وره ئیوه و کرده وه کانیشتانی دروست کردوه

وه فه رمویه تی [وَرَبُّكَ يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ وَيَخْتَارُ]
وه په روه ردگارت ویستی له هه ر شتی ک بێ دروستی ئه کات و هه لیه به ژیر
[مَا كَانَ لَهُمُ الْخِيَرَةُ] { القصص ۶۸ }
به لام خه لکی هه لێ ژاردنیان بۆ نیه .

وه فه رمویه تی [اِنَّا كُلَّ شَيْءٍ خَلَقْنَاهُ بِقَدَرٍ] { القمر ۴۹ }
ئیمه هه موو شتی کمان به قه ده ر دروست کردو وه هه موو شتی ک بپاوه ته وه و بپارمان له سه ر
داوه

[وَجَعَلْنَاهُمْ اُمَّةً يَدْعُونَ اِلَى النَّارِ] { القصص ۴۱ }
ئیمه ئه وانمان کرده پێشه و بۆ شوینکه وتوانیان بانگی خه لکیان ئه کرد بۆ ئاگر .

چواره م - جبریه کانن ده لێن

به نده هیهج ویستی کی نیه وه ئه نجامده ری کرداره کان خوا خویه تی نه ک به نده
ئه هلی سونه ش وه لامیان داونه ته وه
که مرۆفه کان ویستیان هه یه به لام ویستی به نده کان شوین ویستی خوا ئه که وێ
خوا بیه وێ هه ربه نده یه ک هیدایه ت بدات ئیمان ده پازینیتته وه له دلیدا
وه بیه وێ هه رکێ گومرا بکات کوفر وتاوان ده پازینیتته وه له دلیدا

وه بهنده ئه و کردارانه ئه نجام ده دات که خوا له قهدهردا بۆی نویسیویه تی وه ویستی خواش
له سه ر ئه وه جی به جی بوه

واته کردار ئه درێته پāl عه د و قهدهره که شی ئه درێته پāl خوا به پیچه وانهی جبریه کان
که واتا کردار بهنده کان ده یکه ن وه کرداره کانی بهنده ش له و قهدهره ی خوا ده رناچن که خوا
نویسیویه تی بۆیان

وه بهنده کان ویستیان هه یه ویستی بهنده کانیش گرێدراوه به ویستی خوا خوا ویستی له چی
بوو بهنده ئه و ویسته له دلیدا دروست ئه بیّت و ئه وکاره ده کات که خوا نویسیویه تی له سه ری
و یستی لی بوه که ئه وه بهنده یه بیکات

قال تعالی

[وَمَا تَشَاءُونَ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ] { التکویر ۲۹ }

ئیه هه یج ویستیگنان نیه مه گه ر خوی گه و ره پهروه ردگاری هه موو جیهان ویستی لی بیّت
وه ویستی ئیه شوینکه وته یه بۆ ویستی خوی گه و ره

وریابن خه لکیکی زۆر ئه مرۆ بونه ته قهدهری ویستی خویان خستۆته پاش ویستی بهنده
ده لێن بهنده خۆی ویستیویه تی کافر بیّت بۆیه خوا کافر ی کردوه کذبتم
به لکو خوا ویستیویه تی کافر بیّت بۆیه هه زی کوفرکردنی خستۆته دلی ئه و کافره وه تابه کافر ی
هریّت وسزای بدات

ووته پیتنه وایانی سهلهف

دهربارهی قه در

ابن عباس فهرموویه تی

هیچ که س له قه در پوناچیت ئیلا دهره چی له ئیمان .

{ القدر للفریانی 215 }

عبدالله بن عبدالرحمن بن کعب بن مالک ده لئ

پوژیک له لای علی بن ابی طالب رضی الله عنه باسی قه در کرا ئه ویش په نجه ی شایه قمان و ناوه راستی خسته ناو ده میوه به هه ردوو په نجه که ی ژماره ی نوی له ناو له پی دهستی

ووتی : شایه تی ده دم که ئه م دوو ژماره یه له أم الکتاب بوونی هه یه . (أم الکتاب : واتا

لوح المحفوظ) { السنة لعبدالله ۹۳۲ }

هه ر دوو په نجه ی ته ر کردوو له ناو ده می ئینجا به ته رای په نجه کانی دوو ژماره ی نویوه

له ناو دهستی پاشان وتوویه تی ئه م کاره ی من کردم له لوح المحفوظ نوسراوه

واتا په نجا هه زار سال پیش دروست کردنی ئاسمانه کان و زه وی نوسراوه .

ئیمامی آجری ده فهرمویت : بزانی ئه ی کومه ئی مسولمانان که الله ی خاوه نی ئیوه هه والتان

پیده دات که : هیدایه تی هه رکه س ئه دات بیه ویت خوشه ویستی ئیمان ده گه یه نیته دلی

ئیمانی پی دیت و به راستی ده زانیت .

وه هه رکه سی بویت گومرای ده کات نه پیغه مبه ریک وه نه جگه له ویش ناتوانی هیدایه تی

بدات له دوای ئه وه ی الله گومرای کردوه و لایداوه له ئیمان .

{ کتاب الشریعة للأجری ۳۸۴ }

دوو خال

یه که م وه ک چو ن الله هیدایه ت ده ری هه ندی له به نده کانیه تی بیگومان گومراکه ری

هه ندیکیش له به نده کانیه تی به بی ئه وه ی زولمیان لیبکات .

دووهم : کاتیک ئیمان دینیت و بهراستی ده زانیت به کرده وه ئیمانه که ی بهراسته زانی نه ک
تهنها به زوبان یان به دل .

چونکه ئیمان وته و نیهت و کرده وه یه
قول و نیه او اعتقاد و عمل .

قال الفریابی : سمعت نصر بن علی قال : سمعت الأصمعی يقول : من قال إن الله لا یرزق
الحرام فهو کافر . { القدر لإمام الفریابی (ص ۲۱۷) }

واته : **ئیمامی فریابی** فهرمووی : بیستم نصری کوپی علی فهرمووی : بیستم ئه صمه عی
فهرمووی : ههرکه سیک بلیت الله یرزقی حهرام نادات ئه و که سه کافره .

له قورئاندا کاتیک باسی رزق کراوه به مطلق و پههایی باس کراوه واته تاییهت نه کراوه به
یرزقی هه لال و حهرام رزقیش له الله وه یه
الله تعالی ئه فهرموویت

[**إِنَّ رَبَّكَ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ وَيَقْدِرُ إِنَّهُ كَانَ بِعِبَادِهِ خَبِيرًا بَصِيرًا**] { الاسراء ۳۰ }
بینه الله تعالی لیره دا رزقی تاییهت نه کرد به هه لال یان حهرام بو یه الله مه بهستی هه موو
جوړه کانی رزقه رزقیش له قه ده ری الله وه یه نه ک یرزق هه موو شتی که ته نانهت ابن عباس
رضی الله عنه ئه فهرموویت : ده ستدان له روومه تیش قه ده ری الله یه بو یه ههرکه سیک
قسه یه کی له و شیوه یه بکات پیی دهره چیت له دین چونکه الله له بهرام بهر باشه دا خراپه شی
دروست کردووه هه مووی ئه گه ریته وه بو قه ده ری الله له لوح محفوظ نوسراوه ته وه

ابن عباس رضی الله عنه ئه لیت : قه دهر دینگه و کو له گه ی ته وحیده ههرکه سیک موه حید
بیّت به لام ئیمانی به قه دهر نه بیّت ئه وه کوفری کردووه به قه دهر وه بو ته هوکاری
هه لو ه شانده وه ی ته وحیده که ی وه ههر که سیک موه حید بیّت و ئیمانی به قه دهر هه بیّت
ئه وکات دهستی به په تی الله تعالی له وه گرتووه که ههرگیز پچرانی تیدا نیه
{ الإبانة الکبری لابن بطة برقم الأثر : 1743 }

پرسیارکرا له **ابن عمر** رضی الله عنه دهربارهی قه در ؟
 ئه ویش فهرموی : شتی که الله تعالی ویستی لیبو ئاگادارتان نه کاته وه لیی جا شتیکتان له الله
 نه ویت که ئه و پازی نه بووه بۆتان . { الشریعة للأجری }

یحیی بن معاذ الرازی ده فهرموویت
 هه رکه سییک ده یهه ویت دل شاد بیت به الله وه چیژ له به ندایه تیکردنی وه رگریت ئه و با
 پرسیار له سه ر نهیانی الله نه کات واته : قه در . { الإبانة الکبری برقم اثر : ۱۳۷۶ }

ئیمان

ئیمان چیه؟؟؟

ئیمان ووتەى زمان و کردارى ئەندامەکانى لەش و باوەرى دڵە زیاد ئەکات بە گوێراپەتەى الله و پێخەمبەرەكەى { ﷺ } وە كەمیش ئەکات بە سەرپێچى کردنیان .

بەلگەى قورئان و سوننەت ئەوەندە زۆرە نازمێردرئى كە مەرجى دروستیەتى ئیمان کردارە و زیاد و كەمى ئیمان هەروەها لەووتەى سەلەف .

ئیمان ووتە و کردارە لە قورئان و سوننەت

الله ئەفەرمى [فَمَنْ كَانَ يَرْجُوا لِقَاءَ رَبِّهِ فَلْيَعْمَلْ عَمَلًا صَالِحًا وَلَا يُشْرِكْ بِعِبَادَةِ رَبِّهِ أَحَدًا] هەركەس ئومیدی بەو هەیه بە پەروەردگارى بگات با کردەوێ چاکە بکات وە هیچ کەسێک نەکات بە هاوێل بۆ پەروەردگارى { الکھف ۱۱۰ }

وە ئەفەرمى [مَنْ عَمِلَ صَالِحًا مِّنْ ذَكَرٍ أَوْ أَنشَىٰ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَنُحْيِيَنَّهٗ حَيٰوةً طَيِّبَةً وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَجْرَهُم بِأَحْسَنِ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ] { النحل ۹۷ }

هەركەس کردەوێ چاکە ئەنجام بدات لە نێر یان لە مێ لە هەمان کاتدا یشدا باوەردار بێت ئەو سۆیند بێت بە الله ئیمە ژیانیکى پاک ئەیژینین وە بە باشتەر لەوێ کردووێت پاداشتی ئەدەینەو

وە ئەفەرمى [وَالْعَصْرُ] [إِنَّ الْإِنسَانَ لَفِي خُسْرٍ] [إِلَّا الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَتَوَّصُوا بِالحَقِّ وَتَوَّصُوا بِالصَّبْرِ] { العصر }

سۆیند بە کات بەدلتیایی مرووف لە تیاچووندایە تەنها ئەوانە نەبن كە ئیمانیان هیناوه و کردەوێ چاکەیان کردوو وە بانگەواز بۆ حەق و ئارامگرتن ئەکەن .

پیڤه مبهەر {ﷺ} ئەفهرمی : فەرمانم پێ کراوه که کوشتاری خه‌لکی بکه‌م تاوه‌کو ئه‌و کاته‌ی که شاهی « گه‌واهی » ئه‌ده‌ن که هه‌یچ په‌رستراویک شایه‌نی په‌رستن نییه‌ جگه‌ له‌ الله وه‌ من پیڤه‌مبه‌ری الله م وه‌نویژ ئه‌نجام بده‌ن وه‌ زه‌کاتی سامانه‌که‌یان ده‌ر بکه‌ن کاتیک ئه‌وه‌یان ئه‌نجام دا سه‌روه‌ت و سامان و خوینیان پارێزراوه‌ ئیمان « حه‌رامه‌ بۆمان » ته‌نها به‌ مافی ئیسلام نه‌بی‌ت وه‌ حسابیان له‌سه‌ر الله یه‌ .

{ صحیح البخاری ۲۵ }

جا بپروانه‌ لێره‌ الله و پیڤه‌مبه‌ر {ﷺ} پروونی مه‌رجیان دا نا بۆ تیا نه‌چوون و حه‌رامی خوینی خه‌لکی له‌سه‌ر موس‌لمانان تاوه‌کو ئیمان نه‌هه‌ین و کرده‌وه‌ی چاکه‌ نه‌که‌ن واته‌ تاوه‌کو نه‌لێن لا اله الا الله و نویژ و زه‌کات ئه‌نجام نه‌ده‌ن خوینیان هه‌ر حه‌لل‌ه‌ و هه‌ر له‌تیا چووندا به‌لام ئه‌وانه‌یان ئه‌نجام دا خوینیان پارێزراوه‌ و پزگاریان ئه‌بی‌ت .

دوو تێ بینی

یه‌که‌م / کاتیک ئه‌لێن ووته‌ و کردار ئه‌وه‌ یه‌گومان مه‌به‌ستیشمان نیه‌ته‌ به‌لام له‌به‌ر ئه‌وه‌ی شتیکی زۆر دیاره‌ و هه‌مووان ئه‌زانن ئه‌گه‌ر که‌سیک له‌ ده‌له‌وه‌ باوه‌ری نه‌بی‌ت مونا‌فیکه‌ و ئیمان‌که‌ی یه‌کسانه‌ به‌ هه‌یچ ئیدی پێویست ناکات باس‌بکری وه‌ که‌سیش نه‌بووه‌ له‌ میژوودا له‌وانه‌ی بانگه‌وازی گوم‌راییان کردووه‌ له‌ گروپه‌کان به‌ ناوی دینه‌وه‌ وتی‌تی ئیمان ئه‌گه‌ر له‌ ده‌لیش نه‌بی‌ت مادام به‌ زمان وت‌ت تۆ ئیمان‌داری. الله أعلم

دووهم / لێره‌ ته‌رکی کرده‌وه‌ مه‌به‌ست لێ ته‌رک کردنی هه‌موو کرده‌وه‌یه‌ واته‌ که‌سیک ته‌نها بلێ لا اله الا الله محمد رسول الله دوا‌ی ئه‌وه‌ هه‌یچ کرده‌وه‌یه‌که‌ی چاکه‌ ئه‌نجام نه‌دات نه‌ کارکردن به‌ لا اله الا الله نه‌ نویژ نه‌ پۆژوو و نه‌ زه‌کات نه‌ حه‌ج نه‌ سیله‌ی په‌حم نه‌ ده‌عوه‌ نه‌ جیهاد هت‌د به‌لام هه‌ندێ فه‌رز هه‌یه‌ واز لێهه‌ینانیان کوفه‌ر به‌ ته‌نها ئیسته‌ نه‌کردنی نویژ کوفه‌ر به‌ته‌نها یان ته‌رک کردنی ته‌وحید یان ته‌رک کردنی زه‌کات ئه‌مانه‌ به‌ ته‌نها ته‌رک کردنیان کوفه‌ر .

زیاد و کهمی ئیمان له قورئان و سوننهت

الله ئەفهرمی [لَیْزَادُوا إِيْمَانًا مَّعَ إِيْمَانِهِمْ] { الفتح ٤ }

واته : با ئیمانیان زیاد بکات له گه‌ل ئیماننه که یاندا

وه ئەفهرمی [وَإِذَا تَلَّيْت عَلَيْهِمْ آيَاتُهُ زَادَتْهُمْ إِيمَانًا] { الانفال ٢ }

واته : کاتیکی ئایه ته‌کانی الله یان به‌سه‌ردا ئەخوێنرێته‌وه ئیمانیان زیاد ئەکات

هه‌روه‌ها ئەفهرمی [الَّذِينَ قَالَ لَهُمُ النَّاسُ إِنَّ النَّاسَ قَدْ جَمَعُوا لَكُمْ فَاخْشَوْهُمْ فَزَادَهُمْ إِيمَانًا]

وَقَالُوا حَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ [{ ال عمران ١٧٣ }

واته : ئەوانه‌ی خه‌لکی پێیان ووتن واته به پێغه‌مبه‌ر { ﷺ } خه‌لکی کۆ بوونه‌ته‌وه له‌سه‌رتان

بۆ کوشتنان جا له‌وانه مه‌ترسن له من بترسن له الله ئیمانیان زیادی کرد وه ووتیان الله مان

به‌سه و ئەو باشتیینه بۆ پاسپاردنی ئەرك و کاره‌کامان

پێغه‌مبه‌ر { ﷺ } ئەفهرمی : ئیمان شه‌ست و ئەوه‌نده « یان هه‌فتا و ئەوه‌نده » به‌شه به‌رز

ترینیان لا اله الا الله یه وه نزمترینیان لایردنی ئەزیه‌ت و ئازاره له‌سه‌ر پێگا واته : لایردنی

هه‌ر شتی‌که بپێته هۆکاری زیان { صحیح البخاری ژ ٩ واللفظ له - و مسلم ژ ٣٥ }

جا لێره زۆر ئاشکرایه که‌سیک کار به لا اله الا الله بکات به ته‌نها هه‌رگیز ئیمانی وه‌ک ئەو

که‌سه نیه که کار به لا اله الا الله ئەکات و هه‌ندیکی تر له به‌شه‌کانی ئیمان جییه‌جی ئەکات

وه ئەم که‌سه‌ش وه‌ک ئەو که‌سه نیه هه‌مووی جییه‌جی ئەکات به‌وشیوه‌یه هتد ..

پێغه‌مبه‌ر { ﷺ } ئەفهرمی

نه‌مدیوه که‌م ژیری و که‌م دین ئیمان وه‌ک ئەوان (ئافره‌تان) { المسلم و البخاری }

هۆکاره‌کان باس ئەکات که له‌به‌ر چیی وای پێ فهرموون (به‌کورتی بۆ که‌می ئیماننه‌که‌یان

هۆکاره‌که‌ی سووپی مانگانه‌یه)

ئەوێش بەلگەی ئەوێهێه که به نه کردنی واجب و فهرزه کان مروّف ئیمانی کهم ئەکات چونکه ئافرهت لهو کاته دا نوێژ ناکات و به پۆژوو نابیت و هتد .

لێره مه به ستم ئەوه بوو که رسول الله ﷺ باسی ئەوهی کرد که ئیمان کهم و زیاد ئەکات

ئایه ته کان به لگهن بۆ ئەوهی مروّف ئیمانی کهم ئەکات ههر وهک چۆن زیاد ئەکات چونکه ههچ شتیک نیه زیاد بکات و کهم نه کات ئەوه له شته به دیهیه کانه که ههر شتی زیاد بکات حه قه من که میش ئەکات وهک هه ندی له سه له ف واده لێن .

کۆدهنگی زانایانی سه له ف له سه ر ئەوهی

ئیمان ووته و کرداره وه زیاد ئەکات و کهم ئەکات

حرب الکرماني له گواستنه وهی کۆ دهنگی سه له ف له کتیبه کهیدا به ناوی « السنة » ئەلّی :
ئهمه واته ئەمه ی له مه و دوا باس ئەکرێ پێرهوی پێشه وایانی زانسته وه هاوه لانی ئەته ر و «
هاوه لانی و شوین که وتووایان « ئەهلی سوننه یه که به وه ناسراون که تیبدا کراون به پێشهنگ
له لایهن هاوه لانی پێغه مبه ره وه ﷺ { تاوه کو ئەمرو (واته : ئەمه عه قیده یان بووه که
باسی ئەکه م)

وه گه شتووم به که سیک له زانایانی عیراق و حهجاز و شام و بیجگه له وانیش هه رکه سیک
پێچه وانه ی شتیک بکات لهم پێره وانه یان تانه یان لیبدا ت یان بیژه ره که یان
« ئەوه ی باوه ری پێی هه یه » عه ییبار بکات ئەوه سه پێچی کاره و بیدعه چیه ده ر چوو ه له
کۆمه ل « پێره وی هاوه لانی و شوین که وتووایان « لایداوه له پێره وی ئەهلی سوننه و پێگای
پاست .

وه ئەوه پێره وی امام أحمد بن حنبل و اسحاق بن ابراهیم بن مخلد « ۲۳۸ ک مردوو ه » و
عبد الله بن الزبير الحميدي « ۲۱۹ ک مردوو ه » و سعید بن منصور « ۲۲۷ » وه بیجگه
له وانیشه که دانیش تووین له گه لیان وه زانستمان لی وه رگرتوون

۱ - جا له عهقیده ی ئهوان ئهوه بوو

ئیمان ووته و کردار و نیه ته وه دهست گرتنه به سوننه ته وه وه ئیمان زیاد ئه کات و کهم ئه کات .

{ کتاب السنة لکرمانی }

۲ = محمد بن ادريس الشافعي ئه لئ : کوډهنگی هاوه لآن و شوینکه وتووایان و دوا ی ئهوانیش له وانه ی ئیمه پێیان گهشتووین ئه وه یه : ووته و کردار و نیه ته هیچ یه کیکیان به بئ ئهوی دیکه پاداشتی له سهر نادریتته وه .

{ أصول الاعتقاد لالکائی ۱۵۹۳ }

۳ - پرسیار کرا له أحمد بن حنبل دهباره ی ئیمان ؟
ووتی : و ته و کرداره زیاد ئه کات و کهم ئه کات ...

۴ - حرب الکرمانی ئه لئ : پرسیارم کرد له اسحاق دهباره ی ئیمان ؟
ووتی : ووته و کرداره زیاد ئه کات و کهم ئه کات .

۵- حرب الکرمانی ئه لئ : پرسیارم له علي بن عبد الله « المديني » کرد چی ئه لئیت دهباره ئیمان ؟؟
ووتی : ووته و کرداره و زیاد ئه کات و کهم ئه کات له سهر ئه و عهقیده یه بوون زانایان که پێیان گهشتووین .

۶ - حرب الکرمانی ئه لئ : پرسیارم له يحيى بن عبد الحميد کرد دهباره ی ئیمان ؟؟
ووتی : گهشتووم به شه یخه کانم پاشان شریکی باس کرد وه أبو الأحوص و حماد بن زيد وه قیس ئه یانووت : ئیمان ووته و کرداره .
من پیم ووت : زیاد ئه کات و کهم ئه کات ؟؟
ووتی به لئ : زیاد ئه کات و کهم ئه کات .

۷ - **أبو ولید الطالیسی** ۲۲۷ ک مردووہ ئەلّی : ئیمان ووتە و کردارە زیاد ئەکات و کەم ئەکات

۸ - **الکرماني** ئەلّی : حدثنا المسیب بن الواضح قال : حدثنا یوسف بن أسباط ووتی : سفیان الثوري ئەلّی : ئیمان زیاد ئەکات و کەم ئەکات ووتم چۆن زیاد ئەکات و چۆن کەم ئەکات ؟
ووتی : زیاد ئەکات بە ئەنجام دانی فەرزه کان وه کەم ئەکات بە واز لێهێنانی فەرزه کان

۹ - **مالک بن أنس** ئەلّی : ئیمان ووتە و کردارە زیاد ئەکات و کەم ئەکات

۱۰ - **الحسن البصري** ئەلّی : ئیمان ووتە و کردارە

۱۱ - **أحمد بن حنبل** ئەلّی : پیم گەشتووہ کە مالک بن أنس و ابن جریج و شریک و فضیل بن عیاض ووتویانە : ئیمان ووتە و کردارە .

۱۲ - **الأوزاعي** ئەلّی : بە هەرکەسیک گەشتووہ لە سەرەتای ئەم ئوممەتە جیاوازیان نەکردووہ لە نیوان ئیمان و کرداردا وه تاوان یان لە شیرک و کوفر هەژمار نەکردووہ .

۱۳ - **الأوزاعي** ئەلّی : ئیمان و کردار وەک ئەو دوانەن ئاماژە ی کرد بە دوو پەنجەکە ی پەنجە ی شایەتەمان و پەنجە ی ناوہ پراست ئیمان نیە بەبێ کردەوہ وه کردەوہ نیە بەبێ ئیمان .

۱۴ - **أحمد بن حنبل** ئەلّی : بیستم وکیع بن الجراح ئەیووت : ئیمان زیاد ئەکات و کەم ئەکات .

ووتی : بە هەمان شیوہ سفیان یش وای ئەووت .

۱۵ - **اسحاق** ئەلّی : پرسیارم لە سفیان بن عیینة کرد ووتم چی ئەلّی دەربارە ی ئیمان ئایا زیاد ئەکات ؟؟

ووتی : بۆ کەسیک هەیه بتوانی بەرپەرچی بداتەوہ

کاتیکی الله تعالی ئه فه رمی : [وزدناهم هدی] [لیزدادوا ایمانا مع ایمانهم]
 پاشان کۆمه لێک ئایه تی خوینده وه وه سه ری سوپما له وکه سه ی دانیان پێدا ناییت .
 پاشان ووتم ئیمان چیه ؟؟ ووته و کرداره ؟؟
 ووتی : به ئی ووته و کرداره کی هه یه گومانی له وه هه بی ،

۱۶ - **عمر بن الخطاب** رضي الله عنه به هاوه له کانی ئه ووت وهرن با ئیمانان زیاد بکهین جا
 یادی الله یان ئه کرد (ذکرى الله یان ئه کرد)

۱۷ - **علقمة** به هاوه لانی ئه ووت با برۆین ئیمانان زیاد بکهین. الکرماني ئه ئی واته :
 تیگه شتیمان .

۱۸ - **عبد الله بن عکیم** ئه ئی بیستم ابن مسعود رضی الله عنه له دوکانیدا ئه یووت : یا
 الله ئیمان و دنیایی و تیگه شتیمان « بۆ دین » زیاد بکه .

۱۹ - **عروة بن الزبیر** ئه ئی : هیچ کات ئه مانه تی بهنده یه ک کهم ناکات ئیلا ئیمانی کهم
 ئه کات .

{ السنة للکرماني - باب في الإيمان }

دوو تییینی :

یه کهم : ابن تیمیة ئه ئی : ووته کانی سه له ف و پێشه وایانی سوننه ت له شیکردنه وه ی ئیماندا :
 جارێک ئه ئین « بریتیه له ووته و کردار » وه جارێک ئه ئین « ووته و کردار و نیه ت -
 مه به ست ه » وه جارێک ئه ئین « ووته و کردار و نیه ت و شوین که ووتنی
 سوننه ته » وه جارێک ئه ئین « ووته ی زمان و نیه تی دۆ و کرده وه ی ئه ندامه کانه » وه
 هه موو ئه مانه دروستن. { الفتاوى ۷ / ۱۷۰ }

دووهم : ئەمە ڕەدەدە بۆ جەهمیەکان و مورجئەکان

واتە : کە ئەوتری ئیمان ووتە یە ئەمە ڕەدەدە بۆ جەهمیەکان چونکە ئەوان وا ئەزانن ئیمان تەنها بە راست دانانی دڵ ووتنی لا اله الا الله پێویست ناکات مادام لە دڵیدا ئەو وشە یە بە حەق بزانی و باوەری پێی هەبێت .

ئەشعەر یەکان یش جیاوازیەکی وایان نیە لە گەڵ جەهمیەکان چونکە ئەوانیش ئەلین ئیمان ناسین و زانیانی تەوحید « لا اله الا الله » یە بە لکو هەر یەک شتێ هەردوو کۆمەلە کە ئەلین ئیمان تەنها ناسین و بە راست دانانە و بەس کە پەنا بە الله ئەمەش کوفریکی ڕوون و ئاشکرای ئەم دوو کۆمەلە یە چونکە بە پێی قسە ی ئەمان بێت

ابلیس « شەیتان » موسلمانە لە ڕۆژی دوایدا ئەچێتە بەهەشت و جیاوازی لە گەڵ پیغەمبەرەکان نیە پەنا بە الله وە أبو طالب کە چەندین دەقی شەری لە سەر کافر بوونی هاتوو و کۆدەنگی هەموو ئوممەتی لە سەر کافری دامەزراوە موسلمانە لە لای ئەشعەر یەکان و جەهمیەکان .

وە کاتیک ئەوتری ئیمان ووتە و کردارە زیاد کردنی کردار مەرجه وەک نیەتی دڵ و ووتە ی زمان چونکە مورجئە ئەلین کردار مەرجه تەواوی ئیمانە نەک دروستی ئیمان واتە کەسیک واز لە هەموو کردە وەکانیش بهێنێ هەر موسلمانە مادام ئەل لا اله الا الله وە لە دڵیشە وە باوەری پێی هەیه و بە راستی ئەزانیت .

مورجئەش بیدەچی و گومران هەجر ئەکرین و نوێژیان لە دوا ناکریت و تیکە لاویان ناکریت و کتیبەکانیان ناخوێنرێتە وە زانستیان لێ وەرنایکریت هتد ...

۲۰ - **حسنی بە صری** دەلێت : ئیمان بریتیه لە و تە و کار

{ سيرة الإمام أحمد لصالح ص ۸۱ }

۲۱ - **عبید بن عمیر اللیثی** دەلێت : ئیمان بە هیوا نیە بە لکو ئیمان بە و تە یە کە لە دڵە وەبێت و وە کاریک کە ئەنجامی بدات .

{ سيرة الإمام لصالح ص ۸۲ }

۲۲ - **یحیی بن سلیم** ده‌لێت: ئیمان بریتیه له وته و کردار له ابن جریج هاتوه به‌هه‌مان شیوه .
{ سیره الإمام ص ۸۲ }

۲۳ - **فضیل بن عیاض** ده‌رباره‌ی ئیمان ده‌لێت : ئیمان لای ئیمه له‌ناو و ده‌ره‌وه‌یه دانیپ‌دانان به‌ زوبان قه‌بوڵ کردن به‌دڵ وه کارکردنه پێی .
{ سیره الإمام ص ۸۲ }

۲۴ - **یحیی بن سعید** ده‌لێت : ئیمان وته و عه‌مه‌له
{ سیره الإمام ص ۸۲ }

۲۵ - **مالک و شریک و أبو بکر بن عیاش و عبد العزیز بن أبي سلمة و حماد بن زید و تیان** : ئیمان زانینه و دانیپ‌دانان و کارکردنه .
{ سیره الإمام ص ۸۲ }

۲۶ - **إبراهیم بن شماس** ده‌لێت : گویم له ابن المبارک و جریر بن عبد الحمید و یحیی بن سلیم والنضر بن شمیل و بقیة بن الولید و أبو إسحاق الفزاري و إسماعیل بن عیاش بوو و تیان : ئیمان بریتیه له وته و کار .
{ سیره الإمام ص ۸۲ }

۲۷ - **پرسیار کرا له ئیمام أحمد** ده‌رباره‌ی قه‌ومێک کارناکه‌ن و ده‌لێن ته‌وه‌کول مان به‌اللهیه قه‌رمووی : ئه‌وانه موته‌دیعن .
{ مسائل صالح (۴۳۰) }

۲۸ - **ئیمام أحمد** ده‌لێت : پیم گه‌شتوه که مالک بن أنس و ابن جریج و فضیل بن عیاض و توویانه : ئیمان بریتیه له وته و کار .
{ مسائل أبي داود (۱۷۶۰) }

ئیمان بریتییە له اعتقاد له دڵدا وه دهبرینی به زوبان وه کارکردن به لاشه و عه مه ل کردن پیتی کارکردن ههیه به دڵه و هه شه به لاشهیه به پیتی عیباده ته کان ده گۆریت .
واجبه هه رسیکیان هه بن بۆ بونی ئیمان
گهر کار و کرده وه نه بوو ئیمانیش بونی نیه .

الإمام الفضیل بن عیاض (107 هـ - 187 هـ)

عبدالله ووتی : دۆزیمه وه له کتییی باوکم (ئیمامی ئه حمد) رحمه الله ووتی : پیم گه شتووه
له الفضیل بن عیاض سه ره تای سوره تی الأنفال ی ده خوینده وه هه تا گه شته ئایه تی
[أُولَئِكَ هُمُ الْمُؤْمِنُونَ حَقًّا لَهُمْ دَرَجَاتٌ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَمَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ] { الأنفال ٤ }
واته : ئا ئه وانه هه ر خۆیان ئیماندارانی راسته قینه ن چه نده ها پله و پایه ی به رزیان بۆ هه یه
لای پهروه ردگاریان و لیخۆش بوون و رزق و رۆزی هه میشه یی له گه ل ریزدا
پاشان له بۆشاییه کدا ووتی :

ئهم ئایه ته هه وائت پیتهدات که ئیمان ووته و کرداره وه ئیماندار کاتیک ئیمانداریکێ حه قه
که له ئه هلی به هه شت بیت وه هه رکه سیك شاهیدی نه دات که ئیماندارێ حه ق له ئه هلی
به هه شته ئه وا گومانی له کتیبه که ی الله تعالی هه یه درۆزنه پیتی یاخود جاهیلیکه که نازانیت

وه هه ر که سی به م شیوه یه بوو که له م مصحف له نوسراوه ئه وه ئیمانداریکێ راسته قینه یه
ئیمانی کامله وه ئیمان کامل نابیت ته نها به کرده وه نه بیت به لام ئیمانی به نده کامل نابیت
وه نابیتته ئیمانداریکێ راسته قینه هه تا دینه که ی کاریگه ری نه بیت له سه ر شه هوته ی . (واته
دوری بخاته وه له هه واو ئاره زوه کانی)

وه به نده به ره و هه لاکه ت ناچێ هه تا شه هوته ی کار نه کاته له سه ر دینه که ی
(واته شوین هه واو ئاره زوی بکه وێ به ره و له ناو چونی ده بات)

ئهی کالقام چه نده جاهیلیت رازی مه به بلتی : من ئیماندارم تاوه کو ده لیتی : من ئیماندارێ
راسته قینه م و ئیمانم کامله .

سویند به الله نایبته ئیماندارى راسته قینه و ئیمانت کامل نابى هه تا ئه وهى الله عزوجل واجبى کردوو له سهرت جیبه جیى نه کهیت وه دور بکه ویته وه له وهى حهرامى کردوو له سهرت وه پازى بیت به وهى الله عزوجل دایناوه بۆت پاشان بترسى له گهل ئه وه شدا که الله عزوجل ئه وهى کردوته لیتى وهرنه گرتبى

وه **فضیل** وه سفى ئیمانى ده کرد که وته و کرده وهیه وه ئهم ئایه تهى خوینده وه [**وَمَا أَمْرًا إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ حُنَفَاءَ وَيُقِيمُوا الصَّلَاةَ وَيُؤْتُوا الزَّكَاةَ وَذَلِكَ دِينُ الْقِيَمَةِ**]
{ **البینه ۵** }

واته : فهرمایشیان پینه درابوو جگه به وهى که خواپهرستى بکه ن و به پاکى و دلسۆزى و ملکه چى فهرمانبه رداری ئاین و به رنامه که بن و لابده ن له هه موو ئایینیک و ته نها پابه ندی ئایینی ئیسلام بن نوژییش به ریک و پیکى ئه نجام بده ن زه کاتیش له مال و سامانیان دهر بکه ن وه ئه مه یه ئاینی راست

ئه وه الله عزوجل ناوی لى ناوه : دینی راسته قینه به وته و کرده وهیه

وه وته : دانپیانانه به ته وحید وه شاهیدی به پیغه مبه ر { **ﷺ** } که گه یاندویه تی .
(واته دینه که ی به کاملی گه یاندوو)

وه کرده وه : جیبه جیکردنی واجباته کانه وه دور که وته وهیه له حهرامکراوه کان .

وه ئهم ئایه تهى خوینده وه [**وَأَذْكُرْ فِي الْكِتَابِ إِسْمَاعِيلَ إِنَّهُ كَانَ صَادِقَ الْوَعْدِ وَكَانَ رَسُولًا نَبِيًّا**]
[**وَكَانَ يَأْمُرُ أَهْلَهُ بِالصَّلَاةِ وَالزَّكَاةِ وَكَانَ عِنْدَ رَبِّهِ مَرْضِيًّا**] { **مریم ۵۴-۵۵** }
واته : ئیسماعیل یش باس بکه له قورئاندا به راستی ئه و له به لێن و په یمانه کانیدا راستگۆ بوو ئه و پیغه مبه رو ره وانه کراوی خوا بوو . ئیسماعیل هه میسشه و به رده وام فهرمانی ده دا به خیزانی و خزمانی که نوژه کانیان (به ریک و پیکى و له کاتی خۆیدا) ئه نجام بده ن و زه کاتیش فهرامۆش نه که ن و ئه و لای په روه ردگاری شیایسته ی ریزو په زامه ندی بوو .

وه الله عزوجل فهرمووی [شَرَعَ لَكُمْ مِّنَ الدِّينِ مَا وَصَّى بِهِ نُوحًا وَالَّذِي أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ وَمَا وَصَّيْنَا بِهِ إِبْرَاهِيمَ وَمُوسَى وَعِيسَى أَنْ أَقِيمُوا الدِّينَ وَلَا تَتَفَرَّقُوا فِيهِ] { الشورى ۱۳ }

واته : ئەو ئایینەى بۆ داناوون که فەرمانى داوه به نوح و ئەوەش نىگامان کردوووه بۆ تۆو ئەوەش که فەرمانمان داوه به ئیبراهیم و موسا و عیسا که لەسەر ئەو ئایینە بن به پێک و راستى و جیاوازی تیدا مه کهن .

فالدین (وه ئاین) : به راست دانانه به کردهوه هەر وهک الله عزوجل وهسفی کردوووه ههروهک چۆن فەرمانى کردوووه به پیغه مبه ره کان و نێردراوه کانى به جیبه جی کردنى .

و التفرق فيه (وه جیاپوونه وه تیدا) : وازیان له کردهوه هیئا وه جیاکردن له نیوان وتهو کردهوه .

تیبینی : که ئەمه مه به ستى کۆتایی ئایه ته که یه که ده لى جیاوازی مه کهن واته ئە گهر کردهوه ت له ئیمان ده رهینا ئایه ته که ت به سه ردا جیبه جى بووه .

الله عزوجل فهرمووی [فَإِنْ تَابُوا وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَآتَوُا الزَّكَاةَ فَإِخْوَتُكُمْ فِي الدِّينِ] { التوبة ۱۱ }

واته : ئینجا ئە گهر په شیمان بوونه وه و نوێژیان به جى هیئا و زه کاتیان دا ئە وه براتانن له ئاییندا

وه ته وه به کردن له شیرک الله عزوجل کردى : به وته و کردهوه وه به ئە نجامدانى نوێژ وه ده رکردنى زه کات .

وه أصحاب الرأي (ئەوانه ن به ره ئى خو یان فه توا ده ده ن گهر چى پیچه وانەى کتاب و سوننه بى) وتیان : نه نوێژ وه نه زه کات وه نه هیچ شتىک له واجباته کان له ئیمان نین بوختانیان کرد بۆ الله عزوجل وه پیچه وانەى کتاب و سونه تی پیغه مبه ریان کرد { ﷺ } وه ئە گهر وابووایه وهک ئەوان ده یلێن ئەوا أبو بکر رضی الله عنه شه رى له گه ل ئە هلى ریده نه ده کرد .

واته : ئەگەر نوێژ و زەکات لە ئیمان نەبن ئیتر بۆچی أبو بکر صدیق شەری لە گەڵ ئەوانە کرد
کە زەکاتیان نەدا لە کاتی کدا نوێژیان دەکرد چونکە زەکات لە ئیمانە وە لێ قەبوڵ نەکردن
و تەکفیر و کوشتاری کردن .

وە **الفضیل** رحمە اللہ فەرمووی : ئەهلی البدع دەلێن : ئیمان دانپانانە بەبێ کردەووە وە ئیمان
یە کە خەڵک بە کردەووەکانیان هەندیکیان زیاده و فەزلیان بە سەر هەندیکیاندا هەیە بە ئیمان
زیاده و فەزلیان نییه .

تیبینی : واتە خەڵکی هەمویان ئیمانیان وەک یە کە و جیاوازیان نیە بەلام لە کردەووەدا
جیاوازیان هەیە ئەمەش قسە ی مورجیئە یە چۆن دەکرێ ئیمانی من و ئیمانی أبو بکری
صدیق رضی اللہ عنە وەک یە ک یێت کە ئەو هەر لە دنیا موژدە ی بەهەشتی پێ درا !!!

وە هەر کەسێ وای ووت (واتە هەر کەسێ بلی ئیمان و تە یە بێ کردەووە وە ئیمان یە ک
بە شە) : ئەو پێچەوانە ی اثری کردووە وە پەدی و تە ی رسول اللہ { ﷺ } داوە تەو لە بەر
ئەو ی رسول اللہ { ﷺ } فەرموویە تی [**الإِيمَانُ بَضْعٌ وَسَبْعُونَ شُعْبَةً أَفْضَلُهَا لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ**
وَأَدْنَاهَا إِمَاطَةُ الْأَذَى عَنِ الطَّرِيقِ وَالْحَيَاءُ شُعْبَةٌ مِنَ الْإِيمَانِ]
واتە : ئیمان حەفتاو ئەو نە بە شە بەر زترینیان لا إلە إلا اللہ یە وە نزمترینیان لا بردنی
ئازاریکە لە رێگە ی خەڵکی وە شەرم بە شیکە لە ئیمان

وە تەفسیری ئەو ی دەلێت : ئیمان (ئیمانی خەڵک) جیاوازی نییه دەلێت : : ئەم واجباتانە
بە شیک نیە لە ئیمان ئەهلی البدع لە سەر (العمل من الإيمان) وتیان : ئەم واجباتانە ی اللہ
عزوجل بە شیک نیە لە ئیمان ! وە هەر کەسێ وای بلی : ئەو گەورە ترین بوختانی کردووە !
دەترسم ئینکاری واجباتەکان بکات و پەدی فەرمانی اللہ سبحانە بداتەو .

وە ئەهلی سوننە دەلێن : کە اللہ عزوجل کردەووە ی تیکە لێ ئیمان کردووە وە واجباتەکانی
اللہ عزوجل لە ئیمانە فەرمووی [**وَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ**] { البقرة ۸۲ }
واتە : ئەو کەسانەش باوەریان هێناوە و کردەووە چاکەکان ئەنجام دەدەن

وه ئه مه به ستنه وهی کرده وهی به ئیمان وه

وه ئه هلی الإرجاء ده لێن : ئه وه پچراندنه به ستنه وه نیه

وه ئه هلی سوننه ده لێن [وَمَنْ يَعْمَلْ مِنَ الصَّالِحَاتِ مِنْ ذَكَرٍ أَوْ أَنْتَى وَهُوَ مُؤْمِنٌ]

{ النساء ۱۲۴ }

واته : ئه وه ش کرده وه چاکه کان ئه نجام بدات نیر بیت یان می له کاتیکدا ئیماندار بیت

وه ئه مه به ستنه وهی

وه ئه هلی الإرجاء ده لێن : به لکو پچراندنه

وه ئه هلی سوننه ده لێن [وَمَنْ أَرَادَ آلَاءَ آخِرَةٍ وَسَعَىٰ لَهَا سَعْيَهَا وَهُوَ مُؤْمِنٌ] { الإسراء ۱۹ }

واته : به لām ئه وه ش مه به ستنه به شی ئه و جیهان بیت و ههول و کۆششی چاکي بۆ بدات له

هه مان کاتیشدا ئیماندار بیت

وه ئه مه پیکه وه به ستنه وهی . (واته به ستنه وهی کرده وه به ئیمان وه)

وه هه موو شتی که له قورئان هاوشی وهی ئه وه ئه هلی سوننه ده لێن : ئه وه به ستنه وهی

هه موو یه تی پیکه وه .

وه ئه هلی الإرجاء ده لێن : به لکو پچراندنه و جیا کردنه وهی (واته ده لێن جیا کردنه وهی

کرده وهی به ئیمان)

جا ئه گه ر ئاوا بوایه هه ر وه ک خۆیان ده یلێن : ئه وا ئه وهی تاوانی کرد و که وته نیو تاوان و

حه رامکراوه کان ئه وه هیچی له سه ر نیه وه دانپانانه که ی به س بوو بۆی له کار و کرده وه کان

(واته پێویستی به کرده وه نه ده کرد)

چی له م وته یه خراپ ترو ناشرین تره !!

[فَإِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ]

وه **فضیل** فەرمووی : بنچینهی ئیمان لای ئیمه وه به شه کانی دواى شه هاده و ته وحید وه دواى شه هادهت به پیغه مبهەر { ﷺ } به گه یاندنی دینه که ی وه دواى به جیهینانی واجباته کان : راستگویی له گیرانه وه وه پاراستنی ئەمانهت وه وازهینان له خیانهت وه وه فاداری به په یمانه وه وه سیله ی ره حم وه ئامۆژگاری بۆ هه موو موسولمانان وه ره حمهت بۆ هه موو خه لکی .

پیین وت واته **فضیل** : ئەمه رای تۆیه که وت یان گویت لی بووه ؟
ووتی : به لکو گویمان لی بووه وه فیری بووین وه ئەگەر وه رم نه گرتبی له ئەهلی فقه و ریز ئەوه باسم نه ده کرد .

جیاکردنه وه و ده راویشتنی ئیمان یان به ند کردنی

ئەمه شه بابەتیکه ئەهلی سوننه باسیان کردووه که نابی بوتری من ئیماندارم به بی قهید به ند و هیچ ده راویشتنیک واته ئەبی بوتری من ئیماندارم ان شاء الله یان ئومید ئەکه م ئیماندار بم یان ئیمانم هیناوه به الله و به مه لائیکه ته کانی و کتیه کانی و پیغه مبه رانی و به پرۆژی دواپی و به قه زاو قه دهر خیر وشه پی ..

به لام

ووتنی **ان شاء الله** و ئومیده واری دهر برین له بهر چه ند هۆیه که :

یه که م : کاتیک ئەلئیت ئومیدم هه یه ئیماندارم مه به ست له وه نیه که گوماهان هه یه له ئیمان که مان به لکو نازانین ئیمانان وه رگیراوه له لای الله جل جلاله یان نا .

دووهم : له بهر ئەوه ی که ان شاء الله به کار ئەهینین مه به ستمان لی ئیسلامه نه ک ئیمان واته کرداری پروو که شی یان کار کردن به ئیمان که مان .

سێیه م : یان مه به ست پیتی ئه وه بیته که هاتۆته ناو ئیسلامه وه به لām جهخت ناکاته وه له سه ر ته واویتی ئیمان ه که ی .

به لām ئه گه ر به کار نه هینانی ان شاء الله مه به ست لیی ده برینی ئه وه بوو له دلدایه ئه وه کیشه ی نیه به لکو واجبه ده برینی وه ک ئه وه ی که سیک مه به ستی به راست دانانی فه رمووده ی الله و پیغه مبه ره که ی بیته { ﷺ } یان ئه وه بیته که بلی ئیماندارم به الله و رۆژی دوایی ئه وه ئه بیته بیلته چونکه بو نه هیشتنی گومانه .
به لām جهخت ئه کاته وه له سه ر ئه وه ی رقی له کوفر و شیرک و بی دینی کافر و هتد بیته به وه ی که ئه لی ئیماندارم ههروهک ئه وه ی ئه بی مه به ستی لیی ئه وه بیته الله ی خو شه ویت و دینه که ی و پیغه مبه ره که ی و { ﷺ } وه هه رکه سیک شوینی بکه ویت.

ئه مه ش ووته ی سه له ف له سه ر ئه وه ی باسما ن کرد

١ - له **امام أحمد** پرسرا ئایا ئیمان ده رهاویشن (**مستثنی**) تیدایه ؟؟
ووتی : به لی .

{ السنة للكرمانی - ١١٩ }

٢ - پرسیار کرا له **أحمد بن حنبل** : چی ئه لیته ده رباره ی جیا کردنه وه و ده رهاویشن (**استثناء**) له ئیماندا ؟؟

ووتی : ئیمه وای بو ئه چین واته : باوه پمان وایه بکریته .
ووترا : پیاویک ئه لی : من ئیماندارم ان شاء الله ؟؟
ووتی : به لی .

{ السنة للكرمانی ١٤٧ }

٣ - **أحمد بن حنبل** ئه لی : بیستم سفیان

ئه یووت : ئه گه ر پرسرا : ئایا ئیماندار ی تو ؟

ئه گه ر ویستی (**واته پرسیار لیکراو**) با وه لām نه داته وه وه ئه م پرسیاره ی تو له من بیدعه یه وه من گومانم له ئیمانم نیه . { السنة للكرمانی ١٤٨ }

واته : ابن عیینة چونکه امام أحمد روایه تی نیه له سفیان الثوری و پیتی نه گه شتووه .

۴ - **حرب الکرماني** ئەلّی ووتم به اسحاق : تو ئەلّیت : من ئیماندارم ان شاء الله ؟
ووتی : بەلّی .

{ السنة للکرماني ۱۴۹ }

۵ - وه ئەلّی : پرسیارم له **علي بن عبد الله** کرد دەربارە ی ئیمان ؟
ووتی : من ئیماندارم ان شاء الله به بئ گومان یان ئەیووت : ئومید ئەکەم .
ووتم : حیفز « لەبەر » ت کردوو ه لە جریر بن عبد الحمید ه وه که باسی کۆمەلێکی کردوو ه
که باسی الاستثناء یان کردوو ه ؟

ووتی : بیستوو مه لێهه وه به لام نه م نوسیوه ته وه وه من به گه وه لێی ته پروانم
جا باسی : یزید بن أبي الزیاد و منصور و مغیره و جگه له وانیشی کرد .
ووتم به علي بن عبد الله المديني : فهرمووده ی عائشة ت حفظ کردوو ه لە جریر وه ؟
ووتی : بەلّی حدثنا به جریر عن مغیره عن سماک بن سلمة عن عبد الرحمن بن عصة قال :
عائشة فهرمووی : ئەوان ئیمانداران ان شاء الله . جا فهرمووده کە ی باس کرد .
{ السنة للکرماني ۱۵۰ }

فهرمووده کە ی **دايه عائشة** رضي الله عنها به م جوړه یه : عبد الرحمن بن عصة ئەلّی : من له
لای عائشة بووم الله لێی رازی بێت نێردراویکی معاویه « بن أبي سفيان » الله لێی رازی بێت
هات به دیاریه که وه ووتی : ئەمیری ئیمانداران ئەمە ی ناردوو ه بۆت عائشة فهرمووی : ئێوه
ئیمانداران ان شاء الله تعالی وه ئەویش ئەمیری ئێوه یه وه منیش دیاریه که یم قەبول کرد .
{ السنة لعبد الله بن أحمد - ۱۷۸۵ }

۶ - **حرب** ئەلّی : پرسیارم له أبو ثور کرد : دەربارە ی جیاکردنه وه و دەرھاویشتن له ئیماندا
چی ئەلّی ؟

ووتی : استثناء (دەرھاویشتن) هیچ کێشە ی نیه به بئ گومان .
ووتم به أبو ثور : ئەگەر بێژەر پێمی ووت : الله ئەفهرمئ [**وتوبوا الى الله جميعا أيها**
المؤمنين] { النور ۳۱ }

واته : په شیمان ببنه وه و بگه پێنه وه بۆ لای الله هه مووتان ئە ی ئیمانداران
ئەوه تا ناوی نان ئیماندار و ئەو نموانه له قورئاندا ؟

ووتی : ناوی ئیمان (ئیماندار) په یوه ست ئه بیت پییه وه (پیوهی ئه لکی) به لام نایته ئیماندارى ته واو تاوه کو ئه و کاته ی کرده وه ی رپک ئه بیت له گه ل ووته ی دا ئه وه تا ئیمه به که سیک که چووته ناو نویره وه ئه لیین : (نویره خوین) له گه ل ئه وه شدا نویره که ی ته واو نیه تاوه کو جیه جی ئه کات وه ئه لیین (پۆژووه وان) بو که سیک که چووته ته ناو پۆژووه وه له گه ل ئه واشدا پۆژووه که ی ته واو نیه تاوه کو پۆژه که ی لئ ئه روات ئیواره ی به سهردا دیت .
{ السنة للكرمانی ۱۵۱ }

۷ - **النضر بن شمیل** ئه یووت : ئه گهر پرسیار کرا : ئیماندارى تۆ ؟
ووتی : ئیمانم هیناوه به الله یان ئیماندارم ان شاء الله یان ئومید ئه که م ئیماندار بم .
النضر ووتی : که شتووم به خه لکی به سره « زانایان » : ابن عون و هشام و عوف و حماد و هشام بن حسان و عمران هه موویان جیاکاری (استثناء) یان ئه کرد له ئیمان وه الحسن و ابن سیرین و قتاده و ایوب و هاوه له کاهاان هه موویان (استثناء) یان ئه کرد .
{ السنة للكرمانی ۱۵۲ }

۸ - **الأوزاعي** ئه لئ : کیسه نیه که سیک بلئ :
ئیماندارم ان شاء الله . { السنة للكرمانی ۱۵۵ }

۹ - پیاویک له خه وارچ له لای علقمة قسه یه کی کرد پیی ناخوش بوو علقمة ووتی : الله ئه فه رمئ [**والذين يؤذون المؤمنين والمؤمنات بغير ما اكتسبوا**]
واته : ئه وانیه ئازاری ئیمانداران ی پیاو و ئافره ت ئه دهن به بی « هو » شتیکیان کردبی خارجه که پیی ووت : تۆ له وانى واته ئیمانداران
ووتی : ئومید ئه که م .
{ السنة للكرمانی ۱۵۶ }

۱۰ - **سعيد بن جبیر** ئه لئ : له ابن عمر م پرسى : ئایا دواى شۆردنى مردوو خۆم بشۆم ؟؟
ووتی : ئایا ئیمانداره ؟؟ ووتم : ئومید ئه که م .
ووتی : مسح بکه به ئیمانداره که و خۆتى لئ مه شو .
{ السنة للكرمانی ۱۵۸ }

- ۱۱ - یوسف بن أسباط ئە یووت : ئە گەر کە سێک ووتی : ئیماندارم ان شاء الله ئەو چاکە .
و ئە گەر ووتی : ئومێد ئە کەم ئیمانداربم چاکە .
{ السنة للكرمانی ۱۵۹ }

مه قامی مه حمود

مه قامی مه حمود

[عَسَى أَنْ يَبْعَثَكَ رَبُّكَ مَقَامًا مَحْمُودًا] { الاسراء ۷۱ }

مجاهد قوتابی ابن عباسی ئامۆزای پیغه مبه‌ر { ﷺ } ده‌فه‌رمویت :

ئه‌و مه‌قامه مه‌حموده‌ی الله ده‌ی به‌خشیتته رسول الله { ﷺ } بریتیه له
دانیشتی پیغه مبه‌ر { ﷺ } له‌سه‌ر عه‌رشى الله.
ئه‌مه‌ش عه‌قیده‌ی سه‌له‌فه.

ئێجماعی هه‌موو سه‌له‌ف له‌سه‌ر وه‌رگرتنی ئه‌و ئه‌ته‌ره‌ی امام مجاهد

ئیمامی **الآجری** رحمه الله تعالى فه‌رمویه‌تی :

وأما حديث مُجاهد .. فقد تلقاه الشيوخ من أهل العلم والنقل لحديث رسول الله { ﷺ }
تلقوها بأحسن تلقٍ وقبلوها بأحسن قبول ولم ينكروها وأنكروا على من ردَّ حديث مُجاهدٍ
إنكاراً شديداً وقالوا: من ردَّ حديث مجاهد فهو رجلٌ سوء

حه‌دیته‌که‌ی موجهید شیخه‌کان هه‌مویان وه‌ریانگرتوه له‌زانایان به‌جوانترین شیوه وه‌که‌سیان
نکۆلیان لێی نه‌کردوه ئینکاری زۆر توندیان کردوه له‌وکه‌سه‌ی که‌ئه‌م هه‌دیته‌ی مجاهد
په‌دبکاته‌وه وه‌ وتویانه ئه‌وه‌ی په‌دی حدیث مجاهد بکاته‌وه پیاویکی خراپه (وه‌ک ربيع و
الالبانی شیخی وسلیمان علوان)

الخلال رحمه الله له **كتاب السنة (209/1)** وته‌ی **ئیمام احمدی** گێڕاوه‌ته‌وه که‌فه‌رمویه‌تی
قال: قد تلقتها العلماء بالقبول نُسلم الأخبار كما جاءت.

زانایان ئه‌م ئه‌ته‌ره‌یان وه‌رگرتوه وقبۆلیان کردوه ملکه‌چ ده‌بین بۆ ئه‌و هه‌والانه وه‌ک چۆن
هاته‌وه .

إسحاق بن إبراهيم الحنظلي التميمي ناسراو به

اسحاق بن راهويه ده فهرمویت :

وه له عقیدهی أهل السنة والجماعة بریتیه له :

ئیمان به وهی الله پیغه مبه ر محمد { ﷺ } داده نیشتییت له سه ر عه رش .

ته سلیم بون بو ئه وه و ئیمان بون پیی

وه هیچ که س ره دی ناداته وه جگه له جه همیه کان

(وه ک ربیع و الالبانی و علوان)

{ الجامع في العقائد - آل حمدان ۱/۳۰۲ }

عبد الوهاب بن عبد الحكم بن نافع الوراق (251) فهرمویه تی

من ردّ هذا الحديث فهو جهميّ.

هه رکه سی ئه م حه دیته ره دبکاته وه ئه وکه سه جه همیه (وه ک ربیع الالبانی و علوان)

أبو داود السّجستاني صاحب السنن (275هـ) فهرمویه تی

من أنكر هذا فهو عندنا مُتهمٌ ما زال الناس يُحدّثون بهذا يُريدون مُغايرة الجهمية وذلك أن

الجهميّة يُنكرون أن على العرش شيءٌ.

قال: ما ظننت أن أحداً يُذكرُ بالسُّنة يتكلّم في هذا الحديث.

هه رکه س نکۆلی ئه م حه دیته بکات له لای ئیمه تۆمه تبارده کریت چونکه به به رده وام خه لکی

ئه م حه دیته یان گێراوه ته وه و ویستویانه جه همیه کانی پی سه غله ت بکه ن چونکه

جه همیه کان نکۆلی ئه وه یان ده کرد له سه ر عه رش شتی هه بییت

وه گومانم نه بردوه هیچ یه کێ که ئه هلی سونه بی و قسه ی له سه ر ئه م حه دیته کردییت

(ئه مه ش جوړیکه له نه قل کردنی اجماع که هه موو سه له ف واهل السنه که سیان ئه مه یان

ره دنه کردۆته وه وکه سیان نه یان فهرموه زه عیفه وهه مویان عقیده یان له سه ر بنیادناوه)

{ الحد للدهشتی بتحقیق عادل ال حمدان }

إبراهيم الحري (285هـ) ده فهرمویت ئەم هه‌دیته عثمان بن ابی شیبه له‌دانشتیکیدا وتی له‌پیش خه‌لکی که‌له‌و شوینه‌دا بیست هه‌زار که‌س دانیشتبون ئە‌گه‌ر یه‌کێ له‌و دانیشتوانه بهاتبایه بۆ‌لای عثمان پێی بگوتایه ئەم هه‌دیته باس مه‌که یان ئینکاری له‌م هه‌دیته بکردایه ئیلا له‌و دانیشتنه ده‌رده‌کرا یاخود ده‌کوژرا (واتا گه‌ر ربیع و الالبانی و سولیمان علوان له‌وێ بوایه‌ن وایان لێده‌کرا به‌لام له‌غوڕبه‌تی ئیسلام ومه‌نه‌ه‌جی سه‌له‌ف که‌سێک شایسته‌ی کوشتنه‌ کراوه‌به‌ئیمام !)

(هذا حَدَّثَ به عثمان بن أبي شيبة (239هـ) في المجلسِ على رؤوسِ النَّاسِ فكم تری كان في المجلسِ عشرين ألفاً ؟ فتری لو أن إنساناً قام إلى عثمان فقال: لا تُحدِّث بهذا الحديث أو أظهر إنكاره تراه كان يخرج من ثمَّ إلا وقد قُتِلَ). { الاحتجاج عادل ال حمدان }

عبدالله بن الإمام أحمد بن حنبل (290هـ) فه‌رمویه‌تی سمعت هذا الحديث من جماعةٍ وما رأيت أحداً من المُحدِّثين يُنكره وكان عندنا في وقتٍ ما سمعناه من المشائخ أن هذا الحديث إنما تُنكره الجهمية.

ئەم هه‌دیته‌م له‌کۆمه‌لی زانایانه‌وه‌ بیستوه‌ که‌سم نه‌بینیوه‌ له‌فه‌رموده‌ناسان په‌دی بکاته‌وه‌ ونکو‌لی لێ بکات وله‌وکاتانه‌ی که‌ ئەم فه‌رموده‌مان ده‌بیست له‌شیخه‌کانه‌مان ده‌یانفه‌رموو ئەم هه‌دیته‌ جه‌همیه‌کان نکۆلی لێ ده‌که‌ن .

أبو بكر بن إسحاق الصَّاعاني (270هـ): فه‌رمویه‌تی قد أتى عليَّ نيف وثمانون سنةٍ ما علمتُ أنَّ أحداً ردَّ حديث مُجاهدٍ إلا جهميٍّ وقد جاءت به الأئمة في الأمصارٍ وتلقَّته العلماء بالقبولِ مُنْذُ نيفٍ وخمسين ومائة سنةٍ.

زیاتر له‌هه‌شتا ساڵم به‌سه‌رداهات نه‌مزانیوه‌ که‌س ئەم ئە‌ه‌ره‌ی مجاهدی په‌دکردییته‌وه‌ ئیلا جه‌همی نه‌بی‌ت وه‌ ئومه‌ت له‌هه‌موو ولاتان وه‌زانایان ئەم ئە‌ه‌ره‌یان قبول کردوه‌ زیاتر له‌150ساڵه‌

ابن تیمیة (728هـ): ده لئ

كان السلف والأئمة يروونه ولا يُنكرونه ويتلقّونه بالقبول.
سه له ف وپیشه وایان ئەم ئەثره یان ڕیوایەت کردووە و نكولیان لئى نه کردووە و وهریانگرتووە
وقبولیان کردووە

ابن القيم: ده لئ

أن هذا يثبت أهل السنة وأنه لا يردُّ هذا إلا الجهمية وعلى هذا فإذا ثبت يكون المقام المحمود
شيئان: الشفاعة وإقعاده على العرش ويكون هذا من خصائصه -عليه الصلاة والسلام.
شرح الشرح والإبانة (الإبانة الصغرى) - **تفسير المقام المحمود**

ئەم ئەثره ئەهلى سونەت جیگیرى دەكەن كەس نیه ڕەدى بكاتەوێ ئیلا جەهیمیه كان نه بیّت
و هه بهم شیوه یه ش جیگیرده بیّت كه مقام المحمود دوو شته شه فاعهت و دانیشاندنی پیغه مبه ر
له سه ر عه ر ش و ئەمه ش تاییه ته ندى پیغه مبه ره {ﷺ}.

تیبینی : سلیمان علوان گەرچی ناسراوه به وهی عیلمیکی زۆری پێیه و چه ندان په ڕتوک و
نووسراوی له به ره كه له ژماردن نایه ن ئەوه نده زۆرن وه ده سه به سه ره له لایه ن سعودیه وه
به لام كه سیکی گومرپایه و باوه ڕیشی به عوزر به جه هل و نه زانی هه یه بۆبكه ری شیرک و
کوفری ئاشکرا .

وه ڕەدی ئەثره كه ی امام مجاهد ده كاته وه وه ك جەهیمیه كان .
البانی ش به هه مان شیوه ی سلیمان علوان به لكو خراپتریش .

حوکمی که سیک چیه؟

دانیشتنی پیغه مبه‌ر { ﷺ } له‌سه‌ر عه‌رش

رهد بکاته‌وه؟؟؟

یه‌کیک له‌و هۆکارانه‌ی که سه‌له‌ف ته‌کفیری نکۆلی کارانی ته‌ه‌ری مجاهد ده‌که‌ن و به‌جه‌همی ناویان ده‌به‌ن ته‌وه‌یه که ته‌وان فه‌زیله‌تیک که الله بۆی داناوه ته‌وان بۆی جیگیر ناکه‌ن به‌مه‌ش له‌شأن و گه‌وره‌یی رسول الله { ﷺ } ده‌هیننه‌ خواره‌وه و ته‌مه‌ش خۆی له‌خۆیدا کوفره و خاوه‌نه‌که‌ی له‌میلله‌تی موسلمانان ده‌کاته‌وه‌وه‌وه‌ جا هه‌ندی جاهیل به‌ته‌وحید که پێیان وایه به‌س خۆیان له‌سه‌ر حه‌قن و مواهیدی سه‌رده‌من کاتیک هه‌ندی برا پۆست ته‌که‌ن له‌دژی جه‌همیه‌ نوێکان و وه‌ک سه‌له‌ف ته‌لێن ته‌وه‌ی ته‌م فه‌زیله‌ته‌ رهد بکاته‌وه‌ جه‌همیه‌ که‌چی ته‌وانه‌ی ته‌نها خۆیان پێ حه‌قه و لایان وایه ته‌نها ته‌وان جیهاد ته‌که‌ن و ره‌شایی گه‌وره‌ن ته‌لێن نابێ له‌سه‌ر بابته‌ی لاوه‌کی ناکوکیمان هه‌بیته‌ سبحانه‌ الله سه‌له‌ف ته‌کفیری ته‌وانه‌یان کردووه‌ رهدی بکه‌نه‌وه‌ ته‌میش ته‌لێ بابته‌ی لاوه‌کی !!!

وه‌ هۆکاریکی دیکه‌ رهد کردنه‌وه‌ی فه‌رمایشتی الله یه‌ جل جلاله‌ که ده‌فه‌رمی

[عسی أن یبعثک ربک مقاما محمودا] { الاسراء ۷۱ }

ووته‌ی سه‌له‌ف ده‌رباره‌ی ته‌وه‌:

۱ - أخبرنا عبد الله بن أحمد كتب إلي العباس العنبري بخط يده حدثنا يحيى بن كثير العنبري

قال : ثنا سلم بن جعفر

وكان ثقة الجريري عن سيف السدوسي عن عبد الله بن سلام ده‌فه‌رمی :

بئ‌ گومان پیغه مبه‌ری الله له‌ رۆژی دوایدا داده‌نیشت له‌سه‌ر کورسی په‌روه‌ردگار له‌ نیوان

دوو ده‌ستی په‌روه‌ردگارا ع‌ز وجل .

به‌ أبو مسعود الجريري ووترا : گه‌ر له‌سه‌ر کورسی په‌روه‌ردگار بیته‌ که‌واته‌ ته‌و له‌گه‌لیه‌تی

فه‌رمووی : هاوار بۆ تۆ پاشان ته‌وه‌ به‌ شکۆ ترین فه‌رمووده‌یه که تاوه‌کو ئیسته‌ بیستیتم .

الحجة العباس العنبري دهفه رمی : ئه وه به شکۆ ترین فهرمووده یه تاوه کو ئیسته بیستیتم وه من نکۆلی له سه ر ئه وه که سه ده که م که ئه م فهرمووده یه ر ه د ده کاته وه وه ئه وه که سه له لای من که سیکی خراپ « پیسه » تۆمه تباره له سه ر پیغه مبه ری الله { ﷺ } .

{ السنة للخلال ۲۳۷ }

۲ - **أبو بکر بن أبي طالب** « ۲۷۵ ک کۆچی دوا یی کردو وه » دهفه رمی : هه رکه س ره ددی بکاته وه ئه وه ره ددی له سه ر الله داوه ته وه عز وجل وه هه رکه س فه زیله تی پیغه مبه ر { ﷺ } به درۆ بزانی ت ئه وه کافره به الله .

{ السنة للخلال ۲۴۵ }

۳ - **الخلال ده لى أحمد بن أصرم المزني** « ۲۸۵ ک کۆچی دوا یی کردو وه » ئه م فهرمووده یه ی پی و وتم « واته : ئه ئه ری مجاهد » پاشان فهرمووی : هه رکه س ره ددی بکاته وه ئه وه تۆمه تباره له سه ر الله و پیغه مبه ره که ی { ﷺ } وه ئه وه که سه له لای ئیمه کافره .

{ السنة للخلال ۲۴۶ }

۴ - **أبو بکر المقرئ** « محمد بن حماد ۲۶۷ ک کۆچی دوا یی کردو وه » دهفه رمی : هه رکه سیکی ئه وه فهرموودانه ی له لا باس بکری ت جا بیده نگ بی ت ئه وه تۆمه تباره له سه ر ئیسلام چ جای بۆ که سیکی که تانه یان لی بدات .

{ السنة للخلال ۲۴۹ }

۵ - **عبد الوهاب بن عبد الحكم الوراق** « ۲۵۱ ک کۆچی دوا یی کردو وه » دهفه رمی : ئه وه که سه ی فه زیله تی پیغه مبه ر { ﷺ } ره د ده کاته وه که دا یده نیشینی ت له سه ر سه ر عه رش ئه وه تۆمه تباره له سه ر ئیسلام .

{ السنة للخلال ۱ / ۱۶۷ }

۶ - **أبو بكر الخلال** ده لئى : گويم له محمد بن إسماعيل السلمي « ۲۸۰ ک کوچی دوايى کردووہ » ده فہرمى : ہہرکەس گومانى وابيت کہ محمد { ﷺ } ئەوہى پى نادریت کہ لە لایەن اللہ وە جل جلالہ کہ مجاہد فہرموویہ تی : ئەوہ کافرہ بە اللہ ی مەزن .
{ السنة للخلال ۱ / ۱۶۸ }

۷ - **علي بن دواد القنطري** « ۲۷۲ ک کوچی دوايى کردووہ » ده فہرمى : أما بعد ئاموژگاريتان ئەکەم بە دەست گرتن بە ريگەى أبو عبد الله أحمد بن محمد بن حنبل رضي الله عنه چونکە ئەو پيشەواي تەقواکارانە بو دواي خوئ وە تانەيە بو پيچەوانە کارانى وە ئەو الترمذى (ترمذى کەسيکی جەھمییە ئەو ترمذیە نیە کە خاوەنى سنن الترمذی یە بە لکو جیان) بە تانە دانى لە مجاہد و رەد کردنەوہى فەزیلەتى پیغەمبەر { ﷺ } بیدعە چيە وە هیچ کەسيک فەرموودەى محمد بن فضیل لە لیث لە مجاہد ەوہ [**عسى أن يبعثك ربك مقاما محمودا**] کە دە لئى : دادە نیشینیت لە سەر عەرش رەد د ناکاتەوہ تەنھا جەھمى نەبیت ەہجر ئە کریت و قسەى لە گەل ناکریت و ئاگادارى لئ ئەدریت وە لە ەموو کەسيک کە رەدى فەزیلەتى پیغەمبەر بکاتەوہ { ﷺ } .

وە من شاھیدم لە سەر ئەوہى کە ئەو **الترمذی** جەھمییە کى پیسە ئەوہ ۸۴ سأل بە سەرمدا تیپەرپوہ کەسم نەدیوہ ئەو فەزیلەتەى رەد کردییتەوہ تەنھا جەھمى نەبیت پاشان دە لئى : وە من نکۆلى ئەکەم لە سەر ئەو ئەوہ دەھینى « واتە : نکۆلى لەو ئەتەرە دەکات » بەوہى : تانە لە مجاہد دەدات وە فەزیلەتى پیغەمبەر { ﷺ } رەد دەکاتەوہ تاوہ کو کو تایی ووتە کە .
{ السنة للخلال ۱ / ۱۸۷ }

۸ - **هارون بن العباس الهاشمي** « ۲۷۶ ک کوچی دوايى کردووہ » دە لئى : ەہرکەسيک فەرموودەى مجاہد رەد د بکاتەوہ ئەوہ لە لای من جەھمییە وە ەہر کەسيک فەزلى پیغەمبەر { ﷺ } رەد د بکاتەوہ ئەوہ لە لای من زەندیقە داواى تەوبەى لئ ناکریت وە دە کوژرى چونکە اللہ عز وجل فەزلى داوہ بە سەر پیغەمبەراندە { ﷺ }
{ السنة للخلال ۱ / ۱۹۰ }

۹ - **أبو علي إسماعيل بن إبراهيم الهاشمي** ده لئى : ئا ئه وهى ناسراوه به الترمذي ئه وه له لاماى بیدعه چیه کی جه همیه وه هه رکه س فهرمووده ی مجاهد « نکۆلى بکات » ئه وه نکۆلى فه زلى پیغه مبه رى { ﷺ } کردوو وه هه رکه س ره دى فه زیله تی پیغه مبه ر { ﷺ } بکات ئه وه له لای ئیمه کافره وه هه لگه راوه یه له ئیسلام ..

پاشان ده لئى : وه ئه وه ی په رستشى الله ی پیده که یى

دینمانه فهرمووده ی مجاهد که دایده نیشینیت له سه ر عه رش هه رکه سیك ره ددى ئه وه بکاته وه ئه وه له لای ئیمه جه همیه کی کافره وه پیم گه شتوو . (وه وتوو یه تی هاشمیه کان له گه لمن له سه ر وینه ی قسه ی من)

{ السنة للخلال ۱ / ۱۹۱ }

۱۰ - **محمد بن عمران الفارسي الزاهد** ده لئى : نه مدیوه نه له نیو موسلماننه ته سلیم بووه کان نه له نیو باوه رداره راستگۆکان وه نه له نیو زانا شه رعنا سه کان وه نه له نیو الله ناسه په رستشکاره کانی وه نه له نیو گومرا بیدعه چیه کان که هیچ که سیك به حه لآلى بزانیته له گرێبه ستی دین و بیدعه که یدا تانه بدات له رسول الله { ﷺ } وه فه زیله تیك ره دد بکاته وه که الله فه زلى پیداو به هۆیه وه وه تاییه تی کردوو پیى ...

{ السنة للخلال ۱ / ۱۹۲ }

۱۱ - **هارون بن معروف** له پاش ئه وه ی فهرمووده ی مجاهد ده خوینیتته وه به سنده وه پاشان ده لئى : پیم گه شتوو که دزراویک « تالانکراویک » له نه زانان نکۆلى له وه کردوو واته فهرمووده ی مجاهد روانیمه نیو نکۆلى کردنه که یدا ئه گه ر ئه وه مه به ستی مجاهد بیته ئه وه مه به ستی ابن عباس ه وه گه ر مه به ستی ابن عباس بیته ئه وه ره ددى فهرمووده ی پیغه مبه رى الله ی داوه ته وه وه گه ر ره ددى پیغه مبه رى الله دا بیتته وه ئه وه کافر بووه به الله .

وه من داوا له الله ئه که م به هه موو ئه و ناوانه ی که هی ئه ون هه رکه سیك مافیکی نکۆلى لئى بکات یان فه زلیکی نکۆلى بکات یان چاو بنوقینئى له شتیك له فه زلى ئه وه به ر شه فاعه تی نه که ویت وه حه شری نه کات له گه ل کۆمه له که یدا وه بیبه ش بیته لیى .

{ السنة للخلال ۱ / ۱۹۳ }

هارون بن معروف مه به سستی ئه وه نیه که نکۆلی کار ئه گهر ته نها ره ددی رسول الله { ﷺ } بداته وه ئه نجا کافره به لکو له دواي ئه وه باسی فه زیله ت و مافه کانی کرد و ته کفیری له سه ر کردن .

۱۲ - محمد بن یونس البصري ده لئ : ئه و پیاوه ناسراو به الترمذي بو ئیمه و هاوه لآهان بیدعه که ی پروون بوه وه وه لادانی له دین وه ره د کردنه وه ی ئه و ئه ئه رانه ی که به لگه یان پی ده هیتریته وه له سه ر جه همیه کان وه قسه کردنی له سه ر رسول الله { ﷺ } چونکه هه رکه سیک ئه م فه رموودانه ره دد بکاته وه ئه وه که م و کورتی ئه داته پال پیغه مبه ر { ﷺ } وه تانه دانی « واته : الترمذي » له مجاهد وه ئه و له تابعیه به رزه کانه هاوه لئیتی کۆمه لیک له هاوه لانی رسول الله { ﷺ } کردوو وه له به ری کردوو لئیانه وه .

وه له هیچ که سیکمان نه بیستوو له شه یخه پیشوو کاغان له وانه ی که ئه هلی سوننه ن ئه م فه رموودانه یان باس کردییت ته نها به قه بول کردیان نه بییت وه به لگه یان ئه هینایه وه له سه ر جه همیه کان و سه رشوړیان ئه کردن پییان وه ته کفیریان ئه کردن وه هیچ که سیک ره ددی ناکاته وه ته نها په کخه ریکی جه همی نه بییت .

(وه ک البانی و ربیع مه دخه لی و سلیمان علوان)

{ السنة للخلال ۱ / ۱۹۶ }

۱۳ - عبد الله بن أحمد بن حنبل ده لئ : ئه م فه رمووده یه م له کۆمه لیک بیستوو وه نه مدیوه هیچ که سیک له فه رمووده ناسان نکۆلی لی بکات وه له لای ئیمه کاتییک ئه مان بیست له شه یخه کانه وه ئه م فه رمووده یه ته نها جه همیه کان نکۆلی لی ئه که ن وه من نکۆلی له سه ر هه موو که سیک ده که م که ره ددی ئه و فه رمووده یه ئه کاته وه وه ئه و تۆمه تباره له سه ر پیغه مبه ر { ﷺ } .

{ السنة للخلال ۱ / ۱۹۸ }

١٤ - **أبو بكر المروزي** دەلّی : نو سراوی علی بن سهل م بو هات به دەستنوسی خۆی وه تێیدا بوو : حدثنا هارون بن معروف و خلاد بن أسلم قالنا ثنا محمد بن فضيل عن ليث عن مجاهد [**عسى أن يبعثك ربك مقاما محمودا**] دەلّی : دایئە نیشینئ لەسەر عەرش .

وه ئەوه فەزێلە تێیکە تاییبە ته به پیڤه مبه‌ر { **ﷺ** }

جا هەرکە سێک فەزێلە تی پیڤه مبه‌ر { **ﷺ** } رەدد بکاتە وه ئەوه کافره .

وه سعید بن عبد الرحمن بن أبزی دەلّی : ووتم به باوکم : ئەگەر کە سێکت بینی جنیو

دەدات به أبو بکر چی لی دەکەیت ؟

ووتی : دەیکوژم ووتم : ئەی عمر ؟ ووتی : دەیکوژم ئەوه بو أبو بکر و عمر ئەی چۆن بو

کە سێک فەزێلە کانی پیڤه مبه‌ر { **ﷺ** } رەدد بکاتە وه .

{ السنة للخلال ١ / ٢٠٦ }

١٥ - **أبو بكر المروزي** دەلّی : پرسیارم له أبو عبد الله بن عبد النور کرد دەربارە ی فەزێلە تی

پیڤه مبه‌ر { **ﷺ** } فەرموودە ی مجاهد ؟

ووتی : سویند به الله پیڤه مبه‌ر { **ﷺ** } فەزێلە تێکی دیکە ی نیه هاووینە ی ئەوه به شە یخە کانم

گەشتووم وەریان ئەگرتن و قەبوڵیان ئەکرد وه دلیان پێی خوش بوو وه هیچ کە سێک رەددی

ناکاتە وه تەنها کە سێکی پیسی جەهەمی نەبێت .

{ السنة للخلال ٢٨٩ }

یەکیکی دیکە لهو هۆکارانە ی سە لەف تە کفیری ئەو کە سە ئەکەن کە ئەتەری مجاهد رەدد

ئەکاتە وه و نکۆلی ئەکات ئەوه یه کە پیچەوانە ی هەموو زانایانی سە لەفیان کردوو کە ئەم

ئەتەریان وەرگرتوو و زۆر به توندی دەستیان پێوه گرتوو

وه له هەمان کاتدا چوونە ته سەر عەقیدە ی جەهەمیە کان و زەندیقە کان جەهەمیە کان

« زەندیقە کان » ئەم ئەتەرە رەدد دەکەن وه و باوەریان پێی نیه و ناسراون به نکۆلی لی

کردنی ئەمەش وه ک هەموو ئەو سیفە تانە ی الله کە رەددی ئەکەن وه و نکۆلی لی ئەکەن

سە لەف تە کفیری لەسەر دەکەن .

ووته کانی سه له ف له دیاری کردنی ئەم هۆکاره :

١ - **أبو بكر الصاغاني** « ت ٢٧٠ هـ » ده‌لێ : ئەوه هاشتا و ئەوه‌نده « ١ - ٣ » سأل تێپه‌ریوه به سه‌رمدا هیچ كه‌سیك نه‌دیوه فه‌رمووده‌ی مجاهد ره‌دد بکاته‌وه ته‌نها جه‌همی نه‌بی‌ت وه پێشه‌وایانی شاره‌كان هیناویانه و زانایان وه‌ریان گرتووه و قه‌بوڵیان کردووه له‌ می‌ژ سه‌د و په‌نجا و ئەوه‌نده ساله .
{ أبطال التأويلات ٤٤٦ }

٢ - **علي بن داود القنطري** « ت ٢٧٢ هـ » ده‌لێ : ئەوه هه‌شتا و چوار سأل تێپه‌ریوه به‌سه‌رمدا نه‌مبینیوه هیچ كه‌سیك ئەو فه‌زیله‌ته ره‌دد بکاته‌وه ته‌نها جه‌همی نه‌بی‌ت .
وه‌ك (البانی و ربیع مه‌دخه‌لی و سلیمان علوان)
{ السنة للخلال ١ / ٢٣٤ . ٢٣٥ }

٣ - **أبو داود السجستاني** « ت ٢٧٥ هـ » ده‌لێ : هه‌ر كه‌سیك نكو‌لێ ئەوه بکات ئەوه له‌ لای ئی‌مه تۆمه‌تبار به‌رده‌وام خه‌لكی گێ‌راویانه‌ته‌وه به‌ مه‌به‌ستی رق لێ بوونه‌وه‌ی جه‌همیه‌كان .
{ السنة للخلال ٢٤٣ }

٤ - **عبد الله بن أحمد بن حنبل** « ت ٢٩٠ هـ » ده‌لێ : ئەم فه‌رمووده‌یه‌م له‌ كۆمه‌لێك بیستوووه وه نه‌مدیوه هیچ كه‌سیك له‌ فه‌رمووده‌ناسان نكو‌لێ لێ بکات وه له‌ لای ئی‌مه كاتیك ئەمانیست له‌ شه‌یخه‌كانه‌وه ئەم فه‌رمووده‌یه ته‌نها جه‌همیه‌كان نكو‌لێ لێ ئە‌كه‌ن وه من نكو‌لێ له‌سه‌ر هه‌موو كه‌سیك ده‌كه‌م كه‌ ره‌ددی ئەو فه‌رمووده‌یه ئە‌كاته‌وه وه ئەو تۆمه‌تبار به‌سه‌ر پێ‌غه‌مبه‌ر { ﷺ } .
{ السنة للخلال ١ / ١٩٨ }

٥ - **إسحاق بن راهوية** « ت ٢٣٨ هـ » ووتی به‌ أبو علي القوهستاني : هه‌ركه‌س ئەو فه‌رمووده‌یه ره‌دد بکاته‌وه ئەوه جه‌همیه .
{ السنة للخلال ١ / ١٦٦ (٢٧١) }

٦ - **إبراهيم الزهري** ده‌ئى : بیستم هارون بن معروف « ت ٢٣١ هـ » ده‌یووت : هیچ کهس نکۆلى ناکات له فهرمووده‌ی ابن فضیل له لیث له مجاهد هوه ته‌ن‌ها جه‌همیه‌کان نه‌بیٲ .
{ السنة للخلال ٢٥٢ }

٧ - **به الجريري** « ت ١٤٤ هـ » ووترا : ئە‌گەر ئە‌و « واته : پی‌خه‌مبه‌ر { ﷺ } » له‌سه‌ر کورسی په‌روه‌ردگار بیٲ که‌واته له‌گه‌ل ئە‌ودایه ؟
ووتى : هاوار بۆ تۆ ئە‌وه فهرمووده‌یه که که له هه‌موو فهرمووده‌کانى دیکه زیاتر سوکنايه بۆ چاوم « تامه‌زرۆیم د‌لم پی‌ی خۆشه » هه‌شتا و ئە‌وه‌نده س‌ال به‌سه‌رمدا تی‌په‌ریوه هیچ که‌سی‌کم نه‌دیوه فهرمووده‌ی مجاهد ره‌دد بکاته‌وه ته‌ن‌ها جه‌همی نه‌بیٲ وه پی‌شه‌وايانى شاره‌کان هیناویانه گ‌ی‌راویانه‌ته‌وه وه زانایان وه‌ریان گ‌رتووه و قه‌بو‌لیان کردووه له می‌ژ سه‌د و په‌نجا و ئە‌وه‌نده س‌اله .
{ السنة للخلال ١ / ١٨٦ }

پروانه ئە‌وه اجماعه أبو مسعود الجريري خۆی ١٤٤ کۆچی دوايى کردووه وه ده‌ئى سه‌د و په‌نجا س‌اله زانایان ئە‌م فهرمووده‌یه ده‌بیستن و وه‌ری ئە‌گرن وه ئە‌وه‌شى ره‌ددى کردی‌ته‌وه جه‌همیه (بۆ ئە‌وانه‌ی عه‌ق‌لیان هه‌یه) .

٨ - **محمد بن إسماعيل السلمي** « ت ٢٨٠ هـ » ده‌ئى : هه‌رکه‌سی‌ک که گومانى وایه یان خه‌ی‌الى کردووه که له‌لایه‌ن الله هوه به‌ئینى پ‌ئ نه‌دراوه به‌و پ‌له و پی‌گه‌یه که له فهرمووده‌ی مجاهد دا هاتووه ئە‌وه له لای ئیمه جه‌همیه .
{ السنة للخلال ١ / ١٨٩ }

٩ - **محمد بن عثمان بن أبي شيبة** « ت ٢٩٧ هـ » ده‌ئى : پ‌یم گه‌شتووه له هه‌ندیک نه‌زانه‌وه نکۆلى له فهرمووده‌که کردووه به نه‌زانى خۆی له ره‌دد کردنه‌وه‌ی ئە‌وه زانایان پ‌ی‌گه‌یان پ‌ئ داوه که له پی‌ش ئە‌ودا بوون له‌وانه‌ی که‌باسمان کرد وه که‌س نازانم له‌وانه‌ی ئە‌و فهرمووده‌یه‌م لی‌وه باس کردوون ئی‌للا ته‌س‌لیم بووه به‌و فهرمووده‌یه به‌و چه‌شنه‌ی که هه‌واله‌که له‌سه‌ری هاتووه وه ئە‌وان زان‌تر بوون به‌قورئان و سوننه‌تى پی‌خه‌مبه‌ر { ﷺ } له‌و نه‌زانانه‌ی که فهرمووده‌که‌یان ره‌دد کردۆ‌ته‌وه وه گومانى بردووه که مه‌قامی مه‌حمود ته‌ن‌ها شه‌فاعه‌ته و هیچ مه‌قامی‌کی دیکه نیه جگه له‌وه . { السنة للخلال ١ / ١٩٩ }

١٠ - **أبو بكر المروزي** دەلێ : پرسیارم لە أبو عبد الله کرد دەربارەی ئەو فەرموودانەی کە جەهمیەکان رەددیان ئەکەن ئەو دەربارەی سیفات و بینی الله جل جلاله « لە پۆژی دواوی » و شەوپرەوی « پیغەمبەر { ﷺ } » و چیرۆکی عەرش .

أبو عبد الله : بە صحیح « راستی دانان » وە فەرمووی : زانایان وەریان گرتوون بە قەبۆل کردن تەسلیمی ئەو هەوالانە دەبین وەک چۆن هاتوون .
دەلێ : ووتم پێی : پیاویک پەخە ئەگریت لە هەندێ لەو هەوالانە کە هاتوون ؟
واتە : حوکمی چیه

فەرمووی : پشتی تێ ئەکریت (هەجر ئەکریت)
پاشان فەرمووی : پەخە چیه لەو شوێنە دانیان پێدا دەنرێ بەو جۆرە کە هاتوون .
{ السنة للخلال ٢٦٧ }

ووتم : ئەم گواستنەوێ ووتە ی امام أحمد له لایەن المروزي هەو بەلگەی ئەوێ کە ئەم فەرموودانە وەرگیراون و بە صحیح دانراون هەر بە لاوازیش دانەنراون و پاشان ووترا بێت بەلام وەرده گیرین لەبەر ئەوێ زانایان وەریان گرتوون نەخێر صحیح پاشان ئەوێ کە دەلێن زانایان وەریان گرتوون الزام کردنی نکوڵیکارانه بە وەرگرتنی .

١١ - **أبو بكر المروزي** دەلێ : بیستم هارون بن العباس الهاشمي پرسیاری دەکرد لە أبو جعفر الدقيقي محمد بن عبد الملك - الرضا العدل - کاتیک هات بۆ بەغداد لە مەجلیسە کەیدا لە پێش چاو هەموو خەلکی : چی دەلێت دەربارەی ئەو الترمذی ه ئەوێ فەزێلەتی پیغەمبەر { ﷺ } ی رەدد کردۆتەو فەرموودە ی ابن فضیل عن لیث عن مجاهد ؟

ووتی : عثمان بن أبي شيبة هەوالی پێداین لە میژ پەنجا سألە حوکمی ئەو کەسە ی ئەم فەرموودە ی رەدد دەکاتەو ئەوێ نەفی بکریت کەس ئەم فەرموودە ی رەدد ناکاتەو زەندیقەکان نەبی .

وەک البانی و ربیع مەدخەلی و سلیمان علوان

{ السنة للخلال ٢٦٨ }

١٦ - **الخلال** ده لئى : حدثنا أبو بكر المروذي : پرسیارم له أبو عبد الله بن عبد النور « ت ٢٧١ هـ » کرد دهرباره ی فهزیله تی پیڅه مبه ر { عليه السلام } فهرمووده ی مجاهد ؟

ووتی : سویند به الله پیڅه مبه ر { عليه السلام } فهزیله تیکی دیکه ی نیه هاووینه ی ئه وه به شه یخه کانم گه شتووم وهریان ئه گرتن و قه بولیان ئه کرد وه دلیان پیی خوش بوو وه هیچ که سیک ره ددی ناکاته وه ته نها که سیکی پیسی جه همی نه بیټ .
{ السنة للخلال ٢٨٩ }

١٧ - **الخلال** ده لئى : حدثنا أبو بكر قال : ثنا أبو الفضل محمد بن العباس الدوري ووتی : له أبو عبيد القاسم بن سلام « ت ٢٢٥ هـ » م بیستم ده یفه رموو : ئه م فهرموودانه حه قن راستن گوماثمان لیان نیه جئ متمانه کان له یه کدیه وه گواستوونیا نه ته وه تاوه کو گه شتوون به ئیمه به راستیان ده زانین باوه پیمان پییان هه یه به و جوړه ی که هاتوون .
{ السنة للخلال ٢٩٥ }

١٨ - **الإمام أحمد بن حنبل** (٢٤١هـ) - رحمه الله - ده لئى :
قد تلقّتها العلماء بالقبول نُسلّم الأخبار كما جاءت
واته : زانایان دهم به دهم قبولیان کردوو وه ته سلیمی بوونه وه وه ک ئه وه ی هاتوو
{ السنة للخلال ج ١ ص ٢٣٧ }

١٩ - **أبو داود السجستاني صاحب السنن** (٢٧٥هـ) ده لئى :
من أنكر هذا فهو عندنا مُتهمٌ ما زال الناس يُحدّثون بهذا يُريدون مُغايرة الجهمية وذلك أن
الجهمية يُنكرون أن على العرش شيءٌ. قال: ما ظننت أن أحداً يُذكرُ بالسُّنةِ يتكلّم في هذا
الحديث

واته : ئه وه ی ئه م فهرمووده یه ئینکاری بکات لای ئیمه (سه له ف) توّمه تبار ده کریټ
به رده وام خه لک ئه م فهرمووده یان گپراوه ته وه مه به ستیان ئه وه بووه به م ئه ثره ده مکوتی
جه همیه کان بکه ن له بهر ئه وه یه که جه همیه کان ئینکاری ئه وه ده که ن که هیچ شتیکی
له سه ر عرش نیه نه م زانیوه که یه کیکی باسی سوننه ت بکات قسه له م فهرمووده یه بکات به
خرابه { السنة للخلال ٢٤٤ }

۲۰- **أبو علي الزعفراني البصري** (280هـ) ده لئى : ما أدركنا أحدًا يردّه إلا من في قلبه بليّة
يُهَجَّر ولا يُكَلَّم

واته : به هيچ كه سيك نه گه يشتووين ئەم ئە ئه رهى مجاهد رەت بکاته وه ئیلا ئە وه كه سه
نه بیّت كه به لا و فیتتهى هه لّخلیسكان له دلى هه بیّت . هه جر ده کریت و قسهى له گه لّ
ناکریت

۲۱- **إبراهيم الحربي** (285هـ) ده لئى : هذا حدّث به عثمان بن أبي شيبة (239هـ) في المجلس
على رؤوس الناس فكم ترى كان في المجلس عشرين ألفاً ؟ فترى لو أن إنساناً قام إلى عثمان
فقال: لا تحدّث بهذا الحديث أو أظهر إنكاره تراه كان يخرج من ثمّ إلا وقد قُتِلَ
{ السنة للخلال ۲۵۴ }

واته : عثمان بن أبي شيبة له مجلسيكد له سهرووى خه لكه وه ئەم ئە ئه رهى مجاهدى
گيرپايه وه نزیکه ی ۲۰ هه زار كه س ده بينزا له مجلس پياویك هه ستا و هات بۆلاى عثمان وتى :
ئەم ئە ئه ره مه گيرپه وه وه زۆر ئينكارى كرد ته به عن ده رچوو گەر ده رنه چووبا ده كوژرا

۲۲- **قال أبو بكر النجاد** (ت 348 هـ) له (السير 502/15) ده لئى:
پرسیارم كرد له أبا يحيى النّاقِدَ ويعقوب المَطَوَعِيَّ وعبد الله بن أحمد بن حنبل وجماعة من
شيوخنا فهرمووده كهى محمد بن فضيل عن ليث عن مُجاهد يان ده گيرپايه وه وه پرسيارم كرد
له أبا الحسن العطار ده ربارهى گيرپانه وهى حه ديثى مُجاهد وتى : بيگيرپه وه

النّجاد ده لئى : ثم نظرت في كتاب أحمد بن الحجاج المروزيّ - وهو إمامنا وقُدوتنا والحُجّة لنا
في ذلك - فوجدتُ فيه ما قد ذكره من ردّ حديث عبد الله بن سلام ومُجاهد وذكر أسماء
الشُّيوخ الذين أنكروا على من ردّ ذلك أو عارضه

واته : له پاشاندا سه يری کتیبی أحمد بن الحجاج المروزيّ سم كرد (الرد من رد حديث
مجاهد) كه ئيمام و پيشهنگی ئيمهيه وه به لگهيه بۆمان له م باسه دا بينيم باسى ئە وانه مان
بۆ ده کات كه ره دی حديث عبد الله بن سلام ومُجاهد ده کهن وه ناوی ئەم شېخانه باس
ده کات كه ئينکاريان کردوو له سه ره وه كه سه ی ره تی ئەم فه رموودهيه ده کاته وه ياخود
ره خنه و کيشه ی له گه لّ ده کات

النَّجَادُ ده‌ئێ : فالذی ندینُ الله تعالی به ونعتقُدُهُ ما قد رسمناه وبيَّنناه من معاني الأحاديث المُسندة عن رسول الله { ﷺ } وما قاله عبد الله بن العباس ومن بعده من أهل العلم وأخذوا به كابرًا عن كابرٍ وجيلاً عن جيلٍ إلى وقت شيوخنا في تفسير قوله تعالى: [**عسى أن يبعثك ربك مقاماً محموداً**] أن المقام المحمود هو: قعودُهُ مع رَبِّه على العرشِ وكان من جَدَدِ ذلك وتكَلَّمَ فيه بالمعارضةِ إمَّا يُريدُ بكلامِهِ في ذلك كلامَ الجهميَّةِ يُجانبُ ويُباینُ ويُحذِّرُ عنه

واته : ئه‌وه‌ی دینداری پێوه‌ی ده‌که‌ین بۆ الله تعالی وه عه‌قیده‌مان وایه له‌وه‌ی که بۆمان وینه کراوه وه بۆمان پوو‌نکراوه ته‌وه له واتای فه‌رمووده پشت به‌ستراوه‌کان له رسول الله له‌وه { ﷺ } وه ئه‌وه‌شی ابن عباس وتوویه‌تی وه ئه‌وه‌شی پاش ئه‌و له ئه‌هلی علم که گه‌وره له گه‌وره وه‌ری گرتوو‌ه جیل به جیل تا ئیستای ئیمه‌ی تیی‌داین له ته‌فسیری ئایه‌تی [**عسى أن يبعثك ربك مقاماً محموداً**] مقام المحمود بریتیه له : دانیشتنی پێغه‌مبه‌ر { ﷺ } له‌گه‌ڵ الله تعالی له‌سه‌ر عه‌رش ئه‌وه‌ی ئینکاری ئه‌وه بکات یاخود قسه‌ی له‌سه‌ر بکات به‌ دژی ئه‌وه مه‌به‌ستیه‌تی وته‌ی جه‌همیه‌ت سه‌ربخات لێی دووربکه‌وه و جیا‌به‌وه وه ئا‌گاداری به‌دن لێی

النَّجَادُ ده‌ئێ : وذكر لنا أبو إسماعيل السُّلَمِيُّ أمرَ التُّرمِذِيِّ الذي ردَّ فضيلةَ النبي { ﷺ } وصَغَّرَ أمره وقال: لا يؤمن بيومِ الحِسَابِ

واته : ابو اسماعيل السلمي بۆی باس کردین ده‌رباره‌ی الترمذی که فه‌رمووده‌ی مجاهدی ڤه‌ت کرده‌وه وه ئه‌ته‌ره‌که‌ی بچوک ده‌کرده‌وه وتی : الترمذی ئیمانی به‌ ڤۆژی لێپرسینه‌وه نیه

النَّجَادُ ده‌ئێ : وعلى ذلك من أدركت من شيوخنا أصحاب أبي عبد الله أحمد بن محمد بن حنبل فإنهم مُنكِّرون على من ردَّ هذه الفضيلة ولقد بين الله ذلك على ألسنة أهل العلم على تقادم الأيام فتلقاهُ النَّاسُ بالقبولِ فلا أحد يُنكرُ ذلك ولا يُنازِعُ فيه فهذا مذهبنا وديننا واعتقادنا وعليه نشأنا ونحن عليه إلى أن مُوت إن شاء الله فلزِمنا الإنكارُ على من ردَّ هذه الفضيلة التي قالها العلماء وتلقوها بالقبولِ فمن ردَّها فهو من الفرقِ الهالكةِ

واته : له سه ره ئه مه گه یشتووین به شیخه کاهمان له هاوه لانی ئیمام ئه حمده که ئینکاری ئه وه که سانه یان ئه کرد که ئه مه ئه ئه ره رهت ده که نه وه له کاتی که الله تعالی له سه ره زمانی ئه هلی علم بۆی پروون کردووینه ته وه له سه ره هه موو پوژگار و پوژه پوشتوو هکانی پیشین خه لک ده م به ده م قبولیان کردوو هه یه یه کیک ئینکاری لئ نه کردوو وه هه یه یه کیک ناکوکی له سه ره نه کردوو وه ئه وه مه زه هب و دین و عه قیده مانه وه له سه ره گه وه بووینه وه له سه ره ئه بین تا ئه وه کاته ی ده مرین ان شاء الله زانایان ملزمان ده که ن به وه ی که ره دی ئه وه که سانه بده یه وه که ئه مه فه زیله ته رهت ده که نه وه ده م به ده م قه بول کراوه ئه وه شی ره تی بکاته وه له گروپه تیاجوو ه کانه

ابن القيم ده لئ : القاضي ابي يعلى ده لئ: **المروزي کتیبکی نووسی له سه ره فضیلة النبي ﷺ** وه تییدا باسی اقعاد (دانیشتنی) پیغه مبه ره ده کات له سه ره العرش القاضي ده لئ : ئه وه وته ی آبی داود و أحمد بن أصرم و يحيى بن أبي طالب و أبي بكر بن حماد و أبي جعفر الدمشقي و عیاش الدوري و اسحق بن راهويه و عبد الوهاب الوراق و إبراهيم الأصبهاني و إبراهيم الحربي و هرون بن معروف. و محمد بن إسماعيل السلمي و محمد بن مصعب العايد و أبي بكر ابن صدقة و محمد بن بشر بن شريك و أبي قلابه و علي بن سهل و أبي عبد الله بن عبد النور و أبي عبيد و الحسن بن فضل و هارون بن العباس الهاشمي و اسماعيل ابن ابراهيم الهاشمي و محمد بن عمران الفارسي الزاهد و محمد بن يونس البصري و عبد الله بن الامام أحمد و المروزي و بشر الحافي .

ابن تیمیة (728هـ) له **(مجموع الفتاوى 374/4)** ده لئ : إذا تبين هذا فقد حدث العلماء المرضيئون وأولياؤه المقبولون: أن محمداً رسول الله يجلسه ربه على العرش معه روى ذلك محمد بن فضيل عن ليث عن مجاهد في تفسير: **[عسى أن يبعثك ربك مقاما محمودا]** أو ذكر ذلك من وجوه أخرى مرفوعة وغير مرفوعة وممن أثبت هذا الأثر وتلقاه بالقبول :

زانا و ئه وليا كان ئه مه ئه ئه ره ی مجاهید یان گپراوه ته وه نمونه ی : ابن أبي عاصم والدارقطني والطبراني وابن بطة والبربهاري وابن النجاد والبغوي والخلال و المروزي وابن السراج الشافعي وغيرهم كثير جداً

وهلامی چهند گومانیک

یه کهم :

ئه هلی بیده ع ده لّین : ئه ئه ره که ی مجاهد متناقض له له گه لّ فه رموده ی الشّفاعه !!!

الطبري له وه لامدا ده لّیت :

وهذا ليس مُناقضًا لما استفاضت به الأحاديث من أن المقام المحمود هو الشّفاعه باتفاق الأئمة من جميع من ينتحل الإسلام ويدّعيه لا يقول إن إجلاله على العرش مُنكرًا وإنما أنكره بعض الجهمية ولا ذكره في { تفسير الآية مُنكر }.

واته : ئه وه مناقض نیه له گه لّ ئه وه ی که فه رموده ی الشّفاعه مشهوره که مقام المحمود به یه ک ده نگ ی بریتیه له الشّفاعه به ئیتفاقی ئه ئیمه ت له گشت ئه وه که سانه ی خویان داوه ته پال ئیسلامه تی و بانگه شه ی بو ئه که ن نه یان وتوو ه : دانیشتنی پیغه مبه ر { ﷺ } له سه ر عه رش منکره به لکو ته نها هه ندیک له جه همیه کان ئینکاریان کرد و به منکر ناویان برد وه له ته فسیری ئایه ت ئینکاری نه کراوه

دووهم :

ئایا ته فسیری المقام المحمود به دانیشاندنی پیغه مبه ری { ﷺ } له سه ر عه رشی خوا ته نها قسه ی ئیمامی مجاهده ولاوازه ؟

ئیمامی خه للال به سه نه دی خوی ده گریتته وه له هاوه لی به ریز عبدالله بن سلام که فه رموو یه تی: إذا كان يوم القيامة جيء بنبيكم { ﷺ } فَأَقْعِد بين يديّ الله على كرسيه. واته: کاتیک رۆژی قیامه ت دیت پیغه مبه ره که تان { ﷺ } ده هینن وداده نیشیتریت له به ر ده سه ته کانی الله له سه ر کورسیه که ی .

{ کتاب السنة للخلال: رقم ۲۳۶ }

لە کۆتایی ئەلیم :

ئاشکرایە کە مجاهد قوتابی گەورە زانای تەفسیر ئیبن عەباس بوو کە ناسراوە بە تەرجومان و حێبری ئومەت و سێ جار تەواوی قورئانی لە بەردەستدا خوێندوو و ئایەت بە ئایەت پرسیاری تەفسیرە کە لە ئیبن عەباس کردوو و ئەویش وەلامی داوە تەو .

ناکرێت موحامەد بە رەئی و بۆچوونی خۆی تەفسیری وەها شتێکی غەیبیات بکات !
بە لێکۆ ئەم تەفسیرە لە مامۆستا کە خۆی ئیبن عەباس وەرگرتوو وە ئیبن عباس یش قوتابی پیغەمبەر بوو { ﷺ } وە خۆی دوای بۆ کردوو کە الله شارەزایکات لە قورئان .

ئەگەر تەفسیری مەقامی مەحمود بە دانیشاندنی پیغەمبەر { ﷺ } لە سەر عەرش تەنها بۆچوونی مجاهد بواوە و هەڵەبواوە چۆن هەموو ئەهلی سوننە یە کەریزبوون تێیدا و ئەو عەقیدەیان بوو ؟!

[عَسَى أَنْ يَبْعَثَكَ رَبُّكَ مَقَامًا مَحْمُودًا]

ئەم ئایەتە دوو تەفسیری هەیە

یەكەم : رسول { ﷺ } شەفاعەتی دەدرێتی لە پڕۆژی قیامەت و شەفاعەتە کات بۆ دەسپێکردنی حساب لە مەیا هیچ کێشە یە ک نیه و هەموان قبوڵیانە بێجگە هەندێک کۆمەڵی گومرا و کافر

دووهم : الله تعالى رسول { ﷺ } دە ئەنیشینی لە سەر عەرش ئەمەیان جەهمیەکان و کۆمەڵە کەسیک لەم سەردەمە کە خۆیان پێموهە حیدە و خۆیان پێ شوینکەوتە سە لە فە رەتیه کە نه وه عە لە ساس ئەو رپوایە تانە ی هاتو لە و بارە یه وه ضە عیفن باشە لێیانە پرسم کێ عیلمی جەرح و تەعەدیل و عیلمی ریحال و حەدیشداناو ئەیا هەر سە لە ف نە بون ؟

ئایا هەر ئەوان حەدیت و قورئان و تەفسیرە کەیان بۆ ئیمە نە قەڵ نە کردو ؟

ئایا هەموو سە لە ف خیانەتیان لێمان کردو ؟

وێستویانە دینی الله تعالى بە لاریا بەرن ؟

هەموویان کۆبونە تەو و تویانە بافیل لە خە لک بکەین ئەم رپوایە تە وە لە و ضە عیفە بە لام

ئیمە لە سەریە رپۆین بە خە لکە لێین ئەو ی رەتی کاتە وە جەهمیە با خە لک گومراکەین ؟

ئهویرن ئهوقسهیه بکهن ؟

بیگومان گهر شوین کهوتهی سهلهفن بهههق ناویرن وابلین بهلام گهر ههر بهناو بلین ئیمه شوین کهوتهی سهلهفن ئهوا زور ئاسانه لاتان پهتیکه نهوه

سهلهف ههموویان کۆک بون لهسهه وهگرتنی ئهوپروایه تانه ئهوهشی پهتی کردیته وه زور لهسههری تونبون بهجههمی و موبتهدیع و گومرا ناویان بردوه .

کۆتا وهلامیش بو ئهوه نهزانانهی پهددی ئهتهره کهی امام مجاهد دهده نهوه دهلین لهه ئهتهردها لیث هاتوو له لیث یش لهلای بهشیک لهسهلهف بهضعیف دانراوه بهلین لهلای ههندیک له زانایان لیث بهضعیف دانراوه ئهویش تهنها له زانستی فهرمووده دا بهلام له زانستی تفسیردا ئهگهر ضعیف یش بیت لپی وهرده گیریت له مه نهه جی سهلهفدا .

قال یحیی بن سعید القطان : تساهلوا فی التفسیر عن قوم لا یوثقونهم فی الحدیث ثم ذکر لیث بن أبی سلیم وجوبیر بن سعید والضحاك ومحمد بن سائب یعنی الکلبی وقال : هؤلاء لا یحمل حدیثهم ویکتب تفسیر عنهم.

یحیی بن سعید القطان فهرموویه تی : سهلهف ئاسانکاریان کردوو له تفسیری قورئان بو که سانیک کهوا به سیقهیان دانانین له فهرمووده دا له وانهش : لیث بن أبی سلیم وجوبیر بن سعید والضحاك ومحمد بن سائب واته الکلبی ئه مانه فهرمووده یان لی وهرناگیریت بهلام تفسیریان دنوسریت .

{ دلائل النبوة للبيهقي : ٣٥/١ والخطيب في الجامع : ١٥٨٨ }

ووتم : ههر له بهر ئه مهیه سهلهف بهتیکرا ئه ته ره کهی امام مجاهدیان به صحیح داناوه ووتویانه ئه وهشی پهددی بکاته وه جههمیه جائه وانهی دین ئهه ئه ته ره بهضعیف دادنه نین یان ده بیت بلین سهلهف جاهل بوون یان ده بیت بلین سهلهف خائن بوون حاشا وکلا خائن و جاهل ئه وانهن کهوا له سهه مه نهه جی سهلهف نارۆن.

یحیی بن سعید القطان : مامۆستای ئیمامی احمدی کۆری حنبل و عبد الرحمن بن مهدي و یحیی بن معین و علي کۆری مدینی وچهندان زانای تر بووه رحمهم الله تعالى که چی ئیستا کۆمه لیک جه همی که خۆیان داوه ته پāl ئه و سه له فهی ئه م ئه ره یان قبول کردوو ته عن ده ده ن له و پیاویه تانه ی هاتوون ده رباره ی دانیشنئی رسول الله { ﷺ } له سه ر عه رش به بیانوی ئه وه ی لیث بن ابی سلیم ضعیفه له نموونه ی ئه م جه همیه دیارانه که له ژیر ناوی مو حید و سه له ف خۆیان ه شارداوه [الالبانی به هیلاک چوو ربیع مدخه لی و سولیمان ناصر العلوان و ئیلیاس کانئ مازویی].

ئادەم لەسەر نژیوێی الله

الله تعالى ئادەمی لەسەر شیوێی خۆی (الله)
درووستکردوووە نەک لەسەر شیوێی (ئادەم)

١ - لا تقبحوا الوجه فان الله خلق آدم على صورته .

السنة لعبدالله بن أحمد « ٤٩٨ » - الآجري في الشريعة « ل ٣١٥ » -
أصول اعتقاد اللالكائي (٧١٦)

واته : ناشرینی مەدەنە پآل ڕوو « دەمو چاو » چونکە الله ئادەمی لەسەر ویئەى الرحمن
« واتە خۆی » دروست کردوووە .

بۆیە نوسیومە دەمو چاو بۆ ئەو تیبگەن وەگەر نا دەمو چاو بۆ الله جیگیر ناکرێ چونکە
دەق لە بارەى دەم و چاوووە نەهاتوووە تەنها ڕوو هاتوووە الله أعلم .

٢ - اذا قاتل أحدكم أخاه فليجنب الوجه فان الله خلق آدم على صورته. { رواه مسلم ٢٦١٢ }
واته : ئەگەر یەکیکتان شەڕی لەگەڵ براکەى کرد با دووربکەوێتەو « لە لیدان لە » ڕوو
چونکە الله ئادەمی لەسەر ویئەى خۆی دروست کردوووە. واتە لەسەر ویئەى الله تبارک
وتعالى .

فەرموو دەى تر لەم بابە زۆرە بەلام ئەوندە بەسە .

پیتی هائی کۆتایی وشەى « صورة - صورته » بۆ الله ئەگەر پێتەو بۆ آدم ناگەر پێتەو ئەمەش
بە کۆدەنگى هەموو زانایانى سەلەف ئەوێ وا نەئێ بە بیدەچى و گومرا و جەهمى ناویان
بردوووە و هەجریان کردوووە و ئاگادریان لێ داووە .

چونکه هیچ واتایه ک نادات الله ئادهمی له سهر وینهی خۆی « ئادهم » دروست کردوو
جۆریکه له مه هزه له قسهی بئ واتا و ههوانتهیه ئه وه به لکو له سهر وینهی خۆی « الله »
دوستی کردوو وهک له فهرموودهی تری سه حیح دا هاتوو که الله ئادهمی له سهر وینهی
الرحمن دروست کردوو .
وهک له السنهی الخلال دا هاتوو و هه موو سه له ف به سه حیح یان داناوه .

اسحاق بن منصور الکوسج ووتی به أحمد بن حنبل : **لا تقبحوا الوجه فإن الله خلق آدم على**
صورته ئیوه ئه و فهرموودانه ئالین « واته دانیان پیا نالین و وهریان ناگرن به حق و به
صحیحان نازانن ؟
أحمد ووتی : راسته - راستن .
اسحاق : ووتی راسته - راستن - که سیک بیدعه چی نه بئ یان رای لاواز نه بئ وازیان لئ
ناهیئن . (واته : که سیک قسهی جیی بایه خ نه بئ)
{ السنة للخلال ۲۲۹۶ }

يعقوب بن بختان ئه لئ : أبو عبد الله « امام أحمد » ده باره ی فهرموودهی « **خلق الله آدم**
على صورته » ئه یووت : لیکدانه وهی بۆ مه که « **پاڤه ی مه که** - **شیکردنه وهی بۆ مه که** » چۆن
بۆمان هه یه پاڤه ی بکه یین به لکو وهک چۆن فهرمووده که هاتوو به و شیوه یه ئه لیین .
{ السنة للخلال ۲۲۹۸ }

ئهمه واتای ئه وه نیه نازانین مانای الصورة چییه به لکو مه به ستی ئه وه یه که پاڤه یه کی ناکه یین
که له پیش خۆمان بۆیان نه کردبئ به لکو پوو که شه که ی وه رئه گرین چۆن هاتوو ههروهک
له کۆتایی ووته کهیدا ده رئه که وئ دواتر پوونتیش ئه بیته وه ان شاء الله تعالی .

المروذي ئه لئ : بیستم أبو عبدالله ئه یووت : بیستم الحميدي « عبدالله بن الزبير ۲۱۹
مردوو - شه یخی محمد بن اسماعیل البخاری « وه سفیان بن عیینة ئاماده ی بوو که ئه و
فهرمووده یه ی باس کرد « **خلق الله آدم على صورته** » جا ووتی : هه رکه س دان به وه دا نه نئ
« **سیفه ته که جیگیر نه کات** » ئه وه به و شیوه و به و شیوه یه یه - واته جنیوی پئ ئه دا وه
سفیان یش بئ ده نگ بوو هیچ وه لامی نه ئه دایه وه . { السنة للخلال ۲۲۹۹ }

سوودیەک بۆ زانیاریتان - کاتیەک امام أحمد ووتی لە سفیانم بیست یان باسی ئەوی کرد و خۆی بینویستەتی یان شتیکی لێ گێڕایەووە بە تاییەت فەرموودە ئەووە سفیان بن عیینە یە سفیان الثوری نە بە پەهایێ و ترا سفیان واتە الثوری بەلام بۆ امام أحمد مەگەر قەرینە هەبێ مەبەستی الثوری بێت چونکە ئەو نە گەشتوووە بە الثوری بەلام ابن عیینە شەخی بووە بۆیە عادیەتەن نالێن سفیان بۆ ابن عیینە بەلکو هەر بە ابن عیینە باس دەکری بەلام بۆ الثوری ئەوتری سفیان زۆر کات .

(وە کاتیەک امام أحمد ئاماژە بۆ ئەوە ئەکات کە ابن عیینە بێدەنگ بووە لە قسەکانی الحمیدی واتە مەبەستی ئەوەیە کە سفیان بن عیینە پازی بووە بە قسەکانی الحمیدی)

المروزی ئەلێ : وائەزانم من باسم کرد بۆ أبو عبدالله دەربارەیی هەندی لە فەرموودەناسانی بەسەر ووتویانە : ووتە ییخەمبەر { ﷺ } : **خلق الله آدم علی صورته** . ووتویانە : (لەسەر) وینە ی قورە کە .

ووتی : ئەوە جەهمیە بەلکو قایلین بەو هەوالە وەک چۆن هاتوووە . { السنة للخلال ٢٣٠٠ }

بروانە کە بابەتە کە باسی سوننەت و بیدعەت شوێکەوتنیان بوو زانست و زۆری فەرموودە و شارەزایی و هیچ شتیکی ناخوا چونکە ناسینی الله زۆر لە پێشترە لەوانە هەموو ئەو زانستانە بۆ ئەوەیە لەو شتانە پزگارت بێت جا کە کەوتیتە ناو فیتنە ی ئەوانە کەواتە زانستە کەت هیچ سودی نەبوو بەلکو تەنها بوویتەتە کتییکی زیاده .

ابن قتیبە ئەلێ : سیفەتی الصورة سەیر تر نیە لە دەست و پەنجە و چاو بەلکو هۆگری لەوەوە پەیدا بوو چونکە ئەوان لە قورئاندا هاتوون « واتە : چاو و دەست هتد » نامۆیی لەو پرووەیدا لەبەر ئەوەی ئەو لە قورئاندا نەهاتوووە وە ئیمە باوەرمان بە هەمووی هەیه لە هیچ شتیکیان نالێن بە چۆنیەتی و سنوور . { تأویل مختلف الحديث ص 221 }

ابن بطة العکبری ۳۸۷ ک مردوووه ئه لئ : هه موو ئه و فه رموو دانه که هاتوون وه سه حیحن له پیغه مبه ره وه { عَلَيْهِ السَّلَام } فهرز بووه له سهر موسلمانان وه رگرتیان باوهر پیوونیان وه قایل بوون بۆیان وه واز هیئان له بهر په رچ دانه وه و به ره له ئستی کردنیان وه واجبه له سهر ئه وهی قه بوئی کردوون لیکیان نه داته وه به پیوانه کان نه یان خاته سهر واتایه ک و ته فسیریان نه کات « واته شتیک بیجگه له پروکه شه کهی » چۆن هاتوون ئاوا ئه پۆن وه له سهر یان ناوتری : بۆچی ؟ وه ناوتری چۆن ؟ باوریان پی ئه هیئیت و به راست دانه نرین وه له سهر له فره کانیا و ریوایه ته کانیا ئه وه ستین به و جوهری پی شه واکامان و شیخه کامان « مامۆستاکامان » وه ستاون « واته : چیان ووت ئه وه ئه لئین » کو تایان پی ئه هیئین به و شیوه یه ی لای ئیمه کو تای پی هیئراوه ههروه ک هه لبرێدراو پیغه مبه رمان { عَلَيْهِ السَّلَام } فه رموو یه تی به بی به ره له ئستی کردنیان وه به بی به درۆ زانین نه بی گه ران « بۆ شتیک تئیدا بۆ به ره له ئستی کردنی » وه به بی پشکنین... { الابانة الكبرى لابن بطة باب الايمان بأن الله خلق آدم على صورته بلا كيف } .

محمد بن الحسين الآجری ۳۶۰ ک مردوووه له دوا ی ئه وهی فه رموو دهی الصورة ئه گیریته وه ئه لئ : ئه م فه رموو ده یه له سونه ته کانه « واته : ریبازی پیغه مبه ر و هاوه لانه { عَلَيْهِ السَّلَام } » پیو یسته ئیما مان پی هه بیته وه ناوتری ده رباره یان بۆچی ؟ وه چۆن ؟ به لکو وه رته گیریت به قایل بوون پی وه به راست دانانی وه واز بهیئری له تیروانین « بیر و بۆچوون » ههر وه ک چۆن پی شه وایانی موسلمانان ئه لئین . { الشریعة ۲ / ۱۰۶ } .

ابن تیمیة ئه لئ : له فزی الصورة له فه رموو ده که دا وه کو هه موو ناو و سیفه ته کانی تری الله ن که هاتوون له وانه ی مه خلوقیش ناویان پی لی ئه نری به شیوه ی راده بۆ دانان « واته به مقییدی پیچه وانی ره هایی » وه کاتیک به ره هایی به کار ئه بری بۆ الله تاییه ته هیته به وه وه وه ک العلیم و القدير و الرحيم و السميع و البصير وه وه کو دروستکردنی به دهستی وه به رز بوونه وه و دانیشن و جیگیر بوونی له سهر عه رشه که ی وه نمونه ی ئه وانه . { بیان تلبیس الجهمیة 396/3 } .

وہ ئه‌ ئی : له‌ نښوان سه‌ له‌ فدا له‌ سڻ سه‌ ده‌ که هیچ نا‌ کۆکیه‌ ک نه‌ بووه‌ که جیناوه‌ که له‌ فەرمووده‌ که دا ئه‌ گه‌ رڤته‌ وه‌ بۆ الله تعالی واته‌ : له‌ فەرمووده‌ ی صورتدا که ئه‌ فەرمی :
{ خلق الله آدم علی صورته } هائی (ه) وشه‌ ی صورته‌ که جیناوی لکاوه‌ ئه‌ گه‌ رڤته‌ وه‌ بۆ الله چونکه‌ ئه‌ وه‌ (فەرمووده‌ که)
 به‌ ربلاوه‌ له‌ چهن رڤگه‌ یه‌ که وه‌ له‌ چهن هاوه‌ لیکه‌ وه‌ سیاقی فەرمووده‌ کان هه‌ موویان ئاماژه‌ به‌ وه‌ ئه‌ که‌ ن به‌ لام کاتیک جه‌ همیه‌ کان بڵاوبوونه‌ وه‌ له‌ سه‌ ده‌ ی سییه‌ می کۆچیدا کۆمه‌ لیک جیناوه‌ که‌ یان گڤرایه‌ وه‌ بۆ جگه‌ له‌ الله تاوه‌ کو گوازاوه‌ ته‌ وه‌ له‌ کۆمه‌ لیک زانای ناسراوه‌ وه‌ به‌ زانست و سوننه‌ ت له‌ هه‌ موو شته‌ کانی تریاندا « واته‌ شوینکه‌ وته‌ ی سوننه‌ ت بوون » وه‌ ک أبو ثور و ابن خزيمة و أبو الشيخ الأصبهانی له‌ به‌ ر ئه‌ وه‌ پښه‌ وایانی دین وه‌ جگه‌ له‌ وانیش له‌ زانایانی سوننه‌ ت نکۆلیان کردن. « رڤگریان لڻ کردن و هه‌ جر کران و واز له‌ خۆیان و زانست و فەرمووده‌ کانیان هیئرا ». { بیان تلبیس الجهمیه 202/3 }

١ - **اسحاق بن راهویه** ئه‌ ئی : ئه‌ وه‌ فەرمووده‌ یه‌ « واته‌ فەرمووده‌ ی الصورة » راست و دروسته‌ که‌ سڻک بیدعه‌ چی نه‌ بیئت و رای لاواز نه‌ بڻ وازی لڻ ناهڻی. { السنة للخلال ٢٢٩٦ }

٢ - **المروذي** ئه‌ ئی : بیستم أبو عبدالله ئه‌ یووت : بیستم الحمیدی « عبدالله بن الزبیر ٢١٩ مردوو - شه‌ یخی محمد بن اسماعیل البخاری » وه‌ سفیان بن عیینة ئاماده‌ ی بوو که‌ ئه‌ وه‌ فەرمووده‌ یه‌ ی باس کرد « **خلق الله آدم علی صورته** » جا ووتی : هه‌ رکه‌ س دان به‌ وه‌ دا نه‌ ئی « **سیفه‌ ته‌ که‌ جڤگیر نه‌ کات** » ئه‌ وه‌ به‌ و شڻوه‌ و به‌ و شڻوه‌ یه‌ یه‌ - واته‌ جڻیوی پڻ ئه‌ دا وه‌ سفیان یش بڻ ده‌ نگ بوو هیچ وه‌ لامی نه‌ ئه‌ دایه‌ وه‌ . { السنة للخلال ٢٢٩٩ }

٣ - **المروذي** ئه‌ ئی : واته‌ زانم من باسم کرد بۆ أبو عبدالله ده‌ رباره‌ ی هه‌ ندی له‌ فەرمووده‌ ناسانی به‌ سره‌ ووتویانه‌ : ووته‌ ی پڻغه‌ مبه‌ ر { ﷺ } : خلق الله آدم علی صورته‌ . ووتویانه‌ : (له‌ سه‌ ر) وڻه‌ ی قوره‌ که‌ .
 ووتی : ئه‌ وه‌ جه‌ همیه‌ به‌ لکو قایلین به‌ وه‌ هه‌ واله‌ وه‌ ک چۆن هاتوو. { السنة للخلال ٢٣٠٠ }

۴ - **الخلال** ریوایهت ئەکات له أبو طالب وه له دوو پرووه وه ووتی : بیستم أبو عبدالله واته : « أحمد بن حنبل » ئەیووت : ههركه سیك بلی : الله ئادهمی له سهر وینهی ئادهم دروست کردوو وه جههمیه بۆ مه گهر چ وینهیه ک بوو که ئادهمی له سهر دروست بکا پیش دروست کردنی ؟. { السنة للخلال ۲۳۰۱ } .

۵ - **زکریا** ئەلی : ووتم به عبدالوهاب الوراق (هاوهل و قوتابی امام أحمد که دواي خوی وه سیهتی به شوین که ووتنی) ئەو کردوو جاریکی تر خه لکی قسه یان له م بابه ته یا کرد الله ئادهمی له سهر وینهی خوی دروست کردوو ووتی : ههركه س نه لی الله ئادهمی له سهر وینهی الرحمن دروست کردوو وه جههمیه. { الطبقات الحنابلة ۲۱۲ } .

۶ - **عبدالله بن أحمد** ئەلی : ئیمه له لای شه یخیک بووین له به سره فهرمووده ی پیغه مبهری الله ی { ﷺ } بۆ گیراینه وه که ئەفه رمی : **ان الله خلق آدم علی صورته** « شه یخه که ووتی : ته فسیره که ی ئەوه ی : له سهر وینهی قور دروستی کردوو جا ئەوه م بۆ باوکم باسکرد ووتی : ئەوه جههمیه یان ووتی : ئەوه قسه ی جههمیه کانه. { السنة ابطال التأویلات ۷۵ } .

۷ - **الطبرانی** ئەلی : بیستم عبدالله بن أحمد بن حنبل ئەیووت : پیاویک به باوکمی ووت : فلان که س ده رباره ی فهرمووده ی پیغه مبهری الله { ﷺ } « **ان الله خلق آدم علی صورته** » ئەلی : له سهر وینهی پیاویک باوکم ووتی : درۆزنه ئەوه ئەوه ووته ی جههمیه کانه جا چ سوودی ک له وه دا هیه ؟. { ابطال التأویلات ۷۴ - السنة لعبدالله بن أحمد } .

واته : سوود له و فهرمووده یه چیه ئەگهر واتاکه ی وابی چ هه والیکی پیدای نه تزانیه و ئاشکرا نه بووه له لات

۸ - وه ک له سهر وه قسه ی **ابن تیمیه** مان هیئا له سی قهرنی سهره تای کۆچی هیچ ناکۆکیه ک نه بووه له سهر ئەوه ی هائی جیناوه که بۆ ئادهم نیه بۆ الله یه جل جلاله تاوه کو جههمیه کان هاتن و نکۆلیان له وه کرد و فهرمووده که یان ته ئویل کرد ئەمه ش ئەوه ئەگه یه نیت که ته ئویل کردنی ئەو فهرمووده یه گیرانه وه ی هائی جیناوه که « هاء الضمیر » بۆ جگه له الله له عه قیده ی جههمیه کانه و یه کیکه له بنه ماکانیان و گومراییه کانیان بۆیه هه رکه س قسه ی ئەوان بکات له وانه .

۹ - **ابن صدقة** ئەلّی : أبو زرعة الرازي فەرموودهی ابن عباس صحیحە کە سێک موعتەزلیی
نەبی نکوّلی لی ناکات. { تذکرة الموضوعات - کتاب التوحید ۱ / ۱۲ }

۱۰ - **البرهاري** لە دواى ئەوهی کۆمه‌لێک لەو فەرموودانە ئەهینّی کە ئەهلی سوننە و
جەماعەت قەبوڵیان کردوون لە نێوانیاندا فەرموودهی الصورة ئەلّی : ئەم فەرموودانە
ئامۆژگاریت ئەکەم بە تەسلیم بوون پێیان بە راست دانانیان وە گەراندنەو « ی چۆنیەتی بۆ
الله » و رازی بوون پێیان وە هیچ یەکیک لەوانە بە ئارەزووی خۆت تەفسیر مەکە چونکە
ئیمان هێنان بەوانە واجبە هەرکە سێک شتێک لەوانە تەفسیر بکات بە ئارەزووی خۆی یان
رەتی بکاتەو ئەو جەهمیە. { شرح السنة }.

حوکمی پرافیزه

حوکمی پرافیزه

قال الامام احمد (لو أن يهودياً ذبح شاة وذبح رافضي لأكلت ذبيحة اليهودي ولم أكل ذبيحة الرافضي لأنه مرتد عن الإسلام) . { الصارم المسلول ص 570 } .
 ئەگەر جوله که یه ک مه پریک سهر برپریت ده یخۆم به لām سهر برپاوی پرافیزه ناخۆم چونکه مورته دبونه ته وه له ئیسلام .

وتهی ئیمامی احمد بن یونس - رحمه الله - (227هـ):
 روى اللالكائي عن عباس الدوري قال: سمعت أحمد بن يونس قول: (إنا لا نأكل ذبيحة رجل رافضي فإنه عندي مرتد). { شرح أصول اعتقاد أهل السنة 459/8 }
 من سهر برپاوی ده ستی پیاویکی پرافیزی ناخۆم چونکه به مورته دی ده زانم .

له کتاب السنة ی حرب ی الکرماني هاتوه:

٧٥ - وه هه رکه سیک قسه به هاوه لانی پیغه مبه ر { ﷺ } یاخود قسه به یه ک هاوه ل بلیت یاخود بی ئە ده بی بکات به رامبه ریان یاخود تانه یان لی بدات یاخود به ناراسته وخۆ بییه ویّت عه ییداریان بکات یاخود یه کیکیان عه ییدار بکات جا که م بیّت یاخود زۆر ئە وه که سیکی بیدعه چی و پرافیزه و پیس و سهر پیچیکاره وه الله تعالی هیچ کرداریکی لی وه رناگریّت به لکو خۆشویستنی هاوه لانی پیغه مبه ر { ﷺ } ئیمان و سوننه ته وه نزاکردن بۆیان نزیک بوونه وه یه له الله وه چاولیکردنیان هۆکاری رزگار بوونه ههروه ها وه رگرتنی ئاواره کانیان شکۆمه ندی و ریژه.

٩٩ - الرافضة : ئە وانه ن که وا خۆیان به ری ده که ن له هاوه لانی پیغه مبه ر { ﷺ } وه جنیویان پی ده ده ن و له شکۆیان که م ده که نه وه وه پیشه واکان ته کفیر ده که ن ئیلا (چوار که س نه بیّت ئە وانیش : إمام علي و عمار و مقداد و سلمان بن) وه الرافضة له ئیسلامدا نین له هیچ به شیکدا .

۱۰۰ - المنصوریّة : ئەوان رافضة ن پیسترین جوړی رافضة ن ئەوانه ن کهوا ده لّین : هه رکه سیک چل کهس بکوژیت له پیچه وانه کایان (له أهلی سوننه) ئەوه ده چیتته به هه شته وه .

ئەوانه ن کهوا خه لکی ده خنکینن وه مایان هه لال ده کهن .
وه ئەوانه ن کهوا ده لّین : جبریل علیه السلام هه له ی کرد له ناردنی په یامه که .
وه ئەمه کوفریکی پوونه کهوا ئیمان تیکه لی نابیت .
په ناده گرین به الله په ناده گرین به الله .

۱۰۱ - السبائیة : ئەوان رافضة ی درۆزنن وه ئەوان نزیکن له وهی کهوا باسم کرد له سه ریچی کردیان بو پیشه وایان و سه ریچی کردیان بو ئوممهت .
وه رافضة خراپترین ئاسه واریان هه یه له ئیسلامدا (به جوړیک کهوا ئاسه واریان له ئیسلامدا خراپتره له ئاسه واری) کافران و جانگاوه ران له دژی موسولمانان .

۱۰۲ - وه به شیک له رافضة ده لّین : علي له ئاسمانه وه ده لّین : علي ده گه پیتته وه له پیش روژی قیامهت . وه ئەمانه هه مووی درۆ و بوهتانن .

۱۰۳ - الزیدية : ئەوان رافضة ن ئەوانه ن کهوا خویان بهری ده کهن له : عثمان طلحة الزبیر عائشة وه پیمان وایه کوشتار کردن درووسته له گه ل هه ر نه وه یه کی امام علي (بو ئەوهی بچیتته سه ر حوکم) جا باش بیت یاخود خراپ بیت تاوه کو سه رده کهون یاخود پیچه وانه کانیان به سه ریاندا سه رده کهون (ده جهنگن تاوه کو سه رده کهون یاخود خویان ده بنه ژیر دهسته)

۱۰۴ - الخشبية : وه ئەوان هه مان ووته ی الزیدية کان ده لّین .

۱۰۵ - الشیعة : وه ئەوان بانگه شهی خوشویستنی آل ی محمد { ﷺ } ده کهن له کاتیکدا به و شیوه یه نییه وه درۆ ده کهن به لکو ئەوان به تایبه تی رقیان له آل ی محمد { ﷺ } .

بەلکو خۆشەویستانی آل سی محمد {ﷺ} کەسانی بەتەقوان اهلی سوننە و ئەئەرن هەرکەسیک بن وه لههه رکاتیکیدا بن ئەوانەن کەوا آل سی محمد {ﷺ} یان خۆشەویتی وه هەموو هاوێلانی محمد {ﷺ} یان خۆشەویتی وه باسی هیچ یهکیکیان ناکەن بەخرایه وه لهشکۆیان کەم ناکەن .

هەرکەسیک باسی یهکیک لههاوێلانی محمد {ﷺ} بکات بەخرایه یاخود تانە ی لئ بدات یاخود خۆی بەری بکات لهیهکیکیان یاخود جێویان پئ بدات یاخود جێودان بۆیان دەربخات ئەوه کەسیکی رافضة سی سەرپێچی کاره گومرایه کی پیسه.

إبن تیمیة دەئیت

رافیزە بنچینهی هەموو فیتنە و ناخۆشیەکانن وه زۆر بهی ئەو شمشیرانە ی بەر گەردەنی موسلمانان ئەکەویتی هەمووی له پێگە ی ئەوانەوه بووه وه ئەو کەسەشی دینی رافیزە شیعه ی دامەزراند عبدالله کوری سەبەئی زەندیقی مولحیدی به پەگەز یههودی بوو و دوژمنی ئیسلام بوو.

وه دەئیت:

(کفر هؤلاء لا يختلف فيه المسلمون بل من شك في كفرهم فهو كافر مثلهم) .

{ الفتاوى 162/35 }

واتا موسولمانان گومانیان نیه له کافر بوونی رافضة وهاوشیوه کانی وه هەرکەس گومانی هەبیت له کافر بوونیان ئەوه خۆشی کافرئە بیت وه کو ئەوان

محمد بن عبد الوهاب : دەئیت

[أن الرافضي إذا سب الصحابة اختلف العلماء في تكفيره وأما إذا اعتقد في علي أو الحسين فهو كافر إجماعاً والسني الذي يشك في كفره كافر] { الدرر السنية ج 5 / 5 }

ئەو رافیزەیه ی کە جوین بەهاوێلانی بدات ئەوه زانایان رایان جیاوازیوه لهتەکفیرکردنی بەلام ئەگەر باوهری هینا به علی یان حسین (بهوهی هاواری پێیان کرد) ئەوه کافر بهئیجماع ئەو سونیەش کە گومانی هەبئ له کوفری ئەویش کافره.

عبد الله بن عبد الرحمن أبا بطين ده لیت:

(فهذا حكم الرافضة في الأصل فأما حكم متأخريهم الآن فجمعوا بين الرفض والشرك بالله العظيم بالذي يفعلونه عند المشاهد وهم الذين ما بلغهم شرك العرب الذين بُعث إليهم رسول الله { ﷺ })

ئەم حوکمانە کە باس لە مورپتەدی پرافیزە ئەکات لە بارەى ئەصلى پرافیزە و تراوە بەلام حوکمی پرافیزەکانى ئەم کۆتایانە ئەوەیە کەوا شیرک و پەفرکردنى هاوێلانیاں پیکەو کۆکردۆتەو کەواهاوبەش بۆالله دادەنن کە شیرکی عەرب (لەپیش ئیسلام) نەگەشتۆتە شیرکی ئەمان کە پیغەمبەر { ﷺ } یان بۆرەوانە کرا { مجموعة الرسائل والمسائل النجدية }

ابن تیمیہ لە الإقناع ئەلئ :

(إن من دعا ميتا وإن كان من الخلفاء الراشدين فهو كافر وإن من شك في كفره فهو كافر) هەركەسێ هاوار لە مردویەك بكات ئەگەر ئەو مردوو لەخەلیفە راشیدینەکانیش بێ ئەو کافرە ئەوەشی گومانی هەبێ لەتەكفیر کردنى ئەویش کافرە.

بینە کەسى خاوەن گومانیشى تەكفیرکرد کە گومانیش بەهۆى جەهلهووە دروست ئەبێ وەجەل و گومانی نەکردە مانع بۆ تەكفیرکردنى کەسى وەستاو لەتەكفیر ئەووە تەكفیری پرافیزە بەعام و معین ئەولاترە کەهیچ مانعیکی تێدانیه

ابن تیمیہ ده لئ

ئەوێ جوین بەهاوێلان بەدات یان بەهۆى جویندانى بەهاوێلان بگاتەئەوێ بلی علی خوایه یان پیغەمبەرە یان جبریل هەلەى کردووە لەهینانى پەيامە کە ئەووە گومان نیه لەکافربونى ئەو کەسە بەلکو گومان نیه لەکافربون ئەوەشی بوەستى لەتەكفیرکردنى.

تەماشاکەن بەبێ دانانى هیچ مەرجێ تەكفیری کرد وە تەكفیرئەوەشی کرد کەبوەستى لەتەكفیرکردنى پرافیزە

من سب الصحابة أو أحداً منهم أو اقترن بسبه دعوى أن علياً إله أو نبي أو أن جبريل غلط فلا شك في كفر هذا بل لا شك في كفر من توقف في تكفيره.
 { الصارم المسلول ص 591 ط - دار الجيل }

وهده لئ:

(من دعا علي ابن أبي طالب فقد كفر ومن شك في كفره فقد كفر {
 { الرسالة السنية }

ههركهس هاواربكاتة على كورپى ابى تالب كاربوه ئه وهشى گومانى هه بئ له كاربونى
 ئه ویش كافره.

وه پرافیزه ئه وانهن وا بوهتان بۆ دایکمان عایشه ئه کهن الله تعالى لئى پازیبیت
 جا ئه وهش به درۆخستنه وهى وتهى الله یه که ده فهرمویت:

[إِنَّ الَّذِينَ جَاءُوا بِالْإِفْكِ عُصْبَةٌ مِّنْكُمْ لَا تَحْسَبُوهُ شَرًّا لَّكُم بَلْ هُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ لِكُلِّ أَمْرِئٍ مِّنْهُمْ مَّا
 أَكْتَسَبَ مِنَ الْإِثْمِ وَالَّذِي تَوَلَّى كِبْرَهُ مِنْهُمْ لَهُ عَذَابٌ عَظِيمٌ] { النور ١١ }

ئو وه که سانهى که پرووداوى ئيفک و بوهتان هه لبه ستیان بۆ (عایشه) دایکى باوه پداران
 هه لبه ست، جا ئو وه که سانهى که ئو بوهتانه یان کردو ئو درۆیه یان هه لبه ست کومه لئیک
 بوون له ئیوه که [وا مه زانن که ئه مه شهرو خراپه بیت بۆ ئیوه به لکو ئه مه خیرو چاکه یه بۆ
 ئیوه و به خیر به سهرتاندا ئه شکیتته وه و پله تان بهرز ده بیتته وه و خواى گه وره گرنگى و بایه خى
 به (عایشه) داو له سهرى هاته وه لام و بهرگرى لئیکردو پاکیتی ده رخست و ئایه قى له سهر
 نارد ه خواره وه وه ههر یه کیک له وانهى که ئو قسه یه ی کردوو به شى خوئ تاوان هه لئه گری
 به لام ئو وه که سەیشى که سهره تا به ئیشه که هه لساوه و سهرپه رشتى کرد که (عبدالله) ی
 کورپى ئوبه ی کورپى سه لول) ی سه روکى مونافیقان بوو ئه مه سزایه کى یه کجار گه وره ی هه یه
 لای خواى گه وره، وه سیانه که ی تریش که لیان بیسترا پیغه مبه رى خوا { ﷺ } یه کى هه شتا
 جه لده ی لئ دان.

جا چ کوفریک هه یه له مه پروونتر؟!!!

چه‌ند سیفه‌تیکی الله

ئه‌و سیفه‌تانه‌ی الله عز وجل که به عه‌قل
و فیتزه‌ت جیگیر ئه‌کرین بۆی پیش قورئان و سوننه‌ت

السمع و البصر و الکلام و القدرة و العلو و الارادة و العلم

به عه‌قل و فیتزه‌ت ئه‌زانری الله عز وجل ئه‌بیستی و ئه‌بینی و قسه‌ ئه‌کات و توانای هه‌موو
شتیکی هه‌یه و له سه‌رووی هه‌موو شتیکه‌وه‌یه هه‌م زاتی خۆی و هه‌م توانا و هه‌یزی و هه‌م
پله و پایه‌ی و به‌بی و یستی نابی هیچ شتیکی پروو بدات و زانستی هه‌موو شتیکی گرتۆته‌وه و
هیچ شتیکی نه‌یه له ئاسمانه‌کان و زه‌ویدا الله نه‌یزانی به‌لکو پیش پرووداوه‌کان شته‌کان ئه‌زانن
به‌لکو پیش ئه‌وه‌ش بیانوو سیته‌وه له لوح المحفوظدا به‌لکو هه‌رشتیکیش که نابیت ئه‌گه‌ر
بییت ئه‌زانن چۆن ئه‌بییت و بۆچی ئه‌بییت .

- ١ - بیستن « السمع » پیچه‌وانه‌که‌ی که‌ریه .
- ٢ - بینین « البصر » پیچه‌وانه‌که‌ی کویرییه .
- ٣ - قسه‌کردن - وتن « الکلام » پیچه‌وانه‌که‌ی لاییه .
- ٤ - هه‌یز و توانا « القدرة » پیچه‌وانه‌که‌ی لاوازی و په‌که‌وته‌یه .
- ٥ - به‌رز و بلندی « العلو » پیچه‌وانه‌که‌ی نزیمیه و ئه‌شی بکه‌ویته ژیر و خوار شتی تره‌وه .
- ٦ - ویست « المشیئة - الارادة » پیچه‌وانه‌که‌ی له ویست ده‌رچوون و بی ویستییه نه‌بوونی
« نه‌بوونی توانای به‌پڕوه بردن به‌دوای خۆیدا ئه‌هییت »
- ٧ - زانست « العلم » پیچه‌وانه‌که‌ی جه‌هل و نه‌زانینه

هه‌ر یه‌کیک له‌م سیفه‌تانه جیگیر بکری بۆ الله پیچه‌وانه‌که‌ی نه‌فی ئه‌کری که وترا الله
ئه‌بینی ئه‌وه‌هه‌ت ئه‌کاته‌وه که الله کویر بی په‌نا به‌ الله ئه‌وانی تریش به‌هه‌مان شیوه به
هه‌مان شیوه ئه‌گه‌ر شتیکی له‌مانه نه‌فی بکری پیچه‌وانه‌که‌ی جیگیر ئه‌بی .

بۆیه نه فی کردنی هه ر یه کییک له مانه کوفره به الله سبحانه و تعالی پیش اقامه حجة و پیگه شتنی قورئان سوننه ت چونکه هه ر یه کییک له مانه بۆ مخلوق که م و کورتیه ئیدی چۆن بۆ الله که م و کورتی نیه .

به لگه کان له سه ر ئه م سیفه تانه

١ - الله عز وجل ئه فه رمی [وَمَثَلُ الَّذِينَ كَفَرُوا كَمَثَلِ الَّذِي يَنْعِقُ بِمَا لَا يَسْمَعُ إِلَّا دُعَاءً وَنِدَاءً صُمُّ بَكُمْ عُمِّي فَهُمْ لَا يَعْقِلُونَ] { البقرة ١٧١ }

واته: نمونه ی ئه و کافرا نه وه کو ئاژه ئیک وایه که ته نها هاوار و بانگه که ئه بیستن که رن لالین کویرن ئه وان عه قلیان نیه (تیناگه ن)

ئهمه ته فسیری سه له فه که به « مه ر و بز ن و گو ی در یژ و وش تر هتد » وه به وه ش ته فسیری ئه که ن که وه کو به ته کان وایه به هه مان شیوه ئه مانیش وه ک ئه وانن به لکو خراب ترن .

لیره نه فی که ری و کویری و لالی له الله ئه کر ی و سیفه تی قسه کردن و بیستن و بینین جیگیر ئه کر ی « چونکه باسه که باسی ده رخستنی پرووی به تالی کوفری موشریکه کانی قورپه شیه و غهیری ئه وانه . لیره ش الله باسی عه قلی موشریکه کانی قورپه شیه ئه جو لینی که چۆن هاوار و داوا له که سییک ئه که ن ئه وه حالیا نه .

٢ - ئه فه رمی جل جلاله [إِذْ قَالَ لِأَبِيهِ يَا أَبَتِ لِمَ تَعْبُدُ مَا لَا يَسْمَعُ وَلَا يُبْصِرُ وَلَا يُغْنِي عَنْكَ شَيْئًا] { مريم ٤٢ }

واته : ابراهیم علیه السلام وتی به باوکی : با به گیان بۆ که سییک ئه په رستی نابیستی و نابینی وه هیچ زیانت لی ناگیر ئه وه و سودت پی ناگه یه نی ت .

لیره ش بینین و بیستن و توانا و ویست جیگیر کراوه بۆ الله چونکه باسی به راورد کرنی ئه و که رو کویر و لال و لاواز و په که که وته و بی و یستانه یه به رامبه ر الله ی بیسه ر و بینه ر وبه توانای سود به خش و زیان به خش و خاوه ن ویست . به هه مان شیوه لایه نی عه قلی تیدایه که ابراهیم پیغه مبه ره بیر و عه قلی باوکی ئه جو لینی .

۳ - [قال بل فعله کبیرهم هذا فاسألوهم إن كانوا ينطقون] { الأنبياء ۶۳ }

کاتیک ابراهیم علیه السلام بته کان ئەشکینى موشریکه کانیش ئەلین : کى وای کردوو هتد ... تاکو ابراهیم ئەهینن لى ئەپرسن : تۆ وات کردوو له پەرستراوه کاغان ؟ ئەفهرمى : بەلکو ئەو گەوره که یه یان وای لى کردوون لى پەرسن ئەگەر دیتە قسه

لیرهش بویه ابراهیم علیه السلام بته کان ئەشکینى بۆ ئەوهی خەلکه که بیربکه نه وه و بزانی که ئەمانه ناشتوانن قسه بکه ن ئیتر به که لکی پەرستن نایەن بەلکو الله به تەنها شایه نی پەرستنه چونکه ئەو قسه ئەکات .

۴ - له ۳۵ ئایه تی جیا جیادا به چەن دەرپرینی جیاواز هاتوو که الله عز وجل به دەسه لاته به سەر هه موو شتیکدا

[أن الله على كل شيء قدير] [وهو على كل شيء قدير] [انك على كل شيء قدير] [والله على كل شيء قدير] [و كان الله على كل شيء قديرا] [انه على كل شيء قدير] ئەمه دەرپرینه کانن .

ئەمەش بەلگه یه له سەر هیز و توانای الله عز وجل و پروونی ئەم سیفه ته ی الله که زۆر دووباره کردنه وه ی به لگه یه له سەر ئەوهی شته که زۆر ناسراوه له لای زۆرینه ی خەلکی و الله بیریان ئەخاته وه .

۵ - بهرز و بلندی الله به سەر هه موو دروستکراوه کانیدا

فقال: [أَمِنتُمْ مَنْ فِي السَّمَاءِ أَنْ يَخْسِفَ بِكُمْ الْأَرْضَ] { الملك ۱۶ }

ئایا ئیوه ئەمین له و خوایه ی که له ئاسمانه به ناخی زه ویدا بتان بات رۆتان جینیت

[أَمْ أَمِنتُمْ مَنْ فِي السَّمَاءِ أَنْ يُرْسِلَ عَلَيْكُمْ حَاصِبًا] { الملك ۱۷ }

یاخود ئیوه ئەمین له و خوایه ی که له ئاسمانه به ردتان به سەر ببارینیت له ئاسمان

وقال: [إِلَيْهِ يَصْعَدُ الْكَلِمُ الطَّيِّبُ] { فاطر ۱۰ }

وته ی باش بۆ لای خودا بهرز ده ییته وه

وقال: [إِنِّي مُتَوَفِّيكَ وَرَافِعُكَ إِلَيَّ] { آل عمران ۵۵ }

وه من دەت خه وین ئە ی عیسا علیه السلام وا بهرزت ده که مه وه بۆ لای خۆم

وقال: **{ بَلْ رَفَعَهُ اللَّهُ إِلَيْهِ }** { النساء ۱۵۸ }

به لکو خودا عیسیای علیه السلام بهرز کردۆته وه بۆی لای خۆی

وقال: **{ وَلَهُ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَنْ عِنْدَهُ }** { الأنبياء ۱۹ }

وه هه رچی له ئاسمان زه وی هه یه هه مووی به ته نیا مولکی الله یه وه ئه وانه شی لای خۆنی

وقال: **{ يَخَافُونَ رَبَّهُمْ مِنْ فَوْقِهِمْ }** { النحل ۵۰ }

هه رچی له ئاسمان زه ویه له خودا ئه ترسین که له سه رو خۆیا نه

وقال: **{ ذِي الْمَعَارِجِ }** { المعارج ۳ }

خاوهن فه زل و نیعمه ت و به رزی و بلندی و گه وره یه

وقال: **{ وَهُوَ الْقَاهِرُ فَوْقَ عِبَادِهِ }** { الأنعام ۱۸ }

خودای گه وره به ده سه لاته به سه ر بهنده کانیه وه هه موویان ملکه چ و بیده سه لاتن له ئاستیدا

وقال: **{ وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ }** { البقرة ۲۵۵ }

وه زۆر به تواناو به ده سه لاته و زۆۆر گه وره یه

هه موو ئه م ئایه تانه و سه دانی دیکه ش باس له وه ده که ن الله له به رزییه و له سه ر عه رشه

۶ - الله تعالى توانای هه مووشتیکی هه یه و ویستی له هه رچی بی ت ئه ی کات هیچ شتی ک

به بی و ویستی ئه و پوونادات و له ژیر ویستی ده رناچی ت

قال تعالى **[قُلِ اللَّهُمَّ مَلِكُ أَمْلِكِ تُوْتِي أَمْلِكُ مَنْ تَشَاءُ وَتَنْزِعُ أَمْلِكُ مِمَّنْ تَشَاءُ وَتُعِزُّ مَنْ تَشَاءُ**

وَتُذِلُّ مَنْ تَشَاءُ بِيَدِكَ الْخَيْرُ إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ] { ال عمران ۲۶ }

ئه ی محمد { ﷺ } بلی: ئه ی په روه ردگار ته نها تۆ خاوه نی هه موو مولکه کانی مولک به هه ر

که سی ک ئه به خشی که ویستت لی بی ت وه له هه ر که سی کی وه رئه گریته وه که ویستت لی

بی ت وه هه ر که سی ک به عیززه ت ئه که ی که ویستت لی بی ت وه هه ر که سی ک زه لیل ئه که ی

که ویستت لی بی ت خیر و چاکه ته نها به ده سه تی تۆیه، وه به دلنیا یی هه ر تۆ تواناو

ده سه لاتت به سه ر هه موو شتی کدا هه یه .

قال تعالى **[وَمَا تَشَاءُونَ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ]** { التکویر ۲۹ }

به لام ئیوه هیچ ویستی کتان نیه مه گه ر خوای گه وره په روه ردگاری هه موو جیهان ویستی لی

بی ت، وه ویستی ئیوه تابیع ه بۆ ویستی خوای گه وره

قال تعالى [وَلَوْ شَاءَ رَبُّكَ لَأَمَنَّ مَن فِي الْأَرْضِ كُلَّهُمْ جَمِيعًا] { يونس ٩٩ }

وه ئه گهر خوای گه وره ویستی لی بوايه (ویستی که ونی) ئه واهه مووی خه لکی سهر پرووی زه وی ئیمانی ئه هیئا به لام خوای گه وره خه لکی تاقی ئه کاته وه

قال تعالى [اِنَّ اللَّهَ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَن يَشَاءُ وَيَقْدِرُ] - [وَاللَّهُ يَرْزُقُ مَن يَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ] { الاسراء ٣٠ } - { النور ٣٨ }

به دلنیایی په روه ردگارت رزقی خووی به فراوانی ئه دات به ههر که سیک که ویستی لی بیت، وه له هه ندیک که سیشی ئه گریتته وه که ده کات به گویره ی حکمه تی خووی

قال تعالى [اِنَّمَا أَمْرُهُ إِذَا أَرَادَ شَيْئًا أَنْ يَقُولَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ] { يس ٨٢ }

که خوای گه وره بیه وی شتیک دروست بکات فه رمانی ته نها ئه وه نده یه که ئه فه رمووی: ببه یه کسه ر ئه و شته به فه رمانی خوای گه وره دروست ده بی.

٧- (العلم) الله سبحانه وتعالى زانستی به هه موو شتیک هه یه و هیچ شتیک نییه له بوون و نه بوون له زانستی الله دا نه بیت به لکو هه مووی له زانستی الله دایه له بچوکترین شته کان هه تا گه وره ترین شت

قال تعالى [عِلْمُ الْغَيْبِ لَا يَعْزُبُ عَنْهُ مِثْقَالُ ذَرَّةٍ فِي السَّمَوَاتِ وَلَا فِي الْأَرْضِ وَلَا أَصْغَرُ مِنْ ذَلِكَ وَلَا أَكْبَرُ إِلَّا فِي كِتَابٍ مُّبِينٍ] { سباء ٣ }

خوای گه وره زانای نه یینه کانه و هیچ شتیک له خوای گه وره ناشارد ریته وه ئه گهر به ئه ندازه ی میرووله یه کی وردی بچوو کیش بیت، یان به ئه ندازه ی مسقالی گهر دیک بیت له ئاسمانه کان بیت یان له زه وی بی ئیلا خوای گه وره زانیاری پیی هه یه یان له مه بچوو کتر بی یان گه وره تر بیت ئیلا هه مووی له کتابیکی ئاشکرا جیگیر کراوه و نووسراوه که (لوح المحفوظ) ه.

قال تعالى [وَعِنْدَهُ مَفَاتِحُ الْغَيْبِ لَا يَعْلَمُهَا إِلَّا هُوَ وَيَعْلَمُ مَا فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ وَمَا تَسْقُطُ مِنَ وَرَقَةٍ إِلَّا يَعْلَمُهَا وَلَا حَبَّةٌ فِي ظُلْمَةٍ الْأَرْضِ وَلَا رَطْبٌ وَلَا يَابِسٌ إِلَّا فِي كِتَابٍ مُّبِينٍ]
{ الانعام ٥٩ }

وہ کلیلہ کانی غەیب تەنہا لای خوای گەورە یەو هیچ کەسێک غەیب و نەیی نازانی تەنہا خوای گەورە خۆی نەبی وە ھەرچی لە وشکانی و دەریادا ھە یە خوای گەورە زانیاری بە ھەمووی ھە یە وە گەلای ھیچ داریک ھەلناوەرێ و بەرناییتەو ھیلا خوای گەورە زانیاری پێیە گەلای ئەو دارە کە ی پێ ئەگات، وە کە ی زەرد ئەبی، وە کە ی ھەلئەوەرێ، وە ھیچ تۆ و دانەوێڵە یە ک نە لە تاریکی و ناخی زەویدا یاخود ھیچ شتیکی تەر یان وشک لە سەر زەویدا نە ھیلا خوای گەورە لە (لوح المحفوظ) دا باسی ھەر ھەمووی کردوو وە زانیاری پێی ھە یە

قال تعالى [أَوَلَيْسَ اللَّهُ بِأَعْلَمَ بِمَا فِي صُدُورِ الْعَالَمِينَ] { العنكبوت ١٠ }
ئایا خوای گەورە خۆی زانتر نە بەوہی کە لە سینگ و دلی خەلکیدایە کە چیان شاردۆتەوہ

قال تعالى [بِمَا لَدَيْهِمْ وَأَحْصَى كُلَّ شَيْءٍ عَدَدًا] { الجن ٢٨ }
لە کاتی ھینانی وەحییە کە دا خوای گەورە ھەموو شتیکی سەرژمیری کردوو وە ژماردوو وە،
والله أعلم.

ئەم سیفەتەنە ی الله عز وجل پێش وەحیش بە فیطرەت مروّف ئە یزانیت وە ک ھاتووہ لە سەلەفەوہ فەرموویانە ئەوہی بلّی الله نابینیت و نابیسیت و قسەناکات و تورەنابیت و رازینابیت و لە بەرزی نییە یان عیلم ی نییە ھتد چەن سیفەتیتر باسە کەن ئەوہی بلّی الله ئەمانە ی نییە ئەوہ بت پەرستە بەلام بەداخەوہ کەسانیک کە خۆیان پێ شوینکەوتە ی سەلەفە بت پەرستانیکیان کردۆتە پێشەوای خۆیان و دژی ئەو کەسانەن کە تە کفیری بت پەرستان ئەکەن ئای چەن دوورکەوتنەوہ لەو ئیسلامە!!!

لە چەندین ئایەت الله تعالی سەرزنشتی قورەیش ئەکات و ئەفەرمویت ئەو بتانە ی ئەپەرستن نابین و نابستن و قسەناکەن ئیتر چۆن دەس ئەدەنە ئەوہی ببنە خوا کەچی کاکیشم ئەوانە ی الله ئەچوین بە بت عیاذا باللہ و ئەلین الله قسەناکات و نابینیت و نابیسیت ئەیکاتە پێشەواو دەست سپی و سەرخەری دین!

بەم کوفرە ڕوونانە ئەلێ خەفی!!!
 لات وایە ئەو کەسە ی تە کفیری بت پەرستان ناکات مسوڵمان ؟؟؟ ئە ی گەر پێی وابێت بت
 پەرستەکان پێشەوای مسوڵمانان و بت پەرستی کوفری خەفییە ؟؟؟!!!
 ئە بێ حالی چۆن بێت.

دیموکراسییه ت چیه

دیموکراسییه ت چیه؟؟؟

بنه ماکانی دیموکراسی چین؟؟؟

کوفری دهنگدان و پهړله مان

هه ندیک له بنه ماکانی دیموکراسی:

له بنچینه کانی دیموکراسییه ت هاتووو که ده بی **حوکم** **ته نها بو گهل بیت** خه لک خوځان حوکمرانی خوځان بکه ن و هیچ که س و لایه نیکی تر حوکمیان نه کات خه لک به چی پازی بوون هه ر نه وه جیبه جی ده کریت گهرچی پیچه وانه ی هه ر دینیکیش بیت چجای ئیسلام.

بنچینه یه کی تری دیموکراسییه ت بریتیه له ئازادی تاك به وهی که تاکه کان ئازادی په هایان هه یه له نه جامدانی هه ر شتیك و هه لېژاردنی هه ر دینیک و شوینکه وتنی هه ر رېبازیك هیچ که س و سه رکرده و لایه نیکیش بو ی نیه به رهه لستی نه و تاکه بکات و به رهه لستیکاریش به تاوانبار حیساب ده کریت.

یه کیکی تر له بنچینه کانی دیموکراسییه ت بریتیه له زال بوونی یاسا به سه ر ته واوی به رنامه و برپاره کانی تر هه روهك خوځان پی ده لئین: سه روه ر بوونی یاسا بیگومان مه به ستیشیان له مه نه و یاسا ده ستردانه یه که خوځان دایانناوه نه ك هیچ یاسا و به رنامه یه کی تر.

یه کیکی تر له بنچینه کانی دیموکراسییه ت نه وه یه که دانانی یاسا و ده ستور هه روه ها ریگه پییدان و قه ده غه کردن ته نها مافی نه دمانی لیژنه ی نووسینی ده ستور له هه موو وه رزیکی حوکمرانی یاخود له کاتی ته واو بوونی هه ر حوکمرانیه ك و هه لېژاردنی حکومه تیکی نوئ نه م لیژنه یه کو ده بیته وه له سه ر نووسینی یاسا و ده ستور دیاریکردنی ریگه پییدراوه کان و قه ده غه کراوه کان به واتایه کی پروونت: دیاریکردنی هه رام و هه لال دواتریش نه و ده ستوره ده بیت به یاسا و جیبه جی سهر ولاته که ده کریت و به قسه ی خوځان سه روه ر ده بیت و که س بو ی نیه پیچه وانه ی بکات.

هەروەها یەکی تر لە بنچینەکانی دیموکراسیەت ئەوەیە کە یاسا دەستکردەکان ئەوانە ی کە لیژنە ی نووسینەوێ دەستور دایاندەنێت لە هەر جیگایە ک وەریان بگرێت ئاساییە و لە کۆتایدا دەستوورێک دەربکەن کە تیکەڵاو بێت لە یاسا و شەریعەتەکانی چەندین دین و نەتەو و بۆچوونی جیا جیا لە یەکی کە لە بەندەکانی ئەم یاسادانانەش هاتوو: ئیسلام یەکی کە لە سەرچاوەکانی یاسادانان (تەشریع)

بنچینە یەکی تر لە بنچینەکانی دیموکراسیەت ئەوەیە کە نابێت هیچ دادگایە ک هەبێت حوکم بە بەرنامە یەکی تر بکات بێجگە لەو بەرنامە یە کە بە سەر دەوڵەتە کە دا سەپێنراوە تەنها مەگەر دادگایە ک بێت دەوڵەت پێگەی پێدایێت بوونی هەر دادگایە کیش کە بە بەرنامە ی دیموکراسیەت حوکم نەکات یاخود مۆلەتی پێنەدرایێت ئەو بە تاوان و سەرپێچی هەژمار دەکرێت و ئەنجامدەرە کە ی توشی سزا و لێپێچینەو دەبێت.

هەروەها لە بنچینەکانی دیموکراسیەتدا هاتوو کە رای زۆرینە لە پیش هەموو شتێکەوێ هەرکاتێک گەل بە زۆرینە ی دەنگ شتێکی هەڵبژارد یان کە سێکی هەڵبژارد بێت سەرکردە ئەو دەبێت رای زۆرینە جێبەجێ بکرێت و نابێت هیچ شتێکی بە سەردا پێشبخرێت جا ئایا رای زۆرینە لە سەر هەڵکردنی هەڵامێک بوو یان بە پێچەوانەوێ و ئایا رای زۆرینە لە سەر ئەو دەبێت کە بێ باوەڕێک بکرێت سەرکردە یان بە پێچەوانەوێ گەرنگ رای زۆرینە لە گەڵ چی بێت دەبێت تەنها ئەو شتە جێبەجێ بکرێت و نابێت هیچی تری بە سەردا پێشبخرێت جا ئایا شتە کە حەق بێت یان ناحەق بێت ئەم لایەنە لە دیموکراسیەت لە بەرچاواناگیرێت.

عهلمانییه ت

عهلمانییه ت

هه ندیک له بنه ماکانی:

جیاکردنه وهی دین له دهو لهت و حوکم و سیاست نهک ئه وهنده به لکو جیاکردنه وهی دین له تهواوی ژیان دین تهنها له چوار چپوهی مزگهوت بیت و دین تهنها په یوه ندیه له نیوان بهنده و خوا و عیلاقه و په یوه ندی به ژیا نه وه نیه.

ئازادی تاکه کهسی لیره شدا تاک ئازاده چی ئه کات زینا ئه کات هاوړه گهز بازه خه ریکی نیربازی و کاری قهومی لوطه ئارهق ئه خوات موخه ده رات ئه کیشی هه رچی هه رام کراوه ئه نجامی ئه دات ئه وه لومه ناکریت چونکه ئه وانه ئازادی تاکه که سین و کهس نابیت ته داخولی بکات و جهوی لیتیک بدات.

ئازادی دروستکردنی حیزبی سیاسی به بی قهید و شهرت و مهرج ئه گهر ئه و حیزبه بانگه شه بو ئیلحاد و بی دینیش بکات ئه گهر چی ئه و حیزبه بانگه شه بو کوفر و شیرکیش بکات ئه گهر ئه و حیزبه حیزبکی عهلمانی و لا دینیش بیت.

مه بده ئی په کسانى واته هه موو هاو نیش تیمانیه ک په کسان واته موسلمان و کافر و مورته د و موشریک و کاکه ی و یه زیدی و زه رده شتی و جوله که و گاور په کسان واته ژن و پیاو و نیر و می په کسان.

پرسیار:

ئایا حه قیقه ت و مه ترسیه کانی عه لمانیه ت چیه له سه ر کۆمه لگا؟

وه لام :

۱- پیناسه ی عه لمانیه ت

وشه ی علمانیه ت زاراوه یه که به ره هایه ی هیچ په یوه ندیه کی به وشه ی عیلمه وه نیه عه لمانیه ت له پرووی سیاسیه وه به مانای بیدینی دیت له فه رمانره وایه تیدا له دانراوه ئیسلامیه جوار و جوهره کاندای گوزارشتی (جیا کردنه وه ی ئاین له ده ولت) بو عه لمانیه ت به کارده هیتریت که ئه مه ش مانایه که که موکورتی تیدایه و حه قیقه تی عه لمانیه تی تیدا به رجه سته نابیت بویه ده توانین به مانایه کی تر گوزارشت له عه لمانیه ت بکه یین که له گه ل حه قیقه ته که ی دا بگونجیت ئه ویش بریتیه له : (إقامة الحیة علی غیر الدین) واته : دامه رزاندنی ژیان له سه ر به رنامه یه کی تر جگه له ئاین .

۲- ئامانجی عه لمانیه ت

عه لمانیه تی بیدینی : ریبازیکی دونیاییه ئامانجی دورخستنه وه ی ئاینه له دورستکردنی کاریگه ری له ژیا نی دنیا و بانگه شه ده کات بو دامه رزاندنی ژیان له سه ر بنچینه یه کی مادی له لایه نه جیاوازه کانی سیاسی و ئابوری و کۆمه لایه تی و ره وشتی و یاسایی و جگه له وانه ش له سه ر بنچینه ی زانستی دونیایی ره ها و له ژیر ده سه لاتی عه قل و ئه زموندا له گه ل ره چاوکردنی به رژه وه ندی به جی به جی کردنی بنه مای سود له سه رجه م بواره کانی ژیا ندا پشت به ست به بنه مای میکافیلی : (الغایة تبرر الوسيلة) له فه رمانره وایه تی و سیاسه تی و ره وشتدا دوور له فه رمان و رپگریه ئاینیه کان که له ویزدانی تاکدا ده مینیتته وه و په یوه ندی نیوان خو ی و په روه ردگار ه که ی تیپه رناکات و رپگه ی پینادات گوزارشت له خو ی بکات مه گه ر له دروشمه ئاینیه کان یان رپوره سمه کانی په یوه ست به ژن هیئان و وه لیمه و پرسه و هاوشپوه ی ئه وانه .

۳- دابه شکردنی عه لمانیه ت

وه ئه و که سه خودی حه قیقه تی نه پیکاره که عه لمانیه ت دابه ش بکات بو عه لمانیه تی مولحیده واته ئه وه ی نکولی له بونی دروستکار ده کات و برۆای به هیچ شتیکی ئاینی نیه وه بو عه لمانیه تی نامولحیده واته ئه وه ی که به شیوه یه کی بیردۆزی و هه ربه ده م برۆای به بوونی دروستکار هه یه و نکولی له بوونی په یوه ندی ده کات له نیوان الله تعالی و ژیا نی مروّف دا و بانگه وازی په راویژخستنی ئاین ده کات له دنیا و ژیا ن و نکولی له شه رع ی الله تعالی ده کات به ئاشکرا یا ن نا ئاشکرا چونکه عه لمانیه ت له هه موو وینه و شیوازه کانی دا مولحیده ئه وه ش له بهر ئه وه یه ئیلحاد بریتیه له : لادان له دینی الله تعالی و شه رع که ی ئه مه ش هه موو جوّره لادانیك ده گریتته وه له دین وه ئیلحاد له بنه ربه تدا به و شتانه ده وتری که شیرکی تیدایه له پهروه ردگاریتی گشتی دا (الربوبية العامة) وه له نکولی کردن له ناوه کانی الله یا ن سیفه ته کانی یا ن کرده وه کانی .

۴- مه ترسی عه لمانیه ت

به دلنیا ییه وه عه لمانیه ت مه ترسیه کی گه وره یه له سه ر ئاینی ئیسلام و موسلمانان و زۆرینه ی خه لک حه قیقه ته که ی نازانن له بهر شار دنه وه ی به کۆمه له روو پۆشیکی جیاواز وه کو نیشتمان پهروه ری و ئیشتراکیه ت و نه ته وه یی و جگه له وانه ش ههروه ك چۆن خو ی حه شارداوه له پشت کۆمه له بیردۆزه یه کی ویرانکه ره وه وه کو فرویدی و داروینی و جگه له وانه ش وه لایه نگرانی خو یان هه لواسیوه به کۆمه له به لگه یه کی جیگیر - به برۆای خو یان - له کاتیکدا ئه وانه ته نها کۆمه له شوبه یه کی لاوازن که عه قل و واقعی ش په تی ده کاته وه : **[مَثَلُ الَّذِينَ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ أَوْلِيَاءَ كَمَثَلِ الْعَنْكَبُوتِ اتَّخَذَتْ بَيْتًا وَإِنَّ أَوْهَنَ الْبُيُوتِ لَبَيْتُ الْعَنْكَبُوتِ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ] { العنكبوت ٤١ }** فوونه ی ئه و که سانه ی بیجگه له الله چه ند دۆستیکیان بو خو یان داناوه هه ر وه ك فوونه ی جالجالۆکه یا ن به سه ره اتوو ه که خانوو یه کی بوخو ی ته نیوه ئاشکرا ی شه که خانوو ی جالجالۆکه نابوودترین و سستری ن خانوو ه ئه گه ر ئه و راستیه بزانن و تیبگه ن .

به تاییه ت - ئه و جوّره عه لمانیه ته ترسناکه - که له دیمه نی پشتیوانکه ر له دین خو ی نیشان ده دات بو گو مپا کردن و سه رلیشیواندن ی خه لکی عه وام ئه م جوّره عه لمانیه ته ریگری له حه ج و نوێژ کردن له مزگه وته کان ناگری ت به لکو یارمه تی دروست کردنی شیان ده دات و به شداری

رپوره سم و جهژنه کانش ده کات خه لات و دیاریش ده دات به پیشنوژ و قورئان له بهران و له وانه دا دوژمنایه تی و دژایه تی بو ئاین ده رنابریت له گه ل ئه وه شدا هه ولکی جدی ده دات بو قه تیس کردنی ئاین له مزگه وته کاند و دورخستنه وه ی له بواره کانی ژياندا .

5- ئه و بواره ی عه لمانیه ت ئاینی لی دوورخستوه ته وه

- سیاست و فه رمانره وایه تی که جیبه جی کردنی عه لمانیه ت تیایاندا رونه و شاروه نیه بو که سی بینا .
- فیژکردن و مه نه هه جه کانی و جی به جی کردنی عه لمانیه ت تیایاندا که سی ژیر نکولی ناکات.
- ئابوری و نیازمه مالییه کان و جی به جی کردنی عه لمانیه ت تیایاندا دیار و ئاشکرایه بو که سی ته ماشاکه ر .
- یاسا مه ده نی و کو مه لایه تی و ره وشیه کان و جی به جی کردنی عه لمانیه ت تیایاندا گومانی تیدا نیه .

6- علمانیه ت و به ها روو حیه کان

عه لمانیه ت به ها روو حیه کان به به های نه ریئی (سلبی) داده نیی و بوار ده کاته وه بو بلاوبونه وه ی ئیلحاد و رۆژئاوایی بون و به ره لایی و پشیوی ره وشتی و بانگه شه ی ئازادی ئافره ت ده کات وه کو له گه ل رۆیشتنیک له گه ل شیوازی رۆژئاوایی که په یوه ندی هه رامی نیوان نیر و می به تاوان دانانیی ئه مه ش به ته واوی ده رگا ده کاته وه بو هه ل سوکه وته خراپه کان که بوته هوی داروخانی خیزان و په رته وازه کردنی به مه ش نه وه یه ک په روه رده ده بیی به په روه رده یه کی بی دینی له کو مه لگایه کدا که ریگری دینی و ده نگی ویژدانی زیندووی تیدا نامینیی و هه لچوونی غه ریزه دنیا یه کان وه کو سود و ته ماح و ناکوکی له سه ر مانه وه و جگه له وانه ش داواکاریه مادیه کان شوینی ده گریته وه به بی گرنگی دان به به ها روو حیه کان .

ئه وه ئه و عه لمانیه ته یه که له جیهانی عه ره بی دا بلاوبوه ته وه به کاریگه ری ئیستیعمار و هه لمه ته کانی به گاور کردن و بی ئاگایی هه ل خه له تاوان له هاوپیستانی خو مان که دروشمه کانیا ن به رز کردو وه ته وه و پیلانه کانیا ن جی به جی کردو وه .

۷- شوبه و گومانی عه‌مانیه‌کان

له‌سه‌ر کۆمه‌له‌ شوبه‌یه‌ک که له‌ ئه‌و په‌ری گومپایی دایه‌ بانگه‌وازه‌که‌یان بونیاد ناوه‌ که سه‌ریان له‌ خه‌لکی عه‌وام شیواندوه‌ و شوبه‌کانیشیان بریتین له‌ :

- تانه‌دان له‌ قورئانی پیروژ و گومان دروست کردن ده‌باره‌ی پیغه‌مبه‌رایه‌تی .
- بانگه‌وازی ئه‌وه‌ی که شه‌ریعت وشک به‌ستوه‌ و له‌گه‌ل شارستانییه‌تدا ناگونجیت و ئه‌وروپا پیش نه‌که‌وتوه‌ تاوه‌کو وازی له‌ ئاین هیناوه‌ .
- بانگه‌وازی ئه‌وه‌ی که ئیسلام دانیشتوه‌ و ناتوانیت بگات به‌ پیشکه‌وتنه‌کانی ژياندا و ئازادی بیروپا کپ ده‌کاته‌وه‌ .
- بانگه‌وازی ئه‌وه‌ی ئاینی ئیسلام مه‌به‌ست وئامانجه‌کانی ته‌واو بوه‌ وهیچی نه‌ماوه‌ ته‌نها کۆمه‌له‌ دروشمیکی پوهی نه‌بیّت .
- بانگه‌شه‌ی ئه‌وه‌ ده‌که‌ن که زمانی عه‌ره‌بی دواکه‌وتوه‌ و له‌گه‌ل زانست و پیشکه‌وتندا ناروات و بی‌ توانایه‌ له‌ گه‌یشتن به‌ کاروانه‌کانی شارستانی و گه‌شه‌سەندن .
- ئه‌وه‌ی تییینی ده‌کریت که عه‌ره‌بی هه‌رچه‌نده‌ زمانی په‌سمیه‌ له‌ ولاته‌ عه‌ره‌بییه‌کاندا به‌لام له‌ زۆرینه‌ی دامه‌زراوه‌ کارگێری و زانکۆیییه‌کان و بواره‌ پزیشکیه‌کاندا په‌راویژ خراوه‌ به‌تایبه‌تیش له‌ ولاته‌ عه‌ره‌بییه‌ پوژئاواویه‌کاندا (البلدان المغاربية) و زمانی فه‌ره‌نسی جیگای گرتووه‌ته‌وه‌ و بووه‌ته‌ زمانی دواندن و په‌یوه‌ندی له‌ گوپه‌پاندا و زمانی عه‌ره‌بی ورده‌ ورده‌ به‌ره‌و دوا رویشتوه‌ چونکه‌ ده‌زانن زمانی قورئانه‌ و کیلی زانسته‌ شه‌ریعه‌کانه‌ - بویه‌ به‌و شیویه‌ ده‌زایه‌تی ده‌که‌ن - .
- ده‌لێن به‌شیوه‌ی کرداری شه‌ریعت جی به‌ جی کراوه‌ له‌ سیاسه‌ت و فه‌رمان په‌وایی و بواره‌کانی تریشدا چونکه‌ فیه‌قی ئیسلامی حوکمه‌کانی له‌ یاسای پۆمانیه‌وه‌ وه‌رگرتوه‌ .
- بانگه‌شه‌ی په‌قی وتوندى شه‌ریعت ده‌که‌ن له‌ سزا شه‌ریعه‌کانی وه‌کو کوشتنه‌وه‌ و ده‌ستبێن و په‌جم و جه‌لده‌ لیدان و ...
- وه‌ ده‌لێن با سزایه‌کی گونجاو تر دابنیت ئه‌ویش به‌ هینانی نیزام و به‌نامه‌ی بیدینی له‌ پوژئاواوه‌ چونکه‌ ئه‌و به‌نامه‌ - به‌وته‌ی ئه‌وان - په‌حمه‌تی تیدا زیاتره‌ .

۸- بانگه شهی عه لمانيه ت

ئه مه بانگه شهی عه لمانيه کانه به شیوه یه کی گشتی که کار ده کهن بۆ په کخستنی شهرعی الله تعالی له ریگهی که سایه تی و گوڤار و پوژنامه و ... وه جیا کردنه وهی ئاینه راسته کهی الله تعالی به ته وای له ژیا نی کۆمه لگا و قه تیس کردنی له ته سگ ترین سنور و بواره کاندای ئه مه ش وه کو شوینکه وتینک بۆ پوژئاوا له بیر کردنه وه و هه لسوکه وته کانیان که ئامانجیان هه لوه شانده وهی ئیسلام و خوړزگار کردنه له ئه رکه دینی ه کان و به ها کانی و گوړینی پیناسی موسلمانان و پچراندنی په یوه ندیان به ئاینه که یان و نه هیشتنی دۆستایه تیان بۆ ئاینه که یان له ریگهی دۆستایه تی کردنی پوژئاوای رق له دلّه وه .

۹- ئیسلام ئاین و ده ولّه ته

ئیسلام ئاین و ده ولّه ته به ته وای ئه وه په ت ده کاته وه که له مپه ری به ته و له نیوان جیهانی ماده و جیهانی روح دابنریت وه به هه لگه پانه وهی داده نیت هه روه ها له بهر پاکیتی و پروونی و سه لامه تی بیروباوه ر و په وشتی قبولی بلاوبونه وهی نه خو شیه کانی کۆمه لگای پوژئاوا ناکات له ئیلحاد و بلاوکردنه وهی بۆ په وشتی و به ره لای و سه رجه م بیروباوه ر و په وشته پیسه کانی تر که ده بیته هوی دارووخانی بیروباوه ری ته وحید یانی الله په رستی و تیکشکاندنی خیزان و کۆمه لگا .

ئیسلام فه رمان به موسلمان ده کات که هه موو بواره کانی ژیا نی بۆ الله بیت : کاره کانی و وته کانی و هه لسوکه وته کانی و ژیا ن و مردنی هه مووی بۆ الله بیت سبحانه و تعالی : **[قُلْ إِنْ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ لَا شَرِيكَ لَهُ وَبِذَلِكَ أُمِرْتُ وَأَنَا أَوَّلُ الْمُسْلِمِينَ]** { الأنعام : 162 - 163 } .

بلّی : به راستی نوێژ و حه ج و قوربانی و ژیا ن و مردنم گشت هه ر بۆ الله په روه ردگاری جیهانه کانه که هیچ هاوه لیک ی نیه هه ر به وه ش فه رمانم پیدراوه ده بی هه ربۆ الله بژیم و به رم دیاره که یه که م که سیشم له پیزی موسلمانانی ئه م ئوممه ته دا

یه کیک له و یاسا ده سکرده نی که ئه مرۆ له محکه مه کان «دادگا کان» کاری پۆ ده کریت ئه م یاسایه یه : **(لا جریمه ولا عقوبه إلا بقانون)** واته : هیچ شتیک تاوان نیه و هیچ سزایه ک نیه مه گه ر ئه وه نه بیت که یاسای ده ستردی به شهر (القانون الوضعیه) داینا بیت ! به مانایه کی تر واته یاسای ده ستردی به شهر هه ر که سیک به تاوانبار بزانی ت تاوانباره وئیل له غه یری یاسا ئاوپ له شهرع و دینی ئیسلام نادریته وه !!!

دهستوری عێراق!

ئهم دهستوره چۆن نوسراوه ته وه؟

یه کێتی و پارتی یه کیان گرت و هاوپه یمانی کوردستانیان دروست کرد بۆیه زۆرتین دهنگیان هێنا

له م پرێگه یه وه توانیان 15 نوێنه ری یه کێتی و پارتی بنێرن بۆ لیژنه ی نوسینه وه ی دهستور که لیژنه ی دهستور پێکهاتبوو له 55 کهس که نوێنه ری حیزبه کان بون
28 کهسیان له «الائتلاف» شیعی بون
و 15 کهسیان نوێنه ری هاوپه یمانی کوردستانی (یه کێتی و پارتی) بون
وه 8 دانه یان له لیستی العراقیه بون به سه روکایه تی ایاد علاوی
و 4 کهس له لیژنه ی دهستور

دوای که دهستوری پر له کوفریان نوسی ئینجا دهستوریان خسته دهنگدانه وه
که سه دا 98 خه لکی سلیمانی به به لێ دهنگی به دهستور دا
وه سه دا 99 خه لکی دهووک و هه ولێریش به به لێ دهنگیان به دهستور دا

بۆیه ئهم دهستوره پر له کوفریه له پرێگه ی دهنگدانه ی هه ردوو حیزبی عه لمانی و
لایه نگرانیان و به ناوئێسلامیه کان هه لێژێردراو دهنگیان پێدا.

په دیگ بۆ مه دخه لیه کان

مه دخه لیه کان ده لێن گه ر حاکم به غیری ما انزل الله حوکمی غیری خوای به حه لال زانی یان
به باشت زانی ئه واکفره
ته نها وه لامم بده نه وه

یاسای ژماره 15 ی هه مواری باری که سیتی سالی 2008

ئهم یاسایه که هه مواریکرایه وه تێیدا هاتوه

1/ هینانی ژنی دووهم قه دهغه ده کات له ماده ی یه کهم

2/ وە شایەتی ژن و پیاو بەیە کسان دادەنیت

3/ وە دەلیت ئافرەت بۆی هەیه داوای جیابونەوه بکات گەر مێردەکە ی ژنی دووهمی هینا

جائەو سێ خالە حکم بغير مائزل الله یه

جا لە کۆتای یاساکەدا هاتو

دەلیت لە سەرلایەنەکانە حوکمەکانی ئەم یاسایە جێ بە جێ بکری

وە ناییت کاربەپێچەوانە ی حوکمەکانی ئەو یاسایە بکری

لە کۆتیشدا نوسراو هۆیه کانی دەرچونی ئەم یاسایە

نوسراو بۆیه ئەم یاسایە دەرچو

1/ تا کو کۆمەلگە بەرەو پێش بجیت

2/ بە مەبەستی دابینکردنی دادپەرەری و یە کسان

3/ بۆ زامکردنی مافی ئافرەتان و ژنانی کوردستان

4/ بۆ دابینکردنی دادپەرەری تەواو لە نێوان ژن و مێرد.

بۆ زانیاریشتان هیچ یاسایەکی پەرلەمان ناییتە یاسا بە لکو دەچیت بۆلای سەرۆکی هەریم

گەر سەرۆکی هەریم تانە ی لئ بدات ئەوا یاساکە هەڵدەوێتەوه گەر لە ماوه ی 10 رۆژدا

سەرۆک تانە لە یاساکە نەدا ئەوا بە دەرچوو هەژمار دەکری نە ک حکم بغير مائزل الله ی

هەڵاکردووە بە لکو. بپروانە یاسای سەرۆکایەتی هەریم

ئێستا مەدخەلیەکان پیمان بلین

ئەم حوکمەتە ئەوەتا بە ئاشکرا لە یاساکە یاندا نوسیویانە بۆیه ئەم یاسایە مان دەرکردو

دادوهری تەواو و بەرەو پێش چون و پاراستنی مافی ئافرەت لە یاساکە ی ئێمە دایە دە ی

چاوهرپی چین

مەگەر بنچینه ی حوکمەت پەرلەمان نیە بۆ تە کفیریان ناکەن ؟

کوفری حاکمه کان بریتیه له شیرکی طاعه (گویرایه لی) له لا په ره ۳۳ باسم کردوه
په رله مان یاسا ده رته کات له حه لاکردن و حه رامکردن
حاکمه کانیش یاسا دانه ره کان ده په رستن به وه رگرتنی یاسا کانیا

الله فهرمویه تی

جوله که وگا وره کان زانا کان وخوا په رسته کانی خویانیان کردبوو به په روه ردگاری خویان
عدی کوری حاتم وتی ئه ی پیغه مبهری خوا ئیمه زانا کان وخوا په رسته کانمان ناپه رستین !
پیغه مبهری خوا { ﷺ } فهرمووی:

ئه گهر حه رامتان بۆحه لال بکه ن ئیوه ش حه رامی ناکه ن ؟
وه ئه گهر حه لالتان لی حه رام بکه ن ئه وشته حه لال ناکه ن ؟
عدی وتی به لی

فهرمووی ئانه وه په رستنی ئه وانه. { البخاری فی الکبیر ۴ / ۱ / ۱۰۶ }

که واتا با پرسین ئه مپۆ ده ستور هه رچی به تاوان دانا حاکمه کانیش هه رته وه به تاوان
دانانین ؟

وه هه رشتی ده ستور وتی ئازادیه وتاوان نیه حاکمه کانیش نالین ئه وه ئازادیه وتاوان نیه ؟
ده ی ئه مه شه ریکدانا نه بۆخوا له گویرایه لیدا

سه له ف له باسی ئه م جوړه شیرکه فهرمویا نه

ئیمام ابن عباس له ته فسیری ئایه ته که

[اتخذوا أحبارهم ورهبانهم أربابا من دون الله] { التوبة ۳۱ }

فهرمویه تی : زینوا لهم طاعتهم.

ئه وان گویرایه لی زانا کان وخوا په رسته کانی خویانیان رازانده وه.

وه ک ئه مپۆ قانونی کافران له دادگا حوکم ئه کات که چی ناویان له و دادگا ناشه رعیانه ی خویان
ناوه به (محكمة العدل) یا خود وه زاره تی دادپه روه ری!

پرسیارکرا له **حذیفة**: له باره ی ئایه ته که

[**اتخذوا أحبارهم ورهبانهم أربابا من دون الله**] { التوبة ۳۱ }

وتیان ئایا ته وان سوجه دیان ده برد بۆزانا وخواپه رسته کانیاں ؟

فهرموی [لا كانوا إذا أحلوا لهم شيئا استحلوه وإذا حرموا عليهم شيئا حرموه]

نه خیر به لکو نه گهر شتیکیان بۆیان هه لال بکردایه ته وانیش ته وشته یان هه لال نه کرد

وه نه گهر شتیکیان لیان هه رام بکردایه ته وانیش هه رامیان نه کرد.

وتم وهک ته مپۆ هه لگه پانه وه له دین به تاوان دانانریت چونکه ده ستور ده لیت هه لک ئازاده

له بیروپا وهه لپژاردنی دین

به لام چه ند ژنی قه ده غه و تاوانه چونکه یاسا ده لیت تاوانه ته وانیش ته لین تاوانه!

پرسیارکرا **حسن ی به صری** له باره ی ئایه تی

[**اتخذوا أحبارهم ورهبانهم أربابا**] ووتی :

في الطاعة .

په رستیان بریتیبوو له گوپرایه لی کردنیاں.

وهک ئیستا ده ستور له قانون عقوبات ده لیت هیچ تاوانی نه ئیلا به یاسا نه بیت

بۆیه حاكمة کانیش هه رشتی له یاسا به تاوان دانه نریت ته وان ناتوانن بکه ری ته وکاره به تاوان

بار دابنن بۆمونه سفوری ئافره تان به پیتی یاسا تاوان نه و حاكمة کانیش له دادگا کانیاں

ته وشته به تاوان دانانن

وهه ر **حذیفة** : له ته فسیری ئایه ته که

[**اتخذوا أحبارهم ورهبانهم أربابا من دون الله**] فهرمووی

لم يعبدوهم ولكنهم أطاعوهم في المعاصي.

نه یان ده په رستن (به سوجه و رکوع) به لکو ده یان په رستن به گوپرایه لی کردنیاں له سه ریچی

خوادا.

أبي العالیة : له ته فسیری ئایه ته که

[اتخذوا أحبارهم ورهبانهم أربابا] جوله که وگاوره کان ئه یان وت

ما أمرونا به ائتمرنا وما نهونا عنه انتھینا لقولهم وهم يجدون في كتاب الله ما أمروا به وما نهوا عنه فاستنصحو الرجال ونبذوا كتاب الله وراء ظهورهم

هه رشتی زانا کان وخواپه رسته کانمان فه رمانمان پی بکه ن ئیمه ش فه رمان به وه ئه که یان وه هه رشتی ئه وان نه هی لی بکه ن ئیمه ش وازی لی ئه هیئین له بهر نه هیه که ی ئه وان بویه وته ی پیوانیان وه رته گرت و کتابی خویان فری دایه پشت خویان.

وتم ئه لئی باسی حاکمه کانی ئه مپۆ ئه کات که ده ستووریان هیئاوه ئه وه ی ده ستور هه لالی کردبی ئه وه هه لاله ئه وه ی ده ستور هه رامی کردبی ئه وه هه رامه و قورئان وسونه تیشیان خستۆته پشت خویان وله حوکم لایان داوه

السدي ئه لی:

[اتخذوا أحبارهم ورهبانهم أربابا من دون الله] عبد الله ی کوری عباس فه رمویه تی لم يأمرهم أن يسجدوا لهم ولكن أمرهم بمعصية الله فأطاعوهم فسماهم الله بذلك أربابا.

زانا کان وخواپه رسته کانیان فه رمانیان نه کرد خه لک سوجه دیان بۆبیات به لکو فه رمانیان به سه ریچی خوا ئه کرد خه لکه که ش به قسه یانی ئه کرد خواش ئه م کاره ی به وه ناو برد که خه لکه که ئه وانی کردۆته خوی خویان.

{ ته فسیری طبری }

هه موو یاسایه ک له په رله مان ده رده چیت له کو تایدا نوسراوه پیویسته کار به حوکمه کانی ئه م یاسایه بکریت!

له وه ش زیاتر حوکمه کانی خوا به توندوتیژ وه سف ده که ن و حوکمه کانی خویان به داد په روهر ده زانن (بروانه یاساکانی توندوتیژی خیزان وهه مواری باری که سیتی ویاسای ده سه لاتی دادوهی)

محمدی کوری عبدالوهاب ده لیت:

هه رکه سی باوه ر به هه ندی له ئایه ته کانی خوا بهییت و باوه ری به هه ندیکی نه بیت ئه وا کافری ته واوه به لکو پیویسته باوه ر به هه موو قورئان بهییت جائه گهر ئه مه ت زانی که وا خه لکانیک هه ن نوێژ ده که ن و رۆژوو ده گرن وه زۆریک له حه رامکراوه کان ئه نجام ناده ن به لام میراث به شی ئافره ت ناده ن وه پێیان وایه پیویسته شوین ئه ویاسایه بکه ون به لکو ئه گهر که سی میراث بدات به ئافره ت ئه وا دلپان پێی ناخۆش ده بیت یاخود ئینکاری له عیده ی ئافره ت ده که ن له مالی میرده که ی له کاتیکدا ده شزانن خوا فه رمویه تی

[لَا تُخْرِجُوهُنَّ مِنْ بُيُوتِهِنَّ] وه که ئافره تان ته لاق دا ته لاقی (ره جعی) بوو (واته: ته لاقی یه که م یان دووهم بوو) له ماله کانپان ده رپان مه که ن با له ماله کانپاندا میننه وه [وَلَا يَخْرُجْنَ] وه با ئافره تانیش خۆشیان نه رۆن و مال به جینه هیلن [إِلَّا أَنْ يَأْتِيَنَّ بِفَاحِشَةٍ مُبَيَّنَةٍ] ئیلا ئه گهر ئه و ئافره ته فاحیشه و کاریکی خراپی کردو پیاو له بهر ئه وه ته لاقیدا وه کو زیناکردن وه پێیان وایه لیکه پان له وه ی ئافره ت له مالی میردی بیت گونجاو نیه وه ده لپن پیویسته له مالی میردی ده ربچیت ونه مینته وه یاخود ئینکاری له سلۆکردن به سلام بکات له کاتیکدا ده شزانیت ئه و سلام کردنه خوا دایناوه به لام به هو ی خۆش ویستنی بۆ سلۆی جاهلیه ت ئینکاری ده کات ئائه مه کافر ده بیت چونکه باوه ری به هه ندی هیناوه و کافره به هه ندیکی تر.

{ الجواهر المضیة }

لمجدد الدعوة النجدية علم الهداة الأعلام محمد عبد الوهاب

{ مسائل الخمسه }

چه ند ده قیک له یاسا کوفریه کانی ده ستووری هه ریم که له په رله مانی دیموکراسی ده رته کریت بۆ هه مو ئه و که سانه ی که بێ ئاگان له ئاستی حیزبه به ناو ئیسلامیه کان و مه لاو بانگخوازه خۆ فروشه کان و مه دخه لیه کان گومانم نیه که سه روکی هه ریم و حکومه ت و په رله مانی هه ری می کوردستان کافرن وه ئه و که سه ش پشتیوانیان بیت و پێیان رازی بیت یان ده نگیان پێ بدات یان ته کفیریان نه کات کافره بۆچی ؟

وه لام

یه ک/ مادهی 18 هه موو هاو لاتیان (یعنی موسلمان و کافر) یه کسانن له بهرام به ریاسادا

ئه مه ش پیچه وانه ی قور ئانه وه ک الله تعالی ئه فه رموویت

[قُلْ هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ] { الزمر ۹ }

ئایا ئه وه که سانه ی که ده زانن و شاره زان وه ک ئه وانه که هیچ نازانن و شاره زایان نیه

[قُلْ لَا يَسْتَوِي الْخَبِيثُ وَالطَّيِّبُ وَلَوْ أَعْجَبَكَ كَثْرَةُ الْخَبِيثِ] { المائدة ۱۰۰ }

ئه ی پیغه مبه ر { ﷺ } پێیان بلێ: پیس و پاک یه کسان نین هه رچه نده زۆریه تی ئه وه پیسه

سه رنجی راکیشا بیت

دوو/ مادهی 29 نه تاوان هه یه نه حرام نه سزا و حدود ئیلا ئه وه نه بیت له ریگه ی په رله مانه وه

بکریته تاوان یان سزا

[تِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ فَلَا تَعْتَدُوهَا وَمَنْ يَتَعَدَّ حُدُودَ اللَّهِ فَأُولَئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ] { البقره ۲۲۹ }

دلنیا بن ئه و شتانه ی که باسکران سنووره کانی الله ن لئی مه ترازی و سنوور شکینی مه که ن

ئه وه ی ده ستریزی بکاته سه ر سنووره کانی الله ئا ئه و جوړه که سانه سته مکارن.

سی/ مادهی 59 هه موکه س مافی ئازادی و راده ربړینی هه یه

یانی بـی ریزی کردن به الله و پیغه مبه ران و قور ئان و پیروزیه کانی ئیسلام ئازادی راده ربړینه

چوار/ مادهی 65 ئاین به زۆر نیه هه موو هاوه لاتیان ئازادن له هه لباردن ی هه مو هزر و

ئاینیک وه حوکمه تیش هه لده سیّت به پیاده کردنی ئازادی بو هه مو ئاینه کان بو به ریوه بردنی

ریوړه سمه ئاینه کانیان

پینج/ مادهی 71 کوّت دانان سنوردانان له به رده م ئازادیه کان قه ده غه یه مه گه ر به پیتی یاسا

بیت وه ئه و سنوردانانه ش ده بیت له چوار چیوه ی یه کسان ی و ئازادی دیموکراسیه تدا بیت

شه/مادهی 72 خه بات و تیکووشان له پیناو دیموکراسی و پاریزگاری کردن له ده ستور

[الَّذِينَ آمَنُوا يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَالَّذِينَ كَفَرُوا يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ الطَّاغُوتِ فَقَاتِلُوا أَوْلِيَاءَ الشَّيْطَانِ إِنَّ كَيْدَ الشَّيْطَانِ كَانَ ضَعِيفًا] { النساء ۷۶ }

ئه وانهی ئیماندارن ته نها له پیناوی الله ده جهنگن به لام ئه وانهی بی باوه رن له پیناوی سته مکارو زوردار و (تاغوت) دا ده جهنگن ده بجهنگن دژی یاوه رانی شهیتان چونکه به پراستی پیلان و ته له کهی شهیتان پووچ و لاوازه.

حهوت/مادهی 76 ده سه لاته کانی حوکمهت پیکهاتوه

1/ده سه لاتی یاسادانان (لیره وه روی رهشی حیزبه به ناو ئیسلامی ومدخه لیه کان ده رکهوت تشریع دانان ئاسایی و هه لاکراوه)

له کاتیکدا ئه مه دژی ئایه تی قورئانه الله تعالی ئه فه رموویت
[إِنَّ الْحُكْمَ إِلَّا لِلَّهِ أَمَرَ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَّاهُ ذَلِكَ الدِّينُ الْقَيِّمُ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ]
{ يوسف ۴۰ }

به پراستی حوکم و فه رمان په وایی جگه له الله شایستهی که سی تر نی یه فه رمانیشی داوه جگه له خوئی که سی تر نه په رستن هه ر ئه وه ش ئایین و به رنامه ی په سه ند و پراست و دروست و به نرخ به لام زوربه ی خه لکی ئه م پراستیانه نازانن و لئی بی ئاگان.

2/ده سه لاتی جی به جی کردن (حکم به ده ستور ریگه پیدراوی ده ستوره)

هه شت/مادهی 116 دادگا سه ربه خویه هیچ ده سه لاتیک له سه روی یاساوه نیه !!
[أَعْلَمُ أَنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ] { البقرة ۲۵۹ }

ده زانم به په رستی الله توانای به سه ر هه موو شتیک هه یه

نۆ/مادهی 118 برپاره کانی دادگابه ناوی گه له وه ده رده چیت

له کاتیکدا الله ئه فهرموویت

[أَفْحَكَمَ الْجَاهِلِيَّةَ يَبْغُونَ وَمَنْ أَحْسَنُ مِنَ اللَّهِ حُكْمًا لِّقَوْمٍ يُوقِنُونَ] { المائدة ٥٠ }

ئایا ئه وانه حوکم و فهرمانه وایی جاهیلیهت و نه فامیان ده ویت و ئه ویان لاپه سه نده؟! ئاخر بۆ بیرناکه نه وه کۆ ههیه به قه ده ر الله حوکمی جوان و چاک و به جۆ بیت به تایبهت لای ئه و که سانهی که به وردیی سه رنج ده ده ن و ویژدان و ههستی زیندوو یان ههیه.

ده/مادهی 129 قه ده غه یه دانانی دادگای تایبهت (واتا دانانی دادگای ئیسلامی که جگه

له دیموکراسی قه ده غه یه)

یانزه/مادهی 124 حوکمه که سینه کانی ئاینیک نابیت به سه رئاينه کانی تر دا بچه سپیت

(زۆر پونه حوکمه کانی الله بۆ سه ر مروّفه کانی تر قه ده غه ده که ن)

له کاتیکدا ئه مه کوفری گه وره و ئاشکرایه الله تعالی ئه فهرمویت

[وَمَنْ لَّمْ يَحْكَمْ بِمَا أَنزَلَ اللَّهُ فَأُولَئِكَ هُمُ الْكَافِرُونَ] { المائدة ٤٤ }

وه هه ر که سیك حوکم به و قورئانه نه کات کا الله ناردویه تی ئه و له کافره کانه

[وَمَنْ لَّمْ يَحْكَمْ بِمَا أَنزَلَ اللَّهُ فَأُولَئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ] { المائدة ٤٥ }

وه هه ر که سیك حوکم به و قورئانه نه کات کا الله ناردویه تی ئه و له زالمه کانه

[وَمَنْ لَّمْ يَحْكَمْ بِمَا أَنزَلَ اللَّهُ فَأُولَئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ] { المائدة ٤٧ }

وه هه ر که سیك حوکم به و قورئانه نه کات کا الله ناردویه تی ئه و له سنورده رچواکانه

دوانزه/مادهی 129 پتویسته دادوهر کار به یاسابکات وه به سه ریچیکردنی یاسا یان

کارنه کردنی به یاسا به تاوانبار ده ژمی ریت و ده بیت سزابد ریت

سینزه/مادهی سیته م گه ل سه رچاوهی ده سه لات و ره و ابونیه تی

الله ش فهرمویه تی [ان الحکم الاله] { یوسف ٤٠ }

حوکم و فهرمانه وایه تی ته نها و ته نها مو لکی الله یه نه ک گه ل

مادهی شه شه م برگه ی یه که می

ئهم ده ستوره دان ده نیّت به وهی زۆرینه ی خه لکی کوردستان هه لگری ناسنامه ی ئیسلامین و
رێزی لی ده گریّت وه ههروه ها دان ده نیّت به ته واوی هه موومافه کانی ئاینه کانی مه سیحی
وئیزیدی وزه رده شتی سه ربه ستی ته واو ده دات به هه لگرانی ئه وئاینه له جی به جیکردنی
مه راسیمه ئاینه کانیان و ریزیان لی ده گریّت

ئهم دان نانه به مافی ئاینه کوفریه کان و سه ربه ستی دان پێیان و ریزگریان کوفره

چونکه موسلمان نابی دان به دینی تربنی الله فهرمویه تی

[ومن یتغی غیرالاسلام دینا فلن یقبل منه] { ال عمران ۸۵ }

هه ر که سیک داوا ی دینیکی تر جگه له ئیسلام بکات یان پێی رازی بیّت ئه وا خودا لیی قبول
ناکات

نه ک تو قبولی ئاینیکی کوفری بکه یت و هه لگرانی ئازاد بکه یت و مؤله ت به
دینداریه کوفریه کانیان بده یت و ریزله بته رستی بگری

چوارده/مادهی شه ش برگه ی دووهم

نابیت یاسایه ک دابنریت پیچه وانه ی بنه ماکانی دیموکراسی بیّت
نابیت یاسایه ک دابنریت پیچه وانه ی بنه ماکانی ئهم ده ستوره بیّت
واتا ئه وحوکمانه ی الله بۆیه لادراون چونکه دژی بنه ماکانی دیموکراسیه وه ک ته وحید و جه لّد
و ره جم چونکه ته وحید و جه لّد و ره جم له بنه ماکانی دیموکراسی کاریکی وه حشی گه ریه په نا
به الله

ئهمه ش قه ده غه کردنی یاساکانی الله یه که الله ش فهرمویه تی

[ومن لم یحکم بما انزل الله فاولئک هم الکافرون] { المائد ۴۴ }

وه هه ر که سیک حوکم به و قورئانه نه کات کا الله ناردویه تی ئه وا له کافره کانه
که چی ئه مانه قه ده غه ی حوکم بما نزل الله ده که ن و ده ئین نابیت یاسایه ک ده رچی دژی
دیموکراسی بیّت

پانزه/ماده ی نۆزده

برگه ی دووهم هه موو کهس مافی ژیا نی هه یه به یاسا و نابیت هیچ کهس لی ی بی به ش بکری

ئه مه ش ره دکردنه وه ی ئایه تی قیتال و جیهادی کافرا نه که مؤله تی ژیا ن ده به خشی به هه موو کهس به کافر و مولحید یشه وه که الله فه رمویه تی

[**و قاتلوهم حتی لاتکون فتنه ویكون الدین کله لله**] { البقرة ۱۹۳ }

بی باوه ران بکوژن تاشیرک نه مینت و دینیش هه موی بو الله بیت

شانزه/برگه ی نۆهه م له ماده ی نۆزده هه م

خه لکی ئازادی بیرو ریا ن هه یه و حوکمه تی هه ری می ش ریژ له ئاینی ئیسلام و مه سیحی و ئیزیدی ده گری ت

که وابوو تو که ریگه ت پی دراوه نویژ بکه ی ریگه به ئیزیدیش دراوه شه یتان به رستی بویه وانه زانی ریگه دان به نویژ و مزگه وته که ت نیشانه ی موسلمان بونی ئه وانه چونکه ئه وان ده لین خه لک ئازاده له بیرو ریا ئزادی کوفر بکه ی ئازادی بلیت باوه رم به ئیسلام و نویژ و مزگه وت نیه

ئازادی و اتا تاوانت له سه رنیه و مامه له ی تاوانبارت له گه ل نا که ن ئه مه ش هه لاکردنی هه رام کراوه کانی خوا یه

الله فه رمویه تی [**إِنَّمَا النَّسِيءُ زِيَادَةٌ فِي الْكُفْرِ يُضَلُّ بِهِ الَّذِينَ كَفَرُوا لِيُؤَاطُوا عِدَّةَ مَا حَرَّمَ اللَّهُ فَيَحِلُّوا مَا حَرَّمَ اللَّهُ زَيْنَ لَهُمْ سُوءُ أَعْمَالِهِمْ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ**] { النساء ۳۷ }

به راستی دواخستن و ده ستکاری کردنی ئه و مانگانه ی که جهنگ تیا یاندا هه رامه بو کاتیکی تر سه رکه شی و پوچونیکی زیاتره له کوفرو خوانه ناسیدا ئه وانه ی که بی پروا بوون پی گومرا ده کری ن سالی ک به هه لالی داده نین و سالی کیش به هه رام

بۆ ئەوەی ئەو مانگانه پێک بکەون لە گەڵ ژمارە ی ئەو مانگانهی که الله حەرامی کردوون بەم جوړه ئەوەی الله حەرامی کردبوو حەلایان دەکرد ئەوانە کردارە ناپەسەندەکانی خۆیان لا جوان کرابوو الله ش هیدایەت و پێنمووی هۆزی بێ باوەپان ناکات.

کەوابوو ئەگەر حەلەکردنی جەنگ لەمانگە حەرامەکان الله بەزیادپروچوون لەکوفر ناوی بیات لەکاتیکدا سالی دواتر جەنگیان تێیدا حەرام دەکرد ئەی دەبێ ئەوانە چۆن بن کە بیروپارادەرپرین و ئارەق و زینا و سفوری وکوفر و بێ دینی بەئازادی ناودەبەن و بەقەدەغە دانانی لەدەستورەکانیان و بەتاوانی دانانی ئەی ئەمە دەبێ چۆن بیت ؟؟

حەقده/ برگە ی دەیهەم هەموو کەس مافی ئازادی پادەرپرینی هەیه

هەژده/ برگە ی حەقدههەم و خالی یەکەم

هەموو ئەوکۆمەلە قەدەغەدەکرین کەدژی حوکمەکانی ئەم دەستورەن یان هەلویست وەرەگرن لەدژایەتیکردنی و پیکهوهژیانی ئاشتیخوازانە واتا ئەوانە ی دژی یاسابن و دژی پیکهوهژیان بن قەدەغە و تاوانبارن و پێگە بەدروست بونیان نادری وەک قەدەغە لەدروست بون و زیادبونی موەحیدانی کافر بەتاغوت.

نۆژده/ برگە ی هەژدههەم پێگەدەدریت بەدروستبونی حیزب و لایەنەکان بە مەرجی پابەندی بنەماکانی دیموکراسی بن واتا ئەو لایەنەکانی لەکوردستان پێگەیان پیدراوه دژی دیموکراسیەت نین و بەپێی یاسا پێگەیان پیدراوه بەپێی دەستورەکە ی خۆیان (بە حیزبە ئیسلامییەکانیشەو)

بیست/ خالی سیهەم لەبرگە ی هەژدههەم

ئەو حیزبە ی بیەوی لەپێگە ی چالاکیەکانی یان ئامانجەکانی زیان بەبنەرەتی دیموکراسی بگەیهنیت یان بیەوی دیموکراسیەت لایەت یان بیەوی پیکهوهژیانی ئاینەکانی ترنەهیلیت ئەوا بەسەرپێچیکار لەیاسا دادەنریت و دەبریت بۆ دادگا تاکو بریاری لەسەر بدری

که واتا برای موحیدم تۆ تاوانباری ده زانی بوۆ چونکه هه وۆی لادانی دیموکراسی ده دهی !!
 باشه کاکي مه دخه لی ئه مه اعتقادی به باشر زانیی دیموکراسی نیه ئه مه باوه رپون نیه به یاسا
 تاکه ی کۆیله ی قبول ده که ی
 الله فه رمانیکردوه دژی تاغوت بین نه ک وه ک یاساکه که ده لی ئه وه ی دژی تاغوتی
 دیموکراسی بی تاوانباره

بیست ویه ک/ ماده ی 20

برگه ی یه که م - هه موو که سی به رامبه ر یاسا یه کسانه
 برگه ی دووهم هه موو چه شنه جیاکاریه ک به هۆی ئاین یان نه ته وه یان په گه ز قه دهغه ده کری
 واتا نابیت به چاویکی جیاوازه وه سه یری موسلمان وکافرکه ی ده بیت به یه کسانى سه یری
 بکه ی

ئه مه ش په فزکردنی وته ی الله یه

[أَفَنَجْعَلُ الْمُسْلِمِينَ كَالْمُجْرِمِينَ] { القلم ۳۵ }

ئایا په وایه پاداشتی موسولمانان وه ک تاوانبار و تاوانکاران بیت

[مَا لَكُمْ كَيْفَ تَحْكُمُونَ] { القلم ۳۶ }

ئه وه چیتانه؟ چۆن حوکم و بریاری ناپه وای وا ده رده که ن

جاخۆتان ببینن جگه له حوکم نه کردنیان به قورئان ئه م هه موو کوفره ی تریشیان هه یه

بیست و دوو/ ماده ی 22

به بی ده قیکی یاسای نه تاوان هه یه نه سزا نابیت که س به ئه نجام دان یان ئه نجام نه دانی شتی
 تاوانبار بکری مه گه ر ئه وشته له یاسا به تاوان دانرابی
 واتا که سی جوینی به خوا دا دادگا به تاوانباری دانانیت چونکه یه ک یاسا نیه ئه وکاره به تاوان
 دابنی

به پوخته کراوی کوفره کانی په رله مانى کوردستان به کورتی ئه مانه ن

حوکم نه کردن به قورئان و سونه ت و دژایه تی کردنی و ری لی گرتنی و گۆرینی و

حوکم کردن به دیموکراسی و عه مانیه ت و بانگه واز بۆکردنی هه لێژاردنی رییازی نه ته وه و خاک په رستی و بانگه واز بۆکردنی وچه سپاندنی سوکایه تی کردن به ئیسلام و قورئان و سونه ت له ده زگاگانی راگه یانندن هه ولێ نه هیشتنی و ناشرین کردنی له ژیر یاسای ئازادی راگه یانندن و رۆژنامه گهری زه مینه سازکردن بۆ به ره و دان به فیکری ئیلحاد و دادمه زرانندی ده یان بنکه و ریکخراو بۆ ئه و بواره خۆنزیکردنه وه و پشتیوانی کردن و دۆستایه تی و هاوکاری کردنی یه هود و نه صاری به هه موو شیوه یه ک گرنگی دان به کردنه وه ی حوسه یینی و بنکه بۆ رافیه یه شیعه به بلاوکردنه وه ی ته شه یوع و ریکخۆشکردن بۆ کردنه وه ی مه زارگه و خانه قا و مه رقه د و ته صوف بۆ زیاتر په رستنی قه بر و ئه شخاص حه لال کردنی زینا و رپیا له ژیر ناوی رپیی دان و یاسایی کردنی و به ده ستوور دانانی به ماف و ئازادی تاکه که س حه رام کردنی حه لاله کان وه ک چه ن ژنه یی و جیهاد و ته کفیرکردن و باسی طاغووت له ژیر ناوی کۆنه په رستی سته م و تیرۆر و توندپه وه ی ئه م کوفرانه و ده یانی تر له حکومه تی کوردستان بوونی هه یه

ئه مه ش به کۆده نگه هه موو زانایانی ئیسلام له کۆن و نوێ ئه مانه هه مووی کوفری ئاشکرا و روونن هه ر یه کێک له و کوفرانه هه بیته واجب ئه بیته جه نگان و جیهاد و کوشتار کردن له دژی ئه و که سانه ئه گه ر توانا هه بوو.

سه ره رای ئه و هه موو کوفرانه کۆمه لێکی بۆ عه قل نه زان ئه لێن ئه وه نیه له کوردستان به ئازادی نویژ و جومعه و جه ماعه ت به رپا ئه کرێ و بانگ ئه درێ

منیش ئه لیم : نه ک له کوردستان به لکو له کافرترین ولاتی سه ر زه وه ی و هه موو ولاتانی یه هود و نه صاری ئه و دروشمانه رێ پێدراوه و ئه نجام ئه درێ به بۆ هیچ سانسۆرێ به لکو له و ولاتانه زۆر زیاتر مافی خۆی پێ ئه درێ ووتارییژ زیاتر ئازادی بۆهه یه وه ک له کوردستان وه ئه و دروشمانه له هیچ کات و سه رده میک نه بۆته هۆی بیزارکردنی تاغووتان و سته مکاران چونکه ئه وان ئه یانه وه ی دین ته نها بریتی بیته له ئه نجام دانی ئه و په رستشانه و په یوه ندی نه بیته به سیاسه ت و ئابووری حوکمه وه ئه وه ش به عه لمانیکردنی دینه که ئاواتی گه وره و له میژینه یانه هاته دی بۆیان

وه ئه و ده ستوره ش جی به جی نا کریت ته نها به په زامه ندی سه رپۆکی ولات نه بیته که ئه ویش ماده ی (104) تیایدا هاتوه ته نها سه رپۆک ده توانی په تی یاسابکاته وه یان قبولی کات.. ئه وه تا ئه م هه مو کوفره ی قبولکردوه ئایا هیشتا هه رموسلما نه ؟

عوزری چیتان ماوه تاکه ی خوټان بهری ناکهن له و کافرانه
 سویند به الله نه وهی دهنگ بهم حیزبانه بدات مورته د ئه بیته وه به دینه که ی الله تعالی
 ناگری دوزه خ جیگایه تی بۆهه میشه مه گهر تۆبه ی لی بکات بگه پیتته وه سهر پربازه که ی
 الله تعالی بهر له مردن ئیوهش ههرکس له لای خوویه وه و له کهس و کاری خوویه وه دهست پی
 بکات و ناگاداریان بکاته وه له و کوفره الله تعالی بهرچاو پروومان بکات و ریگای هه قمان لی
 وون نه کات آمین.

مه دخه لییه خه لیفه کان مورچیئه ش نین به لکو جه همین
 چونکه مورچیئه کان به وته ی کوفری تکفیرده که ن
 به لام جه همیه کان ده لین ده بی بزاین له دلّه وه ئه و کوفره ی پی حه لاله یان نا
 ریگ وه ک خه له فیه مه دخه لییه کان
 کابرای عه لمانی به وته
 جحدی هه موی شهرعی خوا ده گات وشهرعی خوا به درۆده خاته وه
 و ده لیت نابیت یاسایه ک دهر بکریت پیچه وانه ی دیموکراسی بیت
 ده لیت خه لک ئازاده له بیروپا و هه لسوکه وت و زه واجدا
 ده لیت نه تاوان هه یه نه سزا ئیلا ئه وه نه بیت له ده ستوردا نوسراوه
 قاعیده ی فقهیه (الکتاب کالخطاب) نوسین وه ک قسه کردنه
 که چی کاک ی جه همی دیت ده لین ئیمه نازاین له دلّه وه حه لالی کردوه یان نه یکردوه که واتا
 موژده تان لی بیت به کوفر نه وه کانی جه همی کوری سه فوان هه موو کوفری له دل
 کوّده که نه وه

الله فهرمویه تی

[وَلَقَدْ قَالُوا كَلِمَةً الْكُفْرِ]

به دلنیا یی نه وان قسه یه کی کوفریان کرد

[وَكَفَرُوا بَعْدَ إِسْلَامِهِمْ] { التوبة ۷۴ }

وه کافر بوون له دوا ی نه وهی که پیشت موسلمان بوون

به پیتی یاسای په رله مان که مسعود به رزانی ده ریکردوه
له یاسای ده سه لاتی دادوهری هه ریم

ماده ی دووهم ده لیت . دادوهری سه ربه خو به له یاسا به ولاره هیچ ده سه لاتیکی تری
به سه ره وه نیه.

که واتا حاکم ته نه پابه نده به یاسا له یاسا به ولاره هیچ حوکمیکی تر نیه
ئینجا بابزانی یاسای خوا و یاسای گه ل پیکه وه یان مه به ستیان ته نه یاسای گه له

ماده ی سیههم ده لیت . به ناوی گه له وه حوکمه کان ده رده چن وجی به جی ده کرین.

که واتا هه ر حوکمی له یاسا کوفرییه که یان موافق ئیسلام یش بیت ته وان به حوکمی خوا ناوی
نابهن و وه وه ک حوکمی خوا جی به جی ناکهن به لکو ناوی ده نین حوکمی گه ل و وه وه ک
حوکمی گه ل جی به جی ده کهن

که واتا له م ولاته دا شتیک نیه به ناوی حوکم کردن به قورئان به لکو حوکم کردنه به حوکمی گه ل
به لام ته و حوکمی گه له له چه ند سه رچاوه یه ک وه رگیراوه سه رچاوه کانیش ئیسلام و زۆرینه و
عورف و یاسای ویلایه ته یه کگرتوه کان و ده ستوری عیراق له کو تایشدا له هه ر سه رچاوه یه ک
هه ر حوکمییک وه ربگرن ته و حوکمه به حوکمی گه ل ناو ده به ن نه ک حوکمی الله
که واتا ته ی مه دخه لی و ئیخوانی بوچی درۆ ده که ی ته وه تا وه لی ته مره که تان یاسای داناوه تا
ده رکردنی هه موو حوکم و جی به جی کردنی هه موو حوکمه کان به ناوی گه له وه بیت ئیتر بو
بو هتانیان بو ده کهن ده لیت له هه ندی شت حوکم به ئیسلام ده کهن

چی کاتی حوکم کردن به حوکمی گه ل بو ته حوکم کردن به ئیسلام؟؟؟

له وه ش زیاتر

ماده ی 69 ده لیت پیویسته کار به حوکمه کانی ته م یاسایه بکریت.

واتا واجبه حاکم پابه ندییت ته نها به حوکمی گهل.

له وهش زیاتر

مادهی 70 ده لیت کار به هیچ ده قیکی یاسای وبریاریک ناکری که پیچه وانه ی ئەم یاسایه بیت

واتا کار ناکریت به بریاری الله که فهرمویه تی

[ان الحکم الا لله] { یوسف ٤٠ }

حوکم ته نها بو حوکمی الله یه

کارناکریت به قه ده غه کردنی حکم بغیر مائزل الله به لکو واجب کراوه له لای ئەم طاغوتانه

له کو تایشدا یاساکه له لایه ن سه روکی گه وره ی مه دخه لیه کان مسعود به رزانی ده رچوینرا

فهرموو ته ماشای یاسای ژماره 13 ی سالی 2007 یاسای وه زاره تی داد بکه ن

ئامانج و ئهرکه کانی وه زاره ت

ماده ی یه که م - ئامانجی وه زاره ت به دیهیتانی دادپه روه ریه له ههریم وه پاراستنی مافی

هاولاتیان له پریگه ی جی به جیکردن و ئاماده کردنی یاساکان و پریزگرتن له ناوه پوکه کانیان

په نگه مه دخه لیه کی گیل بلیت مه به ستیان ئەو یاسایانه یه که موافق ئیسلامه منیش ده لیم

فهرموو بایاساکه به ته واوی بخوینینه وه

پریزگرتن له ناوه پوکه کانیان به جوړیکی وا به رگری له مافه کانی مروف بکات و له گه ل عه ه دو

په یماننامه نیوده و له تیه په یوه ن دیداره کان پیکه وه بگونجیت.

که واتا عه داله ت و پاراستنی مافی مروف به یاسادانان وجی به جیکردن له یاسایه ک ده بینن

که ئەو یاسایه له گه ل په یماننامه ی نیوده و له تی بگونجیت

بو نمونه هه ندی یاسای په یماننامه ی نیوده و له تی

ئازادی بیروپرا

ئازادی پاده ربپین

ئازادی سلوک

ئازادی جنس

یە کسانى نىوان مروّقه کان بى جياوازی تاین

یە کسانى نىوان ژن ومیرد...هتد

کە پەیماننامە یە کى پر لە کوفریە دەتوانن لە گوگل دایبەزینن و بیخویننە وە بە لام ئەم حوکمە تە
طاغوتە پى وایە عدالت و مافی مروّق لە یاسایە کدایە کە لە گەل ئە و پەیماننامە نیتودە و لە تیه
بگونجیت

بىگومان هەرکە سى یاسای کافران بە عدل ناوبات قورئانى بە درۆ خستۆتە وە چونکە قورئان
جگە لە حوکمی خوا هەموو حوکمیکی تر بە ستم و باتل و جاهلیەت و کوفر ناودە بات بە لام
وەلى ئەمرى بە ناوسە لە فیه کان بە عدالتە تى ناودە بات لە وەش زیاتر
کارکردن بە دانانى یاسا و جى بە جى کردنى ئە و یاسایانە بە واجب دادە نین

وەک لە مادەى 12 داها توه

پىویستە لە سەر ئە نجومە نى وە زیران ولایە نه پە یو هەندیدارە کان حوکمە کانى ئەم یاسایە جى
بە جى بکەن

وە مادەى 11 دە لیت ناییت کار بە هیچ دە قىکی پىچە وانە ی ئەم یاسایە بکرىت.

دودل مە بە بە ناوسە لە فیه کان عەلمانین و باوە پدارن بە دیموکراسیەت هە لگى دروشمى ئاگر
پەرستین

یە ک مە دخە لیم پى بلین دلى بە ئالای کوردستان خوش نە بىت و هە لکردنى بە کوفر
و جاهلیەت بزانی

ئایا دە زانیت ئالای کوردستان واتای چیه

فەرموو لە یاسای ئالو ه مانای ئالای بە ناوسە لە فیه کان و ئیخوان و عەلمانیه کان بزانه

یاسای ژماره 14 ی سالی 1999 یاسای ئالای هه ری می کوردستانی عێراق

ماده ی یه که م

ئالای کوردستان پێکهاته که ی له م شیوه یه یه

یه که م - په نگی سه ره وه سوره هیما ی شه هیدانی بزافی رزگاری خوازی کورده.

دووهم - لاکیشه ی ناوه راست په نگی سپیه هیما ی ئاشتی و ئازادی و دیموکراسی ولیبوردنه

که خه لکی کوردستان ئاواته خوازیه تی

سیههم - په نگی خۆره که هیما ی به رده وام بونی ژیان و ئومید وزانسته 21 تیشکی خۆره که ش

هیما ی جه ژنی نه ورۆزی نه ته وه ییه.

که واتا مه دخه لیه کان شه هیدی ئالای دیموکراسیه ت و جه ژنی نه ورۆزی ئاگر په رسته کانن

به سه ئیتر درۆکردن به ناوی رسول الله { ﷺ } و هاوه لانی و سه له ف

سلیمان الخراشی له کتیبی لیبرالیه پرسیاریکی ناردوه بۆ شیخی مه دخه لیه کان صالح الفوزان

له باره ی لیبرالیه ت و عه لمانیه ت

صالح فه وزانیش به م شیوه وه لامی ده داته وه

موسلمان ئه وکه سه یه که ته سلیم بوه بۆ الله به ته وحید ملکه چی بوه به گوێرایه لی وه خۆی

به ری کردوه له شیرک و موشریکین جائه وو که سه ی که ئازادی ده ویت که ئه و ئازادیه هیچ

سنوریکی نه بیئت ئیلا به قانونی ده ست کرد نه بیئت ئه وائه وکه سه عینادی کردوه له سه ر

شه رعی خوا وه حوکمی جاهیلیه تی ویستوه وه ئه وکه سه ی ئینکاری ئه وشتانه بکات که

پیویسته له دین وه ک جیاوازی نه کردن له نیوان موسلمان و کافر وه ویستنی ئازادیه ک

که سنوره که ی قانون دیاری ده کات و ئینکاری حوکمه شه رعیه کان بکات که تاییه تن به ئافره ت

وفه رمان به چاکه ونه هی له خراپه و جیهاد کردن له پیناخوا جا ئه وکه سه ی ئه مه حالی بیئت

که وتۆته ناو چه ندان هه لۆه شینه وه ی ئیسلام نسال الله العافی.

ئه وکه سه شی ده لیت من موسلمانم لیبرالیم (موسلمانم و دیموکراسیم) ئه و

خۆه لۆه شانده وه یه ئه گه ر به لیبرالیه ت مه به ستی ئه وخالانه بیئت که باسکرا ئه و پیویسته

ته وبه بکات له و بیروبۆچونانه تا به راستی بیئت به موسلمان.

نۆنه‌ی ئەو کوفرانە لە یاساکانی حوکمەتی هەرێم
نۆنه‌ی یە کسان دانانی موسڵمان و کافران

لە یاسای مافی مرۆف لە کوردستان تێدا هاتووە
یاسایی ئەندامانی پەرلەمان پەرلەمانی کوردستان - عێراق لە دانیشتنی ئاسایی ژمارە (٩) ی
رۆژی ٢٠١٥/٤/٢١ بڕیاری دەرچواندنی ئەم یاسایە دا:
پێکھاتەکان: کۆمەڵە نەتەواییەکان (تورکمان کلدانی سریانێ ئاشووری و ئەرمەن) و کۆمەڵە
ئاین و ئاینزاگان (مەسیحی ئیزیدی ساییئە مەندائی کاکەیی شەبەک فەیلی زەردەشتی و
هی دیکە) کە هاوڵاتی کوردستانی عێراقن.

ماددە (٣): دەسەڵاتەکانی هەرێمی کوردستان - عێراق یە کسانێ تەواو و کاریگەر
بۆ پێکھاتەکان مسۆگەر دەکات:

یەكەم: حوکمەت مافی یە کسانێ و هاو دەرفەتی لە ژیا نی سیاسی رۆشنیری. کۆمەڵایەتی و
ئابووری لە رێگە یاسا و سیاسەتی کاریگەر بۆ ئەو تاکە سەر بە پێکھاتە یە کە مسۆگەر
دەکات هەروەها مافی بەشداری کردنیان لە وەرگرتنی ئەو بڕیارانە تایبەتە بە خۆیان
مسۆگەر دەکات.

دووهم: سەرجه‌م شیوەکانی جیاکاری دژی هەر پێکھاتە یە ک لە پێکھاتەکانی کوردستانی
عێراق قەدەغە دەکری و سەرپێچیکار سزا دەدری بە پێی یاسا بەرکارەکان.

تەماشاکەن جیاوازیکردن لە نیوان پێکھاتەکانی کوردستان قەدەغە دەکەن لە کاتی کدا الله
جیاوازیکردنی لە نیوان موسڵمان و کافر کردۆتە ئەصلی دین

نۆنه‌ی ئینکاریکردنی دژایەتیکردنی و رقی بونەو لە کافران و قەدەغەکردنی هەجر کردن و
ئینکاری جیهاد

مادە ۵ سیپە می مافی مەوۆ

سیپە م: قەدەغە کردنی هەر بانگەشە یەکی ئاینی یان سیاسی یان راگەیاندن بە تاک یان بە کۆمەڵ راستەوخۆ یان ناپراستەوخۆ بۆرقوقینە یان توندوتیژی یان تۆقاندن یان دوورخستەوه و پەراویزخستن کەوا لەسەر بنەمای نەتەوهیی یان ئاینی یان زمانەوانی بیناکرایت.

نۆنە لەسەر کوفری ئازادی بیروورا

مادە ۴ لە یاسای مافی مەوۆی حوکمەتی هەرێم
هەر پێکھاتە یەک بە یە کسانێ لە گەڵ زۆرینە بۆی هەیه ماف و ئازادییە بنەپەتەکانی بە ئازادی بیرکردنەوه ئازادی رادەپەرین دەزگاکانی راگەیاندا ئازادی کۆبوونەوه و دامەزراندنی کۆمەڵە و رابیتەکان و ئازادی پیاوێ کردنی بیروباوەری ئاینیشەوه پیاوێ بکات و حکوومەت پابەند دەبێت بە پالپشتیکردن و چاودێریکردنی ئەو پیاوێ کاریانە بە شیۆه یەکی یە کسان لە نیوان پێکھاتەکان بە پێی یاسا بەرکارەکان.

سیپە م: هەر پێکھاتە یەکی مافی گوزارشتکردنی هەیه لە رۆشنایی و نەریتەکانی خۆی و حکوومەت پابەند دەبێت بە پاراستنی کلتوری رۆشنایی و ئاینی پێکھاتەکان.

نۆنە لە ئینکاریکردن لە ئەحکامە شەریعیەکانی ئافرەت

یاسای توندوتیژی خیزان دەلیت

بەهەموو جۆرێ قەدەغە یە لە ئافرەت بدیرت

و بەهەموو جۆرێ قەدەغە یە لە منداڵ بدیرت

ئادە مەدخەلیەکان ئیستا چ دەلین؟؟

فان المسلم هو المسلم لله بالتوحيد المنقاد له بالطاعة المبرئ من الشرك وأهله. فالذي يريد الحرية التي لا ضابط لها إلا القانون الوضعي هذا متمرّد على شرع الله يريد حكم الجاهلية وحكم الطاغوت فلا يكون مسلماً والذي ينكر ما علم من الدين بالضرورة من الفرق بين المسلم والكافر ويريد الحرية التي لا تخضع لقيود الشريعة وينكر الأحكام الشرعية من الأحكام الشرعية الخاصة بالمرأه والأمر بالمعروف والنهي عن المنكر ومشروعية الجهاد في سبيل الله. هذا قد ارتكب عدة نواقض من نواقض الإسلام نسال الله العافية.

والذي يقول: (انه مسلم ليبرالي) متناقض إذا أريد بالليبرالية ما ذكر فعلية أن يتوب إلى الله من هذه الأفكار ليكون مسلماً حقاً.

صالح بن فوزان الفوزان

عضو هيئة كبار العلماء

14/05/1434

بيان من اللجنة الدائمة في حكم الدعوة إلى وحدة الأديان
پونکردنه وهی لیژنه ی هه میشه ی سعودی له باره ی حوکمی بانگه شه بویه کگرتنی ئاینه کان
له بنچینه ی ئیسلام ئه وهیه واجبه باوه پت وایت هه رکه سی نه یه ته ناوئیسلامه وه له جوله که
وگاوران وجگه له وانیش ئه وه به کافر ناوده برین وه به دوژمنی خوا وپیغه مبه ر وئیمانداران
داده نرین وه ئه هلی ئاگرن وه ک خوا فهرمویه تی له چه ندان ئایه تدا
[لَمْ يَكُنِ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ وَالْمُشْرِكِينَ مُنْفَكِّينَ]

بی باوه په کان له خاوه ننامه و هاوبه شدانه ران ده ست به ردار نه بوون له کوفریان
[حَتَّى تَأْتِيَهُمُ الْبَيِّنَةُ] تا به لگه و نیشانه ی پرونیان بۆ هات. { البنية ١ }

وه فهرمویه تی [إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا] به راستی ئه وانه ی بی پرواو کافربوون [مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ
وَالْمُشْرِكِينَ] له خاوه ننامه و بته رسته کان [فِي نَارِ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا] ده خرینه ناو ئاگری
دوزه خه وه به هه تا هه تای تیدا قه تیس ده بن [أُولَئِكَ هُمْ شَرُّ الْبَرِيَّةِ] ئا ئه وانه خراپترینی
درووستکراوه کانن { البنية ٧ }

وه جگه له وهش له ئایه ته کان

وه له فه رموده شدا هاتوه

پیغه مبه ر { ﷺ } فه رمویه تی

سویند به و زاته ی نه فسی محمدی به دهسته هیچ جوله که وگاوری ک نیه ناوی من بیستیت
وهریت وئیمانی نه هیئابیت به وهی من پیی هاتوم ئیلا ده بیته ئه هلی دۆزه خ.

{ صحیح مسلم ۱۵۳ }

هه ربویه هه رکه سی جوله ک وگاوران به کافر نه زانیت ده بیته کافر به پیی بنه مای **من لم یکفر
الکافر فهو کافر**

له به رامبه ر ئه م بنچینه شه رعیانه وهه قیقه تی بیروباوه ر ئه وه مان بو ده رده که وئ
که بانگه شه کردن بویه کگرتنی ئاینه کان وه له یه ک نزیک کردنه وهی نیوان ئاینه کان ونزیک
کردنه وه یان له یه ک چوارچیوه دا بانگه شه یه کی پیسه مه به ستیشیان تیکه لکردنی هه قه
به به باتل وپروخاندنی ئیسلام و له ناو بردنی بنه ماکانی ئیسلام و پاکیشانی موسلمانان بو
مورته دبونه وه یه کی گشتی ئه مه ش هه مان وته ی الله یه که فه رمویه تی
[وَلَا يَزَالُونَ يَقَاتِلُونَكُمْ حَتَّى يَرُدُّوكُمْ عَنْ دِينِكُمْ إِنِ اسْتَطَاعُوا] { البقرة ۲۱۷ }
بیگومان بن هه میسه ئه و بی باوه رانه جه ننگان له گه ل ده که ن و هه رگیز کو تایی ناهینن و
ده ست هه ل ناگرن تا له ئایینه که تان هه ل تان بگێرنه وه ئه گه ر بۆیان بگونجی

وه فه رمویه تی [وَدُّوا لَوْ تَكْفُرُونَ كَمَا كَفَرُوا]

دوو پرووه کان وبی باوه ره کان ئاوات ئه خوازن و ئه یانه وئ وه ک خویان خوانه ناس بن ئیوه ش
بی باوه ر بن و له دین وه ر گه رین [فَتَكُونُونَ سَوَاءً] { النساء ۸۹ }
ئه وسا ئیوه وکافران هه مووتان وه ک یه کتان لیی و یه کسان بن له گومرای وکوفردا

بویه به د ئیاییه وه بانگه شه بویه کگرتنی ئاینه کان ئه گه ر له موسلمانانه وه ده ربچیت ئه وه
به مورته دبونه وه یه کی ئاشکرا له ئیسلام دانه نریت چونکه بانگه شه بۆئه و فکره دژی ئه صلی
بیروباوه ره که رازی بویت به وهی کوفربه خوا بکریت وه راستی قورئان و سپینه وهی دینه کانی
ترت به درۆ خستۆته وه که واتا له سه ر ئه م بنچینه یه ئه مه فکره یه کی ره فزکراوه به پیی شه رع

هه ربویه دروست نیه بۆ موسلمانن باوه پری هینابی که الله پهروه ردگاری بیت وئیسلام ئاینی بیت ومحمد {ﷺ} پیغه مبهری بیت بۆی نیه بانگه شه بۆئه و فکره بکات وهه وڵی بۆدات و له نیو موسلمانان بلاوی بکاته وه چجای وه لّامی بداته وه چجای به شداری کوږ و سیمنا ره کانیا ن بکات چجای خو ی بداته پال ئه و فکره یه

ههروهک چۆن دروست نیه موسلمان وه لّامی ئه م بانگه شه یه بداته وه که بانگه شه ده کات بۆ دروستکردنی مزگهوت و که نیسه و په رستگا له شوینیکدا جائه م کاره دانهینانه به دینیک که په رستنی غیری خوای پئ بکریّت وه ئینکاریکردنه له ئیسلام له وهی که پرئگری کردوه ئیسلام زال بئ به سه ره موو ئاینه کان وه بانگه شه کردن بۆئه وهی که خه لکی سه رزه وی ئازادن به کام دین دینداری ده که ن و یه کسانى نیوان ئاینه کان بلاو بکاته وه وه ئیسلام به سپینه وهی ئاینه کانى تر قه بو ل نه کات گومانى تیدانیه داننان به م فکره یه یا باوه ربون پی یان پازى بون پیی کوفر و گومراییه

ومن أصول الإسلام أنه يجب اعتقاد كفر كل من لم يدخل في الإسلام من اليهود والنصارى وغيرهم وتسميته كافراً وأنه عدو و ورسوله والمؤمنين وأنه من أهل النار كما قال تعالى [لم يكن الذين كفروا من أهل الكتاب والمشركين منفكين حتى تأتيهم البينة] { البينة ١ } وقال جل وعلا: [إن الذين كفروا من أهل الكتاب والمشركين في نار جهنم خالدين فيها أولئك هم شر البرية] { البينة ٦ } وغيرها من الآيات.

وثبت في صحيح قال الرسول الله {ﷺ} (وَالَّذِي نَفْسُ مُحَمَّدٍ بِيَدِهِ لَا يَسْمَعُ بِي أَحَدٌ مِنْ هَذِهِ الْأُمّةِ يَهُودِيٍّ وَلَا نَصْرَانِيٍّ ثُمَّ يَمُوتُ وَلَمْ يُؤْمِنْ بِالَّذِي أُرْسِلْتُ بِهِ إِلَّا كَانَ مِنْ أَصْحَابِ النَّارِ) { صحيح مسلم ١٥٣ }

ولهذا: فمن لم يكفر اليهود والنصارى فهو كافر طرداً لقاعدة الشريعة: (من لم يكفر الكافر فهو كافر).

وأمام هذه الأصول الاعتقادية والحقائق الشرعية فإن الدعوة إلى: (وحدة الأديان) والتقارب بينها وصهرها في قالب واحد دعوة خبيثة مأكرة والغرض منها خلط الحق بالباطل وهدم

الإسلام وتقويض دعائه وجرّ أهله إلى ردة شاملة ومصادق ذلك في قول الله سبحانه: [وَلَا يَزَالُونَ يُقَاتِلُونَكُمْ حَتَّى يَرُدُّوكُمْ عَنْ دِينِكُمْ إِنِ اسْتَطَاعُوا] {البقرة ٢١٧} وقوله جل وعلا: [وَدُّوا لَوْ تَكْفُرُونَ كَمَا كَفَرُوا فَتَكُونُونَ سَوَاءً] {النساء ٨٩}.

إن الدعوة إلى (وحدة الأديان) إن صدرت من مسلم فهي تعتبر ردة صريحة عن دين الإسلام لأنها تصطدم مع أصول الاعتقاد فترضى بالكفر بالله عز وجل وتبطل صدق القرآن ونسخه لجميع ما قبله من الكتب وتبطل نسخ الإسلام لجميع ما قبله من الشرائع والأديان وبناء على ذلك فهي فكرة مرفوضة شرعاً - فإنه لا يجوز لمسلم يؤمن بالله رباً وبالإسلام ديناً ومحمد {ﷺ} نبياً ورسولاً الدعوة إلى هذه الفكرة الآثمة والتشجيع عليها وتسليكهها بين المسلمين فضلاً عن الاستجابة لها والدخول في مؤتمراتها وندواتها والانتماء إلى محافلها.

كما لا يجوز لمسلم الاستجابة لدعوة: (بناء مسجد وكنيسة ومعبد) في مجمع واحد لما في ذلك من الاعتراف بدين يعبد الله به غير دين الإسلام وإنكار ظهوره على الدين كله ودعوة مادية إلى أن الأديان ثلاثة: لأهل الأرض التدين بأي منها وأنها على قدم التساوي وأن الإسلام غير ناسخ لما قبله من الأديان ولا شك أن إقرار ذلك أو اعتقاده أو الرضا به كفر وضلال فتوى صدرت برقم 19402 في 25-1-1418هـ عن اللجنة الدائمة للبحوث العلمية والإفتاء برئاسة إدارة البحوث العلمية والإفتاء (الأمانة العامة لهيئة كبار العلماء) السعودية. واللجنة التي أصدرت هذه الفتوى مكونة من سماحة الرئيس العام ومفتي عام المملكة العربية السعودية (عبد العزيز بن عبد الله بن باز) رئيساً و(عبد العزيز ابن عبد الله آل الشيخ نائباً) وعضوية كل من الشيخ د. بكر أبو زيد و صالح بن فوزان الفوزان.

فهتواي شیخی گه وره ی مه دخه لیه کان بو ته کفیرکردنی وه لی کوفره کانتان

صالح الفوزان ده لیت:

خودانه پالی ریپازه ئیلحادیه کان وه ک شیوعیهت وعه لمانیهت و ره ئسمالی وجگه له وهش له ریپازه کوفریه کانی تر هه لگه پانه وهیه له ئیسلام جائه گهر ئه وکسه ی خوی داووته پال ئه م ریپازانه خوی به موسلمانیش بزانیئت ئه واه وکسه مونا فقیکی گه وره یه چونکه مونا فیقان خویان ئه ده نه پال ئیسلام له پرووکه شدا به لام له ناخه وه کافرن

ههروهک الله فهرمویه تی

[وَإِذَا لَقُوا الَّذِينَ آمَنُوا قَالُوا آمَنَّا] کاتیک که ئەم مونا فیکانه بگه یشتنیا به باوه پداران
 ئەیانوو: ئیمهش وه کو ئیوه ئیمان هیناوه [وَإِذَا خَلَوْا إِلَى شَيَاطِينِهِمْ] وه کاتیک تاک
 بوونایه ته وه له گه ل شهیتانه کانیان له سه رانی کوفرو نیفاق و جوله که [قَالُوا إِنَّا مَعَكُمْ إِنَّمَا
 نَحْنُ مُسْتَهْزِئُونَ] ئەیانوو: ئیمه له گه ل ئیوه داین وه کاتیک که ئیمه تیکه ل موسلمانان ئەیین
 ئەوه ته نها گالته یان پی ئەهین. { البقرة ١٤ }

الانتماء إلى المذاهب الإلحادية: كالشيوعية والعلمانية والرأسمالية وغيرها من مذاهب الكفر
 ردة عن دين الإسلام فإن كان المنتمي إلى تلك المذاهب من المنتسبين للإسلام فهذا من النفاق
 الأكبر فإن المنافقين ينتمون للإسلام في الظاهر وهم مع الكفار في الباطن كما قال تعالى فيهم:
 [وَإِذَا لَقُوا الَّذِينَ آمَنُوا قَالُوا آمَنَّا وَإِذَا خَلَوْا إِلَى شَيَاطِينِهِمْ قَالُوا إِنَّا مَعَكُمْ إِنَّمَا نَحْنُ مُسْتَهْزِئُونَ]
 { البقرة ١٤ }

{ عقيدة التوحيد-صفحة 82-طبعة المكتبة العصرية }

پرسیارکرا له **صالح فهوزان**

:فضيلة الشيخ وفقكم الله هل يصح أن نطلق على العلماني و الليبرالي و الشيعي لفظ : منافق؟
 ئەه شیخ ئایا دروسته وشه ی مونا فیک بو عهلمانی و لیبرالی و شیعه به کاربهینین؟
 له وه لامدا وتی: ئەوانه ی ناوت هیناوان ئیمانیا دهرنه خستوه به لکو ریباریکی پیسیان
 دهرخستوه که بریتیه له دهرچون له دین و جویندان به دین و جویندان به ئەهلی دین ئەوان
 ئەم کوفره یان دهرخستوه ئەوانه مونا فیک نین به لکو خراپترن ئەوان زندیقن به لی.

أجاب الشيخ : هم ما يظهرون الإيمان هم يظهرون المذهب الخبيث من الخروج على الدين و
 سب الدين وسب أهل الدين مظهرين هذا ليسوا منافقين هؤلاء أشد هؤلاء زنادقة نعم. اهـ
 { فتوى مفرغة من درس المنتقى من أخبار سيد المرسلين بتاريخ 12 شوال 1432 هجري }

فه توای لیژنه ی هه میشه ی بۆگه رانی زانستی و فه توا له ولاتی هه ره مین له باره ی عه مانیه ت

ئه وه ی ناو نراوه به عه مانیه ت که بانگه واز ده کات بۆجیا کردنه وه ی دین له ده وه لت وه دین له قالبی په رسته نه کان داده نین وه واز له دین ده هینن له به ریوه بردن و کاروباره کان وه دان ده نین به ئازادی ئاینی خه لک ئازاد ئه که ن که هه رکه س ویستی له ئیسلام بوو ئه وا با په یره و له ئیسلام بکات وه هه رکه سیش هه ر بیروباوه ریکی تری پوچه لی ویست ئازاده په یره و ی بکات جا ئه م بانگه وازه وجگه له مه ش له بیروبوچونه فاسده کانه بانگه وازیکی خرابی کافره واجبه خه لکی لی ئاگادار بکریته وه و پوچه لیتی پون بکریته وه

ما یسمى بالعلمانية التي هي دعوة إلى فصل الدين عن الدولة والاكتفاء من الدين بأمور العبادات وترك ما سوى ذلك من المعاملات وغيرها والاعتراف بما يسمى بالحرية الدينية فمن أراد أن يدين بالإسلام فعل ومن أراد أن يرتد فيسلك غيره من المذاهب والنحل الباطلة فعل فهذه وغيرها من معتقداتها الفاسدة دعوة فاجرة كافرة يجب التحذير منها وكشف زيفها

{ الفتوى رقم 18396 للجنة الدائمة بعضوية

وبكر أبو زيد

وصالح الفوزان

وعبد الله بن غديان

وعبد العزيز آل الشيخ

ورئاسة الإمام عبد العزيز بن عبد الله بن باز }

بۆمونه بړوانن له یاسای دادوه ری کوردستان

نوسراوه

حوکمه کان به ناوی گه له وه ده رده چیت

که واتا هیچ حوکمی بۆخوا نیه هه موی بۆگه له

وه ئازادی ئاینیش له یاسای مافی مروّف به سه ریخی باس کراوه

کوفری ده نگدان و په رله مان

حکم بغیر مائزل الله و دیموکراسی دووشتی جیاوازن

دیموکراسی کوفریکی گه وره ی سه ریحه و کوفری پون وئاشکرایه هیچ ته ئویلیک هه لئاگریت چونکه بنه ماکانی

دیموکراسی بریتییه له به تاکرانه گرتنی الله له عیبادهت به وه ی په رستنی غیری الله ی کردۆته ئازادی باوه رنه بون به الله ده کاته ئازادی

دیموکراسی بریتییه له به تاک رانه گرتنی الله له یاسا دانان و به خشینی ئه وده سه لاتنه به گه ل

دیموکراسی بریتییه له فه زل دانی حوکمی مروف به سه رحوکمی الله چونکه له برکه کانی ده ستور نوسراوه ته وه پئویسته (واجبه) حوکم به قانون بکری و ئه و دادوه ره ی حوکم به قانون ناکات تاوانباره و پئویسته سزابدریت

دیموکراسی بریتییه له به یه کسان دانانی دینی خوا و غیری دینی خوا چونکه موسلمان و کافر به یه کسان داده نیی و ئایهت به درۆئه خاته وه

دیموکراسی بریتییه له به چاک دانانی حکم بغیر مائزل الله هه ربۆیه ش دادگا کانی دیموکراسیهت له سه ری نوسراوه (العدالة) و اتا دادپهروه ری لیږه یه وه وه زاره تیان بۆ کردۆته وه به ناوی (وزارة العدل) وه زاره تی دادپهروه ری ! له کاتی کدا قورئان حوکمی غیری خوا به سته م ناوده بات به لام دیموکراسی به شوینی که حوکمی غیری خوا ده چه سپینیت ده لیئت دادپهروه ری

دیموکراسی بریتییه له پیکه وه ژیا نی ئاینه کان به ئاشتیانه و ئازادیانه ئه مه ش **الولاء والبراء** که ئه صلی دینه له کار ده خات

دیموکراسی بریتییه له سهروه ری بۆ یاسا (ئه مه ش به گه وره راگرتنی قانون و یاسای غیری الله یه) که سه لمینه ری ئه وه یه قانون پیروژه لای ئه وان بۆ یه ده لیئت یاسا سهروه ره

دیموگراسی بریتییه له ئازادی که سیتی واتاتۆ ئازادی هەر ئاکار و په وشتی ده نوینیت ئەمه ش
حه لاکردنی هه مووشتیکه بۆکه سیتی مروقه کان له وهی ئازادن دیندار بن یان بی دین له وهی
له خواترس بن یان مولحید

دیموگراسی باوه پری به هیچ هه رامیکی قورئان و هه دده شه رعیه کان نیه هه ربۆیه له ده ستور
نوسراوه نه تاوان هه یه نه سزا ئیلا مه گه ر شتی یاسابه تاوان و سزای وه ربگریت

که واتا دیمووگراسی پیک هاتوه له کۆمه لێ بنه مای کوفری که بریتییه
له به درۆخستنه وهی قورئان
له جحد کردنی قورئان
له یه کسان کردنی حوکمی خوا به غیری حوکمی خوا
له فه زل دانی حوکمی غه یری خوا به سه ر حوکمی خوا
وه له پشت هه لکردن له دینی خوا

جا هه رکه سی مه رچی هه لال کردن بۆ کوفری گه و ره دابنیت ئەو که سه جه همیه

چونکه مه رچی حلال کردن بۆ تاوان و کوفری بچوکه

به لام هه رکه سی کوفری گه و ره بکات هه زار جار به دهم بلیت من خۆم به گونا هبار ئەزانم هه ر
کافره کافره کافره...

ئایا که سیک قورئان بدرینیت بلیت ئەزانم ئیشه که م هه رامه به س من له به ر شه هوه ت قورئان
ده درینم ئایا ئەم قسه یه کاره کوفره که ی ئەکاته کفر دون کفر؟ بیگومان نه خیر شتی کوفری
اکبر بیت به هیچ جوړی نابیتته کوفری بچوک ئیلا ته و به بکات و به رائته بکات له و کوفره و
بیتته وه به موسلمان.

که واتا مه دخه لیه کان ئابروی خۆتان مه به ن
شتی کوفری گه و ره بیت هه رگیز نابیتته کوفری بچوک به زمان

ئایا که سئ بت بپه رستئ و بلیت خوّم پئ گونا هبار ه ئه واکاره که ی هه ر کوفری گه وره یه یان
بچوک بیگومان هه ر به گه وره ی ئه مینته وه وخواه نه که شی کافره

جا دیموکراسییه ت پیکهاته وه له وبنه ماکوفریانه که هه ندیکیم باس کرد که کوفری اکبرن به فته وای
زاناکانی خوشتان وه کوفری اکبر نابیتته کوفری بچوک ئیلا له لای جه همیه کان نه بیت.

کفر دون کفر (کوفری بچوک) له ابن عباسه وه (رضي الله عنه) کئ ناگریته وه؟؟؟

1- **کفر دون کفر** کئ ناگریته وه

ابن عباس - رضي الله عنهما - له ته فسیری ئایه تی : [**ومن لم يحکم بما أنزل الله فأولئك هم
الکافرون**] { المائدة ٤٤ }

فه رمویه تی (من جحد ما أنزل الله فقد کفر)
هه رکه سئ ئینکاری ئه وه بکات که خوا دایبه زاندوه ئه وکه سه کافربوه.

ئایا وه لی ئه مره کانی عبداللطیف ئینکاری حوکمی خویان کردوه ؟
وه لام به ئئ ئه ویش ده سه لمینم به پئی وته کانی خویان
له یاسای مافی پیکهاته کان که نوسراوی به رزانی و ده ره یئراوی په رله مان هاته وه
[هه موو پیکهاته کان بۆیان هه یه به یه کسانئ ئازادی راده ربرین وئزادی بیروباوه ری ئاینیان
پیاده بکه ن]

واتا حریه الاعتقاد حریه الادیان

ئیسئا بابزانین حریه الاعتقاد واتا ئینکاری ئیسلام؟؟

محمد بن صالح العثیمین که شیخی مه دخه لیه کانه ده ئئ:

لأن الذي يدعو إلى التحرر مطلقاً من كل قيد ولو كان دينياً هذا كافر..

معناه: أنه أنكر فريضة من فرائض الإسلام بل فرائض الإسلام كلها وأباح الزنا واللواط والخمر
فكيف يكون هذا مسلم؟؟!!

هذا مرتد كافر

{ لقاءات الباب المفتوح الشريط (235) الوجه أ (الدقیقة 21) }

ئه وکه سه ی بانگه شه ده کات بۆ ئازادی به بۆ دانانی سنوریک بۆی ئه گهرچی ئه و ئازادیه بۆ
ئاینیش بۆ ئه و ئه وکه سه کافره

چونکه مانای وایه ئه وکه سه ئینکاری فرهزیک ئیسلامی کردوه به لکو ئینکاری ته وای
فرزه کانی ئیسلامی کردوه پێگهی داوه به زیناو نیربازی و ئارهق ئه مه چۆن موسلمانان ! ئه وه
مورته ده کافره.

که واتا به ئی ئه م حوکمه تانه انکاری حوکمه کانی خویان کردوه به ئازادی ئاین و ئازادی بیروپرا.

2- کفر دون کفر کۆ ناگریته وه

هه رکه سی حوکمی خوا به گونجاو نه زانیته و فره زلی حوکمی غیری حوکمی خوا بدات به سه ر
حوکمی خوا دا

ئه مه ش وه ک وه لی ئه مریان له کۆنگره که یدا به ناوی کۆنفرانسی یه که خستنی ئاینه کان
له ده قه ی 1:40 ده لیته

[دژایه تیکردنی ئاینه کانی تر و ته کفیرکردن له گه ل کۆمه لگای ئیمه و هیه کۆمه لگایه کی
مرو فانه ناگونجیت و گونجاو نیه]

دوو حوکمی خوا تکفیر و دژایه تی ئاینه کانی تر که ئه صلی ئیسلام و ده عوه ی هه موو
پێغه مبه رانه به دوا که وتوی ونه گونجاو وه سفی کرد

عبدالعزیز ابن باز که شیخی مه دخه لیه کانه له شه رحی ناقضی چواره م ده لیته
یدخل في ذلك: من اعتقد أن نظام الإسلام لا يصلح تطبيقه في القرن العشرين - فهو كافر
بإجماع المسلمين.

ئه وکه سه ش ئه چیته ژیر ئه م هه لوه شینه وه یه که پیتی وابی جی به جی کردنی به رنامه ی ئیسلام
گونجاو نیه بۆ ئه م سه ده ی بیسته مه ئه وه ی ئاوا بیربکاته وه ئه و کافره به ئیجماعی موسلمانان.
که واتا به پیتی ئه و مناطه ش وه لی ئه مره که ت کافره به ئیجماع

3- کفر دون کفر نایگریته وه

حه لالکردنی حوکم به غیری ما نزل الله
که هه لال کردن دوو جووره
حه لالکردنی سه رپشک کردن
حه لالکردنی ناچار کردن

وه لی ئه مره کانی مه دخه لیه کان حکم بغیر ما نزل الله یان هه لال کردوه به هه لالکردنی
ناچاری

ابن تیمیه ده لیت:

[بل کثیر من المنتسبین إلى الإسلام يحكمون بعاداتهم التي لم ينزلها الله كسواليف البادية
وكأوامر المطاعين فيهم ويرون أن هذا هو الذي ينبغي الحكم به دون الكتاب والسنة وهذا هو
الكفر.] { منهاج السنه 130/5 }

زۆریک له خه لکی خۆیان ده ده نه پال ئیسلام به لام حوکم ده که ن به نه ریتانیک که الله
داینه به زاندوه وه ک سوالیفی بادیه و فهرمانی گه وره کانیان وه وای ده بینن پیویسته حوکم
به وه بکریت له جیاتی قورئان و سونه ت ئائه مه ش کافر بونه.

بروانه یاسا کانی په رله مان له کو تایی هه ریاسایه ک نوسراوه پیویسته له سه ر لایه نه
په یوه ندیداره کان حوکمه کانی ئه م یاسایه جی به جی بکه ن

4- چواره م کفر دون کفر نایگریته وه ئه گه ر حوکم نه کات بما نزل الله له ته وحید

سلیمان ال شیخ اجماع نه قل ده کات ده لیت:

وقد انعقد إجماع أهل السنة والجماعة على خلافهم ونحن لم نكفر إلا من لم يحكم بما أنزل
الله من التوحيد بل حكم بضده وفعل الشرك ووالى أهله.

ئه هلی سونه ت و جماعه ت ئیجماعیان هه یه له پیچه وانه ی خه وارج ئیمه که سمان تکفیر
نه کردوه ئیلا ئه وانه نه بی ت که حوکم ناکه ن به دابه زی تراوه که ی خوا له ته وحید دا وه دوستایه تی
موشریکان ده که ن . { التوضیح عن توحید الخلاق فی جواب أهل العراق ص 142 }

بروانه یاسای پیکهاته کانی ههریم نوسراوی مسعود و دهرچوی په رله مان تیدا هاتوه

[ههر پیکهاته یه ک به یه کسانى له گه ل زۆرینه بۆى هه یه ماف و ئازادییه بنه پته کانی به ئازادی بیرکړدنه وه ئازادی راده برپین ده زگا کانی راگه یاند ئازادی کۆبوونه وه و دامه زراندى کۆمه له و رابته کان و ئازادی پیاده کړدى بیروباوه پرى ئاینیشه وه پیاده بکات و حکوومه ت پابه ند ده بیته به پالپشتیکردن و چاودیریکردنى ئه و پیاده کاریبانه به شیوه یه کى یه کسان له نیوان پیکهاته کان به پى یاسا به رکاره کان]

کهواتا حوکمه ت پالپشتى ده کات له په رستنى غیری الله

وه له ماده ی دواى ئه وه هاتوه ده لیت

[ههر پیکهاته یه ک مافى گوزارشتکړدى هه یه له رۆشنیری و نه ریته کانی خوی و حکومه ت پابه ند ده بیته به پاراستنى کلتوورى رۆشنیری و ئاینى پیکهاته کان]

کهواتا حوکمه ت کارى پاراستنى دینه کوفریه کانه
بابزانین فه توای زاناکانتان چیه له باره ی یه کگرتنى ئاینه کان

زاناکانى مه دخه لیه کان ده لیتن:

بۆیه به د لنیاییه وه بانگه شه بۆیه کگرتنى ئاینه کان ئه گه ر له موسلماننه وه دهر بچیت ئه وه به مورته دبونه وه یه کى ئاشکرا له ئیسلام دائه نریت چونکه بانگه شه بۆئه و فکره دژى ئه صلی بیروباوه ره که رازى بویته به وه ی کوفربه خوا بکریت

{ فتوى صدرت برقم 19402 في 25-1-1418هـ عن اللجنة الدائمة للبحوث العلمية والإفتاء برئاسة إدارة البحوث العلمية والإفتاء

ابن باز وعبدالعزیز ال شیخ وصالح الفوزان.}

وه حوکم ناکه ن به ته وحید به لکو جیگای شیرکی وکوفری ده که نه وه
 ماده ی 7 له حوکمه کانی یاسای ئه وقافی دانراوی سه روک وده رچوینرای په رله مان
 ده لیت [دروستکردنی مزگهوت و که نیسه وپه رستگا و نوژه نکرده وه و ئاماده کردنی
 پیداو یستیه کانی]

5- پینجه م **کفر دون کفر** نایانگریته وه چونکه
 تانه له حوکمه کانی خوا ده ده ن به توندپه وه ی وه سفی ده که ن

له یاسای توندوتیژی خیزاندا هاتوه
 ئه م کارانه به مونه ی توندوتیژی داده نریت وقه ده ده کریت
 له وانه لیدان له ئافرهت و مندال به هه ربیانویه ک
 له کاتیکدا لیدان له ئافرهت ئه گه ر گوپرایه ل نه بییت وئاموژگاری سودی بۆی نه بییت فه رمانی
 خواجه

وه لیدان له مندال گه ر نوپژنه کات له 10 سالی فه رمانی رسول الله یه
که چی ئه م طاغوتانه به توندوتیژی ناوی ده به ن

وه قه ده غه شی ده که ن
 که واتا حه لالکراوه کانی خوا حه رام ده که ن ئه مه ش دیسان کوفریکی تره
ابن تیمیه له رسالته التسعینیه ده لی

واجب دانان و وقه ده غه کردن بۆ که س نیه ته نها بۆ الله و رسول که ی نه بییت هه رکه سییک
 سزابدات له سه ر کردنی کاریک یان وازهینان له کاریک (ئه وسزادانه ش) به جگه له فه رمانی خوا
 و پیغه مبه ره که ی بیت (وه ئه وسزایه ش) دابریژیت و بیکاته به رنامه یه ک ئه وا بۆ خوا و
 پیغه مبه ر { ﷺ } هاوتاو هاوشیوه ی داناوه وه ک ئه و موشریکانه که بۆخوا هاوشیوه یان داناوو
 وه وه ک ئه و مورته دانه یه که باوه رپیان به موسه یله مه ی درۆزن هیئابوو وه له ریزی ئه و
 که سانه یه که خوا له باره یانه وه ده فه رمویت: **[أم لهم شركاء شرعوا لهم من الدین ما لم یأذن به**
الله] { الشوری ۲۱ }

[والإيجاب والتَّحريم ليس إلَّا لله ورسوله فمن عاقب على فعل أو ترك بغير أمر الله ورسوله وشرع ذلك دينا, فقد جعل لله ندًا ولسوله نظيرًا, بمنزلة المشركين الذين جعلوا لله أندادًا أو بمنزلة المرتدّين الذين آمنوا بمسيلمة الكذاب, وهو ممن قيل فيه أم لهم شركاء شرعوا لهم من الدّين ما لم يأذن به الله]

6- **کفر دون کفر** نایانگریته وه چونکه حوکمه کوفریه کانیان به عدالت و دادپهروهی ده زانن

ههروهک له یاسای دادوهی دا هاتوه که وه لی ئه مره که ی نویویه تی وله په رله مان ده رچوه تیدا هاتوه

ئامانجی وه زارعت به دیهینانی دادپهروهی و بهرگریه له مافه کانی مروّف له پړیگه ی جی به جیکردنی یاساکان و ئاماده کردنیان و پړیزگرتن له ناوه پړوکه کانیان به جوړیک بهرگری له مافی مروّف بکات و له گه ل جارنامه ی مافی مروّف و یاسانیوده ولته تیه کان بگونجیت.

که واتا پیان وایه عدالت له یاسایانیکه که له گه ل یاسای ئه وروپا و ئه مریکا بگونجیت

صديق حسن خان له کتابی (العبرة فيما ورد في الغزو والشهادة والهجرة) ص 246: ده لیت (وأما قوله : أنهم أهل عدل فإن أراد أن الأمور الكفرية التي منها أحكامهم القانونية عدل فهو كفر بواح صراح فقد ذمّها الله سبحانه وشنّع عليها وسمّاها عتوا وعنادا وطغيانا وإفكا وإثما مبينا وخسرانا مبينا وبهتانا والعدل إنما هو شريعة الله التي حواها كتابه الكريم وسنة نبيه الرؤوف الرحيم فقال تبارك وتعالى : ((إن الله يأمر بالعدل والإحسان)) فلو كانت أحكام النصارى عدلا لكان مأمورا بها.

ئه وکه سه ی ده لیت کافران دادپهروهی گه ر مه به ستي پي کاره کوفریه کانیان بیت وهک ئه وه ی یاساکانیان به دادپهروهی ناووبات ئه وه کوفری به واح و ئاشکرایه چونکه خوا حوکمه کانی ئه وانی به طاغوت وعینادی وتاوان وه سف کردوه وه دادپهروهی له شه ريعه ته که ی الله دایه ئه گه ر حوکمی کافران عدل بوايه ئه وا خوا فه رمانی ده کرد به حوکم پی کردنی.

7- **کفر دون کفر** نایانگریته وه چونکه به واجبی ده زانن دژایه تی نیوان ئاینه کان نه هیلن

له یاسای 15 ی وه زاره تی ئه وقاف هاتوه

هاندان و به ستنی کۆنگره و دایه لۆگ له پیتناو پیکه وه ژیا نی ئاشتیانه ی نیوان ئاینه کان.
له کۆتای یاسا که شدا نوسراوه پیویسته لایه نه په یوه ندیداره کان حوکمه کانی ئه م یاسایه جی به جی بکه ن

بابزانین حوکمی نه هیشتنی دژایه تی نیوان ئاینه کان چیه

احسن و عبد الله هه ردوو کوری محمد بن عبد الوهاب ده ئین:

قال لا أعادي المشركين أو عاداتهم ولم يكفرهم فهو غير مسلم وهو ممن قال الله فيهم:
[وَيَقُولُونَ نُؤْمِنُ بِبَعْضٍ وَنَكْفُرُ بِبَعْضٍ وَيُرِيدُونَ أَنْ يَتَّخِذُوا بَيْنَ ذَلِكَ سَبِيلًا . أُولَئِكَ هُمُ
الْكَافِرُونَ حَقًّا وَأَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ عَذَابًا مُهِينًا] { النساء 150-151 }

هه رکه سی بلیت من دژایه تی موشریکان ناکه م یان دژایه تیان بکات به لام تکفیریان نه کات
ئه واه وکه سه موسلمان نیه به لکو له وانه یه و الله فهرمویه تی ئه وانه کافری ته واون.
{ مجموعة التوحيد ص 284 كذلك أنظر الدرر السنية ص 111 ج 8 }

8- **کفر دون کفر** نایانگریته وه

چونکه ده ئین کافرانیش بۆیان هه یه له ماف و ئازادیه کان له گه ل موسلماناندا یه کسان بن

هه ر پیکهاته یه ک به یه کسان ی له گه ل زۆرینه بۆی هه یه ماف و ئازادییه بنه ره ته کانی به
ئازادی بیرکردنه وه ئازادی راده پرپین ده زگا کانی راگه یاند ئازادی کۆبوونه وه و دامه زرانندی
کۆمه له و رابیته کان و ئازادی پیاده کردنی بیروباوه ری ئاینیشه وه پیاده بکات.

له هه موشتییدا کافرانیان یه کسان کردوه وه به وهش نه وه ستاون به لکو ده ئین بۆیان هه یه
یه کسان بن

ئه و یه کسان کردنه یان هه لال کردوه ئه مهش کوفریکی سه ریحه

قال تعالى [أَقْمَنَ كَانَ مُؤْمِنًا كَمَنَ كَانَ فَاسِقًا لَا يَسْتَوُونَ] { السجدة ١٨ }

ئایا که سیک باوه پدار بی وه کو که سیک وایه فاسق و ده رچوو بی له فه رمانی الله ؟ نه خیر
نه م دووه وه کو یه ک نین

وقال [أَفَنَجْعَلُ الْمُسْلِمِينَ كَالْمُجْرِمِينَ. مَا لَكُمْ كَيْفَ تَحْكُمُونَ] { القلم ٣٥-٣٦ }

ئایا ئیمه موسولمانان وه ک تاوان باران سهیر ده که یین ؟ نه خیر نه وه ئیوه چیتانه بریاری ئاوا
که مژانه ده ده ن

به لام وه لی نه مره که ی عبداللطیف ده لیت به لی بویان هه یه یه کسان بن

9- **کفر دون کفر** نایانگریته وه چونکه له یاسای ده زگای ئاسایشدا مسعود به رزانی نویویه تی
حوکمه تی هه ریم باوه ری به دیموکراسی هه یه

قال تعالى [وَمَنْ يَكْفُرْ بِالْإِيمَانِ فَقَدْ حَبِطَ عَمَلُهُ]

وه هه ر که سیک کوفر به ئیمان بکات کافر ده بیته وه کرده وه کانی به تال نه بیته وه

[وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ] { المائدة ٥ }

وه له رۆژی قیامه تیش له زه ره رمه ندانه.

10- **کفر دون کفر** نایانگریته وه

چونکه هه رامکراوه کانی خوا به تاوان دانانین وه ک له ده ستوری عیراق که هه ردوو حیزب
به نوینه رایه تی سه رکرده کانیان نویویه تیه تیدا هاتوه

هیچ شتی به تاوان دانانریته ئیلا نه وه نه بیته له یاسادا کرابیته به تاوان وده قی یاسای
له سه رهاتبیته

[قَاتِلُوا الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَلَا بِالْيَوْمِ الْآخِرِ] کوشتاری نه وه که سانه بکه ن که ئیمانیان

به خواو به رۆژی دواپی نیه [وَلَا يُحَرِّمُونَ مَا حَرَّمَ اللَّهُ وَرَسُولُهُ] وه نه وه ی که خواو

پیغه مبه ری خوا { ﷺ } به هه رامی نه زانن نه وان هه لالی نه که ن و به هه رامی نازانن

[وَلَا يَدِينُونَ دِينَ الْحَقِّ] وه به و دینه هه قه که ئیسلامه دینداری ناکه ن { التوبة ٢٩ }

11- **کفر دون کفر** نایانگریته وه چونکه به ته واوی حوکم به حکمی الله ناکه ن

یاسای دهسه لاتی دادوهری تیدا هاتوه

دادوهر ته نها یاسا سهروه ره به سه ره یه وه

وه حوکمه کان به ناوی گه له وه ده رده چن وبه ناوی گه له وه جی به جی ده کرین

واتا هیچ حوکمی نیه ده ربجیت وجی به جی بکریت به ناوی الله وه هه مووی به ناوی گه له وه

ابن کثیر اجماع نه قل ئە کات له سه رکافربونی ئە وکه سانه ی ئە وکاره ده که ن ده لی:

هه رکه سیک واز له شهرعی محکم بینیت که دابه زی تراوه بۆ محمدی کوری عبدالله کو تای
پیغه مبه ران علیه الصلاة والسلام وه حوکم بگریته وه بۆ یاسا نه سخ بووه کان (وه ک ته ورات و
ئنجیل) ئە و که سه کافربوه

ئهی چجای که سی حوکم بباته وه بۆ یاسق و بیخاته پیش حوکمه که ی خواوه هه رکه سی
ئە وکاره بکات کافربوه به یه ک دهنگی موسلمانان.

{ البداية والنهاية ج 14 ص 119 }

ابن قیم ده لی: زانایان فه رمویانه قورئان هاتوه وه ئیجماع چه سپاوه که دینی ئیسلام هه موو
دینه کانی پیش خو ی سړیوه ته وه وه هه رکه سی پابه ندییت به وه ی له ته ورات و ئنجیل هاتوه
شوین قورئان نه که ویت ئە وکه سه کافره

{ أحكام أهل الذمة 259/1 }

جائه گه ر به اجماعی زانایان شوینکه وتنی ته ورات و ئنجیل کافربون بیت که ته ورات و انجیل
کتیبی خوابون پاشان هه ندی ده ستکاری تیدا کراوه

ئهی ده بی ئە وه چۆن کافرنه بیت که شوین دیموکراسی و حوکمی مولحید و داوین پیس و بی
دینه کان بکه وی؟؟؟

12- کفر دون کفر نایانگریتهوه

چونکه له یاسای ئاسایشدا هاتوه ده‌ڵێ پارێزگاری له ئازادیە دیموکراسیەکان و جیگای ئاینەکان ده‌کریت و پارێزگاری له کلتوری هه‌موو ئاین و مه‌زه‌به‌کان ده‌که‌ن

خۆتان وه‌لام بده‌نه‌وه پارێزگاری له‌دین و مه‌زه‌به‌ی کوفری حوكمی چیه؟

زۆر زیاتریشمان پێیه‌به‌لام ئه‌وه‌نده کافیه الحمدلله بۆ ده‌مکوت کردنتان.

وهلامی گومانه کان

وهلامی گومانی حیزبه به ناوئیسلامیه کان
بو شه رعانندی حیزبایه تی وچونه ناوپه رله مان وده ننگدان

ده لئین خوا فه رمانی کردوه به وهی هاوکاری یه ک بکه ین له سه رچاکه
وه پیغه مبه ری خوا {عَلَيْهِ السَّلَام} {فهرمویه تی (علیکم بالجماعة)} له گه ل کومه لدا بن.

وه لام:

یه که م الله فه رمویه تی

[وَتَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوَى] وه ئیوه هاوکاری یه کتری بکه ن له سه ر چاکه و ته قوای خوای
گه وره [وَلَا تَعَاوَنُوا عَلَى الْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ] وه هاوکاری یه کتری مه که ن له سه ر خراپه و تاوان و
دوژمنکاری و ده ستریزی کردنه سه ر یه کتری. {المائدة ۲}

که واتا هاوکاری له سه ر بنه مای چاکه کاری ده کریت نه ک تاوان و مه عسیه ت
جا ئایا حیزبایه تی چاکه کاریه ؟ له قورئاندا یان حه رامه ونه هی لی کراوه ؟

قال الله تعالى

[وَلَا تَفَرَّقُوا] وه به لام ته فره قه مه که ن و پارچه پارچه و به ش به ش و په رته وازه مه بن
[وَادْكُرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ كُنْتُمْ أَعْدَاءً] وه یادی ئه و نیعمه تانه ی خوای گه وره بکه نه وه
به سه رتانه وه کاتیک که ئیوه (ئه وس و خه زره ج) دوژمنی یه کتری بوون. {ال عمران ۱۰۳}

که واتا الله نه هی کردوه پارچه پارچه بین وکومه ل کومه ل بین بویه له م حاله ته دا هاوکاری
ناکریت له سه ر حیزبایه تی چونکه ئه گه ر له سه ر حیزبایه تی هاوکاری بکه ین له سه ر
حه رامکراوه کانی خوا هاوکاری یه کمان کردوه

قال الله تعالى

[وَلَا تَكُونُوا مِنَ الْمُشْرِكِينَ] وه ئیوه لهو كه سانه مه بن و وهك ئه و كه سانه مه بن كه شهریکیان بو خوا داناوه. [مِنَ الَّذِينَ فَرَّقُوا دِينَهُمْ] له وانیه كه دینه که ی خویان پارچه پارچه کردوووه و [وَكَانُوا شِيعًا] وه بوونه به کومه ل کومه ل و گروپ گروپ له ئه هلی کتاب و ئه هلی بیده ع و ئه هلی ئه هواء [كُلُّ حِزْبٍ بِمَا لَدَيْهِمْ فَرِحُونَ] هه موو حیزب و کومه لیکیش دلخوشه به و مه نه جه ی که له سه ریه تی و وانه زانی له سه ر حقه له کاتی کدا له سه ر حه قیش نیه.

{ الروم ۳۲ }

که واتا الله فهرموی وهک موشریکیان مه بن بینه حیزب حیزب ئه ی چۆن فهران ئه کات هاوکاری یه کترین له وهی حیزب حیزب بین؟

که واتا حیزبه یاتی له ره گزی خراپه و تاوانه کانه که ناییت هاوکاری یه کتری له سه ربکه ین ده بی هه ولی بنپرکردنی بده ین هه و لدان بو بنپرکردنی حزبا یه تی هاوکاری کردنه له سه رچاکه وته قوا

پاشان وهلامی برکه ی دووهم

علیکم بالجماعه له گه ل کومه لدا بن واتای کومه ل چیه له کتاب و سونه ت وته ی سه له ف وزانایان ؟

پیغه مبه ری خوا { ﷺ } فهرموی

(وَإِنَّ هَذِهِ الْمِلَّةَ سَتَفْتَرِقُ عَلَى ثَلَاثٍ وَسَبْعِينَ ثِنْتَانِ وَسَبْعُونَ فِي النَّارِ وَوَاحِدَةً فِي الْجَنَّةِ وَهِيَ الْجَمَاعَةُ) { رواه أبو داود (4597) }

ئهم ئومه ته ده بیته 73 کومه له وه 72 ی له ئاگره ته نها یه کیان له به هه شته ئه وانیش (الجماعه) کومه لن.

هاوه لان پرسیان ئه وکومه له کین ئه ی رسول الله { ﷺ } ؟

(وَمَنْ هِيَ يَا رَسُولَ اللَّهِ ؟)

قَالَ : مَا أَنَا عَلَيْهِ وَأَصْحَابِي

فهرموی ئه واننه که له سه ره وهن که من وهاوه لانم له سه رین .

{ وحسنه ابن العربي في أحكام القرآن (3/ 432) والعراقي في تخریج الإحياء (3/ 284) والألباني جهمی في صحيح الترمذي }

ئایا پیغه مبه ر وه هاوه لآن له سهر پښازی دیموکراسی بون ؟ ئایا چونه په رله مانه وه و وتیان به خه لکی ده نگمان پښ بدهن و ئیمه یاساتان بۆسه روه ر ئه که یین ؟ نه خیر بیگومان مه نه ه جی رسول الله و هاوه لانی بریتی بوو له دوشته له کاتی بښ هیزیدا

بانگه وازی بۆته وحید و کوفرکردن به طاغوتان و وه ستانه وه دژی طاغوتان و کافران و تکفیرکردنیان و په روه رده کردنی خه لکی له سهر ئیسلام و سونه ت

وه جیهادکردن و فهرزکردنی حوکمی الله له سهر زه وه ی به زه بری هیز له کاتی بونی هیزدا

جائایا به ناوحیزبه ئیسلامیه کان جارئ هه رنازانن ته وحید و کوفر به طاغوت چیه ئیتر چۆن ده عوه ی بۆبکه ن به لکو له ناوړیزه کانیا ن سو فی هه یه عه لمانی هه یه و ئه شعهری و موخته زیله هه یه !

پاشان کۆمه ل هه رئه وه نیه حیزی پک بن وله په رله مان بن وگه وره یه کیان بۆخویانداناییت نه خیر

هاوه لی به ریز **ابن مسعود** رضي الله عنه له ته فسیری وشه ی (الجماعه) فه رمویه تی (الجماعة ما وافق الحق ولو كنت وحدك)

کۆمه ل بون ئه وه یه که له گه ل هه ق بیت ئه گه رچی خۆشت به ته نها بیت .

{ رواه اللالكائي في شرح أصول اعتقاد أهل السنة والجماعة: 1/122 - رقم 160 وصح سندہ }

ابن القيم ده ئی:

اعلم أن الإجماع والحجة والسواد الأعظم هو العالم صاحب الحق وإن كان وحده وإن خالفه أهل الأرض

چاک بزانه کۆمه ل بون و په شای گه وره ئه و زانایه یه که خاوه ن هه قه ئه گه رچی خۆشی بیت به ته نها و هه موو خه لکی سه رزه وی پیچه وانه ی بن.

{ إعلام الموقعين: 3/39. }

که واتا الجماعه واتا په یوه ست بون به وهه قه ی که پیغه مبهری خوا { ﷺ } وهاوه لانی پیی هاتن
 نه گهرچی به ته نه اش بیت نه واتو سهرکه وتو سهر فرازیت بویه نه گهر الجماعه مانای نه وه بویه
 تو حیزب حیزب بکه ی نه و پیغه مبهری خوا به م شیوه ئاموژگاری حوذیفه ی نه نه کرد
 که به حذیفه ی فهرموو

قال: تلزم جماعة المسلمين وإمامهم قلت: فإن لم يكن لهم جماعة ولا إمام؟ قال: فاعتزل تلك
 الفرق كلها ولو أن تعض على أصل شجرة حتى يدركك الموت وأنت على ذلك))
 { رواه البخاري ومسلم }

ده ست بگره به کومه لی موسلمانان وپیشه واکه یان
 حذیفه نه لیت وتم نه ی نه گهر موسلمانان نه کومه لیان هه بیت و نه پیشه و؟
 فهرموی له هه موو نه و دهسته و تاقمانه خوټ به دوربخه وه نه گهرچی دانت گرتبیت به لقی
 داریک تاده مریت به و حاله وه .

ته ماشاکه ن فهرموی ده ستبگره به کومه لی موسلمانان و ئیمامه که یان
 پیویسته نه مه ش پون بکه مه وه ئایا کومه لی موسلمان و ئیمام کی ده گریته وه

جماعه ده گه ریته وه بۆکوبونه وه له سهر ئیمامیک موافق به قورئان وسونه ت وه نه مه ش
 ئاشکرایه که کوبونه وه له سهر جگه له سونه ت نه و نه و جه ماعه یه نیه که له فهرموده کان
 باسکراوه که پیویسته موسلمان پیوه ی پابه ندیت .

جائه وانه ی حوکم به کتابی خواناکه ن و بانگه شه ی سهر وهری یاسای دیمو کراسی و په رله مان
 نه که ن له نه صلدا نه وانه ناچنه ژیر ناوی جه ماعه ی موسلمانان به لکو نه وانه کافرن

ابن تیمیه ده لی:

ومعلوم ان من كان مسلما وجب عليه ان يطيع المسلم ولو كان عبدا ولا يطيع الكافر وقد ثبت
 في الصحيح عن النبي صلى الله عليه وسلم انه قال
 (اسمعوا واطيعوا وان امر عليكم عبد حبشي كان راسه زبيبه ما قام فيكم كتاب الله ودين
 الاسلام) { مجموع الفتاوى 543/28 }

شتیکی زانراوه که هه رکه سی موسلمان بیت واجبه گوپرایه لی موسلمان بکات ئه گهرچی
 ئه موسلمان هه کوپله ش بیت وه گوپرایه لی کافرناکات چونکه له فهرموده ی سه حیجی
 پیغه مبه ره وه چه سپاوه {ﷺ} فهرمویه تی :
 بیستن وگوپرایه ل بن ئه گهرچی بهنده یه کی حه به شی فهرمانتان پی بکات وسهری وه ک میوژ
 ره ش بیت مادام کتابی خوا و ئاینی ئیسلام له ناوتاندا بهرپا ده کات.

که واتا کوپونه وه ی شهرعی بریتییه له کوپونه وه له گه ل ئیمامیک که کتاب وسونه ت
 ده چه سپینیت نه ک له گه ل که سیک ده ستوری شیرکی په رله مان قبول ئه کات و سویند به خوا
 ئه خوات بیپاریزیت

ئایا ئه وحیز به به ناو ئیسلامیانه قورئان بهرپا ده که ن و ده ستوری شیرکیان له گوپراوه
 وه پرائه تیان له شیرک ومشرکین کردوه یان دیموکراسیان هه لال کردوه و ژن وپیاو تیکه ل
 ده که ن و ره واج به بیدعه ده دن و گووانی وموسیکا هه لال ئه که ن و به کوژراوی مولحیده کان
 ورافیزه کان ده لئین شه هید !
 دژایه تی ئه وان ه ده که ن که هه و لی گه پاندنه وه ی حوکمی قورئان ئه ده ن و ئه وان ه به خه وارچ
 ناوئه به ن ئایا له کوئ شهرعی به ئیوه بوتری جه ماعه ی شهرعی به لکو ئیوه جه ماعه ی
 دیموکراسین
 بویه زور دورن له وشه ی جه ماعه ی شهرع له هه مورویه که وه

پاشان گریمان ئیوه جه ماعه بن جائیوه له کوردستان سی حیزبن ئایا کامه تان ئه وه جه ماعه یه
 که پیویسته له گه لی بی ؟
 چونکه له ئیسلامدا ناکریت دوجه ماعه ودوو امیر هه بن ده بی یه کیکیان له ملی بدریت

له صحیح مسلم هاتوه

عن أبي سعيد الخدري: قال رسول الله {ﷺ} : (إذا بویع لخلیفتین فاقتلوا الآخر منهما)
 ئه گهر له یه ک کاتدا به یعه ت درا به دوو خه لیفه ئه وا که سی دوه میان بکوژن .

ئىستا ئىوه سى حيزب بن به ناوى ئىسلامه وه ئه گهر گريمان ئىوه جه ماعه ي شهرى بن ئه وا ده بيت ئه وان ه تان كه تازه دروست بونه له ملتان بدرىت نه ك هاو كاريتان بكرىت چونكه ئه گهر حيزبايه تيه كه تان دروست بيت ئه وا يه ك دانه ي دروست ئه بو نه ك ههر كه سه و حيزىك بيت به لكو ده بيت ئه وان ه ي جيا ده ب نه وه له ملتان بدرى به لام ئىوه پىويسته ههر سى حيز به كه له ملتان بدرىت به هو ي ده رچونتان له دين و ورؤشتنه ناو پرؤسه ي دينى ديموكراسى و پرؤگرتن له ده ستورى شيركى كه واتا ئىوه له دينى خوا پىويسته له ناو بپرؤن نه ك يارمه تى بدرىن .

ده لىن په رله مانى ديموكراسيه ت ههر وه ك شورا وايه بو يه ئيمه ش ده چينه په رله مانه وه يان ده لىن ديموكراسى دووبه شه به شىكى پىچه وان ه ي شهرعه ئيمه دژين به شىكى گونجاوه له گه ل شهرع ئيمه وه رى ئه گر ين ئه وبه شه ش برىتبه له وه ي گه ل ده سه لآتى ئه وه ي هه يه سه ركرده هه ل بژيرىت .

له وه لامدا ده لىم په نابه الله له م كوفره گه وره يه ودرؤكردنه به ناو الله به راستى زانا يان جوانيان فهرموو بىدعه ده تگه يه نىت به كوفر به لى والله گه يشتن به كوفر وله دين ده رچون چونكه ده مه وىت پىتان بلىم شوراى ئىسلامى وپه رله مانى ديموكراسى دوشتى دژيه كن نه ك وه ك يه ك بن په نابه الله

چه ند جياوازيه كى نىوان شورا وپه رله مان پاشان خؤت برىاربده ئايا ئه م دوشته وه كو يه كن؟

په رله مانى ديموكراسى

1- **په پره و پرؤگرامىكى** سياسى پرؤژئاوايه له پره حمى ده و له تى عه لمانى ئه وروپيه وه له داىك بوو

به لام شوراى ئىسلامى په پره و پرؤگرامىكى الله يه والله دايناوه و به قسه كردنى الله يه عىباده تىكه له عىباده ته كان پىش ئه وه ي به رنامه يه ك بيت بوژيان

2- له په رله مانى ديموکراسى حوکم بۆزۆرينه يه زۆرينه دهنگ بدات له سهر هه رشتى ته وه قبوله ته گهرچى پيچه وانهى حوکمى خواش بيت

به لام شوراي ئيسلامى حوکم تيدا ته نها بۆالله يه وهه ر پرس وپرايه ک بيته پيشه وه ده گه پيښه وه بۆحوکمى شهرع وبه پيى شهرع بريارى کوڤاى ته دريت

3- له په رله مانى ديموکراسى کافر ومولحيد وعه لمانى وئاره ق خۆر و قومارچى و ئافره ت وپياو و کوډه بڼه وه تيدا بۆياسادانان بۆخه لکى

به لام شوراي ئيسلامى ته نها زانايان وپياوچاکانى ئومه تى تيدا يه له سهر بابته ته تازه کان به پيى شهرعى خوا قسه ته که ن

4- له په رله ماندا ده سه لاتى هه لال کردن وحه رامکردن به ده ستنى ته ندام په رله مانه کانه به لام له شوراي ئيسلامى [ان الحکم الا لله] يه حوکم ته نها و ته نها بۆ الله يه.

5- له په رله مان حيزب وگروپ گروپن و ململانئ ده که ن بۆده سه لات به لام شوراي ئيسلامى حيزبايه تى قه ده غه کردوه و فه رمانى کردوه به چه سپاندنى حوکمى خوا به هيژ و راستکردنه وهى کاربه ده ست ته گه ر هه له بکات ياخود لادانى ته گه رکوفر يان بيدعهى لى ده رکه وت (له سه ربۆچونى به شى له زانايان)

6- له په رله ماندا دان ده نريت به ئازادى بيروپا ويه کترقبول کردنى ئاينه کان به لام شوراي ئيسلامى هيچ ئاينىک قبول ناکات به لام خوئنى يهود ونه صارا هه رام ته کات ته گه ر به زه ليليه وه جزيه بده ن ته گه رنا ته وانيش ده سپيڼه وه له سه رزه وى

7- له په رله مانى ديموکراسيه تدا موسلمان وکافران يه کسانن به لام له شوراي ئيسلامى موسلمان به پيژتره و کافره سوک وهيچه و له ئاژه ل خراپتره

8- له په رله مانى ديموکراسيه تدا سه روهرى بۆياساکانى خويانه له شوراي ئيسلامى سه روهرى ته نها بۆياساى الله يه.

9- پەرلەمانی دیموکراسیەت پێگە دەدات بە داگیرکردنی ولاتی موسلمانان لە لایەن هیزی یهود و نەصارا و دەهرگیان بۆ دەکاتە وە

بەلام شوپای ئیسلامی هیز پەرەوانە دەکات بۆ لەناو بردنی دوژمنانی خوا و ڕوبە ڕوبوونە وەیان

10- لە پەرلەمانی دیموکراسیدا پێگە دەدرێت بە کردنە وە ی قومارخانە و ئارەق فرۆشتن و بانکی ڕیبا و بنکە ی هەلگە پانە وە لە دین و نێربازی

بەلام شوپای ئیسلامی بە زەبری هیز و چەک ئەوشوینانە دادەخات و سزای شەری لە سەربکەرانی دەچەسپینێت

زۆر بنەمای تری کوفری.....

کەواتا بە هیچ جوۆی پەرلەمانی دیموکراسی و شورا گونجاوین لە گەڵ یەک و وە بە یەک قیاس ناکرێن ئەو وەشی شوپای شەری و پەرلەمان یە کسان دەکات کافرە بە ئیجماع ی زانایان چونکە حوکمی جاهیلی و حوکمی خۆای بە یە کسان داناو

وەلامی بڕگە ی دووهم

کە دەڵێن ئەو بڕگە یە ی دیموکراسیمان قبۆلە کە بریتیە لە وە ی گەل سەرکردە هەلبژێرێت

ئیمەش دەڵێن درۆتان کرد چونکە ئیسلام لە هەلبژاردنی سەرۆکی ولات دەسەلاتی بە گەل نەداو بە لکو تەنھا دوو پێگە هە یە بۆ هەلبژاردنی سەرکردە

یان ئەو تە خەلیفە پاش خۆی کە سێکی تر پائەسپێرێت بۆ خەلیفایەتی وە ک چۆن **ابوبکر**

عمری هەلبژارد بۆبون بە خەلیفە

یاخود پێگە ی چە کداری و دەرچون لە دەسەلات ئە گەر کوفری لی بینرا وە ک حاکمە کافرەکانی ئەمڕۆ کە پیویستە دەرچون دژیان بکریت ئە گەر توانا هەبوو.

ئەمما پێگە ی دیموکراسیەت هیچ زانایەکی ئومەت نە یوتووە سەرکردە بە پێی دەنگی زۆرینە ی خەلکی هەلدەبژێردرێت

پاشان هەتا گریمان خەڵک سەرکەردە هەڵبژێری ت ئایا و تراوە بایە و هەڵبژاردنەش بەرپێگە
ناشەری بیت ؟

ئەگەر بێت بە ئی بارپێگاکەش ناشەری بیت ئەوا ئابروتان دەچیت و ئاشکرادەبن

ئەگەر بێت نەخێر پێویستە رێگاکەشەری بیت لێتان دەپرسم

لەپڕۆسە دەنگدان چەندان ناشەری تێدایە ؟

کەمنداڵیش دەزانێ ئەو پڕۆسە پڕە لە کوفر و مەعسیەت و تێکەڵاوی و سفوری و چەندان
ناشەریەتی تر

ئەو چای دەنگدان ئیستا بۆ هەڵبژاردنی سەرکەردە نیە بەتەنها بە لک و بۆناردنی چەند ئەندام
پەرلەمانیکە بۆ پەرلەمانی شیرکی تاکو لەگەڵ خوادا یاسا دا بنێت بۆ خەڵکی حەڵال و حەرام
بۆ خەڵکی دا بنێت کە ئەمەیان بە اجماع کوفری اکبرە و دەنگدان بە ئەندام پەرلەمانەکان بۆچونە
پەرلەمان شیرکی اکبرە و دەرچونە لە دین چونکە

هەڵبژاردنی چەند کەسیکە کە بانگەشە یاسادانان دەکەن و خۆیان خستۆتە ئاستی الله
لە دانانی یاسا دا پرشتن

قال الله تعالى: [اتخذوا أحابرهم ورهبانهم أرباباً من دون الله والمسيح ابن مريم]

{ التوبة ٣١ }

ئایا دەزانی جوله کە وگا ورەکان چۆن زانا و خواپەرستەکانی خۆیانان کردبوو بە خوا و دەیان
پەرستن؟

بەوێ زانا و خواپەرستەکانیان حەڵال و حەرامیان بۆ دادەپرشتن و ئەوان بە گۆیان ئەکردن ئەو
چ جایی تۆی دەنگدەر هۆکاریت لەوێ ئەو کەسە بچیت ئەو کوفرە ئەنجام بدات؟
ئەو دەبیت کوفری ئەو کەسە چەندگە ورەبیت کە دەنگدانی پەرلەمانی حەڵال بکات بە ناوی
دینیشەو ئەو کارە بکات!

دهلین پیغه مبه ر یوسف **علیه السلام** به شداری سیاسه تی کردوه له لای دهسه لاتداریکی کافر !

جاهاتون ئه مه یان کردوته به لگه بو چه لاکردنی دینی دیموکراسیه ت
وهلامی ئه م گومانه دهینه وه ان شاء الله به پینچ خال

خالی یه که م دهسه لاتی مصر خوئی داوای له یوسف کرد بوئه وهی دهسه لاتی پی ببه خشیت
قال الله تعالی

[وَقَالَ الْمَلِكُ اَتُونِي بِهِ اَسْتَخْلِصُه لِنَفْسِي] پاشاکه دیسان وتی: برۆن یوسفم - **علیه السلام** -
بو بینن تاییه تی ئه که م به خووم و ئه یکه م به راویژکاری خووم [فَلَمَّا كَلَّمَهُ قَالَ إِنَّكَ الْيَوْمَ لَدَيْنَا
مَكِينٌ أَمِينٌ] کاتیك پاشا قسه ی له گه لدا کردو فه زل و لیها تووی بو ده رکه وت وتی: ئه ی
یوسف ئه مپرو تۆ له لای ئیمه جیگیریت و خاوه ن پله و پایه ییت وه ئه مینی له لای ئیمه .
{ یوسف ۵۴ }

که واتا یوسف نه چوو داوا له خه لک بکات دهنگی پی بده ن له ریگه ی دهنگدانی په رله مانه وه
به لکو پاشا خوئی وتی که تۆ پله و پایه وپۆستت هه یه له لای ئیمه
جا له و پۆستانه ی که پاشا به یوسفی وت یوسف
وتی [قَالَ اجْعَلْنِي عَلَى خَزَائِنِ الْأَرْضِ] یوسف - **علیه السلام** - وتی: همکه به سه ره رشتیاری
خه زینه کانی زه وی میصر له وهی که خواردن و سهروه ت و سامانی تایه بو ئه وهی
دادپهروه ری بلاو بکاته وه و زوئم و سته م نه هیلی وه خه لکه که بانگ بکات بو عیباده تی
خوای گه وره .

سهیری ئه م جیاوازیه گه وره یه بکه ن ئه مه له کوئی وو پرۆسه ی دهنگدان له کوئی ؟

خالی دووهم

قیاس کردنی بون به وه زیربونی یوسف بوچونه په رله مان زور قیاسیکی فاسده
چونکه وه زاره ته که ی یوسف وه زاره تی به ریوه بردن بوو
به لام په رله مان پرۆسه ی یاسادانانه !
که ئه مه دووشتی زورجیاوازن وه ک ئه وه وایه بلیی ئاو به نزی یه ک شتن چونکه هه ردوکی
شله ئایا ئه مه ده گونجیت ؟

یوسف - علیه السلام - سه رکده بوو له سهر وه زاره ته که و به پړوهی ده برد
 به لام چونه په رله مان و اتا دانانی یاسا
 وه نه وکه سهی ده چیتته په رله مان پیوسته کراوه له سهری پړزی یاساده سترکه کوفریه کان
 بگریت و پړز له حوکم کردن به غیری حوکمی خوا بگریت و سویندیش به خوا بخوات که نه و
 پابه نده به وده ستووره کوفریه وه !
 وه ولای بوئه و یاسای ده وله ته هه بیت و دژی هه مووئه وانه ش بوه ستیتته وه که یاسا په ک
 نه خه ن!

جا ئایا یوسف به وشیوه چوه ناو حوکمه ته وه ؟
 حاشا وکلا یوسف نه ک به شداری له کوفرنه کرد به لکو بچوکترین حه رام و تاوانیشی نه کرد
 قال الله تعالى
[كَذَلِكَ لِنَصْرِفَ عَنْهُ السُّوءَ وَالْفَحْشَاءَ إِنَّهُ مِنْ عِبَادِنَا الْمُخْلَصِينَ] به م شیوازه بو نه وهی که
 خراپه کاری له یوسف - علیه السلام - دوور بخهینه وه به راستی نه و یه کیك بوو له به نده
 هه لېږاړو و دلسوزو چاك و پاكه کانی خوی گه وره. { یوسف ۲۴ }

که و اتا به ده قی ثایه ت یوسف به شداری پړوسه یه کی شیرک و تاوانی نه کرد
 خالی سیههم قبول کردنی یوسف بو پړستی وه زاره تی نه و پاشا کافره به وه حی الله بوه نه ک
 به ویستی خوی
 قال الله تعالى **[وَكَذَلِكَ مَكَّنَّا لِيُوسُفَ فِي الْأَرْضِ]** خوی گه وره نه فهرمووی: به م شیوازه پله و
 پایه و ده سه لآتمان به یوسف - علیه السلام - دا له سهر زهوی له میصر
[يَتَّبِعُوا مِنْهَا حَيْثُ يَشَاءُ] له ههر شوینیک دانیشیت وه کو مالی خوی هه لسوکه وت و مامه له
 ده کات دواي نه وهی له به ندینخانه ی ته نگدا بوو **[نَصِيبٌ بِرَحْمَتِنَا مَنْ نَشَاءُ]** په حمه تی
 خومان به ههر که سیک نه به خشین که ویستمان لی بیت **[وَلَا نُضِيعُ أَجْرَ الْمُحْسِنِينَ]** وه
 نه جرو پاداشتی چاکه کاران نافه وتینین. { یوسف ۵۶ }

جاکه و ابوو کاره که یوسف پارێزراوه له هه له و له لادان به پیچه وانه ی حیزیه کان
که هه ره له سه ره تای دامه زران دنیانه وه تیکه لی شیرک و هه لگه پانه وه له دین ده بن و
سویند به قورئان ئه خۆن بو پێزگرتن له یاسا ده سترکده کان !

خالی چواره م یوسف به به شداری کردنی له و پۆسته حوکمیه توانی شهرعی الله جی به جی بکات
و ته وحید بچه سپینیت به زه بری هیژ به پیچه وانه ی حیز به به ناو ئیسلامیه کان که به بیانوی
گه پراندنه وه ی حوکمی خوا وایان له خه لک کرد خه لک دیمو کراسیه تی خوش بویت و داوای
سهروه ری یاسا بکات و توشی پریده بن!

به لام یوسف حوکمی خوای چه سپاند له سه رزه وی نه ک حوکم و یاسای پاشای مصر

کاتی یوسف ویستی برا که ی له لای خۆی به یلێته وه ئایا به حوکمی پاشا حوکمی کرد یان
حوکمی الله ؟

قال الله تعالى [مَا كَانَ لِيَأْخُذَ أَخَاهُ فِي دِينِ الْمَلِكِ] ئه و سزای برا که ی خۆی نه دا به گویره ی
شه ریه تی پاشاکه به وه ی که ئه بوایه لی بدرایه و دوو قات غه رامه بکرایه
به لام ئه م به گویره ی شه ریه تی یه عقوبی باوکی کردو کردی به کو یله و بو ماوه ی سائیک لای
خۆی هیشتیه وه.

قتاده والسدی و ابن اسحاق و ابن زید و طبری ده لێن:

(في دين الملك) : لم يكن ذلك في دين الملك قال: حكمه.

مانای دینی پاشا و اتا حوکمی پاشا و اتا یوسف به حوکمی پاشا حوکمی نه کرد.

که و اتا به س ئه م خاله جیا وازیه به سه بو هه لوه شان دنه وه ی قیاسه باطله که تان

خالی پێنجەم

چونی یوسف و بەشدار یکردنی لە ھۆکمەتییکی کافر لە شەرعەکانی پێشوترە ئیسلام کە ھات
شەرعەکانی پێشووتری سڤیەو

[لِكُلِّ جَعَلْنَا مِنْكُمْ شِرْعَةً وَمِنْهَا جَا] بۆ ھەر یەكێك لە ئیو شەریعەت و مەنھەج و

ریبازیكمان داناو تەورات شەریعەت بوو بۆ ئەھلی تەورات ئینجیل شەریعەت بوو بۆ
ئەھلی ئینجیل قورئان شەریعەتە بۆ ئەھلی قورئان ئەمیش پێش ئەوێ كە ئەو شەریعەتانە
نەسخ بێتەو بەلام ئیستا لە دواى ھاتنی قورئان وتمان: ھەمووی نەسخ بۆتەو و سڤاو تەو
تەنھا ئەبێ ئیش بە قورئان بكړئ و بەلگەیشە لەسەر ئەوێ كە پێخەمبەرەکان لە تەوحید و

عەقیدە و بیروباوەردا ھەموویان یەك بوون بەلام لە شەریعەتدا جیاواز بوون و ھەر

یەكێكیان شەریعەتی تایبەتی خۆی بۆ ھاتوو [وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَجَعَلَكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَلَكِنْ

لَيَبْلُوكُمْ فِي مَا آتَاكُمْ] ئەگەر خواى گەورە ویستی لى بوايە ئەيكردن بەيەك ئوممەت و یەك

شەریعەت و یەك كەتاب و یەك پێخەمبەری ئەنارد بەلام خواى گەورە شەریعەتی جیاواز

كردوون بۆ ئەوێ تاقیتان بكاتەو لەو كەتیبانەى كە بۆی ناردوون و دەرکەوێت کامتان

شوینی ئەكەون و کامتان شوینی ناکەون وە کامتان دەستکاری ئەكەن و کامتان نایکەن.

ئەمە سەرەرای ئەوێ یوسف لە بەشداربوونی لە ھۆکمەتەش ھیچ کوڤر و تاوانیکی لى
نەو شائو تەو و بەو ھى اللە ئیشی کردو.

بەم شیوہیەش ئەو قیاسە باطلەتان ھەلۆ شایەو ھەمدللە

گۆرانى و درامای تورکی و ئێرانى و وینەگرتنى ئافرەتان ... ھتد ئایا ئەم کارەى بەناو

ئیسلامیەکان و وکارەکەى پێخەمبەر یوسف **عليه السلام** چەندە جیاواز و دژيەکن

تبالکم یاخوان الشیاطین

ده لّین ئه وه تا پیغه مبه‌ر {ﷺ} له صوّلحی حوده ییبه سازشی کرد له نویسنی بسم الله الرحمن الرحیم و محمد رسول الله ! ئیمه ش سازش ده که ین له هه‌ندی یاسای ئیسلام له پیناو به‌رژه‌وه‌ندی گه‌وره‌تر !

وهلامی ئه‌وگومانه شه‌یطانییه

حاشا وکلا پیغه مبه‌ری خوا {ﷺ} سازشی نه‌کردوه له‌هیچ بنه‌مایه‌کی دین جا وازه‌ینانی له‌نوسینی بسم الله الرحمن الرحیم و کردنی به بسمک اللهم نه‌فی ئه‌وه‌ناکات که رسول الله سازشی کردیّت له‌وه‌ی الله الرحمن و الرحیم بیّت

وه نه‌نوسینی وشه‌ی رسول الله ئه‌وه ناسه‌لمیّتیّت پیغه مبه‌ری خوا نه‌فی پیغه مبه‌رایه‌تی خۆی کردیّت

به‌لکو ئه‌م داوا په‌سه‌ندکردنه‌ی رسول الله له‌گه‌ڵ کافران شتیکی دروسته چونکه سازشکردنی تیدانه‌بوو له‌هیچ بنه‌مایه‌کی دین وه قبولکردنی دینی قورپه‌یشی تیدانه‌بوو وه قبولکردنی به‌خواکردنی بته‌کانی قورپه‌یشی تیدانه‌بوو وه ئه‌م نه‌نوسینی رسول الله یه له‌کوژای سوّلحه‌که مانای ئه‌وه‌نه‌بوو رسول الله حه‌رام وحه‌لّ له‌دینی قورپه‌یش وه‌ربگریّت به‌پیچه‌وانه‌ی ئیوه که ده‌چنه په‌رله‌مانه‌وه سویندیش به‌الله ده‌خۆن بۆپابه‌ندبونتان به‌وده‌ستوره شیرکیه دیموکراسیه

النووي ئه‌شعه‌ری له شرحی بۆ صحیح مسلم ده‌لّی:

زانایان فه‌رمویانه پیغه مبه‌ری خوا {ﷺ} موافقه‌ی قورپه‌یشی کرد له‌نه‌نوسینی بسم الله الرحمن الرحیم و نویسنی بسمک اللهم

وه به هه مان شیوه موافقه کردنیان له نه نویسی و شهی رسول الله وه موافقه کردنیان
له گه پاندنه وهی ئه وانیه له ناوئه وانیه و بین بونا و موسلمانان و وه نه گه پاندنه وهی ئه وانیه
له ناو موسلمانان وه ده چن بونا و ئه وان

جا پیغه مبه ری خوا { ﷺ } موافقه یکردن له پینا و به رژه وهندی گرنگرتر که به هوی ئه و
صولحه وه به ده ست هینان

جا نه نویسی بسم الله الرحمن الرحيم و نویسی بسمک اللهم هه ردوکی یه ک مانا ده دات
جاله نه نویسی سیفه تیکی خوا مانای ئه وه نیه الله الرحمن الرحيم نه بیته
وه له نه نویسی وه سفی رسول الله مانای ئه وه نیه نه فی پیغه مبه رایه تی رسول الله بکات
به لکو ئه و کاته خراپ ده بوو ئه گه ر قورپه یش داوای ئه وه یان بکردبایه که وا داوا کردنی
درووست نیه وه ک به گه وره پراگرتنی خواکانیان و هاو شیوهی ئه و شتانه
وه مهرجی گه پاندنه وهی ئه وانیه له مه که وه دین بونا و موسلمانان و وه وازهینان له وانیه
له مه دینه وه ده گه پینه وه بۆمه که که پیغه مبه ری خوا { ﷺ } له و باره وه فهرمووی

(من ذهب منا إليه فأبعده الله ومن جاءنا منهم سيجعل الله له فرجا ومخرجا)

هه رکه سی له ئیمه وه بچن بۆلای ئه وان ئه وه الله دوری ئه خاته وه وه هه رکه سی له ناو ئه وانیه
بیه وی بیته بۆلای ئیمه ئه وه الله ده رگای فراوانی و پرزگاری بۆ ئه کاته وه
وه هه رواش بوو که پیغه مبه ری خوا فهرمووی که وائه وانیه له مه که وه ویستیان بچن بۆمه دینه
ده رگای فراوانی و پرزگاریان بۆ کرایه وه (که فه تحی مه که که و بون به دارالاسلامی مه که که بوو)
وه ئه مه ش له مو عجزاتی رسول الله یه { ﷺ }.

ته ماشا که ن ئیخوانه موشریکه کان ئیوه حالی پرله زه لیلی خۆتان و قبول کردنی دینی
دیمو کراسی به راورد ئه که ن به وکاره پیروزی رسول الله { ﷺ } که به ره می سولحه که ی فتحی
مه که که بوو به لام به ره می تنازولاتی ئیوه ئه وه بوو خۆتان له دین ده رچون و خه لکیشان
توشی کو فر قبول کردن کرد

پیغه مبه ری خوا { ﷺ } موافقه ی نه کردن ئیلا له حه لالا نه بیته چونکه نویسی بسمک اللهم
هه مان مانای بسم الله الرحمن الرحيم ئه دات وه نویسی محمدی کوری عبدالله له بری
نویسی رسول الله نه فی پیغه مبه رایه تی ناکات جا ئه ی اخوان مفلسین ئایا قبول کردن تان
بۆ ده ستور هه مان مانای قبول کردنه بۆ قورئان و سونه ت په نا به الله ؟

کەواتا ئەوەی رسول الله کردی سازش نەبوە لەدین و اصولی دین

الکرمانی دەلیت

(وفیه جواز بعض المسامحة في بعض أمور الدين يعني كالمستحبات مثل كتابة البسملة ما لم يكن مضرا بأصوله).

لەم کارە دروستیتى ئەوەی لێبوردنی تێدایە لەهەندى کارى دیندا وەک ئەوشتانەى کە سونەتە وەک نوسینی بسم الله مادام ئەو لێبوردنە لەنەنوسینی ئەوشتە زیان نەدات لە ئەصلی دین.

القاضي عياض ئەلیت: (وإنما الذي لا يجوز لو طالبوه أن يكتب لهم ما لا يحل قوله واعتقاده للمسلمين من ذكر آلهتهم وشركهم).

ئەوەی دروست نیه ئەوەیە ئەگەر داوایان لە پیغەمبەر { ﷺ } بکردایە بەنوسینی شتیکی کە حەڵال نیه وە لە بیروباوەری مۆسڵمانان دروست نیه وەک یادکردنی خواکانیان و شیرکەکانیان.

جائایا سازشی بە ناوئێسلامیەکان لەهەندى سونەت بوە نەک واجب یاخود لەقبولکردنی دەستوری شیرکی کە لەعقیدەى مۆسڵمانان دەستوریکی شیرکی وکوفریە ئایا سازشی بە ناوئێسلامیەکان لەنەنوسینی شتیکی سونەتە یان لە حەڵالکردنی حەرامە وەک چوونە پەرلەمان و حەڵالکردنی دیموکراسی و تیکەلای.

دەلێن

پاش شەهیدبونی ئیمامی **عمر عبدالرحمانی کوری عوف** بۆهەڵبژاردنی ئیمامی عوسمان چوو پرسى بەخەلکی و ئافرەت و مندالان کرد! کەواتا هەڵبژاردنی سەرۆک لەپێگەى دەنگی خەلکیەو شەرعیە !

له وه لامدا ده لیین

ئه وهی باستان کردوه و دلتان پیی خوشه وهک به لگه سه حیج نیه
نه له پوی به لگه هیئانه وه وه نه له پوی سه نده وه

هه قیقه تی ئه و پروداوه به سه حیجی له بخاری 61/7 هاتوه هیج باسی ئه وهی تیدانیه
عبدالرحمن بن عوف پرس وراویژی به ئافرهت و مندالان و ده شته کیه کان و خه لکی تر کردییت!
بۆهه لباردنی ئیمامی عثمان به خه لیفه

به لکو ته نها ئه وه نده هاتوه که
عبد الرحمن بن عوف هه ستا به کو کردنه وهی ئه و شه ش پیاوهی که ئیمامی عمر
له سه ره مه رگدا ده ستینیشانی کردن تا کو ئه وشه شه خه لیفه یه ک هه لبارن له ناو خویاندا

که ئه وشه ش پیاوه ش

عثمان

وعلي

والزبير

وطلحة

وسعد

وعبد الرحمن بن عوف

رضي الله عنهم، ئه وانه بون

ئه م شه ش که سه ئه هلی شورا بون بۆهه لباردنی خه لیفه ئه م به سه ره اته ش به م شیوه یه
باسکراوه له لایه ن

ابن حجر له (الفتح 69/7)

والذهبي له (تاریخ الإسلام ص 303)

وابن الأثير له (التاریخ 36/3)

وابن جریر الطبري له (تاریخ الأمم والملوک 231/4).

هیچ یه کئی له وانه ی به سه رهاته که یان گێراوه ته وه نه یان وتوه عبدالرحمن بن عوف پرس
 وپاویژی به ئافره تان و مندالان کردوه
 ته نها ئه وه باسکراوه
 که پرس ی به پیاوان کردوه له صحابه
 ئه ویش وه ک ابن حجر وتویه تی
 که ئه ئیت ئه وشه و ابن عوف به ناو هاوه لاندان گه را و له مه دینه پرس ی به خه لکه به پرێزه کان
 ده کرد ابن عوف پرس ی به هه رپیاویک ئه کرد ئیلا ئه و پیاوه بۆچونی وابوه خه لیفایه تی
 شایسته یه به عوتمان په زای الله ی لئ ییت .

ئیمامی ابن بطه له الإبانة له (جزء فضائل الصحابة / 28/1) فه رمویه تی:

فلم تكن بيعته رضي الله عنه إلا بعد اجتهاد رأي الصحابة من المهاجرين والأنصار من السابقين
 الأولين وغيرهم من الآخرين واجتماع كلمتهم واتفاقهم كلهم على فضله وإمامته واستخلافه.

به یعه تدان به عوتمان پێک نه هات ئیلا پاش هه وڵ وکۆششی هاوه لاندان نه ییت له مهاجرین و له
 انصار له پێشیننه کانی یه که می هاوه لاندان و هاوه لاندانی دواتر وه یه ک بونی بۆچونی هاوه لاندان
 له سه ر به خه لیفه کردنی وه کۆرا بونی هه ره هه مویان له سه ر فه زل و پێشه وایه تی و خه لیفایه تی

ته ماشاکه کۆرا بونی هاوه لاندان نه ک خه لکی تر

ابن بطه له الإبانة (جزء فضائل الصحابة / 89/1) گێراویه تیه وه له شقیق بن سلمه له هاوه لانی

به پرێز عبد الله ابن مسعود که فه رمویه تی

اجتمعنا أصحاب محمد { ﷺ } فأمرنا خیرنا ذا فوق یعنی عثمان.

هاوه لانی پێغه مبه ری خوا { ﷺ } کۆبویه وه له سه ر باشتیرینی که سمان که له سه روی

هه مومانه وه بو له خیر و به خشین و ئیسلامه تی و اتا عثمان .

کهواتا له م ږیوایه تانه ئه وه مان بۆده رکوت

1- له بخاریدا ته نها پرس وړاوژی عبدالرحمن بن عوف له شهش هاوه له که بوه که ئه هلی شوړا بون

2- ئه وه شی به شیوه ی زیادکړاو هاتییت ئه وه یه که عبدالرحمن بن عوف پرسى به به ږیزه کانی ناوخته لکی کردوه له هاوه لآن وه هه رکه سیکیش له سه ربازانی موسلمان بهاتایه بۆمه دینه ئه مهش طبری گیراویه تیه وه

3- به سه رهاتی ئه وه ی گوايه پرسى به ئافرهت ومندا لآن کردوه هیچ سه ندیکى نیه کهواتا ئه م به سه رهاته ئه صلی نیه هیچ بونیکی نیه به سه ندیک له کتابة کانی السنه وه له میژونوسان ته نها ابن کثیر باسی کردوه به بنی هینانی هیچ سه نه دیک ئه مهش پاشان ئه وه ی زانراوه له لای موسلمانان هه لېژاردنی کاربه ده ست له سه رده می رسول الله {ﷺ} له ږیگه ی پیغه مبه ره وه بوو {ﷺ} که خوی له ناو هاوه لآن که سی ده کرد به امیر و خوی هه لی ده لېژاردن یان له ږیگه ی ږاوژکردن به هاوه لانه وه

وه له پاش وه فاتى رسول الله {ﷺ} هاوه لآن هه ستان به هه لېژاردنی خه لیفه وه هیچ هاوه لیک نه چوو پرس به ئافره تان بکات بۆهه لېژاردنی ابوبکر

پاشان ابوبکر پاش خوی عمرى ده ستیشان کرد و نه چوو پرس به ئافره تان وخه لکی تر بکات

جا گریمان سه حیح یش بوییت ئه وه به سه رهاته ئایا عبدالرحمن بن عوف بۆچونی خه لکی کرد به بنچینه وئهلک بۆهه لېژاردنی خه لیفه یاخود ئه وړوداوه بنی سه نده ی که هاتوه ئه ویه که پرس وړاوژی به اهلی شورا کردوه وپاشان پرسى به خه لک کردوه

کەواتا بە پرسکردنی بە خەڵکی موسڵمان بۆچونە کە یان لە سەر ئیمامی عوسمان بە هیژکردووە
نە ک پرسى خەڵک وە ک ئەصلیک دانرايیت بە لکو پرسى خەڵکی وە ک شوینکە و تنیک
بۆبۆچونی اهلی شورا ئە نجامدراوه

ئەویش تەنھا پرس بە موسڵمانان کراوه نە ک بە تەواوی خەڵک لە یهود و گاور و کەسانی
سەرخۆش و کەسانی لادەر و گومرا کە دەبینیت لە دیموکراسیدا هەموان بە شداری ئە کەن
کەواتا دیسانە وە قیاسی شتیکیان بە شتیکی ناریک کرد

کە حاشا و کلا هاوەڵی پیغەمبەری خوا { ﷺ } هەڵە ی لە وشێوە بکات چونکە بە هیچ شیوە یە ک
شتی وانە هاتووە نە سەحیحە نە حسن نە بە لکو نە زەعیفە چونکە سەندی نیە دروستکراوە
جا سبحان الله بە لگە ی قەومی پوداویکی دروستکراوییت نە ک زەعیف ی ش ئە بێ ئە و قەومە
چەندە باطل و ناھەق بن !

کوفری هەموو حیزبە بە ناو ئیسلامیەکان

یە کە م .. قبولکردنی دیموکراسیەت و شوین کە و تنی
قال الله عزوجل [وَمَنْ يَبْتَغِ غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ]
{ ال عمران ۸۵ }

تەبەری لە تەفسیری ئەو ئایە تە دەڵێ: واتا
هەرکە سێک داوای بەرنامە یە ک بکات ئەو بەرنامە یە ش بەرنامە ی ئیسلام نە ییت و ئەو
پەیرەوی لێ بکات ئەو لێ قبول ناکریت و لە پڕۆژی داوایش لە زەرەرمە ندانە (واتا لە کافرانە
چونکە خوا الخاسرین ی فەرموو وە ک لە ئایە تی تردا دە فەرمویت :
[وَلَقَدْ أُوحِيَ إِلَيْكَ وَإِلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكَ لَئِنْ أَشْرَكَتَ لَيَحْبَطَنَّ عَمَلُكَ وَلَتَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ]
{ الزمر ۶۵ }

سویند بە خوا باد ئنیابن کە وە حی و نیگا نێردراوە بۆ تۆو بۆ ئەوانە ی پیش تۆش: ئە گەر
هاوە لگەر بیت و شەریک بۆ خوا بپاری بە دیت کارو کردووە چاکە کانیشت پووچە لێ و دە چیتە
ریزی خە سارە قەند و زەرەرمە ندانە وە.

دووهم - چونه ناو مجالس تشریع (لیژنه ی یاسادان) وهک په رله مان
که له ویدا یاسای خوا ده خریته ژیر دهنگی مروقه کانه وه که نه گهر زورینه ی مروقه کان قبولی
نه که نه وانه یاساکه ی خوا رت نه کریته وه وه خو یان یاسا بوخویان دانه نیڼ
جا نه م په تکرده وه ی یاسایه ی خوا و گوپرایه لی کردنی نه و عه لمانیانه
کوفره خوا ده فهرمویت

[إِنَّ الَّذِينَ ارْتَدُّوا عَلَىٰ أَدْبَارِهِمْ مِّنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ الْهُدَىٰ الشَّيْطَانُ سَوَّلَ لَهُمْ وَأَمَلَىٰ لَهُمْ]
{ محمد ۲۵ }

به پراستی نه وانه ی پاشگه ز بوونه وه وه (مورته دبوونه وه) له دوا ی نه وه ی ریگه ی هیدایه ت و
نیمانیان بو ده رکه وتبوو نه وانه شهیتان به فیل و ته له که ته ماداری کرد بوون به هیوا ی ته مه ن
دریژی و خوشگوزه رانیش فریوی دابوون.

[ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُوا لِلَّذِينَ كَرِهُوا مَا نَزَّلَ اللَّهُ سَنُطِيعُكُمْ فِي بَعْضِ الْأَمْرِ وَاللَّهُ يَعْلَمُ إِسْرَارَهُمْ]
{ محمد ۲۶ }

جا نه وان مورته دبوونه وه چونکه
نه و زال بوونی شهیتانه به هو ی نه وه وه بوو که وتیان به وانه ی که داخ له دل بوون به رامبه ر
نه وه ی خوا دایبه زاندووه که قورثانه: وتیان ئیمه له مه ودوا له هه ندیک هه لویستدا به قسه تان
ده که ین خواش خو ی چاک ناگاداره له و نه یی و پیلانانه ی که ده یشارنه وه.

وه نه و حزبه به ناو ئیسلامیانه ش له و شوینه ن که ناوا کوفری تیداده کری جا هه رکه س له شوینی
دابنیشیت که ناوا کوفری تیدابکریت کافره به به لگه ی

[وَقَدْ نَزَّلَ عَلَيْكُمْ فِي الْكِتَابِ أَنْ إِذَا سَمِعْتُمْ آيَاتِ اللَّهِ يُكْفَرُ بِهَا وَيُسْتَهْزَأُ بِهَا فَلَا تَقْعُدُوا مَعَهُمْ
حَتَّىٰ يَخُوضُوا فِي حَدِيثٍ غَيْرِهِ إِنَّكُمْ إِذَا مَثَلْتُمْ إِنَّ اللَّهَ جَامِعُ الْمُنَافِقِينَ وَالْكَافِرِينَ فِي جَهَنَّمَ
جَمِيعًا] { النساء ۱۴۰ }

به پراستی خوا ی گه وره له قورثاندا نه م بریاره ی ناردووه بو سهرتان که: هه ر کاتیک له
جیه که دا گویتان لی بوو کوفرو گالته به نایه ته کانی خوا ده کرا نه وه دامه نیشن له گه ل نه وانه دا
هه تا قسه و باسه که یان به گوړن (نه گهر دابنیشن و گو ی نه ده نی) نه وه به پراستی ئیوه ش له و
کاته دا وهک نه وانن و (حسابی نه وانن بو ده کریت) به پراستی خوا دووړووه کان و بی
باوه په کان هه موویان له دوزه خدا کو ده کاته وه.

سیّهم .. پشتیوانیکردنیان له کافران چی عه لمانیه کان بیّت یان رافیزه بیّت یان یه هود و نه سارا وهه رکافرکی تر

خوا دهفه رمویّت

[لَا يَتَّخِذِ الْمُؤْمِنُونَ الْكَافِرِينَ أَوْلِيَاءَ مِنْ دُونِ الْمُؤْمِنِينَ وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ فَلَيْسَ مِنَ اللَّهِ فِي شَيْءٍ]
{ ال عمران ۲۸ }

نابیت ئیمانداران کافران بکه نه پشت و په ناو یارو یاوه ری خو یان له جیاتى ئیمانداران ئه وهی کارى وا بکات ئه وکاره ی ده بیته هو ی ئه وهی هیچ په یوه ندییه کی ئیمانی به خواوه نامییت وه خوا دهفه رمویّت

[ومن يتولهم منكم فانه منهم] { المائدة ۵۰ }

هه رکه س له ئیوه بیته پشتیوانی ئه وان ئه وه ئه ویش هه رله وانه

چواره م - باوه رپان به ئازادی بیروپا هه یه واتا پینان وایا خه لک ئازاده و که یفی خو یه تی له ئیسلام هه لگه رپته وه بچیتته سه ر دینیکی تر ئه وا مافی تاکه که سیه و ئیمه ناتوانین رپگری لی بکه ین ئه مه ش هه لوه شینه وهی نۆیه می ئیسلامه که محمد عبدالوهاب له نواقض الاسلام باسیکردوه وه

چونکه خوا رپگه ی به خه لکی نه داوه که ئازادبن له وهی چی دینی هه لبرژیرن به لکو فهرزی کردوه له سه رهه موو خه لک شوین ئیسلام بکه ون

خواش فه رمویه تی [قَاتِلُوا الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَلَا بِالْيَوْمِ الْآخِرِ وَلَا يُحَرِّمُونَ مَا حَرَّمَ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَلَا يَدِينُونَ دِينَ الْحَقِّ مِنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ حَتَّى يُعْطُوا الْجِزْيَةَ عَنْ يَدٍ وَهُمْ صَاغِرُونَ] { التوبة ۲۹ }

ئهی ئیمانداران دژى ئه وانه ی که باوه رپى راست و دروستیان به خواو به روژى قیامهت نیه و ئه و شتانه ی خواو پیغه مبه ره که ی به حه رامیان داناوه به حه رامی نازانن و په پره وی دینی حق نابن له وانه ی که کتیبیان پیدراوه له (گاورو جوله که) بجه نگن هه تا ئه و کاته ی به ناچارى باج پیشکesh به ده وه لته ی ئیسلام ده که ن (له جیاتى ئه وهی که گیان و مال و سامانیان پاریزراوه و به شداری جهنگ ناکه ن).

جا ئه گهر حریه الاعتقاد هه باویه ئه ی ئه م ئایه تانه چین؟؟
جائه وهی باوه ری به ئازادی بیروپراهه بیته ئه واه ئه م ئایه تانه ی به درۆخستۆته وه کافرده بیته

پینجه م - به برا ناو بردنی هه موو کافران و شیوعی و مارکسیه کانیش
قال الله تعالى: [**إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ**] { **الحجرات ۱۰** }

به دلنیا به وه ته نها و ته نها باوه پداران برای یه کن
جا هه رکه س کافرێک به برا ناو بنیته ئه واه ئه و ی به باوه پدار داناوه هه رکه سیکیش کافران
به باوه پدار دانیت کوفری به تاغوت نه کردوه
خوا ده فه رمویت:

[**فَمَنْ يَكْفُرْ بِالطَّاغُوتِ وَيُؤْمِنِ بِاللَّهِ فَقَدِ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَىٰ لَا انْفِصَامَ لَهَا وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ**] { **البقرة ۲۵۶** }

جا ئه وهی باوه ری نه بیته به - تاغوت - (که بریتیه له: هه موو ریگه و ری بازو هیژو به رنامه و
لادان و بتیک) و باوه ری دامه زراو بهیته به خوا جا ییگومان ئه وکه سه دهستی گرتووه به
به هیژترین هوکاری پژگارییه وه که لاله الاله یه وه شوین دامه زراوترین بیروباوه ر که وتوووه
که هیچ پسان و هه لوه شانده وه یه کی بو نی یه و هه میشه پته و و دامه زراوه خوی گه ورهش
بیسه رو زانایه.

شه شه م - حوکم نه کردن به قورئان و سونهت وه ک تاغوته که یان محمد مورسی ده لی حوکم
به قانونی مصری ده که م خواش ده فه رمویت

[**وَمَنْ لَمْ يَحْكَمْ بِمَا نَزَلَ اللَّهُ فَاولئك هم الكافرون**] { **المائدة ۴۴** }

واتا هه رکه سی حوکم به وه نه کات که خوادایه زاندوه ئه وکه سانه بی باوه رن

جا ئه مه هه ندی له کوفره کانیا نه که واجبه موسلمان خوی به ریکات له گه وره و بچوکی اخوان
الشیاطین و ته کفیریان بکات و نوێژیان له پشت نه کات وه له کاتی تواناوه هیژدا جیهادیان بکات
وه هه رکه س ئه ندام بیت لایان حوکمی ئه وانی هه یه له کوفر و شیرکدا و مورته ده ئه گهر
خه لکی عه وامیش بیت چونکه پشتیوانی کوفری کردوه
وه هه روه هاش عوز به جه هل و ته ئویل له پروخاندنی ته وحید و نه نجامدانی شیرک دا نیه

[هَذَا بَيَانٌ لِلنَّاسِ وَهُدًى وَمَوْعِظَةٌ لِّلْمُتَّقِينَ] { ال عمران ۱۳۸ }

ئا ئه مه ی که باسکرا به یاننامه و پروونکردنه وه یه بۆ خه لکی به گشتی و پڕینمووبه خش و ئامۆژگاریشه بۆ پارێزکاران به تایبه تی.

بە ئیزنی الله بەرگی یە کەم تەواو بوو
ان شاء الله بەرگی دووہمیش لە تەواو بوون دایە

